

ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԻ
ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԸ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ

Իսկական քրիստոնիային
խաղաղություն - ուրախություն պարգ-ող

ԴԱՆԿԱՆ ՀԻՍՏԵՐ

THE CHRISTADELPHIANS,
49 THE WOODFIELDS
SOUTH CROYDON
SURREY CR2 0HJ
ENGLAND

Ներածություն

Յուրաքանչյուր մարդ, ով սկսել է հավատալ Աստծո գոյությանը, – ընդունել է, որ Ավետարանը նրա հայտնությունն է մարդկանց, Սուրբ Գրքի հիմքերն ուսումնասիրելու կարիքն ունի: Սակայն, շատ մարդիկ, ովքեր իրենց անվանում են «քրիստոնյաներ», դրան քիչ ուշադրություն են դարձնում – սահմանափակվում են միայն Նոր Կտակարանի մի քանի հատվածների ընթերցմամբ: Սովորաբար Աստվածաշունչը պահվում է նրանց տներում ինչ որ մոռացված անկյունում – համարյա երբեք չի բացվում, – իրենք էլ միայն աղոտ են հիշում դրանցից մի քանի առակ: Չարմանալի է, որ Աստծո Խոսքի նկատմամբ նման պասսիվ վերաբերմունքի դեպքում, այդպիսի մարդկանց կյանքում – գիտակցության մեջ խառնաշփոթ – անվստահություն է տիրում:

Մյուս կողմից, կան նա- այնպիսի հավատացյալներ, ովքեր քրիստոնեության մասին ունեն մակերեսային գիտելիքներ, բայց իրենց ազնիվ ձգտման մեջ փորձում են ըմբռնել Աստվածաշունչը, իրենց ճանապարհի վրա նրանք հաճախ հանդիպում են այնպիսի մեկնաբանների, ովքեր շարադրում են իրենց վարդապետությունը – փիլիսոփայական հայացքները, որոնք չեն արտացոլում Սուրբ Գրքի ճշմարիտ հիմքերը:

Սույն ձեռնարկի նպատակն է գործնականորեն – որոշակի հաջորդականությամբ կատարել Սուրբ Գրքի վերլուծությունը: Ձեռնարկը նախասահմանված է իմացության նպատակով որպես սովորական գիրք ընթերցելու համար: Այն Կարող է նա- օգտագործվել հեռակա կուրսերի համար որպես ուսումնական ձեռնարկ: Յուրաքանչյուր գլխի վերջում բերված հարցերի պատասխանները, հարկ է ուղարկել ստոր- նշված հասցեով: Ձեր պատասխանները հետո կփոխանցվեն ուսումնական խմբերի ղեկավարներից մեկին, որը դրանից հետո Ձեզ հետ կվարի անհատական նամակագրություն ըստ բաժինների – ձեռնարկի գլուխների ընկալման չափի: Հնարավոր է, որ որոշ ընթերցողներ կխուսափեն հարցերին պատասխանելուց – կգերադասեն իրենց համար անհասկանալի պահերի ճշտման նպատակով իրենք հարցնել, կամ արտահայտեն իրենց անհամաձայնությունները այն շարադրանքի հետ, որը տրվում է այստեղ: Եվ այդ դեպքում, եթե նման թղթակցությունները ուղղարկվեն նշված հասցեով, դրանց էլ կտրվեն անհատական պատասխաններ: Հարկ է,

սակայն, նկատի ունենալ, որ նամակագրությունը պետք է տարվի անգլերեն լեզվով:

Յեղիևակը վստահ է, որ «Աստվածաշնչի հիմունքները» յուրաքանչյուր մարդու համար միանգամայն ընկալելի է: Սակայն, գրքում միշտ կարող են լինել որոշ տեղեր – թեմաներ, որոնք արտաքինապես կարող են տարբերվել Սուրբ Գրքի ընդունված մեկնաբանություններից: Դրանցից որոշ մասը, Ավետարանի մասին այլ տեսակետների շարքում, որոնք կարող են հետաքրքրել ընթերցողներին, քննարկվում են յուրաքանչյուր գլխի վերջում տրված «Յերձված» բաժնում: Ենթադրում ենք, որ «Աստվածաշնչի հիմունքները» կընկալվեն առանց «Յերձվածների» ընթերցման, բայց, հնարավոր է, որ որոշ ուսանողներ կկարդան դրանց մեծ մասը: Տվյալ ձեռնարկում Աստվածաշնչի սաղմոսների – դրանց հատվածների մեջբերումները Մոսկովյան Պատրիարխատի հրատարակած (1968թ.) Սուրբ Գրքի ռուսական թարգմանությունն է:

Անկեղծ շնորհակալություն եմ արտահայտում շատ մարդկանց, ովքեր աջակցել են ինձ այս գրքի ստեղծման համար: Հատկապես ես երախտապարտ եմ Զլայվ Ռեվերսին, ներկայացված լուսանկարների հիասքանչ շարքի համար, – նա– բոլոր նրանց, ովքեր արտահայտել են իրենց մեկնությունները գրքի ս–ագիր նյութերի վերաբերյալ: Սակայն, իմ հատուկ երախտապարտությունն եմ արտահայտում այն հարյուրավոր մարդկանց, ովքեր ապրում են Աֆրիկայում, Վեստ – Ինդիայում, Ֆիլիպիններում – Ար–եյան Եվրոպայում, ովքեր իրենց կրքոտ հարցերով – ճշմարիտ իմացության ծարավով մշտապես օգնել են մտովի կենտրոնանալ «Աստվածաշնչի հիմունքները» գրելիս: Նրանց գեղեցկությունն ու գորությունը միայն մեծանում են, երբ նայում ես նրանց տարբեր հայացքների տեսանկյունից: Լցված երթուղիներում, բացօդյա բեռնատար մատույցներում, բեռնատար մեքենաներում, կոնֆերենց–դահլիճներում, հյուրանոցների խեղդող պատշգամբներում – անտառային բնակավայրերում աստղերի լույսի ներքո այս թեմաները քննարկվել են, վիճաբանվել են – Աստվածաշունչ ուսումնասիրող ուսանողների – հասարակական ամենատարբեր դիրք գրավողների մոտ հիացմունք են առաջացրել: Իմ քրիստողելֆիական եղբայրները, ում հետ ես բավականություն եմ ստացել աշխատելու գրքի վրա,

ինձ համար ծառայում էին ուժի – ոգեշնչման անսպառ աղբյուր: Շատ հողվածների բովանդակությունը, որոնք բերվում են այստեղ «Յերձվածներում», ենթարկվում էին մանրամասն քննարկման մեր կողմից հյուրանոցային համարներում Աստվածաշունչն ուսումնասիրող հեռակա կուրսերի ուսանողական խմբերի հետ հոգևեցուցիչ պարապմունքներից հետո:

Հաղորդակցումն ու ընկերությունը, որոնք մեզ միավորում են ըստ աստվածաշնչյան ճշմարտության հիմնական վարդապետությունով, իսկապես, մեր կյանքի անգերազանցելի գործոնն են: Այսպես, այս ամենով «իմ ընկերակիցներին ըստ Աստծո Թագավորության» ես անկեղծ երախտագիտություն եմ արտահայտում – հուսով եմ, որ այս գիրքը նրանց կօգնի ճշմարիտ Ավետարանը «ամեն ժողովրդի համար հրատարակելու»:

Ավետարանի իսկական ճշմարտության իմացությունը, որ շարադրված են Աստվածաշնչի էջերում, բարենպաստ ազդեցություն կգործեն մեր կյանքի բոլոր կողմերի վրա: Աստծո Խոսքին հաղորդակցումը հանգեցնում է նրան, որ ողջ աշխարհում տղամարդիկ – կանայք կփառաբանեն Աստծուն այժմ – բոլոր ժամանակներում, ինչպես – Նա ուզում էր այդ:

Յուրաքանչյուր, ով կգտնի ճշմարտությունը, իր համար կգտնի «թանկարժեք մարգարիտ» – իր համար կընկալի Երեմիայի զգացմունքը. «Քո խոսքերը գտնվեցան, – ես կերա նրանց, – քո խոսքն ինձ համար սրտիս ցնծություն – ուրախություն եղավ»:

(Երեմ. 15:16): Դրան հասնելու համար դիմեք Աստծուն խոսքի ընկալման օգնության մասին աղոթքով, նախքան դուք անցնեք ստոր– բերված գլուխների ուսումնասիրմանը: «Եվ հիմա՝ ձեզ Աստծուն եմ հանձնում, եղբայրք, – նրա շնորհքի խոսքին, որ նա կարող է շինել՝ – ամեն սրբվածների հետ ձեզ ժառանգություն տալ» (Գործք. 20:32):

Դ.Խ

Համառոտագրություն

Յին Կտակարանի գրքերը

Ծն-Ծննդոց
Ել-Ելից
Դ-տ-Դ-տացոց
Թվոց-Թվոց

Նոր Կտակարանի Գրքերը

Մթ.-Ավետարան ըստ Մաթ-ոսի
Մկ.-Ավետարան ըստ Մարկոսի
Դուկ.-Ավետարան ըստ Դուկասի
Հովհ.-Ավետարան ըստ

Օրինաց-Երկրորդ Օրինաց	Հոսիանեսի
Հետուի-Հետուի Գիրք	Գործք-Գործք Առաքելոց
Դատ-Դատավորաց	Հռոմ-թուղթ.առ Հռոմեացիս
Ա.Թագ-Առաջին Թագավորաց	1.Կորնթ-թուղթ.առ Կորնթացիս I
Գիրք	2.Կորնթ-թուղթ առ Կորնթացիս II
Բ. Թագ.-Երկրորդ	
Թագավորաց գիրք	Եփ.-թուղթ առ Եփեսացիս
Ա.Մնաց-Առաջին Մնացորդաց	
գիրք	Ֆիլ-թուղթ առ Ֆիլիպպեցիս
Բ.Մնաց.- Երկրորդ	
Մնացորդաց գիրք	Կող-թուղթ առ Կողոսացիս
Նեեմ-Նեեմի գիրք	
Սաղ.-Սաղմոսաց	1Թես-թուղթ-առ Թեսաղոնիկեցիս
Առակ-Գիրք Առակաց	I
Ժող-Ժողովող	2Թես.-թուղթ առ
Եսայ-Եսայիայի	ԹեսաղոնիկեցիսII
Երեմ-Երեմիայի	1Տիմ.-թուղթ առ Տիմոթեոս I
Եզեկ-Եզեկիելի	2. 1Տիմ.-թուղթ առ Տիմոթեոս II
Դան-Դանիելի	Տիտ-թուղթ առ Տիտոս
Ովս-Ովսեյի	Երբ-թուղթ առ Եբրայեցիս
Ամ.-Ամոնի	1Պետ-թուղթ Պետրոս I
Միք-Միքիայի	2.Պետ.-թուղթ Պետրոս II
Նաում-Նաումի	1.Հովի-թուղթ Հովհաննես I
Ամբ.Ամբակումի	2.Հովի-թուղթ ՀովհաննեսII
Սոփ.-Սոփոնիայի	3.Հովի-թուղթ Հովհաննես III
Ագ.-Անգեյի	Հայտն- Հայտնություն
Չաք.-Չաքարիայի	
Մաղ.-Մազաքիայի	

Ներածություն

Յուրաքանչյուր գլխի վերջում գետեղված հարցերը երկու տեսակի են. խմբից ընտրությունը (Դուք պետք է ընտրեք թվարկած պատասխաններից մեկը որպես հարցի ճիշտ պատասխան) – սովորական հարցերը, որոնք պահանջում են մի քանի նախադասություններով պատասխաններ: Գրեք ձեր պատասխանները առանձին թղթի վրա, ընդ որում, չմոռանաք հստակ նշել ձեր ազգանունը, անունը, հայրանունը – հասցեն: Դուք կարող եք ձեր պատասխանները ուղարկել հետ-յալ

հասցեով.

Աստվածաշնչի հիմունքները

Ներածություն

Մաս 1:

***„Աստծո Թագավորության մասին.....
ավետող,,***

Գլուխ 1: Աստված

..... **1**

- 1.1 Աստծո գոյությունը
- 1.2 Աստծո անձը
- 1.3 Աստծո անունն ու բնավորությունը
- 1.4 Հրեշտակներ
Հերձում 1: „ Աստված հոգի է,,
Հերձում 2: Աստծո անվան օգտագործումը
Հերձում 3: Աստծո դրս-որումը

Գլուխ 2: Աստծո հոգին

29

- 2.1 Սահմանում
- 2.2 Աստվածադեմոստրացիան
- 2.3 Սուրբ Հոգու պարզ-ները
- 2.4 Շնորհների վերացումը
- 2.5 Աստվածաշունչը միակ հեղինակությունն է
Հերձում 4: Սուրբ Հոգի՝ ա՞նձ է
Հերձում 5: Անձնավորման սկզբունքը
Հերձում 6: Կալվինիզմ
Հերձում 7: „ԵՎ Սուրբ Հոգու պարզ- կընդունի,,
Հերձում 8 „Նրանց էլ, որ հավատացին, այս նշանները կհետ-են,,

Գլուխ 3: Աստծո խոստումները

89

- 3.1 Ներածություն
- 3.2 Խրատները Էդեմում
- 3.3 Նոյին արված խոստումները
- 3.4 Աբրահամին տված խոստումները
- 3.5 Խոստումները Դավիթին
- Չերձում 9:* Երկրի – երկնքի խորտակումը
- Չերձում 10:* „Բրիտանական Իսրայելիզմի հավակնությունը,,

Գլուխ 4: Աստված – մահ 126

- 4.1 Մարդու բնույթը
- 4.2 Հոգի
- 4.3 Մարդու ոգին
- 4.4 Մահն անգիտակից վիճակ է
- 4.5 Հարություն
- 4.6 Դատաստան
- 4.7 Հատուցման վայրը. երկինք թ՞ե՞ երկիր
- 4.8 Պատասխանատվությունը Աստծո առջ–
- 4.9 Դժողք
- Չերձում 11:* Զավարան
- Չերձում 12:* Հոգին – վերամարմնավորումը
- Չերձում 13:* Մեր հարության բնույթը
- Չերձում 14:* Համբարձում

**Գլուխ 5: Աստծո Թագավորություն
.....167**

- 5.1 Թագավորության սահմանումը
- 5.2 Ներկայումս Թագավորություն հաստատված չէ
- 5.3 Աստծո Թագավորությունն անցյալում
- 5.4 Աստծո Թագավորությունն ապագայում
- 5.5 Զրիստոսի հազարամյա Թագավորությունը
- Չերձում 15:* Թագավորության տառացիությունը
- Չերձում 16:* Հակիրճ տեղեկություններ Իսրայելի պատմության մասին

**Գլուխ 6: Աստված – մեղք
200**

- 6.1 Աստված – մեղք
- 6.2 Հրեշ – սատանա

6.3 Չար ոգիներ (դ-եր)

Չերձում 17: Կախարդանք (հեքիմություն)

Չերձում 18: Ի՞նչ տեղի ունեցավ Էդեմում

Չերձում 19: Լյուցիֆեր

Չերձում 20: Հիսուսի գայթակղությունը

Չերձում 21: Պատերազմ Երկնքում

Մաս 2:
„Հիսուս Քրիստոսի անվան
մասին էր.... ավետարանում,,
(Գործք Առաքելոց 8:12)

Գլուխ 7: Հիսուսի ծագումը

254

- 7.1 Հին Կտակարանի մարգարեությունը Հիսուսի մասին
- 7.2 Ծնունդը Անարատ Կույսից
- 7.3 Քրիստոսի տեղն Աստծո ծրագրում
- 7.4 „Սկզբից եղել է Բանը,,

Գլուխ 8: Հիսուսի բնությունը

267

- 8.1 Ներածություն
- 8.2 Աստծո – Հիսուսի տարբերությունները
- 8.3 Հիսուսի բնությունը
- 8.4 Հիսուսի մարդեղությունը
- 8.5 Աստծո ազգակցությունը Հիսուսի հետ

Գլուխ 9: Հիսուսի գործերը 279

- 9.1 Հիսուսի հաղթանակը
- 9.2 Հիսուսի արյունը
- 9.3 Չոհաբերություն մեր փոխարեն – մեր համար
- 9.4 Հիսուսը որպես մեր ներկայացուցիչ
- 9.5 Հիսուսը – Մովսեսի օրենքը
- 9.6 Շաբաթ
- Չերծում 28: Խաչելիություն
- Չերծում 29: Ի՞րոք Հիսուսը ծնվել է դեկտեմբերի 25 -ին

Գլուխ 10: Մկրտություն Զիսուսով

302

10.1 Մկրտության կենսական անհրաժեշտությունը

10.2 Մկրտության ծեսը

10.3 Մկրտության նշանակությունը

10.4 Մկրտություն – փրկություն

Յերձույթ 30: Կրկնակի մկրտություն

Յերձույթ 31: Գիտելիքների անհրաժեշտ մակարդակը մինչ-

մկրտության ընդունումը

Յերձույթ 32: Չարագործը խաչի վրա

Յերձույթ 33: Մկրտման օրինակելի ծիսակատարությունը

Գլուխ 11: Կյանքը Քրիստոսում

339

11.1 Ներածություն

11.2 Սրբություն

11.2.1 Չորության ուժի կիրառումը

11.2.2 Քաղաքականություն

11.2.3 Աշխարհիկ ուրախություններ

11.3 Ամենօրյա քրիստոնեական կյանք

11.3.1 Աստվածաշնչի ուսումնասիրությունը

11.3.2 Աղոթք

11.3.3 Քարոզչություն

11.3.4 Էկկլեսիալ կյանք

11.3.5 Հացի կտրելը

11.4 Ամուսնություն

11.5 Հաղորդակցություն

Հավելված 1: Աստվածաշնչ հիմնական դրույթների հակիրճ շարադրումը

Հավելված 2: Մեր վերաբերմունքը աստվածաշնչի ճշմարտության ուսումնասիրության նկատմամբ

Հավելված 3: Քրիստոսի վերադարձի մոտեցումը

Հավելված 4: Աստծո արդարացիությունը

Մաս 1

«Աստծու Թագավորության
մասին...ավետող»

Գլուխ 1

ԱՍՏՎԱԾ

1.1 Աստծո գոյությունը

«Նա, ով մոտենում է Աստծուն, պետք է հավատա, որ Աստված կա եւ վարձահատույց է լինում նրանց, ովքեր փնտրում են իրեն» (Եբր. ԺԱ:6):

Սույն ուսումնական ձեռնարկի նպատակն է օգնություն ցույց տալ այն մարդկանց, ովքեր ցանկանում են մոտենալ Աստծուն եւ արդեն հավատում են, «որ նա կա»: Ուստի, մենք այստեղ չենք անդրադառնա այն հարցերի քննարկմանը, որտեղ ամրապնդվում է հավատը նրա գոյության նկատմամբ: Ուսումնասիրելով մեր մարմնի բարդ կառուցվածքը (Սաղ. ՃԼԹ:13), հիանալով ծաղիկի զարմանահրաշ նկարով, պարզ գիշերը նայելով երկնքի անսահմանությանը, մտածելով դրա մասին, ինչպես նա- կյանքի անթիվ բազմաթիվ այլ դրս-որումների մասին, ակամա դեն ես նետում արեւի մասին ցանկացած միտք: Անհամեմատ դժվար է հավատալ Աստծո բացակայությանը, քան խորը հավատով ըմբռնել նրա գոյությունը, քանզի առանց Աստծո չէր լինի կարգ ու կանոն, նպատակ, իմաստ – այն ամենի լիակատար բացատրությունը, ինչ կատարվում է տիեզերքում: Այդ բոլորը, անկասկած, իր արտացոլումն է գտնում այն մարդու կյանքում, ով իրեն արեւիստ է անվանում: Դրա հետ կապված, հասկանալի է դառնում, թե ինչու է մարդկանց մեծամասնությունը թույլատրում Աստծո գոյության հնարավորությունը, թեեւ ապրում է հասարակության մեջ, որտեղ գերակշռում է մատերիալիզմը:

Սակայն, մեծ տարբերություն կա որ-է բարձրագույն ուժի գոյության մասին աղոտ պատկերացման եւ ամուր հավատի միջեւ, որ նա վարձահատույց կլինի մարդկանց իրեն հավատարիմ ծառայելու համար:

Թ Եբր. ԺԱ:6-ում դրա մասին այսպես է ասված՝ «Բայց առանց հավատի անհնար է հաճելի լինել, քանի որ նա, ով մոտենում է Աստծուն, պետք է հավատա, որ Աստված կա

—

վարձահատույց է լինում իրեն փնտրողներին»:

Աստվածաշնչում շատ է խոսվում Իսրայելի Աստվածային ժողովրդի պատմության մասին: Ոչ մեկ անգամ ընդգծվում է, որ Աստծո գոյության նրանց ճանաչումը չէր համաչափվում Աստծո

հանդիսավոր խոստման մասին նրանց հավատի հետ: Նրանց մեծն առաջնորդ Մովսեսն ասում էր նրանց. «Այսօր գիտցիր ու սրտիդ մեջ դիր, թե վերը երկնքի մեջ ու վարը երկնքի վրա Տերը՝ ինքը միայն Աստված է, ուրիշը չկա: Ուստի Նրա կանոններն ու պատվիրանքները պահե...» (Օր. Դ:39,40):

Նման նախազգուշացումը վերաբերում է եւ մեզ. Աստծո գոյության փաստը դեռ-ս չի նշանակում, որ մենք ավտոմատորեն հասանելի ենք Նրա համար: Եթե մենք անկեղծորեն հավատում ենք, մեր Արարչի գոյությանը, մենք պետք է «Անոր կանոններն ու պատվիրանները պահպանենք»: Ուստի, ստոր- բերված գլուխներում բացատրություն է տրվում, թե ինչ են իրենցից ներկայացնում այդ կանոններն ու պատվիրանները, - ինչպես հետ-ել դրանց: Սուրբ Գրքերի մեջ խորանալուն համընթաց հարկավոր պատասխաններ գտնելու որոնումների մեջ կաճի - մեր հավատը Աստծո գոյության նկատմամբ՝ «Ապա ուրեմն հավատը լավածից է, - լավածը՝ Աստծո խոսքից» (Յոճմ Ժ:17): Դրա նման Եսայիայի ԽԳ:9-13 ցույց են տալիս ինչպես է պետք հասկանալ Աստվածային մարգարեությունները՝ «Ես պատմեցի ու փրկեցի ու գիտցուցի, երբ ձեր մեջ օտար աստված չկար ու Իմ վկաներս դո՛ւք եք, ասում է Տերը, որ Ես եմ Աստված, Սկիզբն ի վեր Ես նույնն եմ» (Եսայ. ԽԳ:12-13), այսինքն Աստծո անունը ներկայացվում է բավականին ճշգրիտ՝ «Ես եմ, որ Էն» (Ելից Գ:14): Պողոս Առաքյալը ժամանեց Բերիա քաղաքը, որն այժմ գտնվում է հյուսիսային Յուդաստանում: Ինչպես միշտ նա քարոզում էր Սուրբ Գիրքը («լավ նորություններ), բայց մարդիկ միայն Պողոսի խոսքերը չէ, որ ընկալում էին՝ «Սրանք ամենայն հոժարությամբ ընդունեցին խոսքը (Աստծո, ոչ թե Պողոսի), ամբողջ ժամանակ քննում էին գրվածները իմանալու, թե այդ բաները այդպե՞ս են: Նրանցից շատերը հավատացին» (Գործք ԺԷ:11-12): Նրանց հավատը պայմանավորված էր Աստվածաշնչի անկանխակալ, կանոնավոր («ամեն օր») - սխտեմատիկ («արդյոք դա ճիշտ այդպես է») վերլուծությամբ: Ճշմարիտ հավատը մոտենում էր նրանց ոչ որպես անսպասելի Աստվածային տեսիլք, այլ յուրատեսակ հոգ-որ վիրահատություն սրտի վրա, առանց Աստծո խոսքի հետ հարաբերակցելու: Արդ ինչպե՞ս կարող են մարդիկ, որոնք գնում են Բիլի Գրեհեմի ամբողջ կամ հիսնականներ աղանդի ժողովներին, ետ վերադառնալ որպես «հավատացյալ»: Նման հավատը, որը հիմնված չէ ճշմարիտ Աստվածաշնչի վրա, անկասկած, առաջացնում է դատարկություն, որն իրենց մեջ գտնում են

«Նորահավատները» իրենց վերջին փուլի քրիստոնեական կյանքում, – այդ պատճառով է, որ շատ մարդիկ հեռանում են ավետարանչական շարժումից:

Աստվածաշնչի հիմունքների ուսուցման սույն դասընթացի նպատակն է ստեղծել Սուրբ Գրքի ինքնուրույն, սիստեմատիկ ուսումնասիրման համար ուղեցույց, որպեսզի ընթերցողը կարողանա ներծծվել ճշմարիտ հավատով: Իսկական Ավետարանի խոսքերի – ճշմարիտ հավատի միջ- կապը հաճախ է ընդգծվում Աստվածաշնչի քարոզներում:

- «Նա- Կորնթացիներից շատերը նրան լսելով՝ հավատացին – մկրտվեցին (Գործք ԺԸ:8),
- Մարդիկ «Ավետարանի խոսքը լսեցին ու հավատացին» (Գործք ԺԵ:8),
- «Արդ՝ թե՛ ես – թե՛ նրանք այսպես քարոզեցինք, եւ դուք այսպես հավատացիք» (1 Կորնթ. ԺԵ:11),
- «Իսկ առակը այս է նշանակում, սերմը Աստծո խոսքն է (Ղուկ. Ը:11);
- Տերն ասաց. «Եթե մանանեխի սերմի հատիկի չափ հավատ ունենաք – այս թթենուն ասեք՝ արմատախի՛լ եղիր – տնկվի՛ր ծովի մեջ, նա իսկ կհնազանդվի ձեզ» (Ղուկ. ԺԵ:6),
- «Մոտ է խոսքը քեզ, քո բերանում – քո սրտում» (Հռոմ. Ժ:8),
- «Սնված հավատի խոսքերով – բարի վարդապետությամբ» (1 Տիմ Դ:6),
- Սրտում, որը բաց է Աստծո ու Նրա խոսքի հավատի համար (Գաղ. Բ:2, Եբր. Դ:2),
- Հովհաննես առաքյալը մեր Տեր Հիսուսի կյանքը նկարագրելիս ասում է՝ «Նա գիտե, որ ճշմարիտ է ասում, որպեսզի դուք էլ հավատաք» (Հովհ. ԺԹ:35),
- «Սրբացրու նրանց քո ճշմարտությամբ, որովհետեւ քո խոսքը ճշմարտությունն է» (Հովհ. ԺԵ:17):

1.2 Աստծո անձը

Աստված իրական, շոշափելի անձ է՝ արտաքին տեսքով նման մեր մարմնին: Եվ քրիստոնեության հիմնական դրույթն այն է, որ Հիսուս Քրիստոսն Աստծո Որդին է: Եթե Աստված ֆիզիկական անձ չլիներ, ապա հնարավոր չէր լինի նրա համար որդի ունենալը, որն իրենից ներկայացներ «նկարագիրը Նրա Էության» (Եբր. Ա:3): Այնուհետեւ դժվար է պատկերացնել մի անձ, որն

«Աստծո» հետ ունի կենդանի ազգակցություն, եթե այդ «Աստվածը» մեր գիտակցության մեջ պատկերանում է միայն որպես ոգու թանձրուկ, որը բնակվում է տիեզերքի դատարկության մեջ: Ցավ է առաջացնում այն փաստը, որ կրոնների մեծամասնությունն ունի ոչ իրական, անշոշափելի պատկերացում Աստծո մասին:

Մեր համեմատությամբ Աստված այնքան մեծ է, որ հասկանալի է դառնում բազմաթիվ մարդկանց ձգտումը՝ ունենալ այնպիսի հավատ, որը բացառի պայծառ խոստումների իրականացման հնարավորությունը, որ

վերջիվերջո մենք կտեսնենք Աստծուն: Սակայն, նման հավատ գոյություն ունի եւ այն բխում է Աստծուն ճանաչելուց եւ Նրա խոսքի նկատմամբ հավատից. «Երանի՛ նրանց, որ սրտով մաքուր են, որովհետեւ նրանք Աստծուն պիտի տեսնեն» (Մաթ. Ե:8): «Տեսեք ինչպիսի սեր շնորհեց մեզ Հայրը, որպեսզի կոչվենք Աստծո որդիներ... Սիրելիներ՛ր, այժմ Աստծո որդիներ ենք, եւ դեռ հայտնի էլ չէ, թե ինչ ենք լինելու: Գիտենք, որ երբ նա հայտնվի, լինելու ենք Նրա նման, որովհետեւ նրան տեսնելու ենք այնպես, ինչպես նա կա»: (Ա Յովհ. Գ:1,2):

«Եվ նրա ծառաները պաշտում էին նրան. նրանք տեսնում էին նրա երեսը, եւ նրա անունը գրված էր իրենց ճակատների վրա» (Հայտ. ԻԲ:3,4):

Ինչպիսի գարմանալի հույս, եթե միայն մենք անկեղծորեն հավատանք դրան, հսկայական ազդեցություն կունենա մեր կյանքի վրա.

«Բոլորի հետ ընթացեք խաղաղության ետեւից եւ սրբության, առանց որի ոչ ոք Տիրոջը չպիտի տեսնի» (Եբր. ԺԲ:14):

Մենք «Նրան տեսնելու ենք այնպես, ինչպես նա կա: Եվ ամեն ոք, որ այս հույսն ունի իր մեջ, մաքրում է ինքն իրեն, ինչպես որ նա է մաքուր» (Ա Յովհ. Գ:2,3):

Երկնային հոր մասին մեր պատկերացումն այս կյանքում մնում է բավականին անլիարժեք, բայց անթափանց խավարի միջով մենք կարող ենք սպասել, որ ի վերջո կդիմավորենք Նրան: Նրան տեսնելով ֆիզիկական պլանում՝ անկասկած կհամեմատենք Նրա մասին մտավոր պատկերացման հետ: Արդ, մարդկային տանջանքների անվերջանալի խորքերից Հորը կարող էր

ուրախանալ Աստծո հետ լիակատար անձնական ազգակցության համար, որի մասին մինչև վերջ նա իմանում է վերջին օրը. «Նա վերջը պիտի կանգնի հողի վրա (այսինքն՝ մահից հետո): Եվ իմ մորթը այսպես թափվելուց հետո, այն ժամանակ իմ մարմնիցը տեսնելու եմ Աստծուն: Որին որ ես ինքս եմ տեսնելու, եւ իմ աչքերն են մտիկ տալու Նրան եւ ոչ թե ուրիշը» (Չոբ ԺԹ 25-27):

Եվ Պողոս առաքյալը բացականչեց ցավի ու խռովքի ուրիշ կյանքից. «Այժմ տեսնում եմ ինչպես պատկերը հայելու մեջ. իսկ այն ժամանակ՝ դեմ առ դեմ» (Ա Կորն. ԺԳ:12):

Յին Կտակարանի վկայությունը

Նոր Կտակարանի հանդիսավոր խոստումները, որոնք իրենց հիմքում ունեն Յին Կտակարանի վկայությունների նշանակալից փաստեր, Աստծո մասին ասում են՝ որպես մարմնավոր անձի: Չափազանցություն չի լինի ասել, թե որքան կարելոր է իմանալ Աստծո բնույթը, որպեսզի տիրապետես կրոնի ճշմարիտ ըմբռնմանը, որը հիմնվում է Աստվածաշնչի ուսմունքի վրա: Յին Կտակարանում մշտապես խոսվում է Աստծո մասին, որպես անձի: Անձնական հարաբերությունները Աստծո հետ, որոնց մասին խոսվում է ինչպես Յին, այնպես էլ Նոր Կտակարաններում, բացառիկ երեւույթներ են ճշմարիտ քրիստոնյայի հույսի համար:

Ստորեւ բերված օրինակները վառ վկայություններ են, որտեղ հաստատվում է Աստծո գոյությունը՝ որպես մարմնավոր անձի.

- «Եվ Աստված ասաց. «Մեր պատկերովը եւ մեր նմանության պես մարդ շինենք» (Շնն. Ա:26): Այսպես, մարդը ստեղծվել է Աստծո պատկերով ու նմանությամբ, ինչպես դա դրսեւորվում է Յրեշտակների միջոցով: Այս խոսքերը չեն կարող վերագրվել մարդու մտավոր կերպարին, որովհետեւ ըստ բնույթի մեր բանականությունը ամբողջովին հեռացվել է Աստծուց եւ բազմաթիվ հարաբերություններում այն հիմնավորապես հակառակ է Նրա բարեպաշտությանը. «Որովհետեւ իմ խորհուրդները ձեր խորհուրդները չեն եւ ձեր ճանապարհները իմ ճանապարհները չեն, ասում է Տերը. Այլ ինչպես որ բարձր է երկինքը երկրից, նույնպես էլ բարձր են իմ ճանապարհները ձեր ճանապարհներից եւ իմ խորհուրդները ձեր խորհուրդներից» (Եսայ. ԾԵ:8,9): Յետեւաբար, պատկերն ու նմանությունը, որ

մենք բաժանում ենք Աստծո հետ, պետք է լինի ֆիզիկական պատկեր: Երբ էլ որ երկրի վրա տեսել են Յրեշտակներին, նրանց միշտ նկարագրել են մարդկային տեսքով: Արդ, օրինակ, Աբրահամը չկանխամտածված ընդունում էր Յրեշտակներին, մտածելով, որ իր առջեւ սովորական մարդիկ են: Այն, որ մենք ստեղծված ենք Աստծո պատկերով, պարզ նշանակում է, որ մենք կարող ենք ինչ-որ հետեւություն անել այն իրական օբյեկտի մասին, որին մենք ինքներս ենք նման: Եվ Աստվածը, որին մենք արտացոլում ենք, ինչ-որ աղոտ էակ չէ, որին չես կարող պատկերացնել:

- Յրեշտակներն իրենք էլ Աստծո արտացոլքն են: Արդ Աստված Մովսեսի մասին կարող էր ասել. «Նրա հետ բերանե բերան եմ խոսում... եւ նա Տիրոջ կերպարանքը տեսնում է» (Թվոց ԺԲ:8): Դա վերաբերում է Մովսեսին ուղղված ցուցումին, որ տալիս էր Տիրոջ անունը կրող Յրեշտակը (Ելից ԻԳ:20,21): Եթե Յրեշտակը Տիրոջ նմանակն էր, ապա Աստվածն ունի նույն տեսքը, ինչ որ Յրեշտակները, այսինքն՝ ֆիզիկապես մարդու նման, բայց եւ անսահման ավելի բարձր բնույթի, քան մարմինն ու արյունը: «Եվ Տերը կը խոսեր Մովսեսին հետ դեմ առ դեմ, ինչպես մարդ մը իր բարեկամին հետ կխոսի» (Ելից ԽԳ:11): Տեր Աստվածն իրեն դրսեւորում էր իր Յրեշտակների մեջ, որոնց երեսն ու բերանը նման էին իր՝ Տիրոջ երեսին ու բերանին:

- Այն, որ մենք ունենք Աստծո պատկերը, «Նա գիտե մեր կազմվածքը» (Սաղ. ԾԳ:14): Նա ցանկանում է, որ մենք նրա մասին իմանանք որպես մարմնավորյալ անձի, որպես Յոր, ում հետ մենք կարող ենք հաղորդակցվել: Դրանով են բացատրվում բազմաթիվ վկայակոչումները Աստծո ձեռքերի, աչքերի եւ այլնի մասին: Եթե Աստված լիներ ինչ-որ էակի թանձրուկ ինչ-որ տեղ երկնքում, ինչը պիտի լիներ Աստծո մասին մեր պատկերացումը, եթե մենք հրաժարվեինք Նրան անձ ճանաչելուց, այդ դեպքում այդ վկայակոչումները մարդկանց մոլորության մեջ կզգեին եւ չէին ունենա դաստիարակչական ոչ մի նշանակություն:

- Աստծո մշտական նստավայրի նկարագրությունը պարզորոշ ցույց է տալիս, որ Աստված ունի իր անձնական կացարանը. «Աստված երկնքում է» (Ժող. Ե:2), «Վասն զի իր սրբությանը բարձրութենէն նայեցավ, Տերը երկնքէն երկրի վրա նայեցավ» (Սաղմ. ԾԲ:19), «Դու լսիր երկնքումը՝ քո բնակվելու տեղում» (Գ Թագ Ը:39): Եվ առավել բնորոշ է, քան այս բոլորը, մենք կարողում

ենք, որ Աստված ունի «աթոռ» (Բ Մնաց Թ:8, Սաղ. ԺԱ:4, Ես 2:1, ԿԶ:1): Նման արտահայտություններ դժվար է կիրառել անորոշ էակի նկատմամբ, որը գտնվում է ինչ-որ տեղ Երկնային թագավորությունում:

- Եսայայի բանաստեղծությունների ԽԵ-ն լի է հայտնություններով, որն անում է Աստված իր ժողովրդի գործերի մեջ իր ներգրավման մասին. «Ես եմ Տերը եւ ուրիշ մը չկա... Այս բոլոր բաները ընողը Ես Տերս եմ...»

Ասոնք ստեղծողը Ես՝ Տերս եմ... Վա՛յ անոր, որ իր Արարչին հետ կը վիճի... Երկինքը իմ ձեռքերս տարածեցին... Ով երկրի բոլոր ծայրեր, ինձի նայեցեք, որպեսզի փրկվեք»: Վերջին նախադասությունը հատկապես ընդգծում է Աստծո անձի գոյությունը - Նա ուզում է, որ մարդիկ դիմեն Իրեն, որպեսզի հավատի աչքերով հասնեն Նրա ճշմարիտ գոյությանը:

- Աստված մեզ ներկայանում է որպես ամենաողորմած Աստված: Իսկ ներողամտությունը կարող է բխել միայն անձից. դա մտավոր գործ է: Արդ, Դավիթը Աստծո հոգուն մոտ մարդ էր (Գ Թագ. Գ:14): Դա ցույց է տալիս, որ Աստված ունի բանականություն (սիրտ), որն ընդունակ է պատճենահանվել մարդու կողմից մինչեւ որոշակի սահմանափակ մեծության, չնայած որ մարդն իր բնույթով Աստծու հոգուն մոտ չէ: Այնպիսի տողեր, ինչպիսիք են՝ «Այն ժամանակ Տերը զղջաց, որ երկրի վրա մարդ ստեղծեց, եւ իր սրտի մեջ տրտմեց» (Շն. 2:6) ցույց են տալիս, որ Աստված ավելի շուտ կենդանի էակ է, քան Ոգու վերացական պոռթկում մթնոլորտում: Դա օգնում է մեզ հասկանալ, թե ինչպես ենք մենք կարողանում գործի մեջ հաճոյանալ կամ չգոհացնել Նրան, ինչպես անում է երեխան իր հոր նկատմամբ:

Եթե Աստված անձ չէ...

Եթե Աստված իրական անձ չլիներ, դժվար կլիներ ընկալել հոգեւորության կատեգորիան: Եթե Աստված ամբողջովին բարեպաշտ, բայց նյութական սուբստանց չէ, ապա մենք չէինք կարող իրապես ընկալել Նրա բարեպաշտությունը, որը դրսեւորվում է մարդկանց նկատմամբ: Ինչպես քրիստոնեության, այնպես էլ հրեական ուրացողները պնդում են, որ Աստծո բարեպաշտությունը մեր կյանքի մեջ է մտնում աղոտ «սուրբ Զոգու» միջոցով, որն ինչ-որ ձեւով մեր մեջ ստեղծում է Աստծո մտավոր պատկերը, որն ընդունելի է Նրա համար: Իր հերթին,

Եթե մենք ընդունենք Աստված կոչված անձի գոյությունը, ապա մենք կարող ենք Նրա օգնությամբ եւ Նրա խոսքի ազդեցությամբ աշխատանք տանել մեր բնավորությունը բարելավելու, ինչպես նաեւ մեր մեջ Աստվածային հատկանիշներ գարգացնելու վրա:

Աստծո նպատակն է իրեն դրսեւորել բազմաթիվ հիանալի արարածների մեջ: Նրա հիշարժան անունը՝ Եհովա Էլոհիմ, վկայում է դրա մասին (Թարգմանաբար այն նշանակում է «Նա, ով կլինի հզոր»): Բայց շնորհների նկարագրությունը ճշմարիտ հավատի համար երկրի վրա գալիք Աստվածային Թագավորությունում ցույց են տալիս, որ նման հավատացյալ մարդիկ կունենան շոշափելի մարմնական գոյություն, չնայած որ նրանք այլեւս մարդկային բնավորության թուլություններ չեն ունենա: Հորը տրտմում էր «վերջին օրվա» համար, երբ կունենա իր մարմնի հարությունը (Հոբ ԺԹ:25-27): Աբրահամը կլինի նրանցից մեկը, ում մասին ասվում է՝ «Եվ երկրի հողումը գնացողներից շատերը պիտի գարթեն, ոմանք ի հավիտենական կյանք» (Դան. ԺԲ:2), որպեսզի նա կարողանա ստանալ խոստում, որպես հավիտենական ժառանգություն քահանայի երկիրը, երկրի վրա իրական վայր (Շն. ԺԷ:8): «Նորա սուրբերը ցնծալով կցնծան... Թող սուրբերն ուրախանան փառքով, ցնծան իրանց անկողնումը... որ նորանց վրա կատարեն գրված դատաստանը» (Սաղ. ԸԼԲ:16, ԺԽԹ:5,9): Հրեաների եւ ոչ հրեաների անընդունակությունը ընկալելու նման հատվածները այնպես, ինչպես եւ Աբրահամին տրված ճշմարիտ նշանակությունը, հանգեցրել է «անմահ հոգու» որպես մարդկային գոյության իրական ձեւի, ոչ ճիշտ ընկալմանը: Նման գաղափարը ամբողջովին զրկված է Աստվածաշնչի աջակցությունից: Աստված անմահ է: Նա հիանալի էակ է, եւ Նա իր նպատակն այնպես է բացում, որպեսզի տղամարդիկ եւ կանայք կարողանան կանչված լինել երկրի վրա Նրա գալիք Թագավորության կյանքի համար եւ նրա ատրիբուտների բաժանումը. որ արտահայտված են մարմնական ձեւում:

Դրանից հետեւում է, որ չկա Աստծուն, կրոնին երկրպագելու բանական կոնցեպցիա, կամ Աստծո հետ անձնական ազգակցություն հաստատելու մինչ այն պահը, մինչեւ չճանաչվի, որ Աստված անձ է, որ մենք մեզնից ներկայացնում ենք Նրա ֆիզիկական պատկերը, չնայած շատ ավելի անկատար, եւ, որ մենք Նրա մտավոր կերպարի գարգացման կարիքն ունենք՝ այնպես, որպեսզի կարողանանք լրիվ ընդունել Նրա ֆիզիկական

կերպարը Աստծո թագավորությունում: Արդ, բավականին իմաստ ու մխիթարանք կարելի է ստանալ այն հատվածներից, որտեղ խոսվում է Աստծո՝ որպես սիրող Յոր մասին, որը մեզ խրատում է, ինչպես Յայրն է խրատում որդուն (օրինակ՝ Օր. Ը:5): Զրիստոսի տանջանքների մասին ենթատեքստում կարդում ենք, որ Տերը հաճեց նրան զարկել» (Ես. ԾԳ:10), չնայած որ նա «դեպի Աստվածն աղաղակեցի. Նա լսեց իմ ձայնը, եւ իմ աղաղակը Նրա ականջներին հասավ» (Սաղ. ԺԸ:6): Աստծո խոստումը Դավիթին սերմի համար, որը կլինի Աստծո որդին, պահանջում էր մարդու զարմանահարաշ ծնունդ: Եթե Աստված անձնավորություն չլիներ, Նա չէր կարող որդի ունենալ:

Աստծո ճիշտ ընկալումը տալիս է բանալի, որը բացում է Աստվածաշնչի ուսմունքի կենսականորեն կարելու բազմաթիվ ոլորտներ: Բայց ինչպես մի սուտը տանում է մեկ այլ ստի, այդպես եւ Աստծո մասին ոչ ճիշտ կոնցեպցիան խավարեցնում է ճշմարտության համակարգը, որը պարունակում է Սուրբ Գիրքը: Եթե դուք գտաք, որ գրքի այս բաժինը համոզիչ է կամ մասամբ համոզիչ, ապա հարց է ծագում՝ «Իրո՞ք դուք գիտեք Աստծուն»: Ստորեւ քննարկենք Աստվածաշնչի ուսմունքը նրա մասին:

1.3 Աստծո անունն ու բնավորությունը

Եթե Աստված գոյություն ունի, ապա հարկ է նկատի ունենալ, որ նա իր մասին մեզ հաղորդելու համար մշակել է ինչ-որ ձեւեր: Մենք հավատում ենք, որ Աստվածաշունչը Աստծո հայտնությունն է մարդուն, եւ որ նրա մեջ մենք տեսնում ենք Աստծո բացվող բնավորությունը: Ահա թե ինչու Աստծո խոսքը նրա «սերմն» է (Պ Ա:23), քանի որ, եթե այն ազդում է մեր բանականության վրա, ապա մեր ներսում ծնվում է նոր էակ, որն իր մեջ ունի Աստծո բնութագրությունները (Բ Կորն. Ե:17): Ուստի որքան շատ ենք մենք ընկալում Աստծո խոսքն ու ըմբռնում Նրա դասերը, այնքան ավելի շատ ենք «իր Որդու պատկերին կերպարանակից» (Յոհն. Ը:29) դառնում, որն իր բնավորությամբ Աստծո անբասիր կերպարն էր (Կոլ. Ա:15): Դրանում է ամփոփված Աստվածաշնչի պատմական մասերի արժեքավորությունը. դրանք լի են շարադրանքներով այն մասին, թե ինչպես էր Աստված վերաբերվում մարդկանց եւ ժողովուրդների հետ, որոնք դրսեւորում էին միեւնույն հիմնական բնավորությունները:

Հին հրեական լեզվում մարդու անունը արտացոլում էր նրա բնավորությունը կամ ինֆորմացիա նրա մասին: Մի քանի պարզ օրինակներ՝

«Հիսուս» = «Փրկիչ», - քանի որ «նա պիտի փրկի իր ժողովրդին՝ իր մեղքերից» (Մթ. Ա:21),

«Աբրահամ» = «Բազմության Ղայր» - «Քեզ ազգերի բազմության հայր արի» (Մն ժԷ:5),

«Եվա» = «Ապրող», - որովհետեւ նա եղավ բոլոր կենդանյաց մայրը (Մն. Գ:20)

«Շմավոն» = «Լսող» - «Տերը լսեց, որ ես ատվում եմ, նորա համար այս որդին էլ տվեց» (Մն. ԻԹ:33):

Հարկ է, ուստի, ակնկալել, որ Աստծո անուններն ու տիտղոսները նրա մասին շատ ինֆորմացիա կտան: Քանզի Աստծո բնավորության եւ դիտավորությունների մեջ բազմաթիվ ասպեկտներ կան, ուրեմն փաստացի նա ունի ոչ մեկ անուն: Աստծո անունների մանրամասն ուսումնասիրությունը ցանկալի է կատարել մկրտումից հետո: Աստծո բնավորության հետագա ճանաչումը, ինչպես այն արտահայտվում է նրա անվան մեջ, պետք է կատարվի Տեր Աստծո մեջ մեր ողջ կյանքի ընթացքում: Ստորեւ բերված տեղեկություններն ավելի շուտ ներածություն են տվյալ թեմայի համար:

Երբ Մովսեսը ցանկացավ ավելի մանրամասն իմանալ Աստծո մասին, որպեսզի ամրապնդվի հավատի մեջ իր կյանքի շատ դրամատիկ պահերի ժամանկ, Հրեշտակը «Եհովայի անունը կանչեց: Եվ Աստված նրա առջեւից անցավ, եւ կանչեց. Տեր, Տեր՝ Աստված ողորմած եւ գթած՝ երկայնամիտ եւ առատ ողորմությունով եւ ճշմարտությունով, որ հազարների ողորմություն ես անում, որ անորենություն՝ հանցանք ու մեղք ես ներում, բայց բնավ անպարտ չես թողնում» (Ել. ԼԴ:5-7):

Դա պարզ ապացույց է, որ Աստծո անունները բացահայտում են նրա բնավորությունը: Այն, որ Աստված կրում է այդ անունները, հաստատում է, որ Աստված անձ է, եւ հիմարություն է մտածել, որ ոգու պոռթկումները ունեն այնպիսի բնավորության գծեր, որոնք կարող են նույն կերպ զարգանալ մի մարդկային ցեղում:

Աստված ընտրեց մի հատուկ անուն, որով նա կցանկանար հայտնի լինել եւ որով մարդիկ կհիշեին Իրեն. դա՝ ընդհանրացում

Է, ամփոփում, Նրա դիտավորությունը մարդկանց հետ:

Իսրայելցիները Եգիպտոսում ստրուկներ էին եւ կարիք ունեին, որ Աստված իրենց հիշեցներ Իր դիտավորությունների մասին Նրանց նկատմամբ: Մովսեսին հանձնարարվել էր Նրանց հաղորդել Աստծո անունը, որպեսզի դա օգնի Նրանց գտնել հիմնավոր պատճառ Եգիպտոսից հեռանալու եւ սկսվի արշավ ավետյաց երկրի ուղղությամբ (Կոր. Ժ:1): Մինչեւ մկրտումն ընդունելը մեզ նախ պետք է հասկանալ Աստծո անվան վերաբերյալ հիմնական սկզբունքները եւ սկսենք մեր ճամփորդությունը դեպի Աստվածային Թագավորություն:

Իսրայելցիներին Աստված ասաց, որ Իր անունը Եհովա է, որը նշանակում է «Ես Գոյն եմ», կամ ավելի ճիշտ թարգմանությամբ՝ «Ես եմ որ եմ» (Ելից Գ:13-15): Այս անունը հետագայում մի որոշ ընդլայնվեց՝ «Նաեւ Աստված ասաց Մովսեսին. Այսպես ասիր Իսրայելի որդիներին. Ձեր հայրերի Եհովա Աստվածը՝ Աբրահամի աստվածը, Իսահակի Աստվածը եւ Յակոբի Աստվածը ինձ ձեզ մոտ ուղարկեց, եւ այս է իմ անունը հավիտյանս, եւ այս է իմ անունը ազգից ազգ» (Ելից Գ:15): Զետեւաբար Աստծո լրիվ անունը՝ «Տեր ԱՍՏՎԱԾ Է»:

Զին Կտակարանը մեծ չափով գրված էր հին հրեական լեզվով եւ ցանկացած թարգմանություն անխուսափելիորեն բաց էր թողնում շատ մանրամասներ, երբ գործը վերաբերում էր հին հրեական բառերի թարգմանությանը, որ նշանակում էր «Աստված»: Զին հրեական բառերից ամենատարածվածը, որ թարգմանվում էր «Աստված», «Էլոհիմ» բառն էր, որը նշանակում է «հզոր»: Աստծո «Զիշարժան» անունը, որով նա ուզում է, որ մենք իրեն հիշենք, հետեւաբար, հանդիսանում է

**Յագվե Էլոհիմ
որը նշանակում է**

ՆԱ, ՈՎ ԿԲԱՅՎԻ ՉՈՐԱՎՈՐՆԵՐԻ ԿՄԲՈՒՄ:
Աստծո դիտավորությունը, ուստի, հանդիսանում է Իր բնավորության եւ Իր Էության դրսեւորումը մարդկանց մեծ խմբում: Ենթարկվելով Նրա խոսքին, մենք կարող ենք մեր մեջ այժմ զարգացնել Աստվածային բնավորության որոշ գծեր, այնպես որ շատ նեղ իմաստով Աստված Իրեն դրսեւորում է այս կյանքում ճշմարիտ հավատացյալների մեջ: Բայց Աստծո անունը մարգարեություն է ժամանակի մասին, որը կգա, երբ երկիրը լցվի Նրա բնավորության եւ բնույթի նման մարդկանցով (Բ Պ).

Ա:4): Եթե մենք ցանկանում ենք Աստծո ղիտավորության հետ զուգակցվել եւ դառնալ անմահ ինչպես Նա, ունենալ հավիտենական կյանք եւ վարել այն լրիվ բարոյական կատարելությամբ, այդ դեպքում մենք պետք է զուգակցվենք եւ Նրա անվան հետ: Դրա համար ուղին անցնում է հանուն անվան մկրտման միջոցով, այսինքն՝ Յագվե Էլոհիմ (Մաթ. ԻԸ:19): Դա նաեւ մեզ դարձնում է Աբրահամի հետնորդներ («սերմեր») (Գաղ. Գ:27-29), որոնց խոստացված էր երկրի հավիտենական ժառանգություն (Շն.ԺԷ:8, Զոմմ.Դ:13),- «հզորագույնների» («Էլոհիմ») խմբից, որի մեջ կմարմնավորվի մարգարեությունը Աստծո անունով: Ավելի մանրամասն դրա մասին ասվում է Գլուխ 3-րդում:

1.4 Հրեշտակներ

Հրեշտակների մասին վերն ասվածից ելնելով կարելի է ասել, որ նրանք՝

- ֆիզիկական անձեր են,
- ունեն Աստվածային անուն,
- ուղիներ, որոնց օգնությամբ Աստծո Ոգին Իր կամքը գործողության է վերածում,
- Նրա բնավորությանը եւ ղիտավորությանը համապատասխան,
- ներկայացնելով ընդ որում Նրան:

Ինչպես արդեն ասել ենք 1.3 բաժնում, ամենատարածված բառերից մեկը, որը թարգմանվում է ինչպես «Աստված», «Էլոհիմ» բառն է, որն իրապես նշանակում է «զորավոր»: Աստվածաշնչյան հիմնական տրակտատն ասում է, որ կա միայն մեկ Աստված (Օր. 2:4, Եսայ. ԽԵ:5, Ա Կոր. Ը:4, Եփ. Դ:6): Այդ «զորավորները», որ իրենց վրա կրում են Աստծո անունը, կարող են իսկապես Աստված անվանվել, Նրա հետ իրենց մերձ կապերի հիման վրա: Այդ էակները կոչվում են Հրեշտակներ:

Աշխարհի արարման նկարագրում (Շն. Ա) ասվում է, որ Աստված արտասանեց որոշակի ցուցումներ արարման վերաբերյալ եւ «այնպես եղավ»: Հրեշտակներն էին կատարում Աստծո հրահանգները.

«Օրհնեցեք Տիրոջը, ով Նրա Հրեշտակներ՝ հզոր զորությամբ, որ կատարում եք Նրա խոսքը, Նրա խոսքի ձայնը լսելով» (Սաղ. Ծգ:20):

Ուստի, բնական է համարել, որ «Աստծո» կողմից աշխարհի արարումը փաստացի իրականացնում էին Հրեշտակները: Հոբի ԼԸ:4-7 հատվածում նույնպես ակնարկվում է այդ մասին: Այժմ հարկ է ընդհանրացնել աշխարհի արարման իրադարձությունները, ինչպես այդ մասին ասվում է ԾՆՆդոց Ա-ում.

Առաջին օր. «Եվ Աստված ասաց. Լույս լինի եւ եղավ լույս» (տ. 3): Երկրորդ օր. «Եվ Աստված ասաց. Ջրերի մեջտեղը հաստատություն լինի, որ ջրերը ջրերիցը բաժանե: (Եվ այնպես եղավ): Եվ Աստված շինեց հաստատությունը, եւ բաժանեց հաստատության տակի ջրերը հաստատության վրա եղող ջրերից: Եվ այնպես եղավ» (տ. 6-7):

Երրորդ օր. «Եվ Աստված ասաց. Երկնքի տակի ջրերը մեկ տեղ ժողովվին, եւ ցամաքը երեսա: Եվ այնպես եղավ» (տ. 9):

Չորրորդ օր. «Եվ Աստված ասաց. Լուսավորներ լինեն երկնքի հաստատությունում... Եվ այնպես եղավ» (տ. 14,16):

Հինգերորդ օր. «Եվ Աստված ասաց. Ջրերը եռան կենդանի շունչ ունեցող գեռուններով. եւ թռչուններ թռչեն երկրի վրա երկնքի հաստատության երեսին: (Եվ այնպես եղավ): Եվ Աստված ստեղծեց մեծամեծ կետերը եւ բոլոր կենդանի շունչ ունեցող սողունները, որ ջրերը եռացին նրանցով նրանց տեսակի պես, եւ բոլոր թեւավոր թռչուններն իրենց տեսակի պես» (տ. 20,21):

Վեցերորդ օր. « Եվ Աստված ասաց. Երկիրը շնչավոր էակ հանե իր տեսակի պես, անասուններ եւ սողուններ եւ երկրի գազաններ իրենց տեսակի պես: Եվ այնպես եղավ» (տ.24):

Մարդը ստեղծվեց այդ նույն վեցերորդ օրը: «Եվ Աստված ասաց. Մեր պատկերովը եւ մեր նմանության պես մարդ շինենք» (ԾՆ. Ա:26): Մենք արդեն ասել ենք այդ տողի մասին 1.2 բաժնում: Այժմ մենք ուզում ենք նշել, որ «Աստված» բառը այստեղ անմիջականորեն չի վերաբերում Աստծո անձին - «շինենք մարդուն» բառերը ցույց են տալիս, որ «Աստված» բառը վերաբերում է ոչ մեկ անձի: Հին հրեական բնագրում օգտագործված է «Էլոհիմ» բառը, որը նշանակում է «գորավոր»՝ Հրեշտակների հետ համեմատած: Այն փաստը, որ Հրեշտակներն են մեզ ստեղծել իրենց պատկերով, նշանակում է, որ նրանք ունեն նույն մարմնավոր արտաքինը, ինչպիսին մենք ունենք: Ուստի, նրանք իրական, շոշափելի մարմնավոր էակներ են, Աստծո հետ միասին միեւնույն բնության:

Այստեղ օգտագործվող «բնություն» բառն իր իմաստով վերաբերում է նրանց ֆիզիկական կառուցվածքին, բնավորությանը եւ դիտավորությանը: Աստվածաշնչում ասվում է երկու «բնությունների» մասին: Բառի սեփական նշանակությունը թույլ չի տալիս միաժամանակ ունենալ երկու բնույթ:

Աստվածային բնույթը

չի կարող անհրավորություն անել (անբասիր է) (Յոհ. Թ:14, 2:23, Սաղ. Ղ:2, Մթ. Ե:48),
Նա միայն անմահություն ունի (Ա Տիմ 2:16),
Լի է ուժով ու կարողություններով (Եսայ. Խ:28):

Դա Աստծո եւ Յրեշտակների բնույթն է: Այն փոխանցվել էր Յիսուսին նրա հարությունից հետո (Գործք ԺԳ:34, Յայտ. Ա:18, Եբր. Ա:3): Այդ բնույթը տրվում է եւ մեզ այն աշխարհում (Ղուկ. Ի:35,36, Բ Պ. Ա:4, Եսայ. Խ:28):

Մարդկային բնույթը

Ենթակա է մեղքի գայթակղությանը (Յակ. Ա:13-15) անբարոյացած բնության բանականությամբ (Երեմ. ԺԵ:9, Մարկ Է:21-23),
դատապարտված է մահվան (Յոհ. Ե:12,17, Ա Կոր. ԺԵ:22),
Ունի շատ սահմանափակ ուժ՝ ինչպես ֆիզիկական, այնպես էլ մտավոր (Երեմ. Ժ:23):

Դա բնություն է, որ այժմ ունեն բոլոր մարդիկ՝ լավ եւ վատ:
Այդ բնության վերջը մահ է (Յոհ. 2:23): Այդ բնույթն ունեւ Յիսուսը իր ողջ մահկանացու կյանքի ընթացքում (Եբր. Բ:14-18, Յոհ. Ը:3, Յովք. Բ:25, Մարկ. Ժ:18):

Յավոք սրտի, «բնություն» բառն անորոշ է. մենք այն կարող ենք կիրառել այսպիսի նախադասության մեջ. «Ձոնն ունի լավ բնույթ», որը նշանակում է, որ նրա բնույթի մեջ չի մտնում վատ լինելը, բայց նա կարող է հպարտանալ իր ավտոմեքենայով, որը միանգամայն բնորոշ է մարդկային բնույթին: Սակայն դա այն նշանակությունը չէ, որ մենք ի նկատի ունենք, երբ մեր գրքում օգտագործում ենք «բնություն» բառը:

Քանի որ Յրեշտակներն ունեն Աստծո բնույթը, նրանք պետք է անմեղ լինեն, եւ, ուստի, չեն կարող մահանալ, քանզի մեղքն է մահ բերում (Յոհ. 2:23): Նրանք պետք է ունենան իրոք

գոյության ֆիզիկական ձեւ: Ահա թե ինչու Յրեշտակները սովորական մարդու տեսք ունենին, երբ հայտնվում էին երկրի վրա.

- Յրեշտակները եկան Աբրահամի մոտ, որպեսզի Նրան փոխանցեն Աստծո խոսքը: Նրանք նկարագրվում են որպես «երեք մարդ», որոնց հետ սկզբից Աբրահամը վերաբերվում էր ինչպես մարդկանց հետ, քանի որ նրանց արտաքինն այդպիսին էր. «Թող մի քիչ ջուր բերվի, եւ լվացեք ձեր ոտքերը, եւ ծառի տակին հանգստացեք» (Ծն. ԺԸ:4)

- Յետո երկուսն այն Յրեշտակներից եկան Սողոմ քաղաքը Ղովտի մոտ: Եվ նորից ինչպես Ղովտը, այնպես էլ Սողոմի բնակիչները նրանց ընդունեցին որպես մարդկանց. «Եվ այն երկու հրեշտակները եկան Սողոմ», եւ հրավիրեց նրանց Ղովտը իր հետ անցկացնել գիշերը: Բայց Սողոմի բնակիչները եկան նրա տան մոտ եւ սպառնալից հարցրին՝ «Ո՞ւր են այն մարդիկը, որ այս գիշեր քեզ մոտ եկան»: Ղովտն աղաչեց՝ «Այս մարդկանցը բան մի արեք»: Նկարագրության մեջ այդ Յրեշտակները եւս անվանվում են «մարդիկ». «Բայց այն մարդիկը իրենց ձեռքը մեկնեցին» եւ փրկեցին Ղովտին; եւ ասացին մարդիկ Ղովտին... «Տերը մեզ ուղարկեց, որ կործանենք նրան»՝ Սողոմը (Ծն. ԺԹ:1,5,8,10,12,13):

- Այս երկու դեպքերի վերաբերյալ Նոր Կտակարանի մեկնությունները հաստատում են, որ Յրեշտակները մարդկային տեսք ունեն. «Յյուրասիրությունը մի մոռանաք, որ նրանով ոմանք (Աբրահամը եւ Ղովտը) առանց գիտենալու հրեշտակներ ընդունեցին» (Եբր. ԺԳ:2):

- Յակոբը ողջ գիշեր կռվեց ինչ-որ մարդու հետ (Ծն. ԼԲ:24), որը ինչպես հետագայում կիմանանք, Յրեշտակ էր (Ովս. ԺԲ:4):

- Փայլուն սպիտակ զգեստ հագած երկու մարդ ներկա էին Յիսուսի հարության (Ղուկ. ԻԴ:4) եւ համբարձման ժամանակ: Նրանք Յրեշտակներ էին:

- Ուշադրություն դարձրեք բառերի գաղտնի նշանակությանը՝ «մարդի չափով որ Յրեշտակինն է» (Յայտ. ԻԱ:17):

Յրեշտակները չեն մեսագործում

Քանի որ Յրեշտակներն ունեն աստվածային բնույթ, նրանք չեն կարող մահանալ: Քանզի մեղքը մահ է բերում, ապա դրանից

հետեւում է, որ նրանք չեն կարող մեղսագործել: Հունական եւ հին հրեական իսկական բառերը, որ թարգմանվում են «Հրեշտակ» բառով, նշանակում են «կապավոր, հանձնակատար»: Հրեշտակները Աստծո հանձնակատարներն են կամ ծառաները, նրան հնազանդ, ուստի, նրանց մասին չի կարելի մտածել որպես մեղավորների մասին: Արդ, aggelos հունական բառը, որը թարգմանվում է որպես «Հրեշտակ», կարող է թարգմանվել նաեւ «կապավոր, հանձնակատար» բառերով, երբ նկատի են առնում մարդկանց, օրինակ՝ Հովհաննես Մկրտիչին (Մաթ. ԺԱ:10) եւ նրա հանձնակատարներին (Ղուկ. Է:24); Հիսուսի հանձնակատարները (Ղուկ. Թ:52) եւ մարդիկ, որոնք հետամուտ եղան Ռախաբին (Հակոբ Բ:25): Անշուշտ, հնարավոր է, որ «հրեշտակները» մարդկային հանձնակատարների իմաստով կարող են մեղսագործել:

Հետեւյալ հատվածները պարզորոշ ցույց են տալիս, որ բոլոր Հրեշտակները (այլ ոչ թե մի քանիսը) ըստ բնույթի հնազանդ են Աստծուն եւ, ուստի, չեն կարող մեղսագործել:

«Տերը երկնքում հաստատեց իր աթոռը, եւ նրա թագավորությունը տիրում է բոլորին (այսինքն՝ երկնքում Աստծո դեմ խռովություն չի կարող լինել): Օրհնեցեք Տիրոջը, ով նրա Հրեշտակներ, հզոր գործությամբ, որ կատարում եք նրա կամքը» (Սաղ. ԾԳ:19-21)

«Օրհնեցեք նրան, ով նրա ամեն Հրեշտակներ, օրհնեցեք նրան, ով բոլոր գորքեր» (Սաղ. ԾԽԸ:2):

«ԶԷ՞ որ ամենը (Հրեշտակները) սպասավոր հոգիներ են ուղարկված սպասավորություն անելու նրանց (հավատացյալների) համար, որ փրկությունը պիտի ժառանգեն» (Եբր. Ա:14):

«Ամեն» բառի կրկնությունը ցույց է տալիս, որ Հրեշտակները չեն ստորաբաժանվում երկու խմբի՝ լավ եւ վատ: Հրեշտակների բնույթը պարզ ընկալելու կարեւորությունը նրանում է, որ հավատարմության դիմաց պարգեւը կլինի միացումը նրանց բնույթին՝ «Բայց նրանք, որ արժանի լինեն այն աշխարհին հասնելու եւ մեռելներից հարություն առնելու, ոչ կին կառնեն, եւ ոչ մարդի կգնան, եւ ոչ իսկ կարող են մեռնել, որովհետեւ Հրեշտակներին հավասար են» (Ղուկ. Ի:35,36): Դա կարելու պահ

Է հասկանալու համար: Եթե Յրեշտակները կարողանային մեղսագործել, ապա նրանք, ովքեր արժանի կլինեն պարգևի Քրիստոսի գալստյանը, նույնպես ընդունակ կլինեին նորից մեղսագործելու, բայց քանի որ մեղքը մահ է բերում (Յոզմ. 2:23), ապա նրանք հավիտենական կյանք չէին ունենա: Եթե մենք հնարավորություն ունենանք մեղսագործելու, ապա մենք նաեւ կունենանք մեռնելու ընդունակություն: Այսպես, եթե մենք ասենք, որ Յրեշտակները մեղսագործում են, ապա հավիտենական կյանքի մասին Աստծո խոստումը կորցնում է ամեն իմաստ: Սակայն, մենք գիտենք, որ մեր պարգևը հրեշտակների բնույթի բաժանման մեջ է:

Եթե Յրեշտակները կարողանային մեղսագործել, ապա Աստված անգոր կլիեր մեր կյանքի եւ մեր աշխարհիկ գործերի վրա բարեպաշտորեն ազդել, քանզի, ինչպես Ինքն է ասել, Իր բոլոր արարումները կատարվում են Իր Յրեշտակների միջոցով (Սաղ. 109:19-21): Նրանք՝ «Աստծո արարված Յոգիներ» են՝ այն իմաստով, որ Նա հասնում է ամենին Իր Յոգու ուժի օգնությամբ, գործելով Յրեշտակների միջոցով (Սաղ. 107:4): Ուստի, անհնարին է մտածել, որ Յրեշտակները կարող են չհնազանդվել Նրան: Քրիստոսյանները ամեն օր պետք է աղոթեն, որպեսզի երկրի վրա հաստատվի Աստծո Թագավորությունը, որպեսզի Նրա կամքը լինի այստեղ, ինչպես որ երկնքում է (Մաթ. 2:10): Եթե Աստծո Յրեշտակները այնտեղ պետք է մրցեն մեղսավոր Յրեշտակների հետ, ապա Նրա կամքը լիակատար չէր իրագործվի այնտեղ, եւ ուստի, նման իրավիճակ կլիներ եւ գալիք Աստվածային Թագավորությունում: Յավիտենականությունը մտցնել աշխարհ, որը միշտ իրենից կներկայացնի մեղքի եւ հնազանդության պայքարի դաշտ - դժվար թե գայթակղիչ հեռանկար լինի:

Յրեշտակները եւ հավատացյալները

Գոյություն ունի բավականին ծանրակշիռ պատճառ հավատալու, որ յուրաքանչյուր ճշմարիտ հավատացյալ ունի Յրեշտակներ, հնարավոր է նրանցից մեկը յուրահատուկ է, օգնում է նրան կյանքում:

- «Տիրոջ Յրեշտակը բանակ է շինում նրանից վախեցողների չորս կողմը եւ փրկում է նրանց» (Սաղ. 107:7):

- «... փոքրներից մեկին, որ հավատում են ինձ (այսինքն՝ թույլ առաքյալներ - Չաք. 109:7, Մաթ. 102:31)... նրանց Յրեշտակները

երկնքում միշտ տեսնում են իմ Յոր երեսը» (Մաթ. ԺԸ:6:10):

- Հին քրիստոնյաները խիստ հավատում էին, որ Պետրոսը ուներ Յրեշտակ-պահապան (Գործք ԺԲ:14,15):
- Իսրայելցիները անցան Կարմիր ծովը եւ նրանց անապատի միջով տանում էր Յրեշտակը ավետյաց երկրի ուղղությամբ: Անցումը Կարմիր ծովով խորհրդանշվում է ջրում մեր մկրտումով (Ա Կոր. Ժ:1), եւ ուստի, բանական կլինի ենթադրել, որ մեզ նույնպես տանում է եւ օգնում Յրեշտակը կյանքի անապատի միջով մեր արշավին դեպի Աստվածային Թագավորության երկիր:

Եթե Յրեշտակները լինեին չար՝ մեղավոր լինելու իմաստով, այդ դեպքում նման խոստումները Յրեշտակների կողմից մեզ հսկելու մասին եւ մեր կյանքի վրա նրանց ազդեցության մասին օրինանքի փոխարեն կլինեին նզովք:

Այսպես, մենք տեսնում ենք, որ Յրեշտակները էակներ են...

- Աստծո հավիտենական բնույթով եւ մարմնավոր արտաքինով,
- որոնք չեն կարող մեղսագործել,
- որոնք միշտ կատարում են Աստծո հրամանները,
- եւ հանդիսանում են կանալներ, որոնց միջոցով խոսում եւ գործում է Աստվածային հոգի- ուժը (Մաղ. ԺԴ:4):

Բա՞յց...

Բազմաթիվ «քրիստոնեական» եկեղեցիներ համարում են, որ Յրեշտակները կարող են մեղսագործել, եւ որ մեղավոր Յրեշտակներ գոյություն ունեն եւ այժմ, եւ երկրի վրա մեղքի եւ պոռբլեմների համար նրանք են կրում պատասխանատվությունը: Այս սխալ պատկերացումն ավելի մանրամասն կքննարկենք ավելի ուշ: Իսկ այժմ մենք կանենք հետեւյալ դիտողությունները.

- Հնարավոր է, որ մինչեւ մեր տիեզերքի ստեղծվելը եղել է ուրիշը, այսինքն՝ այն, որի մասին ասվում է Ծննդոց Ա-ում: Հնարավոր է նաեւ, որ ներկայիս Յրեշտակները տեղյակ են բարու եւ չարի մասին (Ծն. Գ:5), քանի որ նրանք եղել են նույնպիսի իրավիճակում, ինչպես եւ մենք այս կյանքում: Չի կարելի բացասել այն հնարավորությունը, որ որոշ էակներ, որ ապրել են այն դարում, մեղսագործել են; սակայն դա միայն ենթադրություն է, որին ուզում է հավատալ մարդկային բանականությունը:

Աստվածաշունչն ասում է այն, ինչը տվյալ իրավիճակի մասին մեզ պետք է իմանալ, որ ժխտում է մեղսավոր Յրեշտակների գոյությունը, բոլոր Յրեշտակները հնազանդ են Աստծուն:

- Երկնքում մեղսավոր Էակներ չեն կարող լինել, քանի որ Աստծո մաքուր աչքերը չեն կարող նայել չարությանը (Ամբ. Ա:13): Նման ձեռով Սաղմոս Ե:4,5-ում բացատրում է. «Չարը չի բնակվի Քեզ մոտ: Ամբարտավանները չեն կենա Քո աչքի առաջին»: Ուստի երկնքում Աստծո դեմ մեղավոր Յրեշտակների մասին միտքը լրիվ հակասում է նրան, ինչն ասված է այդ հատվածներում:

- Հունական «Angel» բառը նշանակում է «կապավոր, հանձնակատար» եւ կարող է, ինչպես մենք արդեն ասել ենք դրա մասին, վերաբերել մարդկանց: Նման մարդկային «կապավորները», հանձնակատարները, անշուշտ, կարող են մեղսագործել:

- Չարի, մեղավոր Էակների գոյությունը, որոնց վրա են թափվում կյանքի բոլոր նեգատիվ երեւույթների մեղադրանքները, իրենից ներկայացնում է հեթանոսության մեջ ամենատարածված հավատալիքներից մեկը: Այդ հեթանոսական հավատալիքները Ծննդյան վերաբերյալ որոշ չափով մուտք են գործել նաեւ քրիստոնեություն:

- Կան միայն մի քանի աստվածաշնչյան հատվածներ, որոնք կարող են ոչ ճիշտ մեկնաբանվել այժմ մեղավոր Յրեշտակների գոյության մասին գաղափարի հաստատման համար: Ավելի մանրամասն այդ մասին խոսվում է «Փնտրել սատանային» հրատարակության մեջ, որը կարելի է ստանալ հրատարակիչների մոտից: Նման հատվածները չեն կարող հերքել այն բազմաթիվ ապացույցները, որոնք կան Աստվածաշնչում, Յրեշտակների մասին վերում ասվածի վերաբերյալ:

Շեղում 1. «Աստված Հոգի է» (Հովի Դ:24)

Երկրորդ գլխում ավելի մանրամասն կխոսենք Աստծո Հոգու մասին: Այժմ մենք կարող ենք ընդհանրացնել այնտեղ արված դատողությունները, հետեւյալ կերպ՝ Աստծո Հոգին Նրա ուժն է կամ շունչը, որի օգնությամբ մարդկանց առջեւ բացվում է Նրա Էությունն ու բնավորությունը այն գործողությունների շնորհիվ,

որոնք կատարում է այն Յոգին: Այսպես «Աստված Յոգի է» (Յովհ. Դ:24) արտահայտությունը պետք է թարգմանվի պատշաճ ձևով, քանի որ Նրա Ոգին արտահայտում է Նրա անձը:

Աստված ունի շատ սահմանումներ, օրինակ՝
«Մեր Աստվածը լափող կրակ է» (Եբր. ԺԲ:29),
«Աստված լույս է» (Ա Յովհ. Ա:5),
«Աստված սեր է» (Ա Յովհ. Դ:9),
«Բանն Աստված էր (Յովհ. Ա:1) (հունական «logos») - ծրագիր, դիտավորություն, գաղափար):

Այսպիսով, «Աստված է» Նրա բնութագիրն է: Միանգամայն ճիշտ է ապացուցել, որ սիրո վերացական հասկացությունը «Աստված» է, միայն այն պատճառով, որ մենք կարող ենք «Աստված սեր է»: Մենք կարող ենք ինչ-որ մեկին անվանել «բարություն է», բայց դա չի նշանակում, որ այդ ինչ-որ մեկը ֆիզիկական էակ է՝ դա իսկական գոյության ձև է, որը մեր առջեւ բացում է բարությունը:

Քանի որ Ոգին Աստծո ուժն է, ապա մենք հաճախ կարող ենք, որ Աստված հղում է կամ ուղղում է Իր Յոգին այն նպատակներին հասնելու համար, որոնք համապատասխանում են Իր Կամքին եւ բնավորությանը: Նրա մասին նույնիսկ ասում են որպես Յոգի ստեղծողի (Ամ. Դ:13): Ասել, որ Աստված բառացի իմաստով Նրա Յոգին է, նույնաբանություն է: Իրականում դա ժխտում է Աստծո գոյությունը:

Կան բազմաթիվ օրինակներ, որոնք վկայում են, որ Աստված ուղարկում էր Իր Յոգին եւ Նրա բաժանումը Իր Յոգուց՝ «Նա (Աստված), որ նրանց մեջ դրեց Իր Սուրբ Յոգին» (Եսայ. ԿԳ:11), «Իմ Յոգին (Աստծո) նրա վրա կոնեմ (Յիսուսի)» (Մաթ. ԺԲ:18), «Երկնավոր Յայրը Սուրբ Յոգին կտա» (Դուկ. ԺԱ:13), «Տեսնում էի Յոգին, որ վայր էր գալիս երկնքիցը» (Յովհ. Ա:32), «Ասում է Աստված, որ իմ Յոգուցը կթափեմ ամեն մարմնի վրա» (Գործք. Բ:17):

Իրականում, «Սուրբ Յոգու» հաճախակի վկայումներն արդեն իսկ վկայում են այն մասին, որ Յոգին անձամբ Աստված է: Աստծո եւ Նրա Յոգու այդ տարբերությունը իրենից ներկայացնում է մեկ այլ դժվարություն նրանց համար, ով հավատում է, որ Աստված «եռամիություն» է, որտեղ Յայր Աստվածը նույնացվում է Յիսուսի եւ Սուրբ Յոգու Յետ: Եթե դա

այդպես լինել, եւ եթե մտածենք, որ Աստված անձ չէ, ապա դրանից բխում է, որ Հիսուս էակ չի եղել եւ չի լինի: Բայց կարելու է նշել, որ անձնական Աստվածը մեր աղոթքը դարձնում է հիմարություն, քանզի աղոթքը երկխոսություն է մեր բանականության եւ Աստծո միջեւ, որը գոյություն ունի մեր գիտակցության մեջ: Մեզ մշտապես հիշեցնում են, որ մենք աղոթում ենք Աստծուն, որը երկնքում ունի ապրելու ֆիզիկական տեղ (Ժող Ե:1, Մաթ. 2:9, Ե:16, Գ Թագ Ը:30), եւ որ Հիսուս այժմ գտնվում է Աստծո աջ կողմում, փոխանցում է նրան մեր աղոթքները (Ա Պ. Գ:21, Եբր. Թ:24): Եթե Աստված անձ չէ, ապա այդպիսի տողերը իմաստ չունեն: Բայց հենց որ մենք Աստծուն պատկերացնում ենք իրական, սիրող Հայր, ապա նրան ուղղված մեր աղոթքը դառնում է իրական եւ շոշափելի՝ փաստացի մեկ այլ էակի հետ խոսակցության, որը, ինչպես մենք հավատում ենք, կարող է մեզ պատասխանել:

Շեղում 2. Աստծո անվան օգտագործումը

Մենք տեսնում ենք, որ Աստծո անունն ու նրա որդու՝ Հիսուսի անունը ունեն խորը նշանակություն: Երբ մենք խոսում ենք Աստծո մասին, մենք շոշափում ենք Նրա զարմանալի դիտավորության եւ ճշմարտության յուրաքանչյուր կողմը: Աստծո անունը չի կարելի օգտագործել որպես հասարակ ընդմիջարկված բառ կամ դժգոհություն արտահայտելու համար, որը ամենավիրավորականն է Մեր Արարչի համար: Ուստի, յուրաքանչյուրը, ով ուզում է հաճույք պատճառել Աստծուն եւ Նրան հարգանքի տուրք մատուցել, պետք է բոլոր միջոցներն օգտագործի, որպեսզի դյուրությամբ Նրա Անունը չկիրառի: Աշխարհի շատ կազմակերպություններում ժամանակակից լեզվի նման սրբապղծությունը սովորական երեւոյթ է դարձել եւ դյուրին չէ ամենօրյա կյանքի այդ սովորույթը վերացնելը: Անկասկած, Աստծո օգնության մասին անկեղծ աղոթքն այդ դեպքում Նրա համար աննշան չի մնա: Նրանց համար, ովքեր գտնվում են մեր հսկողության եւ ազդեցության ոլորտում, օրինակ, երեխաներին, պետք է նշել սրբապղծության լրջության մասին՝ «Որովհետեւ Տերը (քո Աստվածը) անպատիժ չի թողնի իր անունը զուր տեղը հիշողին» (Օրինաց Ե:11):

Մույս կողմից, կան այնպիսի մարդիկ, որոնք համառորեն պնդում են, որ մշտապես օգտագործվի հին հրեական Յազվե կամ Եհովա բառը (միեւնույն բառի տարբեր արտասանություններ),

երբ խոսում ենք Աստծո մասին: Հակառակ դեպքում նրանք պնդում են, որ մենք կատարում ենք կոպիտ սխալ: Այդպիսի Աստծո Անվան համախոհների թվին է պատկանում Պահակային Աշտարակի կազմակերպությունը, որի անդամները համարում են, որ եթե քրիստոնյաները իրենց չանվանեն «Եհովայի վկաներ», ապա նանք չեն ունենա Աստծո հետ ազգակցություն:

Այդպես վարվելով, այդպիսի մարդիկ օգտագործում են Աստծո սուրբ ու հիանալի Անունը յուրատեսակ հոգեւոր Էլիտայի հրահրման համար, երբ նրանք արհամարհում են այլ մարդկանց պարզապես մեկ բառ արտասանելու կամ կիրառելու առիթով: Մենք չենք ուզում ասել, որ Աստծո Անվան օգտագործումը վատ գործ է, այն հատկապես հարմար է մեր անձնական աղոթքների համար, եթե մենք համապատասխան ձեւով մկրտված ենք Նրա Անունով: Նոր կտակարանում, սակայն, ոչ մի ցուցում չկա այն մասին, որ դա պարտադիր է կամ հաճելի է Աստծուն: Նա հեռացրեց Նոր Կտակարանի ոգեշնչումը, այնպես ինչպես այն գրվել էր հունարեն լեզվում, Աստծո նկատմամբ կիրառվել է միայն մեկ բառ՝ «theos», որը նշանակում է «մեծ»: Նրանում ոչ մի տարբերություն չի դրվում «Աստված» եւ «Եհովա» բառերի միջեւ: Այնտեղ չկան եւ հատուկ հրահանգներ, որ հավատացյալները իրենց պետք է անվանեն համայնք:

Հավատացյալ մարդու մասին Պետրոսն ասում է ավելի շուտ ինչպես «քրիստոնյայի», քան «մարդ Եհովայի» մասին կամ դրան մոտ ինչ -որ բառով (Ապետ Դ:16): «Եհովա» բառի ավելորդ ընդգծումը տանում է Տեր Հիսուսի գործունեության եւ վայրի արժեզրկմանը:

Բազմաթիվ «ավետարանական քրիստոնյաներ» շատ ավելի մեծ նշանակություն են տալիս Տեր Հիսուսի անվանն ու վայրին, անհրաժեշտ ուշադրություն չեն դարձնում Աստծո առավել գորավոր տեղին:

Այլ անվանումներ, որոնք նախկին կոմունայի քրիստոնյա հավատացյալները կիրառում էին իրենց նկատմամբ, չեն ներառում «Եհովա» անունը՝

- «Իսրայելի կազմակերպություն» (Եփ. Բ:12),
- «Անդրանիկների հաղթական հանդես եւ եկեղեցի» (Եբր. ԺԲ:23),
- «Տիրոջ եւ Աստծո եկեղեցի» (Գործք Ի:28),
- «Կենդանի Աստծո եկեղեցի, սյուն եւ հաստատություն ճշմարտության» (Ա Տիմ Գ:15),

- «Աստծո տուն» (Ա Տիմ 9:15):

Շեղում 3. Աստծո դրսեւորումը

Այն, ինչ կգրվի հետագայում, առաջին ընթերցմամբ դյուրին չէ լինի ըմբռնել, բայց քննարկվող հարցի կարեւորությունը առավել ակնհայտ է դառնում ձեր պարապմունքների առաջընթացի չափով: Այս հարցի քննարկումը մտցնում ենք այստեղ, որպեսզի դուք ունենաք Աստվածաշնչի հիմնական հայտնության լրիվ պատկերացումը Աստծո վերաբերյալ:

Աստծո անունը կարող է կրել յուրաքանչյուրը, ում միջոցով, որ Նա ուզում է «դրսեւորվել» կամ իրեն ի հայտ բերել: Այնպես որ, մարդիկ եւ Հրեշտակները, ինչպես եւ Հիսուսը կարող են կրել Աստծո Անունը: Դա կարելու սկզբունք է, որը բացում է մեր առջեւ Աստվածաշունչը: Օրինակ՝ որդին կարող է կրել իր հոր անունը, նա ունի որոշակի նմանություն իր հոր հետ: Նման ձեւով եւ ընկերակցության ներկայացուցիչը կարող է խոսել իր ընկերության անունից, նա կարող է զանգահարել որեւէ մեկին գործով եւ ասել՝ «Ալլո, «Ունիլեւերն է», եթե նա աշխատում է այդպիսի անուն ունեցող ընկերակցությունում, չնայած որ միսոր Ունիլեւերը չէ: Այդպես էր եւ Հիսուսի հետ:

Աստծո անունը կրող Հրեշտակներ

Ինչպես ասվում է Ելից ԻԳ:20, 21-ում, Աստված Իսրայիլի մարդկանց ասաց, որ Հրեշտակը կգնա Նրանց առջեւից: Նրանց ասվեց՝ «Իմ Անունը Նրա մեջ է»: Աստծո անձնական անունը Եհովա է: Ուստի եւ Հրեշտակն էր այդ անունը կրում եւ կարող էր իրեն կոչել Եհովա կամ Տեր: Ելից ԼԳ:20-ում ասվում է, որ մարդկանցից ոչ մեկը չի կարող տեսնել Աստծո երեսը եւ կենդանի մնալ, բայց Ելից ԼԳ:11-ում մենք կարդում ենք՝ «Եվ Տերը խոսում էր Մովսեսի հետ դեմ առ դեմ, ինչպես մի մարդ իր բարեկամի հետ կխոսի, այսինքն՝ անկաշկանդ, բարեկամական ձեւով: Դա Տերը չէր, Եհովան, Ինքն անձամբ, քանզի մարդկանցից ոչ մեկը չի կարող տեսնել Աստծուն: Դա Աստծո անունը կրող Հրեշտակ էր: Այսինքն, մենք կարդում ենք Տիրոջ մասին, որը խոսում էր Մովսեսի հետ, չնայած որ փաստացի դա Հրեշտակ էր: Կան նաեւ բազմաթիվ այլ օրինակներ, երբ «Աստված» եւ «Տեր» բառերը վերագրվել են Հրեշտակներին, այլ ոչ թե իրեն Աստծուն: Մեկ պարզ օրինակ Ծննդոց Ա:26-ից՝ «Եվ Աստված ասաց. Մեր պատկերովը... մարդ շինենք»:

Աստծո անուևսվ մարդիկ

Վերև ասվածի բացատրության համար կարելուր հատված է հանդիսանում ըստ Յովհանու Ժ:34-36-ը: Այստեղ հրեաները սխալ են գործել, որն այժմ անում են շատերը, այսպես կոչված «քրիստոնյաները»: Նրանք մտածում էին, որ Հիսուս ասել է, որ ինքն Աստված է: Հիսուսն ուղղեց նրանց, ասելով՝ «Գրված չէ՞ ձեր օրենքում՝ «Ես ասացի, դուք աստվածներ ե՞ք»: Եթե նա անվանեց աստվածներ... դուք խոսում եք (իմ մասին). անարգում եք աստծուն», քանի որ ես ասել եմ՝ «Ես Աստծո որդին եմ»: Հիսուս ճիշտ է ասում՝ «Հին Կտակարանում մարդկանց անվանում են «Աստվածներ, ես միայն ասում եմ, որ ես Աստծո որդին եմ, այդ ինչի՞նչ եք դուք այդպես վշտանում»: Հիսուսը փաստորեն մեջբերում է անում Սաղմոսի ԶԲ հատվածը, որտեղ Իսրայելի դատավորներին անվանում են «աստվածներ»:

Ինչպես ցույց էր տրված, Աստծո լրիվ անունը ինչ հրեերեն լեզվում «Յագվե Էլոհիմ» է, որը նշանակում է «Ես կբացվեմ բազմաթիվ գորավորների»: Ճշմարիտ հավատացյալները այն բազմաթիվ գորավորներն են այս կյանքում սահմանափակ իմաստով եւ առավել ամբողջական իմաստով աստվածային թագավորությունում: Այս բոլորը գեղեցիկ ձեւով ցույց է տրվում Եսայ. ԿԴ:4 եւ Ա Կոր. Բ:9 հատվածների համեմատության մեջ: «Եվ հավիտենից ի վեր չի լսված եւ ականջի չի հասած, աչք էլ չի տեսել, որ քեզանից բացի մեկ ուրիշ աստված այսպիսի բաներ աներ իրեն հուսացողներին»: Պողոսը մեջբերում է անում դա Ա Կոր. Բ:9,10-ում՝ «Այլ ինչպես գրված է. Ինչ որ աչք չտեսավ, եւ ականջը չլսեց եւ մարդի սիրտը չընկավ, այն պատրաստեց Աստված իրեն սիրողների համար»: Բայց մեզ հայտնեց Աստված Իր Յոգովը»: Եսայայի ԿԴ հատվածում ասվում է, որ Աստծուց բացի ոչ ոք չի հասկանա, թե ինչ է նա նախապատրաստել հավատացյալների համար, բայց Ա Կոր. Բ:10 պնդում է, որ այդ բոլորը բացված էր մեզ համար, այնպես որ մենք այդ իմաստով կարող ենք «Աստվածներ» լինել. ոչ թե անձամբ Աստված, այլ նրա դրսեւորումներից՝ նրա անուևսվ մկրտվելու եւ ճշմարտությունը ճանաչելու արդյունքում:

Հիսուս եւ Աստծո անունը

Չարմանալի չէ, որ Հիսուսը, որպես Աստծո Որդի եւ մարդկանց համար Նրա բարձրագույն դրսեւորումը նույնպես պետք է կրի Աստծո անունը: Նա կարող էր ասել՝ «Ես իմ Հոր անունով եկա»

(Յովհ.Ե:43): Իր հնազանդության հետեւանքով, Յիսուս համբարձվեց Երկինք եւ Աստված «Նրան մի անուն շնորհեց, որ ամենից բարձր է» (Փիլ. Բ:9) Յագվե անունը՝ Իր Աստծո անունը: Ահա թե ինչու մենք կարողւմ ենք Յիսուսի բառերը Յայտն. Գ:12-ում՝ «Ես Նրա վրա (հավատացյալի) կգրեմ իմ Աստծո անունը... եւ Իմ Նոր անունը»: Եվ Դատաստանի օրը Յիսուս մեզ կտա Աստծո անուն, այդ դեպքում մենք ամբողջովին կկրենք Աստծո անունը: Նա անվանում է այդ անունը «Իմ Նոր անունը»: Նկատի ունեցեք, որ Յիսուս իր հայտնությունը տվել է դեպի Երկինք համբարձումից մի քանի տարի անց, ինչպես այդ ասվում է Փիլ. Բ:9-ում: Ուստի նա կարող է Աստծո անունը անվանել «Իմ Նոր անունը», անուն, որ տրվել էր Նրան վերջին անգամ: Այժմ մենք կարող ենք ճիշտ հասկանալ Եսայ. Թ:6 հատվածը, որտեղ ասվում է՝ «Նրա անունը կկոչվի Սքանչելի, Խորհրդական, Յգոր Աստված, Յավիտենականության Յայր...»: Սա մարգարեություն է, որ Յիսուս կկրի Աստծո բոլոր անունները, որ նա մեզ համար կլինի Աստծո հայտնության լրիվ դրսեւորումը: Այդ իմաստով Նրան անվանել են եւ «Էմմանուել», որը նշանակում է «Աստված մեզ հետ է», չնայած անձամբ նա Աստված չէր:

Գլուխ 1. Հարցեր

1. Ամենից շատ ի՞նչն է օգնում մեզ ամրապնդել հավատն Աստծո նկատմամբ.
 - ա) Եկեղեցի հաճախելը,
 - բ) Աստվածաշնչյան աղոթքով ուսումնասիրելը,
 - գ) Քրիստոնյաների հետ զրուցելը,
 - դ) Բնությամբ հիանալը:

2. Ստորեւ բերված սահմանումներից ո՞րն է հանդիսանում Աստծո ավելի ճշգրիտ որոշիչը.
 - ա) Պարզապես գաղափարը մեր գիտակցության մեջ,
 - բ) Հոգու պոռթկումը մթնոլորտում,
 - գ) Աստված չկա,
 - դ) Իրական, նյութական անձ:

3. Աստված դա՞
 - ա) Միասնությունն է,
 - բ) Եռամիասնությունն է,
 - գ) Շատ աստվածներ՝ մեկի մեջ,
 - դ) Հնարավոր չէ՞ ինչ-որ ձեւով որոշել:

4. Ի՞նչ է նշանակում «Յագվե Էլոհիմ» Աստծո Անունը.
 - ա) Նա, որը կլինի,
 - բ) Նա, որը կդրսեւորվի գորավորների մեջ,
 - գ) Մեծ,
 - դ) Ուժ:

5. Ի՞նչ է նշանակում «Հրեշտակ» բառը.
 - ա) Մարդանման,
 - բ) Թելեր ունեցող,
 - գ) Առաքող,
 - դ) Օգնական:

6. Կարո՞ղ են արդյոք Հրեշտակները մեղք գործել:

7. Ամենից շատ ի՞նչն է ձեզ համոզում, որ Աստված գոյություն ունի:

Գլուխ 2.

Աստժո Յոգին

2.1 Աստծո Յոգին. Սահմանում

Քանի որ Աստված զգացմունքներ եւ հույզեր ունեցող իրական անձ է, ապա հարկ է սպասել, որ Նա ունի ինչ-որ միջոցներ իր ցանկություններն ու զգացմունքները մեզ՝ իր որդիների հետ կիսելու եւ ազդելու մեր կյանքի վրա իր բնույթին համապատասխանող միջոցներով: Աստված այդ բոլորն անում է իր Յոգու աջակցությամբ: Եթե մենք ուզում ենք իմանալ Աստծուն եւ ունենալ Նրա հետ ակտիվ ազգակցական կապ, մեզ պետք է իմանալ, թե ինչ է իրենից ներկայացնում այդ Աստծո Յոգին եւ ինչպես է այն գործում:

Դյուրին չէ «Յոգի» բառին տալ ճշգրիտ սահմանում: Եթե դուք վերադառնում եք, օրինակ՝ հարսանիքից, ապա կարող եք ասել՝ «Այստեղ, իրո՞ք, լավ հոգի կար»: Այդ բառերով դուք ուզում եք ասել, որ հարսանիքում լավ մթնոլորտ էր տիրում, ամեն ինչ անցավ կազմակերպված եւ ինչպես հարկն է, մարդիկ գեղեցիկ էին հագնված, սքանչելի տեսք ունեին եւ այլն: Ահա այդպիսի տարբեր պարագաներն էլ ստեղծում են հարսանիքի «հոգին»: Դրա նման, Աստծո Յոգին ամեն ինչ ընդհանրացնում է Նրա մասին: Յին հրեական բառը, որը թարգմանվում է որպես «Յոգի» Յին Կտակարանում, խստորեն ասած, նշանակում է «շնչառություն» կամ «ուժ»: Այսպիսով, Աստծո Յոգին Նրա «շնչառությունն» է, հենց Աստծո Էությունը, որն արտացոլում է Նրա բանականությունը: Մենք 5-րդ բաժնում օրինակներ կբերենք ինչ-որ մեկի գիտակցության կամ բնավորության նկատմամբ «Յոգի» բառի կիրառման վերաբերյալ:

Աստվածաշնչում ասվում է, որ մարդու մտքերը դրսևորվում են Նրա գործերում (Առակ. ԻԳ:7, Մաթ. ԺԲ:34): Մեր արարքների վերաբերյալ մի փոքր դատողությունը հաստատում է այդ: Մենք տածում ենք ինչ-որ բանի մասին, հետո այդ առնչությամբ կատարում ենք որոշակի արարքներ: Մեր «հոգին» կամ բանականությունը կարող է իր արտացոլքը գտնել արարքներում, որ ասում են այն մասին, որ մենք քաղցած ենք: Մենք խոհանոցում բանան ենք տեսնում, եւ այդժամ «հոգու» ցանկությունը իրականանում է գործողության մեջ՝ մենք ձեռք ենք մեկնում, վերցնում բանանը, հանում կեղեւը եւ ուտում ենք

այն: Այդ պարզ օրինակը ցույց է տալիս՝ ինչու է հին հրեական «Յոգի» բառը նշանակում ինչպես շնչառություն կամ բանականություն, այնպես էլ «ուժ»: Մեր հոգին, մեր եությունը վերաբերվում է մեր մտքերին եւ հետեւաբար, արարքներին, որոնք մենք կատարում ենք մեր մտքերը կամ տրամադրությունները արտահայտելու համար: Աստծո Յոգին նույն բանն է, բայց , բայց անչափելի մեծ մասշտաբում: Դա ուժ է, որի օգնությամբ ՆԱ արտահայտում է իր եությունը: Իր բնավորությունը եւ դիտավորությունը:

Աստծո ուժը

Շատ հատվածներ Աստծո Յոգին պարզորոշ նույնացնում են Նրա ուժի հետ:

Որպեսզի տիեզերքն արարվեր, «Աստծո Յոգին շրջում էր ջրերի վրա: Եվ Աստված ասաց՝ Լույս լինի. եւ լույս եղավ» (Շն. Ա:2,3): Աստծո Յոգին ուժ էր, որի օգնությամբ արարվեց ամենը (օրինակ՝ լույսը): «Նրա հոգիովը երկինքը զարդարանք է, նրա ձեռքը կազմել է փախչող Վիշապին» (Յոգ. Ի2:13): «Տիրոջ խոսքով երկինքը ստեղծվեց, եւ նրա բերանի հոգովը նրա բոլոր գործերը» (Սաղ. ԼԳ:6): Ուստի, Աստծո Յոգին նկարագրվում է որպես՝
Նրա շունչը,
Նրա խոսքը,
Նրա ձեռքը:

Հետեւաբար, դա Նրա ուժն է, որի օգնությամբ նա կատարում է ամենը: Արդ, հավատացյալները նորից են ծնվում Աստծո Կամքով (Յոգ. Ա:13), այսինքն՝ Նրա Յոգով: Նրա կամքը գործի է դրվում Յոգու միջոցով: Ամբողջ աշխարհի ստեղծման վերաբերյալ մենք կարողում ենք՝ «Յոգիդ ուղարկում ես՝ ստեղծվում ես. եւ դու նորոգում ես երկրի երեսը» (Սաղ. ԺԳ:30): Այդ Յոգի-ուժը ծառայում է ամենին հեւարան, նաեւ որպես ամենի կառուցման միջոց: Հասկանալի է, որ այս աշխարհում ողբերգական կյանքը առանց Աստծո Յոգու ակտիվ գործունեության կանի իր խախտումները: Յոգին, այն մարդուն, որը հոգնել էր այս կյանքից, մեկ այլ մարդարե հիշեցնում է՝ «Եթե նա իր վրա դարձնի իր սիրտը, իր հոգին եւ իր շունչը ժողովի իր մոտ. Ամեն մարմին միասին կմեռնի եւ մարդը հող կդառնա» (Յոգ. ԼԴ:14,15): Ընկճված վիճակում, Դավիթը խնդրում էր Աստծուն, որ նա շարունակի պահպանել իրեն իր Յոգով այն բանի համար, որպեսզի չզրկվի կյանքից (Սաղ. ԾԱ:12):

4.2 բաժնում մենք կտեսնենք, որ մեզ եւ ամեն ստեղծվածին տրված հոգին այն է, ինչը պահպանում է մեր կյանքը: Մենք ունենք «կյանքի հոգու շունչը» մեր ներսում (Շն. Է:22), ծնունդի պահին տրված Աստուծուց (Սաղ. ԾԴ:30)», Եբր. ԺԲ:9): Դա նրան դարձնում է «Տեր, բոլոր մարմնի հոգիների Աստվածը» (Թվ. ԻԷ:16, Եբր. ԺԲ:9): Քանի որ Աստված ողջ տիեզերքը պահպանող կենսական ուժ է, ապա Նրա Հոգին ներկա է ամենուր: Դավիթն ընդունում էր, որ Իր Հոգու միջնորդությամբ Աստված մշտապես Նրա հետ էր, ուր էլ որ նա մեկներ եւ, ի շնորհիվ այդ Հոգու ուժի, Նա գիտեր Նրա բանականության եւ մտքի ցանկացած անկյուն: Այսպիսով, Աստծո-Հոգին միջոց է, որի միջնորդությամբ Նա ներկա է ամեն տեղ, չնայած անձամբ Ինքը գտնվում է Երկնքում:

«Դու գիտես իմ նստելն ու վեր կենալը, հեռվից իմանում ես իմ մտածմունքները... Ո՞ւր գնամ քո Հոգիիցը. եւ քո երեսիցն ո՞ւր փախչեմ: Եթե արշալույսի թեւերն ամենեւ եւ ծովի վերջին ծայրերումը բնակվեմ, Այնտեղ էլ քո ձեռքը (այսինքն՝ Հոգու օգնությամբ) կառաջնորդի ինձ եւ քո աջը կպահի ինձ» (Սաղ. ԾԼԹ:2,7,9,10):

Այդ հարցի ճիշտ ընկալումը բացահայտում է մեզ Աստծուն որպես հզոր ակտիվ Էակի: Շատերն են մեծացել Աստծո նկատմամբ աղոտ հավատով, բայց իրականում Նրանց գլխում «Աստված» միայն գաղափար է, սեւ արկղ ուղեղի հատվածում: Աստծո ճշմարիտ ընկալումը եւ մեր շուրջը Նրա իրական ներկայությունը Նրա Հոգու միջնորդությամբ կարող է լրիվ փոխել մեր պատկերացումը կյանքի մասին: Մենք շրջապատված ենք Հոգով եւ մշտապես վկայում ենք Նրա գործունեությունը, որոնք բացում են մեզ Աստծուն: Դավիթն այդ առիթով բացականչում էր՝ «Այս գիտությունը ինձ համար զարմանալի է, բարձր, չեմ կարող հասնել նրան» (Սաղ. ԾԼԹ:6): Եվ միաժամանակ դրա իմացությամբ գալիս է եւ պատասխանատվությունը, մենք պետք է ընդունենք, որ մեր մտքերը եւ արարքները լրիվ բացահայտ են Աստծո համար: Մենք պետք է ի նկատի ունենանք դա, երբ դիտարկում ենք մեր դիրքը Նրա առջեւ, հատկապես, երբ մտածում ենք մկրտման մասին: Երեմիային ասված Աստծո վեհ խոսքերը վերաբերում են եւ մեզ՝ «Մարդ կարո՞ղ է ծածկվել ծածուկ տեղեր, որ ես Նրան չտեսնեմ, ասում է Տերը. չէ որ երկինքն ու երկիրը լցնողը ես եմ (Հոգով)»

(Երեմ. ԻԳ:24):

Սուրբ Յոզի

Մենք տեսնում ենք, որ Աստծո Յոզին լայն հասկացություն է. Նրա մասին պատկերացում կազմելու համար. դա Նրա բանականությունն է ու բնավորությունը, նաեւ ուժը, որի միջնորդությամբ Նա իր միտքը գործողության է վերածում: «Նա ինչպես որ իր սրտումը հաշիվներ անողն է՝ այնպես է» (Առակ. ԻԳ:7), այսպես, Աստված՝ դա Նրա մտքերն են, այդ իմաստով Նա Նրա Յոզին է (Յոզի. Դ:24), չնայած դա չի նշանակում, որ Աստված անձ չէ (Նայեք Շեղում 1): Որպեսզի հասնենք Աստծո Յոզու ընդարձակությանը, մենք անվանում ենք Նրան «Սուրբ Յոզի»:

«Սուրբ Յոզի» տերմինը կիրառվում է գրեթե միայն Նոր Կտակարանում: Գործք 2-ում տրվում է Սուրբ Յոզու դուրս թափվելու նկարագրությունը քարոզիչների վրա Յիսուսականների օրը: Պետրոսը դա բացատրեց, որպես Յովելի մարգարեության իրականացում, որտեղ ասվում էր «իմ (Աստծո) Յոզուց պիտի թափեմ» (Գործք Բ:17): Յին Կտակարանում «Սուրբ Յոզի» տերմինի հետ միաժամանակ օգտագործվում է համարժեք խոսք «Աստծո Յոզի» կամ «Տիրոջ Յոզի»: Ղուկասի Դ:1 հատվածում ասվում է, որ Յիսուս, «Սուրբ Յոզով լի վերադարձավ Յորդանան», հետո այդ նույն գլխում Յիսուսն ասում է այդ մասին, որպես ավետման կատարման մասին Եսայ. ԿԱ: «Տիրոջ Յոզին ինձ վրա է... Ուշադրություն դարձրեք, ինչպես է Սուրբ Յոզին նույնացվում է Աստծո ուժի հետ հետեւյալ հատվածներում՝

- «Սուրբ Յոզին կգա քո (Մարիամ) վրա, եւ Բարձրյալի զորությունը հովանի կլինի քեզ» (Ղուկ. Ա:35),

- «Սուրբ Յոզու զորությամբ... նշանների եւ զարմանալի գործերի զորությամբ, Սուրբ Յոզու զորությամբ» (Յոզ. ԺԵ:13,19),

- «Մեր ավետարանը միայն խոսքով չեղավ ձեզ, այլեւ՝ զորությամբ եւ Սուրբ Յոզով» (Ա. Թես. Ա:5),

- Առաքյալներին Սուրբ Յոզու ավետման մասին ասվում էր որպես «բարձրունքներից զորությամբ զգեստավորվելու մասին (Ղուկ. ԻԴ:49):

Հիսուսին «Աստված օծեց Սուրբ Յոզով եւ գորութեամբ» (Գործք Ժ:38):

Պողոսն իր քարոզչութիւնը կարող էր ամրապնդել Աստծո ռաւի անժխտելի դրսեւորումով՝ «Իմ եւ խոսքը եւ քարոզչութիւնը... հոգու եւ գորութեան երեւոյթի մեջ է» (Ե Կոր. Բ:4):

2.2 Աստվածաոգեշնչում

Մենք Աստծո Յոզին սահմանեցինք որպէս Նրա ուժը, միտքը, բնավորութիւնը, որոնք Նա դրսեւորում է գործողութեան մեջ իր Յոզու միջնորդութեամբ: Նախորդ բաժնում մենք նշեցինք ինչպէս էր Աստծո Յոզին ստեղծում աշխարհը՝ «Նրա հոգով երկինքը գարդարանք է» (Յոբ Ի2:13)

- Աստծո Յոզին շրջում էր ջրերի վրա, որպէսզի աշխարհ արարի (Ճն. Ա:2): Նույն ժամանակ մենք կարդում ենք, որ «Տիրոջ խոսքով երկինքը ստեղծվեցավ» (Սաղ. ԼԳ:6): Եվ «Ճննդոց գրքում Աստծո խոսքը հանդէս է գալիս աշխարհարարիչ: Ուստի Աստծո Յոզին, մեծ հզորութեամբ արտացոլվում է Նրա խոսքում, այնպէս, ինչպէս մեր խոսքերը արտահայտում են իրոք մեզ եւ բավականին ճշգրիտ: Հիսուս իմաստուն է ասել՝ «սրտի ավելացածիցը կիսոսի բերանը» (Մաթ. ԺԲ:34): Այնպէս որ, եթէ մենք ցանկանում ենք հսկել մեր բառերը, մենք նախ եւ առաջ պետք է սկսենք մեր մտքերից: Աստծո խոսքը Նրա Յոզու կամ մտքերի արտացոլքն է: Դա այնպիսի շնորհ է, որ մենք Աստվածաշնչում ունենք Աստծո խոսքերը եւ կարող ենք հասկանալ Աստծո Յոզին կամ Նրա բանականութիւնը: Աստված իր հոգու արտահայտման այդ հրաշքին հասել է գրված բառերում ԱՍՏՎԱԾԱՌԳԵՇՆՉՄԱՆ միջոցով: Այդ տերմինը հիմնված է «Յոզի» բառի վրա:

ԱՍՏՎԱԾ-ՅՈԶԻ-ՇՆՉՈՒՄ

«Յոզի» նշանակում է շունչ: «Աստվածաոգեշնչում» բառը իր նշանակութեամբ մոտ է «ոգեշնչում» բառին: Դա նշանակում է, որ Աստվածաշունչ գրողները գրել են Աստծո ոգեշնչմամբ: Եվ Պողոսն առաքյալը, Տիմոթէոսին դիմելով, կոչ էր անում Նրան չմոռանալ, որ Աստվածաշնչի հրաշքը Նրանում է, որ այն իրենից ներկայացնում է Աստծո Յոզու խոսքը եւ տալիս է մեզ ամենը, ինչ պետք է իմանալ Աստծո մասին՝

«Եվ որ մանկությունից սուրբ գրքերը գիտես, որ կարող են քեզ իմաստուն անել փրկության համար այն հավատքի ձեռով, որ Զրիստոս Յիսուսումն է: Ամեն գիրք Աստվաշունչ են եւ օգտակար վարդապետության, եւ հանդիմանության, եւ ուղղելու, եւ արդարություն խրատելու համար. Որ Աստծո մարդը կատարյալ լինի ամեն բարի գործերի համար պատրաստված» (Բ Տիմ.Գ:15-17):

Եթե Աստվածաոգեշնչված սուրբ գիրքը կարող է տալ Աստծո մասին լրիվ գիտելիք, ապա ինչ-որ «ներքին լույսի» անհրաժեշտությունը չկա, որպեսզի մեզ տա ճշմարտություն Աստծո մասին: Բայց որքա՞ն են մարդիկ ասում իրենց զգացմունքների ու անձնական փորձի մասին, որպես Աստծո իրենց իմացության աղբյուրի մասին: Եթե Աստծո ոգեշնչված խոսքի որպես հավատ ընդունումը բավարար է մարդուն իր քրիստոնեական կյանքն ամբողջովին հարստացնելու համար, ապա մեր կյանքում ցանկացած այլ բարեպաշտության որոնման կարիքը չկա: Իսկ եթե կա նման անհրաժեշտություն, ապա դա նշանակում է, որ Աստծո խոսքը լրիվությամբ չի տիրել մեզ, չնայած Պողոսն ասում էր, որ դա հենց այդպես կլինի: Պահանջվում է որոշակի հավատ, որպեսզի մեր ձեռքերում բռնենք Աստվածաշունչը եւ իմանանք, որ դա իրականում Աստծո Յոգու Խոսքն է: Իսրայելցիները հիմնավորապես հետաքրքրվում էին Աստծո խոսքի իմացությամբ, այնպես ինչպես այժմ այդ անում են շատ «քրիստոնյաներ»: Մեզ բոլորիս պետք է ուշադրությամբ վերաբերվել Պողոսի հետեւյալ խոսքերին.

«Որովհետեւ մենք էլ ենք ավետիքն ամել ինչպես եւ նրանք (իսրայելցիները անապատում). բայց նրանց օգուտ չբերեց քարոզության խոսքը, որովհետեւ չխառնվեցավ հավատքի հետ լսողների մեջ» (Եբր. Դ:2):

Աստծո Յոգու/Խոսքի ուժի լրիվ հավատքին հասնելու փոխարեն, որը մենք ստանում ենք, առավել գրավիչ է ներկայանում առավել կարճ ուղիղ հոգեւոր ուղին. մտածել, որ ավելի շուտ ինքը՝ բարեպաշտության ուժը, անսպասելիորեն կպայծառացնի մեզ եւ մեզ կդարձնի Աստծո կողմից ընդունված, քան զգալ մեր կյանքի գիտակցական մատուցման ցավը Աստծո Խոսքի հնազանդությանը եւ թույլ տալ Աստծո Յոգուն ազդել մեր

սրտերի վրա:

Աստծո խոսքում պարունակվող հսկայական հոգեւոր ուժը ընկալել չցանկանալը այն բանի արդյունքն է, որ շատ «քրիստոնյաներ» սկսեցին հարց տալ. արդյոք իսկապես բոլոր Սուրբ Գրքերը ամբողջապես ոգեշնչվել են Աստծո կողմից: Նրանք մտածում էին, որ Աստվածաշնչում գրված շատ բան իմաստուն ծեր մարդկանց անձնական կարծիքների արտահայտումն էր: Բայց Պետրոսը վճռականապես ժխտում է նման թեթեւամիտ ենթադրությունները.

«Եվ մարգարեական ավելի հաստատ խոսքն ունենք, որ եթե նրան մոիկ անենք, լավ կանենք... Բայց առաջ այս գիտցեք, որ Գրքերի ամեն մարգարեություն իր հատուկ մեկնությունը չունի: Որովհետեւ երբեք մի մարգարեություն չտրվեց մարդկանց կամքի պես, բայց Սուրբ Հոգուցը շարժված խոսեցին Աստծո մարդիկը» (Բ Պ. Ա:19-21):

Աստվածաշունչ գրողները

Ուստի Սուրբ Գրքերի ամբողջովին աստվածաոգեշնչման նկատմամբ ամուր հավատն ունի շատ մեծ նշանակություն: Մարդիկ, որ գրել են Աստվածաշունչը, գտնվում էին Հոգու ազդեցության տակ, որը նրանց ոգեշնչում էր եւ ուղղություն տալիս, այնպես որ նրանց խոսքերը իրենց սեփականը չէին: Աստծո խոսքը ճշմարտություն է (Հովհ. ԻԷ:17) եւ օգտակար է մերկացնելու եւ շտկելու համար (Բ Տիմ. Գ:16), ապա զարմանալի է, որ շատ մարդիկ խուսափում են դրանից, քանզի ճշմարտությունը ցավ է պատճառում: Առաքյալ Երեմիան մեծ դժգոհությունների էր հանդիպում, երբ արտասանում էր Աստծո կողմից ոգեշնչված խոսքեր, եւ նա որոշում ընդունեց չգրանցել եւ չհրատարակել խոսքերը, որոնք նա ստանում էր Նրանցից: Բայց քանի որ Աստծո խոսքը գրելը ավելի շուտ Աստծո կամքի արդյունք է, այլ ոչ թե մարդու ցանկության, ապա նա այլ ընտրություն չունեւ: «Ես ծաղր եմ դառել ամեն օր, ամենքը ծիծաղում են ինձ վրա... Եվ ես ասացի. «Նրան չհիշեմ, չխոսեմ այլեւս նրա անունովը»: այն ժամանակ սրտիս մեջ վառված կրակի պես դարձավ՝ ոսկորներումս պահված, եւ ես հոգնեցի կրելուցը, եւ չկարողացա (Երեմ^ժ Ի:7,9):

Դրա նման, երբ Բաաղամը լի էր վճռականությամբ Իսրայելին

անիծելու, դրա փոխարեն Աստծո Յոզիան արան ստիպեց օրհնել հարայեցիկներին (Թվոց ԻԴ:1-13, Օր. ԻԳ:5):

Չարմացնում է մարդկանց քանակը, որոնց ոգեշնչել է Աստված Իր խոսքը քարոզելու, չնայած նրանք ժամանակ առ ժամանակ չէին ցանկանում այդ անել: Ահա նրանց ցուցակը.

- Մովսես (Ելից Դ:10)
- Եզեկիել (Եզե. Գ:14)
- Եսուի (Ես. Ա:2,3)
- Պողոս (Գործք ԻԸ:9)
- Տիմոթեոս (Ա Տիմ. Դ:6-14)
- Բաաղամ (Թվ. ԻԲ:24)
- Եղիուս (Յոբ ԼԲ:6-20)

Այս բոլորը հաստատում են Բ Պետրոս Ա:19-21-ում ասված խոսքերը, որ Աստծո Խոսքը մարդկանց անձնական կարծիքի արտահայտությունը չէ, այլ աստվածաոգեշնչման արդյունքը՝ գրել այն, ինչը բացվում էր նրանց:

Մեկ այլ ապացույց էլ ծառայում է այն հանգամանքը, որ Աստվածաշունչ գրողները իրենց հաշիվ էին տալիս նրանում, որ ընդունակ չէին ընկալելու այն ամենը, ինչի մասին որ գրում էին: Նրանք «փնտրում էին» ճիշտ բացատրություն, քանզի «բաց էր ոչ թե հենց իրենց, այլ մեզ ծառայում էր այն, ինչն այժմ քարոզվում է», եւ ինչի մասին նրանք գրում էին (Ա Պ. Ա:9-12): Այն խոսքերը, որոնք նրանք փնտրում էին, փաստորեն իրենց սեփականը չէր, եւ իրենք էլ էին աշխատում ընկալել դրանց նշանակությունը: Յետագա խոսքերը ծառայում են որպես անտարակուսելի ապացույցներ. Դանիել (Դան. ԺԲ:8-10), Չաքարիա (Չաք. Դ:4-13), Պետրոս (Գործք Ժ:17):

Եթե այդ մարդիկ միայն մասամբ էին ոգեշնչված, ապա մենք չգիտենք Աստծո ճշմարիտ Խոսքը կամ Յոզիան: Եթե այն, ինչ նրանք գրում էին Աստծո Խոսքն էր, ապա դրանից հետեւում է, որ Աստվածաշունչ գրողները ամբողջովին գտնվում էին Աստծո Յոզու ազդեցության տակ, երբ գրում էին Աստվածաշունչը: Այն գիտակցությունը, որ Սուրբ Գրքի Խոսքերը ամբողջովին բխում են Աստծուց մեզ մղում է կարդալու Սուրբ Գիրքը եւ ենթարկվելու նրան: «Զո խոսքը շատ մաքրված է, եւ քո ծառան սիրում է նրան»

(Սող. ճԺԹ:140):

Այսպիսով, Աստվածաշնչյան գրքերը ավելի շուտ Աստծո աշխատանքն է, այլ ոչ թե գրողների ստեղծագործությունը: Դրան ապացույց է ծառայում նաեւ Նոր Կտակարանի վերաբերմունքը Յին Կտակարանի Գրքերին.

- «Սուրբ Գրքում ասաց Սուրբ Յոզիմ Դավիթի բերանովը...» (Գործք Ա:16: Արդ Պետրոսը մեջբերում էր անում Սաղմոսից. Եբր. Գ:7):

- «Սուրբ Յոզիմ Եսայիա մարգարեի ձեռովը մեր հայրերի հետ լավ խոսեց» (Գործք ԻԸ:25- արդ Պողոսը մեջբերում էր Եսայից): Դուկասի Գ:4-ում ավելի շուտ խոսվում է «Եսայիա մարգարեի խոսքերի գրքի», քան թե «Եսայիա մարգարեի գրքի» մասին:

Աստվածաշունչ գրողները, հին քրիստոնյաների համար կարելուր էին: Կարելուր էր այն փաստը, որ նրանց խոսքերը գրվել էին Աստծո Յոզու ոգեշնչմամբ:

Այս բաժինը կավարտենք մի շարք հատվածներով, որոնք ցույց են տալիս, որ Աստծո Յոզիմ մեր առջեւ բացվում է Նրա գրված խոսքերի միջոցով:

- Յիսուս պարզ հայտարարեց. «Այն բանը, որ ես ձեզ հետ խոսեցի, հոգի է» (Յովի. ԺԷ:8, ԺԸ:10):

- Մեզ նկարագրում են որպես Յոզուց վերածնվածների (Յովի. Գ:3-5), ինչպես նաեւ Աստծո խոսքից (Ա Պ. Ա:23):

- «... որ չլսեն օրենքը եւ այն խոսքերը, որ Չորաց Տերը իր հոգովը առաջին մարգարեների ձեռովը ուղարկեց» (Չաք. Է:12),

- «Ես իմ հոգին կթափեմ ձեզ վրա, իմ խոսքերը կհասկացնեմ ձեզ» (Առակ. Ա:23) - այս խոսքերը նույնացնում են Աստծո խոսքի ճշմարիտ ընկալումը մեր վրա Նրա Յոզու ազդեցության հետ՝ գիրքն առանց ընկալելու ընթերցումը օգտակար չէ, քանի որ Աստծո Յոզիմ/բանականությունը չեն բացվում մեր առջեւ:

Աստծո խոսքի Ուժը

Քանի որ Աստծո Յոզիմ վերագրվում է ոչ միայն Նրա

բանականությանը/ բնավորությանը, այլ նաեւ Նրա ուժին, որի միջնորդությամբ Նա արտահայտում է Իր մտքերը, ապա հարկ է սպասել, որ Նրա Հոգի-խոսքը ոչ միայն Նրա բանականության դրսեւորումն է, այլ որ Նրա խոսքում կա եւ դիւստմիկ ուժ:

Այդ ուժի ճշմարիտ գնահատումը կարող է մեզ դրդել օգտագործել այն: Շփոթության ցանկացած զգացմունք, որ կախված է նման գործողությունների հետ, կհարթեցվի մեր գիտելիքներով, որ Աստծո խոսքին հնազանդությունը մեզ ուժ է տալիս, որը պահանջվում է այս կյանքի ունայնությունից հեռանալու համար դեպի փրկություն: Իր կյանքի փորձից ելնելով Պողոսը գրում էր.

«Ես Քրիստոսի ավետարանը ամոթ չեմ համարում, որովհետեւ Աստծո գործունէն է փրկելու համար» (Յոհն Ա:16):

Ուստի Աստվածաշնչի ուսումնասիրությունը եւ Նրա կիրառումը կյանքում դիւստմիկ պրոցես է: Այն բոլորովին չի հարաբերակցվում աստվածաբանների սառը, ակադեմիական մոտեցման եւ նա- «հարմար» քրիստոնէական դավանությունների հետ, երբ մեջբերվում են Աստվածաշնչից քիչ հատվածներ, առանց փորձելու ընկալել կամ կիրառել դրանք իրենց կյանքում: «Աստծո խոսքը կենդանի է եւ զորավոր», «Իր (Աստծո) զորության խոսքով» (Եբր. Դ:12, Ա:3): «Աստծո խոսք... ներգործում է ձեզ հավատացյալներումդ» (Ա Թես. Բ:13):

Իր խոսքի միջնորդությամբ Աստված ակտիվորեն գործում է ամեն օր ամեն ժամի ճշմարիտ հավատացալիների վրա:

Ավետարանի հիմնական հայտնությունը, որը դուք ուսումնասիրում եք ուստի ամփոփվում է Աստծո ճշմարիտ ուժի մեջ, եւ եթե դուք թույլատրեք ,որ նա գործի, ապա նա կարող է ազդել ձեր կյանքի վրա եւ ձեզ վերափոխի Աստծո երեխայի, այս կյանքում Աստծո Հոգի /բանականությունը դրսեւորելով մինչեւ որոշ աստիճան եւ ձեզ նախապատրաստի Աստծո հոգեւոր բնույթին անցնելու Քրիստոսի գալստյան առթիվ (Բ Պ. Ա:4): Պողոսի քարոզչությունը եղել է «հոգու եւ զորության ապացուցողությամբ» (Ա Կոր. Բ:4):

Մենք շրջապատված ենք Աստվածաշնչի՝ որպէս Աստծո խոսքի նկատմամբ կիսահավատ մարդկանցով, չնայած Նրանք հավատացնում են Քրիստոսի նկատմամբ իրենց

սվիրվածությունը: Նման ձեռով նրանք խոսում են եւ Աստծո նկատմամբ իրենց հավատի մասին, եւ միեւնոյն ժամանակ չեն ընդունում նրա որպէս իրական անձի գոյությունը: Ժխտելով Սուրբ Գրքի աստվածագեշնչումը եւ նրա տիրապետությունը մեր անձնական զգացմունքների եւ համոզմունքների վրա, նրանք ժխտում են Աստծո գորությունը: Ընդ որում մտքով անցնում է Բ Տիմ. Գ:5 հատվածը. «Որ աստվածապաշտության կերպարանքն ունեն, բայց նրա գորությունն ուրացել են», այսինքն՝ Ավետարանի գորությունն ու խոսքը:

Աշխարհը ծաղրում է մեր հիմնավորվածությունը: Այդպես էր եւ Պողոսի ու նրա քարոզիչների հետ. «Որովհետեւ խաչի խոսքը կորածների համար հիմարություն է, բայց մեզ փրկվածներիս համար՝ Աստծո գորություն է» (Ա Կորնթ. Ա:18):

Այդ ամենը գիտակցելով, արդյո՞ք չի կարող մեզնից յուրաքանչյուրը ձեռքն առնել Աստվածաշունչը ավելի մեծ հարգանքով եւ կարգալ այն ավելի մեծ ցանկությամբ, որպեսզի ընկալի եւ հնազանդվի:

2.3 Սուրբ Յոզու պարգեւները

Աստված տարբեր ժամանակներում մարդկանց հետ իր գործերի ընթացքում նրանց էր փոխանցում իր (Սուրբ Յոզու) գորությունը: Սակայն այդ երբեք «մաքուր չեկի» տեսքով չէր արվում, մարդկանց հնարավորություն էր տրվում անել ամենը, ինչ իրենք լողում են: Սուրբ Յոզու օգտագործումը միշտ կատարվում էր որոշակի նպատակով: Իր միսիան կատարելուց հետո Սուրբ Յոզին ետ էր վերցվում: Մենք պետք է հիշենք, որ Սուրբ Յոզին գործում է Աստծո դիտավորությունը իրականացնելու համար: Իսկ նրա դիտավորությունը հաճախ մարդկանց կյանքում թույլ է տալիս կարճատեւ տառապանք, որպեսզի իրականացնի իր երկարատեւ նպատակը (նայեք բաժին 6.1): Այսպիսով, հարկ է սպասել, որ Սուրբ Յոզին պարտադիր չէ, որ օգտագործվի այս կյանքում մարդկանց տառապանքները թեթեւացնելու համար: Նրա կատարած ցանկացած թեթեւացում նպատակաուղղված է ավելի մեծ նպատակի հասնելու՝ Աստծո մտորումները մեզ արտահայտելուն:

Վերը բերված խոսքերը ուղղակիորեն հակառակ են Սուրբ Յոզու

Նկատմամբ այժմ տարածված վերաբերմունքին: Ներշնչվող միտքը, որ հավատը Քրիստոսի նկատմամբ ֆիզիկական թեթեւացում է բերում, օրինակ, հիվանդություններից բուժումը, ինչպես համարում են, կատարվում է Սուրբ Հոգով: Դրանով է բացատրվում, թե ինչու պատերազմներով բզկտված երկրներում, ինչպես Ուգանդան, նկատվում է այն մարդկանց կտրուկ աճը, որոնք պնդում են, որ իրենք օժտված են բուժման հոգեւոր շնորհով եւ, ինչպես ցույց է տալիս պատմական փորձը, նման երեւոյթները համընկնում են մարդկային կարիքների ժամանակների հետ: Դա ինքնին կասկածի տակ է դնում Հոգով օժտված լինելու այժմյան պնդումները: Եթե ինչ-որ մեկը փնտրում է մարդկային դժբախտությունը հաղթահարելու հնարավորությունը, ապա դյուրին է հաղորդել մեկ այլ շշմեցուցիչ նորության մասին:

Շատ «քրիստոնյաներ» այժմ խոսում են հրաշալի հոգեւոր շնորհների տիրապետելու մասին, բայց երբ նրանց հարցնում են, ինչ նպատակ են դրանով նրանք հետապնդում, նկատելի շփոթմունք է առաջանում: Աստված միշտ Իր Հոգին թափում էր որոշակի սահմանափակ նպատակների հասնելու համար: Դրա հետեւանքով, մարդիկ, որոնք օժտված էին հոգեւոր շնորհով, ճշգրիտ գիտեին ինչի համար են օգտագործում այն, եւ ուստի նրա կիրառման մեջ հասնում էին լիակատար հաջողության: Ի տարբերություն նրանց, այն մարդիկ, ովքեր այժմ հայտարարում են, որ իրենք օժտված են հոգեւոր շնորհով, ունեն շատ անհաջողություններ եւ հասնում են մասնակի հաջողության հիվանդների բուժման ժամանակ:

Ստորեւ բերված օրինակներում լուսաբանվում են որոշակի պատճառներ եւ նպատակներ, որոնց զորությամբ տրվում էին հոգեւոր շնորհներ: Այս դեպքերից ոչ մեկում չկար սուբյեկտիվ էլեմենտ, որ կապված լիներ շնորհին տիրապետելու հետ: Դրանցով օժտվածները չէին կարող նույնիսկ ըստ իրենց հայեցողության դրանք օգտագործել: Քանի որ մենք խոսում ենք Աստծո Հոգու մասին, ապա անմիտ է նույնիսկ պատկերացնել, որ մարդիկ կարող էին այն իրենց շահերից ելնելով ուղղորդել, քանզի նրանց այն տրվում է միայն Աստծո որոշակի ցանկությունների կատարման, այլ ոչ թե ժամանակավոր տիրապետողների հետաքրքրության համար (Եսայ. Խ:13):

- Իրենց վաղ պատմության ժամանակ իսրայելցիները հրաման ստացան սարքել բարդ խորան («աղոթարան»), որտեղ

կկարողանային պահել զոհասեղանը եւ այլ սուրբ իրեր: Մանրամասն ցուցումներ տրվել են Աստծուն երկրպագելու համար անհրաժեշտ իրերը պատրաստելու վերաբերյալ: Որպեսզի պատրաստվեր այդ բոլորը, Աստված Իր Յոգին տվեց որոշակի մարդկանց: «Որոնց ես իմաստության հոգով լցրի, որ Ահարոնի համար (սրբազան) զգեստներ շինեն...» (Ելից ԻԸ:3):

- Այդ մարդկանցից մեկը՝ Բեսելիելին « եւ լցրի նրան Աստծո Յոգով՝ իմաստությունով եւ հանճարով եւ գիտությունով եւ ամեն ճարտարությունով, որ վարպետի գործեր հնարի ոսկով եւ... քարեր քանդակի... ամեն կերպ արհեստով գործելու համար» (Ելից ԼԱ:3-5):

- Թվոց ԺԱ:14-17-ում ասվում է ինչպես Մովսեսի վրա դրված Յոգին վերցվեց նրանից եւ փոխանցվեց Իսրայելի ավագանուն, որպեսզի նրանց հնարավորություն տրվի ճիշտ դատելու մարդկային դժբախտությունները եւ դրանով Մովսեսի վրայից վերցվեց հոգսերի մի զգալի մասը: Եվ հենց Մովսեսի մահվան նախօրյակին, Յոգու շնորհը տեղափոխվել էր Յիսուս Նավինի մեջ, որպեսզի նա համապատասխան կերպով իր ետեւից տանի Աստծո մարդկանց (Օրին. ԼԴ:9):

- Ժամանակ առ ժամանակ այն պահից, երբ իսրայելցիները մտան իրենց երկիրը եւ մինչեւ նրանց առաջին թագավորի (Սաուլի) գահ բարձրանալը, նրանց ղեկավարում էին մարդիկ, որոնց անվանում էին դատավորներ: Այդ ժամանակահատվածում նրանց հաճախ էին ճնշում թշնամիները: Դատավորաց Գրքում ասվում է, որ Աստծո Յոգին իջնում էր մի որոշ դատավորների վրա, որպեսզի հրաշալի ձեւով իսրայելցիներին ազատի իրենց ճնշողներից: Այդպիսի դատավորների թվին են պատկանում մասնավորապես Գոթոնիել (Դատ. Գ:9), Գեդեոն (Դատ. 2:34) եւ Յեփթայե (Դատ. ԺԱ:29):

-Մեկ այլ դատավորի՝ Սամսոնի վրա Յոգին իջնում էր այն բանի համար, որպեսզի նա սպանի առյուծին (Դատ. ԺԴ:5,6), սպանի 30 մարդու (Դատ. ԺԴ:19) եւ պատառոտի իր վրայի պարանները, որոնցով կապված էր (Դատ. ԺԵ:14): Նման «Սուրբ Յոգին» միշտ էլ, որ իջած էր Սամսոնի վրա - նա նրան այցելում էր որոշակի նպատակների հասնելու համար եւ որից հետո ետ էր վերցվում նրանից:

- Երբ Աստված ցանկանում էր իր մարդկանց հատուկ ուղերձ փոխանցել, ապա Յոզիան իջնում էր ինչ-որ մարդու վրա և նա ազդարարում էր Աստծո հոսքը: Իսկ երբ ուղերձն ավարտվում էր, Յոզու Շնորհը թողնում էր նրան, – այդ մարդը նորից արտասանում էր իր սեփական բառերը, այլ ոչ թե Աստծո խոսքը: Բազմաթիվ օրինակներից մեկը.

«ԵՎ աստծո Յոզիան եկավ Չաքարիայի վրա...
– նրանց ասեց. Այսպես է ասում
աստված.

ինչու համար եք դուք անցնում

Տիրոջ պատվիրանքովը» (Բ.Մնաց. Ի.Դ: 20):

Այս օրինակները տրված են մնացորդաց Ժե:1,2 – Ղուկ Դ:18,19 հատվածներում:

Այս բոլորից ակնհայտ է դառնում, որ Աստծո Յոզու շնորհով օժտվածությունը որոշակի նպատակի համար չի օգտագործվել.

-փրկության երաշխիք

-ինչ որ բան,որ տ-եր ամբողջ կյանքում,

-մեր ներսում առասպելական ուժ,

-ինչ որ բան, որ անձնական փորձի զմայլվածության արդյունքում օգուտ է տալիս:

Յարկ է նկատել, որ կան բազմաթիվ կասկածելի հարցեր Սուրբ Յոզու շնորհների վերաբերյալ: Արդ որոշ մարդիկ հայտարարում են, որ իրենք Սուրբ հոգի են ստացել – շատ ավետարանչական դահլիճներում քարոզիչները ցուցադրում են գազարը, իբր թե «Սուրբ շնորհ» ստացած, այն մարդկանց առջ-, որոնք համարվում են Յիսուսին հավատացողներ: Բայց հարկ է հարց տալ. «Ինչպիսի՞ն են այդ շնորհները»: Դժվար է հավատալ, որ մարդիկ ճշգրիտ չգիտեն, թե ինչ շնորհներ իրենք ունեն: Սամսոնին տրված էր առյուծին սպանելու հոգ-որ շնորհ (Դատ ԻԴ: 5,6) այն ժամանակ, երբ նա կանգնած էր մռնչացող գազանի առջ-: Նա ճշգրիտ գիտեր, թե ինչի համար է այդ շնորհն իջել իր վրա:Այդ հաշվով նրա գլխում կասկած անգամ չկար: Սամսոնի հետ կապված այդ դրվագը կտրուկ հակադրության մեջ է մտնում այժմյան այն մարդկանց հետ, ովքեր ասում են իրենց Սուրբ Յոզի ստանալու մասին, բայց չեն կարողանում ինչ որ յուրահատուկ գործողություն անել: Ընդ որում նրանք նա- չգիտեն թե հատկապես ինչ շնորհներով են իրենք օժտված:

Որոշակիությամբ կարելի է ասել, որ չկա այլ ընտրանք ամփոփելու այն, որ նման մարդիկ իրենց կյանքում ունեցել են քրիստոնեության հետ կապված ինչ որ դրամատիկ հուզական

ցնցում – կյանքի նկատմամբ իրենց վերաբերմունքի հետագա կտրուկ շրջադարձը նրանց մեջ Լորույթի տարօրինակ զգացմունք է թողել: Գիտենալով այդ, նրանք կառչել են Աստվածաշնչի այն հատվածներից, որոնք վերաբերվում են Սուրբ Հոգու շնորհներին – ենթադրել են. «Դա այն է, ինչ ես ապրում եմ», իսկ նրանց ինքնագոհ պաստորը կաչում է նրանց ծնոտին – ասում. «Ճիշտ է: Փառ'ք Աստծու» – ցուցադրում է այնպիսի դեպք ինչպիսին «ապացույցն է», աշխատելով այլ ծիսականների համոզել, որ նրանք ստացել են Սուրբ Հոգի: Նման պարադոքսի հիմնական պատճառը մարդու մոտ տվյալ հարցի աստվածաշնչյան ընկալման բացակայությունն է նրա այսպես կոչված «հավատի անցումից» առաջ:

Այն ժամանակ երբ մենք պայքարում ենք մեր սեփական զգացմունքների խաբուսիկության դեմ (Երեմ. Ի է:9), մենք պետք է պինդ կանգնենք աստվածաշնչյան սկզբունքների ամուր հիմքի վրա: Ոչ մի բանի նկատմամբ այնպիսի ակնհայտ պահանջ չկա, ինչպես այն բանի իմացության, թե ինչպես է գործում Աստծո Հոգին: Մենք բոլորս մտածում ենք, որ Աստծո զորությունը մեր կյանքում գործում է մեզ հետ: Բայց ինչպե՞ս – ինչո՞ւ է Լա այդ անում: Իրոք մենք օժտված ենք Հոգու շնորհներով, ինչպես այն մարդիկ, որոնց մասին խոսվում է Աստվածաշնչում: Եթե մենք իրոք ցանկանում ենք իմանալ Աստծուն – ունենալ կենդանի աջակցություն նրա հետ, ապա մենք պետք է ճանաչենք այդ եր-ույթի ճիշտ ընկալման անհրաժեշտությունը:

Մ.թ.առաջին դարում շնորհներով օժտված լինելու պատճառները

Հիշելով հիմնական սկզբունքները, որոնցից մենք արդեն իմացել ենք Աստծո Հոգու շնորհների մասին, մենք այժմ անցնում ենք հոգ-որ շնորհների մասին նոր կտակարանի պատմություններին, որոնք եղել են վաղ եկեղեցիներում (այսինքն այն հավատացյալների խմբերում, ովքեր ապրում էին Հիսուս Զրիստոսից հետո):

Զրիստոսի վերջին խրատը եղել է առաքյալների համար՝ գնան աշխարհով մեկ – քարոզեն Ավետարանը (Մարկ Ի2: 15,16): Եվ նրանք վարվեցին այդպես, իրենց ունկնդիրներին նախ – առաջ քարոզում էին Զրիստոսի մահվան – հարության մասին: Բայց հարկ է նկատի ունենալ, որ այն ժամանակ չկար այնպիսի նոր Կտակարան, ինչպիսին մենք գիտենք այժմ: Այն ժամանակ, երբ նրանք շուկաներում կամ սինագոգներում կանգնած խոսում էին

Նազարեթցի Յիսուս Մարդու մասին, Նրանց պատմությունը տարօրինակ էր հնչում՝ Իսրայելցի հյուսնը, որն անբասիր էր, որը մահացավ, իսկ հետո հարություն առավ ճիշտ Յին Կտակարանի մարգարեության նման – որն այժմ խնդրում է իրենց, որ մկրտվեն – հետ–են Իր օրինակին:

Այն օրերում այլ մարդիկ –ս աշխատում էին զարգացնել հետնորդների պաշտամունքը: Նրանց պետք էր միջոց աշխարհին հաստատելու, որ քրիստոնյաների կողմից քարոզվող ուղերձը, հենց Աստուծուց է գալիս, այլ ոչ թե Իսրայելի հյուսիսիցի ձկնորսների խմբի փիլիսոփայությունն է:

Մեր օրերում մենք դիմում ենք Նոր Կտակարանի Գրքերին, որոնք ասում են Յիսուս Զրիստոսի գործերի – ուսմունքի մասին, համոզված, որ Սուրբ Գրքերն իրենցից ներկայացնում են Աստծո ուղերձը: Սակայն այն ժամանակներում, երբ Աստվածաշունչը դեռ–ս գրված չէր, Աստված թույլ էր տալիս օգտվել իր Սուրբ Յոգուց, որպեսզի հաստատի այն ճշմարտությունը, ինչ որ ասվում էր: Դա յուրահատուկ պահ է աշխարհի աչքի առջ–շնորհների օգտագործման համար, քանզի Նոր Կտակարանում գրվածի բացակայությունը նա– դժվարացնում էր հավատի ամրապնդումը Նոր հավատացյալների խմբերում: Բազմաթիվ գործնական պրոբլեմներ, որոնք ծագում էին Նրանց մոտ, պարզ լուծում չէին գտնում: Նրանց մոտ Զրիստոսի նկատմամբ իրենց հավատն ուժեղացնելու քիչ հնարավորություն կար: Ուստի Սուրբ Յոգու շնորհները վաղ հավատացյալների ղեկավարության համար ներկայացվում էին աստվածադատչության ուղերձների միջոցով, մինչ այն ժամանակը քանի դեռ այդ ուղերձները – Յիսուս Զրիստոսի ուսմունքը չգրվեցին – չիրատարակվեցին: Ինչպես միշտ, Սուրբ Յոգու իջնելու պատճառները առավելագույնս չափով պարզ էին:

-«Սորա համար «(Յիսուս) վեր ելավ բարձրը...– մարդկանց պարզ–ներ տվեց»...Սուրբերի կատարելության համար, պաշտոնի գործի համար, Զրիստոսի մարմնի շինության համար», այսինքն հավատացյալների (Եփ. Դ:8, 12):

-Արդ Պողոսը գրում է Յոմեացի հավատացյալներին. «Որովհետ–շատ ցանկանում եմ ձեզ տեսնել, որ մի հոգ–որ շնորհք հաղորդեմ ձեզ ձեր հաստատելու համար» (Յոմ Ա:11):

Ավետարանի քարոզչությունը հաստատելու համար շնորհների օգտագործման վերաբերյալ մենք կարդում ենք.

- «Մեր ավետարանը ձեզ մոտ չեղավ միայն խոսքով, այլ-գորությունով – Յոգով Սրբով – շատ լիությունով» կատարվող հրաշքների միջնորդությամբ (Ա.Թես.Ա:5, Ա.4որ.Ա:5,6):

-Պողոսը կարող էր ասել այն, ինչ «Քրիստոս գործեց ինձանով հեթանոսները հնազանդեցնելու համար՝ խոսքով – գործով: Նշանների – հրաշքների գորությունով, Աստծո հոգիի գորությունով» (Յոհն ԺԵ: 18,19):

-Ավետարանը քարոզողների վերաբերյալ մենք կարծում ենք, որ նրանք գործում էին «Աստված էլ միասին վկայեց նշաններով – հրաշքներով, – կերպ կերպ գորություններով, – Սուրբ Յոգու պարզ-ներովն ինչպես ինքը կամեցավ» (Երբ Բ:4):

-Կիպրոսում Ավետարանի քարոզչության կամպանիան ուղեկցվում էր հրաշքներով, այնպես որ «փոխնորդ բղեշխն երբ որ տեսավ այդ եղածը, հավատաց, – Տիրոջ վարդապետության վրա զարմացավ» (Գործք Ժգ:12): Յրաշքներն իրոք նրան հավատացրին Քրիստոսի ուսմունքը: Իկոնիոնում նույնպես Տերը «վկայում էր իր շնորհաց խոսքին. – նշաններ – հրաշքներ էր լինել տալիս նրանց ձեռովը» (Գործք Ժդ:3):

Այս բոլորը կարելի է ընդհանրացնել քարոզչության խրատների նկատմամբ առաքյալների հնազանդության մասին հետ-յալ խոսքերով. «Նրանք էլ դուրս գնացին, ամեն տեղ քարոզում էին, – Տերը գործակցում էր նրանց – խոսքը հաստատում էր այն նշաններով, որ հետ-ում էին» (Մկ Ժ2:20):

Յատուկ ժամանակներում հատուկ գործեր

Այդ շնորհները տրվում էին որոշակի ժամանակներում տարբեր արարքներ իրագործելու համար: Դրանք ցույց են տալիս այն մարդկանց սխալները, ովքեր հավատացնում են, որ ողջ կյանքի ընթացքում մշտապես տիրապետել են հրաշալի շնորհին: Առաքյալները, ներառյալ – Պետրոսը, «ամենքը Սուրբ հոգով լցվեցան» Պենտեկոստեյի օրը, Յիսուսի համբարձումից անմիջապես հետո (Գործք Բ:4): Ուստի նրանք կարողանում էին խոսել ուրիշ լեզուներով, որպեսզի քարոզեն քրիստոնեական Ավետարանը հրապուրիչ ձ-երով: Երբ իշխանությունները փորձեցին խստորեն մոտենալ նրանց «այն ժամանակ Պետրոսը

Սուրբ Հոգով լցված» կարողացավ համոզիչ պատասխանել նրանց (Գործք Դ:8): Բանտից իր ազատվելուց հետո, գտնվելով Հոգու ազդեցության տակ, նրանք շարունակում էին քարոզչությունը – «ամենքը Սուրբ Հոգով լցվեցան – Աստծո հոսքը խոսում էին համարձակությամբ» (Գործք Դ :31):

Ուշադիր ընթերցողը հավանական է կնկատի – կասի, որ հատվածներում չի ասվում, որ «նրանք արդեն լցված էին Հոգով», երբ կատարում էին այդ արարքները: Նրանք լցված էին Հոգով որոշակի արարքներ կատարելու, բայց պետք է նորեն լցվեին Հոգով, որպեսզի իրագործեին Աստծո ծրագրի հետագա գործերը: Նման ձևով, – Պողոսը «լցվեց Սուրբ հոգով» մկրտման ժամանակ, բայց մի քանի տարի անց նա նորից պիտի «լցվեր Սուրբ Հոգով», որպեսզի պատժեր անօրեն մարդուն կուրությամբ (Գործք թ:17, Ժգ :9):

Խոսելով հրաշալի պարգևների մասին, Պողոսը գրում էր, որ վաղ հավատացյալները օժտված էին նրանցով «Քրիստոսի պարգևի չափի պես» (Եփ. Դ:7): Հունական «չափ» բառը նշանակում է «որոշակի մաս կամ աստիճան» (Ստրոնգի այբբենական ցուցանիշով): Միայն Հիսուսն էր օժտված անչափելի շնորհներով, այսինքն իր հայեցողությամբ լիակատար ազատությամբ այն կիրառելու (Հովհ.Գ:34):

Այժմ կդիտարկենք մ.թ.առաջին դարում առավել հաճախ նշվող տիրող հոգ-որ շնորհները:

Մարգարեության հոգ-որ շնորհները մ.թ.առաջին դարում

Հունական «մարգարե» բառը նշանակում է «մարդ, որ կանխագուշակում է Աստծո հոսքը», այսինքն ցանկացած մարդ, ոգեշնչված ասում է Աստծո խոսքը, որոնք ժամանակ առ ժամանակ պարունակում են ապագա իրադարձությունների կանխագուշակումը (Նայ.Բ.Պետ.Ա:19-21): Այսպիսով, մարգարեները կանխագուշակման շնորհիվ օժտված մարդիկ են՝ «Երուսաղեմիցը մարգարեներ իջան Աստիոք: Եվ նրանցից մեկն անունն Աբագոս վեր կացավ՝ Հոգովն իմաց տվավ, թե բոլոր աշխարհքի վրա մեծ սով է լինելու, որ Կողոփոս կայսեր ժամանակին եղավ էլ: Բայց աշակերտներն որոշեցին, որ իրանցից ամեն մեկին, որքան որ կարող էր, օգնություն ուղարկե Հրեաստանումը բնակված եղբայրներին» (Գործք ԺԱ:27-29): Նման բացառիկ յուրահատուկ մարգարեությունը, որն ամբողջովին կատարվեց մի քանի տարիների ընթացքում, այժմ

բացակայում է այն մարդկանց մեջ, ովքեր խոսում են մարգարեության շնորհով իրենց օժտված լինելուց: Մի-ևույն ժամանակ վաղ հավատացյալները համոզված էին, որ այդ շնորհը գտնվում է իրենցից մեկի մեջ, որ զոհաբերել են իրենց ժամանակն ու փողերը այն մարդկանց օգնություն ցույց տալու համար, ովքեր կանխագուշակված դժբախտության մեջ կհայտնվեն: Ոչ այնքան մեծ թվով օրինակների կարելի է հանդիպել այժմյան այսպես կոչված «ասվածաոգեշնչված» եկեղեցիներում:

Բուժում

Առաքյալները քանի որ քարոզում էին լավ նորություններ (Ավետարան) Երկրում Աստծո թագավորության գալստյան մասին, ապա ինքնաստիքյան հասկանալի է դառնում, որ նրանք իրենց խոսքերը պետք է հաստատեին հրաշքներով, որոնք պատկերացում կտային, թե ինչպիսի ժամանակներ կլինեն, երբ «բացվելու են կույրերի աչքերը, – խուլերի ականջները պիտի բացվեն: Այն ժամանակ լոք է տալու կաղը...» (Եսայի: 5,6): Աստծո Թագավորության մասին մանրամասն կխոսվի Գլուխ 5-ում: Երբ երկրի վրա հաստատվի Աստծո Թագավորությունը, այնպիսի խոստումներ, ինչպիսին սրանք են չեն կատարվի կիսատ-պռատ, նա– հարց չի լինի այն մասին, որտեղ կլինի Թագավորությունը՝ այստեղ թե էլի ինչ որ տեղ: Ուստի այդ Թագավորության մասին ուղերձի Աստծո հրաշալի հաստատումը պետք է կատարվի համոզիչ, որոշակի ձ-ով, որը բացասի ցանկացած հակասություն: Ուստի շատ հրաշալի բուժումներ վաղ հավատացիալները կատարում էին ժողովրդի առջ-:

Դասական օրինակ է աղքատ կաղի բուժումը Պետրոսի կողմից, որին ամեն առավոտ բերում էին նստացնում տաճարի առաջ մուրալու: Գործք Գ:2-ում ասվում է, որ նրան նստացնում էին ամեն օր, այնպես որ նա հայտնի անձ էր: Պետրոսի հոգ-որ շնորհով բուժվելով նա «վեր թռավ, կանգնեց – ման էր գալիս, – նրանց հետ մտավ տաճարը ման գալով – վազ տալով – Աստծուն օրհնելով: Եվ բոլոր ժողովուրդը տեսավ նրան, որ ման էր գալիս – Աստծուն օրհնում էր: Եվ ճանաչում էին նրան, որ սա էր, որ ողորմության համար նստում էր տաճարի գեղեցիկ դռանը – լցվեցան երկյուղով – զարմանքով այն եղածի համար: Եվ քանի որ այն բժշկված կաղը Պետրոսին – Զովհաննեսին բռնած էր, բոլոր ժողովուրդը վազեց նրանց մոտ այն սրահը.. զարմացած»

(Գործք Գ:8-11):

Պետրոսն այդ ժամ խոսակցությունը սկսեց բաց տարածքում Զրիստոսի հարության մասին: Կատարելով համոզիչ, անժխտելի ապացույց աղքատի բուժման տեսքով, մենք կարող էինք համոզված լինել, որ Պետրոսի խոսքերն ընդունվում էին լսողների կողմից որպես Աստծո հոսք: Տաճարն «Աղոթքի ժամին» (Գործք Գ:1) լցված էր մարդկանցով, ինչպես առ-տրի սրահը շաբաթ առավոտյան: Դա այն տեղն էր, որն Աստված ընտրեց որպեսզի տպավորիչ - պարզ հրաշքով Իր հոսքի քարոզումը հաստատի: Բուժողների՝ պենտեկոստալցիների (հիսունականների) - նրանց նմանների, սովորական հավաստիացումները կատարվում են այն իրադարձությունների շուրջը, որոնք կատարվում են որ-է ուրիշ ոչ մեծ եկեղեցիներում կամ «հավատացյալ» հասարակության առջ-, որ տոչորվում են «հրաշքի» սպասելով, այլ ոչ թե անպատրաստ անսիրտ հասարակության առջ-:

Չարկ է ասել, որ այս տողերի հեղինակը բավականին փորձ ունի մարդկանց հետ նման հարցերի քննարկման մեջ, որոնք պնդում են, որ իրենք օժտված են Չոգով. նա նա- շատ անգամ ներկա է եղել այդ Չոգու դրս-որման այսպես կոչված սեանսերին: Սակայն իմ «անձնական վկայությունը» բազմաթիվ անհամոզիչ «բուժումներին» - լավագույն դեպքում մասնակի բուժումներին արժանի չեն շատ խոսքերի: Ստածում եմ, որ այդ եկեղեցիների ցանկացած ազնիվ անդամ համամիտ է իմ խոսքերին: Շատ դեպքերում իմ բարյացկամ ընկերներին՝ «Պենտեկոստալ» կրոնական կազմակերպության անդամներին, ասում եմ. «Ես չեմ ուզում չհավատալ, որ դուք, հնարավոր է, օժտված եք այդպիսի մեծ զորությամբ: Բայց Աստված միշտ պարզորոշ ցույց է տալիս, թե ով է օժտված Իր զորությամբ - ով ոչ»: Այնպես որ ինձ անմտություն չի թվում ձեզ խնդրել ինձ վրա ցուցադրել ձեր ընդունակությունը, այդ դեպքում, հնարավոր է, որ ես ավելի հակված կլինեմ ընդունել ձեր ուսմունքը, որը ներկայումս չեմ կարող համատեղել Ավետարանի հետ: Սակայն, երբեք էլ ինձ պարզորոշ չցուցադրեցին «հոգու զորության դրս-որումը»:

Ի տարբերություն իմ վերաբերմունքի մ.թ.առաջին դարի օրթոդոկսալ խրայելցիները չէին ժխտում քրիստոնյաների Աստծո Չոգու հրաշալի շնորհին տիրապետելու հնարավորությունը: Նրանք նույնիսկ հետ-յալ

խոստովանությունն էին անում. «Եր-ելի նշան եղավ սրանց ձեռովը, որ Երուսաղեմի մեջ բոլոր բնակվողներին հայտնի է, – կարող չենք ուրանալ» (Գործք Դ:16): Այն փաստը, որ մարդիկ առավել հակված են այժմյան պենտեկոստալցիներին, ինչ որ չափով համաձայնեցվում է նրանց կատարած հրաշքների մասին նրանց հաստատումների հետ: Այս հարցն արժանի է առավել ուշադիր քննարկման: Եթե Երուսաղեմում միայն մեկ հրաշք հայտնի դարձավ, ապա արդարացի կլինի ենթադրել, որ եթե իսկական հրաշք կատարվեր Լոնդոնի Տրաֆալգյան հրապարակում կամ Նեյրոբիի (Քենիա) կենտրոնական զբոսայգում, ապա դա համաշխարհային ճանաչում կգտներ՝ որոշ մարդիկ օժտված են Աստծո հրաշալի շնորհով: Դրա փոխարեն, պենտեկոստալցիները սպասում են, որ աշխարհը հիանա ի օգուտ իրենց հավատի բերված «ապացույցների» հետ-յալ օրինակներով.

-Ստամոքսի խոցի բուժում (որոշակի հանգամանքների դեպքում) համարվում է, որ բուժման պրոցեսը սկսվում է աղոթածողովից հետո;

-Սկսվում է դեֆորմացված օրգանների ուղղումից;

-Տեսողության կամ լսողության բարելավում, չնայած հաճախ լինում է նախկին վերադարձ վիճակին;

-Ընկճվածության հանում:

Այս օրինակներին հարկ է ավելացնել –ս մեկը: Երբ շտապ օգնության ավտոմեքենաները հիվանդանոցների հիվանդներին բերում են Օսբորնի կրոնական բուժական կենտրոն (Քենիա), ապա վարորդների առջ- էթիկական երկընտրանք է առաջանում՝ մնալ թե վերադառնալ, – եթե մնացել են, ապա վկայել են, որ հիվանդները ոչ մի թեթ-ացում չեն ստացել:

Այդուհանդերձ բազմաթիվ ազդեր մարդկանց կոչ են անում գնալ բուժողների ներկայացումներին. «Եկե՛ք հրաշքի սպասելով»: Զոգեբանի տեսակետից բեմը սարքավորվում է այնպես, որ թեթ-ացնի ցանկացած տեսակի ներշնչանքի կամ այլնի անցկացումը: Բայց Նոր Կտակարանում ոչ մի տեղ փոքր ականարկ անգամ չկա հրաշքի կատարման նման հզոր

հոգեբանական ազդեցության անհրաժեշտության վերաբերյալ:

Նման հոգեբանական մշակումը հասանելի է դառնում աղոթքի անհիմաստ կրկնությամբ, թմբուկային ռիթմերով – գրգռիչ երաժշտությամբ: Փոքր կասկած անգամ չկա, որ այդ ժամանակ բացակայում է Աստծո մասին կամ Էլի ինչ որ բանի մասին ցանկացած միտք. գլխում ամենը լռեցվում է: Այդ գիրքը գրողը կարող է հիշել տարբեր տեղերում մի քանի նման ժողովներին այցելությունը, – ամեն անգամ նրա գլուխը կտորատվում էր այն պայքարից, որ նա տանում էր թմբուկային ռիթմին – ծափահարություններին անձնատուր լինելու գայթակղության դեմ, պահպանելու համար ռացիոնալ, հավասարակշիռ, ավետարանչական գիտակցությունը:

Այդ բոլորը տալիս են անհրաժեշտ ներածական պենտեկոստալյան «հրաշքի» համար – ծառայում են որպես բավականաչափ հաստատում, որ նման «բուժումները» ավելի շուտ հուզական – հոգեբանական վիճակի արդյունք է, քան Աստծո Հոգու անմիջական դրս-որում:

Ի տարբերություն դրա, Պետրոսը կարող էր կիրառել հրաշքի ճշմարիտ շնորհը հիվանդների բուժման համար այն ժամանակ, երբ նրանք պառկած էին անկողիներում – փողոցներում մահճակալների վրա (Գործք Ե:15); Պողոսը հրաշալի շնորհը կիրառեց Լիստրա քաղաքում անհավատ իշխանավորի – բազմաթիվ հեթանոսների ներկայությամբ (Գործք Ժ7:8-13): Ինչպես որ պահանջվում էր ըստ նպատակի – հոգ-որ շնորհի բնույթի, այդ բոլոր հրաշքները կատարվում էին հասարակության առջ – ոչ մի ձ-ով չէին քողարկվում ուրիշ ցույցերով: Դա Աստծո զորության ճշմարիտ դրս-որում էր, որը բացահայտորեն իրականացվում էր նրա ծառաների միջոցով:

Նման տպավորություն ստեղծվել էր Քրիստոսի կողմից կատարված բուժման մի հրաշքից. «Ամենքը զարմանում էին (ով տեսել է այն) – Աստծուն փառավորում ասելով, թե երբեք այսպիսի բան չենք տեսել» (ՄԿԲ:12):

Լեզուներ

Առաքյալները, որոնցից մի քանիսը հասարակ ձկնորսներ էին, ստացել էին մեծ հրահանգ գնալ աշխարհով մեկ – քարոզել Ավետարանը (ՄԿ ԻՉ :15,16): Ամենայն հավանականությամբ, նրանց առաջին ռեակցիան եղել է այսպիսին. «Բայց չէ որ ես

լեզուներ չգիտեմ»: Նրանք չէին կարող նույնիսկ ասել. «Դպրոցում մեզ լեզուներ չեն ուսուցանել», քանզի նրանք, ընդհանրապես դպրոց չեն հաճախել: Նրանց ամբողջ տեսքն ասում էր, որ «առանց ուսմունքի – տգետ մարդիկ են» (Գործք Դ:13) Եվ նույնիսկ առավել ուսյալ քարոզիչների համար (օրինակ՝ Պողոսի) լեզվի պրոբլեմը բավականին նշանակալից էր: Երբ հավատքի էին դարձնում, (Նոր Կտակարանի բացակայությամբ) լեզուներ չիմանալը վճռական նշանակություն ունեցավ քարոզները վարելու համար:

Այդ դժվարությունը հաղթահարելու համար նրանց վրա իջավ օտար լեզուներով խոսելու – ընկալելու շնորհ (կամ ավելի պարզ ասած «բարբառներով»): Ակնհայտ է, որ մեծ տարբերություն կա «բարբառների» – նրա միջ-, թե ինչպես էին «նորածին քրիստոնյաները» կարդում իրենց քարոզները անորոշ ինչյունների միջնորդությամբ, որ կոչվում է «բարբառ»: Որպեսզի պարզություն մտցվի այս գործի մեջ, հարկ է նշել, որ «բարբառ» բառի աստվածաշնչյան սահմանումը նշանակում է «օտար լեզուներ»:

Հիսունականների հրեական տոնին Քրիստոսի երկինք համբարձումից շատ չանցած, առաքյալները «ամենքը Սուրբ Հոգով լցվեցին, – սկսեցին ուրիշ լեզուներով խոսել...բազմություն եկավ մեկտեղ – կիտվեցավ (սորից մասսայական դրս-որում). որովհետ– ամեն մեկը լսում էր նրանց, որ իր լեզվովը խոսում էին: Եվ ամենքը հիանում էին – զարմանում, – իրար ասում էին . Չ՞է որ ահա սրանք ամենքը, որ խոսում են Գալիլեացի են: Եվ ի՞նչպես մենք ամեն մեկս մեր լեզվովը լսում ենք, որ նրանում ծնված ենք Պարթ–ներ – Մարքեր...լսում ենք, որ նրանք մեր լեզուներովը Աստծո մեծամեծ բաները խոսում են: Եվ հիանում էին ամենքը»(Գործք Բ:4-12): Քիչ հավանական է որ մարդիկ հիանան ու զարմանան լսելով այժմյան քարոզիչներին, ովքեր ծխականներին համոզում են, որ օժտված են շնորհով – խոսում են այնպիսի անորոշ, նվազ հասկանալի լեզվով վատ արտասանությամբ, որ ավելի շուտ նրանք հեզնանք ու անտարբերություն են առաջացնում, քան այնպիսի ընկալում, ինչպիսին նկարագրվում է Գործք Բ-ում:

Բացի «բարբառ» – «լեզուներ» բառի նշանակության պարզ ընկալումից, ինչպես ասվում է Գործք Բ-ում «լեզու» բառը Նոր

Կտակարանների բաժիններում շատ պարզ հանդես է գալիս «օտար լեզուներ» նշանակությամբ: «Մարդիկ, – ժողովուրդ – լեզուներ» արտահայտությունը Հայտնության մեջ հանդիպում է հինգ անգամ, երբ խոսքը գնում է Երկիր մոլորակի բոլոր ժողովուրդների մասին (Հայտ. Է : 9,ԺԱ: 9Ժգ:7,ԺԷ:15): Հունական բառը, որ նշանակում է «լեզուներ», Հին կտակարանի (որ կոչվում է «Սեպտուագինտ») հունական թարգմանության մեջ օգտագործվում է «օտար լեզուներ» իմաստով (տես Ծն.Ժ.5, օրինաց: 49, Դան Ա:4):

Ա.Կոր.ԺԴ գլխում տրվում է լեզուների օգտագործման վերաբերյալ խրատների ցանկ: ԻՎ հատվածը բառափոխվում է Եսայացի ԻԸ :11ը, որտեղ ասվում է, որ այդ շնորհը կօգտագործվի խրայելցիների դեմ. «Օրենքումը գրված է. թե օտար լեզուներով – օտար շրթունքներով կխոսիմ այս ժողովրդի հետ»...

Եսայացի Իը:1 հատվածը նախ – առաջ վերագրվում է Իսրայելի զավթիչներին, որ ժողովրդի հետ խոսում էին օտար լեզվով («այլ լեզուներով») որ մարդիկ չգիտեին: «Լեզուների» – «շրթունքների» միջ- հավասարությունը նշանակում է, որ «լեզուներ»՝ օտար լեզուներ են: Ա.Կոր. Իդ-գլխում կան շատ այլ ցուցումներ, որ «լեզուների» բառը օգտագործվում է «օտար լեզուներ» նշանակությամբ: Այս գլուխը Պողոսի ոգեշնչված քննադատությունն է շնորհի ոչ ճիշտ օգտագործման վերաբերյալ, որը տեղ էր գտել վաղ եկեղեցիներում, –, որպես այդպիսին, օժանդակում էր շնորհների, լեզուների – մարգարեությունների ներթափանցմանը բնության մեջ: Այժմ մենք կաշխատենք այդ առիթով տալ հակիրճ բացատրություններ:

ԼԷ հատվածը վճռորոշ է.

Բայց եթե մեկը կարծե թե նա մարգարե է կամ հոգ-որ, թող գիտենա ինչ որ գրեցի ձեզ, որ Տիրոջ պատվիրաններն են»: Եթե ինչ որ մեկը հայտարարում է իր հոգ-որ շնորհաշատության մասին, ապա նա պետք է ընդունի , որ շնորհների կիրառման մասին նախկին խրատները տրվում են Աստծո կողմից: Այսօր ցանկացած մարդ, որը չի կատարում այդ հրահանգները բացահայտ հայտարարում է իր քամահրանքը Աստվածառգեշնչված Բառերի նկատմամբ:

Հատված 11-17

«Արդ եթե ես ձայնի զորությունը չգիտեմ,
ես խոսողին խուժ կլինեմ, – խոսողն ինձ՝
համար՝ դուժ:

Այսպես էլ դուք, որովհետ– հոգ–որ պարզ–ներին
նախանձավոր եք, եկեղեցու շինության համար
ջանք արեք, որ էլ առավելանաք:

Վասնորոց լեզվով խոսողը, թող աղոթք անե
որ թարգմանե էլ:

Վասնզի եթե աղոթք անեմ օտար լեզվով,
իմ հոգին է աղոթք անում. բայց միտքս
անպտուղ է:

Ուրեմն ի՞նչ է, աղոթք անեմ հոգով,
աղոթք անեմ մտքով էլ, սաղմոս ասեմ հոգով,
սաղմոս ասեմ մտքով էլ:
Ապա եթե դու օրհնես հոգով,
նա որ տգետի տեղն է բռնում ինչպե՞ս
Ամեն ասեմ քո օրհնությանը,
քանի որ չգիտե թե ի՞նչ ես ասում:
Դու իրավ որ լավ ես գոհանում, բայց
մյուսը չի շինվում»:

Ուստի, անիմաստ է խոսել մի լեզվով, որը չեն ընկալում
ժամերգությանը ներկա եղողները: Խոսել ֆետիշացված լեզվով՝
բացառվում է, քանզի ինչպե՞ս կարելի է արտասանել
վաղնջական «ամեն»-ը աղոթքի վերջում, որն իրենից
ներկայացնում է դատարկաբանություն, որը ոչ ոք չի ընկալում:
Հիշեք, որ «Ամեն», նշանակում է «Թող այդպես լինի», այսինքն,
«Ես լրիվ համամիտ եմ նրան, ինչ ասվեց այս աղոթքում»:
Խոսել մի լեզվով, որը չեն հասկանում քո եղբայրները,
նշանակում է չխրատել նրանց, ինչպես նշում է Պողոսը:

Ես հիշում եմ մի դեպք, երբ Բիլի Գրեհեմի ամբողջ մոտ
բաժանվում էին բրոշյուրներ – պամֆլետներ, որոնք
պարունակում էին մարդկանց ուղղված կանչեր վերադառնալ
քրիստոնեության գիրկը առավել լուրջ աստվածաշնչյան
հիմքերով: Հուզված մի կին աշխատում էր ինձ համոզել, որ իմ

կրիստադեֆիական դոկտորիսան դա սատանայի հայտնած» դոկտորիսան է: Մոտ տաս րոպեի ընթացքում նա բարբաջում էր տասը լեզուներով: Անշուշտ ես ոչ մի կերպ չէի կարող այդպիսի «հորդորներով» վերահամոզվել: Հատկապես նման «հորդորների» դեմ է նախազգուշացնում Պողոսը:

Հատված 18.

«Գոհանում եմ իմ Աստուց, որ ձեր ամենիցն ավելի լեզուներով խոսում եմ»

Քանի որ Պողոսը շատ էր ճամփորդում, Քրիստոսի ուսմունքը քարոզելով, նա բոլորից շատ օտար լեզուների իմացության կարիքն ուներ:

Հատված 19.

«Բայց եկեղեցու մեջ ավելի կամենում եմ, որ հինգ խոսք իմ մտքովը խոսեմ, որ ուրիշներին էլ բան սովորեցնեմ, քան թե բյուրավոր խոսքեր լեզուներով»:

Դա շատ պարզ է: Անգլերեն լեզվով Քրիստոսի մասին հակիրճ նախադասությունը ինձ համար ավելի լավ է, քան ժամերով քարոզչությունը օտար լեզվով կամ ինչ որ դատարկ լեզվով:

Հատված 22.

«Ուրեմն լեզուները նշանի համար են՝ ոչ թե հավատացյալներին, այլ անհավատներին. բայց մարգարեությունը ոչ թե անհավատների համար է, այլ հավատացյալների»:

Ուստի լեզուների իմացությունը հիմնականում պահանջվում էր անհավատների շրջանակում Ավետարանի քարոզչության համար:

Իսկ այսօր «լեզուների» իմացության հավակնորդների մեծամասնությունը ընկնում է հավատացյալների խմբի վրա, կամ (ըստ էր-ույթին) անհատական անձնական հաղորդակցման համար, երբ մենակ ես: Չգացվում է այդպիսի մարդկանց շարունակական պակասություն, ովքեր կարող էին հրաշալիորեն խոսել օտար լեզուներով Ավետարանը հանրամատչելի դարձնելու

նպատակով:

1990-ական թվականների սկզբում հնարավորություն ստեղծվեց Ար-եյան Եվրոպայում քարոզել Քրիստոսի ուսմունքը, բայց (այսպես կոչված) «ավետարանչական» եկեղեցիները պետք է տարածեն իրենց գրականությունը անգլերեն լեզվով, լեզվական պատնեշի պատճառով: Անկասկած, լեզվի շնորհը պետքական կլիներ, եթե օժտված լինեին նրանով: Եվ նույնիսկ մեծն ավետարանչական Ռեյնարդ Սեյբերը, որն իր քարոզները կարողում է մեծաքանակ մարդկանց առջ-, քաղաք Կամպալայում (Ուգանդա) թարգմանչի օգնությամբ պետք է խոսեր մարդկանց բազմության հետ:

Չատված 23-

«Արդ եթե բոլոր եկեղեցին մեկ տեղ գա, - ամենքը լեզուներով խոսեն - տգետներ կամ անհավատներ մտնեն այնտեղ, միթե՞ չեն ասիլ թե դուք գժված եք»:

Եվ դա, իրոք, այդպես է: Մահմեդականներն ու անհավատները հավասար աստիճանով ծաղրում են անհասկանալի վարքը նրանց, ովքեր հավակ-նում են Ար-մտյան Աֆրիկայի լեզուների իմացությունը: Նույնիսկ հա-վասարակշռված քրիստոնյան, անկյունում կանգնած հետ-ելով պեն-տեկոստալցիների ժողովին կամա թե ակամա մտածում է, որ իր առջ- խելագարներ են:

Չատված 27-

«Եթե մեկը լեզվով խոսի, թող երկու, - եթե էլ ավելի շատ՝ երեք լինեն. մեկը մյուսից հետո - մեկը թող թարգմանե»:

Ցանկացած արարողության ժամանակ միայն երկու կամ երեք մարդ կարող էին խոսել տարբեր լեզուներով: Ցանկալի չէ, որ լսարանում խոսեն ավելի քան երեք լեզուներով, քանի որ ծառայությունն այդ դեպքում կկորցնի իր կանոնավորությունը, եթե յուրաքանչյուր նախադասություն թարգմանվի երկու անգամից ավելի: Եթե լեզվի շնորհը դրս-որվեր Լոնդոնի կենտրոնական մասում կայացած ժողովին, որին ներկա լինեին մի քանի ֆրանսիացի - գերմանացի տուրիստներ, ապա հռետորներն իրենց ելույթը կսկսեին այսպես.-

Պաստոր(անգլերեն). Good evening
Ֆրանսիայի հռետոր Bon soir
Գերմանացի հռետոր Guten abend.

Բայց, անշուշտ, նրանք պետք է խոսեին հերթով, մեկը մյուսի հետ-ից: Խառնաշփոթ կլիներ, եթե նրանք խոսեին միաժամանակ: Սակայն, ժամանակակից մարդկանց՝ մի քանի լեզուների տիրապետող, գերիշխող բնույթի արդյունքում, հատկապես, տեղի են ունենում նման ելույթներ, երբ մի քանի մարդ խոսում են միաժամանակ: Ինձ զուգադիպել է հետ-ել, թե ինչպես հենց մի մարդ սկսում է խոսել, մյուսներն արագ ներգրավվում են նույնն անելու:

Լեզուների շնորհը հաճախ օգտագործվել է մարգարեության հետ կապված, այնպես որ Աստծո կողմից ոգեշնչված ուղերձը կարող էր արտասանվել (մարգարեության շնորհ) խոսող մարդու համար օտար լեզվով (լեզուների շնորհի միջնորդությամբ): Երկու շնորհների օգտագործման օրինակի կարելի է հանդիպել Գործք Իթ:6-ում: Սակայն, եթե Լոնդոնում ժողովի ժամանակ, որին ներկա լինեին անգլիացիները – ֆրանսիացի շատ հյուրեր, հռետորը խոսեր ֆրանսերեն լեզվով, ապա ներկա եղող անգլիացիները «չէին խրատվի»: Այնպես որ լեզուների թարգմանության շնորհը պետք է ներկա լինի, որպեսզի բոլորը հասկանան ճառը: Մեր օրինակում պետք է թարգմանություն արվեր ֆրանսերեն լեզվից անգլերեն: Նման ձ-ով, եթե ինչ որ մեկը հարց տար ֆրանսերենով ապա հռետորն առանց թարգմանչի չէր հասկանա հարցը, եթե նույնիսկ նա օժտված լիներ ֆրանսերեն լեզվով խոսելու շնորհով առանց անձնապես իմացության: Թարգմանության շնորհը պետք է ներկա լինի, որպեսզի օգնի նրան դրանում:

Առանց այն մարդու ներկայության, որ օժտված է թարգմանության շնորհով, երբ դա անհրաժեշտ է, լեզվի շնորհը չի կարող օգտագործվել. «...- մեկը թող թարգմանե: Բայց եթե թարգմանող չկա, թող լռե եկեղեցում» (Ա.կոր ԺԴ:27,28): Երբ «լեզուների իմացության ժամանակակից շատ հավակնորդներ խոսում են այնպես, որ նրանց ոչ ոք չի ընկալում, – խոսում են առանց թարգմանչի, ապա դա բացահայտ անհնազանդություն է Պողոսի ցուցումին»:

Չատված 32,33-

«Եվ մարգարեի հոգիներն էլ մարգարեներին հնազանդում են. որովհետև Աստված խռովության Աստված չէ, այլ խաղաղության, ինչպես սուրբերի բոլոր եկեղեցիներում»:

Չետ-աբար, Սուրբ Չոգու շնորհներով օժտվածությունը չպետք է կապվի այն պատկերացման հետ, որ շնորհները մարդուն հեռացնում են նորմալ գիտակցության իրականությունից. Չոգին ավելի շուտ մարդու սուբյեկտն է, որի վրա իջնում է շնորհը, այլ ոչ թե ուժ է, որ կլանում է այդ

մարդուն այնպես, որ նա չկարողանա ղեկավարել իր արարքները: Չաճախ ճիշտ չեն մտածում, որ դ-երը կամ «չար հոգիները» հաստատվում են անհավատների մեջ, իսկ Սուրբ Չոգին իջնում է հավատացյալների վրա: Բայց հոգու, որի մասին խոսվում է Ա.Կորն Իդ:32-ում, իրեն տիրապետողի կողմից ենթարկվում էր ստուգման մինչև- որոշակի սահման: Բացի այդ, ինչպես մենք ասել ենք նախօրոք, Սուրբ Չոգու ուժերը իջնում էին առաքյալների վրա որոշակի ժամի, որոշակի նշանակությամբ, այլ ոչ թե մշտապես նրանց հետ էին:

Շնորհով օժտվածներին ուղղված կանչը, որ օգտագործ են դրանք Աստծո խաղաղության ձգտմանը – անբարեկարգության նկատմամբ Նրա անբարյացկամությանը համապատասխան (հատված 33), ամենայն հավանականությամբ, ընկնում է «պենտեկոստալյան» եկեղեցիներում խուլ ականջներին:

Չատված 34.-

«Ձեր կանայքը եկեղեցիներում լուռ կենան.
որովհետև- նրանց հրաման չկա խոսելու, այլ որ
հնազանդ լինեն, ինչպես օրենքն էլ ասում է»:

Չոգու շնորհների կիրառման կապակցությամբ համոզորեն ընդգծվում է, որ կանայք եկեղեցական արարողությունների ժամանակ պետք է չօգտագործեն այդ շնորհը: Սակայն, հարկ է սպասել որ նման հանձնարարությունը կհանդիպի ընդհանուր անհամաձայնության, երբ ներկայիս եր-ույթը՝ խոսել անհասկանալի լեզվով, բացատրվում է հուզական գրգռվածությամբ, որը ներկա հասարակության մեջ մի մարդուց անցնում է մյուսին: Կանայք, երեխաները, իրականում

ցանկացած մարդ, որ հակված է դրան, կարող է հափշտակվել անձանց պոռթկումներով –, ուստի ընկալել մոլեգին բացականչությունները որպես «օտար լեզուներ»:

Ժամանակակից եկեղեցիներում Կնոջ նկատելի դերը այսպես կոչված «լեզուներով խոսելու» – «մարգարեությունների» մեջ չի կարող համաձայնեցվել հատված 34-ի պարզ խրատի հետ: Ծիծաղելի է – անպատասխանատու այն հաստատումը, որ Պողոսը, իբր կնատյաց էր: Հաջորդ հատվածը համոզորեն հերքում է այդ. «Բայց եթե մեկը կարծե թե նա մարգարե է կամ հոգ–որ, թող գիտենա ինչ որ գրեցի ձեզ, որ Տիրոջ պատվիրաններն են» (Ա.Կորն.Ժդ:37),-այլ ոչ թե անձանք Պողոսի:

Աստվածաոգեշնչված Աստվածաշնչին հավատացող հավատացյալ-ներից ցանկացածը ուստի պետք է ընդունի, որ Ա.Կորն ԻԴ-գլխում տրված խրատները պետք է լրջորեն ընդունել: Դրանց լիակատար անտեսումը միայն կարող է նշանակել Ավետարանի աստվածաոգե-շնչման հավատի բացակայություն կամ իր մեջ հոգ–որ շնորհալիության բացակայության ընդունում: Այդպիսի հայացքների տեր մարդը կժխտի, որ Ա.Կորն. ԻԴ-գլխում տրված խրատները Աստծո խրատներն են մեզ: Դրա լույսի ներքո, ինչպես կարող ենք մնալ նման եկեղեցու անդամ կամ նույնիսկ ցանկություն ունենալ պահպանելու հարաբերությունները նրա համախոհների հետ:

2.4 Շնորհների վերացումը

Աստծո Հոգու հրաշալի շնորհները հավատացյալների կողմից նորից կօգտագործվեն Քրիստոսի վերադարձից հետո Աստծո Թագավորությունում գոյություն ունեցող աշխարհի փոփոխության համար: Ուստի շնորհները անվանում են «գալիք դարի ուժեր» (Եբր 2:4,5 – Հովելը (Հով.Բ:26-29) նկարագրում է Իսրայելի ժողովրդի ապաշխարությունից հետո Հոգու շնորհների թափվելը: Փաստն ինքը, որ շնորհները հավատացյալներին կտրվեն Քրիստոսի գալուստից հետո, բավարար ապացույց է, որ դրանցով այժմ օժտված չեն: Միաժամանակ,

յուրաքանչյուր քրիստոնյա, ով ունի բացված աչքեր, Ավետարանի վրա – աշխարհի իրադարձությունների վրա, տեսնում է, որ Քրիստոսի վերադարձը տեղի կունենա մոտ

ապագայում (սայեք Հավելված 3):

Կան պարզորոշ ավետարանական կանխագուշակումներ, ինչ որ ժամանակ առաջին դարում՝ երբ մարդիկ օժտված էին շնորհներով, – Քրիստոսի երկրորդ գալստյան միջ-, շնորհները պետք է ետ վերցվեն.-

«Եթե մարգարեությունները կխափանվեն, եթե լեզուները՝ կլռեն. եթե գիտությունը կխափանվի: Որովհետև՝ փոքր ի շատե գիտենք – փոքր ի շատե մարգարեանում ենք: Բայց երբ որ կատարյալը գա, այս փոքր ի շատեն կխափանվի» (Ա. Կորն. ԺԳ: 8-10):

Հոգու շնորհները, որին տիրապետում էին առաջին դարում, պետք է որ վերացվեն, «բայց երբ կատարյալը գա»: Դա չի նշանակում Քրիստոսի երկրորդ գալուստ, քանզի այդ ժամ շնորհները նորից կվերադարձվեն: Հունական բառը, որ թարգմանվում է որպես «կատարյալ» խստորեն ասած, նշանակում է «ինչ որ ամբողջական կամ ավարտված» որպես համեմատություն ինչ որ անմեղի հետ:

Այդ «ինչ որ ամբողջականը» փոխարինում է մասնակի գիտելիքին, որն ունեին վաղ քրիստոնյաները որպես մարգարեության շնորհի ար-դյունք: Հիշենք, որ մարգարեությունը Աստծո ոգեշնչված բառերի կանխագուշակման շնորհ էր. – այդ բառերը գրավոր տեսքով այժմ կազմում են Աստվածաշունչը:

Մ.թ.առաջին դարում միջին հավատացյալը գիտեր Նոր Կտակարանի միայն մի մասը, որն այժմ մենք գիտենք: Նա իր եկեղեցու ավագներից լսել է միայն մի քանի բառ մարգարեությունից – այդ մարգարեությունները վերաբերվում էին կյանքի տարբեր գործնական կողմերին: Նա գիտեր Հիսուսի կյանքի հակիրճ նկարագրությունը –, հնարավոր է, կարդացել էր Պողոսի մեկ կամ երկու ուղերձ: Բայց հենց մարգարեությունները ավարտվեցին գրավոր տեսքով, – կային դիմումի մեջ, ապա վերացավ – հետագայում նրանց տիրապետելու անհրաժեշտությունը: Այն, ինչն ավարտվել էր, փոխարինեց Հոգու շնորհները – դարձավ ավարտարված Նոր

Կտակարան.-

«Ամեն Գիրք աստվածաշունչ են – օգտակար,
վարդապետություն, – հանդիմանություն, –
ուղղելու, – արդարություն խրատելու համար:
Որ Աստված մարդը կատարյալ լինի,
ամեն բարի գործերի համար պատրաստված»
(Բ.Տիմ.Գ:16,17):

Այդ կատարյալը կամ լիարժեքը հենց Աստվածաշունչն է:
Եվ քանի որ Աստվածաշունչը աստվածագեշնչված է – գրված,
ապա եկել է պահը, որ «այդ լիարժեքն» ու հրաշալի շնորհները
ետ վերցվեն:

Եփեսացիներին ուղղված (Դ:18-14) հատվածը այժմ տեղին է,
որպեսզի հրաշալի ձ-ով լուծվի գլուխկոտրուկը.

«Սորա համար ասում է.«վեր ելավ (Յիսուս)
բարձրը» (երկինք)...- մարդկանց պարգ-ներ
վեց..Քրիստոսի մարմնի շինության համար.Մինչ- որ ամենքս
հասնենք հավատքի – Աստծո Որդուն ճանաչելու
միությանը, – կատարյալ մարդ լինելուն...
Որ այլ-ս երեխա չլինենք, երեված ու տատանված
վարդապետության ամեն քամուցը»:

Առաջին դարի շնորհները պետք է վար թափվեն մինչ-
կատարյալ կամ հասուն մարդուն հասնելը; – Բ.Տիմ.Գ:16,17
հատվածն ասում է, որ «Աստծո մարդը կատարյալ լինի «ամբողջ
Սուրբ Գիրքն» ընդունելու միջոցով: Քանի որ ողջ Գիրքն արդեն
առկա է, ապա չկա տարբեր եկեղեցիների կողմից
առաջադրված վարդապետությունների գոյության իրական ինչ
որ արդարացում: Կա միայն մեկ Աստվածաշունչ – քանի որ «Քո
խոսքը ճշմարտություն է» (Յովհ.ԺԷ:17), որ իմացվում է նրա
Էջերը ուսումնասիրելով, ապա մենք կարող ենք գտնել
«հավատքի միությունը» (այսինքն մեկ հավատ, ինչպես ասված
է Եփ Դ:13-ում): Ուստի ճշմարիտ քրիստոնյաները տիրեցին այդ
հավատին: Այդ իմաստով նրանք լիարժեք են («կատարյալ»),

որպես գրված, կատարյալ Աստծո հոսքի արդյունք:

Ի միջի այլոց, ուշադրություն դարձրեք, ինչպես Եփ. Դ:14 հատվածում համեմատվում է հրաշալի շնորհների երանությանը տիրելը հոգ-որ մանկության հետ; – մարգարեության հետ կապված, ինչպես պետք է հրաշալի շնորհները վերացվեն: Նույնը ասվում է – Ա.Կոր.ԺԳ:11 հատվածում: Այնպես որ հոգ-որ շնորհներով օժտվածության ամիթով բարձրացրած աղմուկը հոգ-որ հասունության նշան չի: Այս բառերից յուրաքանչյուր ընթերցող պետք է հետ-ուրություն անի, որ հարկ է ձգտել Աստծո Գրավոր հոսքի իմացությանը, ուրախանալ մեզ իր մասին Աստծո հիմնական հայտնության լիարժեքությամբ – դրան պատասխանել համեստ հնազանդությամբ:

Յոգուն տիրելու ժամանակից հավակնությունները

Վերջապես, հարկ է մի քանի նկատողություն անել այն մարդկանց բազմիցս կրկնվող հաստատումների վերաբերյալ, ովքեր մտածում են, որ իրենք օժտված են հրաշալի շնորհներով.-

-Ժամանակակից «լեզուներով խոսելը» միտում ունի կարճ վանկերի բազմիցս կրկնման, օրինակ՝ «լալա, լալա, լալա; շամա, շամա; Յիսուս, Յիսուս»...Դա ոչ մի լեզվի շարահյուսության մեջ չկա: Երբ մարդ լսում է, որ ինչ որ մեկը խոսում է օտար լեզվով, ապա նա սովորաբար կարող է հասկանալ, որ մարդիկ ինչ որ բանից են խոսում: Նա լսում է բառերի բնորոշ հնչույն, չնայած, հնարավոր է, – չի հասկանում այդ բառերը: Բայց ժամանակակից «լեզուներով խոսելը» դրանով չի տարբերվում: Այստեղ ոչ մի ակնարկ չկա այն խրատների վերաբերյալ որոնք ամառին դարի շնորհների նպատակն էր:

-Մի քանի պենտեկոստալցիներ պնդում են, որ լեզուներով խոսելը, փրկության համար պահանջվող նշան է, – ուստի, այն անհրաժեշտ է նոր հավատքի անցնելու ամեն մի դեպքի համար: Այս բառերը խիստ հակադրության մեջ են մտնում վաղ եկեղեցիների որպես հաստատության նկարագրության հետ, որտեղ նրանք ովքեր օժտված էին տարբեր շնորհներով, նման էին տարբեր օրգանների: Բոլորը չէ որ ձեռք էին կամ ոտք, – ամեն մեկը չէ որ օժտված էր ինչ որ շնորհով, օրինակ՝

լեզուներով:
(Ա. Կորն. ԺԲ: 17, 27-30) հատվածները բացատրում են այդ.-

«Եթե բոլոր մարմինն աչք լիներ, որտե՞ղ էր լսելիքը.
- Եթե բոլոր մարմինը լսելիք լիներ, որտեղ էր հոտոտելիքը:
Այդ դուք Քրիստոսի մարմինն եք, - մեկ մեկ նրա
անդամներ »:

Եվ ոմանց դրավ Աստված եկեղեցում
ամաչ ամաքյալներին, երկրորդ
մարգարեներին. երրորդ վարդապետներին
հետո զորություննոր, հետո բժշկությունների
պարզ-ներ, օգնություններ, կառավարություններ
այլ- այլ լեզուներ: Միթե՞ ամեն ամաքյալներ են
միթե՞ ամենը մարգարեներ են. միթե՞ ամեն
վարդապետներ են. միթե՞ ամենը զորություններ
անող են. միթե՞ ամենը բժշկությունների
պարզ-ներ ունեին. միթե՞ ամենը լեզուներ են
խոսում. միթե՞ ամենը թարգմանում են:

Նույնը ասվում է մի քիչ ավելի վաղ նույն գլխում.-

«Մեկին Յոգուցը տրված է իմաստության խոսք.
- ուրիշին գիտության խոսք՝ նույն Յոգու չափով: Մյուսին
հավատք նույն Յոգովը ուրիշին բժշկության պարզ-ներ
նույն հոգովը: Ուրիշին զորությունների
ներգործություններ.- ուրիշին մարգարեություն. ուրիշին
հոգիների ընտրություն.

ուրիշին այլ - այլ լեզուներ. ուրիշին լեզուների
թարգմանություններ»: Բայց այս ամենը հենց մի
- նույն հոգին է ներգործում, ամեն մեկին բաժանելով
ինչպես կամենում է: Ինչպես էլ մարմինը մեկն է -
անդամներ շատ ունի, - մարմնի բոլոր անդամները շատ
լինելով՝ մարմինը մեկ է, այսպես էլ
Քրիստոսը» (Ա. Կորն. ԺԲ: 8-12):

Նման ցայտունությունը չի կարող պարզապես անտեսվել:
Պենտեկոստալցիների վերաբերյալ մեկ այլ նշանակալից պահ է
ծառայում այն օրինակը, թե ինչպես էր Փիլիպոսը
Նորադարձներին հավատքին հաղորդակից դարձնում, այսինքն
Նրանք մկրտվում էին ջրում Աստվածաշունչը ճանաչելուց հետո,
բայց Նրանք դեռ-ս Յոգու շնորհ չէին ստանում, որովհետ-
դրանցից հետո Պետրոսն ու Յովհաննեսը մոտենում էին Նրանց

- «աղոթք արին նրանց վրա, որ Սուրբ հոգին առնեն...Այն ժամանակ ձեռքերը դրին նրանց վրա, - նրանք ընդունում էին Սուրբ Հոգին: Սիոնը երբ որ տեսավ՝ թե առաքյալները ձեռք դնելով Սուրբ Հոգին տրվում է ...» (Գործքը:4-18):
Հնարավոր է որ հոգու շնորհների փոխանցումը կատարվում էր միայն ձեռքերը դնելու միջոցով, որը հաճախ ժամանակակից հավակնորդները չեն գործադրում:

Մեկ այլ պենտեկոստալցիներ (հիսուսականներ) համարում են, որ տարբեր լեզուներով խոսելը դեռ-ս փրկության երաշխիք չէ: Դա ցույց է տալիս լուրջ աստվածաբանական տարածայնությունների առկայությունը նրանց միջ-, ովքեր պնդում են, որ իրենք օժտված են շնորհներով: Արդ, որոշ «աստվածաոգեշնչվածներ» հավատում են, որ Աստվածային Թագավորությունը երկրի վրա է լինելու, մյուսները համարում են, որ այն երկնքում է լինելու: Կաթոլիկ «աստվածա-ոգեշնչվածները» պնդում են, որ Սուրբ Հոգին պատվիրում է իրենց աստվածացնել Մարիամին - պապին, այն դեպքում երբ որոշ «աստվածաոգեշնչված» պենտեկոստալցիներ հայտարարում են, որ իրենց տիրող Սուրբ Հոգին իրենց հրամայում է պապին վերաբերվել ինչպես հակաքրիստոսի - դատապարտել կաթոլիկական ուսմունքը: Սակայն, Հիսուսն առանց կասկածի ասում էր, որ նրանք ովքեր տիրում են Մխիթարիչին, այսինքն Սուրբ Հոգուն, կառաջնորդվեն «ամեն ճշմարտության մեջ...- այն օրը ոչինչ չեք հայտնի ինձ..Մխիթարիչը..կոտորեցնի ձեզ - կհիշեցնի ձեզ ամեն ինչ որ ձեզ ասեցի» (Հովհ. Իգ:13,23;ԻԴ :26):

Նրանց մեջ, ով տիրում է Մխիթարիչին, չպետք է խիստ տարածայնությունն լինի ուսմունքում, - միաժամանակ այդ տարածայնության առկայությունը ցույց է տալիս, որ պետք չէ լրջորեն ընդունել այն մարդկանց, ովքեր խոսում են իրենց օժտվածության մասին: Մի քանի այդպիսի հավակնորդների նկատելի անընդունա-կությունը աստվածաշնչորեն բացատրել իրենց հավատը, ցույց է տալիս, որ նրանք չեն առաջնորդվում Մխիթարիչով դեպի ողջ ճշմարտություն - լիարժեք գիտելիք:
-Տարբեր լեզուներով խոսելու վրա որոշ մարդկանց մեծ ուշադրություն դարձնելը չի համաձայնեցվում դրա մասին աստվածաշնչյան պատկերացման հետ: Հոգու շնորհների ցանկում, որը տրվում է Եփ.Դ:11 գլխում, այն նույնիսկ

բացակայում է: Այդ շնորհի մասին հիշեցումը կատարվում է միայն Ա.Կորն Ժբ:28-30 հատվածի նման ցանկի վերջում: Իրականում, Նոր կտակարանում միայն երեք տողում է նշվում այդ շնորհի կիրառման մասին(Գործք Բ:4, Ժ:46, Ժթ:6):

Ժամանակակից աստվածաոգեշնչված քրիստոնյաների, ովքեր վարժվում են տարբեր լեզուներով խոսելուն – զբաղվում են հրաշքների ցուցադրությամբ, հավակնությունները պետք է դիտարկվեն նկատի ունենալով, որ մենք այս գլխում խոսել ենք Աստծո Յոգու արարման վերաբերյալ: Յիմնական հետ-ուրությունը հարկ է այսպիսին անել: Ինչ էլ որ այդ մարդիկ ասեն իրենց նվաճումների մասին, դա Աստծո Յոգով օժտված լինելու արդյունք չի կարող լինել: Ով էլ ելույթ ունենա հավաստիացնելով որ տիրում է շնորհին, նա պետք է բավականաչափ տնային աշխատանք կատարի, որպեսզի պատասխանի աստվածաշնչյան այն փաստարկներին, որոնք մենք այստեղ բերեցինք:

Սակայն, խելամիտ կլինի տալ որոշ բացատրություններ այն հարցին, թե ինչ՞ու էն տեղի ունենում մասնակի բուժման – տարբեր լեզուներով խոսելու դեպքեր (կռապաշտության իմաստով):

Ընդունված է, որ մարդիկ իրենց գլխուղեղի հնարավորությունների փոքր մասն են օգտագործում, որոշ տվյալներով միայն 1%-ը: Հաստատված է նաև, որ բանականությունը կարող է իրագործել «ֆիզիկական» հսկողություն մարմնի վրա: Արդ ինքնաներշնչման միջոցով, որ կրակը չի կարող այրել, հնդիկները հասնում են նրան, որ բաց ոտքերով քայլում են կրակի վրայով – չեն այրվում: Հատուկ ոգեշնչման ժամանակահատվածում մենք կարող ենք ուղեղի ընդունակությունների ավելի մեծ տոկոսն օգտագործել, քան սովորաբար, – հասնել մեր մարմնի այնպիսի ֆիզիկական հանձնման, որը բավականաչափ գերազանցում է ըդունված հնարավորությունները: Արդ կռվի ժամանակ մեծ գրգռվածության վիճակում զինվորը մի քանի ժամվա ընթացքում կարող է չնկատել, որ իր ձեռքը կտրված է:

Կրոնական մեծ հավատի դեպքում – խթանող որոշակի երաժշտության ուղեկցությամբ, աստվածաոգեշնչված դեկավարի ազդեցության տակ միանգամայն հնարավոր են

եր-ույթներ, որոնք գտնվում են նորմալ մարդկային պատկերացումներից դուրս: Հրաշքները, որոնց մասին ասում են այսօրվա «Քրիստոնյաները», նման կարգի բացառիկություն են, ինչպես – այլ կրոնների պարանորմալ փորձերը: Արդ շամանության երկրպագուները օգտագործում են նույն միջոցները, որոնք կիրառվում են տարբեր լեզուներով անհասկանալի խոսելու ժամանակ: Մահմեդականները – ս կարող են հաստատել նման հրաշքները, որոնք կատարվում են ժամանակակից քրիստոնյաների մոտ: Բայց Եսկանն այն է, որ մ.թ.առաջին դարում Հոգու շնորհներին տիրելը իրականանում է այլ կրոնների հետ համեմատած ճշմարիտ քրիստոնյաների ակնհայտ գերազանցության պայմաններում: Այն փաստը, որ այժմյան քրիստոնեաների ժամանակակից «հրաշքները» նման են այլ կրոնների նույնատիպ «հրաշքներին», վկայում է այժմ Սուրբ Հոգու նման շնորհների բացակայության մասին:

Իսլամի շարունակվող հաղթարշավը համեմատած քրիստոնեության հետ Աֆրիկայի մեծ մասում տեղ չէր գտնի, եթե հանրաճանաչ «քրիստոնյաները» կատարեին իրական հրաշքներ այնպիսի մասշտաբի – ուժգնության, որոնք կատարվում էին առաջին դարում: Եվ նրանք, ովքեր իսկապես օժտված են Սուրբ Հոգու շնորհով՝ «Մխիթարիչով» կանեին նույնիսկ ավելին, քան արարում էր Հիսուսը (Հովհ. ԺԴ: 12, 16): Այն միտքը, որ քրիստոնյաները կարող էին նույնանման հրաշքներ արարել, եթե նրանք ավելի մեծ հավատ ունենային, այստեղ հանդիպում է որոշակի կասկածամտություն: Հարցն այսպես է դրված. կամ նրանք օժտված են Մխիթարիչի հրաշալի շնորհներով, կամ ոչ: Բայց եթե նրանք հաստատում են, որ օժտված են դրանով, այդ դեպքում նրանք ոչ միայն կարարեին այլ կարարեին «նրանցից էլ ավելի մեծ» (Հովհ. ԺԴ: 12):

2.5 Աստվածաշունչը միակ հեղինակությունն է

Այն ամենից ինչ ասվում է այս գլխում հետ-ում է, որ Աստծո Հոգին պատկանում է նրա բանականությանը, դիտավորությանը – գորությանը, որի օգնությամբ նա ստեղծում է իր ստեղծագործությունները: Մենք ընդգծել ենք, որ Հոգին

ակներ-ութամբ բացվում է մեզ Աստծո խոսքերի էջերում: Ժամանակակից քրիստոնյաների բազմաթիվ պրոբլեմները առաջանում են դրա լիակատար անըմբռնողությամբ: Քանի որ դժվար է ընկալել, որ նման մեծ գորություն է դրված մեկ գրքում, ապա ուզում են մտածել, որ բացի Աստվածաշնչից մարդու համար գոյություն ունի Աստծո հայտնության ինչ որ այլ ձև: Նրա հետ-անքով, որ մեր մարդկային ծայրահեղ անբարո բնույթը գտնում է, որ դժվար է յուրացնել Աստծո խոսքի անկեղծ ճշմարտությունը (Յովհ.Ժէ:17), շատ մարդիկ գայթակղվում են այլ ձև-ի՝ մարդկային բանականության համար առավել գրավիչ հայտնություններով:

Ստոր- բերվում են մի որոշ օրինակներ.-

Դավանություն (եկեղեցի)	Հավակնող հայտնության այլ ձևեր	Առավելություն(գրավ- չության այդ գործելա- ձևի մարդու համար)
Եհովայի վկաներ	Հրատարակումներ Պահպանների կազմակերպություն Աշտարակներ, որոնք համարվում են աստվածադեմոն- չված	Աստվածաշնչի մեկ- նաբանության ճշմար-տության առիթով խոր հելու համար ոչ մի ճիգ թի պահանջվում: Ամեն ինչին պատասխան է տրվում:
Հռոմեական կաթոլիկություն	Պապի արտահայտումները – քահանաների կարծիքները, որոնք իրենց բառերով Աստվածային բանականության արտա- ձույլ են:	Աստվածաշունչը կար- դալու անհրաժեշտու- թյուն չկա: Անցյալում կաթոլիկությունը չէր խրախուսում – նույն-իսկ արգելում էր այդ անել:
Մորմոններ		

«Ասվածաոգեշնչված Զրիստոնյաներ	Մորմոնների գիրք	Հավատ մարդկային խոսքին, այլ ոչ ջանքերի գործադրումը-րանց բառերի ճշմարկությունը հաստատելու
	«Ներքին իենց կարծիքով Սուրբ Յոզի	լույս» կա

առաջ-
նորդում է -
ոգ-որում է իրենց
Աստվածա-շնչի հետ
չկապված
ուղիներում:

Այս բոլորը ընդգծում է Աստվածաշնչի որպես Աստծո հոսքի հիմնավոր ուսումնասիրման անհրաժեշտությունը – գտնում նրա էջերում ճշմարիտ հայտնությունը: «Ինչու՞ է մեկ Աստվածաշունչ, բայց շատ եկեղեցիներ» հարցին հարկ է հանդիպակաց հարց տալ, ինչպես է ամեն եկեղեցի ընդունում մինչ- որոշակի աստիճանի Աստծո Յոգու հայտնության այլ ձև-, այսինքն, Նրա կամքի, ուսմունքի – մտածողության, բացի այն ինչ որ դրա մասին ասված է Աստվածաշնչում:

Եթե դուք ուզում եք գտնել մեկ ճշմարիտ եկեղեցի, մեկ ճշմարիտ հավատով – մեկ ճշմարիտ մկրտում (Եփ. Դ:4-6), ապա ձեզ ուղղված կանչը պետք է լինի բարձրաձայն – հստակ՝ «Ետ դեպի Աստվա-ծաշունչ»:

Շեղում 4. Սուրբ Յոգի՝ ա՛նձ է.

2.1 – 2.2 բաժիններում տրված են բավականաչափ ապացույցներ, որ Աստծո Յոգին վերագրվում է նրա գործությանը, որը բավական լայն կերպով արտացոլում է նրա «բանականությունը»: Զանի որ Աստծո Յոգին գործում է որպես Աստծո եության – անձի ճշգրիտ արտացոլիչ, ապա որոշ մարդիկ ասում են, որ Աստծո Յոգին անձ է, որը –ս Աստված է: Նախորդ բաժինների կրկնակի ուշադիր ընթերցումը ցույց կտա, որ Աստծո Յոգին նրա բանականությունն է – գործությունը, իսկ եթե դա այդպես է, ապա բանականությունը կամ գործությունը ոչ մի կերպ անձ լինել չի կարող:

Էլեկտրականությունը անտեսանելի ուժ է, որը մարդու համար արդյունքներ է տալիս ղեկավարվելով այդ էլեկտրականությամբ; բայց այն անձ լինել չի կարող: Սերը մարդու բնավորության դրս-որում է, բայց այն անձ լինել չի կարող: Աստծո Յոգին իր մեջ ներառում է նրա սերը, որպես նրա բնավորության մաս, – կարող է վերաբերվել նրա գործությանը, բայց այն ոչ մի կերպ չի կարող վերաբերվել նրանցից զատված անձին:

Ակնհայտ – մեծ սխալ է «քրիստոնյաների» մեծամասնության հավատը «եռամիության» («երրորդության»)

վարդապետությանը:

Ըստ այդ վարդապետության կա երեք աստված, որոնք ինչ որ ձ-ով իրենցից ներկայացնում են մի-նույնը՝ Աստված Յորը Սուրբ Յոգուն – Յիսուսին: Նույն այդ մարդիկ էլ հաստատում են, որ Աստված անձ չէ, – միաժամանակ ասում են, որ Աստծո Յոգին անձ է, դրանով էլ թույլ են տալիս ակնհայտ հակասություն:

Յիմնավոր պատճառ կա հավատալու, որ «եռամիությունը» քրիս-տոնեություն տեղափոխված հեթանոսական գաղափար է, ուստի այդ բառն Աստվածաշնչում չի հանդիպում: Բայց ընդունելով գաղափարը, որ Աստված եռամիություն է, քրիստոնյաները ստիպված էին գալ բավականին տարօրինակ եզրակացության, որ Աստծո Յոգին /զորությունը անձ է, որը –ս Աստված է, չնայած դա Աստված էլ չէ: Իսկ երբ Քրիստոնյաներին նման հակասության մեջ մերկացնում են, ապա նրանք գտնում են իրենց համար ավելի դյուրին ելք, հայտարարելով, որ Աստված մեծագույն գաղտնիք է, – մենք պետք է ընդունենք ամենը հավատքով, առանց տրամաբանական բացատրության:

Ընդ որում, սակայն շրջանցում են Նոր Կտակարանի վկայակոչումները Աստծո գաղտնիության առիթով, որը բացահայտվում է Յիսուս Քրիստոսի խոսքով – գործով.-

«Որովհետ– չեմ կամենում, եղբայրք, որ չգիտենանք այս խորհուրդը» (Յոն ԺԱ:25):

«Յիսուս Քրիստոսի քարոզության համեմատ, այն խորհրդի հայտնությունը» (Յոն ԺԶ:25):

«Մի խորհուրդ եմ ասում ձեզ...»(Ա.Կորն. ԺԵ:51):

«Ցույց տալով մեզ իր կամքի խորհուրդը » (Եփ Ա:9,Գ:3):

Պողոսի քարոզչությունն էր «հասկացնեմ ավետարանի խորհուրդը» (ԵՓ 2:19 Կող Դ:3):

«Այն խորհուրդը...իսկ հիմա հայտնվեցավ իր սուրբերին» (Կող Ա:26):

Հարկ է նշել, որ այժմ հիմնական վարդապետության վերաբերյալ գաղտնիք չկա – միայն այն մարդը, որ դեռ-ս գտնվում է խավարում, խոսում է գաղտնիքից: Եվ արդյոք չի անհանգստանում այն մարդը, որ աստվածաշնչյան կեղծ կրոնի համակարգի «Բաբելոն» անվանումը, որ նկարագրված է Հայտնության մեջ, «գաղտնիք է» (Հայտ ԺԷ:15): Հիմնական իմաստը ամփոփվում է նրանում, որ այդ համակարգն իր հավատալիքները համարում է գաղտնիք, բայց ճշմարիտ հավատացյալները հասկանում են այն կնոջ գաղտնիքը, որի մասին ասվում է այնտեղ (Հայտ ԺԷ :7):

Անշուշտ մարդկանցից կարելի է սպասել նման աղոտ բացատրություններ, որոնք Աստծո մասին իրենց ընկալումը հիմնում են սուբյեկտիվ տպավորությունների կամ իրենց գիտակցության վրա ինչ որ արտաքին հոգ-որ ուժի աղոտ, անորոշ ակտիվության վրա: Եթե մենք ցանկանում ենք Աստծո հոսքի ուսմունքի նկատմամբ լինել իսկապես պարկեշտ, ապա մեզ պետք է հիմնավորման – արտածման համար օգտագործել մեր բոլոր ընդունակությունները, որպեսզի բացահայտենք նրա հայտնությունը:

Աստվածաշնչում հիշատակված Ավետարանի ոչ մի քարոզիչ, երբեք չի դիմել նման արտահայտության «Դա լրիվ գաղտնիք է – դուք չեք կարող ընկալել այն»: Դրա փոխարեն, մենք կարդում ենք մեր բանա-կանությունն օգտագործելու – Սուրբ Գրքից տրամաբանական եզրա-կացություններ անելու մասին ուղղված դիմումներ:

Պողոսը Աստվածաշնչի հիմնական դրույքների մասին (որը մենք այս գրքում –ս դիտարկում ենք) քարոզչությունում «Նրանց հետ խոսեց Գրքերից: Բաց էր անում – նրանց առաջ դնում, թե Զրիստոս պետք է չարչարվեր – մեռելներից հարություն առներ» (ԳործքԺԷ:2,3): Այստեղ կար սիստեմատիկ, տրամաբանական աստվածաշնչյան ապացույց, հավասարազոր կատարյալին, – նախադասությունն էլ սկսվում է.«Եվ ըստ իր սովորության Պողոսը...Նրանց առաջ դնում էր...» բառերով: Այդ նրա սովորական խոսելաոճն էր (նայեք նա- Գործք ԺԸ:19): Դրան համապատասխան Կարինֆայում մեծ կամպանիայի ժամանակ, Պողոսը «ամեն շաբաթ քարոզում էր ժողովարանում – համոզում հրեաներին...- նրանք ընդդիմացան...» (Գործք ԺԷ:4-6): Հավատքն ընդունող մարդիկ լսում էին Պողոսի ապացույցները, որոնք նա մեջ էր բերում Աստվածաշնչից:

այստեղ չկային այնպիսի արտահայտություններ ինչպիսիք են «իմ ննջարանում Յիսուսի տեսիլքը», «աննկա-րագրելի զգացում տիրեց ինձ», «մեկ անգամ երեկոյան հանդիպեցի Տիրոջը»:

Ուշադրություն դարձրեք նրան, որ աստվածաոգեշնչված Գիրքը հրավիրում է տրամաբանության – ռացիոնալիզմի, ընդ որում մատնա-նշելով այն, ինչին «նրանք ընդդիմացան»: Դրա նման Պողոսն ու Բառնաբասը Անտիոքում (Աստծո խոսքից) «խոսում էին նրանց հետ» ու համոզում (Գործք ԺԳ:43): Նրանց հաջորդ կանգառը Իկոնիոնում էր, որտեղ նրանք «խոսում էին այնպես», որ մեծ բազմություն հավատաց «Գործք ԺԴ:1»:

Զիչ ժամանակ անց, երբ դատում էին Պողոսին, նրա նույն տրամա-բանությունը շարունակում էր ոգեշնչել ապագայի վերաբերյալ նրա անսասան հույսը. «Նա խոսում էր արդարության, ժուժկալության – գալիք դատարանի մասին» այնպիսի թափանցող հստակությամբ, որ նույնիսկ ցինիկ, երկրորդ պլան մղված դատավորը «զարհուրեց» (Գործք ԻԴ:25):

Զանի որ մեր խոսակցությունը հիմնվում է մի շարք ապացույցների վրա, ապա հարկ է աստվածաշնչյան մեջբերում անել մեր հույսի – վարդապետության վերաբերյալ.-

«Պատրաստ եղեք պատասխան տալու ամեն մեկին, որ կհարցնի ձեր մեջ եղած հույսի պատճառը, միայն թե՛ հեզությամբ – երկյուղածությամբ» (Ա.Պ.Գ:15):

Հանգիստ ձայնով խոսել ինչ որ մեկի անձնական փորձից, դա չի նշանակում ավետարանչական հույսի վերաբերյալ ապացույցներ բերել: Անձնական վկայության երկարատև վկայակոչումները որպես բազմա-թիվ «ավետարանչական» քրիստոնյաների քարոզչության միջոց, ընդ-գծում են նրանց «հույսի պատճառաբանված պատասխանի» բացակայությունը: Զրիստոնյաների մեջ մի ամբողջ բառարան է առաջացել, որպեսզի նրանց հնարավորություն տրվի «օգտագործել այն, ինչ Տերն արեց իմ կյանքում» – այլն: Այդպիսի անձնական անեկդոտները կտրուկ հակադրության մեջ են մտնում Պողոսի խոսքերի հետ. «Ոչ թե մենք մեզ ենք քարոզում, այլ Հիսուս Զրիստոսին» (Բ.Կոր. Դ:5), -- այդ այն մարդուց է, ով առավել շատ է հաղորդակցվել Հիսուսի հետ քան մեկ ուրիշը:

Մեր հավատքի դարձի գալու տրամաբանական, ըստ աստվածաշնչի հիմնավորված միջոցը պետք է մոդել ստեղծի Աստծո հետ միևնույն- մեր վերջին օրերը մեր առավել ընդարձակ ազգակցական հարաբերությունների համար: Ինչպես միշտ մեզ համար օրինակ կարող են ծառայել առաջին քրիստոնյաները, ովքեր մարդկանց բարօրությանը ծառայելու պրոբլեմները լուծում էին օգտագործելով բանականությունը (Գործք 2:2) Նոր Կտակարանի ուղերձներում –ս համոզվածություն կա, որ իր ընթերցողները կդեկավարվեն աստվածաշնչյան տրամաբան-ությունը: Այսպիսով, ըստ նրա թե ինչպիսին են եղել Մովսեսի օրենքով ապրող առաջին քահանաները, մենք կարող ենք իմանալ մանրամասն Յիսուսի գործերի վերաբերյալ (Երբ Ե:3): Պատմելով Քրիստոսի նկատմամբ Աստծո բացառիկ սիրուց, Պողոսը հրավիրում է, որպեսզի մեր, «բանական (հունարեն logikos, այսինքն՝ տրամաբանական) ծառայությունը» ամբողջությամբ նվիրենք նրան ի պատասխան (Ռոմ ԺԲ:1): «Logikos» բառը ծագում է «logos» հունարեն բառից, որը սովորաբար թարգմանվում է որպես «բառ» Աստծո հոսքի իմաստով: Մեր տրամաբանական պատասխանը աստվածաշնչյան տերմիններով, նույնպես պետք է լինի Աստծո հոսքի ածանցյալը:

Այս ամենի լույսի ներքո, տրամաբանական չէ պնդել Աստծո Յոգու մասին որպես անձի, որն Աստված չէ, – միաժամանակ նա է: Եվ պատասխանը, որ այդ ամենը գաղտնիք է – ենթակա չէ տրամաբանությանը աստվածաշնչյան տերմիններով ընդունելի չէ: Եթե մենք Սուրբ Գրքից չենք կարող տրամաբանական եզրակացություններ անել, ապա անհիմաստ է Աստվածաշնչի ուսումնասիրությունը – անհիմաստ է Աստվածաշնչի անհրաժեշտությունը; Եթե այն մեկնաբանվում է որպես հետաքրքիր անմահություն կամ որպես հետաքրքրաշարժ գեղարվեստական ստեղծագործություն: Քրիստոնյաների բազմաթիվ գրադարակներում այս բոլորը թվում է թե կա: Սակայն, հարկ է պատշաճը հատուցել, նրանցից մի մասը, ովքեր հավատում են, որ Աստծո Յոգին անձ է, փորձ են անում դրան տալ աստվածաշնչյան բացատրություն: Մեջ են բերվում տողեր, որոնցում ասվում է Աստծո Յոգու մասին անձի լեզվով, օրինակ՝ ինչպես «Մխիթարիչ» (Ռով.ԺԴ:16) կամ վկայակոչվում է այն, որ Յոգին «վշտացած է»:

4.3 բաժնում մենք ասում ենք, որ մարդկային «հոգին» կարող է

զայրացած լինել (Գործք ԺԷ:16), խռովված (Մն.ԽԱ:8), կամ ցնծությամբ լի (Ղուկ.Ժ:21): Մարդու «հոգու», այսինքն, նրա էության, նրա բանականության – դիտավորության մասին, որ գործողություն է առաջացնում, ասում են որպես առանձին անձի մասին: Բայց, անշուշտ, դա բառացի չի ընկալվում: Աստծու Յոգու մասին կարելի է ասել նույն կերպ:

Յարկ է նկատի ունենալ, որ Աստվածաշնչում հաճախ օգտագործվում է անձնավորման լեզուն, երբ խոսում են վերացական հասկացություն-ներից: Օրինակ՝ Առակաց:Թ:1-ում իմաստության մասին ասվում է ինչպես կնոջ մասին:

Սա մեզ ցույց է տալիս, թե ինչպիսին կլինի մարդը, եթե նա գործերի մեջ իմաստություն ունենար: Իմաստությունը չի կարող գոյություն ունենալ մարդու գիտակ-ցությունից դուրս, – ուստի կիրառվում է նման անձնավորումը: Շեղում 5-ում դրա մասին ասվում է ավելի մանրամասն. «Անձնավորման սկզբունք»:

Շեղում 5. Անձնավորման սկզբունքը

Որոշ մարդիկ, հնարավոր է, դժվարությամբ կընկալեն սատանայի անձնավորումը, որովհետ– Աստվածաշնչում այնքան հաճախ է հիշատակվում, որ տպավորություն է ստեղծվում նրա մասին որպես անձի, – դա հավանական է շփոթեցնում է մարդկանց: Սակայն դա դյուրությամբ բացատրվում է նրանով, որ աստվածաշնչի հայտնի յուրահատկությունը անկենդան առարկաների – վերացական հասկացությունների՝ իմաստություն, մեղք, եկեղեցի, անձնավորումն է, – միայն սատանայի դեպքում է առանձին մասերով խցկվում որոշ ֆանտաստիկ տեսություն: Յետագա օրինակները մեջ են բերվում պատկերազարդարման արժանիությամբ.-

Իմաստության անձնավորումը: «Երանի այն մարդին, որ» իմաստու-թյուն է գտել, – այն մարդին, որ հանճար է ստանում: Որովհետ– նրա շահը լավ է արժաթի շահիցը, – նրա արդյունքը՝ մաքուր ոսկիից: Նա պատվական է գոհարներից, (ոչ մի չարիք չի կարող ընդդիմանալ նրան, այն լավ հայտնի է բոլորին, ով մոտենում է իրեն) – քո բոլոր ցանկալի բաները նրան չարժեն» (Առակ Գ:13-15):

«Իմաստությունը շինեց իր տունը, տաշեց նրա յոթ սյուները» (Առակ.Թ:1):

Այս տողերը, ինչպես – գլխի մյուս մասերը, որոնցում նրանք կան, ցույց են տալիս որ իմաստությունը անձնավորվում է որպես կին, բայց դրա հետ-անքվ ոչ մեկի մոտ միտք չի ծագում, որ իմաստությունը՝ հենց կին է, որ ճամփորդում է երկրով մեկ: Բոլորը հասկանում են, որ իմաստությունը ցանկալի հատկություն է, որը բոլոր մարդիկ ցանկանում են ունենալ:

Հարստության անձնավորումը: «Ոչ ոք չի կարող երկու տիրոջ ծառայել. կա՛մ մեկին կատի – մյուսին կսիրի, կա՛մ մեկին կմեծարի – մյուսին կարհամարի. չեք կարող ծառայել Աստծուն – մամոնային»(Մաթ.2:24):

Այստեղ Հարստությունը համոմատվում է տերերի հետ: Շատ մարդիկ ուժգնորեն ձգտում են հարստություն ստանալ – այդ ուղիով դառնալ նրանց տերը: Հիսուսը մեզ այստեղ ասում է, որ մենք չենք կարող դա անել – միաժամանակ ընդունելի ձ-ով ծառայել Աստծուն:

Խորհուրդը պարզ է – գործող, բայց ոչ ոք չի պատկերացում, որ հարստությունը դա մարդ է Մամոն անունով:

Մեղքի անձնավորումը: «Ամեն ոք, որ մեղք է գործում, մեղքին ծառա է» (Հովհ. ը:34): «Մեղքը թագավորեց մահվան մեջ»(Հռոմ. Ե:21). «Չգիտեք թե ում համար, որ դուք ձեզ որպես ծառաներ եք պատրաստում հնազանդության համար, ծառա եք, ում որ հնազանդում եք. եթե մեղքին՝ մահվան, իսկ եթե հնազանդության՝ արդարության» (Հռոմ. 2:16):

Ինչպես – հարստության դեպքում մեղքն այդտեղ համեմատվում է տիրոջ հետ, իսկ նրանք, ովքեր մեղք են գործում նրա ծառաներն են: Այս տողերն ընթերցող ոչ մի բանական մարդ Պողոսի խոսքերը չի ընդունի, որ մեղքը դա մարդ է:

Հոգու անձնավորումը «Երբ որ գա նա՝ ճշմարտության Հոգին, ամենայն ճշմարտությամբ կառաջնորդի ձեզ. որովհետ– ոչ թե ինքն իրենից կխոսի» (Հովհ Ժ2:13):

Այստեղ իր առաքյալներին Հիսուսն ասում է, որ նրանք կստանան Սուրբ Հոգու գորությունը, – դա իրոք կատարվեց Հիսունականների օրը, ինչպես ասվում է Գործք Բ:3-4-ում.

«Եվ նրանց եր-ացին բաժանված լեզուներ, նման բոցեղեն լեզուների, որոնք – նստեցին նրանցից յուրաքանչյուրի վրա: Եվ

բոլորը լցվեցին Սուրբ Յոզով», որ նրանց տվեց հրաշալի գործեր արարելու զարմանալի զորություն, որը հաստատում էր, որ նրանց իշխանությունը բխում է Աստծուց: Սուրբ Յոզին անձ չէր, դա ուժ էր, բայց երբ Յիսուսը խոսում էր դրա մասին, ապա օգտագործում էր անձնական դերանուն «նա»:

Մահվան անձնավորումը: «Եվ տեսա ահա գունատ մի ձի. – ով նստել էր նրա վրա, ուներ Մահը» (Յայտն.2:8):

Խորայելի ժողովրդի անձնավորումը: «Եվ քեզ մի անգամ պիտի շինեմ, – դու պիտի շինվես, ով Խորայելի կույսը...» (Երեմ.ԼԱ:4): «Լսել եմ Եփրեմին ողբալիս. ինձ հավատացիր, – ես խրատվեցի չտվորած հորթուկի նման. ինձ դարձրու, – ես կդառնամ, որովհետև– դու ես, ով Տեր, իմ աստվածը» (Երեմ.ԼԱ:18):

Այս տողերի բովանդակությունը ցույց է տալիս, որ մարգարեն դիմում է ոչ թե անմեղ Եփրեմին, որպես մարդու, այլ Խորայելի ժողովրդին, որն աղպիսի դեպքում անձնավորվում է այն ձևով ինչպես Մեծ Բրիտանիան, որին երբեմն անվանում են «Բրիտանիա» կամ «Ջոն Բուլ»: Չկան այնպիսի մարդիկ, ինչպես այս կինը – այս տղամարդը, բայց, երբ նրանք նշվում են գրքերում կամ հանդիպում են նկարներում, ապա ամեն մեկը գիտի, որ դրա տակ հասկացվում է Մեծ Բրիտանիան:

Քրիստոսի հավատացողներին անձնավորումը: «Մինչ– մենք բոլորս հասնենք հավատի մեկ միության – Աստծո Որդու ճանաչմանը, **կատարյալ մարդու** աստիճանին՝ Քրիստոսի կատարելության հասակի չափով» (ԵՓ.Դ:13): «Մեկ մարմին» (ԵՓ.Դ:4): «...Եվ դուք մարմին եք Քրիստոսի – անդամներ՝ նրա անդամներից» (Ա.Կորն ԺԴ:27): «..Քրիստոս գլուխն է եկեղեցու – ինքն է Փրկիչը այդ մարմնի» (Եփ Ե:23): «Եվ նա է Քրիստոս Գլուխ մարմնի՝ եկեղեցու...Եվ այժմ ուրախ եմ ձեզ համար կրած իմ չարչարանքների մեջ – լրացնում եմ իմ մարմնի մեջ Քրիստոսի նեղությունների պակասը իր մարմնի համար, որ է եկեղեցին» (Կող.Ա:18,24): «Ձեզ համար նախանձախնդիր եմ Աստծո նախա-ձեռնությամբ. որովհետև– ձեզ նշանեցի մի մարդու՝ որպես մի սուրբ կույս Քրիստոսին ներկայացնելու համար» (Բ.Կորն. ԺԱ:2): «հասավ Գառան հարսանիքը, – կինը՝ նրա հարսը պատրաստվեց» (Յայտն.ԺԹ:7):

Այս բոլոր հատվածները իրենց ողջ որոշակիությամբ վերաբերվում են մարդկանց ընդհանրությանը, որոնք իսկապես հավատում են Զրիստոսին – որոնց երբեմն անվանում էին «եկեղեցի», չնայած որ այն պետք չէ շփոթել ժամանակակից ինչ որ եկեղեցու հետ, որոնք վաղուց դադարել են իսկապես հավատալ Զրիստոսին: Ճշմարիտ հավատացյալները, այսինքն, նրանք, ովքեր հավատում են աստվածաշնչի ճշմարիտ վարդապետությանը, անվանվում էին «մաքուր կույս», դրանով նշելով այն կյանքի մաքրությունը, որը նրանք պետք է, ապրեն. – մարմնով, որը հարմար կերպար է, որովհետև– ինչպես բնական մարմինն ունի բազմաթիվ ֆունկցիաներ, այնպես էլ ճշմարիտ եկեղեցին ունի մեծ պատասխանատվություն – իրագործում է տարբեր ֆունկցիաներ: Երբ «եկեղեցին» անվանում են մարմին, ապա այն ոչ մի անձի հետ ոչ ոք չի շփոթում. մարդիկ չեն ընդունում նա– դ–ին (հրեշի) կամ սատանային որպես ինչ որ երկնային «հրեշի» կամ գայթաճ հրեշտակի, եթե բառերը ճիշտ են թարգմանված, կամ եթե տղամարդիկ – կանայք չեն ընդունել կեղծ գաղափարներ, որոնք բխում են անցած օրերի կեղծ եկեղեցիներից:

Հարմարեցված է Ռոբերտ Ռոբերտսի «Զրիստոնեության մոլորությունները» գրքից:

Շեղում 6. Կալվինիզմ

Մի քանի հարյուրամյակ առաջ Կալվինը մեր կյանքի նախասահման-ման մասին գաղափար առաջադրեց, այնպես որ մեր բարի կամքի լուծումները մեր փրկության համար ոչ մի նշանակություն չունեն՝ մենք նախորոք կանխորոշված ենք փրկության, կամ մերժված ենք նրանից: Այս միտքը տրանսֆորմացիայի է ենթարկվել մի քանի ժամանակակից գաղափարների.

-Աստվածաշնչի կամ կրոնի ուսումնասիրության համար իմաստ չունի մեծ ճիգեր գործադրել, քանզի, եթե մենք պետք է փրկվենք, ապա ցանկացած դեպում կփրկվենք:

-Գոյություն ունի սատանա անունով արարած, որը մեզ ստիպում է մեղք գործել – անկախ մեր կամքից պրոբլեմներ մտցնել մեր կյանք: այս կեղծ պատկերացումը քննարկվում է գլուխ 6-ում:

-Կյանքի տարբեր իրավիճակներում անհրաժեշտություն չկա ինդրել աստծո օգնությունը, օրինակ՝ անվտանգություն ճանապարհորդության ժամանակ, որովհետև՝ ամեն ինչ նախորոք կանխորոշված է: Աշխարհում կա ասացվածք, որը հաճախ կարելի է լսել օդանավակայանում. «Եթե մեր երթը պետք է ուղարկվի, ապա կուղարկվի»:

-Ավետարանչական եկեղեցիները սովորեցնում են, որ հնարավոր չէ հավատալ Աստվածաշնչին կամ հասկանալ այն առանց նրա, որ Սուրբ Հոգին մեզ չստիպի այն անել:

-Կան բազմաթիվ ողջամիտ ավետարանական պատճառներ, որպեսզի մերժես նման կարգի փիլիսոփայությունը.

-Աստծուն հնազանդվելու ողջ կոնցեպցիան դառնում է անիմաստ:

Աստվածաշնչում մեզ մշտապես ասում են, որ մենք պետք է ճշտությամբ կատարենք Աստծո պատվիրանները, – այդպես վարվելով, մենք կարող ենք Նրան ուրախացնել կամ վշտացնել: Տուգումների այդ կոնցեպցիան կորցնում է իմաստը, եթե Աստված մեզ ստիպի հնազանդ լինել: Քրիստոսը փրկություն է առաջադրում «Իրեն հնազանդողների համար» (Երբ.Ե:90):

-Եբր. ԺԱ գլխում ասվում է, որ Աստծո միջամտությունը մեր կյանքում – մեզ փրկության հետագա պատկերացումը համեմատվում է մեր հավատի հետ: Կյանքի ծանր պահերին օգնության աղոթքով Աստծուն դիմելու բազմաթիվ աստվածաշնչյան օրինակներ կորցնում են իմաստը, եթե ամեն ինչ նախորոք կանխորոշված է: Դրա նման, անիմաստ է դառնում – փրկության մասին գաղափարը, որպես Քրիստոսի նկատմամբ մեր հավատի արդյունքի:

-Մկրտումը փրկության համար նախապայման է ծառայում (ՄԿ.Ժ2:16, Հովհ.Գ:3-5): Կալվինիստներն այդ մերժում են:

Սակայն փրկությունը հնարավոր է դարձել Քրիստոսի աշխատանքի շնորհիվ (Բ.Տմ.Ա.10), այլ ոչ թե նախապատրաստման վերացական կոնցեպցիայի արդյունք է: Մենք գիտակցաբար պետք է մտերմանանք նրա հետ, մկրտման միջոցով: Հռոմ 2:15-17 հատվածում ասվում է մեր տիրակալներին փոխելու մասին, մեղքի կյանքից

հնազանդության կյանքն անցնելու մասին: «Ում համար, որ դուք ձեզ ծառաներ եք պատրաստում հնազանդության համար, ծառա եք, ում որ հնազանդում եք»: Այս լեզուն՝ հնազանդությանը քեզ նվիրաբերելու մասին, հստակ ասում է մեր բարի կամքի մասին, հակառակ ոչ պայմանական նախասահմանման: Նվիրաբերումը կատարվում է սրտի հնազանդությամբ Ավետարանի ուսմունքի օրինակին (Յոհ 2:17):

-Աստծո համար անհրաժեշտություն չէր լինի մեզ ասել իր հոսքը, եթե մենք ինչ որ ձ-ով վերջնահաշվում կանխորոշված լինեինք: Զարոգչության անհրաժեշտությունն էլ չէր լինի. սակայն Աստվածաշունչը ինչպես խորհուրդներում, այնպես էլ ակնառու օրինակներով ցույց է տալիս, որ հոսքի քարոզչության միջոցով կփրկվեն տղամարդիկ – կանայք: «Փրկության խոսքը» (Գործք ԺԳ:26) պետք է գա մարդկանց:

-Մեզ կդատեն ըստ մեր գործերի (Յայտ:ՅԲ:12): Ինչո՞ւ բարի կամքի մեր գործերը կար-որ չեն փրկության համար: Պողոսն ասել է, որ հրեաները իրենց դատապարտել են աստծո խոսքը մերժելով – անարժան են հավիտենական կյանքին (Գործք ԺԳ:46): Նրանք դատում էին իրենց – Աստված չէր խանգարում: Եթե մենք ասում ենք, որ աստված կանխորոշում է մի քանի մարդու փրկությունը, իսկ մյուսների դատապարտումը, ապա դրանից հետ-ում է, որ Նա ստիպում է որոշ մարդկանց մեղսագործ լինել, իսկ մյուսներին՝ բարեպաշտ: Ադամի մեղքի պատճառով «մահն ամեն մարդկանց վրա տարածվեց, ըստ որում ամենքը մեղանչեցին» (Յոհ Ե:12): Ահա թե ինչու են մարդիկ մեռնում, որպես մեղքի վարձ (Յոհ 2:23), այլ ոչ թե նրա համար, որ Աստված ստիպեց նրանց մեղք գործել ինչ որ ժամանակ մինչ- Ադամի մեղքը:

-Ա. Կորնթ. Ժ գլխում, ինչպես նա- Աստվածաշնչի այլ տեղերում, ասվում է անցյալի այն մարդկանց մասին, ովքեր մեկ անգամ ազգակցական հարաբերություններ են ունեցել Աստծո հետ, բայց հետո հեռացել են նրանցից, կարծես թե հավատացյալներին նախազգու-շացնելու համար: Այն փաստը, որ կարելի է «հավատքիցն ընկնել» (Գաղ.Ե:4 նշանակում է փրկության համակարգի բացակայություն, որի դեպքում «մեկ անգամ փրկվածը՝ միշտ փրկված է», ինչպես հաստատում է կալվինիզմը: Մենք կփրկվենք միայն այն դեպքում, եթե միշտ

հավատանք ճշմարիտ ուսմունքին (Ա.Տիմ. Դ:16):

-Յիսուսը հստակ ասում էր, որ Աստծո հոսքի ընկալումը ինչ որ չափով կախված է մեր բարի կամքի ճիգից: «Կարդացողը մտած է» (Մաթ.Իդ:15): Այսպիսով մենք ինքներս ենք փորձում հասկանալ բառը, մեզ ոչ ոք չի ստիպում այդ անել: Նմանություն կա այդ բառերի – Յիսուսի հաճախակի կրկնվող բառերի միջ–. «Նա ով ականջ ունի, կլսի», կամ կընկալի: Աստծո Յոգին ուժգնորեն դրս–որվում է Նրա հոսքի միջոցով, – , ուստի Յիսուս կարող էր ասել, որ Նրա ոգեշնչված բառերը «Յոգի է» (Յովի 2:63): Չի կարելի պատկերացնել, որ Աստծո Յոգին աշխատում էր մարդու վրա, չապավինելով Նրա խոսքին, որպեսզի մարդուն ստիպի հնազանդ լինել այդ հոսքին:

-«Եվ նա, որ ծարավ է, թող գա, – նա ով կամենում է՝ թող առնի կյանքի ջուրը ձրի» (Յայտն ԻԲ:17) այսպես է ասում Ավետարանը բոլորին, ով արձագանքում է Նրա կյանքի խոսքին:

Շեղում 7. «Եվ Սուրբ Յոգու պարզ–ը կընդունի» (Գործք Բ:38)

Յիսուսականների օրը մեծ ամբոխի առջ– ելույթներ ունենալով, Պետրոսն իր դիմումն ավարտեց 38 հատվածով, կոչելով մկրտման – Սուրբ Յոգու պարզ–ի ստացման: Սուրբ Յոգու պարզ–ի մասին ակնարկն արվել էր այն կապակցությամբ, որ առաքյալներն իրենք էին օգտագործում ամբոխի հետ խոսելով տարբեր լեզուներով, մարդկանց բացատրելով, որ այդպես վարվելով, Նրանք կատարում են Յովելի մարգարեությունը հրաշալի պարզ–ների պատկերացման մասին(Գործք Բ:16-20): Կարելի է եկեղծել, որ Պետրոսը Սուրբ Յոգու Յրաշալի պարզ–ները խոստացել է հարայելցի ամբոխին, ովքեր լսում էին իրեն: Ամբոխը բաղկացած էր հրեաներից, այլ ոչ թե հեթանոսներից (Գործք Բ:5): Յովելի մարգարեությունը պարզ–ների շնորհման մասին նախ – առաջ վերաբերվում էր հրեաներին: Ուստի, Պետրոսը, դիմելով նրանց ասաց. «ձեզ – ձեր որդկանց համար է այս խոստմունքը» (Գործք Բ:39), նկատի ունենալով, ըստ եր–ույթին Յովելի մարգարեությունը, որ Յոգին կիջնի իսրայելցիների – նրանց երեխաների վրա (Գործք Բ:17;

համ Յովել Բ:28-32): Այստեղ կարող է ակնարկ լինել նա- այն մասին, որ այդ հրաշալի պարզ-ների մասին խոստումը հասցեագրված է միայն երկու սերնդի՝ նրանց, ովքեր լսում էին Պետրոսին - նրանց երեխաներին:

Մենք ցույց տվեցինք, որ առաջին դարի վերջին, (այսինքն մոտ 70 տարի անց Պետրոսի ճառից) պարզ-ներն իրենց գոյությունը դադարեցրին: Դա վավերացվում է նա- պատմական տվյալներով: Այդ երկու սերունդների գոյության ընթացքում պարզ-ները եղել են - հեթանոսների մոտ. «Ձեզ - ձեր որդկանց համար է այս խոստմունքը, - այն ամեն հեռավորների համար, որոնց Տեր Աստվածը կկանչե» (Գործք Բ:39): Ուշադրություն դարձրեք՝ հեթանոսները նկարագրվում են որպես «ամեն հեռավորներ» (համ.Եփ Բ:14-17):

Սակայն, հիմք կա համարելու, որ Գործք Բ-ում նկարագրված իրադարձությունները խոստումների միայն մի փոքր մասն են ներկա-յացնում, որոնց մասին ասվում է Յովելի Բ գլխում: Մարգարեության գլխավոր իրականացումը տեղի կունենա երբ Իսրայել կներխուժեն թշնամական գորքերը, երբ նրանք կշախջախեն (Յովել Բ:20), - որից հետո իսրայելցիները կապաշխարեն - կապրեն Աստծո հետ երջանիկ հաղորդակցման մեջ(Յովել Բ:27): «Եվ պիտի լինի սրանից հետո, որ իմ հոգին պիտի թափեմ...» (Յովել Բ:28): Զանի դեռ չեն կատարվել այդ նախնական պայմանները, մենք չենք կարող սպասել Յովելի մյուս խոսքերի կատարումը, բացի այն փոքր իրադարձությունները, որոնք տեղի ունեցան Յիսունակնանների օրը, ինչպես նկարագրված է Գործք Բ գլխում:

Մկրտումից հետո Յոզու պարզ-ի ստացման մասին խոստումը այժմ կարող է վերաբերվել մեզ: Կա մեկ հոգի, բայց այն կարող է դրս-որվել տարբեր ուղիներով (Ա.Կորն ԺԲ:427, Եփ.Դ:4): Առաջին դարում կատարվում էր հրաշալի պարզ-ների միջնորդությամբ: Այժմ, երբ ետ են վերցված, լրիվ օրինական է տեսնել, որ հոգու պարզ-ի խոստումը կատարվում է այլ ուղիով: «Սուրբ Յոզու պարզ-ը» կարող է վերաբերվել «պարզ-ին, որը Սուրբ Յոզի է», կամ «պարզ-ին, որի մասին ասում է Սուրբ Յոզին», այսինքն՝ ներման - փրկության պարզ-ին, որն ավետում էր ոգեշունչ Աստծո Խոսքը: Կան պարզ-ի իրականացման բազմաթիվ այլ օրինակներ: «Աստծո գիտություն» (Կող Ա.:10) կարող է նշանակել գիտելիք, որն ունի

Աստված, կամ գիտելիք Աստծո մասին: «Աստծո Սերը» – «Քրիստոսի սերը» (Ա.Յովհ.Դ:9,Գ:17; Բկորն. Ե.:14) կարող են նշանակել սեր, որ մեր նկատմամբ տածում են Աստվածը – Յիսուսը, կամ սեր, որ մենք ենք տածում նրանց նկատմամբ: «Աստծո Խոսքը» կարող է նշանակել Աստծո մասին խոսք կամ խոսք, որ գալիս է Աստուց: Ուստի Սուրբ Յոզու պարզ-ը կարող է վերաբերվել պարզ-ին, որը Սուրբ Յոզին դարձնում է հնարավոր – որի մասին նա ասում է, – նա- պարզ-ին, որը կազմված է Սուրբ Յոզու ուժերից:

Ներումը՝ Յոզու պարզ-:

Յոզում Ե:16 – Զ:23 փրկությունը նկարագրվում է որպես «պարզ-», ընդ որում ինքնաբերաբար առաջանում է համեմատություն «Յոզու պարզ-» բառի հետ Գործք Բ:38 հատվածում: Իրականում Բ:39 հատվածում, ըստ եր-ույթին, բերվում են փրկության վերաբերյալ Յովելի Բ:32-ից բառեր, կարծես թե դա Յոզու պարզ- է: Պետրոսը վկայակոչում է խոստացված պարզ-ը այն «հեռավորներին» համաձայնեցվում է Եսայ.ԾԷ:19 բառերի հետ «խաղաղություն, խաղաղություն (Աստծո հետ ներման միջոցով) լինի հեռուներին»: Եփ.Բ:8 հատվածում պարզ-ը – ս նկարագրվում է իբր փրկություն, իսկ մի քանի տող ներք-ում ասվում է. «Վասնզի նրանով երկուսս մեկ Յոզով ունենք մոտենալը Յոր մոտ» (Բ:18): Դա հաստատվում է – այն փաստով, որ Եփ. Բ:13-17 հատվածը համաձայնեցվում է Եսայ. ԾԷ:9 հատվածի հետ. «դուք որ ժամանակով հեռավոր էիք, մոտավոր եղաք Քրիստոսի ատյանովը: Վասնզի նա է մեր խաղաղությունը.. – եկավ, ավետարանեց խաղաղություն ձեզ հեռավորներին» – մոտավորներին»:

Եսայ. Լ:1 հատվածում իսրայելցիները դատապարտվում են ոչ թե Աստծո շնորհով, այլ իրենց սեփական ուղիով ներում փնտրելու համար. նրանք «դաշինք են կապում, բայց ոչ թե իմ հոգովը, որպեսզի շատացնեն (ոչ թե վերացնեն) մեզք մեզքի վրա»: Եսայ.խդ:3 հատվածում Իսրայելի թողության վերջին օրը նկարագրվում է հետ-յալ բառերով. «Որովհետ- ջուր պիտի թափեմ ծարավի վրա, – հեղեղներ՝ չորության վրա (հոգ-որ ունայնություն- Ես.Ծգ:2), ես պիտի թափեմ իմ հոգին քո սերունդի վրա, – իմ օրհնությունը՝ զավակների վրա»: Աբրահամի սերնդի օրհնությունը կատարվում է Քրիստոսի միջոցով (Գործք Գ:25,26), որը համեմատվում է իսրայելցիների –

Յոգու թափվելու հետ: Այստեղ հստակ ընկալվում են Յոգել 2 – Գործք 2 հատվածները: Գաղ.Գ:14 հատվածում այս բոլորն ընդհանրացվում է այսպիսի բառերով. «որպեսզի Աբրահամի օրհնությունը (թողությունը) Զրիստոս Յիսուսով լինի հեթանոսների վրա – որպեսզի Սուրբ Յոգու խոստումը մենք ընդունենք հավատով»: Ա.Կոր.2:11-ում ասվում է «Աստծո Յոգով» մեր մեղքերի մաքրման մասին: Յոգմեացիներին ուղղված ուղերձում նշվում է «շնորհ..հաշտություն..Յոգի» ստացողների միջ- հավասարությունը (Ա:5,Ե:11, Ը:15), դրանով ցույց տալով Յոգու պարզ-ի («շնորհ») – թողության միջ- կապը, որը տանում է հաշտության: Դժվար է վերագնահատել Նոր Կտակարանի լեզվի – Յին Կտակարանի գաղափարների արտահայտչականությունը, նկատի ունենալով, որ նրա առաջին ընթերցողները եղել են իսրայելցիները, – հաշվի առնելով այն ազդեցությունը, որ նրանց վրա ցուցաբերում էին առաքյալների ուղերձները: Յնգամատյանում – Յետուի գրքում ոչ մեկ անգամ ասվում է Աստծո խոստման մասին՝ տալ իր ժողովրդին, երկիր՝ «երկիր, որ կտա քո Տեր Աստվածը քեզ ժառանգություն»: Այս տողերին հաճախ ենք հանդիպում Յին Կտակարանում: Նոր Կտակարանում «երկիր» բառի փոխարեն օգտագործվում է «փրկություն բառը, հետ-աբար, այժմ Աստծո շնորհը հեռանկարանային է, անշուշտ, մեղքերի թողության հետ կապակցված»:

Պետրոսը հրեաներին խնդրում էր ապաշխարել, մինչ- շնորհ ստանալը, իսկ դա մղում էր անձնական աղոթք կարդալու: Թվում է, թե հիմք կա հավատալու, որ Յոգու շնորհը աղոթքին տրված պատասխանի նկարագրման միջոց է: Աղոթքի ժամանակ «խնդրող-ներին բարի պարզ-ներ» տալը նույնն է, ինչ որ Սուրբ Յոգի (պարզ-) տալն է(Մաթ.Ե:11, Ղուկ.ԺԱ:13): Փիլ.Ա:19-ում միանշանակ ասվում է «փրկության համար՝ ձեր աղաչանքներով – Յիսուս Զրիստոսի Յոգու շնորհով»: Ա.Յոգ.Գ:24 հատվածում նույնպես ասվում է, որ Յոգին մեզ է տրվում պատվիրանների մեր հնազանդության արդյունքում, իսկ 22 հատվածում նշվում է, որ նրա պատվիրանների պահպանումը հանգեցնում է նրան, որ մենք ստանում ենք այն, ինչ խնդրում ենք: Այսպիսով մեր վստահությունը պայմանավորված է նրանով, թե ինչպես է Աստված լսում մեր աղոթքները (Ա.Յոգի. Ե:14), նա- Յոգու օժտվածությամբ (Ա. Յոգի. Գ:21, 24, Դ:13): Ինչպես տեսնում ենք այս արտահայտությունները համապատասխանում են մեկ մեկու:

Հունական «charis» բառը, որը հաճախ թարգմանվում է որպես «շնորհ», հաճախ է օգտագործվում Աստծո պարգ-ի կապակցությամբ: «Այլ հավատում ենք, որ Տեր Հիսուս Քրիստոսի շնորհովը (պարգ-ով) կփրկվենք» (Գործք ԺԵ:11): Միաժամանակ «շնորհ» բառը հաճախ կապվում է աղոթքին տրված պատասխանի հետ (օրինակ՝ Ելից.ԼԳ:12,ԼԴ:9; Թվոց ԼԲ:5; Սաղ.ԸԴ:11;Բ.Կոր.ԺԲ:9; Եբբ.Դ:6): Չաք.ԺԲ:10 հատվածում ասվում է իսրայելցիների վրա «շնորհքի - աղոթքի հոգին» թափվելու վերջին օրվա մասին: Դրանով ընդհանրացվում է մեր միտքը, որ աղոթքը Հոգու պարգ-ը ստանալու պատճառ է ծառայում թողության իմաստով - որ Հոգու հանձնարարումը կատարվում է աղոթքին ի պատասխան, որ հաստատվում է առաջին դարում - վերջին օրերին իսրայելցիների ապաշխարման օրինակով: Այդ իմաստով էլ Պողոսն ասում է ապաշխարելու - ներելու «Աստծո պարգ-ների - կոչերի » մասին (Հռոմ ԺԱ:29):

Մխիթարիչ

Նման մոտեցումը կարող է լինել Մխիթարիչի խոստման վերաբերյալ, որը նկարագրվում է Հովհ.ԺԴ - ԺԶ գլուխներում: Սկզբնական շրջանում այն վերաբերվում էր հրաշալի ուժերին, որոնք տրվում էին առաքյալներին, քանզի նրանք առաջնահերթ էին խոստում ստանում: Այն կարող է - մեզ վերաբերվել սովորական, ոչ հրաշալի իմաստով: Առաքյալներին տրվող հրաշալի ուժերը, պետք է որ, թեր-ս, նրանց աջակցեն Ավետարանի ուղերձները գրելուն: Պարգ-ները պետք է «ձեզ ամեն բան ուսուցանեն - հիշեցնեն այն ամենը, ինչ ես ասացի ձեզ» (Հովհ.ԺԴ:26): «Հիշեցնել» բառը ինքնին սահմանափակում է առաքյալներին Մխիթարիչի խոստման մեջ հրաշալի տարրի սահմանները, ովքեր ապրում էին Հիսուսի հետ նրա առաքելության ժամանակ: Միաժամանակ, ինչպես մենք ցույց ենք տվել 2.5 բաժնում, «Մխիթարիչի» խոստումների լեզուն կիրառելի է նա- ամբողջ Աստվածաշունչը գրող ուժի նկատմամբ: Մենք կարող ենք եզրակացնել, ուստի, որ այդ, ինչպես նա- Հոգու ուրիշ խոստումներ կատարվել են հրաշքների տեսքով մ.թ.առաջին դարում, բայց այժմ նրանք մեզ վերաբերվում են որպես Հոգու դրս-որում Աստծո խոսքի մեջ, որը գրված է Աստվածաշնչում:

Անշուշտ ճիշտ է, որ Աստծո Հոգին անցյալում բացվում էր գրավոր խոսքի միջոցով, բայց դա միայն մասնակի

հայտնություն էր համեմատած այն լիարժեքության («կատարյալի») հետ, որը մենք այժմ ունենք ամբողջությամբ գրված Աստծո հոսքում (Ա.Կոր.ԺԳ:9-13): Դրանից հետ-ում է, որ չէին կարող լինել Նոր Կտակարանի ավարտումով, շնորհները վերցնելուց հետո Աստուց եկող ուրիշ հայտնություններ: Մորմոսների Գրքում – ուրիշ նմանատիպ հրատարակություններում պարունակվող հաստատումներն այն մասին, որ Աստվածաշունչը իրենից լրիվ հայտնություն չի ներկայացնում, զուրկ են հիմնավորվածությունից: Այժմ Յոզու պարգ-ների բացակայությունը հաստատում է, որ Աստվածաշունչը լրիվ է գրված: Եվ, եթե մենք ցանկանում ենք օգտագործել Աստծո հայտնության ողջ լիարժեքությունը, ապա մենք պետք է օգտագործենք նրա յուրաքանչյուր հատվածը, ինչպես Յին, այնպես էլ Նոր Կտակարանից: Միայն այդ դեպքում Աստծո մարդը կարող է այնպես ամբողջական լինել, ինչպես Աստծո լրիվությունն է, որը եր-ան է գալիս նրա հոսքում:

Շեղում 8.«Նրանց էլ, որ հավատացին, այն նշանները կհետ-են» (ՄԿ.ԺԶ:17)

Այս խոսքերից հետ-ությունն է արվում, որ ցանկացած անկեղծ հավատացյալ կստանա հրաշալի պարգ-ներ: Բայց դա հաստատում է շատ ավելին՝ «Օձեր վեր կանեն, – եթե մի մահադեղ խմեն, նրանց վնաս չի տալ. հիվանդների վրա ձեռք կդնեն, – նրանք կառողջանան» (Մկ.Ժգ:18): Դա այն խոստումը չէ, որը կարող էր տեսականորեն կատարվել, եթե հավատացյալը բավականաչափ հավատ ունենար; դրանք իրական խոստումներ էին այն մասին, թե ինչ պիտի անեն հավատացյալները: Եթե նման հրաշքներ այժմ չեն կատարվում, ապա այդ հատվածի խոստումը ներկայումս չի կարող տարածվել մեզ վրա: Դուք կարող եք հիշել, թե ինչպես էր Պողոսը ձեռքում պահում թունավոր օձին – այդ ընթացքում չխայթվեց (Գործք ԻԸ:3-7): Դա այն բանի հաստատումն է, որ նրա քարոզչությունը Աստծուց էր:

Բոլոր աստվածաոգեշնչված քրիստոնյաներից, որոնք հայտարարում են, որ օժտված են շնորհներով, վերջին հարյուրամյակում ոչ ոք իրականում չհաստատեց այդպիսի ուժերի կիրառումը: Եթե յուրաքանչյուր հավատացյալ չի կարող այդպիսի մեծության նշաններ ստեղծել, ապա այդ խոստումը

այժմ չի իրականանա: Դա հաստատում է մեր ենթադրությունը, որը մենք կատարեցինք Յոզու վերաբերյալ Աստվածաշնչի ընդհանուր ամփոփումից: Այդ հրաշալի պարզ-ներով օժտված էին մ.թ.առաջին դարի վաղ քրիստոնեության հավատացյալները, բայց Յոզու այդ պարզ-ները դադարեցրին իրենց գործունեությունը – ետ վերցվեցին, երբ ավարտվեցին Նոր Կտակարանի Սուրբ Գրքերը:

Մկ.16 գլխի վերջին հատվածը հիմք է տալիս մտածելու, որ հավատացյալներին «ուղեկցող» հրաշքները հատուկ նախասահ-մանված էին Ավետարանի բանավոր խոսքի հաստատման համար. «Նրանց էլ, որ հավատացին, այս նշանները կհետ-ենՆրանք գնացին, ամեն տեղ քարոզում էին, – Տերը գործակցում էր նրանց – խոսքը հաստատում էր այն նշաններովը, որ հետ-ում էին» (ՄԿ.Ժ2:17,20):

Բայց հենց որ այդ բանավոր խոսքը լրիվ գրվեց, որը մենք այժմ ունենք հանձինս Նոր Կտակարանի, անհայտացավ հրաշալի նշանների անհրաժեշտությունը, որպեսզի գնան հավատացյալների հետ-ից:

Ծանոթագրություն . Սուրբ Յոզով օժտվածության հաստատումներն այժման տարածված են, որ 1989 թվին տեղի ունեցան երկու հասարակական քննարկումներ Աստվածաոգեշնչված քրիստոնյաների պաստոր Ջոն Լայլիկասի – երկու Կրիստադեֆիականների՝ Ջոն Ալլաֆրիի – ներկայիս տողերի հեղինակի, միջ-:Քննարկման թեման էր.«Արդյոք այժմ կա՞ն Սուրբ Յոզու հրաշալի շնորհներով օժտվածներ»: Յրավիրատոմսեր ուղարկվեցին բազմաթիվ եկեղեցիների՝ ողջ Բրիտանիայով մեկ: Արդյունքում լսարանում 1000 մարդուց ավելին կար:

Յարկ է ընդունել, որ ներկայացվել էր ներկայիս շնորհներով օժտվածության ամենալավագույն «ապացույցը»: Արձանագրության պատճենը կարելի է ստանալ հետ-յալ հասցեով.

The Dawn Book Supply, 49 The Woodfields, South Croydon, Surrey CR2 0HJ ENGLAND

Գլուխ 2 Հարցեր

1. Ստոր- բերված բառերից ո՞ր մեկն է գուգորդվում «Հոգի» բառի հետ
 - ա) Ուժ
 - բ) Սուրբ
 - գ) Շունչ
 - դ) Փոշի

2. Ինչ է Սուրբ Հոգին:
 - ա) Անձ
 - բ) Ուժ
 - գ) Աստծո ուժ, ուղղորդված որոշակի նպատակ իրականացնելու համար
 - դ) եռամիության մաս

3. Ինչպե՞ս է գրվել Աստվածաշունչը
 - ա) Մարդիկ գրառում էին իրենց սեփական մտքերը:
 - բ) Մարդիկ գրում էին այն, ինչ որ մտածում էր Աստված:
 - գ) Մարդկանց աստվածաոգեշնչման միջոցով, Աստծո հոգով
 - դ) Նրա մի մասը աստվածաոգեշնչված էր, մյուս մասերը այդ-պիսին չէին:

4. Ստոր- բերված հաստատումներից որո՞նք են ցույց տալիս այն պատճառները, թե ինչու՞ էին թափվում Հոգու պարգ-ները:
 - ա) Որպեսզի հաստատեն Ավետարանի բանավոր քարոզչությունը
 - բ) Վաղ եկեղեցիների ավելի լայն տարածման համար
 - գ) Որպեսզի ստիպեն մարդկանց լինել բարեպաշտ
 - դ) Որպեսզի առաքյալներին փրկեն դժվարություններից

5. Որտեղի՞ց կարող եք իմանալ Աստծո ճշմարտության մասին:
 - ա) Մասամբ Աստվածաշնչից, մասամբ սեփական մտածողության ուղիով
 - բ) Սուրբ Հոգուց, որն անմիջականորեն մեզ է ասում, բացի այդ, որ մենք կարդում ենք Աստվածաշունչը
 - գ) Միայն Աստվածաշնչից
 - դ) Զահանաներից

6.Անվանենք Յոգու մի քանի շնորհներ, որոնք գոյություն ունեն
մ.թ.առաջին դարում:

7.Եր՞բ են նրանք ետ վերցվել: Կարելի՞ է արդյոք այժմ դրանք
ունենալ:

8.Ինչպե՞ս կարող է գործել Սուրբ Յոգին այժմ մեր կյանքում:

Գլուխ 3

Աստծո խոստովանելը

3.1 Աստծո խոստումները: Ներածություն

Այսպիսով, պարապունքների ընթացքում մենք բավականին մանրամասնորեն խոսեցինք Աստծո էության – Նրա գործերի մասին: Մենք ճշգրտեցինք մի շարք դժվար հարցեր: Այժմ մենք կաշխատենք անաչառ դիտարկել այն, ինչը «Աստված իրեն սիրողներին խոստացել է » (Հակոբ 1:12; 2:5) Նրա պատվիրանների պահպանման համար (Հովհ. 14:15):

Աստծո խոստումները Հին Կտակարանում իրենցից ներկայացնում են ճշմարիտ քրիստոնեական հույս: Ամենապատասխանատու պահին, երբ որոշվում էր Նրա ճակատագիրը դատարանի առջև, Պողոսը խոսում էր ապագայի պարզ-ներից՝ որոնց համար նա պատրաստ էր կորցնել ամեն ինչ իր կյանքում.» ես հիմա ատենանք կեցեր կը դատուիմ Աստծմե մեր հայրերուն եղած խոստումին լոյսին համար«. (Գործք Առաք. 26; 6;7): Նա իր կյանքի մեծ մասն անցկացրեց ուրախ լուրեր քարոզելով (Ավետարան). «Հայրերին տված խոստումը», որը Աստված կատարեց, հարություն տալով Հիսուսին (Գործք Առաք.): Պողոսը բացատրում էր, որ Հավատքը Աստծո խոստմանը, տվել է իրեն մեռելներից հարություն առնելու հույսը (Գործք Առաք. 26:6-8 23:8), Հիսուսի երկրորդ գալստյան մասին տեղեկությունը, դատաստանի – Աստծո Արքայության հաստատումը (Գործք Առաք. 24:25; 28:20,31):

Այս ամենը թաքցնում է առասպելն այն մասին, որ Հին Կտակարանը Իսրայելի պատմությունից պատահներ են միայն, որը չի խոսում հավերժական կյանքի մասին: Աստծո որոշումը 2000 տարի առաջ՝ հավերժական կյանքի մասին Նրա խոստումների մասին անսպասելի չէր Հիսուսի միջոցով: Այդ մտադրությունը Նա ուներ ի սկզբանե.

«Յավիտանական Կեանքի յույսով, որ անսուտն Աստուած խոստացած է դարեր առաջ: Եվ իր ժամանակին իր խոսքին քարոզութեամբ յայտնեց, որ ինձի յանձնուեցամ մեր Փրկիչ Աստծոյ հրամանովը (Տիտոս 1:2,3):

« Սկիզբեն էր Բանը ու Բանը Աստուծոյ քով էր – Բանը Աստուած էր: Անիկա սկիզբեն Աստուծոյ քովն էր»: (1Հովհաննու ավ. 1:2)

Նկատի ունենալով, որ Աստծո մտադրությունը՝ իր կողմից մարդկանց հավերժական կյանք տրամադրելու մասին, կար Նրա մոտ աշխարհի ստեղծման սկզբից, մենք քիչ հավանական ենք համարում, որպեսզի նա 4000 տարվա մարդկանց հետ շփվելու ընթացքում լռություն պահպանած լիներ, որի մասին խոսվում է Հին Կտակարանում:

Փաստորեն Հին Կտակարանը լցված է մարգարեություններով – խրատներով, որոնցից յուրաքանչյուրը տալիս է բավականաչափ մանրամասնություններ այդ հույսի մասին, որը Աստված պատրաստել էր իր մարդկանց համար: Դրա համար, մեր փրկության համար կար–որ է Աստծո խրատները հասկանալը, որոնք տրված են հրեա հայրերին. առավել –ս, որ Պողոսը հիշեցրեց Եփեսոսի հավատացյալներին այն մասին, որ մինչ այն, երբ նրանք կիմանան այդ մասին, «որ այն ատեն դուք առանց Զրիստոսի էիք ու հեռացած էիք Իսրայելի Յասարակութենեն – օտարացած՝ խոստումին ուխտերեն ու յոյա մըն ալ չունեիք – աշխարհի մեջ անաստված էիք» (Եփ.2:12): Քիչ հավանական է, որ նրանց հեթանոսական հին հավատքը կտար նրանց Աստծո մասին գիտության ինչ-որ հույս: Դրանում է կայանում Աստծո խոստումների նշանակության լրջությունը, որոնց մասին խոսվում է Հին Կտակարանում - փաստորեն. «չունենալ հույս – այս աշխարհում լինել անաստված»: Հիշենք, որ Պողոսը որոշում էր քրիստոնեական հույսը «Աստծումե մեր հայերուն եղած խոստումին հույսին համար»: (Գործք Առաք. 26:6)

Ցավ է առաջացնում այն փաստը, որ միայն շատ քիչ քանակությամբ եկեղեցիներ են ուշադրություն դարձնում Հին Կտակարանի այդ մասերին: «Զրիստոնեությունը» այլասերվել էր կրոնի, որը հիմնված էր Նոր Կտակարանի վրա, բայց – այդ դեպքում նա օգտագործում է նրանից քիչ քանակությամբ հատվածներ: Հիսուսն այդ մասին շատ պարզ ասում է այսպես.

«Եթե Մովսեսին ու մարգարեներուն մտիկ չեն ըներ, ուրեմն մեռելներեն մեկը յարություն առնելու ալ ըլլայ, պիտի չհամոզուին» (Ղուկ.16:31):

Որոշ մարդիկ համարում էին, որ իրենց համար բավական էր միայն հավատը Հիսուսի հարության նկատմամբ (Ղուկ. 16:30), բայց Հիսուսն ասաց, որ դա բավարար չի առանց Հին Կտակարանի հիմնավոր իմացության:

Հիսուսը բացատրեց, որ իր խաչելությունից հետո առաքյալների

հավատքի կորուստը նրանց անուշադիր վերաբերմունքն էր Հին Կտակարանի նկատմամբ:

«Ան՝ ալ ըսավ անոնց. Ով անմիտներ – թուլասիրտներ, հավատալու ան բոլոր բաներուն, որոնք մարգարեները խոսեցան. Չէ՞ որ Քրիստոս պետք էր այս չարչարանքները կըրեր – իր փառքը մտներ»: Ու սկսելով Մովսեսն ու քոլոր մարգարեներեն, կը մեկնէր անոնց, ինչ որ իրեն համար քոլոր Գրքերուն մեջ գրուած էր: (Ղուկ. 24: 25-27)

Ուշադրություն դարձրեք Նրա ընդգծումներին, որ ամբողջ Հին Կտակարանը խոսում է Նրա մասին: Բանը նրանում չէ, որ մարգարեները երբեք ոչ կարդացել – ոչ էլ լսել էին Հին Կտակարանի բառերը, բայց նրանք չէին հասկանում Նրա առավել խորն իմաստը: Ճշմարիտ հավատի ամրապնդման համար անհրաժեշտ է Աստծո խոսքի ճիշտ ընկալում, քան Նրա թեթ-ակի ընթերցումը: Հրեաները Հին Կտակարանի ընթերցումներին մոտենում են ֆանատիկորեն (Գործք Առաք 15:21), բայց քանի որ նրանք չէին հասկանում Նրա վերաբերմունքը Հիսուսի նկատմամբ – նրա Ավետարանի, ապա փաստորեն չէին հավատում Հին Կտակարանին, –, դրա համար, Հիսուսն ասաց նրանց.-

« Վասն զի եթե դուք Մովսեսի հավատացիք, ինձի ալ պիտի հավատայիք, քանզի անիկա ինձի համար գրեց: 47. Բայց եթե անոր գրածներուն չեք հավատար, իմ խոսքերուն ի՞նչպես պիտի հավատաք» (Հովհ. 5:46-47):

Չնայած բոլոր նրանց Աստվածաշնչի ընթերցումներին, նրանք չէին տեսնում Հիսուսի մասին իրական լուրերը, չնայած որ, նրանց դուր չէր գալիս պարտադիր փրկման գաղափարը: Հիսուսը պետք է ասեր նրանց.

«Գրքերը քննեցեք, վասն զի դուք անոնցմով կը սեպեք հավիտենական կեանքը ունենալ, – բուն անոնք են, որ ինձի համար կը վկայեն» (Հովհ. 5:39):

Այսպիսով, շատ մարդիկ ունեն մակերեսային պատկերացումներ Հին Կտակարանի որոշ տեղերի – դրույթների մասին, քանի որ նրանց գիտելիքները ձեռք են բերվել Գրքի էջերի պատահական ընթերցումներից: Քրիստոսի – Ավետարանի զարմանալի

խոսքերը Աստծո Արքայության մասին նախկինի նման հեռանում են նրանցից: Սույն գլխում փորձ է արվում դուրս բերել այդպիսի մարդկանց նմանատիպ վիճակից Հին Կտակարանի հիմնական խրատների իրական իմաստի բացահայտման ճանապարհով.

- Եղեմյան այգում,
- Նոյին տրվածը,
- Աբրահամին,
- Դավիթին:

Այդ խրատների նկարագրությունը կա Աստվածաշնչի առաջին 5 գրքերում (Մտղ. Օրինաց), որոնք գրվել էին Մովսեսի – Հին Կտակարանի մարգարեների կողմից: Զրիստոնեական ավետարանի բոլոր մասնիկները բերված են այստեղ: Պողոսը բացատրում է, որ իր քարոզչությունը ոչինչ չէր բան չի մտցնում, «բացի նրանից, ինչի մասին մարգարեները – Մովսեսը ասում էին, որ դա կլինի, այսինքն, որ Զրիստոսը կչարչարվի –, մեռելներից առաջինը հարություն առնելով, ժողովրդին կլուսավորի» (Գործք Առաք. 26:22,23): Եվ իր վերջին օրերին Պողոսի երգը մնաց մի-նույնը « Օր մը որոշելով, շատեր գային իր բնակած տեղը, որոնց Աստուծոյ թագավորություն կը ծանուցաներ վկայությունով – կը համոզեր զանոնք Յիսուսին վրայով Մովսեսին օրենքին ու մարգարեներեն սորվիլ, առավոտեն մինչ իրիկունս»: (Գործք Առաք. 28:23)

Մեծագույն քրիստոնյա Պողոսի հույսը մեր հույսը պետք է լինի այնպես, ինչպես նա կար՝ փառավոր լույս, նրա կյանքի թունելի վերջում, այն պետք է լինի յուրաքանչյուր լուրջ քրիստոնյայի մեջ: Այս օրինակով ոգ-որվելով, մենք հիմա կարող ենք «հետազոտել Սուրբ Գիրքը»:

3.2 խրատները Եղեմում

Ծննդոց գրքի 3 գլխում բերված է մի սրտառուլ պատմություն տղամարդու անկման մասին: Օձը անիծվեց այն բանի համար, որ սխալ մեկնաբանեց Աստծո խոսքը – Եվային գայթակղության մղեց այդ խոսքին չենթարկվելու: Չենթարկվելու համար տղամարդը – կինը պատժվեցին: Բայց այս մութ նկարի վրա ընկնում է հույսի ճառագայթը, երբ Աստված ասում է օձին.

«Զու – կնոջ մեջտեղ, քու սերունդիդ ու անոր սերունդին

մեջտեղ թշնամություն պիտի դնեմ: Այն քու գլուխդ պիտի ջախջախե – դուն անոր գարշապարը պիտի խայթես»: (Շննդոց 3:15)

Այս հատվածը շատ կարճ – ազդու է. մենք կաշխատենք տալ որոշ բառերի պարզաբանում, որոնք մտնում են դրանց մեջ: «Սերմ» բառի տակ կարելի է հասկանալ երեխա կամ սերունդ, բայց դա նա– կարող է վերաբերվել մարդկանց, որոնք կապված են որոշակի «սերունդի» հետ: Հետագայում մենք կտեսնենք, որ Աբրահամի «սերունդ» հանդիսանում էր Հիսուսը (Գաղատ. 3:16), բայց եթե մենք դառնում ենք Քրիստոսի «մեջ» մկրտվելու ճանապարհով, ապա մենք էլ ենք դառնում «սերունդ» (Գաղատ. 3:27-29): «Սերմ» բառը նույնպես արտահայտում է սերունդի գաղափարը (Պետրոս 1:23): Ճշմարիտ սերմերն ունեն իրենց հոր բնութագրերը:

Օձի սերմը (սերունդը) վերաբերվում է, դրա համար, այն սերմին, որը օձի հետ ունի ազգակցականություն, այն.

- խեղաթյուրում է Աստծո խոսքը,
- խաբում է,
- ուրիշներին մեղքի է մղում:

6-րդ գլխում մենք կտեսնենք, որ բառիս բուն իմաստով նկատի էլի առնվում այն մարդը, որն անում է այդ, բայց կա մեր ներսում .

- «մեր հին մարդը» մարմին (Հռովմ. 6:6)
- «հոգ–որ մարդը» (Կորն. 2:14)
- «հին մարդը, խաբեբա ցանկություններով ապականված» (Եփ. 4:22)
- «հին մարդը իր գործերով» (Կող. 3:9)

Մեր մեջ գտնվող մեղքի «մարդը» հենց աստվածաշնչային «հրեշն» է՝ օձի սերունդը:

Կնոջ սերմերը նշանակում են հատուկ անհատական անձ– «Դու (օձի սերմը) պետք է խայթես նրա գարշապարը» (Շննդոց. 3:15): Այդ մարդը անընդհատ կավերի օձի սերմերը, այսինքն, մեղքը ՎՆ նա «քու գլուխդ պիտի ջախջախե»: Օձի գլխին հասցված հարվածը նշանակում է մահացու հարված, քանի որ նրա սիրտը գտնվում է գլխում: Միակ մարդը, որը հավակնում է կնոջ սերունդներին, հանդիսանում է մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսը :

«Բայց հիմա յատնուեցավ մեր Փրկչին Յիսուս Զրիստոսին եր-ալովը (խաչի վրա), որ մահը խափանեց -, հետ-աբար, մեղքի ուժը՝ (Յոժով 6:23), - լուսավորեց կեանքը ու անմահությունը ավետարանին միջոցով»:(2 Տիմ. 1:10)

«Աստուած իր Որդին դրկելով մեղանշական մարմնի նմանութեամբ ու մեղքի համար - դատապարտեց մեղքը այն մարմնին մեջ»:(Յոժով. 8:3)

Յիսուսը «հայտնվեց, որպեսզի իր վրա վերցնի մեր մեղքերը» (1 Յովհ. ավ. 3:5):

«Անոր անունը Յիսուս(որ նշանակում է «փրկիչ ») պիտի դնես, քանզի անիկա իր ժողովուրդը իրենց մեղքերն պիտի փրկե» (Մատթեոս. 1:21)

Յիսուսը բառացիորեն ծնվեց կնոջից (Գաղատ. 4:4), և Մարիամի որդին էր, բայց Նրա հայրը Աստվածն էր: Այսպիսով, ևս կնոջից է սերվում, բայց ծնվում է Աստծուց այնպես, ինչպես երբեք ոչ մի մարդ դեռ-ս չի ծնվել: Կնոջ սաղմը ժամանակավոր կարող է վնասվել մեղքի զգացումով, օձի սերմերով, - «դու պիտի խայթես Նրա գարշապարը» (ծննդոց. 3:15): Օձի խայթոցը գարշապարին ընդհանրապես իրենից ներկայացնում է ժամանակավոր վերք Նրա գլխին հաստատուն հարվածների հետ համեմատած: Շատ արտահայտություններ մեր բարբառում ունեն աստվածաշնչյան արմատներ. այսպես. «ջախջախի Նրա գլուխը» (այսինքն լրիվ վերջացրու կամ կանգնեցրու ինչ-որ մի բան), հավանաբար հիմնվում է Յիսուսի օձի գլխին խփելու մարգարեության վրա: Օձի սերմերի մեղքի դատապարտումը, իրագործվել էր Նախ - առաջ Զրիստոսի խաչելության միջոցով: Ուշադրություն դարձրեք, վերը նշված հատվածները խոսում են Յիսուսի հաղթանակի մասին անցյալ ժամանակով: Ժամանակավոր վերքը, որը հասցվել է Յիսուսի գարշապարին, հետ-աբար, Նրա մահվան վկայությունն է երեք օրվա ընթացքում: Նրա հարությունը հաստատեց, որ դա ժամանակավոր վերք էր մահացու հարվածի համեմատ, որը ևս հասցրեց մեղքին: Յետաքրքիր է նշել, որ ոչ աստվածաշնչային պատմական տեղեկությունները ցույց են տալիս, որ խաչելության զոհերը փայտյա սյունին գամվում էին մեխերով գարշապարից: Այսպիսով, Յիսուսը «խայթված էր

գարշապարից» իր մահվան միջոցով: Յեսուայ 53:4,5 հատվածները ասում են, որ Քրիստոսը «խոցվել էր» Աստծո կողմից խաչի վրա իր մահվան միջոցով: Սա անմիջականորեն վերաբերվում է Ծննդոց 3:15-ի մարգարեությանը, որը ասում է Քրիստոսի՝ օձի սերմերով խայթվելու մասին: Աստված արարում էր չարի միջնորդությամբ, որը Քրիստոսին էր վիճակված փորձել: Այն այստեղ նկարագրվում է որպես չար ուժերի ղեկավարումով, Քրիստոսին տանջանքների ենթարկող (Յեսուայ 53:10), որոնք տանջում էին Նրա Որդուն: Այս կերպ Աստված արարում է չարի միջնորդությամբ՝ փորձի ենթարկելով իր որդիներից յուրաքանչյուրին:

Այսօրվա կոնֆլիկտ

Ձեր մոտ կարող է հարց առաջանալ. «Եթե Հիսուսը խորտակեց մեղքը – մահը (օձի սերմերը), ապա ինչու՞ այդ եր-ույթները մինչ-այժմ գոյություն ունեն»: Պատասխանը կայանում է նրանում, որ խաչի վրա Հիսուսը խորտակեց մեղքի ուժն իր մեջ. Ծննդոց 3:15-ի մարգարեության մեջ ամենից առաջ ասվում է Հիսուսի – մեղքի միջ- կոնֆլիկտի մասին: Այժմ այդ նշանակում է, որ քանի որ Քրիստոսը հրավիրում է մեզ միանալ իր հաղթանակին, ապա ի վերջո մենք նույնպես կարող ենք հաղթել մեղքին – մահվանը: Չնայած մեղքին – մահին ենթարկվում են նա- ճշմարիտ հավատացյալները կնոջ սերմի հետ իրենց կապի միջոցով Քրիստոսով մկրտվելու միջնորդությամբ (Գաղատ. 3:27-29), նրանք կարող են իրենց մեղքերի ներումն ստանալ – վերջիվերջո կփրկվեն մահից, որը մեղքի արդյունք է:

Այսպիսով, Հիսուսը խորտակեց մահվանը խաչի վրա հեռանկարում (2Տիմ. 1:10), – միայն այն դեպքում, երբ Աստված իր մտադրությունը Երկրի հետ կիրազործի Հիսուսի հազարամյա թագավորության վերջում, մարդիկ փաստորեն կդադարեն մեռնելուց՝ մահը կանհայտանա Երկրի երեսից. «Վասն զի անոր պետք է թագավորություն ընկնել՝ մինչ- բոլոր թշնամիները իր ոտքերուն տակ դնել: Վերջին թշնամին, որ պիտի խափանի՝ մահն է» (Ա. Կորն. Ժե 15:25,26):

Եթե մենք «մկրտվենք Քրիստոսով», ապա Հիսուսի մասին խոստումները, ինչպես Գ.Ծննդոց 3:15 ՎՆ ում, նա- կվերաբերվեն մեզ անձամբ: Այսուհետ դրանք Աստվածաշնչի հետաքրքիր տեղեր չեն լինի. այդ խոստումները – մարգարեությունները արվել են անմիջականորեն մեզ համար: Ինչպես կնոջ սերունդը՝

մենք նույնպես կզգանք մեղքի հաղթանակը մեր նկատմամբ շատ կարճ ժամանակով: Եթե Տերը չվերադառնա մեր կյանքի ընթացքում, մենք նույնպես կխայթվենք գարշապարից, ինչպես դա տեղի ունեցավ Հիսուսի հետ – նույնպես կմեռնենք: Բայց, եթե մենք իրականում կնոջ սերունդն ենք, ապա այդ «վերքը» կլինի միայն ժամանակավոր:

Այն մարդիկ, որոնք մկրտվում են Քրիստոսով ջրի մեջ խորասուզվելով, կապում են իրենց Նրա մահվան – հարության հետ, որը խորհրդանշվում է ջրից դուրս գալով (Հռովմ. 6:3-5)

Եթե մենք իսկապես կնոջ սերուն ենք, ապա մեր կյանքը կանդրադարձնի Ծննդոց 3:15-ի բառերը, անընդհատ բախման զգացողություն («պայքարի») կլինի մեր ներսում, ճշմարիտի – ոչ ճշմարիտի միջ-: Մեծագույն առաքյալ Պողոսը նկարագրել է համարյա շիզոֆրենիայի համնող բախումը իր – մեղքի միջ-, որը իր մեջ էր փոթորկվում: (Հռովմ. 7:14-25)

Հիսուսով մկրտվելուց հետո այդ բախումը մեղքի հետ, որը բնականորեն տեղի է ունենում մեր ներսում, կմեծանա – կշարունակի աճել մեր բոլոր օրերում: Մի կողմից այն դժվարին է, որովհետև – մեղքի ուժը մեծ է: Բայց, մյուս կողմից, այդ պայքարը այնքան էլ նշանակալից չէ, քանզի մենք գիտենք, որ մենք Քրիստոսի մեջ ենք, որն արդեն պայքարել – հաղթել է այդ բախմանը: Ուշադրություն դարձրեք, որ հավատացյալները նկարագրվում են որպես կին Եփեսացու 5:23-32 հատվածներում, այսինքն, հանդիսանալով կնոջ սերունդը, մենք նույնպես կարծես թե կին ենք:

Այսպիսով, ինչպես կնոջ սերունդը իրենից ներկայացնում է Հիսուսին, ինչպես նա – այն մարդկանց, որոնք փորձում են ունենալ նրա բնութագիրը, այնպես էլ օձի սերմերը իրենցից ներկայացնում են մեղք, (աստվածաշնչային «հրեշի»), – այն մարդկանց, որոնք բացեիբաց ցուցադրում են օձի – մեղքի բնութագիրը: Այդպիսի մարդիկ կարհամարհեն կամ կխեղաթյուրեն Աստծո խոսքը – վերջիվերջո դա նրանց կմտցնի մեղքի ամոթի մեջ, – կհանգեցնի Աստծուց օտարացման, որը – տեղի ունեցավ Ադամի – Եվայի հետ: Ջանի որ հրեաները այն մարդիկ էին, որոնք փաստորեն Հիսուսին բերեցին մահվան, այսինքն, խայթեցին գարշապարից, կնոջ սերմը, ապա հարկ է ենթադրել, որ նրանք օձի սերմի առաջին օրինակներն էին: Դա

հաստատվում է Հիսուսի – Հովհաննես Մկրտչի կողմից.

«Երբ տեսավ փարիսեցիներեն – սադուկեցիներեն շատեր (հրեաների խմբին, որոնք դատապարտեցին Հիսուսին), որ իր մկրտությամբ եկած էին, ըսավ. «Իժեր՝ու ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի գալու բարկութենեն փախչիլ»: (Մատթեոս 3:7)

«Յիսուս (փարիսեցիների) խորհուրդները իմանալով ըսավ անոնց...
Իժեր՝ու ծնունդներ, ի՞նչպես կրնաք բարի խոսիլ, որ չար եք» (Մատթեոս 12:25:34):

Աշխարհը, նույնիսկ կրոնական աշխարհը, ունի օձի նման բնութագրեր: Միայն մարդիկ՝ մկրտված Հիսուսով, միացած են կնոջ սերմով, մնացած բոլորը, տարբեր աստիճաններով, ներկայացնում են իրենցից օձի սերմերը: Ստոր- կբերվեն օրինակներ, թե ինչպես էր Հիսուսը վերաբերվում մարդկանց հետ, որոնք օձի սերունդն էին.

- Նա քարոզում էր նրանց սիրո – իսկական կարեկցության հոգով միաժամանակ
- Նա թույլ չէր տալիս, որ նրանց մտքերը – ճանապարհները ազդեն իր վրա, –
- Նա ցույց տվեց նրանց Աստծո սիրող բնութագիրը իր կյանքի օրինակի վրա:

Եվ չնայած դրան, նրանք ատում էին Նրան: Նրանք խանդում էին Նրա անձնական ջանքերին՝ Աստծուն խոնարհ լինելու: Նույնիսկ Նրա սերունդները (Հովհ. 7:5; Մարկոս 3:21) – մոտիկ բարեկամները (Հովհ. 6:66) նրան արգելքներ էին ստեղծում, իսկ մի քանիսն էլ նույնիսկ հեռացան Նրանից ընդմիջտ: Պողոսը կրեց նույն բանը – բողոքում էր նրանց, ովքեր մեկ անգամ եղել են իր հետ բոլոր հանգամանքներում.

«Մի՞թե ես ձեզ թշնամի եմ, ասելով ձեզ ճշմարտությունը»: (Գաղատ. 4:16)

Ճշմարտությունը երբեք հանրամատչելի չի լինում. գիտենալով այն – ապրելով այնպես, ինչպես մենք պարտավոր ենք ապրել, մենք միշտ մեզ համար որ-է պրոբլեմ ենք ստեղծում, որը մեզ հանգեցնում է նույնիսկ հետապնդումների.

«Բայց ինչպես այն ատեն մարմնի կողմանե ծնածը կը

հալածեր զանիկա, որ հոգիին կողմանէ Էր, (Աստծո
Խոսքի ճշմարիտ իմացութեամբ-1 Պետ.1-23) նույնպէս ալ
հիմա »: (Գաղատ. 4:29)

Եթէ մենք իսկապէս միացել ենք Քրիստոսի հետ, ապա մենք
պետք է փորձենք Նրա մի բանի չարչարանքներից այնպէս,
որպէսզի մենք կարողանանք բաժանել Նրա փառավոր պարգ-ը:
Եվ նորից Պողոսը մեզ տալիս է անգերազանցելի օրինակ.

«Այս խոսքը հավատարիմ է, վասն զի եթէ անոր հետ
մեռանք, անոր հետ (Քրիստոսի) պիտի ապրինք ալ: Եթէ
համբերենք, անոր հետ պիտի թագավորենք ալ... Ուստի
ամեն բանի կհամբերեմ» (Տիմ. 2;11;12):

«Եթէ զիս (Յիսուսին) հալածեցին, ձեզ ալ պիտի
հալածեն...: Բայց այս ամենը պիտի ընեն իմ անուանս
համար» (Յովհ. Ավ. 15:20,21):

-այսինքն, քանի որ մենք մկրտված ենք Տեր Յիսուսի անունով
(Գործք. Առաք. 2:38; 8:16):

Այդպիսի հատվածներ կարողալով, քեզանից անկախ ցանկանում
ես ասել. «Եթէ դա այն է, որ կապված է Յիսուսի հետ, կնոջ
սերունդի, ապա ես կգերադասեի այդ բոլորի հետ չկապվել»:
Բայց, անշուշտ, մեզնից չեն սպասում, որ երբ-է անենք այն, ինչը
մեր ուժերից վեր է: Չնայած, ինքնագոհողությունը պահանջվում
է այն բանի համար, որպէսզի ամբողջությամբ միանանք
Յիսուսի հետ. մեր կապը Նրա հետ մեզ կբերի այնպիսի մեծ
պարգ-, «որ այն տառապանքները, որոնք մենք տանում ենք
հիմա, ոչ մի կերպ չի համեմատվի այն փառքի հետ, որը կբացվի
մեր մեջ»: Եվ նույնիսկ այժմ Նրա գոհողությունը օգնում է մեր
խնդրանքի աղոթքներին կենցաղային դժվարությունները
հաղթահարելով հասնել Աստծուն: Եվ ավելացրէք դրան հետ-յալ
փառավոր հավաստիացումը, որն առանձնակի ընդգծվում է շատ
քրիստոդէլֆիական Աստվածաշնչերում:

«Աստուած հավատարիմ է, որ ձեզ պիտի չթողու որ ձեր
կարողութենէն ավելի փորձըվիք, հապա փորձությանը
հետ ազատության միջոց մըն ալ պիտի տայ, որպէսզի
կարողանաք համբերել» (1Կորն. 10:13):

«Այս բաները ձեզի խոսեցայ, որպէսզի ինձմով
խաղաղություն ունենաք. աշխարհի մեջ նեղություն

պիտի ունենաք, ես հաղթեցի աշխարհին» (Յովհ. Ավ. 16:13)

«Եթե Աստուծ մեր կողմն է, ո՞վ պիտի ըլլայ մեզի հակառակ»(Յոզովմ. 8:31):

3.3 Նոյին արված խոստումները

Մարդկության պատմության զարգացման ընթացքում, Ադամից – Եվայից հետո, մարդը դառնում էր ավելի ու ավելի այլասերված: Դեպքերը զարգանում էին այնպիսի ուղղությամբ, որ քաղաքակրթությունը հասավ բարոյական անկման աստիճանի, – Աստված որոշեց բնաջնջել երկրի երեսից բոլոր կենդանի էակներին; բացի Նոյից – նրա ընտանիքից (Գիրք Ծննդոց 6:5-8): Աստված հանձնարարեց Նոյին պատրաստել տապան, որում ինքը իր ընտանիքի հետ, – կենդանական աշխարհի բոլոր ներկայացուցիչների հետ պիտի ապրի համաշխարհային ջրհեղեղի ժամանակ:

Հարկ է նշել, որ Աստվածաշնչում նկարագրվածից բացի կան նա– բավական քանակությամբ գիտական փաստեր, որոնք հաստատում են համաշխարհային ջրհեղեղի ստույգությունը: Ուշադրություն դարձրեք, որ Երկիրը (այսինքն մեր ամբողջ մոլորակը) չոչնչացվեց; զոհվեց բարոյագրված ողջ մարդկությունը, «– վերացավ ցանկացած շարժվող կենդանի էակ» (Ծննդոց 7:21): Նոյի ժամանակներում Հիսուսը (Մատթեոս 24:37) – Պետրոսը (2 Պետրոս 3:6-12) տեսել են տեղի ունեցող դատաստանի մեջ նախատիպն այն դատի, որ տեղի կունենա Հիսուսի երկրորդ գալստյան պահին: Արդ, Նոյի ժամանակաշրջանի անմտորեն այլասերված մարդկությունը համեմատվում է մեր ժամանակակից աշխարհի հետ, որին սպասվում է պատիժ Քրիստոսի վերադարձի ժամանակ:

Մարդկության մեծ մեղսալիության պատճառով, ինչպես նա– մեր ինքնառնչացման ծրագրի մեջ մոլորակի մուտքի արդյունքում, աճում է հավատը, Նույնիսկ քրիստոնյաների շարքում, որ մեր մոլորակը կոչնչացվի: Այսպիսի դատողությունը հստակ ցուցադրում է Աստվածաշնչի հիմնական ուղերձի լրիվ անգիտությունը, որ Աստված ս–եռուն ուշադրություն է ցուցաբերում մեր մոլորակի գործերին, – որ Հիսուս Քրիստոսը շուտով կվերադառնա, որպեսզի այստեղ երկրի վրա հաստատի Աստծո Արքայությունը: Եթե մարդուն թույլատրվի ոչնչացնել իր

մուրրակը, այդ դեպքում այդ խոստումները չեն կարող կատարվել: 4.7 բաժնում – 5 գլխում բերվում են ծանրակշիռ ապացույցներ, որ Աստծո Արքայությունը կլինի երկրի վրա: Այս պահին, որպես ապացույց, որ երկիրը – արեգակնային համակարգը չեն ոչնչացվի, բերվում են Աստվածաշնչից մի քանի հատվածներ.

-«Իր սրբարանը շինեց բարձր բլուրներու պես. Այն երկրին պես, որ հավիտենապես հաստատեց» (Սաղ. 78; 69):

-«Բայց երկիրը միշտ կը կենայ» (Ժող. 1:4):

-«Արեգակ ու լուսին... աստղեր..., երկինք... Նա... Չանոնք յավիտենից հաստատեց, կանոն դրավ, որը չի խափանվի» (Սաղ. 148; 3-6):

-«Զանգի երկիրը Տիրոջ գիտությունովը պիտի լեցուի, ինչպես ջուրերը ծովը կը ծածկեն» (Թվոց. 14:21)- դժվար է պատկերացնել, որ Աստված կթողնի որ երկիրն իրեն ոչնչացնի: Այդ խոստումը դեռ-ս չի կատարված:

-«Նա, Աստվածը, որը հաստատեց ու շինեց երկիրը, զանկա պարապ տեղ չշինեց, հապա բնակության համար կազմեց» (Ես. 45:18); Եթե Աստված ստեղծեց երկիրը, որպեսզի տեսնի այն ոչնչացված, ապա Նրա արարումը անտեղի կլիներ:

Բայց վերադառնալք հետ՝ Ծննդոց գրքին, որտեղ Աստված այս ամենը խոստացավ Նոյին: Երբ Նոյը սկսեց ապրել ջրհեղեղից հետո ստեղծված նոր աշխարհում, Նրա մոտ եր-ի կանխագագացում կար մեկ ուրիշ համընդհանուր կործանման մասին: Երբ էլ որ ջրհեղեղից հետո անձր- տեղար, այդ միտքը պետք է որ միշտ գա Նրա գլխում: Ուստի Աստված երդում տվեց (մի շարք խոստումներ), որ դա ոչ մի անգամ այլ-ս չի կրկնվի.

«Ես ահա ձեզի հետ ու ձեզմե ետքը ձեր սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ (ուշադրություն դարձրեք՝ այդ հրաշքին՝ Աստված, դիմելով մահկանացու մարդուն որպեսզի ուխտ անի, օգտագործում է «Ես» դերանունը) .., որ անգամ մըն ալ ամեն մարմին ջրհեղեղի ջուրերեն չկորսուի, ոչ ալ նոր ջրհեղեղ պիտի ըլլայ երկիրը ավերելու համար» (Ծննդոց 9:9-12):

Այս երդումը հաստատվեց ծիածանով.

«Երբ երկրի վերայ ամպ բերեմ, աղեղը ամպին մեջ պիտի տեսնվի... Եվ ես իմ ուխտս կհիշեմ, Այս է այն ուխտին նշանը, որ ես հաստատեցի իմ – երկրի վրայ եղող ամեն մարմինի միջ–» (Ծննդոց 9:13-17):

Այսպիսով, քանի որ սա հենց հավերժական ուխտն է Աստծու – մարդկանց միջ–, – կենդանիների, ապա սրանից հետ–ում է, որ երկրի վրա ընդմիշտ պիտի ապրեն մարդիկ – կենդանիները: Սա ինքնըստինքյան այն բանի ապացույցն է, որ Աստծո Արքայությունը ամենից առաջ Երկրի վրա կլինի, քան երկնքում: Այսպիսով, Նոյին խոստումները Ավետարանային Արքայության հիմքն են; այն ցույց է տալիս, թե ինչպիսի մեծ ուշադրության է առանձնացնում Աստված մեր մոլորակին – ինչպիսի հանդուրժողականությունն է հանդես բերում նրա վրա հավերժական կյանքի հաստատման համար: Նույնիսկ ցասման պահին Նա հիշում է կարեկցանքի մասին (Ամբ. 3:2), – այնպիսին է Նրա սերը, որ Նա հոգ է տանում նույնիսկ Իր ստեղծած կենդանական աշխարհի մասին (1Կորն. 9:9; Էջ իոն 4:11):

3.4 Աբրահամին տված խոստումները

Հիսուսի – առաքյալների քարոզած Ավետարանը հիմնականում չէր տարբերվում նրանից, ինչ գիտեր Աբրահամը: Աստված այդ ամենը ավետել էր Աբրահամին «Սուրբ» Գրքի (Գաղ. 3:8) միջոցով: Երբ մենք կիմանանք, թե ինչ էր ասվել Աբրահամին, այդ ժամ կունենանք հիմնավոր պատկերացում քրիստոնեական Ավետարանի մասին: Բացի այդ, կան նա– ուրիշ ցուցումներ, որ Ավետարանը չի հանդիսանում այնպիսի ավետում, որը սկսվել է Հիսուսի ժամանակներից.-

- «Մենք ալ ձեզի կը քարոզենք այն խոստումը, որ հայրերուն ըրած էր» (Գործք. 13:32)

- «Պողոս, Յիսուս Զրիստոսի ծառայ, Առաքյալ ըլլալու կանչված, Աստուծոյ ավետարանին համար որոշուած, որ առաջուանէ իր մարգարէներուն ձեռքով սուրբ գրքերով խոստացավ (օրինակ, Աբրահամին- Ծննդոց 20:7) » (Հռովմ 1:1,2):

-«Քանզի ասոր համար մեռելներուն ալ ավետարանը քարոզվեցավ (1 Պետրոս 4:6)

- այսինքն, հավատացյալներին, որոնք ապրել են – մահացել մինչ- մ.թ. I դարը:

-«Վասն զի, մենք ալ անոնց պես ավետիս առած ենք» (Եբր. 4:2) այսինքն հրեաներին անապատում:

Խոստումներն Աբրահամին ունեն երկու հիմնական թեմա. 1)Աբրահամի սերունդների մասին (հատուկ հետևորդներին) – 2) երկրի մասին, որը ուխտած էր Աբրահամին:

Այս ուխտերը մեկնաբանվում են Նոր Կտակարանում, – մեր նկատառումներին համապատասխան՝ տալ Աստվածաշնչին բացատրելու ինքն իրեն, մենք կմիավորենք այստեղ երկու կտակարանների ուսմունքները, որպեսզի տանք լիիրավ պատկերացում այն ուխտի մասին, որը Աստված տվել է Աբրահամին:

Սկզբնական շրջանում Աբրահամը ապրում էր Ուրե քաղաքում, որը ծաղկող – բարգավաճող քաղաք էր – այժմ գտնվում է Իրաքում: Այժմյան հնեաբանները վկայում են բարձր քաղաքակրթության մակարդակի մասին, որը կար Աբրահամի ժամանակներում: Բավականին զարգացած էր բանկային համակարգը, քաղաքացիական սպասարկումը իր համապատասխան ծառայություններով: Ուրիշ ոչինչ չիմանալով, Աբրահամն ապրում էր այդ քաղաքում, որքանով որ մենք գիտենք, որպես աշխարհիկ մարդ: Բայց հետո նրան եկավ անսովոր մի կանչ՝ Աստծո կանչը, թողնել բարեկեցիկ կյանքը – ուղ-որվել ճանապարհորդության դեպի ուխտած երկիրը: Բայց դեռ-ս լրիվ- պարզ չէր, թե որտեղ է այդ երկիրը – ինչ է այն իրենից ներկայացնում: Սպասվում էր մոտ 1500 մղոն (2400կմ) հեռավորությամբ ճամփորդություն: Այդ երկիրը Քանանի երկիրն էր՝ այժմյան Իսրայելը:

Նրա ամբողջ կյանքի ընթացքում Աստված մի քանի անգամ հայտնվել է Աբրահամին կրկնելով – ընդլայնելով նրան Իր խոստումները: Այդ խոստումները կազմում են Քրիստոսի Ավետարանի հիմքը: Որպես իսկական քրիստոնյաներ մենք մեզ վրա ենք ընդունում այն կանչը, որը ուղղված էր Աբրահամին, թողնել մեր անցողիկ գործերը, ապրելով Աստծո խոսքի հավատով՝ – ընդունելով Աստծո խոստումները այնպիսին, ինչպիսին որ կան, գնալ առաջ: Մենք կարող ենք մեզ պատկերացնել, թե ինչպես էր Աբրահամն իր ճամփորդության ժամանակ խորհում խոստումների մասին: «Չավատքով, երբ Աբրահամը կանչվեցավ (Ուրեյ քաղաքից) , մտիկ ըրավ ու գնաց

այն տեղը, որ պիտի ժառանգեր – ելավ գնաց (Քանան) ու չէր գիտեր, թե ու՞ր կերթար» (Եբր. 11:8):

Երբ մենք առաջին անգամ մտածում ենք Աստծո խոստումների մասին, մենք –ս ճիշտ չգիտենք, թե ի՞նչ է իրենից ներկայացնում Աստծո Արքայության երկիրը: Բայց մեր հավատը Աստծո խոսքի նկատմամբ պետք է լինի այնպիսին, որ մենք սիրով ենթարկվենք:

Աբրահամը քոչվոր հեթանոս չէր, որն անելիք չունենար, քան այդ խոստումների իրեն տրված հնարավորությունից օգտվելն էր միայն: Նրա կապերը – շրջապատը շատ բանով մերի նման էր: Մենք կարող ենք մտովի մեզ դնել Աբրահամի տեղը, որքան ծանր կլիներ ընդունել այդպիսի դժվարին – հուզիչ որոշում, որպեսզի հետ-ի Աստծո խոստումներին՝ մեկնի հեռավոր – անհայտ ուղիով: Հարկ կլիներ հանդիպել աշխատանքային ընկերների տարօրինակ հայացքներին, հար-անների երկակի հայացքներին («Նա կրոնամոլ է դարձել»),... այս ամենը լավ ծանոթ էր Աբրահամին: Պահանջվում էր առողջ դատողություն – ուժեղ կամք, որպեսզի ընդունվի ճիշտ որոշում – հետո այն իրագործվի: Եվ նրա համար այդ երկարատև-ճանապարհորդության ընթացքում միակ սփոփանքը խոստումների խոսքերն էին: Նա, եր-ի, լավ պահել էր դրանք իր մտքում – ամեն օր մտորում էր դրանց ճշմարիտ նշանակության մասին: Նմանատիպ հավատ դրս-որելով – գործելով դրական համապատասխան, մենք կարող ենք արժանանալ նույն պատվին, ինչպիսին ուներ Աբրահամը - անվանվել Աստծո (Ես. 41:8) բարեկամները, ճանաչել նրան (Մենդոց 18:17) – ունենալ Աստծո Արքայության մեջ հավերժական կյանքի ամուր հույսեր: Նորից ուզում ենք ընդգծել, որ Քրիստոսի Ավետարանը հենվում է Աբրահամին արված խոստումների վրա: Որպեսզի իսկապես հավատանք քրիստոնեության ուղերձին մենք պետք է հաստատ իմանանք Աստծո կողմից Աբրահամին տրված խոստումները: Առանց դրա մեր հավատը հավատ չի լինի: Ուշադիր – ազահ աչքերով մենք պետք է ընթերցենք ու վերընթերցենք Աստծո – Աբրահամի երկխոսությունը.

Երկիր

1. «- Գնա քո ազգականներից – հորդ տնից այն երկիրը, որը ես քեզ ցույց կտամ» (Մենդոց 12:1):
2. «Եվ շարունակեց գնալ Աբրահամը մինչ- Բեթել (Իսրայելի կենտրոնում)... Եվ Աստված Աբրահամին ասաց.- Հիմա աչքերդ բարձրացրու – քո կանգնած տեղից նայիր դեպի

հյուսիս – հարավ, ար–ելք – ար–մուտք: Վասն զի այս բոլոր հողերը ես քեզ պիտի տամ քո սերունդների հետ հավիտյան... Ելի՛ր, այդ երկիրը շրջիր լայնքով ու երկայնքով, քանի որ ես այն քեզ պիտի տամ» (Շննդոց 13:3, 14, 15, 17):

3. «Աստված Աբրահամի հետ ուխտ արեց ասելով, քո սերունդներին եմ տալիս ես այս երկիրը, Եգիպտոսի գետից դեպի մեծ գետը՝ Եփրատը» (Շննդոց 15:18):
4. «Եվ պիտի տամ քեզ ու քեզնից հետո քո սերունդին որպես հավիտենական ժառանգություն այն երկիրը, ուր պանդխտության մեջ էիր՝ Քանանի երկիրը» (Շննդոց 17:8):
5. «Աբրահամին – նրա սերունդին՝ Աշխարհը ժառանգելու համար տված խոստումը ոչ թե օրենքով եղավ, այլ հավատքի արդարությունով» (Յոզվմ. 4:13):

Մենք տեսնում ենք Աբրահամին արված աճող հայտնություններ.

1. Կա երկիր, ուր ես ուզում եմ, որ դու գնաս:
2. «Երկիրը, որը դու տեսնում ես, ես քեզ – քո սերունդին կտամ հավիտյան». Ուշադրություն դարձրեք, ինչպես այս խոստումը հավերժական կյանքի մասին հայտնվում է առանց ռոմանտիկ փառապսակի, գրողն այս բառերը կարտասաներ, անկասկած, մեծ հուզականությամբ – ոգեշնչումով:
3. Խոստացված երկրի տարածքը որոշված էր բավականին կոնկրետ:
4. Աբրահամը չպիտի սպասեր այդ խոստումների իրականացմանը իր կյանքի ընթացքում. Նա պետք է օտարերկրացի համարվեր երկրում, չնայած նա պետք է հետագայում ապրեր այնտեղ ընդմիշտ: Այստեղ իմաստը նրանում է, որ նա կմահանա, իսկ հետո, հարություն կառնի, որպեսզի ստանա այդ խոստումը:
5. Պողոսը, գտնվելով ոգեշնչման մեջ, ըստ եր–ույթին ընկալում էր Աբրահամին տված խոստումները, որպես ամբողջ երկրին ժառանգելու նշանակություն:

Սուրբ գիրքը դուրս է գալիս իր սովորական շրջանակներից – հիշեցնում է մեզ, որ Աբրահամը չհասավ իր կյանքի ընթացքում խոստումների իրականացմանը:

«Հավատքով ապրեց (նկատի է առնվում կյանքի ժամանակավոր բնութագիրը) Նա ավետյաց երկրին մեջ, որպես թե օտարության մեջ – ապրում էր վրանների մեջ» (Եբր. 11:9)

Նա ապրեց այդ երկրում իբր– օտարական, հավանական է, այն նույն անվստահության – անհամապատասխանության գաղտնի զգացումով, որը կա գաղթականների մոտ: Նա հազիվ թե

ապրում էր իր զավակների հետ իր սեփական երկրում: Իր ժառանգների՝ Իսահակի - Յակոբի (որոնց նույնպես վերաբերվում էին խոստումները), «ասոնք ամենքն ալ հավատքով մեռան՝ խոստումները չստացած, իսկ հապա հեռվից տեսան զանոնք ու ողջունեցին - խոստովանեցան թե իրանք օտարներ ու պանդուխտներ են երկրի վրայ» (Եբր. 11:9): Նշեք չորս պահեր.

- Խոստումների իմացությունը,- ինչը մենք անում ենք Աստվածաշունչը ուսումնասիրելով:
- «Եվ նրանք ուրախացան նրանցով», - Եթե ուրախության զգացմունքը Աբրահամի մոտ ինչ որ չափով երկարեց,- ապա ինչքա՞ն երկար կտ-ի մեզ մոտ»
- «Նրանք բոլորը մեռան հավատքով», - Նրանք մկրտված էին Յիսուսով (Գաղատ. 3:27-29)
- Մեր կյանքի օրինակով խոստովանվում ենք, որ աշխարհը, որում մենք ապրում ենք,- մեր իսկական տունը չէ, բայց մենք ապրում ենք երկրի վրա եկող ապագա դարի հույսով:

Եթե մենք բաժանում ենք այդ բոլոր պնդումները, այդ դեպքում Աբրահամը դառնում է մեր մեծ հերոսը - կյանքի օրինակը: Վերջնական խոստովանությունը, որ խոստումները կկատարվեն ապագայում, եկավ հոգևած - ծեր մարդուն, երբ մահացավ նրա կինը: Փաստորեն նա ստիպված էր գնել խոստացված հողից մի կտոր, որպեսզի այնտեղ թաղեր իր կնոջը (Շննդոց 7:16): Իսկապես, Աստված «չտվեց նրան ոչ մի ժառանգություն նրա մեջ» - նույնիսկ այնպիսի մի հողակտոր, որպեսզի նրա վրա ոտքը դնի, - մի-նույն ժամանակ նա խոստացավ, որ կտա այն հողը տիրելու համար (Շննդոց 7:5): Աբրահամի այժմյան սերունդը -ս կարող է զգալ այդպիսի աննպատակահարմարություն, երբ գնում կամ վարձով են վերցնում սեփականություն՝ հողի վրա, որը խոստացված էր մեզ մեր անձնական, հավիտենական ժառանգության համար:

Բայց Աստված պահպանում է իր խոստումները: Կգա այն օրը, երբ Աբրահամը - բոլոր, նրանք ում տրված են խոստումները, կպարգ-ատրվեն: Եբրայեցու 11:13, 39, 40 հատվածները հաստատակամորեն ապացուցում են դա.

«Բոլոր նրանք մեռան հավատքով, չստանալով խոստումները ... Որովհետ- Աստված մեր մասին նախատեսել էր ինչ որ ավելի լավ բան, քանզի նրանք առանց մեզ հասան կատարելության»:

Բոլոր ճշմարիտ հավատացյալները կպարգ-ատրվեն մի-նույն պահին, այսինքն՝ դատաստանի օրը (2 Տիմ. 4:1,8, Մթ. 25:31-34,

1 Պետ. 5:4): Սրանից հետ-ում է, որ մինչ- դատաստանի սկսվելը Աբրահամը - ուրիշները, ովքեր գիտեին այդ խոստումները, պետք է հարություն առնեն, որպեսզի դատաստանի առջ-կանգնեն ողջերի պես:

Եթե նրանք չեն ստացել այն, ինչը իրենց խոստացված էր, ապա կստանան ամբողջ խոստացվածը իրենց դատից - հարությունից հետո Քրիստոսի վերադարձին, ապա չկա ուրիշ այլընտրանք, քան ընդունել, որ Աբրահամի նմանները այժմ անգիտակից վիճակում են՝ սպասելով Քրիստոսի գալստյանը: Իսկ այդ ժամանակ ամբողջ Եվրոպայում գտնվող եկեղեցիներում ապակյա խճանկարներով զարդաքանդակները ներկայացնում են Աբրահամին այնպես, կարծես Նա գտնվում է երկնքում - գոհ է իրեն խոստացվածից՝ իր հավատքով ապրած տարիների համար: Հազարավոր մարդիկ հարյուրավոր տարիների ընթացքում անցնում են այդ նկարների մոտով, կրոնականության տեսակետից այն դիտարկելով: Արդյոք կունենա՞ք աստվածաշնչորեն հիմնավորված քաջություն, որպեսզի այդ հերթից դուրս գաք:

Սերունդ.

Ինչպես 3.2 բաժնում ասվում էր, սերունդներին խոստումները վերաբերվում են ամենից առաջ Հիսուսին, - երկրորդ - նրանց, ով գտնվում է «Քրիստոսի մեջ» -, ուստի, նույնպես համարվում է Աբրահամի սերունդը:

1. «Քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ, - քեզ պիտի օրհնեմ - մեծացնեմ Ու երկրի բոլոր ազգերը քեզնով պիտի օրհնվին» (Շննդոց 12:2, 3):
2. «Վասնզի այդ բոլոր երկիրը, որ կտեսես, քեզի ու քո սերունդիս պիտի տամ հավիտյան: Եվ քու սերունդտ երկրի փոշին պես անթիվ պիտի ընեմ, այնպես որ եթե մեկը երկրի փոշին կարենա հաշվել, քու սերունդդ ալ համրե» (Շննդոց 13:15, 16):
3. «Հիմա դեպի երկինք նայե ու աստղերը համրե, եթե զանոնք համրել կրնաս:... Քու սերունդդ այսպես պիտի ըլայ:... Քու սերունդիդ տուի այս երկիրը ... »(Շննդոց 15:5, 18):
4. «Եվ պիտի տամ քեզի ու քեզ մե ետքը քո սերունդիդ իբր-հավիտենական ժառանգություն այն երկիրը ... բոլոր Քանանի երկիրը ու անոնց Աստուածը պիտի ըլլամ» (Շննդոց 17:8):
5. «Պիտի շատացնեմ քո սերունդդ երկնքի աստղերուն ու ծով եզերքը եղող ավազին պես - քու սերունդդ իր թշնամիների

քաղաքները պիտի ժառանգե ... Եվ երկրի բոլոր ազգերը քու սերունդովդ պիտի օրհնվին » (Շննդոց 22:17, 18)

Եվ նորից ընկալումը Աբրահամի «սերունդի» հետզհետե լայնանում էր,-

1 Առաջին հերթին նրան ասվել էր, որ ինչ որ ձ-ով նա կունենա մեծ քանակությամբ ժառանգորդներ, - որ իր «սերունդի» միջոցով այդ երկիրը օրհնյալ կլինի:

2 Ավելի ուշ նրան ասվել էր, որ նրա սերունդը այնպես կշատանա, որ կդառնա մեծ ժողովուրդ: Եվ այդ ժողովուրդը իր հետ միասին այդ երկրի վրա կունենա հավիտենական կյանք, այսինքն Քանանի երկրի վրա:

3 Հետո նրան ասվել է, որ իր սերունդը կշատանա երկնքի աստղերի չափ: Սա կարող էր նշանակել, որ նա կունենա շատ հոգ-որ հետնորդներ (երկնքի աստղեր), այնպես էլ բնական հետնորդներ (ինչպես «երկրի ավազ»):

4 Նախկին խոստումները ուղեկցվում էին լրացուցիչ հաստատումով, որ շատ մարդիկ, ովքեր կդառնան նրա ընտանիքի մասը, կունենան Աստծո հետ անձնական, ազգակցական հարաբերություններ:

5 Սերունդը կհաղթանակի թշնամիների հետ ունեցած պայքարում:

Ուշադրություն դարձրեք, որ սերունդների միջոցով «օրհնություն» պիտի ստանա աշխարհի մյուս ողջ ժողովուրդը: Աստվածաշնչում օրհնյալության գաղափարը երբեմն համեմատվում է մեղքերի թողության հետ: Վերջիվերջո դա հենց մեծագույն օրհնությունն է, որը ցանկանում է ստանալ Աստծուն սիրող մարդը: Ուստի մենք կարդում ենք այնպիսի հատվածներ, ինչպիսին են՝ «Երանելի է այն մարդը, որուն հանցանքներուն թողություն եղավ: Ու անոր մեղքերը ծածկուեցան» (Սաղմ 32:1): «Օրհնության գավաթը» (1 Կորն 10:16) - գինով լցված գավաթն է, որը իրենից ներկայացնում է Քրիստոսի արյունը, որի միջոցով հնարավոր է թողությունը:

Աբրահամի միակ հետնորդը, որը աշխարհին մեղքերի թողություն բերեց, իհարկե, Հիսուսն էր, - Նոր Կտակարանում տրվում է Աբրահամին տված խոստումների հաստատումը.

«Արդ՝ խոստումները Աբրահամին ու անոր սերունդին եղան, (Աստծո կողմից), քանզի չըսեր.«Եվ քու սերունդներուդ», որպես թե շատերու համար, հապա որպես թե մեկի համար, «Եվ քու սերունդիդ», որ Քրիստոսն է» (Գաղատ. 3:16):

«... որ Աստված մեր հայրերուն հետ ըրավ, ու ըսավ

Աբրահամին. «Ձու սերունդովդ պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազգերը»: Աստուած իր Որդին յարուցանելով, առաջ քեզի դրկեց զանիկա, որպեսզի ձեզ օրհնե, ամեն մեկդ ձեր չարություններեն դարձնելով » (Գործք Առաք. 3:25, 26)

Ոչադրություն դարձրեք այստեղ, ինչպես է Պետրոսը մեջբերում - մեկնաբանում Ծննդոց 22:18- ի հատվածը.

Սերունդ = Հիսուս

Օրհնություն = Մեղքերի թողություն

Խոստումներն այն մասին, որ Հիսուսը, որպես Աբրահամի սերունդ, իր թշնամիներին կհաղթի, այստեղ տեղին է հնչում, եթե այդ խոստումը դիտվում է չարի նկատմամբ Քրիստոսի հաղթանակի համեմատ - Աստծո մարդկանց - հետ-աբար, նա-Հիսուսի ամենամեծ թշնամու:

Սերունդներին միանալը

Այժմ արդեն պարզ է, որ Աբրահամը ճիշտ էր հասկանում քրիստոնեական Ավետարանի հիմնական դրույթները: Հիմնական խոստումները վերաբերվում էին Աբրահամին - նրա սերնդին՝Հիսուսին:Ինչ կարելի է ասել էլի ինչ-որ մեկի մասին: Աբրահամի ուղղակի հետևորդը նույնիսկ ոչ միշտ էր ներգրվում նրա սերնդի մեջ(Հովհ. 8:39 Հռովմ. 9:7): Բայց մենք կարող ենք դառնալ Հիսուսի մասնիկը, որպեսզի սերունդներին ուղղված խոստումները մեզ էլ վերաբերվեն: Դրան կարելի է հասնել Հիսուսով մկրտվելով (Հռովմ. 6:3-5): Մենք հաճախ կարդում ենք Նրա անունով մկրտվելու մասին (Գործք Առաք. 2:38; 8:16; 10:48; 19:5): Գաղատ. 3:27-29 հատվածները բացառություն չեն կազմում:

«Դուք բոլորդ, ովքեր մկրտված եք Քրիստոսով, Քրիստոսի մեջ եք վերափոխվել: Չկա արդեն Հուդան, - չկա հեթանոսը. չկա ստրուկը, ոչ էլ ազատը. չկա արականը, ոչ էլ իգականը, քանզի դուք բոլորդ միավորված եք Հիսուս Քրիստոսի մեջ (մկրտվելով): Եթե դուք Քրիստոսացված եք (Նրանով մկրտված), ապա դուք Աբրահամի սերունդն եք - խոստումներով ժառանգորդ» հավերժական կյանքի խոստումը երկրի վրա, «օրհնություն» ստանալու միջոցով՝ Քրիստոսի միջոցով ներումն է: Այստեղից հետ-ումէ, որ մկրտվելով Քրիստոսով, որպես ժառանգորդ, մենք նույնպես կստանանք նրան տրված խոստումները: Ուստի Հռովմ. 8:17 հատվածը մեզ անվանում է «Քրիստոսին

համաժառանգորդ»:

Հիշեք, որ օրհնությունը մարդկանց վրա պետք է իջնի երկրի բոլոր կողմերից՝ սերունդների միջոցով: Եվ սերունդը պետք է դառնա մարդկանց համաշխարհային խումբ, նման ծովափնա ավազներին – երկնքի աստղերին: Սա պայմանավորված է նրանով, որ նրանք առաջինը ստացան օրհնությունը, որպեսզի դառնան սերունդ: Այսպիսով, սերունդը (եզակի թվով) «պիտի ծառայի նրան – պիտի անվանվի աստվածային դարեդար» (Սաղ. 22:31)

Մենք կարող ենք Աբրահամին տված երկու խոստումների մասերը ընդհանրացնել . ՎՆ

1) Երկիր

Աբրահամը – իր սերունդը, Հիսուսը, ինչպես նաև– նրանք, ովքեր նրա մեջ են, կժառանգեն Քանանի երկիրը – ընդլայնելու ճանապարհով՝ ամբողջ աշխարհի հողերը – կապրեն այնտեղ հավերժ: Այս կյանքում նրանք հող չեն ստանա, բայց այն կստանան վերջին օրը, երբ կվերադառնա Հիսուսը:

2) Սերունդը

Ամենից առաջ դա Հիսուսն էր: Նրա միջոցով կպարտվեն մարդկության բոլոր մեղքերը («թշնամիները»), այնպես որ ներելու օրհնությունը կտարածվի ողջ աշխարհով մեկ:

Հիսուսով մկրտվելու ճանապարհով մենք դառնում ենք սերունդի մի մասնիկը:

Այդ նույն երկու թելերը հետամտվում են Նոր Կտակարանի քարոզներում – զարմանք չեն հարուցում հաճախակի հիշեցումներն այն մասին, որ մարդիկ մկրտվում են, երբ լսում են դրանց մասին: Դա եղել է – կա այն եղանակը, որի միջնորդությամբ այդ խոստումները մեր վրա նույնպես կսփռվեն: Այժմ մենք կհասկանանք, որ ծերունի Պողոսը մահվան առաջ կարողանում էր որոշել իր հույսը, որպես «Իսրայելի հույսի» (Գործք Առաքելոց. 28:20). ճշմարիտ քրիստոնեական հույսը՝ առաջնային հրեական հույսն է: Քրիստոսի խոսքերը. «փրկությունը հուդաներից» (Յովհաննես. 4:22), պետք է նաև մեզ համար նշանակեն անհրաժեշտություն՝ դառնալ հոգ-որ հրեաներ նրա համար, որպեսզի մենք կարողանանք օգտվել Քրիստոսով փրկվելու միջոցով խոստումներից, որոնք տրվել էին հրեա հայրերին:

Մենք կարողում ենք, որ վաղ շրջանի քրիստոնյաները քարոզում էին.

1) «Բարեհուս լինենք Աստծո Արքայությանը –
2) Հիսուս Զրիստոսի անվան մասին» (Գործ Առաքելոց. 8:12)
Այս երկու հարցերը Աբրահամին բացատրվել են մի քիչ ուրիշ
երկու անվանումներով . ՎՆ

- 1) խոստումները երկրի մասին –
- 2) խոստումները սերունդի մասին

Ուշադրություն դարձրեք, այնուամենայնիվ, որ «ավետում» բառը
Աստծո Արքայության – Հիսուսի մասին ընդհանրացվում են
որպես «Զրիստոսի քարոզչություն» (Գործ Առաքելոց. 8:5,
Սաղմոս 12): Այս բոլորը հաճախ ընկալվում են ինչպես հետ-յալ
պնդումը. «Հիսուսը սիրում է Ձեզ! Միայն ասացեք, որ դուք
հավատում եք Նրա մահվանը ձեր փոխարեն – դուք կփրկվեք»:
Բայց »Զրիստոս« բառը պարզ ընդհանրացնում է Նրա մասին մի
շարք դրույթներ՝ նա- Նրա ապագա Արքայության մասին:
Արքայության մասին մարգարեությունը, որը արվել էր
Աբրահամին մեծ դեր խաղաց Ավետարանի ավելի վաղ
քարոզման ժամանակ:

Կորնթոսում Պողոսը մնաց «երեք ամիս, զրուցելով – համոզելով
Աստծո Արքայության» մասին (Գործք Առաք. 19:8), Եփեսոսում
նա նույնպես ապրել է, «քարոզելով Աստծո Արքայության»
(Գործք Առաք. 20:25) մասին, – նրա կարապի երգը Հռոմում
նույնպես այդ մասին էր. «Նա առավոտից մինչ- երեկո
շարադրում էր նրանց Աստծո Արքայության ուսմունքը, բերելով
վկայություններ – հավաստիացնելով նրանց Հիսուսի մասին
Մովսեսի – մարգարեների օրենքներից» (Գործք Առաքելոց 28:23):
Եվ այն փաստը, որ Պողոսը կարողանում էր շատ խոսել ցույց է
տալիս, որ Արքայության – Հիսուսի մասին Ավետարանի
հիմնական դրույթները պարզապես «Հավատացեք Հիսուսին»
արտահայտության արտասանությունը չէ: Աստծո
հայտնությունը Աբրահամին առավել մանրամասն էր, քան այդ
արտահայտությունը, – այն, ինչ Նա խոստացել էր նրան,
փաստորեն կազմում է ճշմարիտ քրիստոնեական Ավետարանի
հիմքը:

Մենք ցույց տվեցինք, որ Հիսուսով մկրտվելը մեզ դարձնում է
սերնդի մի մասնիկը, դրան համեմատ, մասնակից լինելով
խոստումների ժառանգությանը (Գաղատ. 3:27-29): Բայց միայն
մկրտությունը բավարար չէ, որպեսզի մենք ստանանք մեզ
խոստացված փրկությունը: Մենք պիտի մասնք սերնդի մեջ,
Զրիստոսի մեջ, եթե ցանկանում ենք ստանալ սերնդին արված
խոստումները: Մկրտությունը միայն սկիզբն է, մենք միայն մտել
ենք վազորդների շարքի մեջ – պետք է ամբողջ տարածությունը

վազենք մինչ- վերջ: Մի մոռացեք, որ Աբրահամի սերնդի մեջ գտնվելը դեռ-ս չի նշանակում, որ մենք Աստծո համար ընդունելի ենք դարձել: Իսրայելացիները, ինչ - որ չափով, Աբրահամի սերունդն են, բայց դա դեռ-ս չի նշանակում, որ նրանք կփրկվեն առանց մկրտության - առանց իրենց կյանքը Քրիստոսի մեջ հաստատելու, - Աբրահամի օրինակով (Յոզ. 9:7;8;4;13,14): Հիսուսը նրանց ասաց. «Գիտեմ, որ դուք Աբրահամի սերունդն եք, ամեն դեպքում փնտրեք Ինձ սպանել ... Եթե դուք լինեիք Աբրահամի երեխաները, ապա Աբրահամի գործերը կանեիք (Յովհ. 8:37,39), այսինքն, կապրեիք Աստծո - Քրիստոսի հավատքով, խոստացված սերունդ (Յովհ. 6:29)»:

«Սերունդը» պետք է ունենա իր նախահոր բնութագրերը: Եթե մենք ուզում ենք Աբրահամի իսկական սերունդը լինել մենք պետք է լինենք ոչ միայն մկրտված, բայց - ունենանք շատ մեծ հավատ Աստծո խոստումների հանդեպ, ինչպես ինքն ունեն: Այդ պատճառով նա անվանվում է «բոլոր հավատացյալների հայրը ... - հավատքի հետ-ից գնացողների» (Յոզ. 4:11,12): «Հասկացե՛ք (այսինքն, իսկապես սրտին մոտ ընդունեք), որ հավատացյալները բուն Աբրահամի որդիներն են» (Գաղ.3:7):

Այժմյան հավատքը պետք է դրս-որվի ինչ-որ գործով, այլապես Աստծո աչքերում դա հավատք չէ(Հակոբ.2:17): Առաջին հաստատումը, որ մենք իսկապես հավատում ենք այդ խոստումներին, որոնք այժմ մենք ուսումնասիրում ենք, մեր մկրտումն է: Այդ դեպքում խոստումները առանձնապես կտարածվեն մեզ վրա (Գաղ.3:27-29): Այսպիսով, իսկապես՞ դուք հավատում եք Աստծո խոստումներին: Այս հարցը մեր ամբողջ երկարատև- կյանքի ընթացքում անընդհատ պետք է մեզ տանք:

Հին - Նոր Կտակարաններ

Այժմ, կարծես, պարզ դարձավ, որ Աբրահամին տված խոստումները ընդհանրացնում են Քրիստոսի Ավետարանը: Կար-որ խոստումների մասին մյուս շարքը կազմում են այն խոստումները, որոնք Աստված տվեց հրեաներին՝ Մովսեսի օրենքների ենթատեքստում: Նրանցում ասվում է, որ եթե հրեաները ենթարկվեն օրենքին, ապա ֆիզիկապես նրանք կօրհնվեն կյանքում (Օրինաց 28): Հավիտենական կյանքի ուղղակի խոստում այս խմբում կամ «պատվիրանում» չկա: Այնպես որ, մենք կարող ենք նշել երկու «պատվիրանների » գոյությունը.

1) Աբրահամին – իր սերունդին, որոնք խոսում են ներման – հավիտենական կյանքի մասին Աստծո Արքայության մեջ՝ Հիսուսի II գալստյան ժամանակ: Այդ խոստումը տրվել է Նա-Դավթին Եղեմում:

2) Մովսեսի կենդանության տարիներին հրեա ժողովրդին խոստացել են խաղաղություն – երջանկություն նրա կյանքում, եթե մարդիկ ենթարկվեն օրենքին, որն Աստված տվեց Մովսեսին:

Աստված Աբրահամին խոստացավ ներում, – Արքայությունում հավիտենական կյանք, բայց դա հնարավոր էր միայն Հիսուսի զոհողության միջոցով: Զրիստոսի մահը խաչի վրա հաստատեց Աբրահամին տված խոստումը (Գաղ.3:17; Հռոմ.15:8; Դանիել 9:27; 2 Կորն.1:20) ուստի նրա արյունը անվանում են «Նոր Կտակարանի արյուն» (Մաթ.26:28): Հարկ է հիշել, որ Հիսուսը մեզ պարտավորեցնում էր պարբերաբար ընդունել մի բաժակ գինի, որը խորհրդանշում էր Նրա արյունը (1. Կորնթաց 11:25): «Այս բաժակը նոր կտակն է իմ արյան» (Ղուկ.22:20): Հարկ էլ կա «կտրել հացը» ի հիշատակ Հիսուսի – նրա գործերի, եթե մենք չենք հասկանում դրանք:

Հիսուսի զոհողությունը հնարավոր դարձրեց ներումը – հավիտենական կյանքը Աստծո Արքայության մեջ. այս արարքով Նա հաստատեց Աբրահամին տված խոստումը. «Այնքան ավելի ուխտի երաշխավոր եղավ Հիսուսը» (Եբր.7:22): Եբրայեցու հատվածում խոսվում է այն մասին, որ Հիսուսը չեղյալ հայտարարեց առաջին պատվիրանը – հաստատեց երկրորդը: Բառացիորեն ասված է այսպես «Չեղյալ է համարում առաջինը որպեսզի դնի երկրորդը»: Դա վկայում է այն մասին, երբ Հիսուսը հաստատեց խոստումները Աբրահամին, Նա կտակի գործողությունը դադարեցրեց, որ արվել էր Մովսեսի միջոցով: Վեր-ում հիշատակված հատվածներում ասվում է, որ իր մահով Հիսուսը հաստատեց Նոր Կտակարանը, – որ մինչ այդ կար Հին Կտակարանը, որն ավարտեց իր գոյությունը (Եբր.8:13): Դա նշանակում է, որ չնայած Զրիստոսին արված կտակը ավելի վաղ էր արվել, այն լրիվ գործողության մեջ չի դրվել մինչ- նրա մահը: Հիսուսի մահվանից հետո այդ կտակարանը կոչվեց Նոր Կտակարան, ի տարբերություն հնի, այսինքն Հին Կտակարանի: Մովսեսի միջոցով արված Հին Կտակարանի նպատակը Հիսուսի

գործերի կանխագուշակումն էր - Հիսուսին արված խոստումների վերաբերյալ հավատքի կար-որության ընդգծումն էր (Գաղատ. 3:19,21): Իր հերթին Հավատքը Հիսուսի հանդեպ ընդգծում է Մովսեսին տրված օրենքի ճշտությունը (Հռով. 3:31): Պողոսը յուրօրինակորեն ընդհանրացրեց դա այսպիսի խոսքերով. «ուրեմն օրենքը մեր դաստիարակը եղավ՝ մեզ Զրիստոսին բերելու, որպեսզի մենք հավատքով արդարանանք» (Գաղ.3:24): Հենց այդ նպատակով պահպանվեց Մովսեսի օրենքը: Եվ այն մինչ- հիմա պետք է մեզ այն ուսումնասիրելու համար:
Վեր-ում ասածն առաջին ընթերցմամբ հեշտ չէ հասկանալ, բայց մենք կարող ենք այն ընդհանրացնել հետ-յալ տեսքով. -

Աբրահամին արված խոստումները Զրիստոսի վերաբերյալ
-Նոր Կտակարան

Իսրայելցիներին օրենքի հետ կապված արված խոստումները
որ տրվել էր Մովսեսին -Հին Կտակարան

Զրիստոսի մահը: Հին Կտակարանի գործողության ավարտը (Կող 2:14-17); ուժի մեջ է մտնում Նոր Կտակարանը.

Այս կապակցությամբ, այսպիսի եր-ույթները ինչպես վանքապատական տասանորդից հարկ՝ տուրք գանձելը, շաբաթվա հաստատումը - այլև, որոնք Հին Կտակարանի մի մասն էին, դարձան ոչ պարտադիր (Տես 9.5 բաժին): Նոր Կտակարանը կկնքվի երկրային իսրայելցիների հետ, երբ նրանք կապաշխարհեն - կընդունեն Զրիստոսին (Երեմ.31:31,32; Հռով. 9:26,27;Եզեկ 16:62; 37:26), իհարկե, ցանկացած հրեա, որը կանի այդ հիմա - Հիսուսով մկրտման արարողություն կկատարի, կարող է միանգամից մտնել Նոր Կտակարան (որի մեջ չկա հրեաների բաժանում). (Գաղ.3:27-29):

Հին ու նոր Կտակարանի մասին պատկերացումները կօգնեն մեզ գիտակցելու Աստծո խոստումների գործունեությունը: Թերահավատները անարդարացիորեն մեղադրում էին վաղ քրիստոնեական քարոզիչներին այն բանում, որ նրանք չեն բերում համոզիչ փաստարկներ: Դրան ի պատասխան Պողոսն

ասաց, որ իր մահով Քրիստոսը հաստատեց Աստծո խոստումները, իսկ հույսը, որի մասին նրանք խոսում էին, դա ոչ թե թռուցիկ այլ հաստատուն նախադասություն է: «Սակայն հավատարիմ է Աստուած, որ մեր խոսքը ձեզի որ հասավ «Այո» էվ «ոչ» չէր... Քանզի Աստծո որդին Յիսուս Քրիստոսը, որ մեզմով ձեզի քարոզվեցավ..«Այո» ու ոչ » չէղավ, հապա իր մեջ եղավ «Այո»-ն.. Քանզի որչափ որ Աստծոյ խոստումներ կան՝ իր մեջ «Այո են իր մեջ» « Ամեն» են Աստուծոյ փառքի համար (2 Կորնթ. 1:17-20): Անկասկած, դա վերջ կղնի այնպիսի հարաբերության, ինչպես «Դե, ես ենթադրում եմ, որ այս ամենի մեջ կա ինչ-որ ճշմարտություն...»

3.5 Խոստումները Դավիթին

Աբրահամի նման, Դավիթը - Աստծո կողմից խոստումներ ստացած ուրիշները դյուրին կյանք չունեին: Դավիթը մեծ ընտանիքի փոքր որդին էր: Քրիստոսի ծննդից 1000տարի առաջ Իսրայելում դա նշանակում էր, որ նա ոչխար էր արածացնում - իր ավագ ավելի տնտեսավար եղբայրներին մանր ծառայություններ էր մատուցում (1 Թագավ. 15-17): Այդ ժամանակվա ընթացքում նա այնպիսի հավատ ստացավ Աստծո հանդեպ , որն ունեին միայն ոչ շատ մարդիկ:

Մտեցավ այն օրը, որ Իսրայելցիները պետք է ընդունեին իրենց ազդեսիվ հար-անների՝ փոշտացիների մարտահրավերը: Յրեաները պարտավոր էին իրենց մեջ ընտրել մեկին, որը կկարողանար մարտնչել հսկա Գողիաթի հետ, փոշտացիների չեմպիոնի: Ներկայացված պայմանի համաձայն, հաղթողը պիտի կառավարեր պարտվող կողմի ժողովրդին: Աստծո օգնությամբ Դավիթը հաղթեց Գողիաթին, չնայած կռվում էր պարսատիկով - քարերով: Այս հաղթանակը Դավիթին բերեց այնպիսի հռչակ, որ այն գերազանցեց թագավորի (Սավուդի) համբավը: «Բայց նախանձը գերեզմանի պես խիստ էր» (Երգ Երգոց 8:6) -այս խոսքերը հաստատվեցին Սավուդի հետագա գործողություններում, որը 20 տարի ընկած էր Դավիթի հետ-ից ինչպես հարավային Իսրայելի անապատներով առնետի հետ-ից, որպեսզի սպանի նրան:

Վերջիվերջո Դավիթը դարձավ Թագավոր, -, որպեսզի արտահայտի իր շնորհակալությունն Աստծուն՝ նրա սիրո

համար, երբ ինքը թաքնվում էր հետապնդումից, նա որոշեց կառուցել Տաճար Նրա համար: Սակայն, Աստված ասաց, որ Նրա որդի Սողոմոնը կկառուցի Տաճարը, իսկ Դավիթը թող իր համար տուն կառուցի (2 Թագով. 7:4-13): Հետո հետ-եց մանրամասն խոստումները, որի մեջ կային այնպիսիները, որոնք ասվել էին Աբրահամին.-

«Երբ քո օրերդ լեցուին ու դուն քո հայրերուդ հետ քնանաս, քեզմե ետքը քու երանքեդ ելլող զավակդ պիտի բարձրացնեմ ու անոր թագավորությունը պիտի հաստատեմ: Անիկա իմ անվանս տուն պիտի շինե ու անոր թագավորության աթոռը հավիտեան պիտի կանգնեմ: Ես անոր հայր պիտի ըլլամ ու անիկա ինձի որդի պիտի ըլլայ: Եթե անիկա որդի պիտի ըլլայ: Եթե անկախ անիրավություն ընե, ես զանիկա մարդոց գավազանովն ու մարդոց որդիներուն հարվածներով պիտի պատժեմ...» տ.12-16): Մեր Նախորդ պարապմունքներից գիտենք, որ «սերունդը» կլինի Հիսուսը, Նրա նկարագրումը որպես Աստծո որդու (2 Թագ.7:14) հաստատում է այդ, այնպես ինչպես այդ հաստատում է Աստվածաշնչի այլ տեղերում.-

-«Ես Դավիթի արմատն ու հետնորդն եմ», ասաց Հիսուսը (հայտն .22:16):

-«Իմ որդու մասին (Հիսուսի), որը ծնվեց Դավիթի սերունդից մարմնե կողմանե» (Հռոմ. 1:13):

-«Ասոր (Դավիթի) սերունդեն Աստուած իր խոստումին պես Իսրայելին՝ Փրկիչ Հիսուսը հանեց» (Գործք Առաքելոց 13:23):

-Հրեշտակն ասաց Մարիամին Հիսուսի՝ նրա որդու համար «Անիկա մեծ պիտի ըլլայ ու Բարձրյալին որդի պիտի կոչուի: Տեր Աստվածը անոր պիտի տայ իր հորը Դավիթին աթոռը ու Հակոբին տանը վրայ հավիտենական պիտի թագավորե: Անոր թագավորությունը վերջ պիտի չունենայ» (Ղուկ. 1:32, 33): Այս խոստումը Դավթի սերունդին (2 Թագ.7:13) վերաբերվում է Հիսուսին:

Հաստատ որոշելով, որ սերունդը Հիսուսն էր, այժմ մեզ մնում է ուշադրություն դարձնել մի շարք կար-որ հարցերի վրա.

-«Քո սերունդը, որը կծնվի քո մարմնից...Ես նրան հայր կլինեմ -

Նա ինձ որդի կանվանվի »... քեզմե ետքը քո երանքեդ ելլող զավակդ պիտի բարձրացնեմ – անոր թագավորությունը պիտի հաստատեմ» (2 Թագավ. 7:12;14; Սաղմ. 132:11): Հիսուսը, որպես սերունդ բառիս բուն իմաստով Դավթի մարմնական հետևորդն էր, – միաժամանակ նրա հայրը Աստվածն էր: Դա հնարավոր էր միայն անմեղ կույսից ծնվելու միջոցով, ինչպես այդ մասին ասվում էր Նոր Կտակարանում: Հիսուսի մայրը Մարիամն էր, Դավիթի ժառանգորդը (Ղուկ.1:32) բայց նրա հայրը մարդ չէր, այլ Աստված: Որպեսզի Մարիամը հղիանար Հիսուսով, նա ազդեց նրա պտղի վրա գոյացման համար հրաշագործորեն Սուրբ Հոգու միջնորդությամբ: Եվ Հրեշտակն այդ մասին այսպես խոսեց. «Սուրբ հոգին պիտի գայ քեզի ու Բարձրեալին զորությունը քու վրադ պիտի ըլլայ. ուստի այն քեզմե ծնանելու սուրբ Աստծոյ Որդին պիտի կոչվի» (Ղուկ.1:35): «Կույսից ծնվելը» միակ միջոցն էր համապատասխան ձ-ով խոստումը կատարելու համար:

-«Նա իմ անվամբ տուն կշինի » (2 Թագավ.7:13): Այս բառերը նշանակում են, որ Հիսուսը Աստծո տաճար կկառուցի-ինչպես բառացի իմաստով, այնպես էլ հոգ-որ: Եզեկ.40-48 գլուխներում մանրամասն տրվում է, թե Երուսաղեմում ինչպիսի տաճար կկառուցվի Ոսկե դարում (Աստծո Արքայության առաջին 1000 տարվա ընթացքում՝ Հիսուսի II գալուստից հետո): Աստծո «տունը» այն տունն է, որտեղ կապրի Աստված: Յեսայի 66:1,2 սաղմոսներում նույնպես ասվում է այն մասին, որ Աստված կգա, որպեսզի ապրի այն մարդկանց սրտերում, ովքեր Նրա խոսքին հնազանդ են: Հիսուսը, ուստի, այժմ ճշմարիտ հավատացյալներից Աստծո համար հոգ-որ տաճար է կառուցում, որտեղ Նա պիտի ապրի: Այստեղ տեղին է հիշատակել Պետրոսի ասած խոսքերը Հիսուսի մասին, ինչպես Աստծո տաճարի (1.Պետրոս2:4-8) անկյունաքարի – քրիստոնյաների մասին, որոնք կենդանի քարեր են որոնցով պիտի կառուցվի տաճարը (1 Պետ. 2:5):

-«Անիկա իմ անուանս պիտի շինե, ու անոր (Քրիստոսի) թագավորությանը աթոռը յավիտեան պիտի կանգնեմ...քու թագավորությանդ քու առջ-դ յավիտեան... ու հաստատ պիտի մնայ... » (2. Թագավ. 7:13, 16 Եսայ 9:6,7): Հետ-աբար Քրիստոսի թագավորությունը պիտի հիմնադրվի Իսրայելում- Դավիթի թագավորությունը: Դա նշանակում է, որ ապագա Աստծո Արքայությունը կլինի Իսրայելի թագավորության

վերականգնումը: (Ավելի մանրամասն այս մասին կխոսվի 5,3 բաժնում): Այս խոստումի կատարման համար, Քրիստոսը կթագավորի Դավիթի «Գահին», կամ նրա կառավարման տեղում: Բառիս բուն իմաստով դա կլինի Երուսաղեմում: Դա – ս մեկ ապացույց է, որ այդ խոստումների կատարման համար, Արքայությունը կհաստատվի այստեղ, Երկրի վրա:

-«Եվ անսասան կլինի քո տունը – թագավորությունը հավիտյան», - բառերը (2. Թագ. 7:16) հիմք են տալիս մտածելու, որ Դավիթը Քրիստոսի հավիտենական արքայության հաստատման վկա կլինի: Դա աննուղղակի խոստում էր, որ նա հարություն կառնի, որպեսզի սեփական աչքերով տեսնի համաշխարհային Արքայության հաստատումը, որը կկառավարի Քրիստոսը Երուսաղեմից:

Այս խոստումները Դավթին բացառիկորեն անհրաժեշտ են ընկալման համար: Դավիթը ուրախ ասում էր, որ դա «հավերժական խոստում է...քանզի իմ բոլոր փրկությունս ու իմ բոլոր բաղձանքս այս է» (2 Թագ. 23:5): Սա վերաբերում է նա– մեր փրկությանը, մեր ամբողջ ցանկությունը նրանում է, որպեսզի այդ խոստումները տարածվեն մեզ վրա: Մեկ անգամ – ս պետք է ընդգծել այդ վավերացման կար–որությունը: Ողբերգություն է, որ քրիստոնեությունը քարոզում է քարացած ուսմունքներ, որոնք լիովին հակասում են այդ զարմանալի ճշմարտությանը:-

-Եթե Հիսուսը մինչ– իր ծնունդը գոյություն ունենար որպես ֆիզական անձնավորություն, այդ դեպքում անհիմն կլինեին այն բոլոր խոստումները, որ Հիսուսը կլինի Դավթի սերունդը կամ նրա ժառանգը:

-Եթե Աստծո Արքայությունը պետք է լինի երկնքում, ապա Հիսուսը չի կարողանա վերականգնել Դավիթի թագավորությունը Իսրայելում, ինչպես նա– չի կարողանա ղեկավարել Դավիթի գահից – նրա փոխարեն: Այդ Ամենը եղել է երկրի վրա, – ուստի, դրանց վերականգնումը պետք է տեղի ունենա երկրի վրա:

Կատարվեցի՞ն արդյոք խոստումները Սողոմոնի մեջ

Դավթի հարազատ որդին՝ Սողոմոնը, կատարեց Աստծո կողմից Դավիթին տրված խոստումների որոշ մասը: Նա կառուցեց

Աստծո տաճարը (3. Թագ.5-8), – նա ուներ շատ արագ բարգավաճող թագավորություն: Հար-ան երկրների կառավարողները Սողոմոնի մոտ էին ուղարկում իրենց ներկայացուցիչներին, որպեսզի հավատարմագրեր տան Նրանց իրենց հարգանքի մասին (3.Թագ.10), իսկ տաճարի բավական ակտիվ հաճախումից բխում էր հոգ-որ բարեգործություն: Սողոմոնի թագավորությունը կանխատեսում էր առավել շատ կատարումը Դավթին արված խոստումների, որոնք տեսանելի կլինեն թագավորության ժամանակ:

Որոշ մարդիկ պնդում են, որ Դավթին տրված խոստումները լրիվ կատարվեցին Սողոմոնի մեջ, սակայն դա չի հաստատվում հետ-յալ փաստերով:

-Նոր Կտակարանի շատ վկայություններ ասում են, որ որպես «սերունդ» եղել է Զրիստոսը, այլ ոչ թե Սողոմոնը:

-«Սերունդի» Արքայությունը պետք է լինի հավերժ, իսկ Սողոմոնի սերունդը այդպիսին չէր:

-Դավիթը ընդունում էր, որ խոստումները հավերժական կյանքի մասին էին, իսկ դա ոչ մի առնչություն չունեւր նրա անմիջական սերնդի հետ. «...թե- իմ տունս Աստծո քով այդպես չէ, սակայն ինձի հետ հավիտենական ուխտ մը ըրավ» (2.Թագ.23:5):

-Դավթի սերունդը Մեսսիան էր, մեղքերից Փրկողը (Եսայ 9:6, 7;22; Երեմ. 33:5,6,15; Հովհ.7:42): Բայց Սողոմոնը, ավելի ուշ, հեռացավ Աստծուց (Թագ.11:1-13; Նեեմի գիրք 13:26) իր բազմաթիվ օտարերկրացի կանանց պատճառով:

Հերձված 9: Երկրի – երկնքի խորտակումը (Հայտն Հովհ.21:1, 2 Պետրոս 3:6-12)

Քանի որ Աստծո մտադրությունը, այստեղ՝ երկրի վրա, իր Արքայության հաստատումն է (տես Գլուխ 6 – 4.4բաժինը), ապա անհավանական է թվում, որպեսզի նա բնաջնջի մեր մոլորակը: 4:3 բաժնում ասվում է, որ նա մի քանի անգամ խոստացել է չանել այդ բանը: Վերը բերված մեջբերումները երկրի – երկնքի խորտակման մասին կարելի է հասկանալ փոխաբերական իմաստով:

Պետրոսի ուղերձի հատվածը ցույց է տալիս Նոյի ժամանակներում երկրի վրա դատաստանի նույնությունը այն բանի հետ, որ կունենա «Տիրոջ օրը» ապագայում: «Այն ժամանակվա աշխարհը զոհվեց, ջրասույզ եղավ: Իսկ այժմյան երկինքն ու երկիրը ...պահվում են կրակի համար դատաստանի օրվան» (2.Պետր.3:6, 7): Պետրոսը նշում է ջրի՝ որպես ոչնչացման գործակալի, - կրակի միջ- եղած տարբերությունը, որը պետք է կիրառվի Քրիստոսի II գալստյան դեպքում: Նոյի ժամանակ «Երկինքն որ երկիրը», բառացիորեն չբնաջնջվեցին, բայց զոհվեցին «բոլոր կենդանի էակները», որոնք մեղսագործ էին (Մտնողոց 7:21; Էջ 6:5,12): «Երկինքն ու երկիրը», հետ-աբար նշանակում են առարկայական համակարգ կամ մարդկային կազմակերպություն: Նրանք, ովքեր ճիշտ չեն հասկանում այդ հատվածը, հակված են ուշադրություն չդարձնելու «երկնքի» խորտակման մասին բառերին, որի մասին ասվում է վեր-ում: Դրանք չի կարելի ընդունել բառացիորեն, -քանի որ դրանք Աստծո (Սաղմ.123:1) գտնվելու վայր են, որտեղ չկա մեղսագործություն (Ամբակում 1:13; Սաղմ 65:4) - նրանք ավետում են Աստծո փառքի մասին (Սաղմ.19:1): Եթե երկնքի խորտակման մասին բառերը հարկ է հասկանալ փոխաբերական իմաստով, ապա առավել -ս դա վերաբերվում է «երկրին»:

Հետ-յալ հատվածները վկայում են, որ «երկինք ու երկիր» բառերը որոնք հիշատակվում են Աստվածաշնչի մյուս մասերում չի կարելի հասկանալ բառացիորեն, քանզի նրանք վերաբերվում են երկրի առավել առարկայական համակարգին:

-«Նայում եմ երկրին, - ահա, այն ավերված է ու դատարկ; երկինքն ու չկա այնտեղ լույս...քանզի Աստված այսպես ասաց.ամբողջ երկիրը (Իսրայելի) պետք է դատարկվի...Կողբա սրա համար երկիրը - կխոժոռվի երկինքը վեր-ներում» (Երեմիա. 4:23-28): Սա մարգարեություն է «երկնքի ու երկրի» վրա դատաստանի, ինչպես նա-՝ Իսրայելի ժողովրդի: Այս ամենի մասին կողբան (հարաբերական իմաստով) «երկինքն ու երկիրը»:

-«Մովսեսը ավելի վաղ դիմում էր բոլոր իսրայելցիներին. «Լռիր երկինք, ես պիտի խոսեմ - լսիր երկի իմ բառերը» (Երկրորդ օր. 32:1): Այստեղ ընդգծվում է ժողովրդի երկու կարգի առկայությունը, որոնց նա դիմում էր, 1) ավագանուն, - 2) «Իսրայելցիների ամբողջ ժողովը» (Երկր.օրին.31:28,30):

Ավագանին հավասարեցվում է «երկնքին», իսկ հասարակ մարդիկ «երկրին»:

-Եսային իր մարգարեությունը սկսում է նմանատիպ ոգով.«Լսեք, երկինք, - լռիր երկիր...Լսեք Աստծո խոսքը, իշխաններ..Ժողովուրդ ուշադիր եղիր մեր Աստծո օրենքին» (Եսայ.1:2,10): Այստեղ Նորից հետազոտվում է երկնքի ու իշխանավորների միջ-, երկրի ու ժողովրդի միջ- նույնացումը:

-«Նա կոչ է անում վեր-ից երկնքին ու երկրին, Իսրայելի իր ժողովրդին դատել (Սաղմ.50:4)»: Այս սաղմոսը ինքն իր մասին շատ բան է ասում:

-«Քանզի իմ սուրս Երկնքի մեջ արբեցած է, ահա անիկա Եղովմին վրա իջած է... Տիրոջ սուրը արյունով լեցուած է... Ու Եղովմին երկրի մեջ՝ մեծ ըսպանդ (Եսայե . 34: 5, 6) »: Երկինքը այստեղ հավասարեցվում է Եդեմի հետ: Եվ, հետ-աբար, ավելի վաղ արված մարգարեությունը, որ «երկնքի բոլոր գործերը կհավկեն» (Ես. 34:4) վերաբերվում է Եդեմի Հավկելուն:

- Երկինքը - երկիրը, որոնց մասին խոսվում է որպես խորտակվող, Եսայ.13 գլխում՝ վերաբերվում է Բաբելոնի ժողովրդին: Աստված Բաբելոնի մասին մի շարք արտահայտություններում ասում է «Ուստի պիտի սարսեմ երկինքը ու երկիրը իր տեղեն պիտի սասանի...Բաբելոնի ժողովուրդը հալածվածի պես պիտի ըլլա...անոնց ամեն մեկը իր ժողովրդին պիտի դառնայ, - ամեն մարդ իր երկիրը պիտի փախչի» (Ես. 13:13,14): Այստեղ երկինքն ու երկրի ցնցումը հավասարեցվում է ժողովրդի փախչելուն:

Այս ամենը հիշելով, պետք է ենթադրել, որ Նոր Կտակարանի մեջբերումները Նոր երկնքի ու երկրի մասին Քրիստոսի վերադարձի դեպքում պետք է վերաբերվեն այն կազմակերպության համակարգին, որը կստեղծվի Աստծո Արքայության դեպքում:

2 Պետրոսի 3-գլխի ավելի ուշադիր ընթերցումը կհաստատի այդ: Այժմյան «երկնքի ու երկրի» նկարագրության վերջում, 13 հատվածը շարունակում է «համենայն դեպս, մենք, Նրա խոստումներով, սպասում ենք Նոր երկնքի ու երկրի, որոնց վրա ապրում է ճշմարտությունը»: Այստեղ շարադրվում է Աստծո խոստումը, որի մասին խոսվում է Եսայ. 65:17 հատվածում-

«Քանզի ահա, Ես արարում եմ նոր երկինք ու երկիր»: Ես. 65
գլխի մյուս մասում տրվում է կյանքի կազմակերպման նոր
համակարգ, այստեղ՝ երկրի վրա. «Ես Երուսաղեմը
ուրախության համար կըստեղծեմ...անոնք պիտի չշինեն,
որպեսզի ուրիշները բնակին...քանզի երիտասարդը հարյուր
տարեկան պիտի մեռնի...(այսինքն կյանքի տ-ողությունը
կերկարի)...Գայլն ու գառը մեկ տեղ պիտի արածին...» Ես.65:18-
25): Այս ավետումները պարզորոշ վերաբերվում են ապագա
Աստծո արքայությանը երկրի վրա-նոր «երկնքին – երկրին»,
որոնք կփոխարինեն այժմյան անկատար Էակներին:

Յերձված 10: «Բրիտանական Իսրայելիզմի Հավակնությունը»

Հ.Ու. Արմատրոնզի «Հասարակ ճշմարտություն»
կազմակերպության կողմնակիցները առաջ քաշեցին մի
գաղափար այն մասին, որ խոստումները Աբրահամին արդեն
կատարվել են ամերիկյան ու անգլիական ժողովուրդների մեջ,
որոնք նրանց կարծիքով հանդիսանում են Եփրեմը – Մանասիեն:
«Բրիտանական իսրայելիզմի» շարժման անդամները համարում
են, որ Անգլիայի թագավորների ու թագուհիների ծագումը
Հուդայի գծով է, որը սկսվել է Դավիթ թագավորից: Իրենց
տեսությունն արդարացնելու նպատակով նրանք պետք է
հետ-ուշուր անեին, որ հրեաները մերժվել էին, որպես
Աստծո ժողովուրդ, իսկ նրանց փոխարեն ընտրվել էին
բրիտանական ժողովուրդները:

3-րդ գլխում շարադրածին համապատասխան պարզ է, որ
աստվածաշնչորեն այդ հավակնությունը չունի որ-է
հիմնավորում: Ստոր-բերվում են ընդամենը մի քանի օրինակներ
բազմաթիվ շարքից, որը հաստատում է այդպիսի
մտածելակերպի սխալականությունը:

-«Բոլոր մարդիկ մեռք են գործել – Աստծո փառքից զրկված են
(Հռովմ.3:23), հետ-աբար՝ Զրիստոսը մեռել է որպեսզի
հնարավորություն տա բոլոր ազգությունների մարդկանց
ստանալ փրկվելու հնարավորություն: Նշանակություն չունի, թե
մենք ինչ ազգության ենք պատկանում, եթե մենք ստացել ենք
Զրիստոսով մկրտվելու արարողություն – դարձել ենք հոգ-որ
Իսրայելի մասնիկը» (Գաղ. 3:27-29): Մենք խրատ ենք ստացել
Ավետարանը քարոզելու ժողովրդին, մկրտվելու մղելով այն
մարդկանց, ովքեր հավատում են նրան (Մարկ.16:15,16):

Այսպիսով նոր Իսրայելը կազմված է բոլոր ազգությունների մարդկանցից, այլ ոչ թե միայն բրիտանացիներից:

-Շատ դժվար է հաստատել բրիտանացի - ամերիկացի ժողովուրդների ծագումը. նրանք կազմված են աշխարհի տարբեր մասերի ժողովուրդների խառնուրդից: Եվ այն, որ ինչ որ մեկը ծնվել է այդ երկրներում, չի նշանակում, որ այդ ժողովուրդը Աստծո ընտրյալն է:

-Բրիտանական իսրայելցիները պնդում են, որ Աբրահամի սերունդին արված խոստումների փառաբանումը կատարվել են բրիտանական ժողովրդի մեջ անկախ նրանց Աստծուն հնազանդ լինելուց: Բայց սա լիովին հակասում է ոչ մեկ անգամ կրկնվող այն սկզբունքին, որ Աստծո օրհնանքները կիջնեն միայն այն մարդկանց վրա, ովքեր հնազանդ են նրան: Դեպտ.26 – Երկր.օրինաց 28 գլուխներում ընդգծվում են, որ օրհնանքը կիջնի իսրայելացիների վրա, եթե նրանք ենթարկվեն Նրա խոսքին, – անեծքներ կթափվեն նրանց վրա իրենց անհնազանդության դեպքում: Պնդումն այն մասին, որ աստված բրիտանացիներին ի վերուստ առաքել է իր օրհնանքները անկախ իր խոսքին նրանց հնազանդությունից, – հաճախ նրա նկատմամբ բացահայտ անհնազանդության առջ–, ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ պայմանների խախտում, որոնց հիման վրա Աստված ուղարկում է Իր օրհնանքները:

-Պնդումը, որ Աստված մերժեց իր Իսրայելի ժողովրդին – փոխարինեց նրանց բրիտանացիներով, հակասում է հռովմ.11:1,2-ի հատվածներում արտահայտված «Մի՞թե Աստված մերժեց իր ժողովրդին: Երբե՞ք: Զանգի – ես (Պողոսը) եմ իսրայելցի, Աբրահամի սերունդը..Աստված իր ժողովրդին չմերժեց, որին ի սկզբանե Նա գիտեր»:

-Աստծո Արքայությունը նախկինում Իսրայելի Թագավորությունն էր: Այն հերքվեց անհնազանդության պատճառով, բայց Արքայությունը կվերականգնվի (Եզեկ.21:25-27), երբ Հիսուսը կնստի այնտեղ Դավթի գահին (Ղուկ.1:32):

-Իսրայելի թափառական մարդիկ այժմ նորից կհավաքվեն աշխարհի բոլոր ծայրերից. «Ահա ես Իսրայելի որդիները պիտի առնեմ այն ազգերուն միջեն, որ գային զանոնք ամեն կողմե պիտի հավաքեմ ու զանոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ...Իսրայելի վրայ մեկ ազգ պիտի ընեմ...»(Եզեկ.37:21,22): Ներկայումս դա կատարվում է, – հրեաները վերադառնում են իրենց երկիրը: Նրանց լրիվ վերադարձը կլինի Արքայության

Ժամանակ, որը հրեաների վերադարձի այս ընթացքը հաշվի առնելով՝ պետք է որ տեղի ունենա մոտ ժամանակներում:

Յավելված . Այն մարդիկ, ովքեր հետաքրքրվում են այս հարցով, կարող են անվճար ստանալ հրատարակիչներից «Բրիտանական Իսրայելիզմի ուսումնասիրությունները» գրքուկը:

Գլուխ 3. Հարցեր

1. Աստծո խոստումներից որո՞նք են կանխագուշակում մեղքի – բարեպաշտության մշտական պայքարը
 - ա) Նոյին արված խոստումները
 - բ) Եդեմում արված խոստումները
 - գ) Խոստումները Դավիթին
 - դ) Խոստումները Աբրահամին
2. Ստոր– բերված պնդումներից որո՞նք են ճշմարիտ Եդեմում արված խոստումներից.
 - ա) Օձի սերմերը Լյուցիֆերն է
 - բ) Քրիստոսը – բարեպաշտները կնոջից սերված են
 - գ) Օձի սերունդը վիրավորվել էր ժամանակավորապես Քրիստոսի կողմից.
 - դ) Կնոջ սերունդը վիրավորվել էր Քրիստոսի մահով:
3. Որտե՞ղ պետք է հավերժորեն ապրի Աբրահամի սերունդը.
 - ա) Երկնքում
 - բ) Երուսաղեմ քաղաքում
 - գ) Երկրի վրա
 - դ) Ոմանք Երկնքում, ոմանք՝ Երկրի վրա.
4. Ստոր– բերվածներից ի՞նչը խոստացվեց Դավթին.
 - ա) Որ նրա մեծագույն հետևորդը (ժառանգորդը) պիտի թագավորի հավերժ
 - բ) Որ նրա «սերունդը» կունենա Արքայություն երկնքում
 - գ) Որ սերունդը կլինի Աստծո որդին
 - դ) Որ իր սերունդը, Յիսուսը, կապրի Երկնքում մինչ–երկրի վրա իր ծնունդը
5. Ինչպե՞ս մենք կկարողանանք Աբրահամի սերունդ դառնալ:
6. Երկիրը կկործանվի՞ ընդմիշտ:
7. Ինչպե՞ս են Աստծո խոստումները հաստատում 6-րդ հարցի պատասխանը:
8. Բացատրեք Եդեմում արված խոստումները, որոնց մասին ասված են Ծննդոց 3:15 գլխում:

Գլուխ 4

Աստված – մահ

4.1 Մարդու բնույթը

Մարդկանց մեծամասնությունը, եր-ի, շատ քիչ ժամանակ է առանձնացնում մահվան, կամ անձնական բնույթի մասին մտորումներին, որը վերջին հաշվով մահվան պատճառն է: Իր անձի նման վերլուծման բացակայությունը հանգեցնում է ինքնաճանաչման բացակայությանը –, հետ-աբար, մարդիկ լողում են կյանքի հոսանքի ուղղությամբ, իրենց որոշումները ընդունելով սեփական բնական ցանկություններին համապատասխան: Այդուհանդերձ, հոգու խորքում ամեն մարդ ընդունում է իր կյանքի անցողիկությունը –, որ վաղ թե ուշ նա պետք է հանդիպի մահվանը: «Ի՞նչ է ձեր կյանքը: Գոլորշի, կարճ ժամանակով եր-ացող – հետո անհետացող» (Յակ.4:14): «Մենք կմեռնենք, – կլինենք որպես ջուր, լցված հողի վրա, որը չի կարելի հավաքել » (Թագ.14:14): «Ինչպես խոտը, որը բուսնում է առավոտյան, առավոտյան (երիտասարդությունը) ծաղկում – կանաչում է, երեկոյան հնձվում է – չորանում» (Սաղմ.90:6): Լինելով իսկապես մտածող մարդ, Մովսեսը ընդունում էր այդ – դիմելով Աստծուն, ինդրում էր. «Այնպես սովբեցուր մեզի մեր օրերը համրել, որ սրտի իմաստություն ստանանք » (Սաղ 90:12): Եվ, նկատի առնելով մեր գոյության անհարատ-ությունը, մենք պետք է մեր կյանքի իսկական իմաստությունը դիտարկենք որպես առաջնային առաջնություն:

Մարդիկ տարբեր կերպ են վերաբերվում իրենց մահվանը: Որոշ կուլտուրաներ փորձում էին մարդու մահը – հուղարկավորումը ներկայացնել որպես նրանց կյանքի մաս, հարթեցնելով այդպիսով նրա կորուստի դառնությունը – խլացնելով կյանքի կարճատև-ության միտքը: Իրենց «քրիստոնյա» անվանող շատ մարդիկ եկել են այն համոզման, որ մարդն ունի «անմահ հոգի», կամ ինչ-որ անմահության մասնիկ իր մեջ, որը վերապրում է մահը, ուղ-որվելով ինչ-որ տեղ՝ որ-է նվեր կամ պատիժ ստանալու: Քանի որ մահը մարդկային կեցության հիմնական պրոբլեմն է – ողբերգությունը, ապա պետք է սպասել, որ մարդու գիտակցությունը կգտնի հոգ-որ տազնապը մեղմացնելու ինչ-որ միջոց: Ուստի զարմանալի չէ, որ կեղծ մեկնություններ են ծագում մահվան – բուն մարդկային բնույթի վերաբերյալ: Որպեսզի գտնենք իսկական ճշմարտությունը այս հարցի վերաբերյալ, անհրաժեշտ է, ինչպես միշտ, անդրադառնալ

Աստվածաշնչին – պարզել, ի՞նչ է ասված այնտեղ այդ առիթով: Հիշարժան է, որ ամենաառաջին սուտը, որի մասին ասվում է Աստվածաշնչում, դա Եդեմում օձի սուտն էր: Չնայած Աստծո պարզ պատգամին, որ մարդը «մահով կմեռնի», եթե մեղսագործի (Շննդոց 2:17), օձն ասաց. - «Ոչ, չի մեռնի» (Շննդոց 3:4): Այս փորձը, ժխտել մահվան վերջանելիությունը – անպայմանությունը, դարձել է բոլոր կեղծ կրոնների բնութագիրը:

Որպեսզի հասկանանք մեր իսկական բնույթը, մենք պետք է գիտենանք, թե ի՞նչ է ասում Աստվածաշունչը մարդու ստեղծման մասին: Այս իրադարձության նկարագրությունը տրվում է հասարակ – հստակ լեզվով, որը ոչ մի տարակուսանք չի թողնում այն հարցի մասին, ի՞նչ ենք մենք ներկայացնում մեզանից՝ ըստ մեր բնույթի (տես. հերձված 18, ինչ ասված է բառացիորեն Շննդոց գրքում): «Եվ ստեղծեց Տեր Աստված մարդու գետնի հողից...քանզի հող էիր դուն – հող պիտի դառնաս» (Շննդոց 2:7; 3:19): Այստեղ բացարձակապես ոչ մի ակնարկ չկա այն մասին, որ մարդն անմահ է. ոչ մի մաս նրանից չի մնա, որը կապրի իր մահից հետո:

Աստվածաշնչում մի քանի անգամ ընդգծվում է, որ մարդը հիմնականում կազմված է երկրի մոխրից. «Մենք կավահող ենք» (Եսայ.64:8). «Մարդը Երկրից՝ Հողեղեն է» (1 Կորնթ.15:47), մարդիկ, «որոնց հիմքը փոշիին մեջ է» (Հոբ.4:19); «մարդը կվերադառնար դեպի փոշին» (հոբ.3:14,15); Աբրահամը թույլատրում էր, որ նա «փոշի ու մոխիր» է (Շննդոց 18:27): Այն բանից հետո, երբ Աստծո խրատները խախտվեցին Եդեմում Աստված «Վնդեց Ադամը – Եդեմի պարտեզին ար-եյան կողմեն...կենաց ծառին ճամփան պահելու համար...Ու հիմա պիտի չթուլատրեմ որ ձեռքը երկնցնե – կենաց ծառեն ալ առնե – ուտե ու յավիտենական ապրի» (Շննդոց 3:22,24): Եթե մարդն իր մեջ ունենար անմահ մասնիկ, ապա այդ բոլորը, անշուշտ, ավելորդ կլինեին:

Անմահություն որոշակի պայմանի դեպքում

Ավետարանում բազմիցս կրկնվում են բառեր, որոնք ասում են, որ մարդ կարող է հավերժական կյանքի – անմահության միջոց գտնել Հիսուսի աշխատանքների միջոցով: Դա միակ միջոցն է անմահություն ստանալու, որի մասին խոսվում է Աստվածաշնչում, – այստեղից հետ-ում է, որ մարդու հավերժական կյանքի մասին ցանկացած միտք, որը

գիտակցորեն կտառապի իր կատարած մեղքերի համար, զրկված է Աստվածաշնչյան որ-է պաշտպանությունից: Անմահություն ստանալու միակ ուղին կայանում է Աստծո պատգամներին հնազանդ լինելու մեջ, - միայն հնազանդ մարդիկ կունենան հավիտենական կյանք կատարելության վիճակում, որպես պարզ- իրենց բարեպաշտության համար:

Չետ-յալ հատվածները պարզ ապացույցներն են, որ անմահությունը տրվում է որոշակի պայմաններով, - որ մարդը չի տիրապետում դրան բոլոր դեպքերում.-

-«Բայց հիմա յատնվեցավ մեր Փրկիչին Քրիստոսին եր-ալով. որ մահը խափանեց - լուսավորեց կյանքը ու անմահությունը ավետարանի միջոցով» (2 Տիմոթ. 1:10; 1Յովհ.1:12):

-«...Եթե Որդի մարդոյ մարմինը չուտեք - անոր արյունը չիմեք, ձեր անձերուն մեջ կեանք չեք ունենար: Ո՛վ իմ մարմինս ուտե - իմ արյունը խմե, հավիտյան կյանք պիտի ունենայ - ես անոր յարություն առնել պիտի տամ վերջին օրը», որպեսզի տա նրանց այդ «հավիտյան կյանքը» (Յովհ.6:54;55): 6-րդ գլխում Յովհաննեսը բերում է Քրիստոսի խոսքն այն մասին. որ նա «կյանքի հացն է, -, որ միայն Նրա նկատմամբ ճիշտ վարվեցողությամբ կարելի է ունենալ անմահության հույսեր (Յովհ.6:47,50,51,57, 58) » :

-«...Աստված մեզի յավիտենական կեանք տուավ ու այս կեանքը անոր Որդիին մեջ է» (1Յովհ.5:11): Այն մարդիկ, ովքեր «Քրիստոսի մեջ չեն» չեն կարող ունենալ անմահության հույսեր: Միայն Քրիստոսի միջոցով է հնարավոր անմահությունը: Նա է հեղինակը (հավիտենական) կյանքի (Գործք 3:15): Նա «բոլոր իրեն հնազանդության յավիտենական փրկության պատճառ եղավ»: (Երբ.5:9): Անմահությունը մարդկանց համար է, ուստի կապված է Քրիստոսի գործերի հետ:

-Ճշմարիտ հավատացյալը ձգտում է անմահություն ստանալ, - կպարզ-ատրվի դրա համար հավիտյան կյանքի պարզ-ով, բայց այդ նվերը նրան չի տրվում ծնվելու պահին ինքն իրեն (Յոզով. 2:7;6:23; Յովհ.10:28): Մեր մահկանացու մարմինը պետք է «անմահություն հագնի» Քրիստոսի վերադարձի պահին (1 Կորն. 15:53): Այսպիսով, անմահությունն այն է, ինչը խոստացված

Է, այժմ այն ոչ մեկը չունի (1Զով.2:25):

-Միայն Աստվածն ունի իրեն հատուկ անմահությունը (1Տիմ.6:16):

4.2 Հոգի

Վեր-ում ասվածից հնարավոր չէ պատկերացնել, որ մարդն ունի «անմահ հոգի», կամ ինչ-որ անմահության մասնիկ իր ներսում՝ բնությունից տրված: Այժմ մենք կփորձենք հարթել այն թերիմացությունը, որը շրջապատում է «հոգի» բառին:

Հին հրեական - հունական լեզուներում այն բառը, որը Աստվածաշնչում թարգմանվում է ինչպես «հոգի», կարող է նշանակել հետ-յալը.

- 1.Մարմին
- 2.Շունչ
- 3.Արարած-Էակ
- 4.Սիրտ
- 5.Բանականություն
- 6.Անձ
- 7.Ինքը

Ուստի «Հոգի» բառը վերաբերվում է անձին, մարմնին կամ ինքն իրեն: Հանրահայտ դարձվածքը «Փրկեցեք մեր հոգիները» (COC) պարզ նշանակում է «Փրկե՛ք մեզ մահից »; ինճպես եր-ում է «Հոգի» բառը նշանակում է անձ («մենք,դուք»), կամ այն բոլորի ընդհանրացումը, որը կազմում է մարդու անձը: Պարզ է դառնում, որ Աստվածաշնչյան ժամանակակից թարգմանությունները հազվադեպ են օգտագործում «հոգի» բառը, իսկ թարգմանում են «դու, դուք» կամ «անձինք, մարդիկ» բառերով: Աստծու կողմից ստեղծված կենդանիները՝ «կենդանի հոգիներ են...կենդանիների ցանկացած հոգիներ, կաթնասուններ են» (Շննդոց 1:20,21): Հին հունական «nephesh» բառը թարգմանվում է այստեղ ինչպես «հոգի». Նույնը մենք տեսնում ենք Շննդոց 2:7 օրինակում. «...- դարձավ մարդը կենդանի հոգի»: Այսպիսով, մարդը «հոգի է - կենդանիներն էլ են հոգիներ: Մարդու - կենդանիների միակ տարբերությունը կայանում է նրանում, որ մարդը գիտակցական մակարդակով գերազանցում է կենդանիներին. Նա ստեղծված է Աստծո ֆիզիկական կերպարանքով (Շննդոց 1:26 տես 1.2

բաժինը): Բացի այդ, որոշ մարդկանց տրված է Ավետարանը հասկանալ, որի միջոցով նրանց համար անմահության հույսեր կան (2Տիմ.1:10): Բնական հիմնական տվյալների – մահվան բնույթի համեմատ, տարբերություն չկա մարդկանց – կենդանիների միջ–:

«...մարդոց որդիներուն պատահածը – անասուններուն պատահածը նույնն են, ինչպես մեկը կմեռնի, այնպես էլ մյուսը...ամենքը նույն տեղը կերթան (գերեզման), ամեն բան հողեն եղավ, ու ամեն բան հող պիտի դառնայ (Ժողով.3:19, 20): Աստվածադատչունչ գրող Էքքլեսիաստը աղոթում էր, որպեսզի Աստված օգնի մարդկանց հասկանալու այն ողբերգական փաստը, որ նրանք (մարդիկ) ինքնաստիճան կենդանիներ են (Ժող.3:18): Անշուշտ, շատ մարդիկ իրենց համար նվաստացում են համարում, որ իրենց էությանմբ – բնությամբ կենդանիներ են – ապրում են նույն ինքնապահպանման բնագոյով անցնելով բնական ընտրությանն ու վերարտադրությանը: Ժողով 3:18 սաղմոսում (Աստվածաշնչի Նոր Միջագգային հրատարակչություն) խոսվում է, որ Աստված «փորձում» է մարդուն ստիպելով նրան մտածել, որ նա ինքնաստիճան կենդանի է; այսինքն, նա, ով բավականաչափ համեստ է, որպեսզի լինի նրա իսկական մարդը, կհասկանա այդ ճշմարտությունը, իսկ նա, ով չի հասկանում այդ՝ չի անցնում այդ փորձությունը: Ամբողջ XX դարի ընթացքում աշխարհում աննկատ տարածվում էր հումանիզմի փիլիսոփայությունը՝ գաղափար, որ մարդիկ իրենցից ներկայացնում են մեծագույն կար–որություն – արժեք: Մտում է լուծել դժվար խնդիր, որպեսզի մեր մտածողությունը ազատենք հումանիզմի ազդեցությունից: Այդ բանում կօգնեն հետ–յալ հատվածները.

«...հաստատված է, որ ամեն մարդ բոլորովին ունայնություն է» (Սաղմ.39:5): «Զալող մարդը իր քալուածքը շտկելու կարող չէ» (Երեմ 10:23):

Ամենահիմնական ճշմարտություններից մեկը, որը մենք գիտենք այն է, որ բոլոր մարդիկ մեռնում են, իրականում՝ մեռնում են ի վերջո բոլոր կենդանի արարածները: Մեռնում է, հետ–ապես, – «հոգին»: Այն բացարձակապես հակառակն է ինչ–որ «անմահի»: Չարմանալի չէ, որ Աստվածաշնչի մոտավորապես մեկ երրորդ բառերը, որոնք թարգմանվում են ինչպես «հոգի» կապված են հոգու մահվան – ոչնչացման հետ: Փաստն ինքնին, որ «հոգի» բառը օգտագործվում է այդ ձևով, ցույց է տալիս, որ նա չի կարող

լինել անմահ – անխորտակելի.

-«Այն անձը, որ մեղք կգործե, պիտի մեռնի» (Եզեկ.18:4):

-«...Անկե վախեցեք, ով կարող է հոգին – մարմինը գեհենի մեջ կորսնցնել» (Մատթ.10:28): Ուրիշ այլ հիշեցումներ հոգու մահանալու մասին կան Եզեկ.22:27, Առակ.6:32, Ղեվտ.23:30 սաղմոսներում:

-«Եվ անոր մեջ գնուած բոլոր մարդիկը (հոգիները) սուրի բերնե անցուցին ու բնաջինջ արին...ու Յասորը կրակով այրվեց» (Եսուայ 11:11, համ.Եսու.10:30-39):

-«...բոլոր կենդանիները մեռան» (հայտն.16:3 համ.Սաղմ.78:50)

-«հաճախ Մովսեսի օրենքը սովորեցնում էր, որ ցանկացած «հոգի », որը կխախտի Տիրոջ օրենքը, պետք է ոչնչացվի» (օրին.Թվոց.15:27-31):

-Այն վկայակոչումները, որ հոգին ենթարկվում է խեղդվելու կամ բռնվելու մոլորության, կարող են իմաստ ունենալ այն ժամանակ, երբ նկատի է առնվում, որ հոգին կարող է մեռնել (Առակ.18; 22:25; Յակոբ.7:15):

-Քրիստոսն «իր անձը մահվան մատնեց...շատերու մեղքը վերցրեց – հանցավորների համար միջնորդություն արավ...(Եսայ.53:10,12)»:

Այն, որ «հոգին» վերաբերվում է ավելի շատ մարդուն կամ մարմնին, այլ ոչ թե մեր ներսում ինչ-որ անմահ կայծի, ցույց են տալիս շատ սաղմոսներ, որտեղ հանդիպում է այդ բառը:Ստոր-բերվում են դրանց ակնառու օրինակներ.

-«Ո՛վ իմ անձս, օրինե Տերը, ու այն ամենը, որ իմ ներսիդիս է՝ անոր սուրբ անունը: Ով իմ անձս, օրինե Տերը Եվ անոր բոլոր բարերարությունները մի մոռնար» (Սաղմ.103:1,2):

-«Ով ուզում է իր անձը պահպանե, նա կկորցնի այն. իսկ ով կորցնում է իր անձը հանուն Ինձ...Նա կպահպանի այն» (Մարկ.8:35): Սա բավականաչափ ապացույց է, որ անձը չի վերաբերվում ինչ-որ հոգ-որ մասի մեր ներսում, այստեղ «հոգի» [հունարեն « psuche»] բառը նշանակում է միայն ինչ-որ մեկի ֆիզիկական կյանքը, ուստի այստեղ այն թարգմանվում է

այդպես:

4.3 Մարդու ոգին

Ցավոք սրտի շատ մարդկանց գլխում հոգի – ոգի բառերի միջ-խառնաշփոթ է տիրում: Դա ծանրանում է այն փաստով, որ Աստվածաշնչի շատ թարգմանություններում – շատ լեզուներում անգլերեն «հոգի» – «ոգի» բառերն ունեն մի նշանակություն: Հոգին որը վերաբերվում է հիմնականում մարդու ամբողջ սահմանադրությանը, կարող է երբեմն վերաբերվել նա– ոգուն: Սակայն, սովորաբար, գոյություն ունի տարբերություն «հոգու» – «ոգու» նշանակությունների միջ-, ինչպես դա օգտագործվում է Աստվածաշնչում. Հոգին – ոգին կարող են «բաժանվել» (Երբ.4:12):

Հին հրեական ու հունական բառերը, որոնք նշանակում էին «ոգի» («Ruach» – Pneuma» համապատասխանաբար) կարող են թարգմանվել ինչպես.

Կյանք
Ոգի
Բանականություն
Քամի
Շունչ

Մենք արդեն դիտարկել ենք «Ոգի» թեման 2.1 բաժնում: Աստված օգտագործում է Իր Ոգին բնական արարումը պահպանելու համար, ներառյալ – մարդուն: Աստծո Ոգին, որը գտնվում է մարդու մեջ, ուստի, նրա ներսում գտնվող կյանքի ուժն է: «Մարմինը առանց ոգու մեռած է» (Հակոբ 2:26): «Եվ ստեղծեց Տեր Աստվածը մարդուն հողի փոշուց, – փչեց նրա դեմքին իր կյանքի շունչը (ոգին)»: Հորը խոսում է «Աստծո ոգու» մասին, որը գտնվում է «իմ ռունգերում » (հոր 27:3, Էջ.Եսայ. 2:22): Հետ–աբար, կյանքի ոգին մեզ տրվում է ծնվելուց, – մնում է մեր մեջ այնքան, քանի դեռ մեր մարմինը կենդանի է: Երբ Աստծո Ոգին ինչ-որ բանից դուրս է գալիս, ապա այդ ինչ-որ բանը անմիջապես մահանում է, քանզի Ոգին կյանքի ուժն է: Եթե Աստված «վերցնեք իրեն նրա ոգին (տիեզերքի) – շունչը, – հանկարծ կմահանար ցանկացած կենդանի էակ – մարդը նորից փոշի կդառնար: Այսպիսով, եթե դու գիտակցություն ունես, ապա լսիր այդ» (Հոր 34:14-16): Վերջին նախադասությունը նորից

պարունակում է ակնարկ այն մասին, որ մարդը դժվարությամբ է ընդունում իր գոյության իրական բնույթը:

Երբ մահվան պահին Աստված վերցնում է մեզնից իր Ոգին, ապա մահանում է ոչ միայն մեր մարմինը, այլ՝ վերջ է տրվում մեր ողջ գիտակցությանը: Դավիթը հասկանում էր այդ – հավատում էր ավելի շուտ Աստծուն, քան այնպիսի թույլ արարածի՝ ինչպիսին մարդն է: 146:3-5 Սաղմոսում բավականին սթափ խոսվում է մարդասիրության մասին. «Մի հույս դրեք իշխանների վրա, մարդու որդու վրա, որի մեջ փրկություն չկա: Ոգին դուրս է գալիս – նա դառնում է նորից հող (փոշի, որից մենք շինված ենք). այդ օրը անհետանում են (լրիվ) նրա մտքերը: Օրհնյալ է նա, ում օգնականը Հակոբոսն է» (Սաղմ. 146:2-5):

Մահվան հետ «վերադառնում է փոշին հողի, ինչ որ կար, իսկ Ոգին վերադառնում է Աստծուն, Որը նրան տվել էր» (Ժողով. 12:7): Ավելի վաղ մենք ցույց տվեցինք, որ Աստված իր Ոգու միջոցով ներկա է ամենուրեք: Այդ իմաստով՝ «Աստված Ոգի է» (Հավիան. 4:24): Երբ մենք մեռնում ենք, «մենք շնչում ենք վերջին անգամ» այն իմաստով, որ մեր մեջ գտնվող Աստծո Ոգին հեռանում է մեզանից: Այդ ոգին ներծծված է Աստծո Ոգու մեջ, որը գտնվում է մեր շրջապատում ամենուրեք, այնպես որ մահանալուց «ոգին վերադառնում է Աստծուն»:

Քանի որ Աստծո Ոգին պահպանում է ողջ արարումը, այդ նույն պրոցեսը տեղի է ունենում նաև՝ կենդանիների հետ: Մարդիկ – կենդանիները ունեն մի-նույն Ոգին, կամ կյանքի ուժը, իրենց ներսում: «Մարդկանց որդիներին պատահածը – կենդանիներին պատահածը-նույնն են. ինչպես նրանք են մեռնում, այնպես էլ սրանք, – մի-նույն շունչն է (ոգին) բոլորի մոտ, – չունի մարդը առավելություն կենդանիների նկատմամբ» (Ժողով. 3:19): Մարդկանց – կենդանիների նկարագրությունը, որոնք ունեն մի-նույն ոգին – մահանում են մի-նույն մահով, ասում է այն մասին, որ մարդիկ – կենդանիները ունենալով Աստծուց տրված կյանքի ոգին. (Շննդոց 2:7; 7:15), համաշխարհային ջրհեղեղի ժամանակ մեռել են մի-նույն մահով. «Եվ կյանքից զրկվեցին երկրի վրա շարժվող ամեն մի էակ, – թռչունները, – գազանները, – սողացող ամեն տեսակի սողուններ, – բոլոր մարդիկ. ամեն ինչ, որը իր ջունգներում ուներ Աստծո շունչը՝ ոգին, մեռան: Վերացան երկրի երեսին գտնվող բոլոր էակները (Շննդոց 7:21-23): Ուշադրություն դարձրեք, իմիջիայլոց, այն բանին, թե ինչպես

Է մահը համեմատվում շրիեղեղի հետ 90:5 Սաղմոսում: Շնորոց 7 գլխում նկարագրվածը պարզ ցույց է տալիս, որ մարդը հիմնականում վերաբերվում է այն նույն տեսակին, որը – «ամեն մի էակ...ամեն արարած» է: Դա պայմանավորված է նրանով, որ նա ունի մի-նույն շունչը՝ ոգին, ինչ որ կենդանիները:

4.4 Մահը անգիտակից վիճակ է

Այն ամենից, ինչ մենք իմացել ենք մինչ- այժմ ոգու – հոգու մասին, հարկ է հետ-ուրջուն անել այն մասին, որ մեռած մարդն լիովին գտնվում է անգիտակից վիճակում: Աստվածաշնչում ասվում է այն մասին, որ Աստծո առջ- պատասխանատուների գործերը հիշվում են նրա կողմից (Մաղաք.3:16 հայտն.20:12 Եբրայ.6:10), բայց այնտեղ չի պարունակվում ինչ-որ հիշեցում, որ մեռած մարդն ունի ինչ-որ գիտակցություն: Դժվար է հակառակվել այնպիսի պարզ պնդումներին, ինչպիսիք են.

-«Կելնի նրա (մարդու) հոգին, – նա իր հողը կդառնա, այդ նույն օրը (պահին) կկորչեն (բոլորը) խորհուրդները նրա » (Սաղմ.146:4):

-«Մեռածները ոչինչ չգիտեն...Նրանց –' սերը, – ատելությունը, – խանդը կկորչեն»(Ժող.9:5,6): Գերեզմանում իմաստություն չկա (Ժող.9:10)-չկա մտածողություն – ուստի չկա գիտակցություն:

-Յոբը ասում է, որ իր մահից հետո նա կդառնա «չեղածի պես» (Յոբ 10:19): Նա մահը դիտարկում էր որպես մոռացության վիճակ, անգիտակից վիճակ – գոյության լիովին դադարեցում, ինչպես իր ծննդից առաջ էր:

-Մարդը մեռնում է այնպես, ինչպես կենդանիները: Եթե մարդու գիտակցությունը ինչ-որ տեղ հաղթեր մահին, ապա կենդանիները –ս այդ բանը կանեին: Սակայն, ինչպես Ավետարանը, այնպես էլ գիտակցությունը, պահպանում են այդ մասին քար լռություն:

-Աստված «գիտի մեր կառուցվածքը, հիշում է, որ մենք հող ենք: Մարդու օրերը խոտի պես են, դաշտի ծաղկի պես կծաղկեն: Կանցնի նրա վրայով քամին, – այն չկա, – նրա տեղը ոչ մեկը չի

իմանա» (Սաղմ.103:14-16):

Այն մահը, որ նույնիսկ բարեպաշտների համար իսկական անգիտակից վիճակ է, ասում է այն փաստը, որ Աստծո ծառաներն անընդհատ աղոթքներով դիմում էին իրենց կյանքը երկարացնելու համար, քանզի նրանք գիտեին, որ մահվանից հետո նրանք ի վիճակի չեն լինելու գովերգել – փառաբանել Աստծուն, քանի որ մահը անգիտակից վիճակ է: Ակնառու օրինակներ են Եզեկիելը (Եսայ 38:17-19) – Դավիթը (Սաղմ.6:4,5; 30:9; 39:13; 115:117): Մահը բազմիցս հիշատակվում է որպես երազ կամ հանգիստ ինչպես բարեպաշտների, այնպես էլ մեղսագործների համար (Յոբ.3:11,13,17; Դան.12:13):

Բավականաչափ ապացույցների հիման վրա մենք կարող ենք հաստատակամորեն հայտարարել, որ Աստվածաշնչում տեղ են գտել ժողովրդական հավատալիքներն այն մասին, որ մահից հետո բարեպաշտները ուղ-որվում են դեպի երկինք՝ պարգ-ներ ստանալու համար – երանության մեջ գտնվելու: Մահվան – մարդկային բնույթի մասին ճշմարիտ ուսմունքը տալիս է հանգստության մեծ զգացում: Մարդկային կյանքի վիրավորանքներից ու տառապանքներից հետո, գերեզմանը հանդիսանում է լիակատար մոռացության վայր:

Այն մարդիկ, ովքեր չգիտեն Աստծո պահանջների – խրատների մասին, այդ մոռացության վիճակը հավերժորեն կերկարի: Ոչ մի անգամ նրանց առջ- նորից չեն հառնի չկայացած ցանկությունների, անտեղի հույսերի – իրենց մարդկային բանականությունը կորցնելու վախով լի այն ողբերգական կյանքի հին ու խորը հետքերը:

Աստվածաշունչը ուսումնասիրելիս գոյություն ունի ճշմարտությունը գտնելու որոշակի համակարգ, բայց, ցավոք սրտի, կա նա- սխալների համակարգ մարդկանց կրոնական մտածողության մեջ, որը պայմանավորված է Աստվածաշնչի նկատմամբ անուշադիր վերաբերմունքից: Մարդու անհույս ճիգերը՝ գտնելու նրա վերջնական, մահացու ճակատագրի մեղմացումը, բերեցին նա- այն հավատին, որ նա ունի «անմահ հոգի»: Երբ մարդը եկավ նման եզրակացության, որ իր մեջ կա այդպիսի անմահության մասնիկ, նա սկսեց մտածել այն մասին, թե ո՞ր կգնա այն իր մահից հետո: Դա հանգեցրեց այն մտքին, որ մահվան ժամանակ բարեպաշտների ու մեղսագործների ճակատագրերի տարբերություն պետք է լինի: Այս հարցի մասին մտորելով մարդը եկավ այն եզրակացության, որ պետք է լինի մի

վայր, ուր պիտի ուղ-որվեն «լավագույն անմահ հոգիները»:
Եվ այսպիսի վայր Նա ընտրեց Երկինքը, իսկ «մեղսագործ
անմահ հոգիների» համար Նա ընտրեց այլ վայր, անվանելով
դժոխք: Ավելի վաղ մենք ցույց տվեցինք, որ աստվածաշնչային
ուսմունքով «անմահ հոգին» գոյություն չունի: Ուրիշ կեղծ
գաղափարներ, որոնք շրջում են մարդկանց մեջ հետ-յալն են.

1. Մահվան ժամանակ, որպես մեր կյանքի պարզ-, ծառայում է
«մեր անմահ հոգու» ուղ-որությունը որոշակի վայր:
2. Որ բարեպաշտների - մեղսագործների առանձնացումը տեղի
է ունենում մահվան պահին:
3. Որ բարեպաշտներին՝ պարզ-ը հանդիսանում է նրանց
երկինք ուղարկելը:
4. Որ, եթե ամեն մեկն ունի «անմահ հոգի», ապա ամեն ոք
պետք է ուղ-որվի կամ երկինք, կամ դժոխք:
5. Որ մեղավոր «հոգիները» ուղ-որվում են պատժավայր, որն
անվանվում է դժոխք:

Ստոր- մենք կփորձենք տալ վեր-ում թվարկված բոլոր
պնդումների վերլուծությունը: Մեր վերլուծության մեջ մենք չենք
ձգտում տալ միայն բացասական պատասխան: Մենք ուզում ենք
արտահայտել այն ճշմարտությունը, որը կա այդ առիթով
Աստվածաշնչում, - որը կար-որ մաս է կազմում մարդկային
բնույթի նկատմամբ:

4.5 Հարություն

Աստվածաշնչում ընդգծվում է, որ բարեպաշտների համար
պարզ-ը կլինի հարությունը՝ Քրիստոսի գալստյան պահին (1
Թես.4:16): Քրիստոսի I-ին գործը կլինի մեռելներին հարություն
տալը, որին կհետ-ի դատաստանը: Եթե «հոգին» ուղ-որվեր
երկինք մարդու մահից հետո, ապա հարության
անհրաժեշտություն չէր լինի: Պողոսը ասաց, որ եթե չլիներ
մեռելների հարությունը, ապա մեր բոլոր ճիգերը՝ ուղղված
Աստծուն հնազանդ լինելուն, անօգուտ կլիներ (1 Կորն.15:32):
Իհարկե, Նա այդպես չէր ասի, եթե հավատար, որ իր «հոգին»
երկինք կուղ-որվի՝ երբ կմեռնի: Բայց Նա հավատում էր, որ
մարդու համար, միակ պարզ-ը նրա մարմնի հարությունը կլինի:
Քրիստոսը քաջալերում էր մեզ, ասելով, որ մենք կստանանք
պարզ-ներ մեր բարեպաշտ կյանքի համար «հարության»

Ժամանակ (Ղուկ.14:14):

Չարկ է նշել նորից, որ Աստվածաշնչում չի ասվում մարմնականից դուրս ցանկացած տեսակի գոյության մասին, դա միանշանակ վերաբերվում է - Աստծուն, - Զրիստոսին, - հրեշտակներին - մարդկանց: Իր վերադարձին Զրիստոսը «Ոչնչացված մեր մարմինը կվերափոխի այնպես, որ նա կլինի Նրա փառավոր մարմինն նման» (փիլ.0.3:21): Քանի որ այժմ նա ունի, բառացիորեն, մարմնական կերպ, որը շարժվում է ավելի շուտ Ոգու միջոցով, այլ ոչ թե արյունի, ապա մենք նույնպես կունենանք այդպիսի կերպարանք: Դատաստանի պահին մենք կստանանք ըստ մեր վաստակի նրա համար, թե ինչպե՞ս էինք ապրել մեր մարմնի մեջ: (2 Կորն. 5:10): Նրանք ովքեր ապրել են մարմնական կյանքով, կմնան իրենց սովորական մահկանացու մարմինը, որը հետո կնեխի - նորից կվերածվի մոխրի, իսկ նրանք ովքեր իրենց կյանքում աշխատել են փոխարինել իրենց մարմինը Ոգիով, կապրեն Չավերժական կյանքով: Ավետարանում այդպես էլ ասված է. «ան որ հոգին կսերմանե, այն հոգին հավիտենական կյանք պիտի հնձե» (Գաղ.6:8): Չոգիով լցված մարմնի տեսքով:

Գոյություն ունեն բազմաթիվ վկայություններ այն մասին, որ բարեպաշտ լինելու պարզ-ը կլինի մարմնական կերպը: Այս պնդման ընդունումից հետո հասկանալի է դառնում հարության կենսական կար-որությունը: Պարզ է, որ մեր մարմինը դադարում է գոյություն ունենալուց մահը վրա հասնելուն պես: Բայց, եթե մենք կարող ենք ունենալ հավիտենական կյանք - անմահություն մարմնական տեսքով, ապա դրանից հետո-ում է, որ մահը անգիտակից վիճակ է մինչ- այն պահը, երբ մեր մարմինը նորից հարություն կառնի - կընդունի Աստվածային բնույթ: 1Կոր. 15-ի ամբողջ գլուխը մանրամասն ասում է հարության մասին, այն պետք է կարդալ շատ ուշադիր: 1.Կոր.15:35-44 Սաղմոսները բացատրում են, թե ինչպես են ցանկում սերմերը, - հետո այն աճում է հողից - ստանում Աստծո կողմից տրված ձ-ը, այնպես էլ մեռելները կհառնեն գետնից - կստանան մարմնական կերպարանք: Ինչպես Զրիստոսը հառնեց գերեզմանից - նրա մահապարտ մարմինը վերափոխվեց անմահի, այնպես էլ տեղի կունենա ճշմարիտ հավատացյալների հետ (Փիլ.3:21): Մկրտվելով, մենք միացնում ենք մեզ Զրիստոսի մահվանը - հարությանը, դրանով ցույց տալով մեր հավատքը, որ մենք նույնպես կբաժանենք նրա պարզ-ը, որը նա ստացավ իր հարության միջոցով (Յոզ.6:3-5): Նրա տառապանքները այժմ

կիսելով, մենք կկիսենք նրա պարզ-ը. «Ամեն ատեն Յիսուսի մահը մեր մարմիններուն մեջ կկրճենք, որպեսզի կեանքն ալ մեր մարմիններուն մեջ յատնուի » (2 Կորն.4:10) :

«...Յիսուսը մեռելներեն հարուցանողին հոգին ձեր մեջ բնակած է, ուրեմն այն Զրիստոսը մեռելներեն հարուցանեց,...ձեզ ալ իր հոգով կկենդանացնեք» (Յոզովմ.8:11): Նույնպիսի հույսով մենք սպասում ենք «մեր մարմնի մեղքերի քավության» (Յոզովմ. 8:23) նրա անմահության ստանալու միջոցով:

Մարդիկ այս հույսը փայփայել են շատ վաղուց:

Աբրահամին խոստացվել էր, որ անձամբ ինքը հավերժ կժառանգի Զանանի երկիրը այնպիսի հաստատակամությամբ, ինչպես նա քայլում է այդ երկրի վրայով՝ երկարությամբ ու լայնությամբ (Շննդոց 13:17, տես 3.4 բաժինը): Նրա վստահությունը այդ խոստումներին ծնում էին այնպիսի հավատք, որ նրա մարմինը ապագայում կվերականգնվի – կդառնա անմահ:

Հորը շատ պարզ էր արտահայտում իր հասկացողությունը այդ ամենի մասին, չնայած որ իր մարմինը պետք է որդերը խժռեին գերեզմանում, նա կստանա ընծա մարմնական կերպով. «Վասն զի գիտեմ թե իմ փրկիչս ողջ է, ու անիկա վերջին ժամանակը պետք է ելլե երկրի (հողի) վրայ: Ու թե՛ մորթես ետքը այս ալ փչանայ, բայց իմ մարմնովս Աստուած պիտի տեսնեմ, ես ինձի համար պիտի տեսնեմ, ու...աչքերս պիտի տեսնեմ զանիկա, – սիրտս կհալվի իմ կրծքիս տակ.» (Հոբ.19; 25-27): Այսպիսին էր նա- Եսայայ-ի հույսը. «Կկենդանան Զո մեռելներդ, հարություն կառնեն Զո մեռելների մարմինները» (Եսայ.26:19):

Շատ նման բառեր կգտնենք Յիսուսի մոտ ընկերոջ՝ Ղազարոսի մահվան նկարագրից: Փոխանակ նրա քույրերին մխիթարի, ասելով, որ նրա հոգին Երկինք բարձրացավ, Տեր Յիսուսը ասաց հարության օրվա մասին. «Զո եղբայրը հարություն կառնի»: Ղազարոսի քույրը արագ պատասխանեց Նրան. «Մարթան ասաց Նրան. գիտեմ որ հարություն կառնի, – հարություն կառնի վերջին օրը» (Հովհ.11:23,24):

Այդ պատասխանը ցույց է տալիս, թե որքան ուժեղ էին հավատում մեռելների հարությանը վաղ քրիստոնյաները: Ինչպես Հորը, Մարթան էլ հասկանում էր, որ մահը չի բացում երկնքի դռները՝ անմոռաց ապրելու համար, բայց դրա փոխարեն

Եւ մտածում էր «վերջին օրը» հարություն առնելու մասին: Աստված խոստանում է. «Ամենքը ովքեր լսել են հորից – սովորել են, կգան Ինձ մոտ... – Եւ հարություն կտամ նրանց վերջին օրը» (Յովհ.6:44,45):

4.6 Դատաստան

Աստվածաշնչյան ուսմունքը դատաստանի վերաբերյալ հավատքի –ս մեկ սկզբունք է, – այդ սկզբունքը պետք է ճիշտ հասկանալ մինչ– մկրտվելը (Գործք.Առ.24:25, Երբ. 6:2): Յաճախ Սուրբ Գրքերը ասում են «դատաստանի օրվա» մասին (օրին. 2 Պետր.2:9;3:7; 1 Յովհ.4:17, Յուդ.6), այն ժամանակի մասին, երբ նրանք, ովքեր գիտեին Աստծուն, կստանան ըստ իրենց արժանիքների: «Մենք բոլորս կկանգնենք Քրիստոսի դատաստանի առջ–» (Յովհ.14:10), «Մենք բոլորս պետք է կանգնենք Քրիստոսի ատյանի առջ– » (2 Կորն.5:10), որպեսզի ստանանք մարմնական ձ–ի մեջ մեր կյանքի համար ըստ արժանիքների:

Դանիել մարգարեն երագում տեսել է Քրիստոսի II գալուստը դատաստանի օրվա գալուստի հետ, որն ի հայտ է գալիս գահի տեսքով (Դան. 7:9-14): Առակներն օգնում են որոշակի աստիճանով հասկանալ մանրամասնությունները: Այսպես Ավետարանում բերվում են առակ տիրոջ մասին, որը կանչեց իր ստրուկներին – նրանց փող տվեց (տաղանդ) այն բանի համար, որպեսզի իմանա, ինչպե՞ս նրանք կտնօրինեն դրանք, երբ ինքը կհեռանա նրանցից (Մաթ.25:14-19): Առակը ձկնորսների մասին հավասարեցնում է Ավետարանի կոչը ձկնորսական ցանցի հետ, որն հավաքում է տարբեր մարդկանց. ձկնորսները հետո նստում են (համեմ.դատաստ. օրվա հետ), որպեսզի առանձնացնեն լավ ձկները վատից (Մաթ.13:47-49): Բացատրությունը շատ պարզ է. աշխարհի վերջին ի հայտ կգան հրեշտակներ – կընտրեն բարեպաշտներին – մեղսագործներին:

Վերը նշվածից կարելի է հետ–ույնում անել, որ Քրիստոսի վերադարձից – մեռելների հարությունից հետո, որոշակի վայրում – որոշակի ժամանակում կկատարվի հավաք բոլոր նրանց, ովքեր կոչված էին Ավետարանը ճանաչելու: Այս հավաքին նրանք կհանդիպեն Քրիստոսի հետ, – ամեն ներկա գտնվողը Նրան հաշիվ կտա իր կյանքի մասին: Յիսուս Քրիստոսը կորոշի, ով կլինի Աստծո Արքայություն մտնելու պարզ–ին արժանի: Միայն այդ պահին բարեպաշտները կստանան իրենց հատուցումը: Այս

բուրի մասին ասվում է ոչխարների – այծերի մասին առակում. «Երբ կգա Իր փառքով Մարդու Որդին – բուր սուրբ Յրեշտակները Նրա հետ, այդժամ կնստի Իր փառքի գահին (Դավթի գահին Երուսաղեմում, Ղուկ.1:32,33), – Նրա առաջ կհավաքվեն բուր ժողովուրդները (այսինքն, մարդիկ բուր ազգերից), – կառանձնացնի մեկը մյուսից, ինչպես հովիվը ջրկում է ոչխարներին՝ այծից – կղևի Իր աջ կողմում ոչխարներին, իսկ այծերին՝ ձախում»:

Այդժամ Թագավորը կասի նրանց, ովքեր աջ կողմում են. «Եկե՛ք Իմ Յորս օրհնածներ, աշխարհի սկզբեն ձեզի համար պատրաստած թագավորությանը ժառանգեցեք» (Մաթ.25:31-34):

Աստծո Արքայության ժառանգումը, Աբրահամին արված խոստումները, Նրա հետ բաժանելով՝ հենց դա է բարեպաշտների ընծան: Բայց այդ բուրը կլինի դատաստանից հետո, որը կհետ–ի Զրիստոսի վերադարձին: Դրա համար չի կարելի ստանալ խոստացված ընծան մինչ– Զրիստոսի գալը: Եվ մենք պետք է հետ–ուրթյուն անենք, որ Զրիստոսի մահվանից մինչ– հարությունը, հավատացյալը բուրովին չի վարում գիտակցական գոյություն, քանզի հնարավոր չէ գոյություն ունենալ ցանկացած ձ–ում, չունենալով մարմին:

Բազմիցս կրկնվող աստվածաշնչյան սկզբունքը կայանում է նրանում, որ եքք Զրիստոսը վերադառնա, այդժամ էլ կտրվի ընծան, բայց ոչ շուտ.

–«Եվ երբ կհայտնվի հովվապետը (Յիսուսը), դուք կստանաք փառքի անթառամ պսակը» (1.Պետր.5:4 համեմ.1:13):

–«Կը վկայեմ Աստծո առջ– – Յիսուս Զրիստոսին, որ պիտի դատե կենդանիներին – մեռածներին իր հայտնվելու – թագավորության վերջում...Ասկե հետո կա ու կմնա ինձ արդարության պսակը, որ Տերը՝ արդար Դատավորը՝ պիտի հատուցի ինձ այն օրը» (Տիմոթ. 4:1,8):

–«Մեսսիայի վերադարձի վերջին օրերին, «Երկրի փոշու մեջ շատ քնածներ (համ. ծննդ.3:19) կգարթնեն, ոմանք հավիտենական կյանքի, մյուսները հավիտենական Նախատիկքի ու անարգանքի համար» (Դան.12:2):

Երբ Քրիստոսը կգա դատաստանին, ապա «մեռելները կլսեն Աստծո Որդու ձայնը – որ լսեն պիտի ապրին....– Նրանք որ չար գործեր են՝ դատապարտության հարության համար » (Յովհ.ավ.5:25-29) :

-«Ահա ես (Քրիստոսը) շուտով կգամ, եվ Իմ վարձքս Ինձի հետ է՝ ամեն մեկուն իր գործին համեմատ հատուցանելու» (Յայտն.Յովհ.22:12): Մենք չենք ուղ-որվում երկինք՝ որպեսզի մեր գործերի համեմատ հատուցվենք, այլ Քրիստոսը Երկնքից մեզ համար մեր արածի համար ընծաներ կբերի:

Այս վերը նշված բառերը նշանակում են, որ այդ ընծաները՝ պարգ-ները երկնքում արդեն նախապատրաստված են մեզ համար, բայց կբերվեն մեզ Քրիստոսի II գալստյան ժամանակ: Մեր երկրի «ժառանգությունը», Աբրահամին խոստացված, այս պարագայում պետք է հասկանալ ինչպես, «ձեզ համար երկնքում պահվող, որ Աստծո զորությամբ պահպանված հավատքով այն փրկության համար, որը վերջին ժամին հայտնվելու համար է պահպանված» (1Պետ.1:4-5):

Վերը նշվածի ճիշտ ընկալումը մեզ հնարավորություն է տալիս ճիշտ շարադրելու Յովհ.14:23 հատվածի իմաստը, որը հաճախ ճիշտ չի մեկնաբանվում. «Ես (Յիսուսը) գնում եմ Ձեզ համար տեղ նախապատրաստելու (համեմ. «երկնքում պահվող »), կգամ Նորից – կտանեմ ինձ մոտ, որպեսզի դուք էլ լինեք այնտեղ, որտեղ ես եմ»:

Մեկ այլ տեղում Յիսուսն ասում է, որ կգա Նորից, որպեսզի մեզ հատուցի մեր արածի համար (Երբ.22:12), – մենք գիտենք, որ դա կլինի դատաստանի օրը: Նա պետք է թագավորի «հավիտյան» Դավիթի գահին Երուսաղեմում (Ղուկ.1:32,33): Նա հավերժություն կանցկացնի այստեղ, երկրի վրա, – որտեղ որ կլինի Նա- Աստծո Արքայության մեջ՝ երկրի վրա, այնտեղ էլ կլինենք մենք:

Նրա խոստումները «վերցնել մեզ իր մոտ» կարելի է, հետ-աբար, հասկանալ որպես բառեր այն մասին, որ դատաստանի օրը Նա մեզ կընդունի: «Վերցնել որ-է մեկին իր մոտ » հունական դարձվածքը նույնպես հանդիպում է Մաթ.1:20 սաղմոսում Յովսեփի հանդեպ, որը որոշել էր Մարիամին «ընդունել իր մոտ» կնության:

Այստեղից եր-ում է, որ դա չի նշանակում պարտադիր ֆիզիկական շարժում դեպի Յիսուսը: Քանի որ հատուցման կամ

պարզ-ի որոշումը պետք է հանվի միայն դատաստանի օրը՝ Չիսուսի վերադարձին, ապա այստեղից հետ-ում է, որ իրենց մահից հետո, ինչպես բարեպաշտները, այնպես էլ մեղսագործները ուղ-որվում են մի-նույն տեղը, այսինքն՝ գերեզման: Մահը նրանց մեջ տարբերություն չի դնում: Չետ-յալ վկայումները սաղմունքում, ծառայում են որպես դրանց հաստատումներ:

-Չովնաթանը բարեպաշտ էր, իսկ Սավուղը՝ մեղսագործ, բայց «նրանք» չբաժանվեցին իրենց մահվան ժամանակ էլ (2 Թագ.1:23):

-Եվ բարեպաշտ Աբրահամը «իր ժողովրդին խառնվեց», կամ իր նախնիներին միացավ, որոնք կռապաշտ էին (Ծննդոց 25:8, Եսայոց 24:2):

-Չոգեպես իմաստունին - հիմարին հասնում է մի-նույն բախտը՝ մահը՝ (ժողով 2:15,16):

Այս բոլորը գտնվում է ժողովրդական «քրիստոնեության» հետ կտրուկ հակասության մեջ: Նրանց ուսմունքն այն մասին, որ բարեպաշտները մահից անմիջապես հետո ուղ-որվում են դեպի Երկինք, վերացնում է հարոթյան - դատաստանի անհրաժեշտությունը: Բայց մենք արդեն տեսել ենք, որ այդ դեպքերը Աստծո փրկության ծրագրի կենսական անհրաժեշտությունն են: Տարածված գաղափարներին համապատասխան, բարեպաշտ մարդը մեռնելուց հետո, որպես ընծա՝ ուղ-որվում է Երկինք, նրանից հետո՝ ամեն օր, ամեն ամիս, ամեն տարի, հետ-ում են ուրիշները: Բայց դա կտրուկ հակասում է աստվածաշնչյան ուսմունքին, որը ասում է, որ բոլոր բարեպաշտները պետք է պարզ-ատրվեն միասին, մի-նույն ժամանակ:

-Ոչխարները բաժանվում են այծերից մեկը մյուսի հետ-ից դատաստանի պահին: Երբ կվերջանա դատաստանը, Քրիստոսը կասի բոլոր ոչխարներին, որոնք հավաքված են աջ կողմում.- «Եկե՛ք, իմ հորս օրհնածները, աշխարհի սկզբեն ձեզի համար պատրաստված թագավորությունը ժառանգեք» (Մաթ.25:54): Այսպիսով, բոլոր ոչխարները կժառանգեն Արքայությունը միաժամանակ. (Չամ.Կորնթ.15:52):

-«Բերքը» հավաքելու պահին, երբ կվերադառնա Քրիստոսը – տեղի կունենա դատաստանը, բոլոր Նրանք, ովքեր աշխատել են ըստ Ավետարանի «միասին կուրախանան» (Յովհ.4:35,36. Մաթ.13:39):

-Հայտն. 11:18 սաղմոսում «մեռածներին դատելու ժամանակը» որոշվում է որպես ժամանակ, երբ Աստված տալիս է «իր ստրուկներին հատուցում... սրբերին – Քո անունից վախեցողներին», այսինքն բոլոր հավատացյալների մասին:

Երբայեցու 11գլխում թվարկվում են շատ հավատացյալ մարդիկ Հին Կտակարանից: Այդ գլխի 11 սաղմոսում խոսվում է, որ «Նրանք բոլորը մեռան հավատքով, չստանալով խոստումները», որոնք տրվել էին Աբրահամին փրկության մասին՝ Աստծո Արքայություն մտնելու միջոցով (Երբ.11:8-12): Այստեղից հետո-ում է, որ մահվանից հետո այդ մարդիկ մեկը մյուսի հետ-ից երկինք չեն ուղ-որվել՝ պարգ-ներ ստանալու: Դրա պատճառները նկարագրված են 39,40 սաղմոսներում: Նրանք «չստացան խոստացվածները, քանզի Աստված նախատեսել էր այլ բան, ավելի լավը, քանզի Նրանք առանց մեզ հասան կատարելության»: Նրանց տրված խոստումների ուշացումը պայմանավորված է նրանով, որ Աստծո ծրագիրը նախատեսվում է, որպեսզի հավատացյալները «Հասնեն կատարելության» բոլորը միասին, մի-նույն ժամին:Դա Նրանց կհայտարարվի դատաստանի պահին՝ Քրիստոսի վերադարձի ժամանակ:

4.7 Հատուցման վայրը.Երկինքը թե՞ Երկիրը

Բոլորին, ովքեր դեռ-ս մտածում են, որ երկինքը, այլ ոչ թե երկիրն է հանդիսանում Աստծո Արքայության վայրը, այսինքն, խոստացված պարգ-ը, անհրաժեշտ է պարզաբանել հետ-յալ պահերը.

-Տեր Աստծուն աղոթելիս հավատացյալները խնդրում են Աստծո Արքայության գալստի մասին (այսինքն, Նրանք աղոթում են Քրիստոսի գալստյան մասին), երբ Աստծո ցանկությունները կկատարվեն երկրի վրա այնպես, ինչպես Նրանք կատարված են այժմ երկնքում (Մաթ.6:10): Ուստի մենք աղոթում ենք, որպեսզի Աստծո Արքայությունը գա երկրի վրա: Ողբալին այն է, որ հազարավոր մարդիկ արտասանում են այդ աղոթքի բառերը, լրիվ վստահ, որ աստծո արքայությունը արդեն հաստատված է

Երկնքում, – որ երկիրը պետք է կործանվի:

-«Երանի հեգերուն, վասն զի անոնք պիտի ժառանգեն երկիրը՝» (Մաթ.5:5),- այստեղ չի խոսվում, որ նրանց հոգիները երկինք կուղ-որվեն: Դա վերաբերվում է 37 սաղմոսին, որը ամբողջովին նվիրված է նրան, որ բարեպաշտների վերջնական պարգ-ը կլինի երկրի վրա: Այն նույն տեղում, որտեղ մեղսագործները ունեցել են իրենց ժամանակավոր առավելությունը, բարեպաշտները կփոխհատուցվեն հավերժական կյանքով, – հավերժորեն կտիրեն այդ նույն երկրին, որտեղ տիրություն էին անում մեղսագործները (Սաղմ.37:34,35): «Սակայն հեգերը պիտի ժառանգեն երկիրը, ու խաղաղության առատությունովը պիտի ուրախանան, վասն զի անոր օրհնածները պիտի ժառանգեն երկիրը..., ու յավիտենական անոր մեջ պիտի բնակին» (Սաղ.37:11,22,29): Ապրել երկրի (ավետյաց երկիր) վրա հավիտյան, նշանակում է երկնքում հավերժ կյանքի անկարելիություն:

-Դավիթը «մեռավ – թաղվեց...Դավիթը չհամբառնեց Երկինք» (Գործք Առ.2:29,34): Պետրոսը բացատրեց, որ դրա փոխարեն, իր հույսը մեռելներից հարություն առնելն է Քրիստոսի վերադարձին (Գործք.Առաք.2:22-36):

-Երկիրը մարդկության հետ Աստծո աշխատանքների համար մրցահարթակ է. «Երկինքը՝ երկինքը Աստծուն, իսկ երկիրը Նա տվել է մարդկանց որդիներին»-(Սաղմ.115:16):

-Յայտնութ:5:10 սաղմոսում բերվում է տեսիլք այն մասին, որ բարեպաշտները կխոսեն, երբ նրանք կկանգնեն դատաստանի առջ-՝ պատասխան տալու. «(Քրիստոս) ստեղծեց մեզ մեր Աստծո առջ-, – մենք կթագավորենք երկրի վրա»: Այս հիշեցումը երկրի վրա Աստծո Արքայությունում կառավարելու մասին որոշակիորեն տարբերվում է այն մշուշոտ գաղափարից, որ մենք «արբեցում» կունենանք ինչ-որ տեղ երկնքում:

-Դանիելի արած մարգարեությունները 2 – 7 գլուխներում խոսում են քաղաքական մահվան մասին, որը վերջնականորեն կփոխարինվի Աստծո Արքայությամբ՝ Քրիստոսի վերադարձին: Արքայությունը կլինի «ամբողջ երկնակամարով» – կլցնի «ողջ երկիրը» (Դան.7:27;2:35; համ.44տողին): Այդ հավիտենական

Արքայությունը «բոլոր երկնքի տակ Բարձրյալի սուրբերին պիտի տրվի» (Դան.7:27), նրանց ընծան, ուստի կլինի հավիտյան կյանքը Արքայությունում, որը կգտնվի երկրի վրա երկնքի տակ:

4.8 Պատասխանատվությունը Աստծո առջ-

Եթե մարդը բնությունից ունի «անմահ հոգի», ապա նա ինչ-որ տեղ պետք է ունենա իր հավիտենական ճակատագիրն անցկացնելու: Այդ տեղը նա ստանում է կամ պարզ-ի ձ-ով, կամ պատժի: Բայց մենք ցույց տվեցինք, որ Աստվածաշնչին համապատասխան, մարդը կենդանիների նման է, առանց որ-է իրեն ներհատուկ անմահության: Սակայն, որոշ մարդկանց խոստացվել էր Աստծո Արքայությունում հավիտենական կյանք: Հասկանալի է, որ ոչ բոլոր մարդիկ, որոնք երբ-է ապրել են, հարություն կառնեն. ինչպես - կենդանիները, մարդը ապրում է - մեռնում. վերածվելով փոշու: Բայց քանի որ կլինի դատաստանի օրը, որի ժամանակ ոմանք կդատապարտվեն, մյուսները կստանան հավիտենական կյանք, ապա առաջանում է հետ-ություն, որ մարդկության մեջ կլինեն որոշակի կարգի մարդիկ, որոնք հարություն կառնեն դատաստանի - ընծաներ ստանալու համար:

Հարություն կառնի մեռած մարդը, թե ոչ, կախված է նրանից, թե որքանով է նա պատասխանատու դատաստանի առջ-: Որպես հիմք կընդունվի Աստծո խոսքի իմացության նկատմամբ նրա վերաբերմունքը: Քրիստոսը բացատրում էր. «Ան, որ գիս կանարգե - իմ խոսքերս չընդունի, կայ մեկը որ զանիկա պիտի դատե, այն խոսքը որ ես խոսեցայ, ան պիտի դատե զանիկա վերջին օրը» (Ավ.Յովհ.12:48): Նրանք ովքեր չգիտեին կամ չէին հասկանում Քրիստոսի խոսքը, - հետ-աբար, հնարավորություն չունեին ոչ ընդունելու, ոչ ժխտելու այն, դատաստանի առջ-պատասխանատու չեն լինի: «Նրանք, ովքեր չունենալով օրենք (այսինքն չգիտեին Աստծո օրենքը) մեղք գործեցին, անօրենք էլ կմեռնեն, իսկ օրենքի տակ մեսագործեցին, օրենքով կդատվեն » (Հռովմ.2:12): Այսպիսով, ովքեր չգիտեին Աստծո պահանջները, կմեռնեն ինչպես կենդանիներ, իսկ ովքեր գիտեին Աստծո օրենքները - միաժամանակ խախտել են այն, կդատապարտվեն, - հետ-աբար, հարություն կառնեն, որպեսզի կանգնեն դատաստանի առջ-:

Աստված գտնում է, որ «մինչ- օրենքը աշխարհում կար մեղքը. բայց մեղքը չի մեղադրվում, քանի որ օրենք չկար... մեղքը

անօրենությունն է (այսինքն Աստծո օրենքի խախտումն է)...օրենքը մեղքը կճանաչի» (Հռով.5:13; 1Հովհ.3:4;Հռովմ.3:20): Նրա խոսքից՝ առանց Աստծո օրենքի իմացության «Մեղքը չի մեղադրվում» մարդուն -, ուստի, այդպիսի մեղավորները չեն դատվի կամ հարություն առնի: Հետ-աբար, նրանք, ովքեր չգիտեն Աստծո խոսքը, մեռած կմնան, այնպես, ինչպես դա կլինի կենդանիների - բույսերի հետ, քանզի նրանք բոլորը գտնվում են միանման վիճակում: «Մարդը, որը...անմիտ է, նման է կենդանու, որը մեռնում է» (Սաղմ.49:21). «Ինչպես ոչխարը, գերեզման կդրվեն ...գերեզմանը նրանց բնակարանը կլինի» (Սաղ.49:14): Աստծո ուղիների իմացությունը մեզ դարձնում է Նրա առաջ պատասխանատու՝ մեր արարքների համար, -, հետ-աբար, հանդիսանում է անհրաժեշտություն մեր հարության - դատաստանին ներկայանալու համար: Հարկ է հասկանալ, որ ոչ միայն բարեպաշտները կամ նրանք, ովքեր մկրտված են, հարություն կառնեն, բայց - հարություն կառնեն բոլորը, ովքեր պատասխանատու են Աստծո առաջ, Նրա մասին իրենց իմացության ուժով: Այս թեման հաճախ է կրկնվում Սուրբ Գրքում.

-Հովհաննու 15:22 ցույց է տալիս, որ պատասխանատվությունը բերում է հետ-յալ խոսքի իմացությանը . «Եթե Ես (Հիսուսը) չգայի - չասեի նրանց, ապա մեղք չէին ունենա. իսկ հիմա չունեն ներում իրենց մեղքի մեջ»: Հռովմ. 1:20-21 նույնպես ասում է, որ Աստծո իմացությունը մարդկանց թողնում է «առանց ներման»:

-«Մեկը, Հորից լսելով - սովորելով...Ես (Քրիստոսը) հարություն առնել պիտի տամ» (Հովհ.6:44,45) :

-Աստված միայն նայում է այն մարդկանց գործողություններին, ովքեր չգիտեն Նրա ուղիների մասին: Բայց Նա հետ-ում է - պատասխան է սպասում նրանցից, ով գիտի նրա ուղիները (Գործք. Առ.17:30):

-«Այն ծառան, որ գիտե իր տիրոջ կամքը - պատրաստ չէ, - կատարել նրա կամքը, շատ ծեծ պիտի ուտի , բայց այն, որ չգիտի - ծեծի արժանի բան ունի, քիչ ծեծ պիտի ուտի: Եվ ում շատ է տրված, շատ պիտի պահանջվի, - ում շատ է հանձնվել, նրանից շատ կպահանջվի » (Ղուկ.12:47,48)- արդ. Աստված, ինչքա՞ն շատ:

-«Այսպիսով, ով գիտի, որ պիտի բարիք անի ու չի անում նրա

համար մեղք է» (Յակ.4:17):

-Իսրայելցիների հատուկ պատասխանատվությունը Աստծո առջ-
կայանում է Նրա հայտնությունը նրանց ինքն իր մասին:
(Ամով.3:2):

-Պատասխանատվության մասին ուսմունքի հետ-անքն է, «ավելի
լավ է նրանք (ովքեր ավելի ուշ են հեռացել Աստծուց)
չհասկանան ճշմարիտի ուղիները, քան թե հասկանալով ետ
վերադառնան իրենց հավատարիմ պատվիրաններից» (2
Պետ.2:21): Այլ արտահայտություններ այս թեմայի վերաբերյալ
կգտնվի Սուրբ Գրքի հետ-յալ տողերում. Յովհ.9:41; 3:19;
1.Տիմոթ.1:13; Ովս 4:14;Երկրորդ 1:39):

Աստծո իմացությունը մեզ պատասխանատու է դարձնում
դատաստանի առջ-, - այստեղից հետ-ում է, որ նրանք, ովքեր
չունենին այդ գիտելիքները, հարություն չեն առնի, քանի որ
անհրաժեշտություն չկա նրանց դատելու, - նրանց գիտելիքների
բացակայությունը դարձնում է նրանց «կենդանիների նման,
որոնք կգոհվեն » (Սաղ.49:21): Կան շատ պնդումներ այն մասին,
որ ոչ բոլորը, ովքեր երբ-է ապրել են. հարություն կառնեն.
-Յին Բաբելոնի բնակիչները «չեն արթնանա» իրենց մահվանից
հետո, որովհետ- նրանք իրական Աստծուն չգիտեին»
(Երեմ.51:39, Եսայ.43:17):

-Եսայեան քաջարելում էր ինքն իրեն. «Տեր իմ Աստված
(Իսրայելի) ուրիշ տիրակալներ քեզանից բացի իշխել են մեզ,
բայց միայն Քեզնով ենք փառաբանում անունը Զո: Մեռելները
չեն կենդանանա, որովհետ- դու այցելեցիր - բնաջնջեցիր նրանց,
- վերացրեցիր ցանկացած Յիշողություն նրանց մասին
(Ես.26:13,14): Ուշադրություն դարձրեք բազմիցս կրկնվող
արտահայտություններին այն մասին, որ նրանք չեն հառնելու.
«Չեն կենդանանա... չեն բարձրանա (տորից)...ոչնչացրեց ամեն
մի հիշողություն նրանց մասին»: Ի տարբերություն դրան,
իսրայելցիների առջ- կար հեռանկար այն առումով, որ նրանք
գիտեին Աստծուն. «Կկենդանանան Զո մեռելները (Իսրայելի),
կհառնեն մեռած մարմինները » (Ես.26:19):

-Խոսելով Իսրայելի աստվածային ժողովրդի մասին, նշվում է, որ
Քրիստոսի վերադարձին «շատերը հողում քնածներից
կարթնանան, ոմանք հավիտենական կյանքի համար, մյուսները

հավերժական պարսավանքի ու անարգության համար. (Դան.12:2): Այսպիսով, ոչ «բոլոր» հրեաները կհառնեն, իրենց Աստծո առջ- պատասխանատվության համար, որպես Նրա ընտրած մարդիկ: Նրանք, ովքեր բոլորովին չգիտեն իսկական Աստծուն «կրնկնեն - այլ-ս չեն կանգնի», քանզի նրանք ի վիճակի չեն լինի գտնելու «Աստծո խոսքը» (Ամ.8:12,14):

Այսպիսով, մենք գիտենք, որ.-

1. Աստծո խոսքի իմացությունը հանգեցնում է Նրա առաջ պատասխանատվության:
2. Միայն պատասխանատուները հարություն կառնեն - կդատվեն:
3. Նրանք, ովքեր չգիտեն իսկական Աստծուն, հետ-աբար, կմնան մեռած, ինչպես կենդանիները:

Այս հետ-ությունները ուժեղ հարված են հասցնում մարդկային հպարտությանը, - բնականաբար, մեզ դժվար է հավատալ դրանց. միլիոնավոր մարդիկ, ինչպես այժմ ապրողները, այնպես էլ առաջներում, բայց իսկական Ավետարանը չիմացողները՝ մտավոր ծանր հիվանդները - Սուրբ Ավետարանը չհասկացողները, կրծքի - փոքրիկ երեխաները, ովքեր մեռել են մինչ կղառնային մեծեր, որպեսզի հասկանան Ավետարանը: Այս բոլոր խմբերը չգիտեն իրական Աստծուն, - հետ-աբար, պատասխանատու չեն Նրա առջ-: Դա նշանակում է, որ չեն հառնի, չնայած իրենց ծնողների հոգ-որ բարձր կարգին. Դա մարդասիրության դեմ է լիովին: Բայց-այնպես, իսկական հնազանդությունը Աստծո խոսքի վերջնական ճշմարտության առջ-, բազմապատկած մեր սեփական բնույթի մասին համեստ կարծիքի հետ, կհանգեցնի մեզ ճշմարտության ընդունմանը: Մարդկային կենցաղի անշահախնդիր ուսումնասիրումը նույնիսկ առանց Ավետարանի, նույնպես մեզ կբերի այդպիսի հետ-ության, որ վերը նշված մարդկանց խմբերի համար հույսեր չկան ապագա կյանքի հանդեպ:

Մեր հարցերը Աստծո ուղիների մասին բավականին տեղին չեն. «Իսկ դու ո՞վ ես, մարդ, որ վիճում ես Աստծո հետ» (Յոզով.9:20): Մենք կարող ենք թույլատրել մեր թերընկալումը, բայց երբեք չպետք է մեղադրենք Աստծուն անարդարության -

անբարեպաշտության մեջ:

Միտքն այն մասին, որ Աստված ինչ-որ ձ-ով մեզ չի սիրում, կամ մեր նկատմամբ սխալներ է գործում, տանում է մեզ սարսափելի եզրակացության այն մասին, որ Ամենակարող Աստվածը, Ստեղծողը – Հայրը, մեզ հետ վարվում է անմիտ – անարդար: Այդ կապակցությամբ օգտակար է վերընթերցել 2 Թագ.12:15-24 սաղմոսը Դավիթ թագավորի կողմից իր երեխան կորցնելու մասին, այն մասին, ինչպես է նա աղոթում իր երեխայի կենդանության ժամանակ, – միաժամանակ նա բնական ընդունեց նրա մահվան անդարձությունը. «Քանի երեխան ողջ էր, ես ծոմ էի պահում – լաց լինում, քանզի մտածում էի. ով գիտի Աստված ինձ կների՞, – երեխան ողջ կմնա: Եվ հիմա նա մեռած է. ինչո՞ւ եմ ես ծոմ պահում: Արդյոք ես կկարողանամ՞ ետ բերել նրան...Նա չի վերադառնա ինձ մոտ»: Այդ ժամանակ Դավիթը մխիթարեց կնոջը – շուտով նրանք ունեցան երկրորդ երեխան:

Վերջապես, հարկ է ասել, որ շատ մարդիկ հասկանալով Աստծո առաջ պատասխանատվության այդ սկզբունքը, կորցնում են ցանկությունը Նրա մասին ավելին իմանալ, վախենալով Նրա առջ- պատասխանատվությունից – դատաստանից: Բայց, ինչ-որ չափով այդ մարդիկ արդեն դարձել են Աստծո առջ- պատասխանատու, քանզի Աստծո հոսքի նրանց իմացությունը տվել է նրանց այն փաստի իմացությունը, որ Աստված մասնակցում է իրենց կյանքին – առաջարկում է նրանց, իրական ազգակցական հարաբերություններ իր հետ: Միշտ հարկ է հիշել, որ «Աստված սեր է»: Նա, «չուզենալով, որ մեկը կորսվի...տվեց իր միածին Որդուն, քանզի ամեն, ով որ նրանց հավատա չկորսվի, ապա հավիտենական կյանք ունենա » (1.Հովհ.4:8;2 Պետր.3:9, Հովհ.3:16): Աստված ցանկանում է, որպեսզի մենք լինենք իր Արքայությունում:

Այդպիսի պատիվը – առավելությունը անխուսափելիորեն բերում է պատասխանատվության: Սակայն, դա չի ներկայանում շատ դժվարին, – ծանրացուցիչ մեզ համար. եթե մենք իրոք սիրում ենք Աստծուն, ապա մենք կհասկանանք, որ Նրա փրկվելու առաջարկությունը մեխանիկական պարզ- չի որոշակի աշխատանքների դիմաց, բայց դա սիրող ցանկություն է Նրա կողմից, անել ամեն ինչ, ինչ-որ Նա կարող է իր երեխաների համար, որպեսզի երջանիկ հավիտենական կյանք տա նրանց իր զարմանալի բնավորությունը ճիշտ հասկանալու համար:

Քանի որ մենք սկսում ենք լսել – գնահատել մեզ ուղղված

Աստծո կոչը իր խոսքի միջոցով, ապա մենք կհասկանանք, որ այն ժամանակ, երբ մենք քայլում ենք ամբոխի մեջ, Աստված մեծ ուշադրությամբ հետ-ում է մեզ սպասելով մեզնից ավելի շուտ ի պատասխան իր սիրուն, քան մեր անհաջողություններին՝ ապրել Նրա առաջ պատասխանատվության համեմատ: Երբեք այդ սիրող աչքը մեզնից չի կտրվի. երբեք մենք չենք կարող մոռանալ կամ ջնջել գիտելիքները Նրա մասին, որպեսզի խրախուսի մեր մարմինն լինել ազատ Աստծո առաջ պատասխանատվությունից: Դրա փոխարեն մենք կարող ենք – պետք է ուրախանանք Աստծո հետ հատուկ մոտիկության համար, – այնպես հավատանք Նրա Սիրո մեծությանը, որ մենք միշտ կունենանք ցանկություն իմանալ Նրա մասին շատ, քան քիչ: Մեր սերը Աստծո ուղիներին, – դրանք իմանալու մեր ցանկությունը այն բանի համար, որ մենք կարողանանք ավելի շատ նմանվել Նրան, պետք է գերազանցեն մեր բնական վախը Նրա մեծագույն սրբությունից:

4.9 Դժոխք

Ժողովրդի մեջ կարծիք կա, որ դժոխքը մեղսագործ «անմահ հոգիներին» պատժելու վայր է, կամ նրանց տանջելու վայր, ովքեր կմերժվեն դատաստանի օրը: Մեր համոզմունքով, Աստվածաշունչը սովորեցնում է, որ դժոխքը գերեզման է, ուր ուղեվորվում են մահվանից հետո:

Հին հրեական «sheol» բառը, որը թարգմանվում է որպես «դժոխք», նշանակում է «ծածկված վայր»: Այնպես որ, երբ մենք կարդում ենք, «դժոխք» բառը, մենք չենք ընկալում նրա ուղղակի լիարժեք թարգմանությունը: Աստվածաշնչորեն, այդ «ծածկված վայրը» կամ «դժոխքը» գերեզմանն է: Կան շատ օրինակներ հաստատող, որ բուն «sheol» բառը թարգմանվում է ինչպես «գերեզման»: Իրականում, Աստվածաշնչի ժամանակակից մի քանի հրատարակումներ հազվադեպ են օգտագործում «դժոխք» բառը, թարգմանելով այն ավելի ճշգրիտ՝ «գերեզման» բառով: Մի քանի օրինակներ, որոնք ցույց են տալիս, որ «sheol» բառը թարգմանվում է որպես «գերեզման», պետք է ժխտեն ժողովրդական պատկերացումները դժոխքի մասին, որպես մի վայրի, որտեղ վառվում է կրակը – տեղի է ունենում մեղսագործների տանջանքը.

-«Թող պապանձին ստախոս շրթունքները, որոնք

հպարտությամբ – նախատինքով, ամբարտավանություն կը խոսին արդարին դեմ» (Սաղմ.31:18)- Նրանք չեն աղաղակի հոգ-արքի մեջ:

-«Սակայն Աստված գերեզմանին իշխանութենեն պիտի փրկե իմ անձս, վասն զիս պիտի ընդունի» («shcol» [Սաղմ.49:15])- այսինքն, Դավթի մարմինը կամ հոգին հարություն կառնեն գերեզմանից կամ «դժոխքից»:

Այն հավատը, որ դժոխքը մեղսագործներին պատժելու վայրն է, որից նրանք ի վիճակի չեն դուրս գալու, չի կարող համապատասխանել այդ սաղմոսին. բարեպաշտ հավատացյալը կարող է մտնել դժոխք (գերեզման) – նորից այնտեղից հեռանալ: Ովս 13:14 հաստատում է այդ. «Գերեզմանի ձեռքից պիտի փրկեմ, մահվանից պիտի ազատեմ»: Նույնը տեսնում ենք Կորն.15:55 մեջ, Քրիստոսի վերադարձին հարության նկատմամբ: Դրա նմանությամբ, երկրորդ հարության կանխատեսման (տես.5,5 բաժինը) «– մահը – դժոխքը տվեցինք մեռելներին, որոնք այնտեղ էին գտնվում (Յայտ.20-13): Ուշադրություն դարձրեք մահվան նմանակման վրա, այսինքն, գերեզմանի – դժոխքի (տես.Սաղմ. 6:5,6): Աննայի բառերը 1Թագ.2:6-ում հասկանալի է.

-«Տերը մեռցնում – կենդանացնում է (հարության միջոցով), իջեցնում գերեզման (sheol) – հանում է»:

Գիտենալով, որ «դժոխքը» գերեզման է, պետք է մտածել, որ բարեպաշտները պետք է փրկվեն նրանից իրենց հարության միջոցով հավիտենական կյանքի համար: Այսպիսով, լիովին հնարավոր է «դժոխք», կամ գերեզման, – ավելի ուշ նրանից հեռանալ հարության միջոցով: Այս բանի բարձրագույն օրինակ ցույց տվեց մեզ համար Յիսուսը, քանզի «Նրա անձը գերեզմանում չթողնվեց – մարմինը ապականություն չտեսավ» (Գործք.Առ.2:31), որովհետև – նա հարություն առավ: Ուշադրություն դարձրեք Քրիստոսի «անձ» – նրա «մարմին» բառերի նույնության վրա: Այն բառերը, որ նրա մարմինը չի թողնվել դժոխքում, ասում են, որ նա գտնվել է այնտեղ որոշ ժամանակ, հատկապես, նա եղել է այնտեղ երեք օր: Եվ այն, որ Քրիստոսը եղել է «դժոխքում» ապացուցում է, որ դա այն տեղը չի, ուր ուղ-որվում են մեղսագործները:

Ինչպես լավ, այնպես էլ վատ մարդիկ ուղարկվում են «դժոխք»,

այսինքն՝ գերեզման. Յիսուսի «գերեզմանը» ամբարիշտների հետ դրվեցավ» (Եսայ.53:9): Սրա հետ կան նաև ուրիշ օրինակներ, երբ բարեպաշտ մարդիկ ուղարկվում են դժոխք, այսինքն՝ գերեզման: Այսպես, Յակոբը «ասաց. սուգով պիտի իջնեմ գերեզման, իմ որդուս մոտ (Յովսեփի): (Ծննդոց 37:35):

-Աստծո սկզբունքային կանխադրություններից մեկը կատարված մեղքերի համար մահապատիժն է (Յոզ.6:23;8:13, Յակ.1:15) : Ավելի վաղ մենք ցույց տվեցինք, որ մահը լիովին անգիտակից վիճակ է: Նա բերում է լիովին ոչնչացման, այլ ոչ թե հավիտենական տանջանքների (Մաթ.21:41; 22:7, Մարկ.12:9, Յակ.4:12)- դա նույնպես ճիշտ է, ինչպես մարդկանց մահը համաշխարհային ջրհեղեղից (Ղուկ.17:27,29), – ինչպես իսրայելցիները մահանում էին անապատում (1Կորն.10:10): Այդ երկու դեպքերում էլ մեղսագործները մեռնում էին, այլ ոչ թե ենթարկվում հավիտենական տանջանքների: Դրա համար էլ անհնար է, որպեսզի մեղսագործները ենթարկվեն հավիտենական գիտակցական տանջանքների – տառապանքների:

Մենք ցույց տվեցինք նաև, որ Աստված մեղքը մեղավորության չի վերագրում, – չի գրում դա մեր հաշվին, եթե մենք Նրա խոսքը չգիտենք (Յոզ.5:13): Ովքեր գտնվում են այդպիսի վիճակում, կմնան մեռած:Պատիժը, որ կստանան մեղավորները՝ մահն է, քանզի հատուցումը մեղքերի համար դա է: Յետ-ապես, Քրիստոսի գալստյան ժամանակ դատաստանին, նրանց պատիժ կսահմանվի, իսկ հետո նրանք նորից կմեռնեն: Այս անգամ նրանք կմեռնեն հավիտյան: Դա կլինի «երկրորդ մահը», որի մասին խոսվում է Յայտն. 2:11, 20:6-ում: Այդ մարդիկ մեռել են մեկ անգամ լիակատար անգիտակից մահով: Նրանք հարություն կառնեն – կդատվեն Քրիստոսի վերադարձին – հետո կպատժվեն երկրորդ մահով, որը ինչպես նրանց առաջին մահը, կլինի լիակատար անգիտակից վիճակ: Այս մահը կշարունակվի հավիտյան:

Մեղքերի դիմաց պատժվելը այդ իմաստով կլինի «հավիտյան», այսինքն, մահվանը վերջ չի լինի: Լինել մեռած ընդմիշտ՝ հավերժական պատիժ է: Այսպիսի արտահայտության օրինակ մենք կգտնենք Օրինաց.11:4-ում, որտեղ տրվում է Աստծո կողմից Փարավոնի բանակի ոչնչացում Կարմիր ծովում, ինչպես

շարունակվող ոչնչացում, որի արդյունքում հենց այդ բանակը երբեք չի անհանգստացնի Իսրայելին.

«Նա խորտակեց Կարմիր ծովի ջրերում...ոչնչացրեց նրանց՝ Տերը (Աստված) նույնիսկ մինչ- մեր օրերը»:

Նույնիսկ Հին Կտակարանի ավելի վաղ ժամանակների հավատացյալները հասկանում էին, որ վերջին օրը կլինի հարություն, որից հետո պատասխանատու մեղսագործները կվերադառնան գերեզման: Հորը 21:30, 32-ում ասում է շատ պարզ. «Չարագործ...կտարվի մի կողմ (այսինքն հարություն կառնի)...- նրան ուղեկցում են (հետո) դեպի դագաղները»: Առանկերից մեկում Քրիստոսի վերադարձի մասին խոսվում է ծեծի հնարավորության մասին նրա ներկայությամբ (Ղուկ.19:27): Սա դժվար է համաձայնեցվում մեղսագործների հավիտյան գոյության մասին գաղափարին՝ նրանց գիտակցությունը պահպանելով - մշտապես տանջանքների ենթարկելով: Բոլոր դեպքերում դա կլիներ անմիտ պատիժ՝ հավիտենական չարչարանք 70 տարվա կատարած գործերի համար: Աստված չի ուրախանում մեսագործներին պատժելիս, հետ-աբար, կարելի է սպասել, որ նա անվերջ տանջանքներ չի սահմանի նրանց վրա (Եզեկ.18:23, 32;33:11 համ.2 Պետր 3:9):

Ուխտադրուժ քրիստոնյաները հաճախ են շահարկում «դժոխք»-ը կրակի - տանջանքների հետ: Դա կտրուկ հակասության մեջ է գտնվում դժոխքի մասին (գերեզմանի) Աստվածաշնչի ուսմունքի հետ: «Ինչպես ոչխար, կփակեն նրանց գերեզմանում (դժոխք), մահը կարածացնի նրանց» (Սաղմ.49:14): Այս Սաղմուսը ենթադրում է, որ գերեզմանը խաղաղ գոյակցության վայր է: Չնայած այն բանին, որ Քրիստոսի հոգին կամ մարմինը գտնվել է դժոխքում երեք օր, նա ապականության չենթարկվեց (Գործք.Առ.2:31) Դա անհնարին կլիներ, եթե դժոխքը լիներ այն վայրը, որտեղ վառվում է կրակը: Եզեկ.32:26-30 տալիս է հար-ան ժողովուրդների գորավոր գինվորների նկարագրությունը, որոնք պառկած են խաղաղ իրենց գերեզմաններում. «Բոլոր սպանվածները, սրերից ընկածները... որոնք իրենց զենքերով իջան գերեզմաններ (դժոխք) - իրենց սրերը գլխի տակ դրեցին...- պառկած են նրանք ...սրի քաշած -..գերեզման մտած»: Դա վերաբերվում է այն սովորույթին, երբ զոհված մարտիկներին թաղում էին իրենց զենքերի հետ միասին, նրանց գլխի տակ թրեր դնելով: Այս ձ-ով նկարագրված

«դժոխքը» նույնն է, ինչ՝ գերեզմանը: Այդ գորավոր մարտիկները, որոնք պառկած են դժոխքում (այսինքն, պառկած են իրենց գերեզմանոցում), դժվար թե հաստատեն այն գաղափարը, որ դժոխքը կրակով բռնված վայր է:

Հովնանի հետ կատարված նկարագրությունը նույնպես հակասում է դրան: Երբ հսկա կետը նրան ողջ-ողջ կուլ տվեց «աղոթում էր Հովնանը իր Տեր Աստծուն կետի որովայնից – ասում էր. Աստծուն եմ աղաչում իմ դժբախտության պահին...որովայնից գերեզմանի (դժոխքի) ես հեծեծում եմ (Հովն.2:2,3)»:

Այստեղ «որովայնը գերեզմանի (դժոխքի)» համեմատվում է կետի որովայնի հետ: Կետի որովայնը իրականում «ծածկված տեղ էր» իրենից ներկայացնում, որը հենց «sheol» բառի ճիշտ նշանակությունն է, թարգմանությունը որի «դժոխք» բառն է: Հասկանալի է, այդ տեղը կրակի բոցերով վայրը չէր – Հովնանը դուրս եկավ «գերեզմանից որովայնի (դժոխքի)», երբ կետը դուրս գցեց նրան: Դա դժոխքից (գերեզմանից) Զրիստոսի հարության մասին կախագուշակում ծառայեց (-տես Մաթ. 12:40):

Այլաբանական կրակ

Սակայն, Աստվածաշնչում հաճախ է օգտագործվում հավերժական կրակի պատկերը, որպեսզի ցույց տրվի Աստծո ցատումը մեղքերի նկատմամբ, որը ի վերջո բերում է մեղսագործների լիովին ոչնչացմանը գերեզմանում: Սողոմը պատժվեց «հավերժական կրակով» (Հուդա 7տող), այսինքն, այն հիմնահատակ խորտակվեց իր բնակիչների մեղսագործության պատճառով: Այժմ այդ քաղաքն ընկած է փլատակների տակ՝ Մեռյալ ծովի հատակին, ոչ մի կերպ նա այժմ կրակներով չի բռնկված, որը պետք է լիներ, եթե մենք «հավերժական կրակ» բառերը հասկանալիք բառացիորեն: Դրա նման, Երուսաղեմը նույնպես գտնվում էր Աստծո ցատումի հավիտենական կրակի վտանգի տակ հրեաների մեղսագործությունների պատճառով. «Իսկ եթե ինձ չլսեք...ես նրա դռների մեջ կրակ պիտի վառեմ – այն պիտի ուտի Երուսաղեմի պալատները – պիտի չմարսի» (Երեմ.17:27): Քանի որ Երուսաղեմը հանդիսանում է ապագա Արքայության ավետաց մայրաքաղաքը (Ես.2:2-4; Սաղ.48:2), ապա Աստված ի նկատի չունեի, որպեսզի մենք այդ բառերը ընդունեինք բառացիորեն: Երուսաղեմի մեծ տները՝ վառվում էին կրակից (2.Թագ.25:9), բայց այդ հրդեհը հավերժ չչարունակվեց:

Նմանատիպ, Աստված պատժեց Եդոմի երկիրը, որի «կրակը չի մարի ոչ ցերեկը, ոչ էլ գիշերը, հավերժորեն նրա ծուխը կելնի. պորտից-պորտ այն կմնա ամայի ...» բուն – ագռավը կբնակվեն այնտեղ...- նրա պալատները կպատվեն փշոտ բուսականությամբ» (Եսայ.34:9-15): Ընդունելով, որ կենդանիները – բույսերը կարող էին գոյություն ունենալ Եդոմի ավերված երկրում, հավերժական կրակի մասին խոսքերը վերաբերվում են ավելի շուտ Աստծո ցասումին – նրա կողմից ամբողջովին այդ վայրերը ոչնչացնելուն, քան դրանք բառացիորեն ընդունել: Բազմիցս Աստծո ցասումը Երուսաղեմի – Իսրայելի մեղքերի վրա համեմատվում է կրակի հետ. «Ահա իմ բարկությունս – սրտմտությունս այս տեղին վրա պիտի թափվեն ...- պիտի բռնկվի ու պիտի չմարի» (Երեմ.7:20, ուրիշ օրինակներ Երեմ. Ողբ.4:11- 2 Թագ.22:17-ում):

Կրակը նույնացվում է նա- մեղքերի դատաստանի հետ, մանավանդ Քրիստոսի վերադարձին. «Քանզի, ահա, կգա օրը, վառարանի նման կարմրատակած. – բոլոր հպարտները – բոլոր ամբարիշտություն անողները, հարդի պես պիտի լինեն – եկած օրը պիտի այրվեն...»(Մադ.4:1):

Երբ հարող կամ մարդկային մարմինը վառվում է կրակից, ապա այդ բոլորը մոխիր է դառնում: Հնարավոր չէ, որպեսզի ցանկացած նյութ, հատկապես մարդկային մարմինը վառվի հավերժ բառի բուն իմաստով: «Հավերժական կրակ» բառերը, հետ-աբար, չեն կարող վերաբերվել բառացիորեն՝ անվերջ չարչարանքներին: Կրակը չի կարող հավերժական լինել, եթե այրվելու բան չկա: Հարկ է նշել, որ «- մահը – դժոխքը կրակի լճի մեջ ձգվեցան» (Հայտ.20:14): Դա նշանակում է, որ դժոխքը նույնը չէ, ինչ որ է «Կրակի լիճը», դա լիակատար ոչնչացում է:

Հայտնության գրքում խորհրդանշորեն ասվում է, որ գերեզմանը ամբողջովին կկործանվի, որովհետ- Քրիստոսի Արքայության հազարամյակի վերջին (Ոսկեդար) այլ-ս մահ չի լինի:

Գեհեն

Նոր կտակարանում օգտագործվում է երկու հունական բառ, որոնք թարգմանվում են որպես «դժոխք»:«Hades» համարժեք է հին հրեական «sheol»-ին, որի մասին մենք ավելի վաղ խոսել ենք: «Gehenna»-ն աղբալոցի անունն է, որը գտնվում է Երուսաղեմի սահմաններից դուրս, որտեղ այրում էին զանազան թափոններ: Որպես անձնական անուն, այսինքն, իրական վայրի

անվանում, այն պետք է որ բոլորովին չթարգմանվեր, քան թարգմանվեր «դժոխք» բառով: «Gehenna»-ն հին արամեական համարժեքն է հինհրեական «Ge-ben-Hinnom» բառի: Դա Երուսաղեմի (Եսայ.15:8) մոտ մի վայր էր, – Զրիստոսի ժամանակներում օգտագործվում էր որպես թափոնների աղբատեղ: Մեռած մարմինները շարտվում էին կրակի մեջ, որը անընդհատ վառվում էր այնպես, որ Գեհենը դարձավ լրիվ ոչնչացման – մերժման խորհրդանիշ:

Հարկ է նորից նշել, որ ամենը, ինչ գցվում էր կրակի մեջ, այնտեղ հավերժ չէր մնում՝ մարմինները մոխիր էին դառնում: «Մեր Աստվածը (կլիևի) մաշող կրակ է» (Երբ.12:29) դատաստանի օրը. Լրա ցասման կրակը մեղքերի հանդեպ ավելի շուտ կկլանի մեղսագործներին մինչև՝ նրանց վերջնական ոչնչացումը, քան թե կթողնի դեռ-ս այրվելու վիճակում – դեռ-ս՝ ողջ: Աստծո նախկին դատաստանների ժամանակներում Իր Իսրայելի ժողովրդի վրա, բաբելոնացիների ձեռքերով Գեհենը լցվեց մեղսագործների մարմիններով – Աստծո մարդկանցով. (Երեմ.7:32,33):

Իր սքանչելի ճանապարհով Տեր Հիսուսը միավորեց Հին Կտակարանի այս բոլոր գաղափարները՝ «գեհեն» բառի օգտագործման մեջ: Նա հաճախ էր ասում, որ նրանք, ովքեր պիտի մերժվեն դատարանի ատյանին Իր վերադարձին, կուղարկվեն «գեհեն (այսինքն՝ դժոխք), անշեջ կրակի մեջ, որտեղ նրանց որդը չի մեռնի » (Մարկ.9:43,44):

Գեհենը հրեաների գիտակցության մեջ կառաջացնի մարմնի ժխտման – ոչնչացման գաղափարներ: Եվ մենք տեսնում ենք, որ հավերժական կրակը իդիոմ է, որը ներկայացնում է Աստծո ցասումը մեղքերի վրա – մեղսագործներին մահով ոչնչացնելու միջոց:

«Նրանց որդը չի մեռնի» բառերը կազմում են, ակնհայտորեն, այդ իդիոմայի մասնիկը՝ լիովին ոչնչացնելու մասին, քանզի հնարավոր չէ պատկերացնել որդերի, որոնք երբեք չեն մեռնում: Այն փաստը, որ Գեհենը Աստծո մարդկանց միջից մեղսագործների նախորդ պատժավայրն էր, հաստատում է Զրիստոսի կողմից օգտագործվող, այդ գեհեն բառի համապատասխանությունը:

Յերձված 11.Քավարան

Հռոմեական կաթոլիկ եկեղեցին սովորեցնում է, որ Աստծո մարդկանց հոգիները մահվանից հետո ուղ-որվում են, այսպես կոչված, քավարան, որը գտնվում է «Երկնքի» – «դժոխքի» միջ-գտնվող կես ճանապարհին: Եկեղեցին ասում է, որ այդ տեղը ծառայում է «մաքրման» համար. այնտեղ հոգին կտանջվի ինչ-որ ժամանակ այն բանից առաջ, մինչ- կդառնա պիտանի երկնքում փրկվելու համար: Եթե մարդը կաղոթի իր բարեկամների հետ, մոմեր կվառի – եկեղեցուն դրամական օգնություն ցույց կտա, ապա դա, հնարավոր է, կկրճատի քավարանում նրա հոգու տառապանքների ժամկետը: Այն, որ այդ գաղափարները մեծ սխալ են եր-ում է հետ-յալ օրինակներից.

-Աստվածաշունչը լռություն է պահպանում այդպիսի վայրի գոյության մասին:

-Մենք ցույց տվեցինք, որ հոգին վերաբերում է ավելի շուտ մեր մարմնին, քան ինչ-որ անմահ մասնիկի մեր ներսում, – «դժոխքը» ավելի շուտ գերեզման է, քան թե պատժավայր:

-«Բարեպաշտներին երբեք խոստումներ չեն տրվել երկնքում փրկությունն ստանալու մասին: Փրկությունը կներկայացվի դատական ատյանի մոտ, Զրիստոսի վերադարձին, այլ ոչ թե մահվանից հետո ինչ-որ ժամանակում, երբ մենք դուրս ենք գալիս քավարանից» (Մաթ.25:31-34, Հայտ.22:12):

-Բոլոր բարեպաշտները պարզ-ներ կստանան միաժամանակ, այլ ոչ թե առանձին-առանձին:

-Մահվանը հետ-ում է լիակատար անգիտակցությունը, այլ ոչ թե ակտիվությունը, քավարանի դոկտրինայի ենթադրությամբ:

-Մենք մաքրվում ենք մեր մեղքերից Զրիստոսով մկրտվելու միջոցով – ամրացնում ենք մեր հավատը Նրա աշխատանքների հանդեպ այս կյանքի ընթացքում, այլ ոչ թե մահվանից հետո տառապանքների ինչ-որ ժամանակահատվածի միջոցով: Մեզ պատվիրում են «մաքրել հին խմորը» մեղքի, մեր կյանքի ընթացքում (1Կորն,5:7), մաքրել մեր խիղճը մեռած գործերից (Երբ.9:14; 2Տիմ.2:21): Ուստի , մենք պետք է մաքրվենք հիմա, մեր կյանքի ընթացքում, այլ ոչ թե «քավարանում», ուր իրբր-գնում ենք մահվանից հետո: «Հիմա է ահա ընդունելի ժամանակը, ահա հիմա է փրկության օրը» (2 Կորնթ.6:2): Մեր հնազանդությունը Աստծուն մկրտությամբ – հոգ-որ

բնավորության զարգացումը այս կյանքում կտանեն փրկության (Գաղ.6:8), այլ ոչ թե որոշակի ժամանակի անցկացմանը «քավարանում»:

Ուրիշ մարդկանց ջանքերը մեզ փրկելու մոմեր վառելու – կաթոլիկ եկեղեցուն այլ զոհողությունների միջոցով ընդհանրապես չեն ազդի մեր փրկության վրա: «Մեկը բնավ չի կրնար փրկել իր եղբայրը, ոչ ալ անոր փրկանքը Աստծոյ հատուցանել...որպեսզի ապրի յավիտենական ու ապականություն չտեսնե» (Սաղ.49:7-9):

Ջերձված12.Յոգին – վերամարմնավորումը:

Անհիշելի ժամանակներից մարդը ջանում է իրեն համոզել, որ մահը նրա կյանքի վերջը չի հանդիսանում: Սրա արդյունքում նրա մոտ ի հայտ եկավ հավատ, որ մահից հետո նա շարունակում է ապրել ուրիշ մարմնի մեջ, կամ կենդանու, որը տիրում է իր հոգուն:

Մենք ցույց տվեցինք, որ մարդու հոգին վերաբերվում է շնչառությանը (Կյանքի ուժին) նրա ներսում, – որ հոգին վերադառնում է Աստծուն, երբ մարդը մեռնում է (Ժողով. 12:7): Ղա նշանակում է, որ նրա հոգին չի թափառում մեր շուրջը, ինչպես «ուրվական», – նա ազատ չի ուրիշ մարդու կամ կենդանու տիրանալու համար, այնպես, որպեսզի մարդու անձը ապրի նրա մեջ: «Մեզանից յուրաքանչյուրը կստանա մարմնով արածների փոխարեն» 2(Կորն.5:10): Եթե մեր արարքները – բնութագրերը հանդիսանում են նախորդ մարդու բնավորության պարտականությանը, ապա Աստծո դատաստանի մասին կոնցեպցիան – մեզ պարզ-ատրումը մեր գործերին համապատասխան (հայտ.22:12) կորցնում է ամեն մի իմաստ:

Յոգին վերադառնում է Աստծուն մարդու մահվան – նրա կողմից գիտակցությունը լիովին կորցնելու հետ: Ուստի, ցանկացած փորձ հաստատել որ-է կապ մեռածի հետ վկայում է այդ հարցի վերաբերյալ աստվածաշնչյան ուսմունքի լուրջ անընկալությունը (տես.Եսայ. 8:19,20): Աստվածաշունչը պարզ ասում է, որ մարդիկ չեն վերադառնում իրենց նախկին տները կամ քաղաքները ցանկացած ձ-ով, իրենց մահվանից հետո: Չկա ոչ մի «հոգի» կամ «տեսիլք», որոնք ապրում են այդպիսի տեղերում մարդու

մահվանից հետո: Հոբ.20:7-9-ը չէր կարող արտահայտել դա ավելի պարզ.«Իր աղբին պես հավիտյան պիտի ոչնչանայ, ու զինք տեսողները պիտի ըսեն. «Ու՞ր է զանիկա» ու պիտի չգտնվի...2անկիա տեսող աչքը ալ պիտի չտեսնե, ու անոր բնական տեղը ալ պիտի չնայի անոր»: Սրա նման է Նա-Յակոբ.7:9,10 սաղմոսը. «...Այնպես գերեզմանը իջնողը պիտի չելլե,անիկա ա՛լ իր տունը չպիտի դառնայ, ու իր բնակարանը ա՛լ զանիկա պիտի չճանչնայ»: Այս պնդման համեստ ընդունումը մեզի կբերի մեռյալների «հոգիներին» տեսնելու մասին բոլոր խոսակցությունների ժխտմանը, որոնք որպես թե այցելում են Իրենց հին տները: Այդպիսի «տեսիլքները» լավագույն դեպքում աչքի խաբկանք են:

Հերձված 13.Մեր հարության բնույթը

Մենք ցույց տվեցինք, որ հավիտենական կյանքը – անցումը Աստծո բնույթին կտրվեն բարեպաշտներին դատաստանից հետո:Քրիստոսը հարություն կտա առաջին հերթին Իր դատաստանի առջ- պատասխանատուներին, – կդատի նրանց այն բանից հետո, երբ նրանք բոլորը կհավաքվեն իր առջ-: Քանի որ անցումը հավիտենական բնույթին պետք է տեղի ունենա դատի ժամանակ, ապա դրանից հետ-ում է, որ բոլոր հարություն առնողները ունեն, ամենից առաջ, մահկանացու բնույթ: Եթե նրանք իրենց հարության պահին ունենային անմահ մարմիններ, ապա իմաստ չէր ունենա նրանց դատը, որի դեպքում բաժանվում է պարզ-ատրումը:

Մենք մտնում ենք Աստծո Արքայություն միանգամից՝ դատից հետո (Մաթ.25:34), հետ-աբար, բարեպաշտները գտնվում են Արքայության մեջ մինչ- դատաստանը: «Մարմինը – արյունը չեն կարող Աստծու Թագավորություն ժառանգել (ուստի)...ամենքս էլ պիտի փոխվենք...այս ապականացու մարմինը անապականություն հազնի, ու այս մահկանացուն անմահություն հազնի» (1Կորն.15:50,51,53): Այստեղից հետ-ում է, որ բնության փոփոխումը, անմահից մահկանացուի, տեղի է ունենալու դատաստանի ատյանի մոտ, եթե միայն մենք մտնենք Արքայություն:

Սակայն, աստվածադեռնչված առաքյալ Պողոսը հաճախ է խոսում «հարության» մասին՝ «կյանքի հարության» իմաստով, բարեպաշտների հարության, որոնք կստանան հավիտենական կյանք դատաստանից հետո: Նա հասկանում էր, անշուշտ, «որ

կլինի մեռելների հարություն, արդարների – անհավատների» (Գործք. Առ. 24:15): Նա գիտակցում էր, որ պատասխանատուները «դուրս պիտի գան, բարի գործերը՝ կյանքի հարության համար, չար գործերը՝ դատապարտության հարության համար» (Յովհ.5:29):

Այսպիսով, Պողոսը հաճախ է հենվում «կյանքի հարության» վրա, երբ խոսում է «հարության մասին»: Արդարները դուրս կգան իրենց գերեզմաններից «կյանքի հարության համար». հողից դուրս գալուց հետո նրանք կդատվեն – կստանան հավիտենական կյանք: Այս ամբողջ գործընթացը հենց «կյանքի հարությունն է»: Տարբերություն չկա գերեզմանից «դուրս գալու» – «կյանքի հարության» միջև: Պողոսը խոսում է իր ձգտումների մասին՝ ապրելու քրիստոնեական կյանքով, «որպեսզի հասնեն մեռելների հարության» (Փիլիպ. 3:11): Զանի որ նա պատասխանատու էր, նա կհառնի, որպեսզի ամեն դեպքում դատաստանի ժամանակ հաշվետվություն տա – այն, որ նա ձգտում էր, «հասնել հարության», նշանակում է, որ «հարությունը» այստեղ վերաբերվում է «կյանքի հարությանը»:

«Կյանքի հարություն» (համ.Ղուկ.14:14) իմաստով «Չարություն» բառի օգտագործման ուրիշ օրինակներ գտնում ենք հետ-յալ սաղմոսներում.Ղուկ.20:35,Յովհ.11:24;1Կոր.15:21,42;Երբ.11:35;Հայտ.20:6: «Չարություն» բառի օգտագործումը , ինչպես դա արվում է 1Կորն.15գլխում, օգնում է հասկանալու 1Կորն.15:52 սաղմոսի իմաստը՝ «մեռելները կհառնեն չապականված»: Պետք է նշել, որ «մեռելները» բառը երբեմն (հատկապես 1 Կոր.15) վերաբերվում է արդար մեռելներին, որոնք հարություն կառնեն, որպեսզի դատաստանի ժամանակ ստանան հավիտենական կյանք.(1Կորն.15:13,21,35,52; 1 Թես.4:16; Փիլ.3:11, Հայտ.14:13; 20:5,6):

1.Թես 4:16 սաղմոսներում նշվում են դեպքեր, Զրիստոսի վերադարձի հետ կապված.-

1.Զրիստոսը՝ մարդկանց համար տեսանելի, իջնում է երկնքից:

2.Մեռելները հարություն են առնում

3.Պատասխանատուները, որոնք կենդանի կմնան այդ ժամանակ, դատի առաջ կկանգնեն:

Հավերժական կյանքի հայտարարությունը ծագում է այն քանից հետո , երբ բոլորը կհավաքվեն միասին. (Մաթ.25:31, 34;13:41-43), ուստի անմահությունը չի կարող հայտնվել հարության ժամանակ, քանի որ վերջինս նախորդում է համընդհանուր հավաքին: Մենք ցույց տվեցինք, որ բոլոր հավատացյալները կպարզ-ատրվեն մի-նույն թոպեին (Մաթ.25:34, Եբրայ 11:39-40): Դա անհնարին կլիներ, եթե անմահությունը հայտարարվեր հարության դեպքում, այնպես որ այն նախորդում է կենդանի պատասխանատուների համընդհանուր հավաքին:

Սակայն հարկ է նշել, որ մեր պատկերացումները ժամանակի մասին շատ են մարդկային: Աստված ոչնչով կապված չէ դրա հետ: Կարելի է շատ հեռուն գնալ, փորձելով մշակել հատուկ ժամանակագրական եր-ույթները, որոնք տեղի կունենան Քրիստոսի գալստյան դեպքում: Հարությունը – մեր անցումը դեպի անմահության՝ դատական ատյանների մոտ տեղի կունենա «հանկարծ ակնթարթորեն» (1. Կորնթաց.15:52): Անհրաժեշտության դեպքում, Քրիստոսի վերադարձի պահին ժամանակը կընթանա ուրիշ ժամանակաչափությամբ, գեթ նրանց համար, ովքեր պիտի դատվեն: Ընդհանուր աստվածաշնչյան սկզբունքը կայանում է նրանում, որ դատաստանի առջ- ամեն պատասխան տվող պետք է հաշվետվություն տա իր կյանքի մասին –, մինչ որոշ աստիճան, կիսոսի այդ մասին իր դատավորի՝ Տեր Հիսուսի հետ (Մաթ.25:44 – այլն; Ժող. 3:17; 12:14 Դուկաս 12:2;3;19:23; Եզեկիել 18:21; 1Տիմոթ.5:24; Հռոմեաց14;11,12): Ընդունելով ի ուշադրություն պատասխանատուների մեծ քանակությունը, մենք պետք է եզրակացնենք, որ այդ ժամանակը կկանգնեցվի կամ շատ ուժեղ կխտացվի, որպեսզի մեզ բոլորիս դատեն անհապաղ – միաժամանակ անհատական: Քանի որ այդ փուլում ժամանակը պիտի խտացվի, որպեսզի հարության – դատի ամբողջ ընթացքը ընթանա «հանկարծակի, ակնթարթորեն, ապա , հասկանալի է, որ երբեմն հարության մասին ասում են, որպես մի իրադարձություն, որի արդյունքում հավատացյալներին տրվելու է հավերժական կյանք: Սակայն, դա տեղի կունենա այն արագության հետ-անքով, որով մենք գերեզմաններից կտեղափոխվենք դատական ատյան, իսկ այնուհետ- Աստծո ողորմածությամբ՝ հավերժական վիճակի: Այն սաղմոսներից, որոնց մասին ավելի վաղ էր խոսվում, հետ-ում է, որ Աստվածաշնչի ուսմունքին համապատասխան, հավերժական

կյանքը կներկայացվի դատին, այլ ոչ թե հարության պահին: Այդ պատճառով 1.Թես.4:16 ասում է, որ հավատացյալները կկանչվեն ձայնով, այդ նույն ժամանակ 1 Կորնթ.15:52 ասում է այդ նույն շեփորի մասին, զուգորդելով անմահության պատկերացման հետ: Դա նույնպես բացատրվում է, թե ինչու է Պողոսը մտածում հարության մասին, որպես մեղադրյալի աթոռին կանչվելու համանմանության մասին: (օրինակ, Փիլ.1:23)

Յերձված 14. Համբարձում

«Ավետարանական» Եկեղեցիների մեջ գոյություն ունի լայն տարածված հավատ, որ Քրիստոսի վերադարձի ժամանակ բարեպաշտները կհամբարձվեն երկինք: Այդ հավատը հաճախ զուգորդվում է երկրի ոչնչացման մասին գաղափարի հետ: Յերձված 9-ում մենք ցույց տվեցինք նման տեսակետի սխալականությունը: Մենք 4.7 բաժնում նա- ասացինք, որ Աստծո Թագավորության վայրը կլինի երկիրը, ոչ թե երկինքը: Այդ կրոնական սխալները հիմնվում են 1Թես.15-17 հատվածի ոչ ճիշտ մեկնաբանության վրա. «Ինքը Տերը...վայր կգա երկնքից. - Քրիստոսով մեռելներն առաջ հարություն կառնեն; հետո մենք, որ կենդանի ենք մնացած նորանց հետ մեկտեղ ամպերով օդի մեջ կհափշտակվենք Տիրոջը դիմավորելու - այնպես ամեն ժամանակ Տիրոջ հետ կլինենք»:

Չխոսեով լուրջ եզրակացություններ անելու ակնհայտ վտանգի մասին հիմնվելով միայն Ավետարանի մեկ հատվածի վրա, հարկ է նշել, որ այստեղ չկա հիշեցում, որ բարեպաշտները կհամբառնան երկինք: Քրիստոսը վայր կիջնի ավելի շուտ, քան հավատացյալները կտեսնեն Նրան: Քրիստոսը կթագավորի հավիտյան Դավիթի գահին Երուսաղեմում, - մենք երկրի վրա կլինենք նրա հետ: Ուստի, չի կարող պատահել, որ մենք հավիտենությունը նրա հետ անցկացնենք կախված վիճակում ինչ որ տեղ՝ երկնքի մեջտեղում: «Օդը» տարածված է երկրի մակեր-ույթից միայն մի քանի կիլոմետր, - այն չի կարող վերագրվել երկնքին, որը ծառայում է Աստծո գտնվելու վայր:

Հունական արտահայտությունը, որն Ավետարանում թարգմանվում է որպես «կհափշտակվինք» բառացիորեն նշանակում է «կտարվենք», այն չի պարունակում որ-է որոշակի ուղղության ցուցում: Հունական Հին Կտակարանում

(Սեպտուագիստ) Ղուկ.6:4 – Օրինաց 28:31 հատվածների այդ արտահայտությունը հանդիպում է գողացվածը «տանելու» նկարագրության մեջ: Այն նա– հանդիպում է Սաղմոսագիրք 8:39, 49: " Իսկ Ֆիլիպին հիացրեց Տիրոջ Յրեշտակը, – ներքինին նրան չտեսավ ... Իսկ Ֆիլիպը հայտնվեց Ազոտում": Այստեղ խոսվում է ինչպես Ֆիլիպը հրաշալի ճ–ով տեղափոխվել է մի տեղից մյուսը:

Երբ կգա Զրիստոսը, որոշ պատասխանատուներ կհավաքվեն դատավորական տեղում; բայց նրանց թույլ չի տրվի իրենք դատաստան տեսնեն: Յնարավոր է, սա նշանակում է, որ մենք կարող ենք տեղափոխվել այստեղ տառացիորեն օրով:

Հիսուսն ասաց՝ "Այդ օրը, երբ Մարդկային Որդին հայտնվի... երկուսը կլինեն դաշտում՝ մեկը կվերցվի, իսկ մյուսը կթողնվի" (Ղուկաս 17:30, 36): Սա –ս հիմք է տալի մտածելու հանկարծակի տանելու մասին: Առաքյալները անկեղծորեն հարցրեցին՝ "Որտեղ է, Տե՛ր": Եվ նա պատասխանեց նրանց՝ "Որտեղ դիակ, այնտեղ հավաքվում են արծիվները" (Ղուկաս 17:37): Ինչպես արծիվները բնագործ թռչում են օդում, իսկ հետո նստում են գետնին, այնտեղ, որտեղ գտնվում է դիակ, այնպես էլ պատասխանատուները կտեղափոխվեն այնտեղ, որտեղ նրանք կդիմավորեն իրենց Տիրոջը դատարանում:

Մենք նորից պետք է ընդգծենք Զրիստոսի դատավարական տեղի ուսմունքի կար–որությունը: Դատին առաջինը պետք է ներկայանան պատասխանատուները, նրանց միջավայրից կպարզ–ատրվեն առաքինիները: Թեսաղ. 4:16 բանաստեղծությունների մակերեսային կարդալը կարող է մեզ բերել եզրակացության, որ բոլոր պատասխանատուները կտեղափոխվեն երկինք – այնտեղ կմնան հավիտենական Զրիստոսի հետ, ընդորում մենք գիտենք, որ բոլոր պատասխանատուները կհավաքվեն դատին, հնարավոր է, նրանք կտեղափոխվեն այնտեղ օրով – հետո կստանան իրենց պարգ–ները:

Գլուխ 4: Հարցեր

1. Ի՞նչ է տեղի ունենում մահվանից հետո:
 - ա) Հոգին գնում է երկինք:
 - բ) Մենք գտնվում ենք անգիտակից վիճակում:
 - գ) Հոգին պահպանվում է ինչ-որ տեղում մինչ- դատը:
 - դ) Մեղավորները գնում են դժողք, իսկ առաքինիները Երկինք:
2. Ի՞նչ է հոգին:
 - ա) Ամսահ մասնիկը մեր ներսում:
 - բ) Բառ, որ նշանակում է "մարմին, անհատ, էակ":
 - գ) Ճիշտ այն, ինչ որ հոգին:
 - դ) Ինչ-որ բան, որը գնում է Երկինք կամ դժողք մահվանից հետո:
3. Ի՞նչ է իրենից ներկայացնում մարդկային էությունը:
4. Հակիրճ նկարագրեք մարդու էությունը:
5. Բերեք երկու բանաստործություն Աստվածաշնչից, որոնք հաստատում են, որ մահը անգիտակից վիճակ է:
6. Դուք ի՞նչ գիտեք Քրիստոսի դատավորական տեղի մասին:
7. Ո՞վ կխաչվի – կդատապարտվի:
8. Ի՞նչ է դժողքը:
9. Ի՞նչ է գեհեմը:

Գլուխ 5

Աստժո Թագավորություն

5.1. Թագավորության սահմանումը

Մեր նախորդ գլուխներում ցույց ենք տվել, որ Աստծո նպատակը հանդիսանում է իր հավատարիմ մարդկանց պարզ-եղ հավիտենական կյանք Քրիստոսի վերադարձի ժամանակ: Այս հավիտենական կյանքը պետք է անցկացվի երկրի վրա; բազմիցս Աստծո խոստումները նրա մասին երբեք չի պարունակել բառերն այն մասին, որ առաքիլները մեկնում են երկինք: "Ավետարան (լավ նորություններ) Թագավորության ", (Մատթ. 4:23) եղել է հայտնված Աբրահամի Աստծո կրոնի ձ-ով երկրի վրա հավիտենական կյանքի հետ համեմատած (Փաղատ. 3:8): Աստծու թագավորությունը կլինի այն ժամանակ, երբ Քրիստոսը կվերադառնա - կիրականանա այս խոստումները: Չնայած Աստված վերջնական արդյունքում հանդիսանում է ամբողջ իր Տիեզերքի արքան նույնիսկ հիմա, Նա տալիս է մարդուն ազատություն աշխարհին - իր սեփական կյանքում կառավարելիս իր սեփական ցանկությամբ: Այսպիսով հիմա աշխարհը իրենից ներկայացնում է "մարդու թագավորություն" (Գործք 2:37-44; 4:17):

Երբ վերադառնա Քրիստոսը, կիրականանան բառեր, "որոնք ասում են՝ աշխարհի թագավորությունը ստեղծվել է մեր Տիրոջ Թագավորությամբ - Նրա Քրիստոսի, - կթագավորի դարեդար" (Յայտ. 11:15): Այս դեպքում Աստծո կամքն ու ցանկությունը կլինի ամբողջական - բաց կիրականացվեն երկրի վրա: Դրա համար էլ, Հիսուսը խրատում է - աղոթել; "Այո կգա Քո Թագավորությունը, թող լինի Քո կամքը - երկրի վրա, ինչպես երկրն-քում " (Մատթ. 6:10): Այստեղից, խոսքերը "Աստծո Թագավորություն" փոխադարձ փոխարինվում է "Երկնային Թագավորություն" խոսքերով (Մատթ. 13:11; Մարկ. 4:11): Ուշադրություն դարձրեք մենք ոչ մի տեղ չենք կարդում "թագավորություն երկնքում", բայց երկնքի թագավորությունը պետք է հաստատվի Քրիստոսի կողմից երկրի վրա նրա վերադարձի ժամանակ: Ինչպես հրեշտակները ամբողջությամբ ենթարկվում են Աստծո կամքին երկնքում (Սաղմոս. 103 :19-21), այդպես կլինի - հետագայում Աստծո Թագավորությունում, երբ երկիրը կլինի բնակեցված միայն առաքիլներով, որոնք կլինեն այդ ժամանակ "հավասար Հրեշտակներին" (Ղուկաս 20:36) :

Այս կյանքում մեր բոլոր քրիստոնեական ողբերգությունների վերջնական արդյունքը կլինի, Զրիստոսի գալստյան ժամանակ մուտքը Աստծո թագավորություն (Մատթ. 25:34; Գործք 14:22), որի հետ-անքով էլ, մեզ բացարձակապես անհրաժեշտ է ունենալ ճիշտ պատկերացում այս ամենի մասին: Ֆիլիպի խրատները Զրիստոսի մասին սահմանվում է ինչպես "ժամահարություն Աստծո թագավորության - Հիսուս Զրիստոսի անվան մասին" (Գործք 8:5, 12) : Պողոսի խրատներում հատվածը հատվածի հետ-ից մեզ հիշեցնում է, որ "Աստծո թագավորությունը" նրա

հիմնական թեման է եղել (Գործք 19:8; 20:25; 28:23, 31): Սրա հետ-անքով էլ առաջնահերթ կար-որություն է ձեռք բերում Աստծո թագավորության մասին ուսմունքի մեր ամբողջական հասկացողության հարցը, քանի որ այն կազմում է Ավետարանի կար-որ մասը: "Բազմաթիվ վշտերով հարկ է մեզ մտնել Աստծո թագավորություն" (Գործք 14:22), սա - մեր կյանքի ստորանցքի վերջում լույս է, - նա մեզ ստիպում է կատարել զոհաբերություններ, որոնք մտնում են մեր իրական քրիստոնեական կյանքի մեջ:

Բաբելոնյան թագավոր Նավուխոդոնոսորը ցանկացել է իմանալ աշխարհի ապագան (Նայ. Դանիել 2): Գիշերը երազի մեջ նա տեսել է մեծ արձան, պատրաստված տարբեր մետաղներից: Դանիելը բացատրեց, որ արձանի ոսկե գլուխը վկայակոչում է բաբելոնյան արքային (Դանիել 2:38): Նրանից հետո Իսրայելի տարածքի շուրջը բարձրանում են ուրիշ մեծ թագավորություններ, - վերջ ի վերջո ստեղծվում է այնպիսի իրավիճակ, որի ժամանակ "ինչպես ոտքի մատները եղել են երկաթի մասից, իսկ մի մասը կարմիր կավից, այնպես էլ թագավորության մի մասը կլինի ամուր, մի մասը դյուրաբեկ" (Դանիել 2:42):

Ներկայումս աշխարհը բնակեցված է բազմաթիվ ժողովուրդներով, որոնց մի մասը ուժեղ են, իսկ մյուսները թույլ: Դանիելն ասաց հետո, ոչ մեծ քարը պոկվելով սարից հարվածեց արձանին - կոտրեց նրա ոտքը, իսկ ինքը դարձավ մեծ սար - լցրեց ամբողջ երկիրը: Այս քարը մարմնավորել է Հիսուսին (Մատթ. 21:42, Գործք 4:11; Եփես. 2:20, Ա Պետրոս 2:4-8):

"Սարը", որը պետք է ստեղծվի նրանց կողմից ամբողջ

աշխարհում, իրենից ներկայացնում է հավիտենական Աստծո Թագավորությունը: Նա կարող է առաջանալ Հիսուս Զրիստոսի երկրորդ գալստյան ժամանակ: Այս մարգարեությունը ինքնին ապացույց է հանդիսանում, որ Թագավորությունը կլինի երկրի վրա, - ոչ թե երկնքում:

Այն հարցը, որ Թագավորությունը փաստացիորեն կլինի ամբողջովին հաստատված Զրիստոսի վերադարձի ժամանակ լուսաբանվում է Աստվածաշնչի - ուրիշ մասերում: Այսպես, Պավելն ասում է, որ Հիսուսը պետք է դատի կենդանիներին - մահացածներին "Իր - Իր թագավորության ի հայտ գալով" (Բ Տիմոթ. 4:1): Միքաելը (4:1) վերցնում է Դանիելի գաղափարները այն մասին, որ Աստծո Թագավորությունը կլինի նման մեծ սարի: "Եվ կլինեն վերջին օրերին՝ Աստծո տան սարը կլինի դրված": Այնուհետև- տրվում է երկրի վրա թագավորության նկարագիրը (Միքաել 4:1-4):

Աստված կտա Հիսուսին Դավիթի գահը Երուսաղեմում "Եվ կթագավորի... դարեդար, - Նրա Թագավորությանը վերջ չի լինի" (Ղուկաս 1:32,33): Այստեղ հարց է ծագում, ո՞ր պահից Հիսուսը կսկսի Դավիթի գահին, - ե՞րբ կսկսվի Նրա թագավորությունը: Դա կլինի Զրիստոսի վերադարձի ժամանակ:

Խոսքերը "Նրա Թագավորությանը չի լինի վերջ" ձայնածվում է բանաստեղծության բառերով Դանիել 2:44՝ "Երկնային Աստված կառուցում է թագավորություն, որը դարեդար չի քանդվի - այդ թագավորությունը չի տրվի ուրիշ ժողովրդի" (Յայտ. 11:15): Զրիստոսի երկրորդ գալստյան նկարագրության ժամանակ օգտագործվում է հենց այդ լեզուն (Աշխարհի Թագավորությունը վերստեղծվեց մեր Տիրոջ Թագավորությամբ - Նրա Զրիստոսով, - կթագավորի դարեդար): Եվ Նորից, պետք է ինչ-որ որոշակի ժամանակ, երբ կսկսվի Զրիստոսի թագավորությունը - Նրա թագավորումը երկրի վրա: Եվ Նորից պատասխանը կլինի այսպիսին - դա կլինի Նրա վերադարձի ժամանակ:

5.2. Ներկայումս Թագավորություն հաստատված չէ

Գոյություն ունի լայն տարածում գտած մի կարծիք, որ Աստծո Թագավորություն հիմա ամբողջությամբ գոյություն ունի, - այն

կազմված է նախկին հավատացյալներից- "եկեղեցու": Չնայած հեռանկարում իրական հավատացյալներն արդեն "փրկված են", - նրանց հատկացված են Թագավորությունում հիմնավոր տեղեր; սակայն պարզ է, որ մենք հիմա կարող ենք ամբողջապես լինել Թագավորությունում, այնպես ինչպես Քրիստոսը դեռ չի վերադարձել որպեսզի հաստատի նրան:

Այս ամենից, ինչը մենք ուսումնասիրել ենք մինչ- հիմա, ակնհայտ է դառնում, "որ Աստծի Թագավորության մարմինը - արյունը չեն կարող ժառանգել" (Ա Կորնթ. 15:50): Մենք հանդիսանում ենք "Թագավորության ժառանգորդները, որը Նա խոստացել է իր սիրելիներին" (Յակ. 2:5), կամ մկրտելը մեզ դարձնում է Աբրահամի երդվյալների հետնորդները, իսկ այդ երդումները կազմում են Թագավորության Ավետարանի հիմքը (Մատթ. 4:23; Գաղատ.3:8, 27-29): Դրա հետ-անքով էլ զարմանալի չէ, որ Աստվածաշնչում հաճախ հանդիպում են բանաստեղծություններ, որոնցում ասվում է, որ Աբրահամի երդումները ժառանգության մասին կիրականանան Քրիստոսի վերադարձի ժամանակ (Մատթ. 25:34; Ա Կորնթ. 6:9, 10; 15:50; Գաղատ 5:21; Եփես. 5:5): Ինքը լեզուն այս բանաստեղծություններում հետագա ժառանգումների մասին ապացուցում է, որ Թագավորությունը կառուցված չէ նախկին հավատացյալներից:

Հիսուսը պատմեց առակ, որպեսզի ուղղի նրանց, ովքեր մտածում էին, "որ շուտով պետք է բացվի Աստծո Թագավորությունը: Այսպիսով ասաց՝ բարձր դասի որոշ մարդիկ գնում են հեռու երկրներ, որպեսզի ստանան իրենց թագավորությունը - վերադառնան": Իր բացակայության ընթացքում իր ծառաներին տվեց որոշակի խնդիրներ: "Եվ երբ վերադարձավ, թագավորությունը ստացած, հրամայեց կանչել իր մոտ այն ծառաներին" - դատեց նրանց (Ղուկաս 19:11-27):

Բարձր դասի մարդը - դա Հիսուսն է, որը գնաց երկինք "հեռու երկիրը", որպեսզի ստանա Թագավորությունը, որով նա կվերադառնա դատի անցկացման ժամանակ, - դա կլինի նրա երկրորդ գալուստը: Դրա հետ-անքով էլ հնարավոր չէ, որ "ստրուկները" տիրանան Թագավորությանը հիմա, իրենց Տիրոջ բացակայության ժամանակ:

Վերը ասվածը հաստատվում է նույնպես Աստվածաշնչից բերված հետ-յալ մասերով՝ -

- "Իմ Թագավորությունը այս աշխարհից (դարից) չէ", ուղղակի բացատրեց Յիսուսը (Յովհանն.18:36): Սակայն, նույնիսկ այդ ժամանակ նա կարող է ասել՝ "Ես Թագավոր եմ" (Յովհանն.18:37), ցուցադրելով այն ամենով, որ Քրիստոսի այժմյան "թագավորությունը" դեռ չի նշանակում, որ այն արդեն հաստատվել է ներկայումս:

- Քրիստոսն ասաց իր աշակերտներին, որ նա երբեք այլ-ս չի կարող խմել գինի "մինչ- այն օրը, երբ կիսմեմ ձեր հետ նոր գինի իմ Յոր Թագավորությունում" (Մատթ.26:29): Պարզ է, որ ի նկատի ունեն, որ Թագավորություն կլինի - ասպագայում: Եվ մարդիկ նրան այսպես են հասկացել " երբ նա անցնում էր քաղաքներով - գյուղերով, Աստծո Թագավորությունը քարոզելով - ժամհարելով" (Ղուկաս 8:1): "Երջանիկ է նա, ով ճաշակում է հացը Աստծո Թագավորությունում" (Ղուկաս 14:15):

- Ղուկաս 22:29, 39 շարունակում է այս թեման՝ "Ես կտակում եմ ձեզ, ինչպես կտակել էր Ինձ Իմ Յայրը, Թագավորությունը, այո կերեք - խմեք Իմ սեղանատան առաջ Իմ Թագավորությունում":

- Յիսուսը բացատրեց նշանները, որոնք կանխագուշակում են նրա երկրորդ գալուստը, - ավարտեց հետ-յալ բառերով՝ "Այսպես, - երբ դուք կտեսնեք այն նվազող, իմացեք որ մոտ է Աստծո Թագավորությունը" (Ղուկաս 21:31): Սա կատեգորիկ կերպով հերքում է այն հիմնավորումը, որ Թագավորությունը գոյություն ունի հիմա մինչ- Քրիստոսի երկրորդ գալուստը:

- "Բազմաթիվ վշտերով մենք պետք է մտնենք Աստծո Թագավորություն" (Գործք 14:22): Չարմանալի չէ, որ յուրաքանչյուր տառապող հավատացյալ անկեղծորեն աղոթում է Թագավորության գալուստյան մասին (Մատթ. 6:10):

- Աստծո խոսքին պատասխան, "կանչելով ձեզ Իր Թագավորությունը" (Ա Թեղաս. 2:12), մենք պետք է ձգտենք մտնել այդ Թագավորությունը հիմա հոգ-որ կյանքի միջոցով (Մատթ. 6:33):

Աստծո Թագավորությունը Ձե՞ր մեջ:

Չնայած այս համոզիչ փաստարկներին, շատ ուղղափառ քրիստոնեականներ իրենց հավատը ստեղծում են նրա վրա, որ Թագավորությունը հիմա գոյություն ունի հավատացյալների սրտերում: Այս դեպքում նրանք ելնում են միակ մեկ նախադասությունից՝ "Աստծո Թագավորություն կա ձեր ներսում": Ըստ կոնտեքստի, Հիսուսը խոսել է կեղծ բարեպաշտների հետ (հոդված 20); -, դրա հետ-անքով, "ձեր" խոսքը վերաբերում է նրանց: Անկասկած, նրանք չեն եղել քրիստոնյա հավատացյալներ - Աստծո Թագավորությունը չի եղել ստեղծված նրանց սրտերում:

Հրեաները, Մեսիային դիմավորելու ձգտումից ելնելով հրապարակայնորեն արել են մեծ ներկայացում: "Աստծո Թագավորություն" խոսքի այս հատվածում կարելի է փոխարինել "Մեսիա" խոսքով, կամ էլ նա կլինի այդ Թագավորության Թագավորը: Այսպես, երբ Հիսուսը մտավ Երուսաղեմ, մարդիկ սկսեցին գոռալ՝ "Օրինվի Եկողը (Մեսիան) հանուն Տիրոջ: Օրինյալ եկողը հանուն Տիրոջ մեր Ղափիթի հոր թագավորության" (Մարկ. 11:9, 10): Այստեղ "թագավորություն" բառը հավասարեցվում է "Մեսիա" բառին: Իսկ Իոհան Սկրտողը իր խրատներում ասել է, որ "մոտենում է Երկնայի Թագավորությունը: Կամ էլ նա (Հիսուսը) նա է, որի մասին (կանխագուշակվել է)" (Մատթ. 3:2, 3): Երբ կեղծ բարեպաշտները հարցրեցին Հիսուսին այն մասին, "երբ կգա Աստծո Թագավորությունը", նա պատասխանեց նրանց "Մարդկային Որդու" գալու մասին (Ղուկաս 17:20-24):

Քրիստոսը տեսավ ինչպես ուժեղ էին հրեաները ցուցադրում իրենց սպասումները Մեսիայի գալստյան վերաբերյալ; մտածելով իրենց ուժի հանկարծակի ի հայտ գալու մասին, նրանք նույնիսկ չնկատեցին Մեսիային - "Աստծո Թագավորությանը" - իրենց շրջապատում Հիսուսի համեստ անձով - նա զգուշացրեց նրանց՝ "Չի գա Աստծո Թագավորությունը նշմարելի կերպով... Կամ էլ ասի, Աստծո Թագավորությունը կա ձեր ներսում" (Ղուկաս 17:20-21):

5.3. Աստծո Թագավորությունն անցյալում

Աստծո թագավորությունը կլինի հավատացյալների համար ապագա պարգ-ատրություն: Որպես այդպիսին, նա ոգ-որում է նրանց ապրել այնպես, ինչպես ապրեց Ջրիստոսը, հաղթահարելով կարճատ- տանջանքներն ու անհարմարությունները: Սրա հետ-անքով, կարելի է սպասել, որ հավատացյալներն իրենց բոլոր օրերը նվիրում են ապագա թագավորության հրաշքները հասկանալու - գնահատելու առավել աճող ցանկություններին: Սա կլինի բոլոր հոգ-որ ձգտումների - Աստծո, ինչպես իր Հոր հանդեպ սիրո դրս-որման արդյունք:

Սուրբ Գիրքն առատ է մամրամասնություններով այն մասին, թե ինչպիսին կլինի Աստծո թագավորությունը: Մարդը ստիպված է ծախսելու իր ամբողջ կյանքը, որպեսզի պարզ պատկերացնի միայն նրանցից մի քանիսը: Միջոցներից մեկը, որի օգնությամբ մենք կարող ենք հասկանալ ապագա թագավորության որոշ հիմնական սկզբունքներ, հանդիսանում է այն բանի գիտակցումը, որ Աստծո թագավորությունն արդեն գոյություն է ունեցել անցյալում Հրեական թագավորության տեսքով: Այդպիսի թագավորությունը կվերականգնվի Ջրիստոսի վերադարձի ժամանակ: Աստվածաշունչը տալիս է մեզ շատ տեղեկատվություն, որ մենք կարողանանք մեծամասշտաբ հասկանալ ապագա թագավորության կազմակերպումը:

Աստված հաճախ նկարագրվում է որպես "Իսրայելի թագավոր", (Եսայ. 44:6; Եսայ. 41:27; 43:15; Սաղմոս. 48:2; 89:18; 149:2), որից հետ-ում է, որ Իսրայելի ժողովուրդը եղել է նրա թագավորությունը: Իսրայելցիները դարձան Աստծո

Թագավորություն, նրանց հետ կապելով պատվիրան Սինայ լեռան վրա, Եգիպտոսից իր դուրս գալուց - Կարմիր ծովով անցնելուց անմիջապես հետո: Այդ պատվիրանը պահպանելու նրանց ցանկությանը համապատասխան, Աստված ասաց նրանց, որ նրանք "կլինեն բախտավոր բոլոր ժողովուրդներից... - սուրբ ժողովուրդ ", (Ելից 19:5, 6): Այսպիսով, "Երբ դուրս եկավ Իսրայելը Եգիպտոսից... դարձավ...Իսրայելը նրա տիրույթը" կամ Թագավորությունը (Սաղմոս 114:1,2): Կապելով այդպիսի համա- ծայնություն, հրեաներն անցան Սինայի անապատով - հիմնավորվեցին Հանանի ավետյաց երկրում: Ջանի որ Աստված եղել է նրանց թագավորը, ապա նրանք ղեկավարվել են ավելի շատ "դատավորների" (օրինակ, Գեդեոնի - Սուլմոնի կողմից), -

ոչ թե թագավորների կողմից: Այդ դատավորները չեն եղել թագավորներ, բայց ադմինիստրատորներ, որոնք ղեկավարվել են Երկնքից: Նրան ղեկավարել են աշխարհի որոշակի մասերի, – ոչ թե ամբողջ աշխարհին: Աստված նրանց հաճախակի է կանչել որոշակի նպատակների համար, օրինակ հրեաներին ապաշխարանքի – ազատելու իրենց թշնամիներից: Երբ հրեաները խնդրեցին դատավոր Գեդեոնին լինելու իրենց թագավորը, նա ասաց. "Ես չեմ իշխի ձեր վրա... Տերն է իշխում ձեր վրա" (Ղատ. 8: 23):

Վերջին թագավորը եղել է Սամուիլը: Նրա ժամանակ հրեաները խնդրեցին իրենց թագավոր - մարդու, որպեսզի լինեն ինչպես ժողովուրդ նրանց շուրջը (Ա Թագ. 8:5, 6): Իր ամբողջ պատմության ընթացքում իսկական Աստծո ժողովուրդը ենթարկվել է գայթակղության չգնահատելով իր մոտ բարեկամական հարաբերությունները Աստծո հետ, – բերել այդ մոտիկությունը գոհաբերության հանուն իրեն շրջապատող աշխարհի հետ նմանության տեսանկյունից: Այդ գայթակղությունները բացառապես ուժեղ են եղել մեր նախորդ աշխարհում: Աստված գանգատվել է Սամուելին՝ "Նրանք մերժեցին Ինձ,

որպեսզի ես չթագավորեմ նրանց վրա" (Ա Թագ. 8:7): Ընդ որում, Աստված շնորհեց նրանց թագավորների մի ամբողջ շարք: Նրանցից առավել հոգ-որական օժտվածները ընդունեցին, որ Իսրաելը դեռ-ս եղել է Աստծո Թագավորություն, չնայած այն բանին, որ նա հրաժարվել է Նրա Թագավորությունից: Այդպիսի դատավորները հասկանում էին, որ նրանք ղեկավարում են Իսրաելին Աստծո անունից, քան իրենց սեփական իրավունքով: Այս սկզբունքի հասկանալը մեզ հնարավորություն է տալիս նկարագրել Սոլոմոնի, Դավիթի որդու, կառավարումը, որին Աստված "օրհնել է ևստել Իր գահին թագավոր քո Տիրոջ, Աստծո մոտ" (Բ Մսաց. 9:8; Ա Մսաց. 28:5; 29:23): Սոլոմոնի կառավարումը բերեց Իսրաելին խաղաղություն – ծաղկում – եղավ ապագա Աստծո Թագավորության նախատիպը (կամ եղավ " բնորոշ" համար): Ահա թե ինչու ընդգծվում է, որ Սոլոմոն եղել է հրեաների մոտ թագավոր – ղեկավարել է նրանց Աստծո անունից, այնպես ինչպես Զիսուսը կեստի Աստծո գահին – ինչպես նրանց Թագավոր կղեկավարի նրանց Աստծո անունից" (Մատթ. 27:37, 42; Յովհան. 1:49; 12:13):

Շատ ուղղափառ թագավորներ, որոնց մասին խոսվում է Հին Կտակարանում, թագավորել են այնպիսի ճ-ով, որ դա ընկալվեց որպես ապագա Քրիստոսի Թագավորության համար նախատիպ: Ինչպես Սոլոմոն կառուցեց Իսրայելում Աստծո համար եկեղեցի, այնպես էլ Հիսուսը անում է նույնը ապագա Թագավորությունում (նայիր Եզեկ. 40:48): Ինչպես Եղեքիան – Սոլոմոն ընդունեցին նվերներ – երախտագիտության նշաններ հար–ան ժողովուրդներից (Ե Թագ. 10:10) – Իսրայելի օրինված հողը դարձրին պտղաբեր – ծաղկող (Եսայ. 37:30), այնպես այս բոլորը կարվի մի քանի անգամ ավելի շատ Քրիստոսի համաշխարհային թագավորությունում:

Ամուսնական կյանք

Չնայած իր լավ սկզբին, Սոլոմոն արդեն երիտասարդ տարիներին սկսեց կատարել սխալներ իր ամուսնական պարտականությունների համեմատ, որոնք տարիքի հետ էլ ավելի են չորացնում նրա ուժը: "Եվ սիրեց Սոլոմոն արքան շատ օտարերկրյա կանանց... Մովբացիների, Ամոնացիների, Եդոմայեցիների... այն ժողովուրդներից, որոնց մասին Տերը ասել է Իսրայելի որդիներին՝ "Մի գնացեք նրանց մոտ, – նրանք թող չգան ձեր մոտ, որպեսզի նրանք չխոնարհեն ձեր սրտերը ձեր աստվածների առաջ", Սոլոմոնը կապվեց նրանց սիրով... – անառակացրին նրա կանայք նրա սիրտը: Սոլոմոնի ծերության ժամանակ, նրա կանայք նրա սիրտը խոնարհեցին ուրիշ աստվածների առաջ, – նրա սիրտը ամբողջովին նվիրված չէր իր Տիրոջը, Աստծուն... Եվ Սոլոմոնը Տիրոջ աչքի առաջ արեց անցանկալին, – ոչ ամբողջովին հետ-եց Տիրոջը... Եվ զայրացավ Տերը Սոլոմոնի վրա... Եվ ասաց Տերը Սոլոմոնին... Ես կխլեմ քեզանից թագավորությունը" (Ե Թագ 11:1-11):

Սոլոմոնի մոտ հավատի անկումը շարունակվում է ամբողջ կյանքի ընթացքում: Նրա հարաբերությունը կանանց հետ, որոնք չէին ընդունում Իսրայելի Աստծոն, էլ ավելի էր բերում նրան, որ նա սկսեց խորանհվել կեղծ Աստվածներին: Նրա կանանց սերը մթնեցնում էր նրան այնքան, որ նա դադարել էր դիտել այդ աստվածներին որպես իրական Աստծո հոգ-որ խեղաթյուրում: Ժամանակի հետ, նրա սիրտը լրիվ հեռացավ Իսրայելի Աստծուց: "Նրա սիրտը կարգին չէ", այսինքն, խիղճը չէր տանջում նրան խոնարհվելու կեղծ աստվածների առաջ: Իրական Աստծո

Նկատմամբ նրա սրտանց կապվածության բացակայությունը եղել է "դաժան Աստծո աչքերում" – բերել է նրան, որ Աստված խզեց իր հարաբերությունները Սոլոմոնի հետ: Իսրայելի որդիներին բազմիցս ասվել է, որ չամուսնանան ուրիշ ժողովուրդների կանանց հետ (Ելից 34:12-16; Յիս. Նաւում 23:12, 13; Երկ. Օր. 7:3):

Քրիստոսի մկրտությամբ մենք դառնում ենք հոգ–որ հրեաներ: Եթե մենք միայնակ ենք, ապա մենք պետք է ամուսնանանք միայն այն մարդու հետ, որը կիսում է մեր հավատը – գտնվում է "Տիրոջ մեջ" (Ա Կորնթ. 7:39), այսինքն մկրտվածի "Քրիստոսին" հավատացողի հետ: Եթե մենք արդեն ամուսնացած ենք, այն ժամանակ, երբ կատարում ենք մկրտման արարողություն, ապա մենք չպետք է բաժանվենք մեր կանանցից: Մեր ամուսնական հարաբերությունները օրհնված են մեր հավատով (Ա Կորնթ. 7:12-14): Գիտակցաբար ամուսնությունը նրա հետ, ով չգիտի իրական Աստծո, վերջ ի վերջո, բերում է մեզ հավատուրացության: Սոլոմոնը, ամենայն հավանականությամբ, չգնահատեց Աստծո նախագուշացման կար–որությունը այնպիսի կանանց մասին՝ "Նրանք խոնարհում են ձեր սրտերը" (Ե Թագ. 11:2; Ելից 34:16): Պահանջվում է բացառապես մեծ ինքնահսկողություն – անկեղծ ապաշխարանք, որպեսզի այս օրենքից բացառություն լինի:

Նախկինում մենք ասել ենք, որ ուղղափառ քրիստոնյաները չեն հասկանում քրիստոնեական հույսի հրեական հիմքը; նրանք չգիտեն իրական Աստծոն Իսրայելի: Խառը ամուսնությունները այդպիսի մարդկանց մոտ սովորաբար բերում են աստիճանական հեռացմանը իրականության հռչակավոր ուսմունքից, որոնք հանդիսանում են մեր փրկության հիմքը: Սրա պատճառով էլ Իսահակը – Յակոբը մեծ դժվարությամբ կարողացան դիմավորել իրենց ճանապարհին կնոջ, որի հետ կարողանային ամուսնանալ: Իսահակն ամուսնացավ միայն 40 տարեկան հասակում, այդպես երկար նա փնտրում էր իր համար կին իր հավատքի: Եզրասայ – Նեմի տխրելը հրեաների ոչ հրեաների հետ ամուսնանալու պատճառով, հաստատում է տվյալ հարցի կար–որությունը (Եզրասայ 9:12; Նեմե 10:29, 30): Մենք բ–եռեցինք ուշադրությունն այդ հարցի վրա հիմա նրանով, որպեսզի կարդացողի մոտ առաջացնի որոշակի հոգեկան արձագանք; առավել մանրամասն ամուսնություն

մասին խոսվում է 11.3 բաժնում:

Աստծո դաս

Սոլոմոնի ուխտադրության հետ-անքով Իսրայելի թագավորությունը բաժանվեց երկու մասի՝ Սոլոմոնի որդի Ռովոամը ղեկավարեց Իուդիի, Վենիամինի - Մանասիի կեսի սերունդներին, այդ ժամանակ ինչպես Իեռովոամը ղեկավարեց ուրիշ տաս սերունդների: Այդ թագավորությունը տաս սերունդների կազմի մեջ կոչվում էր Իսրայել կամ Եփրեմ, իսկ թագավորությունը երկու սերնդի կազմի մեջ կոչվում էր Իուդիա: Այդ բոլոր սերունդների բնակչության մեծ մասը հետ-ում էին Սոլոմոնի վատ օրինակին-նրանք ասում էին, որ հավատում են իրական Աստծուն, չնայած միաժամանակ խոնարհվում էին հար-ան ժողովուրդների կուռքերին: Մարգարեների միջոցով Աստված բազմիցս դիմել է նրանց կոչելով ապաշխարել, բայց ամեն ինչ եղավ անարդյունք: Այդ ժամանակ Նա պատժեց նրանց, վտարելով Իսրայելի թագավորությունից իրենց թշնամիների երկիրը: Դա տեղի ունեցավ ասորիների - բաբելոնացիների միջոցով, որոնք ներխուժեցին Իսրայել - նրանց բնակիչներին տարան գերի: "Դու (Աստված) դանդաղեցիր շատ տարիներ, - հիշեցրիր նրանց Քո Յոզով Քո մոգերի միջոցով, բայց նրանք չլսեցին: Եվ Դու նրանց տվեցիր օտարերկրյա ժողովուրդների (հար-անների) ձեռքը " (Նեեմե 9:30): Իսրայելի թագավորությունը տաս սերունդների կազմի մեջ չի ունեցել լավ թագավոր: Իերոբամը, Ախավը, Օխոզիան - ուրիշները, ինչպես դրա մասին խոսվում է Թագավորության գրքում, եղել են կռապաշտ: Իսրայելի վերջին թագավորը Օսիյան է; նրա կառավարման ժամանակ ասորիները ջախջախեցին հրեաներին - իրենց հետ տարան բոլոր տաս սերունդներին գերի (Դ Թագ. 17): Այդ գերությունից նրանք երբեք չվերադարձան:

Իուդեային թագավորությունն ուներ մի քանի լավ թագավորներ (օրինակ Եղեքիա, Իոսիֆը), բայց նրանցից շատերը վատն են եղել: Ժողովրդի բազմիցս կրկնվող մեղքերի հետ-անքով, Աստված հրաժարվեց Իուդեից ինչպես Իր թագավորությունից: Ղեկավարեց այդ ժամանակ ժողովրդին Սեդեքիան, երբ այդ բաբելոնացիները ներխուժեցին Իուդեա - նրա բնակիչներին գերի տարան Բաբելոն (Դ Թագ. 25): Գերիները մնացին Բաբելոնում 70 տարի, որից հետո նրանցից մի քանիսը վերադարձան Իսրայել Եզրասայ - Նեեմի ղեկավարության տակ:

Այդ ժամանակվանից նրանք չեն ունեցել իրենց սեփական թագավորը, բայց ղեկավարվել են բաբելոնացիների, հույների – հռոմեացիների կողմից: Հիսուսը ծնվել է հռոմեական տիրապետության ժամանակ: Հրեաների Հիսուսից հրաժարվելու հետ-անքով, հռոմեացիները ներխուժեցին նրանց տիրապետությունները 70 թվականին մ.թ. – նրանց տարաբնակեցրին ամբողջ աշխարհում: Միայն 100 տարի հետո հրեաները սկսեցին նորից վերադառնալ Իսրայել, դրանով ավտետելով Քրիստոսի գալուստը (նային հավելված 3):

Եզեկիելի 21:25-27 տվեց Աստծո Թագավորության վերջի կանխագուշակությունը, ինչպես դա նկատելի է Իսրայելի ժողովրդից՝ "Եվ դու

անարժան, Իսրայելի հանցագործ առաջնորդ (այսինքն, Սեդեքիա), որի օրը սկսել է հիմա... Այդպես է ասում Տեր Աստված՝ հանիր քեզանից ադամանդե թագը – դիր պսակ (այսինքն, սկսվում է Սեդեքիայի թագավորման ավարտը); այդ արդեն չի լինի... Տապալեմ, տապալեմ, տապալեմ, – նա չի լինի, քանի դեռ նա չի գա, ում պատկանում է նա, – Ես կտամ նրան" (Եզեկ. 21:25-27): Կանխագուշակություններում հատվածը հատվածի հետ-ից սգում է Աստծո Թագավորության վերջը (Ովսեայ 10:3; Ողբ 5:16; Երեմեայ 14:21; Դանիել 8:12-14):

Եռակի անգամ կրկնվող բառը "տապալեմ" բանաստեղծություններում Եզեկիելի 21:25-27 վերաբերում է Նավուխոդոնոսորի, Բաբելոնի արքայի երեք ներխուժումներին Իսրայել: Ուշադիր ուսանողը այս բանաստեղծություններում կտեսնի այն բանի օրինակը, թե ինչպես կարելի է վերաբերվել թագավորության – թագավորի հետ, չէ որ Սեդեքիայի տապալումը եղել է Աստծո Թագավորության տապալման ժամանակ (նային բաժին 5.2): Այսպես ավարտվեց Աստծո Թագավորությունը, ինչպիսին նա եղել է Իսրայելի ժողովրդի մեջ՝ "Ես դնում եմ Իսրայելի տան թագավորության վերջը" (Ովսեայ 1:4): "Եվ նրան չի լինի մինչ- երբ..." պարունակում է ակնարկ, որ Թագավորությունը հարություն կառնի, երբ "կգա նա , ու պատկանում է նա՝ – (Աստված) կտա նրան": "Եվ Տեր Աստված կտա նրան Դավթի գահը, նրա հոր... նրա Թագավորությանը վերջ չի լինի" (Ղուկաս 1:32, 33) Քրիստոսի վերադարձի ժամանակ: Այդ ժամանակ – կիրականանա Թագավորության

վերածննդի ավետումը:

Հին Կտակարանում շատ տեղ է հատկացված Աստծո թագավորության վերածննդի կանխագուշակությանը Մեսիայի վերադարձի ժամանակ: Քրիստոսի աշակերտները նույնպես հետաքրքրվում էին այդ հարցերով՝ "Ուստի նրանք, գալով հարցրեցին նրան, ասելով՝ ժամանակը չէ՞, Տեր, վերականգնելու Ղու Իսրայելի թագավորությունը", այսինքն, "Կիրականացվի հիմա Եզեկիելի 21:27 կանխագուշակությունը": Սրան Հիսուս Քրիստոսը պատասխանեց, որ նրանք երբեք չեն իմանա ճիշտ ժամանակը նրա երկրորդ գալուստի; - անմիջապես հետո Հրեշտակները հավաստիացրեցին նրանց, որ Հիսուսը կվերադառնա այնպիսի պատկերով, ինչպիսին նրանք տեսել են նրան բարձրացող երկինք (Գործք 1:6-11):

Աստծո թագավորության / Իսրայելի վերականգնումը տեղի կունենա, հետ-աբար, երկրորդ գալուստի ժամանակ: Եվ Պետրոսը քարոզեց, որ Աստված կուղարկի "Հիսուս Քրիստոսին, որին երկինքը պետք է ընդունի (այսինքն, նա պետք է մնա այնտեղ) մինչ- ամենի կատարելագործումը, ինչ ասաց Աստված բոլոր Իր սուրբ մարգարեների շրթունքներով" (Գործք 3:20, 21): Երկրորդ գալուստը կբերի Աստվածային թագավորության վերականգնման որպես Իսրայելի հին թագավորության վերածնունդ:

Աստվածային թագավորության վերականգնումը հանդիսանում է արդար- ընդհանուր թեմա " բոլոր (Աստվածային) սուրբ մարգարեների"՝ -

- "Եվ կհաստատավի գահը ողորմածության, - կնստի (Հիսուսը) նրա վրա իրականում, Դավիթովի վրանում (երկրորդ գալուստյան ժամանակ - Ղուկաս 1:32, 33), դատելով... - ձգտելով արդարադատության" (Եսայ 16:5):

- "Այդ օրը կվերականգնեմ խորանը լքյալ Դավիթովի (այսինքն, Դավիթով "գահ"- Ղուկաս 1:32, 33), կփակեմ նրանում ճեղքերը - քանդվածը կվերականգնեմ, - կվերցնեմ նրան, ինչպես հին օրերին" (Ամովսայ 9:11): Վերջին նախադասությունը պարզ խոսում է վերականգնման մասին:

-"Եվ նրա (Իսրայելի) որդիները կլինեն, ինչպես նախկինում, - նրա բազմությունը կգտնվի Իմ առաջ (Երեմ. 30:20):

-"Այդ ժամանակ Տերը... նորից կվերցնի Երուսաղեմը " (Չաբար 2:12), դարձնելով նրան Իր համաշխարհային Թագավորության մայրաքաղաքը (Սաղմոս 48:2; Եսայ 2:2-4):

-"Եվ կվերադարձնեմ Իուդեայի - Իսրայելի գերիներին, - կտեղավորեմ նրանց, ինչպես սկզբում... նորից կլսվի ուրախության ձայն... Ես կվերադարձնեմ այս երկրի գերիներին նախկին վիճակին... նորից (Երուսաղեմում) կլինեն հովիվների կացարաններ, որոնք կխնամեն նախիրը" (Երեմ 33:7-13):

Քրիստոսի վերադարձը այս Թագավորության հաստատման համար հանդիսանում է արդար- "Իսրայելի հույսը", - այս հույսը մենք պետք է բաժանենք մկրտությամբ:

5.4. Աստծո Թագավորություն ապագայում

Նախորդ հոդվածներում մենք բերել ենք բավականին քանակությամբ բացատրություններ այն մասին, ինչպիսին կլինի այդ Թագավորությունը: Ինչպես մենք արդեն գիտենք, Աբրահամին ավետվել է, որ իր սերմերի միջոցով մարդիկ կստանան օրհնություն աշխարհի բոլոր մասերում: Հռոմ 4:13 գնում է հեռու - ասում է, որ ամբողջ աշխարհը կժառանգվի այն մարդկանցով, որոնք "Աբրահամի" սերմերում են, այսինքն, Քրիստոսի մեջ: Դան 2 կանխագուշակությունը Քրիստոսի գալուստը սիմվոլիկ համեմատում է փոքր քարի անկման հետ - հետագայում նրա աստիճանական աճով որպես թագավորություն ամբողջ աշխարհում" (Սաղմոս 72:8): Դա նշանակում է, որ Աստծո Թագավորությունը կլինի տեղակայված ոչ միայն մեկ Երուսաղեմում կամ միայն Իսրայելի

հողում,ինչպես դրա մասին մտածում են ոմանք, չնայած այդ շրջանները, իհարկե, կհանդիսանան նրա միջուկը:

Այս կյանքում Քրիստոսի մեջ ապրող մարդիկ, կլինեն "թագավորներ - մեր Աստծո հոգ-որականներ - մենք կթագավորենք երկրի վրա" (Յայտ. 5:10): Մենք կդեկլարենք տարբեր չափերի - տարբեր քանակությամբ գյուղեր -

քաղաքներ: Մեկը կղեկավարի տաս քաղաքների, մյուսը հինգ (Ղուկաս 19:17): Քրիստոսը կբաժանի իր ղեկավարությունն ամբողջ երկրի վրա մեզ հետ (Յայտ. 2:27; Բ Տրմոթ. 2:12): "Թագավորը (Յիսուսը) կթագավորի ճշմարտացի, իսկ իշխանները (հավատացյալները) կղեկավարեն ըստ օրենքի" (Եսայ 32:1; Սաղմոս 45:16):

Քրիստոսը հավիտենական կթագավորի վերականգնված Դավիթյանների գահին (Ղուկաս 32, 33), այսինքն, նա կբաղեցնի Դավիթյանի տեղը, որը գտնվել էր Երուսաղեմում: Բայց քանի որ նա կղեկավարի այլ քաղաքից, ապա Երուսաղեմը կդառնա ապագա Թագավորության մայրաքաղաքը: Եվ նրա տարածքում կկառուցվի եկեղեցի (Եզեկի. 40-48) : Այն ժամանակ, երբ մարդիկ կփառաբանեն Աստծոն երկրի տարբեր մասերում (Մաղաքեա 1:11), այդ եկեղեցին կհանդիսանա համաշխարհային ժառանգության կենտրոն: Ժողովուրդները "կգան տարեց տարի խոնարհվելու համար Թագավորի, Սավաֆոյի Տիրոջ առաջ, - տանելու տոները խարանի" Երուսաղեմի եկեղեցում (Չաքար 14:16):

Այս ամենամյա ուխտագնացությունը Երուսաղեմ նույնպես կանխատեսվել է Եսայ. 2:2, 3 ` "Եվ Տիրոջ (եկեղեցու) տան լեռը (Թագավորություն- Դանիել 2:35, 44) վերջին օրերին կորվի լեռների գլխավոր (այսինքն, Աստծո Թագավորությունը - եկեղեցին կբարձրանան մարդկանց թագավորության վրա)... - բոլոր ժողովուրդները կհոսեն դեպի նա: Եվ կգան շատ ժողովուրդներ, - կասեն՝ եկեք, մտեք Տիրոջ լեռը, Յակովելվի Աստծո տունը, - կստվորեցնի նա մեզ իր ճանապարհներին...Քանի որ Սիոնից դուրս է եկել օրենքը, - Տիրոջ բառը - Երուսաղեմից": Այսպիսին է պատկերվում

Թագավորության վաղ օրերի պատկերը, երբ կտարավի Քրիստոսի թագավորման մասին ուսմունքը, - մարդիկ կգնան Աստծո Թագավորության "լեռը", որը աստիճանաբար կտարածվի ամբողջ աշխարհի վրա: Այսպես ենք մենք պատկերացնում Աստծո առաջ մեր անկեղծ խոնարհման տոնակատարության պատկերը:

Մեր օրերի մեծագույն աղետներից մեկը հանդիսանում է այն, որ մարդկանց մեծ մասը "խոնարհվում է" Աստծո ավելի շատ քաղաքական, հասարակական, կուլտուրական կամ

տնտեսական ըմբռնումից, քան ելնելով Նրա իրական հասկանալուց որպես իր Հոր - Արարչի: Թագավորությունում կլինի չգերազանցված ցանկություն ճանաչելու Տիրոջ ուղին, - այդ նպատակով մարդիկ կիրականացնեն ուխտագնացություն աշխարհի

բոլոր ծայրերից դեպի Երուսաղեմ, որպեսզի ստանան մեր Արարչի մասին շատ գիտելիքներ:

Իրականացումների - անարդարության փոխարեն, որոնք արտադրվում են մարդկանց նշված համակարգերով - դատական կազմակերպություններով, կգործի միայն մեկ համընդհանուր օրենսգիրք - "Տիրոջ խոսքը - օրենքը", արտասանվող Քրիստոսի կողմից Երուսաղեմում: "Բոլոր ժողովուրդները կխառնվեն", որպեսզի անձամբ լսեն Նրան; - համընդհանուր ցանկությունը ունենալ իրական գիտելիքներ Աստծո վերաբերյալ, կհարթի ժողովուրդների միջ- բնական շփումը, ինչպես դա լինում է երբեմն առանձին մարդկանց միջ-, որոնք իրենց նվիրել են մեր Տեր Աստծո ճանաչման այս կյանքում: Բոլոր ժողովուրդների այսպիսի նկարագրությունը, որոնք հոսում են Երուսաղեմ, Եսայ 60:5 բանաստեղծությունում նկարագրված պատկերի նման, երբ հրեաները "բոլորը... հավաքվում են" ոչ հրեաների հետ խոնարհվում Աստծուն Երուսաղեմում: Այս բոլորին ամբողջությամբ համապատասխանում է Թագավորության մասին կանխագուշակությունը, Չաքար 8:20-23 բանաստեղծությունում նկարագրված` -

"Կգան ժողովուրդները - շատ քաղաքների շատ բնակիչներ; - կգան մի քաղաքի բնակիչները ուրիշ բնակիչների մոտ - կասեն՝ գնանք աղոթենք Տիրոջ դեմքին, - պարզ-ատրեն Սավաոֆի Տիրոջը; - յուրաքանչյուրը կասի՝ կգնամ - ես: Եվ կանցնեն շատ սերունդներ - ուժեղ ժողովուրդներ, որպեսզի պարզ-ատրեն Սավաոֆի Տիրոջը Երուսաղեմում...բոլոր բազմալեզու ժողովուրդներից տաս մարդ, վերցնում են Իուդեյի սեռը, - կասեն՝ մենք գալիս ենք քո հետ,քանի որ մենք լսեցինք, որ ձեր հետ է Աստված":

Այստեղից տեսանելի է, որ հրեական ժողովուրդը հանդիսանում է "գլուխը, - ոչ թե պոչը" բոլոր ժողովուրդների, իր ապաշխարանքի - հնազանդության հետ-անքով (Երկ.Օր. 28:13), - փրկության Աստծո նախագծի հրեական հիմքը կլինի բոլորի կողմից ընդունումը: Այն ժամանակ միանգամից կդադարեցվի անտեսումը, որը դրս-որում են հիմա ներկայիս քրիստոնյաները: Մարդիկ հուզմունքով - ուրախությամբ կքննարկեն տեղի ունեցող իրադարձությունները, - կասեն հրեաներին՝ "Մենք լսել ենք, որ ձեր հետ է Աստված": Եվ խոսակցություններն այն ժամանակ ավելի ճիշտ կգնան հոգ-որ, - ոչ թե տարբեր անորոշ թեմաների շուրջը, որոնցով հարստանում է ժամանակակից համաշխարհային մտածողությունը:

Երբ մարդիկ կդրս-որեն այնպիսի մեծ բարեպաշտություն, ապա զարմանալի չէ, որ Քրիստոսը "կդատի ժողովրդին, - կմերկացնի շատ ցեղերի, - կգլորեն իրենց սուրը արորի վրա, - իր հանքերի մանգաղի; ժողովուրդը ժողովրդի վրա սուր չի բարձրացնի, - այլ-ս չեն սովորի կռվել" (Եսայ 2:4): Քրիստոսի բացարձակ հեղինակությունը - վեճերի նրա

վերլուծության լրիվ արդարացիությունը կբերի նրան, որ ժողովուրդները հաճույքով կփոխեն իրենց եղբայրասպան գեները գյուղատնտեսական մեքենաներով, - կդադարեցնեն ցանկացած ռազմական ուսուցում: "Նրա օրերին կծաղկի բարեկեցիկը" (Սաղմոս 72:7) - այդժամ կաճի հոգ-որությունը - հարգանք կունենան նրանք, ովքեր դրս-որում են սիրո, գթասրտության, արդարության - այլն Աստծո բնութագրերը: Համեմատենք այս այժմյա հպատրության, ինքնավստահության - փառասիրության մեծարումների հետ:

Ինքնակա վերակռումը "թրի արորի վրա" կլինի ամբողջ երկրում գյուղատնտեսության առավել մեծ փոփոխության մասը: Աղամովի մեղքի պատճառով, երկիրը անիծվեց (Շննդոց 3:17-19), որի արդյունքում հիմա պահանջվում են մեծ ուժեր նրանից սնուցման մթերքներ ստանալու համար: Թագավորությունում "կլինի հացի առատություն երկրի վրա, լեռան վեր-ում (նախկինում անպտուղ); նրա պտուղները կհավվեն ինչպես անտառը Լիբանանում" (Սաղմոս 72:16): Հողագործը գտնում է դեռ հնձվոր, իսկ խաղող ճմռողը - սերմնացանի - լեռներում

կթափեն խաղողի հյութ (Ամովսայ 9:13), այդպիսին կլինի երկրի վերածնված բերրիությունը, - կպակասի երկրի վրա անեծքը, հռչակված է դեմում:

Կտրուկ վերածնված գյուղատնտեսական արտադրությունը դեպի իրեն կձգի շատ մարդկանց: Թագավորության մասին կանխագուշակությունը պատկերացում կտա այն մասին, թե ինչպես մարդիկ իրենց կապահովվեն բոլոր անհրաժեշտություններով - կապրեն գյուղական պայմաններում, զբաղվելով գյուղատնտեսությամբ` -

"Յուրաքանչյուրը կնստի իր խաղողի վազի տակ - իր թզենու տակ, - ոչ ոք նրանց չի սարսափեցնի" (Միքիայ. 4:4):

Ինքնապահովումը վանում է թերությունները, որը գոյություն ունի փողով աշխատանքային ուժը օգտագործելու ցանկացած համակարգում: Կյանքի անցկացումը աշխատանքում ուրիշներին հարստացնելու համար այդժամ դառնում է անցյալ:

"Եվ կկառուցեն տներ - կապրեն նրանցում (իրենք), - կտնկեն խաղողի այգի - կուտեն նրա պտուղները: Չեն կառուցի, որ ուրիշն ապրի, չեն տնկի, որ ուրիշն ուտի...- Իմ ընտրյալները կօգտագործեն իրենց ձեռքի պատրաստածները: Չեն աշխատի անտեղի.." (Եսայ 65:21-23):

Եսային 35:1-7 տալիս է անհամեմատելի կանխագուշակություն այն մասին, ինչպես կփոխվի անպտուղ երկիրը - կբերի ուրախություն - երջանկություն նրանց, ովքեր աշխատում են նրա համար; ինչպես կհեշտանա մարդու աշխատանքն այդժամ - կդառնա ավելի հարուստ իրենց հոգ-որ կյանքը: "Կհրճվեն անապատներն ու չոր հողերը, - կու

րախանա անբնակ երկիրը, - կծաղկի ինչպես նարգիզը...քանի որ ջուրը կանցնի անապատ, - տափաստան- գետեր: Եվ ջրի տեսիլը կվերածվի լճի, - ծարաված հողը - ջրի աղբյուրի": Անհետանում է նույնիսկ հավիտենական թշնամանքը կենդանիների միջև-` "Գայլը - գառը մեկտեղ կարածեն", - երեխաները կխաղան օձերի հետ (Եսայ 65:25; 11:6-8):

Այնպես, ինչպես երկրի վրա անեծքները շատ կպակասեն, կպակասեն – հանձնարարված անեծքները մարդկության վրա: Յայտ. 20:2; 3-ում սիմվոլիկ կերպով խոսվում է սատանայի մասին (մեղքի – նրա հետ-անքների), որը կլինի "գամված" կամ մեկուսացված հազարամյակներ: Կյանքի տ-ողությունը կերկարի, –, եթե մարդը կմեռնի 100 տարեկան հասակում, ապա կհաշվվի, որ նա մահացել է պատանի (Եսայ 65:20): Կանայք քիչ կտանջվեն ծննդաբերության ժամանակ (Եսայ 65:23): "Այդժամ կբացվի կույրերի աչքերը – խուլերի ականջները կբացվեն: Այսժամ կաղը կթռչի, ինչպես եղնիկ, – լեզուն մի քիչ կերգի" (Եսայ 35:5, 6): Այս ամենը կկատարվի շնորհիվ հոգու հրաշալի շնորհքի, որը նորից վայր կիջնի մահականց վրա (Եբրայ 6:5):

Պետք է, սակայն, մտածել, որ Աստծո Թագավորությունը իրենից կներկայացնի դրախտ ինչ որ ար-ադարձային կղզում, որտեղ արդարները կապրեն անհոգ, ինչպես մարդիկ, որոնք ար-ավառ են լինում հրաշալի բնության ֆոնի վրա: Թագավորության հիմնական նշանակումը կլինի Տիրոջ Աստծո փառաբանումը, այքան ժամանակ մինչ- երկիրը չլցվի Նրա բառով, "ինչպես ջուրը լցնում է ծովը" (Ամբակ 2:14): Սրանում էլ կայանում է Աստծո վերջնական նպատակը՝ "Եվ կենդանի եմ (- միշտ կապրի Իմ անունը) – Տիրոջ փառքով լիքն է ամբողջ երկիրը" (Թուոն 14:21): Տիրոջ փառքը նրանում է, որ երկրի բնակիչները կհասկանան, կընդօրինակեն – կգովաբանեն Նրա արդար ատրիբուտները; – այսպես ինչպես աշխարհը կգտնվի այսպիսի վիճակում, ապա Աստված թույլ կտա այս ամենը արտացոլել երկրի վրա: Այսպիսով, "հեզահամբյուրները ժառանգում են երկիրը (Թագավորությունում) – բավականություն են ստանում աշխարհի բազմաթիվությամբ" (Սաղմոս 37:11), – ոչ թե միայն հաճույք կստանան թեթ- կյանքից: "Երանելի են տենչալի – ծարավի իրականություն...հազենում են" նրանցով Թագավորությունում (Մատթ. 5:6): Թագավորությունում հավիտենական կյանքի տիրապետման գաղափարը հաճախ օգտագործվում է ինչպես "գազար" մարդկանց հետաքրքրությունը գրգռելու քրիստոնեության նկատմամբ: Բայց այս դեպքում նրանով տիրապետումը ավելի շուտ պատահական է, – ոչ թե Թագավորությունում մեր գտնվելու իրական պատճառը: Ներկայիս պատճառը կայանում է Աստծո փառաբանման մեջ: Այս գրքի հեղինակի համար կյանքը տաս տարվա ընթացքում ի վիճակի է զգալու ուրախություն

բացարձակ կատարելիությունից – Աստծո հետ մտավոր միավորման հետ տեղի կունենա այս կյանքի բոլոր

դժվարությունների – խեղաթյուրումների հաղթահարում նրանց կողմից: Միայն մեր պատկերացումը, իՖՅ Է փառավոր վիճակը կտ–ի հավիտյան, ուղղակի ցնցում է եր–ակայությունը, տանելով մեր միտքը մարդկային ընկալման սահմաններից դուրս:

Եթե նույնիսկ դիտել մի քանի ֆիզիկական կողմերից, ապա մեր բարձրագույն նպատակը հանդիսանում է գտնվել Աստծո Թագավորությունում, առհամարելով սրա ժամանակ աշխարհային առավելությունները – նյութական բարիքները: Նրա փոխարեն, որպեսզի մտովի տրամադրվել մոտակա անցյալին, Քրիստոսը խորհուրդ տվեց՝ "Փետրեք դե նախորոջ Աստծո Թագավորությունը – Նրա ճշտությունը, – այդ բոլորը կմոտեցվի ձեզ" (Մատթ.6:30-34): Այն ամենը ինչ մենք հիմա մտովին կարող ենք պատկերացնել մեզ – ինչի ենք ձգտում, հանդիսանում է քիչ նշանակալի համեմատած մեր վերջնական նպատակի հետ - լինել Աստծո Թագավորությունում:

Մենք ձգտում ենք Աստծո արդարությանը, այսինքն, ձգտում ենք մեր մեջ զարգացնել սեր Նրա բնույթի նկատմամբ, – սա նշանակում է, որ մենք ցանկանում ենք լինել բարոյապես մաքուր, – ոչ թե նրա համար, որ ձգտում ենք խուսափել մահից – ապրել հավիտյան թեթ– կյանքով:

Շատ հաճախ, այնուամենայնիվ Ավետարանի հույսը պատկերացվում է այնպես, որ նա պատասխանում է մարդկային փառամոլությանը: Իհարկե, Թագավորությունում մեր գտնվելու պատճառը նշանանակալիորեն փոխվում է օրեցօր: Մենք առաջարկում ենք հետ–յալ իդեալը - մեր առաջին առաջնությունը կայանում է Ավետարանի ուսումնասիրությունը – նրա ենթարկվելը, որը դրս–որվում է մկրտմամբ, որը բխում է մեր հնազանդությունից Աստծոն: Հույսը, որ նա տալիս է մեզ, – մեր իրական դրդումը Թագավորությունում գտնվելու համար կաճի – կհասունանա մեր մկրտությունից հետո:

5.5. Քրիստոսի հազարամյա Թագավորությունը

Ուշադիր ընթերցողը հնարավոր է, կհարցնի հիմա՝ "Աստծո թագավորության այս նկարագրությունը չի՞ դիտվում չափից ավելի մարդկային: Մարդիկ թագավորությունում առաջվա պես կծնեն երեխաներ" (Եսայ 65:23) – նույնիսկ մահանան (Եսայ 65:20): Նրանց միջ- կծագեն վեճեր – Քրիստոսը կդատի նրանց: Նրանք առաջվա պես կմշակեն հողը, որպեսզի ապրեն, չնայած այս աշխատանքը կլինի ավելի թեթև, քան հիմա: Այս ամենը թվում է թե նման չէ նրան, ինչ մենք լսել ենք Աստծո թագավորության մասին, ինչպես տեղի մասին, որտեղ արդարները կունենան հավիտենական կյանք, կունենան Աստծո բնույթ, – որ նրանք հավասարված

են Յրեշտակներին, որոնք չեն մտնում ամուսնական հարաբերությունների մեջ – չեն բազմանում (Ղուկաս 20:35, 36): Պատասխանը կայանում է նրանում, որ այս առաջին մասը Աստծո թագավորության կտ–ի 1000 տարի (նային Յայտ. 20:2-7): Այդ շրջանի ժամանակ երկրի վրա կլինեն մարդկանց երկու խումբ՝

1.Սրբեր - մեզանից նրանք են, որոնք ապրում են Քրիստոսի մեջ այս կյանքում – ում կտրվի հավիտենական կյանք դատարանում: Ուշադրություն դարձրեք, որ "սուրբ" նշանակում է "կանչված" մարդ, – վերաբերում է ցանկացած հավատացյալի:

2.Սովորաբար, մահկանացու մարդիկ, որոնք Քրիստոսի վերադարձի ժամանակ չեն իմանա Ավետարանը, այսինքն նրանք դատարանի առաջ պատասխանատու չեն լինի:

Սատանալով Աստծո խառնվածքը դատարանում, սրբերը չեն մահանա – ծնի երեխաներ: Ինչ վերաբերում է մարդկանց երկրորդ խմբին, ապա նրանք կթողնվեն կենդանի: Արդարները որպես պարգ– կլինեն թագավորներ – հոգ–որականներ մեր Աստծո, – նրանք կթագավորեն երկրի վրա (Յայտ. 5:10), ղեկավարելով նրանց, ով չգիտի Ավետարանը Քրիստոսի երկրորդ գալստյան ժամանակ: Լինելով "Քրիստոսի մեջ", մենք

կրթականը նրա պարզ-ը, այսինքն, կլինենք աշխարհի թագավորներ՝ "Ով հաղթում է... նրան կտամ իշխանություն հեթանոսների վրա, - կսպանեն նրանց երկաթյա գավազանով... ինչպես - Ես ստացա իշխանություն Իմ Յորից" (Յայտ 2:26, 27):

Հիմա տեղին է հիշելու Քրիստոսի առաջին փողի - քաղաքների մասին - նվիրված ծառաները ստացան իրենց տիրոջից տասից մինչ- հինգ քաղաքներ Թագավորությունում (Ղուկաս 19:12-19): Տիրոջ ճանապարհների իմացությունը միանգամից չի տարածվում երկրի վրա; մարդիկ պետք է կատարեն ուխտագնացություն դեպի Երուսաղեմ, որպեսզի ստանան մեծ գիտելիքներ Աստծո մասին (Եսայ 2,3): Հիշենք, ինչպես լեռը (ներկայացնելով Աստծո Թագավորությունը) աստիճանաբար մեծանալով ամբողջ երկրում (Դանիել 2:35, 44): Սրբերը պարտական են տարածելու Աստծո մասին գիտելիքներ - , հետ-աբար, Նրա Թագավորության մասին:

Երբ Իսրայելը նախկինում եղել էր Աստծո Թագավորություն, հոգ-որականների պարտականությունների մեջ մտել է Աստծո մասին քարոզելը (Մաղաքեայ 2:5-7): Այս նպատակով նրանք տեղաբաշխվում էին Իսրայելի տարբեր քաղաքներում: Առավել փառավոր վերականգնված Թագավորությունում սրբերը վերցնում են իրենց վրա հոգ-որականների պարտականությունները (Յայտ. 5:10):

Եթե Քրիստոսը կգա այսօր՝

- 1.Պատասխանատու մահացածները հարություն կառնեն - կենդանի պատասխանատուների հետ կներկայացվեն դատի:
- 2.Պատասխանատու մեղավորները կպատժվեն մահվան, իսկ արդարները կստանան հավիտենական կյանք:
- 3.Արդարները կդեկավարեն այն մարդկանց, ովքեր այդ ժամանակ կենդանի են, բայց չեն հանդիսանում պատասխանատու Աստծո առաջ: Նրանք կսովորեցնեն նրանց Ավետարանը, ինչպես "թագավորներ - հոգ-որականներ" (Յայտ.

5:10):

4.Սա կտ-ի 1000 տարվա ընթացքում: Այս ժամանակահատվածում բոլոր մահկանացու մարդիկ կճանաչեն Ավետարանը -, հետ-աբար կդառնան պատասխանատու Աստծո առաջ: Այս մարդիկ կապրեն ավելի երկար - կլինեն ավելի երջանիկ:

5.Հագարամյա Թագավորության վերջում տեղի կունենա ապստամբություն Քրիստոսի - սրբերի դեմ: Այդ ապստամբությունը կճշդվի Աստծո կողմից (Յայտ. 20:8, 9):

6.Հագար տարվա վերջում բոլորը ովքեր մահացել են այդ ժամանակի ընթացքում հարություն կառնեն - կկանգնեն դատի առաջ (Յայտ. 20:5, 11-15):

7.Մեղավորները Նրանց միջից կհեռացվեն, իսկ արդարները կմիավորվեն մեզ - կունենան հավիտենական կյանք:

Աստծո նպատակը երկրի վերաբերյալ այդ դեպքում կկատարվի: Երկիրը կբնակեցվի անմահներով, արդար Էակներով: Կիրականացվի պրակտիկայում Աստծո անունը "Յագվե Էլոհիմ", որը նշանակում է "Նա, ով բացվում է զորեղների մեջ": Այլ-ս, երբեք մեղքը, հետ-աբար, - մահը չեն կարող գոյություն ունենալ երկրի վրա: Այդ դեպքում կիրականանա ավետումը, որ օձի ընտանիքը վերջականապես կոչնչացվի Նրա գլխին հարվածելով (Ծննդոց 3:15): Քրիստոսը կթագավորի "մինչ- որ կտապալի իր բոլոր թշնամիներին Իր ոտքերի տակ: Վերջին իսկ թշնամին ոչնչացվի -մահ: Որովհետ- բոլորը հպատակվեցին Նրա ոտքերի տակ...Երբ բոլորը կհպատակվեն Նրան (Աստված), այդժամ - Ինքը Որդին կհնազանդվի բոլորը Նրան Հնազանդեցնողին, թող լինի Աստված ամեն ինչում" (Ա Կորնթ. 15:25-28):

Դա կլինի վերջը, երբ Նա (Քրիստոսը) կտա Թագավորությունը Աստծոն - Հորը (Ա Կորնթ. 15:24): Այն, ինչ կլինի դրանից հետո, այսինքն, երբ "Աստված կլինի ամեն ինչում", մեզ անհայտ է: Մենք գիտենք միայն, որ կունենանք հավիտենական կյանք, Աստծո խառնվածք, - կփառաբանենք

Աստծոն - կհաճոյանանք Նրան: Մնացածում մենք կարող ենք

միայն կառուցել ենթադրությունները – գուշակել ի՞նչ կլինի Զրիստոսի հազարամյա Թագավորության հետ:

"Աստծո Թագավորության Ավետարանի" ըմբռնումն ունի մեծ նշանակություն այս բառերի յուրաքանչյուր կարդացողի փրկության համար: Կարո՞ղ ենք արդյոք մենք խնդրել Ձեզ կարդալու նորից մեկ անգամ այս գլխի բովանդակությունը, ինչպես նա– այդ բանաստեղծությունները Աստվածաշնչից, որոնք բերված են այստեղ:

Աստված ուզում է, որպեսզի մենք լինենք իր Թագավորությունում: Նրա բոլոր մտադրությունները կայանում են նրանում, որպեսզի մենք ակտիվ մասնակցություն ընդունենք Թագավորությունում, – ոչ միայն սահմանափակվելով Նրա ստեղծագործական ընդունակությունների մասին վերապատմումով: Մկրտությունը մեզ առնչում է Թագավորության վերաբերյալ ավետումների հետ: Դժվար է հավատալ, որ մկրտությունը – նրան հաջորդող կյանքի մի քանի տարիները մեզ հնարավորություն են տալիս մտնելու այս փառահեղ հավիտենական կյանքը: Բայց մեր հավատը Աստծո հետ մեծ սերը պետք է լինի ամուր: Ինչպիսին որ չլինեն մեր կարճաժամկետ պրոբլեմները, մեզ մոտ չպիտի լինեն ոչ մի հիմնավորված պատճառ հրաժարվելու Սուրբ Գրքի կոչերից, այդպես չէ՞:

"Եթե Աստված մեր կողմն է, իսկ ո՞վ է դեմ" (Ջոն 8:31):

"Ներկայիս ժամանակավոր տառապանքները ոչինչ չարժեն համեմատած այն փառքի հետ, որը բացվում է մեզանում" (Ջոն 8:18):

"Քանի որ կարճատե– թեթե– մեր տառապանքները առաջացնում են չափազանց լիառատությամբ հավիտենական փառք" (Բ Կորնթ. 4:17):

Նահանջ 15՝ Թագավորության տառացիությունը

Գրական նկարագրությունը, որոնք կան Հին Կտակարանի կանխագուշակություններում, հաճախ ենթարկվում են ծաղրի աստվածաբանների – շատ տարբեր եկեղեցիների անդամների կողմից: Նրանք ասում են, որ նկարագրման լեզուն բավականին պայմանական է – հնարավորություն է տալիս մտածելու, որ պարզ-ատրման համար կարող է ընտրված լինել ուրիշ տեղ, – ոչ երկիրը, հաշվի առնելով, որ մեր մոլորակը մահանում է կրակի մեջ:

Աստվածաշնչի ուսումնասիրության հիմնական կանոնը կայանում է նրանում, որ նրա բովանդակությունը պետք է միշտ ըմբռնել տառացիորեն, եթե միայն չկա պարզ արտահայտված ցուցումներ նրա մասին, որ նրանում որոշակի տեղ ունի հոգ-որ ուղղվածությունը: Օրինակ, Հայտնության գրքի առաջին բանաստեղծությունը մեզ տեղյակ է պահում,

որ տեսնելը հանդիսանում է սինվոլիկ (Յայտ. 1:1): Ինքը պատմվածքի լեզուն տալիս է նույնպես որոշակի հաստատում ըմբռնել արդյոք նրա նկարագրված հատվածը որպես իրականություն կամ սինվոլիկ: Այսպես, երբ մենք կարդում ենք, որ "երբերում է երկիրը, ինչպես հարբածը" (Եսայ 24:20), ապա մեզ լիովին պարզ է, որ այն երկրի սինվոլիկ նկարագրություն է: Եվ ընդհակառակը, երբ խոսքը գնում է Թագավորության ապագայի մասին, ապա լեզու այստեղ շատ թեթե – է տառացիորեն հասկանալու համար – չկա ոչ մի ակնարկ այլաբանության մասին:

Երկիր վրա Աստծո Թագավորության սկսվելուն հավատալու մարդկանց անընդունակության հետ-անքով, մշակվել են տեսություններ, որոնք հակասում են Աստվածաշնչի տեսությանը: Այդ տեսությունները հոգ-որ կամ երկնային Թագավորության մասին տառապում են անորոշությամբ – մանրամասնությունների բացակայությամբ: Այդ պատճառով էլ, նրանք դժվարությամբ են ընկալվում մեր գիտակցությամբ: Համենայն դեպս, եթե կաղ մարդկանց բուժման նկարագրությունը, կամ էլ անապատի վերափոխումը պտղաբեր հողի սինվոլիկ է, ապա հարկ է այդ դեպքում հարցնել՝ "Ինչու՞մն է կայանում նրանց սինվոլիկան": Ստոր- բերվում է հատված Աստծո Թագավորության մասին:

Եթե մենք համոզված չենք նրանց ռեալության մեջ, ապա մենք չգիտենք Ավետարանը ("բարի նորություններ") Թագավորության մասին, – դրա հետ-անքով էլ, չենք կարող սպասել մեզ համար տեղ նրանում:

Յետ-յալ հատվածները հաստատում են այս՝ -

- "Աստված, Երկրի կազմողը – ստեղծողը նրա; Նա հաստատեց նրան, ոչ անտեղի արարեց նրան; Նա ստեղծեց նրան բնակության համար (Եսայ 45:18): Երկրի ստեղծումը կլինեք անտեղի, եթե Աստված ոչնչացնի նրան, բայց դրան հակառակ, Աստծո նպատակը կայանում է նրա բնակեցումն անմահ մարդկանցով:

- "Երկիրն ապրում է դարերով" (Ժողովողի 1:4):

- "Կանգնեցնում է նրանց (արեգակնային համակարգի մոլորակները) դարեր – դարեր; տվեց կանոնադրություն, որը չի անցնի (Սաղմոս 148:6):

Թագավորության տ-ողությունը 1000 տարի է, ինչպես այս մասին խոսվում է Յայտնություն 20:4, հարկ է նույնպես ընկալել տառացիորեն, որպեսզի պահպանվի համապատասխանությունը ուրիշ բառերով կանխագուշակությունում այդ շրջանի բնույթի մասին: Նույնիսկ Յայտնությունում հարկ չկա բոլորն ընկալել այլաբանական իմաստով: Սրա ակնհայտ օրինակ է ծառայում երրորդ դեմքի վկայակոչումը: Առավել ուշագրավ է հանդիսանում Յայտ. 4:4-9-ում Թագավորության նկարագրությունը որպես հանգստի յոթերորդ օր: Բայց "Տիրոջ մեկ օրը,

ինչպես հազար տարի" (Բ Պետրոս 3:8): Վեց "օրից" հետո, որոնցից յուրաքանչյուրը հազար տարի տ-ողությամբ, սկսվում է Աստծո Երկրի հետ փոխադարձ կապի շաբաթ "օրը" հազարամյա Թագավորության:

Աստվածաշնչային ամսաթվին համապատասխան տիեզերքի 6000 տարին (այսինքն 6 "օր") աշխարհի ստեղծման օրվանից սկսած կլրանա 2000 թվին մ.թ. (հաշվի առնելով այն, որ աշխարհը ստեղծվել է Զրիստոսը ծննդից 40000 տարի առաջ):

Դա նշանակում է, որ հազարամյա Թագավորության սկզբը կարող է լինել մոտավորապես մ.թ. 2000թ. մոտ: Այնպես որ մեզ բոլորիս համար ժամանակը սահմանափակ է: Կապված Քրիստոսի շուտափույթ վերադարձի հեռանկարի հետ, մենք պետք է օգտագործենք յուրաքանչյուր հնարավոր պահ այս կարճ կյանքում պատրաստելու մեզ նրա գալուստին:

Նահանջ 16՝ Հակիրճ տեղեկություններ Իսրայելի պատմության մասին

Աբրահամից մինչև՝ Մայիսել

Աբրահամը կանչվել է քաղդեական Ուռա քաղաքից: Առաջին հրեան է: Աստված ստեղծեց նրան – նրա սերմերը ավետման Խահանի երկրի նկատմամբ: Նա մահացավ, չստանալով այդ ավետումը:

Իսահակ: Աբրահամը պատրաստ էր իր որդուն Իսահակին զոհաբերելու: Քանի որ Աբրահամը հավատացյալ էր, ապա Աստված մեկ անգամ –ս հաստատեց նրան իր խոստումները: Իսահակի պատրաստակամությունը մահանալ, հնազանդվելով իր հոր հրամանին, հանդիսանում է Քրիստոսի հայտնվելու նախանշանը: Երդումները կրկնվել են Իսահակին (Շննդոց 26:3-5):

Յակով - Իսահակի որդին է: Երդումները նույնպես կրկնվել են – նրան: Ունեցել է 12 որդիներ՝ Ռուվիմը եղել է ավագ որդին, իսկ Բենիամինը եղել է փոքրը: Երրորդ որդուց L-ից սերունդները եղել են հոգ-որականներ: Իոսիֆը եղել է Իսահակի սիրելի որդին:

Իոսիֆ :Մանուկ հասակում երկու անգամ երազ է տեսել, որտեղ նա եղել է իր եղբայրների վրա իշխող: Երբ Իոսիֆը պատմեց եղբայրներին իր երազների մասին, նրանք ատեցին նրան – Եգիպտոսում նրան գերության վաճառեցին: Ժամանակի հետ, նա այնտեղ դարձավ ամբողջ Եգիպտոսի տիրակալը – առաջիկա յոթ տարվա համար ստեղծեց ցորենի մեծ պաշարներ, որոնց ընթացքում երկրի այդ շրջանում եղել է սով: Որպեսզի փրկվեն սոված մահից Յակովը – նրա որդիները տեղափոխվեցին

ապրելու Եգիպտոս Իոսիֆի մոտ: Նրանք բոլորը – նրանց սերունդները ապրեցին Յեսեմի երկրում: Եգիպտոսում հրեաները շատացան – փարավոնը սկսեց նրանց հետ-ել, դարձնելով նրանց եգիպտացիների ստրուկներ:

Մոյսեսը ծնվել է այդ ժամանակ: Փրկելով երեխային մահից, մայրը նրան դրել է եղեգյա զամբյուղի մեջ գետի ափին: Փարավոնի դուստրը կողքով անցնելիս տեսել է փոքրիկին – որդեգրել նրան: Երբ Մոյսեսը մեծացավ, նա սպանեց եգիպտացու նրա համար, որ նա ծեծել էր հրեայի: Դրանից հետո Մոյսեսը փախավ Մադիամական երկիր, որտեղ Իոֆորը գառներին էր արածեցնում: Մի անգամ դաշտում նրանց առաջ հայտնվեց Աստված վառվող թփի տեսքով: Աստված հրամայեց Մոյսեսին գալ փարավոնի մոտ – հրեաների համար հասնել ազատության: Մոյսեսը կատարեց հրաշագործ գործողություն, որպեսզի հաստատի այն, որ նա ուղարկված է Աստծո կողմից: Բայց փարավոնը չարձակեց հրեաներին: Այդ ժամանակ Եգիպտոսի վրա ուղարկվեց տասն ղժբախտություններ (մահապատիժ)՝ մթություն, կարկուտ, դողոշներ –, վերջապես եգիպտացիների բոլոր տղա-առաջնեկների մահ մի-նույն օրը: Յուրաքանչյուր հրեական ընտանիք այդ օրվան մորթեց գառ – նրա արյամբ ցողեց իր տան դռան կողափայտերը: Դա նրա նախանշանն է, որ արյունը Յիսուսի կարող է փրկել մեզ մահից: Այդ օրը դարձավ հայտնի որպես զատիկի տոն:

Ելքը: Վերջապես հրեաներին թույլ տվեցին թողնել Եգիպտոսը: Նրանք գնացին, հետ-ելով Աստծո Յրեշտակին սյան վրա ամպամած օրը – սյան վրա բոցագույն գիշերը: Փարավոնի զինվորները նրանց հետ-եցին մինչ- Կարմիր ծովը: Այդ ծովի ջրերը բացվեցին հրաշագործ ձ-ով, որպեսզի թողնեն իրենց միջով մարդկանց, որից հետո ջրերը նորից վերադարձան – խեղդեցին եգիպտացիներին: Դրանից հետո հրեաները գնացին անապատով Խաանի ավետյաց երկրի ուղղությամբ: Աստված նրանց ջուր տվեց խմելու ժայռից – յուրաքանչյուր առավոտ նրանց հաց ուղարկեց մանանայի տեսքով: Երբ նրանք հասան Սինայի լեռան, Աստված նրանց տվեց տասն պատվիրան – Մոյսեսի օրենքը: Այդժամ նրանք – կազմեցին Աստծո Թագավորությունը: Նրանց հրամայած էր շինել հատուկ խորան, որտեղ նրանք աղոթում էին Աստծուն: Նրանց տվեցին հոգ-որականներ – քահանայապետ, որպեսզի ընդունի

զոհաբերություն Աստծո համար: Խորանի բոլոր տարրերը – քահանայությունը եղել են Հիսուս Քրիստոսի նախանշանը:

Ավետյաց երկիր: Վերջապես հրեաները հասան նրան: Առաջ ուղարկվեցին 12 հետախույզներ (լրտեսներ), որպեսզի իմանան հնարավոր է վերցնել այդ հողը տիրապետության տակ: Նրանցից տասը վերադարձան – ասացին, որ հողը շատ դժվար է տիրանալու համար: Երկու ուրիշ հետախույզներ – Հիսուս Նավինը – Խալեվը ասացին ճշմարտությունը Խանանյան երկրի մասին – խորհուրդ տվեցին նրանց բոլորին գնալ այդ երկիրը: Նրանց ասացին, որ եթե հրեաները հավատ ունեն Աստծո ավետման հանդեպ, ապա նրանք կարող են վերցնել այդ երկիրը տիրապետելու: Բայց մարդիկ հավատացին իրենց տաս հետախույզներին, քան բարկացնեն Աստծուն: Դրա համար նրանք ստիպված թափառեցին անապատում 40 տարի, մինչ-այն ժամանակ քանի դեռ

չմահացան բոլոր նրանք, ով 20 տարեկանից բարձր էր Եգիպտոսից դուրս գալիս:

Հիսուս Նավին Մոիսեյի ժառանգորդն էր: Նա բերեց հրեաներին Խահաանի երկիր: Առաջին քաղաքը, որը նրանք վերցրեցին Իերիխուն էր, որտեղ ապրում էր Ռաավան: Նրանց կողմից նվաճված հաջորդ քաղաքը եղել է Գայը:

Ղատավորներ: Երբ հրեաները հինմավորվեցին երկրի վրա, նրանց ղեկավարեցին ղատավորները; բայց իսկական թագավորը նրանց մոտ եղավ Աստված: Ղատավորներից են եղել Գեդեոնը, Իեֆֆայը – Սամսոնը: Նրանք բոլորն էլ ազատել են հրեաներին իրենց թշնամիներից, որոնք ներխուժել էին նրանց հողերը Աստծո առաջ նրանց մեղքերի համար: Իսրայելի պատմությունը լի է Աստծո հանդեպ նրանց անհնազանդության օրինակներով, որի համար նրանք պատժվել են նրանց հար-ան ժողովուրդների կողմից ներխուժումներով: Դրանից հետո հրեաները խոստովանել են իրենց մեղքերը Աստծո առաջ, – Նա ազատեց նրանց իրենց թշնամիներից, իսկ հետո նրանք նորից մեղք գործեցին: Վերջին թագավորը եղել է Սամսոնը: Նրա ժամանակ հրեաները հրաժարվեցին Աստծուց որպես իրենց Թագավորի – ինդրեցին, որ իրենց թագավոր դառնա մարդ, ինչպես հար-ան ժողովուրդների մոտ:

Թագավորներ: Առաջին թագավորը եղել է Սաուլը: Սկզբում նա եղել է լավ մարդ, բայց ժամանակի ընթացքում դարձավ բարոյազուրկ: Նա չենթարկվեց Աստծո խրատներին – հետ-եց Դավիթին: Սաուլի մահից հետո հաջորդ թագավորը դարձավ Դավիթը, որը եղել է հրեական լավագույն թագավորներից մեկը: Աստված նրան արեց մեծ ավետումներ: Նրանից հետո թագավոր դարձավ նրա որդի Սոլոմոնը: Լավ սկզբից հետո ժամանակի ընթացքում նա հեռացավ իրական հավատից իր բազմաթիվ կանանց պատճառով, որոնց վերցրել էր հար-ան ժողովուրդներից: Նրա մահից հետո թագավորությունը բաժանվեց երկու մասի՝ տաս սերունդ կազմեցին Իսրայելի թագավորությունը, որի առաջին թագավորը եղել է Զերոհոամը: Երկու ուրիշ սերունդները, Զուդի – Բենիամինի, կազմեցին Իուդեյի թագավորությունը: Որում առաջին թագավորը եղել է Ռովոամը:

Զրեական թագավորությունը (10 սերունդ) չի ունեցել լավ թագավորներ: Այդ թագավորության բնակիչները մշտապես չեն լսել Աստծուն: Նա ուղարկեց նրանց շատ մարգարեների, որոնք համոզում էին ապաշխարել, բայց մարդիկ չէին լսում նրանց խոսքերին: Դրա պատճառով էլ, ասորիները ներխուժեցին նրանց երկիր – նրանց տարան իրենց մոտ գերի: Գերիները հետագայում տարաբնակեցվեցին ամբողջ աշխարհով:

Իուդային թագավորությունը (2 սերունդ) ունեցել է միայն մի քանի լավ թագավորներ (օրինակ, Ասա, Եղեքիա), բայց, ինչպես օրենք, նրանք նույնպես չէին հնազանդվում Աստծուն: Դրա համար էլ, այդ թագավորու

թյուն ուղարկվեցին ներխուժման համար բաբելոնցիների, որոնք գերի վերցրին բնակիչներին – տարան նրանց Բաբելոն 70 տարի: Դրանից հետո նրանց մոտ թագավոր չի եղել: 70 տարի հետո նրանք վերադարձան Իսրայել Եզդրի, Նեհեմի, Զիսուս Նավիի (որը այդ ժամանակ եղել է քահանայապետ) – Չորովալելի ղեկավարությամբ: Վերջինս դարձավ նրանց ղեկավարը: Սկզբում հրեաները ղեկավարվել են պարսիկների, հետո հույների –, վերջապես, հռոմեացիների կողմից: Երբ ծնվեց Զիսուս Թրիստոսը, նրանք գտնվում էին Զոմի տիրապետության տակ: Նրա համար, որ հրեաները հրաժարվեցին Զիսուսից,

198 ՀԵՐՅԻՆ ԿՐԵԱՆԵՐԸ

Աստված ուղարկեց հռոմեացիներին քանդելու Երուսաղեմը 70 թվականին մ.թ., - , վերջ ի վերջո, բոլոր հրեաները ուղարկվեցին Իսրաելի հողից:

Վերջին տասնամյակում հրեաները սկսեցին վերադառնալ Իսրաել, որը հանդիսանում է Հին Կտակարանի կանխագուշակության մասնակի իրականացումը: Իսրաելի պատմության վերածնունդը հենց հավատարիմ նշանն է Հիսուսի շուտափույթ վերադարձի - Իսրաելական թագավորության վերականգնման, որպես Աստծո թագավորության:

Գլուխ 5. Հարցեր

1. Ստոր- բերված պնդումներից ո՞րն է համապատասխանում Աստծո թագավորության հաստատման ժամանակին:

ա) Այն միշտ հաստատված էր:

բ) Քրիստոսի վերադարձի ժամանակ:

գ) Առաջին դարում Հիսուսականների օրը:

դ) Հավատացյալների սրտում նրանց հավատին հաղորդակից դարձնելու ժամանակ:

2. Արդյոք գոյություն ունե՞ր Աստծո թագավորությունը: Եթե այո, ապա ինչպիսի՞ տեսքով

3. Ե՞րբ այն ավարտվեց:

4. Ի՞նչ է հազարամյա թագավորությունը:

ա) Մեր սրտերում շնորհի զգացմունք:

բ) Երկնքում հավատացյալների թագավորությունը 1000 տարիների ընթացքում:

գ) Երկրի վրա սատանայի թագավորությունը 1000 տարիների ընթացքում

դ) Երկրի վրա ապագա Աստծո թագավորության առաջին հազարամյակը:

5. Ինչպիսի՞ն կլինի թագավորությունը:

6. Ի՞նչ կանեն ներկայիս հավատացյալները հազարամյա թագավորությունում.

ա) Ղեկավարել մահկանացու մարդկանց:

բ) Ղեկավարել Երկնքում:

գ) Մենք չգիտենք:

դ) Ապրել մեկ այլ մոլորակում:

7. Աստծո թագավորության մասին հաղորդումը քարոզվել էր:

ա) Միայն Նոր Կտակարանում

բ) Միայն Հիսուսի – Առաքյալների կողմից:

գ) Ինչպես Հին, այնպես էլ Նոր կտակարաններում:

դ) Միայն Հին Կտակարանում:

ԳԼՈՒԽ 6

ԱՍՏՎԱԾ ԵՎ ՄԵՂԲԸ

6.1 Աստված – մեղքը

Բազմաթիվ քրիստոնեական աղանդների անդամներ, ինչպես նաև – մարդիկ, որոնք դավանում են այլ կրոններ, հավատում են հրեշի գոյությանը սատանա կամ դ- անվան տակ, որն առաջացնում է պրոբլեմներ մեր կյանքում – աշխարհում, – պատասխանատու է մեր կատարած մեղքերի համար: Աստվածաշունչը հստակ սովորեցնում է, որ Հրեշտակները չեն կարող մեղք գործել: Եթե մենք իսկապես հավատում ենք դրան, ապա մենք հասկանում ենք, որ մեր տիեզերքում չի կարող գերբնական արարած լինել, որը դիմադրի Ամենագոր Աստծուն: Իսկ եթե մենք համարում ենք, որ նման արարած իրոք գոյություն ունի, ապա մենք դրանով կասկածի ենք ենթարկում Ամենագոր Աստծու գերազանցությունը: Այս հարցն այնքան է նշանակալից, որ դրա ճիշտ ընկալումը հարկ է դիտարկել որպես բացառիկ կարևոր վարդապետություն: Երբ Բ:14 հատվածն ասում է, որ Հիսուսն իր մահով ոչնչացրեց դ-ին, ուստի եթե մենք ճիշտ պատկերացում չունենանք դ-ի մասին, ապա մենք չենք կարող ընկալել Քրիստոսի գործն ու բնույթը:

Աշխարհում, ընդհանրապես, –, հատկապես, այսպես կոչված «քրիստոնեական» աշխարհում գոյություն ունի գաղափար, որ կյանքում Աստծուց է բխում ամեն լավագույնը, իսկ վատագույնը՝ սատանայից կամ դ-ից: Այս գաղափարը նոր չէ, այն բնորոշ է ոչ միայն քրիստոնեությունից հրաժարվածների համար: Օրինակ Բաբելոնցիները հավատում էին երկու աստվածների գոյությանը՝ բարիքի ու լուսի աստված – չարիքի ու խավարի աստված: Նրանք համարում էին, որ այդ երկու աստվածները մշտապես մահացու պայքարի մեջ են մեկը մյուսի դեմ: Կիրոսը, Պարսկաստանի մեծն թագավորը, նույնպես հավատում էր դրան: Ուստի, Աստված ասաց նրան. «Ես եմ Տերը – ուրիշը չկա: Աստված չկա բացի ինձանից...» Որ հաստատում եմ լույսը – ստեղծում խավարը, որ անում եմ խաղաղությունը – ստեղծում չարիքը. ես Տերս եմ այս բոլորն անողը « Եսայ.Խե:5-7,22»: Աստված խաղաղություն է հաստատում – ստեղծում չարիքը կամ աղետը: Այդ իմաստով Աստվածը «չարիքի» հեղինակն է ու արարողը: Եվ այդ իմաստի մեջ տարբերություն կա «չարիքի» – մեղքի միջ–, որը կատարում է մարդը: Մեղքը աշխարհ է մտել մեղսագործ մարդու հետ, այն Աստված չի մտցրել աշխարհ (Հռոմ

Ե:12):

Կիրոսին – Բաբելոնի ժողովրդին Աստված ասաց.«...չկա (ուրիշ) Աստված, բացի ինձանից»: Հին հրեական «el» բառը, որը թարգմանվում է որպես «Աստված» հիմնականում նշանակում է «ուժ կամ ուժի աղբյուր»: Աստված ասում է, որ բացի Իրենից ուժի աղբյուր չկա: Ահա թե ինչու Աստծուն ճշմարիտ հավատացողը չի կարող ընդունել գերբնական դ-ի կամ սատանայի գաղափարը:

Աստված՝ փորձություններ ստեղծողը

Աստվածաշնչում կան բազմաթիվ օրինակներ, որ Աստված է մարդկանց կյանք – այս աշխարհի մտցնում «չարիքը»: Ամ.Գ:6 նշում է, որ եթե քաղաքում չարիք կա, ապա Աստված զանցանքը չի կանխել: Օրինակ՝ եթե քաղաքում երկրաշարժ է եղել, ապա մարդիկ հաճախ ասում են, որ դա «սատանայի» ձեռքի գործն է, որը կործանեց քաղաքը: Բայց ճշմարիտ հավատացյալը պետք է հասկանա, որ դրա համար պատասխանատու է Աստվածը: Արդ, Միք.Ա:12 ասում է, «Չարիք պիտի իջնի Տիրոջ կողմից մինչ-Երուսաղեմի դուռը»: Հոբի գրքում մենք կարդում ենք, ինչպես Հոբը՝ բարեպաշտ մարդը, կորցրեց ամենը, ինչ ուներ կյանքում: Գիրքը սովորեցնում է, որ «չարի» փորձը մարդու կյանքում ուղիղ համեմատական է նրա հնազանդությանը կամ անհնազանդությանը Աստծուն: Հոբը ընդունում էր, որ «Տերը տվեց – տերը վերցրեց» (Հոբ.Ա:21): Նա չասեց «Տերը տվեց, իսկ սատանան վերցրեց»: Նա պատասխանում է կնոջը. «ուրեմն միայն բարիքը ընդունենք Աստծուց, – չարիքը չընդունենք» (Հոբ Բ:10): Գրքի վերջում բարեկամներն ու ծանոթները «մխիթարում էին նրան այն ամեն փորձանքների համար, որ Տերը բերել էր նրա վրա» (Հոբ Խբ:11 համ.Ժթ:21, Ը:4): Այսպիսով, Աստված չարիքի աղբյուրն է այն իմաստով, որ նա պրոբլեմի վերջնական լուծողն է, որը մենք ունենք մեր կյանքում:

«Որովհետև՝ Տերն իրան սիրածին խրատում է... Եթե խրատին համբերեք... բայց հետո նրանով վարժվածներին արդար խաղաղության պտուղ է վճարում» (Եբր.Ժթ:6-11): Այս բառերը ցույց են տալիս, որ այն փորձությունները, որ Աստված ուղարկում է մեզ, վերջնահաշվում մեզ տանում է հոգ-որ աճի: Աստծո խոսքերը իրենք իրենց կհակասեին, եթե ասեինք, որ դ-ն է մեզ ստիպում մեղք գործել – լինել անբարեպաշտ, – միաժամանակ նա պրոբլեմներ է մտցնում մեր կյանքի մեջ, որոնք

տանում են մեր «արդար խաղաղության պտուղի» զարգացմանը: Դ-ի մասին օրթոդոքսալ գաղափարն այստեղ ստեղծում է լուրջ պրոբլեմ: Ընկալման համար այդ դեպքում հատուկ դժվարություն են ներկայացնում, այն հատվածները, որտեղ ասվում է մարդուն սատանային մատնելու մասին, «որ հոգին ապրի» կամ «որպեսզի նրանք (այսինքն՝ մարդիկ) խրատվեն չհայհոյել» (Ա Կորն.Ե:5, Տիմ Ա:20): Եթե սատանան իրոք արարած է, որը մարդկանց ստիպում է մեղք գործել – բացասական հոգ-որ ազդեցություն է գործում նրանց վրա, ապա այդ հատվածները ինչու՞ են դրական լույսի ներքո խոսում սատանայի մասին: Պատասխանը հետ-յալում է, որ «սատանան» կամ կյանքի դժվարությունները հաճախ հանգեցնում են դրական հոգ-որ հետ-անքնների հավատացյալների կյանքում:

Եթե մենք հավատում ենք, որ չարն Աստծուց է դուրս գալիս, ապա մենք կարող ենք նրան աղոթել, այն խնդրանքով, որ նա ինչ որ բան անի մեր ունեցած պրոբլեմների հետ, օրինակ՝ մեզնից վերցնի դրանք: Եթե նա այդ չի անում, ապա մենք գիտենք, որ դրանք ուղղարկված են Աստծո կողմից մեր հոգ-որ բարիքի համար: Իսկ եթե մենք հավատում ենք ինչ որ չարիքի գոյությանը սատանա կամ դ- անվանումով, որը ստեղծում է մեր պրոբլեմները, այդ դեպքում մենք ոչ մի միջոց չունենք գտնելու նրա հետ փոխընկալում: Ուժերի ծախս, հիվանդություններ, անսպասելի մահ կամ փորձանք՝ դրանք պետք է ընդունվեն որպես անհաջողություն: Եթե սատանան ինչ որ ուժեղ, մեղսավոր Զրեշտակ է, ապա նա մեզնից բավական ուժեղ է, – մենք ոչ մի ընտրություն չենք ունենա բացի նրա ձեռքից տառապելը: Եվ հակառակը, մենք մեզ հանգստացնում ենք, որ Աստծո ղեկավարության տակ «ամեն բաները (կյանքում) գործակից են լինում դեպի բարին» (Յոհն.Ը:28): Ուստի, հավատացյալի կյանքում չկա այնպիսի հասկացություն, ինչպիսին «հաջողությունն է»:

Մեղքի առաջացումը

Հարկ է նշել, որ մեղքը դուրս է գալիս հենց մեզնից: Եվ մեր մեղքերի մեջ մենք ենք մեղավոր: Անշուշտ, հաճելի կլինի մտածել, որ մենք մեր մեղքերի համար պատասխանատու չենք: Եթե դա այդպես լիներ, ապա մենք կկարողանայինք ազատ մեղսագործել – արդարանալ նրանով, որ մեր կատարած ամենի համար պիտի պատասխանի սատանան: Չարմանալի չէ, որ մեղքի մեջ մեղավորները հաճախ արդարանում են նրանով, որ

արարքի կատարման պահին կամ նույնիսկ հանցագործության, նրանց տիրում էր սատանան, -, իբր, իրենք չեն կարող իրենց կատարածի համար պատասխանել: Եվ իրոք խելամիտ է, որ նման անհաջող պատրվակը ուշադրության չի արժանանում – մեղավորները ստանում են ըստ «արժանիքի»:

Մեզ հարկ է հիշել, որ «մեղքի վարձքը մահն է»(Յոհ. Ե:23), մեղքը տանում է մահվան: Եթե մտածենք, որ մենք մեր մեղքերի համար պատասխան չենք տալիս, իսկ դրանց համար պատասխանատվությունը կրում է սատանան, ապա այդ դեպքում արդարադատ Աստվածը պետք է պատժի սատանային, այլ ոչ թե մեզ:

Սակայն, մեր սեփական մեղքերի համար մեզ դատում են, – այդ ցույց է տալիս, որ մենք ինքներս ենք պատասխան տալու դրանց համար: Մեր մեղքերի համար սատանայի մեղավորության մասին միտքը նպատակ ունի կայացած չարիքի համար պատասխանատվությունը վերցնել մեր վրայից: Դա –ս մեկ օրինակ է, որը բացատրում է մարդկանց հրաժարվելու պատճառը ընդունելու մարդկային մեղսավոր բնույթի մասին Աստվածաշնչի ուսմունքը:

«Ոչինչ չկա մարդից դուրս նրա մեջ մտնող, որ կարողանա պղծել նրան..Որովհետ– ներսից մարդկանց սրտիցն են դուրս գալիս չար խորհուրդներ, շնություններ, պոռնկություններ, սպանություն-ներ...անբարտավանություն, անզգամություն» (Մկ.Ե:15-23): Մեզնից դուրս գոյություն ունեցող ինչ որ մեղսավոր սուբստանցիայի մասին գաղափարը, որը մտնում է մեր մեջ – ստիպում մեզ մեղսագործել, այստեղ Զրիստոսի ուսմունքի հետ անհամատեղելի է:

Ներսից, մարդու սրտից դուրս են գալիս այդ բոլոր չար խորհուրդները: Ահա թե ինչու համաշխարհային ջրհեղեղի ժամանակ Աստված ասաց «մարդու սրտի խորհուրդը չար է իր մանկությունից» (Շն.Ը:21): Հորը ասում է մեզ. «Յուրաքանչյուրը (դա վերաբերվում է ամեն մի մարդու) գայթակղվում է, հափշտակվելով – հրապուրվելով սեփական վավաշությամբ»: Մենք գայթակղվում ենք մեր սեփական հեշտանքով, մեր սեփական մեղսավոր ցանկություններով, այլ ոչ թե մեզնից դուրս գտնվող ինչ որ բանով: Հակոբը հարցնում է. «չէ՞ որ այստեղից է, այսինքն ցանկություններիցը» (Հակ.Դ:1): Մեզնից յուրաքանչյուրն ունի իրեն հատուկ անձնական գայթակղություններ: Նրանք ծագում են մեր սեփական

մեղսավոր ցանկություններից – վերաբերվում են անձնապես մեզ: Եվ ճիշտ են ասում, որ մենք վատագույն թշնամիներն ենք: Հռոմեացիներին հղված ուղերձը հիմնականում ասում է մեղքի մասին. նրանում դիտարկվում է մեղքի առաջացումը – ինչպես հաղթահարել նրան: Բացառապես կար–որ է նշել, որ ուղերձում շատ քիչ է հիշատակվում դ–ի ու սատանայի մասին – Պողոսը չի հիշում դ–ին ու սատանային, երբ ասում է թե որտեղից է դուրս գալիս մեղքը: Նույնը կարելի է ասել Նոր Կտակարանում սատանայի կոնցեպցիայի մասին: Եթե կա արտաքին արարած, որը մարդուն ստիպում է մեղք գործել, ապա, ըստ եր–ույթին, Հին Կտակարանում ոչ մեկ անգամ կհիշատակվեր դրա մասին: Բայց այդ առիթով նրանում պահվում է խորը – ոչ երկիմաստ լռություն: Դատավորների շրջանի նկարագրությունը կամ անապատում իսրայելցիների բնակվելը ցույց է տալիս, որ հրեաները այն ժամանակներում բազմաթիվ մեղքեր էին գործում: Բայց Աստված չէր զգուշացնում նրանց ինչ որ հզոր գերբնական արարածից կամ ուժից, որը կարողանար մտնել նրանց մեջ – ստիպեր մեղսագործել: Դրա փոխարեն նրանց կոչում էր դիմել Իր Խոսքին, այնպես որ նրանք իրենց «սեփական ցանկասիրությունից կախված չգնան (օրինակ՝ Օրինաց.ԻԷ:9, Յեսուի ԻԲ:5)»:

Պողոսը բողոքում է. «Գիտեմ որ ինձանում, այսինքն իմ մարմնումը, մի բարի բան չի բնակվում...բարին, որ կամենում եմ, անում եմ... եթե այն որ չեմ կամենում ես, այն եմ անում. էլ ես չեմ անում այն, բայց ինձանում բնակված մեղքը »(Հռոմ Է:18-20): Այստեղ նա կատարած մեղքի համար հանցանքը չի բարդում սատանա անունով արտաքին արարածի վրա: Նա ասում է իր մեղսավոր բնույթի մասին, որպես մեղքի իրական աղբյուրի.«Ես չեմ անում այն, բայց ինձանում բնակված մեղքը: Ուրեմն գտնում եմ այդ օրենքը (իմ մեջ), որ երբ ես կամենում եմ բարին անել, չարն իմ մոտը կա (այսինքն իմ մեջ) » (Հռոմ.Է:20,21): Պողոսը նշում է, որ հոգ–որին հակառակը գալիս է նրանից, ինչը նա անվանում է «ինձանում բնակվող մեղք»: Ամեն մի մտածող, հոգեշնորհ մարդ կգա նույն այդ ինքնաճանաչմանը: Հարկ է ասել, որ նույնիսկ նման բացառիկ հավատացյալը ինչպիսին Պողոսն էր, քրիստոնեություն անցնելուց հետո իր բնույթի փոփոխությունը չի փորձարկել, – չի դրվել այնպիսի իրավիճակի մեջ, որի դեպքում չկարողանար մեղք գործել – մեղք չէր գործի: Ժամանակակից «ավետարանչական շարժման» անդամները

հաստատում են, որ իրենք գտնվում են այդպիսի վիճակում, ընդ որում նրանք Պողոսին դնում են «չփրկվողների» շարքի մեջ նրա Հռոմ.Է:15-21-ում ասված բառերի համար: Այս հատվածները հաստատում են հիմնական դժվարությունները նրանց հավակնության համար: Մյուս անկասկած բարեպաշտ մարդը՝ Դավիթը, նույնպես անհանգստանում էր իր մշտական մեղսավոր բնույթի առիթով՝ «որովհետև ես ճանաչում եմ իմ անօրենությունները, – իմ մեղքն ամեն ժամանակ իմ առաջին է» (Սաղ. ԾԱ:3):

Աստվածաշունչը բավականին ճշգրիտ ասում է մարդկային բնույթի ֆունդամենտալ մեղսավորության մասին: Եթե ճշմարիտ հասկանալ այն, ապա ոչ մի անհրաժեշտություն չի լինի եր-ակայական արարած հայտնագործելու, որը գտնվում է մեր մարդկային բնույթից դուրս – կրում է պատասխանատվությունը մեր մեղքերի համար: Երեմ. ԺԷ:թ-ն ասում է, որ մարդու սիրտը այնպես ծայրահեղորեն փչացած է – կեղծավոր, որ մենք նույնիսկ չենք կարող ճիշտ պատկերացնել նրա մեղսավորության չափերը: Եվ չի կարելի ավելի պարզորոշ ասել, քան ասված է Ժող.թ:3-ում. «մարդկանց որդիների սիրտը լիքն է չարությունով»: Եփ. Դ:18 այսպես է բացատրվում Աստուծո մարդու հեռանալու բնական պատճառը. «իրենց տգիտության պատճառովը – իրենց սրտերի կուրության համար»: Մեր հոգ–որ այսպես կույր – տգետ սրտերի պատճառով, մեր մտածողության ընթացքը հեռացնում է մեզ Աստուծուց: Դրանց հետ համաձայն հնչում է բառը Գալ. 5:19 "մարմնի մեր գործերում", դա մեր սեփական մարմինն է, մեր կեցությունը – բնույթը դրդում է մեզ մեղք գործելու: Վերը նշված հատվածներից – ոչ մեկը չի բացատրում մեղքի առաջացումը մեր մեջ որպես մտցված հրեշտով: Մեր ծնվելու պահից մենք ունենք մեզանում մեղք գործելու հակում, որը կազմում է մեր մարդկային բնույթի հիմնական մասը:

6.2. Հրեշ – սատանա

"Սատանա" բառը իրենից ներկայացնում է չթարգմանվող հին հունական բառ, որը նշանակում է "հակառակորդ", այդ նույն ժամանակ ինչպես "հրեշ" բառը հանդիսանում է հունական "diabolis" բառի թարգմանությունը, որը նշանակում է "ստախոս, թշնամի կամ կեղծ մեղադրող": Եթե մենք հավատում ենք, որ սատանան – հրեշը դեռ գոյություն ունեն, գտնվելով մեզանից

դուրս – հանդիսանում են պատասխանատու մեղքերի համար, ապա մենք երբեք չէինք հանդիպի այդ բառին Աստվածաշնչում, մենք պետք է դասենք նրանց այդպիսի մեղսագործ մարդու: Այդ բառերի աստվածաշնչային կիրառումը ցույց է տալիս, որ նրանցից կարող են ստեղծվել ածականներ, որոնք նկարագրում են սովորական մարդկանց: Այս փաստը դարձնում է անհնարին թույլատրելու այն միտքը, որ հրեշ – սատանա բառը, ինչպես նրանք օգտագործվում են Աստվածաշնչում, պատկանում են ինչ-որ մեծ մեղսագործ անձի կամ էակի, որը գտնվում է մեզանից դուրս:

"Սատանա" բառը Աստվածաշնչում

Գ Թագ. 11:14-ում կարդում ենք՝ "Եվ հալածեց Տերը թշնամում (հենց այդ նույն հին հրեական բառը, ուրիշ տեղերում թարգմանվում է որպես "սատանա") Սոլոմոնի, Իդումեյսիևի Ադերի վրա"; – հետո՝ "Եվ կանգնեցրեց Աստված Սոլոմոնի դեմ նորից հակառակորդի (ուրիշ սատանայի): Եվ նա եղավ թշնամին (սատանան) Իսրայելի (Գ Թագ. 11:23, 25): Դա չի նշանակում, որ Աստված հալածեց գերբնական անձի կամ Յրեշտակի, որպեսզի լինի սատանա (հակառակորդ) Սոլոմոնին հակառակ; Նա հալածեց հասարակ մարդկանց: Մատթ. 16:22, 23 տալիս է ուրիշ օրինակ: Պետրոսը փորձում է կանգնեցնել Յիսուսին, որպեսզի նա չզնա Երուսաղեմ մեռնելու խաչի վրա: Յիսուսը շրջվեց – ասաց Պետրոսին՝ "Յեռացիր Ինձանից, սատանա: Դու ինձ գայթակղեցրեցիր, որովհետև մտածում են ոչ նրա մասին, ինչ Աստված, բայց ինչ մարդկային: Այսպես, Պետրոսը անվանվել է սատանա: Այստեղ պարզ է, որ Զրիստոսը խոսել է ոչ թե Յրեշտակի կամ հրեշի հետ, երբ նա արտասանել է այդ բառերը; նա խոսել է Պետրոսի հետ:

Քանի որ "սատանա" բառը նշանակում է հակառակորդ, ապա – լավ մարդը, նույնիսկ ինքը Աստված, կարող է կոչվել "սատանա": Ըստ Էության, այդ բառը ինքն իրեն ոչ մի մեղավոր բան չի ներկայացնում: Մեղավոր երանգը, որն ունի "սատանա" բառը, մասնակիորեն

պայմանավորված է այն փաստով, որ մեր մեղավոր բնույթը հանդիսանում է հենց մեր մեծ "սատանան" կամ հակառակորդը: Այս երանգը նույնպես կապված է այդ բառի օգտագործման հետ մարդկանց լեզվում մեղքի հետ ինչ-որ զուգորդմամբ: Ինքը Աստված կարող է մեզ համար լինել սատանա, կամ նա մտցնում

Է մեր կյանքի մեջ փորձություն կամ կանգնում է գործողությունների կեղծ ուղղության վրա, որի վրա մենք, հնարավոր է, մտել ենք: Բայց, եթե մենք – Աստծուն անվանում ենք այն, ապա դա չի նշանակում, որ Նա Իրնքը "մեղսագործ" է:

Թագավ. – Մնացորդաց գրքերը նույնպես տալիս են այդ դրվագների նկարագրությունը, Ավետարանից չորս հատվածներ ասում են մի-նույն բանի մասին, բայց օգտագործում են դրա համար տարբեր ստիլիստիկ միջոցներ: Բ Թագ. 24:1 բանաստեղծությունում ասվում է, որ Աստված ուղարկել է Դավիթին հաշվառում անելու Իսրաելի ժողովրդին: Այս իրադարձության համապատասխան նկարագրությունը Ա Մնացորդաց 21:1 տրված է այս տեսքով՝ "Եվ ապստամբեց սատանան Իսրաելի վրա, – գրգռեց Դավիթին անելու հրեաների հաշվարկ": Մի հատվածում ասվում է, որ Աստված ստիպեց Դավիթին անելու բնակչության հաշվառում, իսկ ուրիշում, սատանան Նրան ուղարկում է անելու նույն բանը: Միակ եզրակացությունը, որը թելադրվում է այստեղից, կայանում է նրանում, որ Աստված մտել է Դավիթի հետ հարաբերության մեջ որպես "սատանա" կամ հակառակորդ: Նույն բանը Աստված արել է Յոբայի հետ, նրան ուղարկելով փորձություն կյանքում, այնպես որ Յոբայն ասաց Նեմին այսպես՝ "Դու արեցիր դաժանը ինձ հետ; ամուր ձեռքով թշնամանք ես տարածում իմ դեմ" (Յոբայ 30:21); փաստորեն Յոբայը արտահայտվել է այսպես՝ "Դու գործում ես իմ դեմ որպես սատանա":

"Յոբ" բառը Աստվածաշնչում

Նույն բանն է լինում – "հրեշ" բառի հետ: Հիսուսն ասաց՝ "Միթե՞ ես չեմ ընտրել ձեզ տասներկու (առաքյալներ) – մեկը ձեզանից սատանա": Նա խոսեց Իուդի Իսկարիոտի մասին, որը եղել է հասարակ, մահկանացու մարդ: Նա չի խոսել եղջյուրներով անձի կամ այսպես կոչված հոգու մասին: "Յոբ" բառն այստեղ վերաբերվում է ուղղակի մեղավոր մարդուն: Ա Տիմոթ. 3:11 տալիս է ուրիշ օրինակ: Հոգ-որականների կանայք չպետք է լինեն "գրպարտիչներ": Սկզբնական հունական բառն այստեղ "diabolis", որն ուրիշ տեղերում թարգմանվում է որպես "հրեշ": Այսպես Պետրոսը նախազգուշացնում է Տիտոսին, որ հասակավոր կանայք էկկլեսիում չպետք է լինեն "գրպարտիչներ" կամ "հրեշներ" (Տիտ. 2:3): Նույնն է ասել նա Տիմոթեյին (Բ Տիմոթ. 3:1, 3), "Վերջին օրերին ... մարդիկ կլինեն... չարախոսներ (հրեշներ)": Դա չի նշանակում, որ նրանք կվերափոխվեն գերմարդու, բայց որ նրանք կլինեն բավականին մեղսագործ:

Պետք է լինի լիովին պարզ, որ "հրեշ" - "սատանա" բառերը չեն վերաբերում ընկած Յրեշտակին կամ ինչ-որ մեղսագործի մեզանից դուրս:

Մեք, սատանա - հրեշ

"Սատանա" - "հրեշ" բառերը օգտագործվում են փոխաբերական իմաստով նկարագրելու բնական մեղավոր հակումները, որոնք կան մեզ մոտ, որի մասին մենք խոսել ենք 6.1 բաժնում: Սա հենց մեր գլխավոր "սատանան" կամ թշնամին է: Այս բառերը կարող են նույնպես օգտագործվել որպես անձնավորում, - այս դեպքում "հրեշին" նշանակել որպես մեր թշնամի, զրպարտիչ, ճշմարտությունը խեղաթյուրող: Սա այն է, ինչ իրենից ներկայացնում է մեր բնական "մարդ" - իսկական հրեշ: Մեր մեջ ապրող հրեշի - մեր մեղավոր ցանկությունների, մեղքի միջկապը, հստակ արտահայտված են մի քանի հատվածներում: "Եվ ինչպես երեխաները (մենք) հաղորդակից են միս ու արյան, ապա Նա (Յիսուսը) նույնպես ընկալեց այն, որպեսզի (իր) մահով զրկի մահվան իշխանության ունեցած ուժը, այսինքն հրեշին" (Եբրայ 2:14): Յրեշի մասին այստեղ խոսվում է, ինչպես մահվան համար պատասխանատու էակի մասին: Բայց "մեղքի համար հատուցումը - մահն է" (Յոմ 6:23): Դրա հետ-անքով էլ, մեղքը - հրեշը հանդես են գալիս ինչպես միանշանակ հասկացություններ: Սրա նման Յակոբ 1:14 ասում է , որ մեր մեղավոր ցանկությունները գայթակղում են մեզ, բերելով մեզ մեղքի -, հետ-աբար, մահվան; իսկ Եբրայ 2:14 նշվում է, որ հրեշը բերում է մահ: Այդ նույն բանաստեղծությունում ասվում է, որ Յիսուսն ունեցել է մեր խառնվածքը, որպեսզի խորտակի հրեշին: Սա հանդես է գալիս հակադրական Յոմ 8:3"Աստված ուղարկեց Իր Որդուն, նման մեղսական մսի (այսինքն, մեր մարդկային բնությունում) զոհաբերեց մեղքի համար - դատապարտեց մեղավոր հակումները, ցույց է տրված, որ հրեշը - մեղավոր հակումները, որոնք բնականաբար կան մեր մարդկային էության մեջ, ըստ էության ներկայացնում են նույն բանը: Բացառապես կար-որ է հասկանալ, որ Յիսուսը ենթարկվեց այնպիսի գայթակղության, ինչպես - մենք: Յրեշի մասին ուսմունքի չհասկանալը նշանակում է, որ մենք չենք կարող ճիշտ ներկայացնել Յիսուսի էությունը - գործերը: Միայն նրա համար, որ Յիսուսն ունեցել է մեր մարդկային բնույթը, "հրեշը" նրա մեջ, մենք կարող ենք փրկության հույս ունենալ (Եբրայ 2:14-18; 4:15):

Հաղթահարելով իր սեփական բնույթի,

աստվածային հրեշի ցանկությունները, Հիսուսը կարողացավ ոչնչացնել հրեշին խաչի վրա (Եբրայ. 2:14): Եթե հրեշը լիներ անձ, ապա նա այն ժամանակ չէր կարող երկար գոյատևել: Եբրայ 9:26 ասվում է, որ Քրիստոսն "ի հայտ եկավ ոչնչացնելու մեղքը իր գոհին": Եբրայ 2:14 նույնացվում է հաստատելով այն, որ իր մահով Քրիստոսը խորտակեց հրեշին: Իր մահով Հիսուսը վերացրեց "մեղավոր մարմինը" (Րոմ 6:6), այսինքն, մարդկային բնույթը, մեղքը, դրս-որված մեր մարմնի տեսքով:

"Ով մեղք է գործում, նա հրեշից է" (Ա Յովհ. 3:8), որովհետև մեղքը հենց մեր սեփական էության, մեղավոր ցանկությունների զիջումների հետ-անք է (Յակոբ 1:14, 15), որոնք Աստվածաշունչն անվանում է "հրեշ": "Դրա համար էլ - հայտնվել է Աստծո Որդին, որպեսզի խորտակի հրեշի գործը" (Ա Յովհ. 3:8): Եթե մենք ճիշտ ենք, ասելով, որ հրեշը իրենից ներկայացնում է մեր մեղավոր ցանկությունները, այն ժամանակ մեր մեղավոր ցանկությունների արդյունքը հենց մեղքն է: Սա համաձայնեցվում է Ա Յովհ. 3:5 հետ՝ "Նա (Հիսուսը) հայտնվեց նրա համար, որպեսզի վերցնի մեր մեղքերը": Սա հաստատում է մեր եզրակացությունը, որ "մեր մեղքերը" - "հրեշի գործը" - նույն բանն են: Գործք 5:3 տալիս է հրեշի - մեր միջ- կապի ուրիշ օրինակ: Պետրոսն ասում է Անանիային՝ "Ի՞նչի համար դու թողեցիր սատանային դնել քո սրտում Սուրբ Հոգու միտքը ստելու": Ինչ-որ բանի զետեղումը մեր սրտում այն նույնն է, ինչ-որ մեր սիրտը լցնել սատանայով: Եթե մենք ինքներս ենք ինչ-որ բան զետեղում մեր սրտում, օրինակ մեղավոր պլան, ապա նա սկսվում է մեր ներսում: Եթե կինը նախաձեռնում է երեխայի, ապա նա գոյություն չունի նրանից դուրս; նա սկսվում է նրա ներսում: Յակոբ 1:14, 15 օգտագործվում է դրա նկարագրման նույն հասկացությունը, ինչպես " մեր հեշտանքը, հղիացումը, ծնում է մեղք, իսկ կատարված մեղքը ծնում է մահ": Սաղմոս 109:6 համեմատում է մեղսագործ մարդուն հրեշի հետ՝ "Դիր նրանց վրա սրբապղծի - հրեշը այդ կդառնա նրա աջ կողմը", այսինքն, կիշխի նրանց վրա (Սաղմոս 110:1):

Մարմնացում

Բայց, դուք լիակատար հիմունքով կարող եք ասել՝ "Հրեշի մասին այս ամբողջ խոսակցությունը անց է կացվում այնպես, կարծես թե նա մարդ է": Եվ սա լիովին ճիշտ է: Եբրայ 2:14 խոսվում է նրա

մասին, որպես մահվան իշխանություն ունեցողի: Նույնիսկ Աստվածաշնչի ոչ շատ խորացված կարդալը ցույց է տալիս, որ նրանում հաճախ պատկերացվում է մարմնացման գաղափարը, արստրակտ հասկացության մասին խոսակցության անցկացումը, որպես մարդու մասին: Այսպես, Առակաց 9:1 խոսվում է կնոջ մասին, որը կոչվում է գերիմաստություն, որն իր համար կառուցել է տուն, իսկ Չոմ 6:23 մեղքը մարմնավորվում է գանձապահի հետ, որը աշխատավարձ է տալիս մահվան տեսքով: Առավել մանրամասն այս հարցը զննվում է Նահանջ 5: Մեր հրեշը, "diabolos", հաճախ իրենից ներկայացնում է մեր մեղսալից ցանկությունները: Բայց մարդը չի կարող ունենալ արստրակտ "սատանիզմ": Մեղսական ցանկությունները,

որոնք գոյություն ունեն մարդկային սրտում, չեն կարող գոյություն ունենալ մարդուց առանձին; ահա թե ինչու "հրեշը" – մարմնավորվում է: Մեղքը հաճախ հանդես է գալիս տիրոջ տեսքով (օրինակ Չոմ 5:21; 6:6, 17; 7:3): Հասկանալի է, դրա համար էլ, որ "հրեշը" նույնպես մարմնավորվում է, սրա ժամանակ "հրեշը" նույնպես վերաբերվում է "մեղքին": Այսպիսի օրինակով էլ Պետրոսն ասում է մեր մասին, որպես երկատված անձ, որ գտնվում է մեր մարմնի ներսում (Չոմ 7:15-21), որտեղ մարմնական մարդը, "հրեշը", պայքարում է հոգ–որ մարդու հետ: Բայց լիովին հասկանալի է, որ մեր ներսում չկա բառիս բուն իմաստով անձ, որոնք պայքարում են մեկը մյուսի հետ:

Մեր բնույթի այդ մեղավոր մասը Մատթ. 6:3 մարմնավորված է "խաբեբա" բառով, աստվածաշնչային հրեշի իմաստը: Ա Կորնթ. 5:13 նույն բառը, "խաբեբա" նշանակող, թարգմանվում է որպես "անբարոյական", ցույց տալով, որ, երբ մարդ զոջում է մեղքը, այսինքն իր "խաբեբայությունը", ապա նա իրքը դառնում է "անբարոյական", կամ "հրեշ":

"Հրեշը" – "սատանան" քաղաքական կոնստելատում

"Հրեշը" – "սատանա" բառը օգտագործվում է նույնպես անբարոյական, հանցավոր աշխարհի որում մենք ապրում ենք, նկարագրության ժամանակ: Մարդկության հասարակական, քաղաքական – կեղծ-կրոնական հիերարխիայի մասին կարելի է խոսել "հրեշի" իմաստով: Հրեշը – սատանան Նոր Կտակարանում հաճախ վերաբերում են հրեական – հռոմեական համակարգի քաղաքական – հասարակական իշխանությանը: Այդպես մենք կարողում ենք հրեշի մասին, որը

հավատացյալներին զնդան է նետում (Յայտ. 2:10), այս դեպքում նկատի է առնվում հռոմեական իշխանությունը, որը բանտարկում է հավատացյալներին բանտում: Հենց այս նույն կոնտեկստում մենք կարդում ենք Պերգամյան եկեղեցու մասին, որը գտնվում է սատանայի նստատեղի կամ աթոռի մոտ, այսինքն այստեղ խոսքը գնում է հռոմեական գաղութի կառավարման գտնվելու տեղի մասին, որը եղել է Պերգամում, որտեղ նույնպես գտնվել է հավատացյալների խումբը: Մենք չենք կարող ասել, որ սատանան ինքը, եթե նա գոյություն ունի, անձամբ ունեցել է գահ Պերգամում:

Անհատական մեղք նշանակում է մեկ մարդու կողմից Աստծո օրենքի խանգարում (Ա Յովի. 3:4): Բայց մեղքը, արտահայտված կոլեկտիվ, որպես քաղաքական – հասարակական ուժ Աստծո դեմ, դա առավել զորեղ է, քան անհատականը: Այս կոլեկտիվ ուժը, որը երբեմն մարմնավորվում է որպես հզոր եռություն, կոչվում է հրեշ: Այս իմաստով Իրանի – ուրիշ իսլամական երկրներ անվանում են Միացյալ Նահանգներ "հզոր սատանայով", այսինքն, նրանց քաղաքական կուրսի – կրոնական ուղղության համար մեծ թշնամի: Սա "հրեշ" – "սատանա"

բառերը նկարագրող օրինակներից մեկն է, որոնք հաճախ օգտագործվում են Աստվածաշնչում:

Վերջում, ըստ եռության, կարելի է ասել, որ այս հարցի վերաբերյալ ավելի, քան մեկ ուրիշի, կարո-որ է մեր ըմբռնումը հիմնավորել ընդհանրացված եզրակացությամբ, որն արված է ավրոջ Աստվածաշնչում, – ոչ թե անել լուրջ եզրակացություն ելնելով մի քանի բանաստեղծություններից, որոնք պարունակում են թռուցիկ նախադասություններ, որոնք վերաբերում են հրեշի մասին համեմատած կարծիքներին: 6:1 – 6:2 բաժինները օգտակար կլինեն կարդալ մեկ անգամ –ս: Նրանցում տրված է այն տեսակների հակիրճ շարադրումը, որը տալիս է հրեշին – սատանային վերաբերող քոլոր հատվածների ճիշտ ըմբռնումը: Այս բառերը կարող են օգտագործվել սովորական ածականի կառուցման համար կամ որոշ տեղերում նրանք վերաբերում են մեղքին, որը կատարվել է մեր իսկ մարդկային բնույթի մեղքով: Առավել թյուր ընկալված հատվածներից մի քանիսը որոնք բերում են լայն տարածված հավատի հավանությանը, դիտվում են Նահանջներում, որոնք շարադրված են այս գլխի վերջում:

6.3. Չար ոգիներ (դ-եր)

Նախորդ երկու հոդվածներում մենք բացատրեցինք, ինչու մենք չենք հավատում հրեշի կամ սատանայի գոյությանը որպես անհատ կամ ճիվաղ: Եթե մենք խոսում ենք բնության մեջ այդպիսի Էակի բացակայության մասին, ապա սրանից որոշակիորեն հետ-ում է չար ոգիների (ճիվաղների) բացակայության մասին եզրակացությունը, որոնք, ինչպես համարում են ժողովուրդը, հանդիսանում են հրեշի ծառաները: Շատ մարդիկ մտածում են, որ Աստված տալիս է մեզ միայն ամենալավը կյանքում, իսկ հրեշը կամ չար ոգիները (ճիվաղները) մատուցում են միայն մեզ վատը – վերցնում են այն լավը, ինչ տրված է մեզ Աստծո կողմից:

Աստվածաշունչը պարզ ուսուցանում է, որ Աստված բոլոր ուժերի աղբյուրն է (Նայիր հոդված 6:1), – որ Նա հանդիսանում է պատասխանատու ինչպես լավի, այնպես էլ վատի համար մեր կյանքում -

"Ես կազմում եմ լույսը – արարում խավարը, անում եմ խաղաղություն – առաջացնում աղքատություն; Ես, Տերը, անում եմ այս ամենը"
(Եսայ 45:7):

"Չասավ աղքատությունը Տիրոջից Երուսաղեմի դարպասներին"
(Միքիայ. 1:12):

"Փչում ե՞ն արդյոք փողերը քաղաքում, - - ժողովուրդը չվախեցա՞վ: Լինում է արդյոք քաղաքում աղքատություն, որը ոչ Տերը թույլատրեց" (Ամովսայ 3:6): Դրա համար էլ, երբ մեր կյանքում հանդիպում են դժվարություններ, մենք պետք է իմանանք, որ նրանք դուրս են գալիս Աստծուց, – մենք չպետք է մեղադրենք դրանում հրեշին կամ չար ոգիներին (ճիվաղներին): Յոբ. կորցրեց շատ լավը, որում Աստված նրան օրհնեց, բայց Նա չասաց՝ "Այդ չար ոգիները տարան ինձանից ամեն ինչ, ինչ ինքն էր տվել Աստված": Ընդակառակը դուք միայն լսեք, թե ինչ ասաց Նա՝ -

"Տերը տվեց, Տերը վերցրեց; թող օրհնվի Տիրոջ անունը"
(Յոբայ
1: 21):

"Միթե՞ մենք կընդունենք բարին Աստծուց, իսկ չարը չենք
ընդունի"
(Յոբայ 2:10):

Եվ եթե մենք գիտենք, որ ամեն ինչ մեզ տրվում է Աստծո կողմից,
ապա, երբ մեր կյանքում առաջանում են դժվարություններ, մենք
կարող ենք աղոթել Աստծուն, որպեսզի Նա վերցնի մեզանից
Նրանց, իսկ եթե Նա չանի այդ, նշանակում է Նա ուղարկում է
Նրանց մեզ մոտ մեր բնավորության զարգացման համար -
հեռավոր ապագայում մեր լավի համար՝ -

"Իմ Որդի: Մի առհամարի Տիրոջ պատիժը - մի վհատվիր, երբ
Նա մերկացնում է քեզ: Զանի որ Տերը, ում սիրում է, Նրան
պատժում է (Նա, - ոչ թե չար ոգիները); ծեծում է ցանկացած
որդու, որին ընդունում է: Եթե դուք տանում եք պատիժը, ապա
Աստված վարվում է ձեր հետ, ինչպես որդիների հետ: Կա՞
արդյոք որ-է որդի, որին հայրը չի պատժում: Եթե մնում է
անպատիժ, որը բոլորի համար ընդհանուր է, ապա դուք -
անօրինական երեխաներ եք, - ոչ թե որդիներ" (Եբրայ 12:5-8):

Աստված՝ ամենակարողության աղբյուր

Աստված ամենակարողության աղբյուր է: Հին հրեական բառը,
որը թարգմանվում է որպես Աստված, համենայն դեպս
նշանակում է զորեղություն՝

"Ես տեր եմ, - չկա ուրիշ; չկա Աստված Ինձանից բացի"
(Եսայ 45:5);

"Կա՞ արդյոք Աստված Ինձանից բացի: Չկա ուրիշ ամբողջ,
բոլորովին
չգիտեմ" (Եսայ 44:8);

"Տերը (Աստված քո) դա Աստվածն է, (-) Նրանից բացի չկա
դեռ"
(Երկ.Օր. 4:35):

Այդպիսի բանաստեղծություններ հաճախ հանդիպում են
Աստվածաշնչում: Զանի որ Աստված ամենակարողության

աղբյուր է – Նա - միակ Աստվածն է, ապա, ինչպես հաճախ Նա հիշեցնում է մեզ, Նա - խանդոտ Աստված է (օրինակ, Ելից 20:5; Երկ.Օր. 4:24):

Աստված դառնում է խանդոտ, երբ Նրա մարդիկ սկսում են հավատալ ուրիշ աստվածների – երբ նրանք ասում են Նրան՝ "Դու- մեծ Աստված, ամենակարող Աստված, բայց համեմայն դեպս հավատում ենք բացի Քեզանից դեռ մի քանի աստվածների գոյությանը, նույնիսկ եթե նրանք այդքան զորեղ չեն, ինչպես Դու": Նմանապիտ սխալ գործել են – հրեաները: Հին Կտակարանում մեծ տեղ է հատկացված Նրա նկարագրությանը, ինչպես հրեաները վշտացրին Աստծուն ուրիշ աստվածների հանդեպ իրենց հավատով, այնպես ինչպես – Նրա: Աստվածաշնչից տեսանելի է, որ "չար ոգիները" ("ճիվաղները"), որոնց մարդիկ դեռ հավատում են այժմ, նման այն կեղծ աստվածների, որոնց հավատացել են հրեաները:

Չար ոգիներ (ճիվաղներ) - դրանք կուռքեր են

Կորնթացների Պավելը առաջին ուղերձում բացատրում է ինչու քրիստոնյաները ոչինչ չպետք է ունենան կռապաշտության հետ կամ հավատալ դրա նման ինչ-որ բանի: Աստվածաշնչական ժամանակներում մարդիկ հավատում էին, որ չար ոգիները- դա փոքր աստվածներ են, որոնց պետք է խոնարհվել, որպեսզի վանեն այն դժվարությունները, որոնք հանդիպում են կյանքում: Այդ նպատակով նրանք արեցին չար ոգիներին ֆիգուրներ, որոնք այնպիսին էին ինչպիսին կուռքերն էին, – խոնարհվեցին նրանց: Ահա թե ինչու Պավելը փոխադարձ փոխարինելով օգտագործում է բառերը "չար ոգիներ" – "կուռքեր" իր ուղերձում՝

"Որ կռապաշտները, բերելով զոհաբերություն, բերում են չար ոգիներին ոչ թե Աստծուն; բայց ես չեմ ուզում, որպեսզի դուք լինեք չար ոգիների հետ շփման մեջ...Բայց եթե ով ասի ձեզ՝ "Սա կուռքի զոհաբերություն է", -կամ մի կերեք հանուն նրա, որ հայտեց ձեզ..." (Ա Կորնթ. 10:20-28): Այսպիսով, կուռքերը – չար ոգիները փաստացիորեն նույն բանն են: Ուշադրություն դարձրեք, ինչպես Պավելը ասել է, որ նրանք բերում են զոհաբերություն "չար ոգիներին (կուռքերին), – ոչ թե Աստծուն", – քանի որ կա միայն մեկ Աստված դրանից հետո-ում է, որ չար ոգիները չունեն ոչ մի ռեալ ուժ, նրանք - աստվածներ չեն: Այդ

միտքը լավ բացահայտվում է Ա Կորնթ. 8:4՝ -

"Այսպիսով, սևնդի մեջ կուռքի գոհաբերության օգտագործման մասին մենք գիտենք, որ կուռքը (չար ոգու էկվիվալենտը) աշխարհում ոչինչ է, - որ չկա այլ: Աստված, բացի Միասնականից":

Կուռքը կամ չար ոգին գոյություն չունեն ընդմիջտ: Կա միայն մեկ իրական Աստված, կամ ուժ, աշխարհում: Պավելը շարունակում է այնուհետ- (հոդված 5, 6):

"Կամ, չնայած - կամ այսպես կոչված աստվածներ, կամ երկնքում, կամ երկրի վրա, քանի որ կան շատ աստվածներ - շատ դ-եր, բայց մեզ մոտ (իրական հավատացյալների մոտ) միակն է Աստված Հայր, Որից բոլորը (ինչպես լավը, այնպես էլ վատը ինչպես մենք ասել ենք նախկինում)": Եվ այժմ դեռ կան մարդիկ, որոնք հավատում են տարբեր ճիվաղների (չար ոգիների) գոյությանը - նրանցից մեկը օգնեց կորցնելու աշխատանքը մյուսը ստեղծեց պատճառը, որի պատճառով էլ կինը հեռացավ տանից:

Հետագա հաստատումը, որ մարդիկ Նոր Կտակարանի ժամանակներում հավատում էին չար ոգիներին, ինչպես կուռքերին կամ "աստվածներին" գտնում են Գործք 17:16-18: Այստեղ ասվում է, որ Պավելը ժամկոչեց Աթենքում, որը եղել է "քաղաք, լիքը կուռքերով": Աթենքի բնակիչները երկրպագեցին, համապատասխանաբար, բազմաթիվ տարբեր աստվածների: Լսելով, որ Պավելը քարոզում է Ավետարանը, մարդիկ ասացին՝ "Թվում է, նա քարոզում է ուրիշ (այսինքն, նորերի) կուռքերի (չար ոգիների) մասին, քանի որ ժամկոչել է նրանցով Հիսուսին - հարություն առել": Մարդիկ մտածել են, որ "Հիսուսը" - "հարություն առել" - սրանք նոր չար ոգիներ են կամ կուռքեր, որոնց մասին քարոզվել է: Եթե դուք կկարդաք գլխի մնացած մասը, ապա կտեսնեք ինչպես Պավելը շարունակում է ժամկոչել այդ մարդկանց: 22 բանաստեղծություններում նա ասում է՝ "Դուք կարծում եք թե արտասովոր բարեպաշտ եք (տառացիորեն՝ ամբեղջությանը խոնարհվում եք չար ոգիներին), - նա բացատրեց նրանց, որ Աստված չի գտնվում իրենց չար ոգիներում - կուռքերում: Մի մոռացեք, որ Աստված - հզորության միակ աղբյուրն է: Եթե նա չի գտնվում չար ոգիներում, ապա նրանք չունեն ոչ մի ուժ, քանի որ մեր տիեզերքում չկա ուժի մեկ

ուրիշ աղբյուր, որտեղից հետ-ում է, որ չար ոգիները գոյություն չունեն:

Յին Կտակարանի չար ոգիները (ճիվաղները) եղել են կուռքեր

Վերադառնալով Յին Կտակարանին, մենք գտնում ենք էլ ավելի հաստատումներ, որ "չար ոգիները" նույն բանն են, ինչ որ կուռքերը: Սաղմոս 160:36-39 խոսվում է հրեաների սխալների մասին – Խանաանի կուռքերը չար ոգիների հետ` -

"Ճառայել են (հրեաները) նրանց կուռքերին, որոնք եղել են նրանց համար ցանց: Եվ բերել են իրենց որդիներին – իրենց դստերին չար ոգիներին զոհաբերության; թափել են անմեղ արյուն, իրենց որդիների – դստերի արյունը, որոնց բերել են խանաանյան կուռքերին զոհաբերության... պղծել են իրենց իրենց գործերով, անառակություն են գործել իրենց արարքներով":

Լիովին պարզ է, որ չար ոգիները - դա կուռքերի համար ուրիշ անվանում է: Աստված ասում է, որ "չար ոգիներին խորնահավելով, հրեաները դրանով պղծել են իրենց իրենց գործերով...իրենց արարքներով", քանի որ իրենց հավատը չար ոգիների հանդեպ արդյունք է մարդկային եր-ակայության

- կուռքերի, որոնց ստեղծել են իրենք, եղել են իրենց սեփական ձեռքերի գործ: Այսպիսով, այն մարդիկ, որոնք դեռ-ս հավատում են այժմ չար ոգիների գոյությանը, ինչպես հավատում են նրան որ մարդիկ հնարել են, - ոչ թե նրան, ինչին սովորեցրել է մեզ Աստված:

Երկ. Օր. 32:15-24 նկարագրում է ինչպես է զայրանում Աստված, երբ Իր մարդիկ հավատում են չար ոգիներին` "Օտար աստվածներով (հրեաները) գրգռեցին նրան – գարշելիությամբ (իրենց) զայրացրին նրան: Բերեցին զոհաբերություններ չար ոգիներին, – ոչ թե Աստծոն, աստվածներին, որոնց նրանք չգիտեին, նորերին, որոնք եկել էին հար-աններից – որոնց մասին չեն խորհել ձեր հայրերը...Եվ ասաց (Տերը) ` թաքցնում եմ Իմ դեմքը նրանցից...կամ նրանք անառակացած սերունդ երեխաներ, որոնցում չկա հավատարմություն: Նրանք գրգռեցին Ինձ ոչ աստվածներին, իրենց ունայնությամբ վշտացրին Ինձ...Կհավաքեմ նրանց վրա աղքատություն, – կսպառեմ նրանց

վրա իմ նետերը" : Այսպիսով, Աստված չար ոգիներին անվանում է կուռքեր, ունայնություն – գարշելիություն, այսինքն տալիս է նրանց այնպիսի անվանում, որոնց չի կարելի հավատալ – որոնք ետություն չեն նշանակում: Չար ոգիների հանդեպ հավատը ցույց է տալիս Աստծո հանդեպ հավատի բացակայությունը: Յեշտ չէ, իհարկե, հավատալ, որ Աստված ուղարկում է մեզ կյանքում ոչ միայն լավը, այլ նա- վատը: Յեշտ է մտածել, որ վատը ուղարկվում է մեզ էլի ինչ-որ մեկից, կամ, եթե մենք ասում ենք, որ վատը գալիս է մեզ Աստծուց, ապա մենք պետք է հավատանք նրան որ Աստված կվերցնի այդ վատը մեզանից, կամ որ նա, վերջ ի վերջո, կպարզվի մեր համար անչափ մեծ վերին օգնություն:

Չար ոգիները (ճիվաղները) Յին Կտակարանում

Բայց, Դուք կարող եք հարցնել՝ "Ի՞նչ կասեք Դուք Յին Կտակարանի այն հատվածների մասին, որոնք հստակ ասում են չար ոգիների մասին":

Մեկ դրությունը պետք է լինի լիովին հստակ՝ Աստվածաշունչը չի հակասում ինքն իրեն; նա իրենից ներկայացնում է Ամենակարող Աստծո հոսքը: Եթե մեզ ասում են, որ Աստված ուղարկում է մեզ պրոբլեմներ – որ նա - բոլոր ուժերի աղբյուրն է, ապա Աստվածաշունչը չի կարող ասել; որ չար ոգիները դրանք մանր աստվածներ են, որոնք հակառակվում են Աստծուն – մի-նույն ժամանակ բերում են մեզ բոլոր աղետները – պրոբլեմները: Ներկայացվում է նշանավոր այն վատը, որ "չար ոգիներ" բառը հանդիպում է Յին Կտակարանում միայն չորս անգամ – միշտ կուռքերին խոնահրման կոնտեկստում, բայց Նոր Կտակարանում այն հանդիպում է առավել շատ: Մենք դա կապում ենք նրա հետ, որ, երբ գրվեց Ավետարանը, մարդկանց մեջ գոյություն ուներ հավատ, որ ցանկացած անհասկանալի հիվանդություն մտցվում է չար ոգիների կողմից: Եթե չար ոգիները իրոք գոյություն ունեն – կապ ունեն մեր հիվանդությունների – պրոբլեմների հետ, ապա դրա մասին կխոսվեր Յին

Կտակարանում, – նրանք կհիշատակվեին ավելի հաճախ: Բայց մենք բոլորովին չենք կարդում չար ոգիների մասին այդ կոնտեկստում:

Չար ոգիները (ճիվաղները) Նոր Կտակարանում

Երբ մենք կարդում ենք, որ ինչ-որ մեկից վտարել են չար ոգիները, ապա մենք գիտենք, որ մարդիկ, որոնցից նրանք վտարվել են, ինչ-որ մտավոր խանգարումներից կամ հիվանդությունից, ենթարկվել են բուժման, որը չէին հասկանում այդ ժամանակ: Մ.թ. առաջին դարում ապրող մարդիկ, հակում ունեին մեղադրելու ամեն ինչում եր-ակայվող չար ոգիներին, ինչը նրանք չէին հասկանում: Զանի որ մտավոր հիվանդությունները մարդկանց անհասկանալի էր բժշկական գիտելիքների այն ժամանակվա մակարդակով, ապա այդպիսի հիվանդությունների մասին խոսվում էր որպես "Բռնված չար ոգիների կողմից": Հին Կտակարանի ժամանակներում մտավոր շեղումներով մարդկանց մասին խոսվում էր որպես չարի կամ ոչ մաքուր հոգու ազդեցությանը ենթարկվածների մասին (Դատ 9:23; Ա Թագ. 16:14; 18:10): Նոր Կտակարանի ժամանակներում չար ոգիների / սատանայի տիրապետման մասին խոսքերը վերաբերում են հոգեկան հիվանդություններով տառապող մարդկանց: Չար ոգիների - հիվանդությունների միջ- կապը ցուցադրված է հետ-յալ բանաստեղծություններում՝ "Նրա (Հիսուսի) մոտ բերեցին շատ դիվոտների: Եվ նա դուրս մղեց հոգիներին բառով - բուժեց բոլոր հիվանդներին, թող իրականանա Իսայի մարգարեի խոսքի միջոցով, որն ասում է՝ "Նա վերցրել է իր վրա մեր անկարողությունը - տարավ հիվանդությունները" (Մատթ. 8:16, 17): Զանի որ մարդկային անկարողությունը - հիվանդությունները - նույնն են, ինչ գտնվում է "սատանաների" - "չար ոգիների" ազդեցության տակ:

Մարդիկ մտածում էին, որ Հիսուսը խելագար է - ասացին, որ դա պետք է լինի նրա համար, որ նրանում գտնվում է չար ոգի՝ "Նա բռնված է չար ոգով - խելագարվում է" (Յովհ. 10:20; 7:19, 20; 8:52):

Հիվանդների բուժումը

"Չար ոգիներով բռնվածների" բուժումից հետո, մարդիկ վերադառնում էին իրենց "առողջ մտածելակերպին": Լինել "չար ոգիներով բռնված" նշանակում է լինել մտավոր ոչ առողջ:

Ավետարանում ասվում է, որ "դիվոտները" կարող են բուժվել, դրա ժամանակ "դիվոտ" բառը նշանակում է հիվանդության նկարագրության ուրիշ միջոց: Ղուկաս 10:9 կարդում ենք, որ

Հիսուսը հրամայել է իր 70 աշակերտներին գնալ – “բուժել հիվանդներին”, ինչ – նրանք արեցին: Երբ նրանք վերադարձան, ապա ասացին՝ “Տեր, – չար ոգիները հնազանդվում են մեզ Քո անունից”: Այստեղ նորից չար ոգիները նույնացվում են հիվանդությունների հետ: Երբեմն առաքյալները բուժում են հիվանդներին Հիսուսի անունից (Գործք 3:6; 9:34):

Իր ժամանակի լեզուն

Այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ Նոր Կտակարանում կիառվում է իր ժամանակի լեզուն “չար ոգիներով բռնված” մարդկանց նկարագրության համար, եթե նրանք ունեցել են մտավոր խանգարում կամ հիվանդություն, դա ոչ ոք չի հասկացել: Աստվածաշունչը նկարագրված է լեզվով, որը մարդիկ կարող են հասկանալ: Մեր լեզվում կա “լուսնոտ” բառը մտավոր հիվանդ մարդու նկարագրության համար: Դա տառացիորեն նշանակում է, որ հիվանդը “ախտահարված է լուսնով”: Շատ տարիներ առաջ մարդիկ հավատացել են, որ եթե մարդ կարող է քայլել գիշերը տանից դուրս լիալուսնի ժամանակ, ապա նա կարող է ախտահարված լինել լուսնով – դառնալ մտավոր հիվանդ: Հիմա մենք օգտագործում ենք “լուսնոտ” բառը խելագար մարդու նկարագրության համար, բայց սա չի նշանակում, որ մենք հավատում ենք, որ խելագարությունը արդյունք է լուսնի ազդեցության:

Եթե ենթադրենք, որ այս բառերը կարող են կարդացվել երկու հազար տարի հետո, – եթե թույլ տանք, որ Հիսուսը չի վերադառնա այդ ժամանակ, ապա մարդիկ կարող են մտածել, որ մենք հավատում ենք մարդկանց խելագարությանը լուսնից, բայց նրանք կլինեն ոչ ճիշտ, այնպես ինչպես մենք օգտագործում ենք միայն մեր օրերի լեզուն, ինչպես դա արել էր Քրիստոսը երկու հազար տարի առաջ: Նման օրինակով մենք խոսում ենք ժառանգական հիվանդությունների մասին, ինչպիսիք են “սուրբ Վիտտի պարը” – բուլորովին իրենից չի ներկայացնում “պար”, բայց մենք օգտագործում ենք մեր օրերի լեզուն, այդ հիվանդությունն անվանելով այդպիսի բառերով: Պարզ է, որ Հիսուս Քրիստոսը չի ծնվել դեկտեմբերի 25-ին, բայց չնայած այդ բանին, ժամանակակից գրողները “Ծննդյան օր” բառը, երբ խոսվում է այդ օրվա մասին, չնայած ես չեմ հավատում, որ մենք պետք է նշենք այդ օրը որպես Քրիստոսի ծննդյան օր: Շաբաթվա օրերի անվանումը հիմնված է հեթանոսական կռապաշտության վրա, – օրինակ, “կիրակի” նշանակում է օր, նվիրված ար–ի

երկրպագությանը, "շաբաթ" Սատուրն մոլորակի երկրպագության օրն է եղել, "երկուշաբթի" օրը երկրպագել են լուսնին – այլն: Մեր կողմից այս բառերի օգտագործումը չի նշանակում, որ մենք կիսում ենք այն մարդկանց հեթանոսական հավատը, որոնք սկզբնապես ստեղծել են մեր ժամանակակից լեզուն:

Եզեքիելի ժամանակաշրջանում գոյություն է ունեցել առասպել, որ Իսրաելի երկիրը բերում է դժբախտություն նրանց, ովքեր ապրում են նրա վրա: Դա ճիշտ չէ եղել, բայց Աստված կարծես թե կիսելով հրեաների կարծիքը օգտագործում է այդ գաղափարը, որը լայն տարածում էր գտել այն ժամանակ ժողովրդի մեջ՝ "Այդպես է ասում Տեր Աստված՝ նրա համար, ինչ ասում են ձեր մասին՝ "դու երկիր, ժողովրդին կերակրող – քո ժողովրդին անպտուղ դարձնող" դրա համար արդեն չես կերակրի մարդկանց...ասում է Տեր Աստված (Եզեկ.36:13, 14): Այդ ժամանակ կար

լայն հայտնի հավատ, որ խոզը- դա հզոր հրեշ է, որը ցանկանում է կուլ տալ երկիրը: Չնայած դա բոլորովին ճիշտ չէ, սակայն Աստվածաշնչում հաճախ հանդիպում է դրա մասին հիշեցումը նրա հետ, որպեսզի օգնեն սկզբնական ընթերցողներին հասկանալու ներկայացվող գաղափարը (Լային Յով. 7:12; Ամովսայ 9:3; Երեմեայ 5:22; Սաղմոս 89:10; Ամբակումայ 3:10; Մատթ. 14:24; Մարկ. 4:37-39): Ասորական դիցաբանությունում խռովարար ծովային հրեշը կոչվել է Ռաավոմ – հենց Նույնպիսի անուն տրվել է Եգիպտոսի ծովային հրեշի Իսայի 51:9: Զանի որ Աստվածաշունչը- աստվածահոգեբանական Գրվածք է, ապա ներկայացվում է անհնարինը, որպեսզի նա միայն արտացոլի հեթանոսական ուղղությունը, որը գոյություն է ունեցել այն գրելու ժամանակ: Յնարավոր է, Աստված կանխամտածված դիմել է այն ժամանակվա հավատալիքին, որպեսզի ցույց տա, որ Նա հզորության միակ աղբյուրն է, – որ Նրա կամքը անում է ամեն ինչ: Այսպիսով, Աստված ուղղեց այստեղ հիմնական սխալը նրա մասին, որ աշխարհում, իբր, կան ուժեր, որոնք Նրա կողմից անվերահսկելի են – հանդիսանում են չարիք: Այդ նույն ժամանակ, Աստվածաշունչը դուրս չի գալիս իր շրջանակներից – չեն դատապարտում հավատն այն մասին, որ ծովում ապրում է վիթխարի հրեշ կամ հենց ինքը ծովը հրեշ է:

Ուրիշ օրինակ է ծառայում կայծակի - ամպրոպի ամպի նկարագրումը, որպես "արագ կարիճի" (Յոբայ 26:13): Դա, ակնհայտ է, վերաբերվում էր այն ժամանակվա հեթանոսական հավատալիքին, որ կայծակը - սարսափեցնող ամպրոպի ամպերը նման են կարիճի: Այդպիսի հատվածները չեն հերքում նման մտածողության կեղծ լինելը - չեն պարունակում գիտական հիմնավորման փորձ: Սրա փոխարեն, նրանք նշան են բռնում նրա վրա, որ Աստված ղեկավարում է բնության բոլոր եր-ույթները: Այդպիսին է եղել - Քրիստոսի վերաբերմունքը այդ ժամանակ գոյություն ունեցող չար ոգիների հանդեպ: Նրա հրաշագործ գործերը հստակ ասում են, որ Աստծո ուժը բացարձակ լրիվ է - կապված չէ մարդկային անկախության հետ այսպես կոչված "չար ոգիներում": Նրանք, ովքեր հավատում են, որ "չար ոգիների" նկարագրությունը Նոր Կտակարանում հաստատում են նրանց գոյությունը, պետք է ընդունեն, որ ծովը իրոք հրեշ է, իսկ կայծակը համենայն դեպս մեծ կարիճ է: Այստեղ պետք է նորից ընդգծել, որ Աստվածաշունչը գրված է իր ժամանակի լեզվով, բայց նա չի հաստատում այն հավատը, որը կազմում է լեզվի հիմքը: Ինչպես մենք արդեն ասել ենք, այդպիսի առանձնահատկությունը բնորոշ է - մեր լեզվին: Աստվածաշունչն անում է այս ամենը նրա համար, որպեսզի հաստատի հիմնական իրականությունը, որոնց մասին խոսվում է 6.1 - 6.2 բաժիններում, որ Աստված - ամենակարող է, որ Նա պատասխանատու է մեր բոլոր կենսական ձախորդությունների համար, որ մեղքը դուրս է գալիս մեզանից - որ բոլոր վերը նշվածը հաստատում է Աստծո մեծությունը մեր փրկության հարցում: Այսպես կոչված "բարձր քննադատները" միշտ ցույց են տալիս Գրքի լեզվի - այդ ժամանակ

գոյություն ունեցող կուլտուրայի հավատալիքների միջ- կապը, որոնց մասին խոսվում է Աստվածաշնչում: Սա ամբողջովին հասկանալի է, քանի որ Աստվածաշունչը գրված է լեզվով, որը պարունակում է տեղական հավատալիքի վկայակոչումը, բայց այդ արված է նրա համար, որպեսզի ընդգծի, որ Յախվեն դա միակ իրական Աստվածն է, անհամեմատ ավելի հզոր, քան բոլոր մանր մարդկային հավատալիքները, որոնք հայտնի են եղել նրանց, ովքեր առաջին անգամ են կարդացել ոգեշնչող բառեր, արտասանված մարգարեների շրթունքներով:

Երբ մտածում ես դրա մասին, ապա ականա զարմանում ես Աստվածաշնչում օգտագործվող իր ժամանակի լեզվի մեծ

քանակության օրինակներից, առանց փորձ անելու շտկելու այն:
Ստոր- բերվում են մի քանի օրինակներ՝ -

-Փարիսեցիները Հիսուսին մեղադրում էին նրանում, որ նա անում էր իր հրաշագործ գործերը Վելզեվուլ կեղծ աստծո միջոցով: Հիսուսն ասաց՝ "Եթե ես Վելզեվուլի ուժով դուրս եմ շարտում չար ոգիներին, ապա ձեր որդիները ու՞մ ուժով են դուրս շարտվում" (Մատթ. 12:27): Դ Թագ. 1:3 պարզ ասվում է, որ Վելզեվուլը եղել է փղշտացի: Բայց Հիսուսը չասաց՝ "Նայեք, Դ Թագ. 1:3 ասվում է, որ Վելզեվուլը կեղծ աստված է, դրա համար էլ ձեր մեղադրանքները չեն կարող լինել ճիշտ": Ոչ, Հիսուսն ասաց այնպես, կարծես թե Վելզեվուլը իսկապես գոյություն է ունեցել, կամ նա ցանկացել է, որպեսզի Նրա խոսքերը հասնեն մինչ- այն մարդկանց, որոնց նա քարոզում էր: Այդ օրինակով էլ, Հիսուսը ասաց չար ոգիներին դուրս շարտման մասին: Նա չհաստատեց, որ "Նրանք համենայն դեպս գոյություն չունեն": Նա պարզապես քարոզել է Ավետարանը այդ օրերի լեզվով:

-Հիսուս Քրիստոսի ժամանակաշրջանում հրեաներն իրենց համարում էին առաքինի - մտածում էին, որ իրենց Աբրահամի հետնորդներն են: Հիսուսը նույնպես դիմեց նրանց, որպես "առաքինիների" - նրանց ասաց՝ "Գիտեմ, որ դուք Աբրահամի ընտանիքն եք" (Յովհ. 8:37): Բայց նա չէր հավատում նրանց առաքինությանը, որի մասին նա հաճախ էր ասում, - Յովհ. 8:39-44 Հիսուսն ուղղակի ասաց, որ նրանք չեն եղել Աբրահամի ընտանիքը: Այնպես որ Հիսուսն ընդունեց մարդկանց հավատը մաքուր դրամի տեղ, բայց ցուցադրեց նրանց իրականությունը գործնականում: Մենք ցույց տվեցինք որ այդպիսին է եղել Աստծո վերաբերմունքը հեթանոսական հավատքի նկատմամբ, որը գոյություն է ունեցել Նոր Կտակարանի գրելու ժամանակ: Այդպես է վերաբերվել Քրիստոսը չար ոգիներին այդ ժամանակ: Աստծո կողմից օրհնված Նրա հրաշագործ արարքները լիովին պարզ ասում են, որ հիվանդությունները ուղարկել է Աստված, - ոչ թե ինչ-որ ուժ, - միայն Աստված է տիրապետել նրանց բուժման հզոր ուժին:

-Պավելը հատվածներ է բերել հունական պոետներից, որոնք հայտնի են իրենց ոչ ասվածաշնչայի մոլորություններով, որպեսզի խիստ քննադատեն նրանց, ովքեր հավատացել են այդ պոետներին (Տիտո 1:12; Գործք 17:28): Մենք այստեղ կարող ենք

հիշել Պավելի վերաբերմունքը զոհասեղանին, որի վրա եղել է գրված՝ "անհայտ Աստծոն", այսինքն, ինչ-որ հեթանոսական կուռքին, որը կարող է գոյություն ունենալ, բայց որին Աթենքի բնակիչները դեռ չգիտեն (Գործք 17:22, 23):

-Եփես. 2:2 խոսվում է "օդում տիրող իշխանի" մասին: Սա ոչ երկրմաց ակնարկ է դիցաբանական Չորրաստրի, որի կոնցեպցիայի իր ժամանակին հավատացել են Պավելի ընթերցողները: Պավելը ասում է, որ նրանք երբեք ապրել են կամքով "օդում տիրող իշխանի": Յենց այդ նույն բանաստեղծությունը "իշխանը" որոշվում է որպես "գործող հոգի (գիտակցության վերաբերմունք) մարդու մեջ: Նախկինում նրանք հավատում էին երկնային հոգ-որ իշխանի հեթանոսական գաղափարին: Հիմա Պավելը նշում է, որ իշխանությունը, որին նրանք ենթարկվում են ձ-ականորեն եղել է իրենց սեփական կեղծ եր-ակայության պտուղը: Այսպիսով առաքյալների հեթանոսական հավատալիքին վերաբերվել են - նրանց մասին խոսել են առանց ճշմարտացի բացառմամբ, մի-նույն ժամանակ ցույց տալով իրականությունը մեղքի համեմատությամբ:

-Բ Պետ. 2:4 խոսվում է մեղսագործ մարդկանց մասին, որոնք ուղարկված են գեհեն (շատ հրատարակություններում այս բառը թարգմանվում է որպես "դժողք") : Դժողքը ստորգետնյա աշխարհի դիցաբանական տեղ է եղել: Բայց Պետրոսը այստեղ ուղղում չի անում, ընդհակառակը, նա օգտագործում է այս բառը որպես մեղքի համար պատիժ - ամբողջական կործանման խորհրդանիշ: Սրա նման, Զրիստոսն օգտագործում է քարոզներում "գեհեն" բառը:

Իրոք չար ոգիները հանդիսանում են հիվանդության պատճառ

Յուրաքանչյուր ոք հավատում է չար ոգիների գոյությանը պետք է հարցնի իրեն "Իմ հիվանդությունը չի՞ առաջացել արդյոք չար ոգիներով, երբ ես հիվանդանոցում եմ": Եթե դուք կարծում եք, թե չար ոգիները, որոնց մասին խոսվում է Նոր Կտակարանում, կուռքեր են, թափառում են մեր շուրջը - բերում են չարիք, ապա այդժամ դուք պետք է ասեք՝ "Այո": Այնուամենայնիվ, ինչպե՞ս Դուք կարող եք բացատրել այն փաստը, որ շատ հիվանդություններ, առաջացած չար ոգիներով, կարող են հիմա բուժվել կամ հսկվել դեղորայքով: Դասական օրինակ է հանդիսանում մալյարիան: Մարդկանց մեծամասնությունը Աֆրիկայում մինչ- վերջին ժամանակները հավատում էին, որ

մայրիան առաջանում է չար ոգիներից, բայց մենք գիտենք, որ այս հիվանդությունը կարելի է բուժել խիստինով կամ ուրիշ դեղորայքով: Կամ Դուք կասեք, որ, երբ չար ոգիները տեսնում են ինչպես փոքր դեղին հաբերը ուղարկվում են Ձեր կոկորդի միջով, ապա նրանք վախենում են – թռչում: Որոշ հիվանդություններ, որոնք բուժել է Զիսուսը, – որոնք նկարագրված են

որպես չար ոգիների տիրապետման արդյունք, սահմանվում են որպես փայտացում կամ ընկնափորություն: Այս երկու հիվանդություններին էլ կարելի է բուժել դեղորայքով:

Իմ ընկերը եկել էր գյուղից, որը տեղակայված է Կամպալա (Ուգանդա) քաղաքից ոչ հեռու: Նա պատմեց մեզ, որ մարդիկ հավատացել են, որ մայրիան առաջացել է չար ոգիներից, բայց հենց որ նրանք տեսան, որ դեղորայքը արագ օգնում է հիվանդությանը, նրանք դադարեցին հավատալ չար ոգիներին: Բայց, եթե մարդ հիվանդացել է ուղեղային մայրիայով (լուրջ մտավոր խանգարումներ առաջացնող), ապա նրանք նորից սկսեցին մեղադրել չար ոգիներին: Բժիշկը, որը եկել էր մոտակա քաղաքից, առաջարկեց նրանց ուժեղ ազդող հակամայրիային դեղորայք, բայց նրանք հրաժարվեցին նրանից, ասելով, որ նրանց պահանջվում է ինչ որ հատուկ բան չար ոգիների հետ պայքարելու համար: Բժիշկը վերադարձավ ուշ – ասաց՝ "Ինձ մոտ կա դեղորայք, որը դուրս կշարտի չար ոգիներին": Զիվանդը հաճույքով վերցրեց դեղորայքը – նրա վիճակը լավացավ: Երկրորդ հաբի հետ նույնը տեղի ունեցավ, ինչ-որ առաջինի հետ, բժիշկը չէր հավատում չար ոգիներին, բայց նա օգտագործեց այն մարդկանց լեզուն, որպեսզի մերձենա հիվանդի հետ հենց այնպես, ինչպես "Մեծ Բժիշկը", Տեր Զիսուսը, արեց 2000 տարի առաջ:

Նահանջ 17՝ Կախարդանք (հեքիմություն)

Այս հոդվածը գրվել է հիմնականում ընթերցողների – ուսանողների համար, ովքեր ապրում են Աֆրիկայում – աշխարհի ուրիշ մասերում, որտեղ կախարդանքը հանդիսանում է կյանքի սովորական ամենօրյա նորմա: Բոլոր ճշմարիտ ուսանողները, Աստվածաշունչը ուսումնասիրող, ընդունում են, որ կախարդներին, աֆրիկական հեքիմներին դիմելը օգնության համար, անհամատեղելի են ճշմարտության պահպանման հետ:

Ես հասկանում եմ, սակայն, որ հեքիմներն արժեն ավելի էժան – հաճախ նրանք ավելի մատչելի են, քան բժիշկները, բացի այդ, նրանց տեսանելի հաջողությունը հիվանդների բուժման հարցում նրանց դարձնում է գրավիչ տեղական բնակչության աչքում: Մենք կոփտենք այս պրոբլեմը տրամաբանական, աստվածաշնչական տեսանկյունից, սա միակ միջոցն է, որի շնորհիվ Դուք կարող եք ձեր մեջ ուժ գտնել, որպեսզի հաղթեք գայթակղությունը – չդիմեք այդ մարդկանց:

Կախարդների (հեքիմների) հավակնությունը

Ամենից առաջ անհրաժեշտ է տալ կախարդների հավակնության վերլուծությունը: Մենք կարող ենք համոզված լինել, որ նրանց հաջողությունները ոչ քիչ չափով չափազանցեցված են: Նրանց բուժումը երբեք բաց չի անցկացվում, որպեսզի բոլորը կարողանան նրան տեսնել: Եթե համեմայն դեպս նրանց բուժումը լիներ բարեհաջող, ապա նրանք այդ

ժամանակ կաշխատեին հիվանդանոցում – նրանց կարելի էր տեսնել ամբողջ աշխարհում: Երբեք հայտնի չի լինում այն հիվանդների ռեալ վիճակը, որոնք ենթարկվել են նրանց բուժմանը - իրոք նրանց վիճակը լավացավ կամ ոչ:

Այն մարդիկ, ովքեր գայթակղվում են օգնության են դիմում կախարդներին, պետք է հարցնեն իրենց, իրենք ունե՞ն արդյոք իրենց ուժերի որոշակի ապացույց, այսինքն, տեսել են արդյոք իրենց իրենց սեփական աչքերով (- ոչ միայն լսել) մարդու, որը գնացել է կախարդի մոտ կտարված ձեռքով, իսկ վերադարձել է նրա մոտից աշխատունակ ձեռքով: Այդպիսի կարգի ապացույց պահանջվում է որպեսզի համոզվենք կախարդի ճշտության մեջ: Երկ.Օր. 13:1-3 այդ իմաստով խոսվում է ավելի վճռական՝ հրեաներին սովորեցրել են, որ եթե նույնիսկ մարգարեն կամ գուշակը ներկայացնում է նշանը կամ հրաշքը, ապա մարդիկ չպետք է հավատան այդ մարդուն այնքան ժամանակ, քանի դեռ նա չհաստատի բառերով հավատարմությունը ճշմարիտ ուսմունքի, համապատասխանող Աստծո խոսքին: Պարզ է, որ բոլոր կախարդները չեն հավատում ճշմարտությանը, ինչպես դրա մասին հայտնի է դառնում Աստվածաշնչում, դրա համար էլ պետք չէ քեզ ենթարկել գայթակղության, վստահել նրանց – մտածել, որ նրանք ունեն ռեալ ուժ, քանի որ ամբողջ ուժը բխում է Աստծուց (Յոթմ 13:1; Ա Կորնթ. 8:4-6): Յետո, ինչպիսի՞ հիվանդություններ են նրանք բուժում: Այժմ ընդունված է, որ

մարդ օգտագործում է իր ուղեղի հնարավորությունների միայն մեկ տոկոսը: Մնացած նրա մասը գտնվում է մեր հնարավորություններից վեր (անկասկած, որ մարդիկ ընդունակ կլինեն այդ անել Աստծո Թագավորությունում): Մենք նույնիսկ չենք գիտակցում, որ մեր ուղեղը կարող է համարյա ֆիզիկական ազդեցություն ցուցաբերել մեր մարմնի վրա: Այսպիսով հայտնի է, որ հոգեբանները բուժում են արյան հիվանդությունները հիվանդներին ինտենսիվ ներշնչելով, որ նրանց արյունն ունի լավ կազմ – նորմալ շրջանառություն: Բժիշկները թույլատրում են, որ երբեմն կարող են տեղ գտնել այնպիսի բուժումներ, որոնք կախված չեն ուղղափառ բժշկությունից: Մեր ուղեղի վրա ստրեսային ազդեցությունը կարող է առաջացնել ստամոքսի խոց – գլխացավեր: Հանգստացնելով ուղեղը կամ կատարելով որոշակի վարժություններ, կարելի անցկացնել ցավերը: Բայց եթե, օրինակ, կտրված է մարդու ձեռքը, ապա ոչ մի մտավոր վարժություն չի կարող վերականգնել այն իր նախկին տեղում: Դրա համար էլ, կախարդները (հեքիմները) կարող են, ըստ եր-ույթին, հասնել այդպիսի հիվանդությունների բուժմանը, որոնք հսկվում են մեր գիտակցությամբ: Զանի որ մենք ամբողջությամբ չենք գիտակցում, որ աշխատում է մեր ուղեղը, ապա մեզ թվում է, որ այդպիսի ընդունակություն ունեն կախարդները: Բայց դա այդպես չէ, միայն ազդելով մարդու գիտակցության վրա, նրանք կարող են հասնել նրանց բուժման որոշակի արդյունքների:

Ուժի աղբյուր

Ամբողջ ուժը, սակայն, սկիզբ է առնում Աստծուց: Բոլոր լավը – վատը, այդ թվում – հիվանդությունը, գալիս են Նրանից, – ոչ թե կախարդներից: Սրա մասին շատ է խոսվել Սուրբ Գրքում՝ Իսայի 45:5-7; Միքիայ 1:12; Ամօս. 3:6; Ելից 4:11; Երկ. Օր. 32:39; Յոբայ 5:18: Այս բոլոր տեղերը պահանջում են ուշադիր ընթերցում: Վերը ասվածից հետո–ում է, որ հիվանդության դեպքում մենք պետք է դիմենք աղոթքով Նեմին, ընդունելով մի–նույն ժամանակ դեղորայք, մեզ գրված բժիշկների կողից: Եթե օգնության ենք դիմում կախարդներին, ապա մենք պետք է իմանանք, որ մենք դիմում ենք մարդկանց, ովքեր հաստատում են, որ նրանք ղեկավարում են "մուլո ուժերով", իբր թե, մեզ օգնող: Բայց մենք գիտենք, որ այդպիսի ուժերը իրականում գոյություն չունեն: Դիմել կախարդներին օգնության համար, նշանակում է չհավատալ Աստծո ամենակարողությանը, որ դա Նա է

ուղարկում մեր վրա հիվանդություններ, իսկ նշանակում է մտածել որ այդ անում են ուրիշ ուժեր, որոնք ենթակա են կախարդներին, ինչպես նրանք իրենք են հաստատում այդ:

Աստված շատ կվշտանա, երբ մարդիկ մտածեն այդպես, որովհետև՝ Նա գիտի, որ դա Նա է ուղարկում հիվանդություններ - որ Նա -ամենակարող է: Հրեաները հավատում էին Աստծուն, բայց նրանք նույնպես հավատում էին - ուրիշ ուժերի գոյությանը, գործող նրանց կյանքում, - խոնարհվում էին կուռքերին, ստեղծված այդ ուժերի պատվին: Սա այնպես զայրացրեց Աստծուն, որ Նա վտարեց նրանց իր ժողովրդի միջից (Երկ. Օր. 32:16-24): Աստծո համար, եթե միայն մենք չենք հավատում նրան ամբողջությամբ, սա հավատ է, որ մենք չենք հավատում նրան ընդհանրապես: Խոսել քու հավատի մասին Իսրայելի ճշմարիտ Աստծո հանդեպ - մի-նույն ժամանակ ընդունել ուրիշ ուժերի գոյությունը, Աստծուց առանձին, - թողնել կախարդին փորձել ազդել այդ ուժերի վրա, որպեսզի նրանք լքեն մեզ - այս բոլորը նշանակում է այն նույն բանը, ինչ արեցին հրեաները անցյալում: Հրեաների կռապաշտության երկար տխուր պատմությունը "գրված է մեր ուսուցման համար": Մենք բոլորովին չպետք է շփվենք նրանց հետ, ովքեր հավատում են այդ ուժերին: "Ի՞նչ ընդհանուր բան կա լուսի - խավարի մեջ": Ինչպիսի՞ համատեղելիություն Աստծո եկեղեցու կուռքերի հետ: Որովհետև՝ դուք Աստծո եկեղեցի եք... - դրա համար դուրս եկեք նրանց միջավայրից - առանձնացեք, ասում է Տերը...Եվ կլինեմ ձեզ Հայր, - դուք կլինեք Իմ որդիները - դուստրերը" (Բ Կորնթ. 6:14-18): Եթե մենք իրոք ընդունում ենք չար ոգիների հավատքի կեղծությունը - ուժ ենք կիրառում նրանցից բաժանելու համար, այն ժամանակ մենք ստանում ենք փառավոր հավաստիացումը նրա մասին, որ մենք համենայն դեպս իր Աստծո երեխաներն ենք: Հարազատ ծնողը բնագոյաբար հոգ է տանում իր երեխաների մասին, երբ նա հիվանդ է: Միթե դժվար է միախմբել մեր հավատն այն մտքի հետ, որ մեր Երկնային Հայրը մեզ համար անում է այդ նույն բանը միայն ավելի մեծ չափով:

Դա-փաստ է, որ կախարդները ազդեցություն ունեն միայն նրանց վրա, ովքեր հավատում են նրանց: Նման ձ-ով, մարդ, որ կորցրել է իր սիրելիին, կարող է գնալ մեդիումի մոտ ("հոգիների" - մարդու միջ- միջնորդի) կամ կախարդի - խնդրել նրանից հանդիպում մահացածի հետ: Մեդիումը խնդրում է այն ժամանակ դիմողին փակել աչքերը - շատ պարզ ներկայացնել

իրեն այդ մարդու դեմքը: Դիմողը կարող է կենտրոնանալ լուսանկարի վրա, որը նա շատ լավ հիշում է: Մեղիումն այդ ժամանակ կկարդա դիմողի միտքը – ոչ մեծ չափազանցվածությամբ խոսել մարդու մասին իրական մտքով: Դիմողը դրանից հետո համոզվում է, որ մեղիումը իրոք տեսել է մահացած մարդուն, որպես կանդանի: Ուշադրություն դարձրեք, որ երբեք չի լինում ամուր հավատք, որ այդ մարդը կենդանի է: Եթե դիմողը հրաժարվում է հավատալ կամ ենթարկվել մեղիումին, ապա ոչ մի աչդյունք չի լինի:

"Կախարդները", որոնք սովորաբար պատմում էին փարավոններին – Նավուխոդոնոսորին իրենց երազների նշանակությունը, չէին կարողանում մնալ իրենց տեղերում, եթե նրանք չէին հասնում ինչ-որ հաջողության: Չկա կասկած, որ նրանք օգտագործել են մտքերի հաշվման տեխնիկան: Բայց եթե Աստված խառնվում է այդ մարդու կյանքին, որի հետ նրանք գործ ունեն, ինչպես դա տեղի է ունենում փարավոնների – Նավուխոդոնոսորի հետ, ապա կա: արդյունքը կորցնում էին իրենց ուժը – երազները գուշակելու ընդունակությունը: Նույնը տեղի է ունեցել – Վալամի հետ, որը եղել է որոշ աստիճանի կախարդ: Վալակը, Մոավիտյան թագավորը, հավատում էին Վալամի մարդկանց անիծելու ընդունակությանը: Նա տալիս էր նրան մեծ դրամական պարգ-ատրություն իր ծառայության համար, ասելով, որ նա գիտի անցյալի փորձից, որ ում նա անիծում է, նա իրոք անիծված է (Թուոց 22:6): Բայց Վալամը հայտնաբերել է, որ նա կորցրել է իր անիծելու սովորական ընդունակությունը, երբ նա ընդհարվեց հրեաների հետ: Հասկանալի է, որ այդպիսի մարդիկ ընդհանրապես ուժ չունեն, երբ նրանք գործ ունեն իրական Աստծո հետ հավատով կապված մարդկանց հետ, անկախ այն փառքից, որը նրանք ունեն ուրիշ մարդկանց հետ վերաբերմունքի հաջողությունից:

Աստվածաշունչը կախարդանքի (հեքիմության) մասին

Սրա գործնական նշանակությունը կայանում է նրանում, որ, եթե մենք ենթարկվում ենք գայթակղության գնալով կախարդի (հեքիմի) մոտ, ապա մենք պետք է ունենանք բացարձակ հավատ նրա հանդեպ: Ոչ մի իմաստ չունի գնալ այդպիսի մարդկանց մոտ, եթե մենք հույս ունենք ստանալու նրանցից միայն առողջության լավացում, –, ըստ եր-ույթին, նրանք ինքներն են բաժանում այդ կարծիքը: Բայց ամբողջովին հավատալ նրանց –

այն ուժերի գոյությանը որոնց նրանք ղեկավարում են, նշանակում է, որ մենք ամբողջովին չենք հավատում իրական Աստծո ամենակարողությանը: Եթե մենք համենայն դեպս հավատում ենք փարավոնի, Վալակի - Նավուխոդոնոսորի նկարագրությանը, որոնց

մասին խոսվել է վերը, ապա մենք չենք կարող գալ կախարդի մոտ այն հավատով, որը պահանջվում է նրանից օգնություն ստանալու համար: Ստոր-բերում են օրինակներ, որոնք ցույց են տալիս, որ կախարդները ուժ չունեն Աստծո մարդկանց վրա, որով մենք հանդիսանում ենք ճանաչման - մկրտության:

Պավելը կախարդանքն անվանում է "մարմնի գործ" - դասվում է այնպիսի կատեգորիայի շարքին ինչպես մոլորությունը (կեղծ ուսուցում), շնությունը - անառակությունը (Գաղատ 5:19-21): Նա ասաց՝ "Նախագգուշացում եմ ձեզ ինչպես - առաջ նախագգուշացրի, որ ընդունվողները այդպես Աստծո Թագավորությունը չեն ժառանգում": Դա եղել է Պավելի քարոզի առավել էմոցիոնալ մասը: Մոիսեյի Օրենքում նույնպես ասվում է, որ բոլոր կախարդները, որոնք օգտագործում են վիուկություն (կախարդանքի համար ուրիշ բառ) - այն, որ անցկացրին իրենց երեխաներին կրակի միջով, պետք է անհապաղ անձնատուր լինել մահվան (Երկ.Օր. 18:10, 11; Ելից 21:18): Այն, ով, անցկացրեց իր երեխաներին կրակի միջով, չեն եղել իսկական կախարդներ: Այդ կախարդները - առաջատար կռապաշտները ասում էին, որ չար ուժից երեխաներին պաշտպանելու համար նրանց պետք է անցկացնել կրակի միջով: Այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ ինչպես կախարդները, այնպես - նրանք, որոնք դիմում էին նրանց օգնության համար, պետք է տրվեն մահվան: Նոր Կտակարանին համապատասխան, այդ զանցանքների համար պատիժը Աստծո Թագավորությունից վտարումն է: Աստված չի ուզում, որպեսզի մենք մոտ վազենք կախարդանքի ծառայությանը մեր վիճակը լավացնելու համար: Քրիստոսի մեջ մեր կյանքի ընթացքում յուրաքանչյուր լուսնման ընդունման համար մենք պետք է լուրջ հարցնենք մեզ՝ "Ուզում է արդյոք Աստված, որպեսզի ես անեմ այդ": "Կանե՞ի արդյոք ես այդ նույնը, եթե Զիսուսը կանգներ իմ կողքին": Նկատի ունենալով Աստծո կախարդանքի հստակ դատապարտումը, ես մտածում եմ, որ այս հարցերի որոշակի պատասխանը հանդիսանում է "ոչ" բառը: Աստված չի ուզում, որ մենք մոտ վազենք կախարդանքին: Սամուիլը կախարդանքը սահմանում է որպես Աստծո Բառի

"վպտՏԲՎՏԲՅՕ" (հին հրեական լեզվով- "պրովոկացիա" բառը) (Ա թագ. 15:23): Արդար-, անիմաստ է դրդել Ամենակարողին, ինչպես դա արեցին հրեաները իրենց հավատով կուռքերին – կախարդանքի հանդեպ (Երկ.Օր. 32:16-19): Աստված նշում է , որ Նա հրամայել է հրեաներին վտարել խանաանցիներին կախարդանքի հանդեպ իրենց հավատի համար, որն այնքան անցանկալի է Նրան; դրա փախարեն նրանք իրենք միացան այդ պրակտիկային (Երկ.Օր. 18:9-14): Այսպիսով, հանուն Նոր Իսրայելի, կազմված մկրտված հավատացյալներից, մենք չպետք է անենք այն, ինչ տեղի է ունենում շրջակա արատավոր աշխարհում, հակառակ դեպքում մենք չենք կարող ընդմիջտ ժառանգել Թագավորություն մեր ավետյալ երկիրը: Անտեղի է ինքը միտքը, որ տիրապետել նրան կարող էին միայն կախարդները, – ոչ թե մենք: Եթե մենք հույս ունենք, որ կախարդանքի ազդեցությունը ասվում է մեզ,

այդ ժամանակ մենք իրոք օգտվում ենք նրանցով: Թող օրինի Աստված մեր բոլորիս անցումը մութ հեթանոսական աշխարհի այդ վերջին օրերին դեպի լույսի, ճշմարտության – փառքի Նրա Թագավորության ուղղությամբ:

"Նրա համար, որ նրանք չընդունեցին ճշմարտության սերը իր փրկության համար... Աստված ուղարկում է նրանց մոլորության ազդեցությունը, այնպես որ նրանք կհավատան կեղծիքին...Մենք միշտ պետք է շնորհակալություն հայտնենք Աստծուն ձեր համար, Տիրոջ սիրեցյալ եղբայրներ...Եվ այսպես, եղբայրներ, կանգնեք – պահեք ավանդությունը, որոնց դուք սովորել եք կամ բառով, կամ էլ ուղերձով: Ինքը հենց Տերը մեր Հիսուս Քրիստոսը – Աստված – մեր Հայրը, մեզ սիրող – ընդմիջտ սփոփող – վերին օգնությունում բարօրության հույս տվող, – թող սփոփեն ձեր սրտերը – թող հաստատի ձեզ ցանկացած բառում – բարի գործում" (Բ Թեղաս. 2:10-16):

Նահանջ 18՝ Ի՞նչ տեղի ունեցավ Էդեմում

"Եվ ասաց օձը կնոջը՝ ոչ, մի մահացեք, բայց գիտի Աստված, որ օրը, երբ դուք կճաշակեք նրանց, կբացվեն ձեր աչքերը, – դուք կլինեք, ինչպես Աստված, բարին – չարը իմացող" (Ծննդոց 3:4-5):

Գոյություն ունեցող կարծիք՝ Սխալմամբ համարվում է, որ

այստեղ որպես օձ հանդես է գալիս մեղք գործած Յրեշտակը "սատանա" անվան տակ: Իր մեղքերի համար երկնքից վտարված, նա իջավ երկրի վրա – ենթարկվեց Եվային գայթակղության մեղք գործելու:

Մեր մեկնաբանությունները՝

1. Յանտվածում խոսքը գնում է "օձի" մասին: "Սատանա" – "հրեշ" բառերը չեն հանդիպում Ճննդոց ամբողջ գրքում:

2. Օձը ոչ մի տեղ չի հիշատակվում որպես Յրեշտակ:

3. Դրա համար էլ, զարմանալի չէ, որ Ճննդոց գրքում չի խոսվում ինչ որ մեկի մասին, վտարված դժողքից:

4. Մեղքը բերում է մարը (Հռոմ 6:23): Յրեշտակները չեն կարող մահանալ (Ղուկաս 20:35-36), դրա համար էլ նրանք չեն կարող մեղք գործել: Առաքյալների պարզ-ը կայանում է նրանում, որ նրանք դառնում են Յրեշտակներին հավասար – չեն մահանում (Ղուկաս 20:35-36): Եթե Յրեշտակները կարողանային մեղք գործել, ապա այն ժամանակ – առաքյալները նույնպես կկարողանային մեղք գործել –, հետ-աբար, մահանալ, որը կնշանակեր, որ իրականում հնարավոր չէ իրենց համար ունենալ հավիտենական կյանք:

5. Այստեղ գործող դեմքերը՝ Աստված, Ադամ, Եվա – օձ: Ոչ ոք այլ-ս չի հիշատակվում: Չկա ոչ մի վկայական նրա, որ ինչ որ մեկը թափանցել է օձի մեջ – ստիպել նրան անելու այն, ինչ արել է նա: Պավելն ասաց՝ "Օձն իր խորամանկությամբ հմայեց Եվային" (Բ Կորնթ. 11:3): Աստված օձին ասաց՝ "Նրա համար որ դու արեցիր այդ..." (Ճննդոց 3:14): Եթե "սատանան" օգտագործեց օձին, ապա ինչու՞ նա չի հիշատակվում – ինչու՞ նա չի շարժվում:

6. Ադամը մեղադրում է Եվային իր մեղքերի համար՝ "Նա ինձ տվեց ծառից" (Ճննդոց 3:12): Եվան մեղադրեց օձին՝ "Օձը հրապուրեց ինձ ու ես կերա" (Ճննդոց 3:13): Օձը չմեղադրեց հրեշին - նա չարդարացավ:

7. Եթե ասենք, որ օձերը հիմա ձայն չունեն, – ենթարկել ասածը օձի մասին Էդեմում կասկածի, ապա հետ-ում է հիշել, որ՝ - ա) Էշը մի անգամ ստիպեց խոսել – մտավ վիճաբանության մե- մարդու հետ (Վալամի)՝ "Անբան էշը, խոսելով մարդկային

ձայնով, դադարեցրեց մարգարեների խելագարությունը" (Բ Պետրոս 2:16) –

բ)" Օձը խորամանկ էր բոլոր դաշտային կենդանիներից, որոնց ստեղծել էր Տեր Աստված" (Շննդոց 3:1): Նրա վրա անեծքը, ըստ եր-ույթին, գրկել էր նրան խոսելու ընդունակությունից, ինչպես նա կարող էր անել Ադամի – Եվայի ժամանակ:

8. Երբ Աստված ստեղծեց օձին (Շննդոց 3:1), ուրիշ էակին, որը կոչվում էր "սատանա" չընկճվեց նրանում: Եթե մենք այն ենթարկում ենք կասկածի, ապա այն ժամանակ մենք թույլ ենք տալիս մի մարդու տեղափոխվել մեկ ուրիշ մարդու մեջ – ղեկավարել նրան: Բայց այս գաղափարը հեթանոսական է, – ոչ աստվածաշնչային: Եթե ասենք, որ Աստված չստեղծեց օձին այն մեծ մեղքի համար, որը նա գործել էր Ադամի – Եվայի հանդեպ, ապա պետք է հիշել, որ մեղքը մուտք գործեց աշխարհ մարդուց, (Յոհն 5:12), դրա համար էլ օձը եղել է բարոյագուրկ – խոսել է այն մասին, որ նա տեսել է – որպես այդպիսին չի եղել պատասխանատու Աստծո առաջ, –, հետ-աբար, նա մեղք գործեց:

Որոշ մարդիկ արտահայտում են այն ենթադրությունը, որ բանաստեղծությունը Շննդոց 3 գլխում վերաբերում է Սերաֆիմին: Այնուամենայնիվ, հին հրեական բառը, որը թարգմանվում է այստեղ որպես "օձ", չունի ոչ մի հարաբերություն "Սերաֆիմ" բառի հետ: Վերջին բառն ունի հիմնական նշանակություն "կրակե", – Թուոց 21:8 թարգմանվում է որպես "պղնձե օձ", բայց սա այն բառը չէ, որը թարգմանվում է ուպես "օձ" Շննդոց 3: Պղինձը խորհրդանշում է մեղք (Դատ 16:21; Բ Թագ 3:34; Դ Թագ 25:7; Բ Մնացորդ 33:11, 36:6): Այսպիսով, "օձ" բառը կարող է զուգակցվել մեղքի գաղափարի հետ, բայց ոչ մեղսագործ Յրեշտակի:

Այս հատվածի մեր բացատրությունը

1. Մենք ենթադրում ենք, որ չկա հիմք ենթարկելու կասկածի այն, ինչ ասված է աշխարհի ստեղծման – մարդու մեղսագործության մասին Շննդոց գրքի առաջին գլխում: "Օձը" եղել է տառացի մտքով օձ: Այն փաստը, որ մենք տեսնում ենք հիմա օձին, սողացող իր փորի վրա, ի կատարում նզովքի, դրված նրանց վրա անդրանիկ օձի մեղքի համար (Շննդոց 3:14), հաստատում է այդ: Նույն ձ-ով մենք տեսնում ենք, ինչպես տղամարդիկ – կանայք

տանջվում են հիմա նզովքից, որոնք եղել են առաքված նրանց վրա հենց այդ նույն ժամանակ: Մենք ներկայացնում ենք, որ Ադամը – Եվան եղել են բառիս բուն իմաստով տղամարդ – կին, քանի որ ,համենմատում ենք ներկայիս տղամարդկանց – կանանց հետ, որոնք, այնուամենայնիվ, ունեն առավել լավ պայմաններ գոյության հասնելու համար: Յետ-աբար, – առաջին օձը նույնպես բառիս բուն իմաստով կենդանի է, չնայած – առավել բնական, քան օձերը հիմա:

2. Յաջորդ օրինակները ծառայում են հետագա հիմնավորումը, որ Ծննդոց գրքի սկզբնական գլուխները պետք է ընդունել տառացիորեն՝-

- Յիսուսը վերաբերվեց Ադամին – Եվայի ստեղծման նկարագրմանը, ինչպես իր ուսմունքի հիմքի ամուսնության – ամուսնալուծության մասին (Մատթ. 19:5-6): Չկա ոչ մի ակնարկ, որ Նա ընդունեց այն փոխաբերական իմաստով:

"Կամ սկզբում ստեղծվել է Ադամը, իսկ հետո Եվան – Ադամը չգայթակղվեց (օձով) , բայց կինը գայթակղվելով, ընկավ հանցագործության մեջ" (Ա Տիմոթ. 2:13-14): Այսպես Պավելը նորից կարդաց Ծննդոցը տառացի իմաստով: Եվ ինչ հատկապես կար-որ է, նախկինում նա գրել է, որ " օձը իր խորամանկությամբ գայթակղեցրեց Եվային", (Բ Կորնթ. 11:3): Որչադրություն դարձրեք, Պավելը չի հիշատակում, որ "իրեշը" հրապուրեց Եվային:

- Կա՞ արդյոք ընդհանրապես ինչ-որ վկայական, որ աշխարհի – մեղսագործության նկարագրության ժամանակ մենք պետք է ընկալենք ինչ-որ այլաբանություն: Յամապատասխան Ծննդոց 1, աշխարհը ստեղծվել է վեց օրվա ընթացքում: Այն, որ եղել է տառացիորեն օր, որոնցից յուրաքանչյուրը 24 ժամով, հաստատվում է այն փաստով, որ տարբեր օրերի ընթացքում ամբողջ ստեղծվածը չի կարող գոյություն ունենալ մեկն առանց մյուսի ներկայիս ձ-ով մի քանի օրվա ընթացքում: Եվ այն որ նրանք չեն եղել 1000 տարվա շրջաններ կամ ավել ասում է այն փաստը, որ Ադամը ստեղծվել է վեցերորդ օրը, բայց մահացել է յոթերորդ օրվանից հետո 930 տարեկան հասակում "Եվ Ադամի կյանքի բոլոր օրերը իննը հարյուր երեսուն տարի եղան, ու մեռավ" (Ծննդոց 5:5): Եթե յոթերորդ օրը լիներ 1000 տարվա շրջան, այդ ժամանակ Ադամը կլիներ 1000 տարեկան, երբ նա

մահացավ:

3. Քանի որ օձը անիծված էր – պետք է սողար իր որովայնին վրա (Մենդոզ 3:14), ապա սա հիմք է տալիս մտածելու, որ նախկինում նա ունեցել է ոտքեր:

Ուշադրություն դարձնելով նրա վրա, որ նա եղել է խորամանկ բոլոր օձերից, կարելի է ենթադրել, որ օձը անց է կացրել կենդանական կյանքի այդպիսի ձև, որը եղել է շատ մոտ մարդկայինին, չնայած նա դեռ եղել է կանգանի - "դաշտային կենդանիներից մեկը որոնց ստեղծել է Տեր Աստված" (Մենդոզ 3:1, 14):

Յնարավոր է, օձն արդեն ճաշակել է իմացության ծառի պտուղը , որն էլ ծառայել է նրա խարդավանքի բացատրությանը: Եվան "տեսավ որ ծառը լավ է սննդի համար .. - տեսչալի, որովհետև տալիս է իմացություն"

(Մենդոզ 3:6): Ինչպե՞ս նա կորոզ էր իմանալ այդ, եթե նա չի տեսել մրգի ուտելիքի արդյունքը նա կյանքում, ով ճաշակել է պտուղը: Յնարավոր է, որ Եվան արդեն մի քանի անգամ խոսել է օձի հետ մինչ- այն , ինչպես դրա մասին ասված է Մենդոզ 3: Օձի առաջին բառերը, ասված Եվային այսպիսին էին ` "Իրո՞ք ասել է Աստված ..." (Մենդոզ 3:1): Բառը "իրոք" վկայում է, ըստ եր-ույթին, նրա մասին, որ այն եղել է նախորդ խոսակցության շարունակությունը, որի մասին չի հայտնվում Մենդոզ գրքում:

Նահանջ 19 ` Լյուցիֆեր

"Ինչպե՞ս ընկար դու երկնքից, լուսաստղ, արշալույսի որդի; շարդվեց գետինին, ոտնատակ տվեցիր ժողովրդին: Իսկ ասացիր քո սրտում` "կբարձրանամ երկինք, Աստծու աստղից վեր կբարձրացնեմ իմ գահը, - կնստեն աստվածների բազմության լեռանը, հյուսիսային կողմից; կբարձրանամ ամպերի բարձունքները; կլինեմ նմանը Բարձրյալի (Եսայեայ 14:12-14):

Գոյություն ունեցող կարծիք` Ընդունված է մտածել, որ Լյուցիֆերը իր ժամանակին եղել է հզոր Յրեշտակ, որը մեղք է գործել Ադամի ժամանակաշրջանում -, դրա համար էլ, արքայված երկրի վրա, որտեղ նա վնաս է պատճառում Աստծո մարդկանց:

Մեր մեկնաբանությունները՝

1. "Յրեշ", "սատանա" - "Յրեշտակ" բառերը այս գլխում չեն հանդիպում: Սա միակ տեղն է, որտեղ Աստվածաշնչի մի բանի հրատարակություններում կա "Լյուցիֆեր" բառը: (Ռուսերեն լեզվով Աստվածաշնչում այս բառի փոխարեն բերվում է "լուսաստղ, արշալույսի որդի" թարգմանիչի նկատառումները):

2. Չկա ոչ մի հաստատում այն բանի, որ Եսաեայ 14 գլխում գրվում է Էդեմի այգում տեղի ունեցած ինչ-որ բանի նկարագրությունը Եթե այդպիսի հաստատում կա, ապա ինչու 3000 տարվա ընթացքում մեզ թողել են անգիտության մեջ Շննդոց գրքի գրելու ժամանակվանից, նախքան մեզ կասեին նրա մասին, որ իրականում տեղի է ունեցել այնտեղ:

3. Լյուցիֆերի մասին խոսվում է, որպես որդերով ծածկվածի (Յողված 11) - մարդկանցով ծաղրվողի (հողված 16), որովհետև նա չունի ոչ մի ուժ նրանից հետո, երբ նրան արտրեցին երկնքից (հողված 5-8): Դրա համար էլ, չկա ոչ մի հիմնավորում մտածելու, որ Լյուցիֆերը հիմա գտնվում է երկրի վրա - մարդկանց գայթակղեցնում է հանելով նրանց արդար ուղղուց:

4. Ինչու՞ են Լյուցիֆերին մեղադրում նրա խոսքերի համար՝ "Կբարձրանամ երկինք" (հողված 13), եթե նա արդեն եղել է այնտեղ:

5. Լյուցիֆերը նեխում է գերեզմանում՝ "Դժողքում տապալվեց քո գոռոզությունը... - որդերը ծածկեցին քեզ" (հողված 11): Այնքանով որքանով Յրեշտակները չեն կարող մահանալ (Ղուկաս 20:35, 36), ապա Լյուցիֆերը, հետ-աբար, չի կարող լինել Յրեշտակ, լեզուն ավելի համապատասխանում է մարդուն:

6. 13 - 14 բանաստեղծությունները կապ ունեն Բ Թեղաս. 2:3,4 բանաստեղծության հետ, որոնք խոսում են "մարդկային մեղքի" մասին: Այսպիսով, Լյուցիֆերը ավելի շատ վերաբերվում է մարդուն, քան Յրեշտակին:

Այս հողվածի բացատրությունը՝

1. Աստվածաշնչի Նոր Միջագային Յրապարակումը (N.I.V.), ինչպես նա- նրա ուրիշ ժամանակակից հրապարակումներ, շարադրում են տեքստը Եսայ.13-23 գլխում որպես

"Ծանոթությունների" շարք, տարբեր ժողովուրդների վրա դրված պատասխանատվություն, այդպիսիները, օրինակ ինչպես Բաբելոնը, Եգիպտոսը, Տիրը բնակեցնողները: Եսայ. 14:4 այսպես է սահմանում մեր կողմից դիտված բանաստեղծությունների կոնտեկստը՝ "Դու արտասանում ես Բաբելոնի թագավորի հաղթական երգը..." : Մարգարեությունը, դրա համար էլ վերաբերում է Բաբելոնի մարդկային թագավորին, որը նկարագրվում է որպես "Լյուցիֆեր": Նրա անկումից հետո "քեզ տեսնողը...մտորում է քո մասին՝ դա՞" Է այն մարդը, որը սասանում է երկիրը..." (հոդված 16): Այսպիսով, Լյուցիֆերը պարզ որոշվում է որպես մարդ:

2.Քանի որ Լյուցիֆերը եղել է թագավոր - մարդ, ապա "երկրի բոլոր առաջնորդները ...կխոսեն քո մասին՝ - դու դարձար անզոր ինչպես մենք, - դու դարձար մեզ նման" (հոդված 9, 10): Այստեղից հետ-ում է, որ

Լյուցիֆերը եղել է այնպիսի թագավոր ինչպես - ցանկացած ուրիշ թագավոր:

3.Բանաստեղծություն 20-ում ասվում է, որ Լյուցիֆերի ընտանիքը կլինի խորտակված, իսկ բանաստեղծություն 22-ում ասվում է. որ Բաբելոնի ընտանիքը կլինի բնաջնջված: Այսպիսով Լյուցիֆերի - Բաբելոնի ընտանիքները հավասարվում են մեկը մյուսին:

4.Հիշեք, որ այս առակը հենց "Բաբելոնի թագավորի հաղթական երգն է" (հոդված 4): "Լյուցիֆեր" բառը նշանակում է "առավոտյան աստղ" այսինքն, ամենապայծառ աստղը բոլոր մյուս աստղերից: Առակում այդ աստղը հպարտ որոշում է՝ "Կբարձրանամ երկինք, Աստծո աստղերից վեր կբարձրացնեմ գահը իմ" (հոդված 13): Իր այս հպարտությունից աստղը աքսորվել է երկիր: Նա մարմնավորում է Բաբելոնի թագավորին: Դան.4 գլխում նկարագրում է ինչպես բաբելոնյան թագավոր Նավուխոդոնոսորը հպարտ զննեց մեծ թագավորությունը, որը նա կառուցել էր, մտածելով այդ ժամանակ, որ դա նա ինքն է նվաճել իր ուժերով - նվաճեց ուրիշ ժողովուրդների: Նա չէր ընդունում, որ դա Աստված է ուղեկցել իր հաջողություններին: "Քո մեծությունը (հպարտությունը) աճեց - հասավ մինչ- երկինք" (հոդված 19): Եվ դրա համար էլ "կտրվել է նա մարդկանցից,

կերել է խոտ, ինչպես եգ, - ողողել մարմինը ցողով երկնային, այնպես որ նրա մազերը աճեցին ինչպես առյուծինը - եղունգները նրա - ինչպես թռչունի մոտ" (հողված 30): Աշխարհում անեմակարող մարդկանցից մեկի այդպիսի անսպասելի անկումը միև- աննորմալ լուսնոտի վիճակի եղել է այնպիսի ողբերգական իրադարձություն, որ պատճառ է հանդիսացել երկնքից երկրի վրա ընկնող առավոտյան աստղի մասին առակի ի հայտ գալուն: Աստղերը խորհրդանշական են ուժեղ մարդկանց համար, ինչպես դրա մասին խոսվում է, օրինակ, Ծննդոց 37:9; Եսայեայ 13:10 (Բաբելոնի տիրակալի նկատմամբ), Դան 8:10 (հողված 24): Երկինք բարձրանալը - տապալումը երկնքից ծառայում է աստվածաշնչային փոխաբերություն, հաճախ օգտագործվող աճող հպարտության - անկման համար, համապատասխանաբար - Նայիր Յորթայ 20:6; Երեմեայ 51:53 (Բաբելոնի մասին), Ողբ 2:1; Մատթ. 11:23 (Կապերնաումի մասին)՝ "Եվ դու, Կապերնաում, միև- երկինք բարձրացած, միև- դժոք (գերեզման) գահավիժես":

5. Բանաստեղծություն 17 մեղադրում է Լյուցիֆերին նրանում, որ նա "ամբողջ աշխարհը դարձրեց անապատ - քանդեց նրա քաղաքները, իր գերիներին չթողեց տուն": Այս բոլորը խոսում է բաբելոնյան ռազմական քաղաքականության մասին - ամբողջական աշխարհագրական շրջանների հիմնովին քայքայման (ինչպես դա արվել է Երուսաղեմի հետ), ուրիշ երկրների գերիների հափշտակման - նրանց հարազատ վայրերը վերադարձի արգելման մասին (ինչպես դա արվել է հրեաների հանդեպ), նոր քաղաքների կառուցման - հարկի գանձումը ոսկով ճշված ժողովուրդներից: Այստեղ առանձնացվում է այն պահը, որ իր գործերի համար Լյուցիֆերը չի արժանացել թաղվելու պատվով, պատշաճ ուրիշ տիրակալների (հողված 18, 19): Սրանով ընդգծվում է այն միտքը, որ նա եղել է միայն թագավոր - մարդ - նման ուրիշ մահացած մարդկանց, նրա մարմինը կարիք ունի թաղման:

6. Բանաստեղծություն 12 ասվում է, որ Լյուցիֆերը "ընկել է երկնքից", որը հիմք է տալիս հաշվելու, որ նա եղել է ծառ: Այստեղ հետազոտվում է հետագա կապը Դան 4:8-16 հետ, որտեղ Նավուխոդոնոսորը - Բաբելոնը համեմատվում են կոտրված ծռի հետ:

7. Բաբելոնը - Ասորեստանը հաճախ մարգարեությունում լինում

են նման մեկը մյուսին: Այսպես, օրինակ, բանաստեղծություն 25 խոսվում է Ասորեստանի թագավորի կործանման մասին՝ "Ես սահմանեցի - կատարվեցի, որպեսզի ջախջախի Ասորեստանը..." Բաբելոնի անկման կանխատեսությունը (Եսայեայ 47) համեմատվում է Ասորեստանի կործանման կանխատեսության հետ (Նաուումայ 3:4, 18; Սոփոնեայ 2:13, 15): Բ Մաացորդ. 33:11 բանաստեղծությունում ասվում է, որ "Ասորեստանի թագավորի ռազմական ղեկավարները շղթայեցին Սոնասիին երկաթե կապանքներով - կաշկանդեցին նրան շղթաներով - տարան նրան Բաբելոն", պարզաբաներով սրանով անցկացվող ճնշիչ միջոցների նմանությունը Ամովսայ 5:27 ասված է, որ հրեաները եղել են վերաբնակեցված "Դամասկ", այսինքն, Ասորեստան, իսկ Ստեփանը մեջբերում է դա այսպես "հետո Բաբելոն" (Գործք 7:43): Եզդր. 6:4 նկարագրվում է Դարիայի գործողությունները, Բաբելոնի թագավորի, եկեղեցու շինարարության ավարտման վերաբերյալ: Հրեաները շնորհակալություն հայտնեցին Աստծուն նրա համար, որ Նա "ուղղեց նրանց սիրտը Ասորեստանի թագավորի" (Եզդր. 6:22): Այստեղ նորից հետապնդվում է իրադարձությունների հաջորդականությունը: Մարգարեությունը Եսայեայ 14 գլխում, ինչպես նա- Եսայի շատ ուրիշ մարգարեություններում, ամբողջովին համաձայնեցվում է Սենեքերիմի գործի ասորական ներխուժման կոնտեկստի հետ Եզեկիայի ժամանակներում, - բանաստեղծություն 25 նկարագրում է ասորիների տապալումը: Բնաստեղծություն 13 հեշտ է հասկանալ, եթե նրանում խոսքը գնում է Երուսաղեմի աստվածանարգ ասորական նստվածք տալու մասին, ասորիների քաղաք մտնելու ձգտման - եկեղեցին իր աստվածների համար նվաճելու մասին: Նախկինում ասորական թագավոր Ֆելգաֆելասարը ցանկացավ անել նույնը (Բ Մաաց. 28:20, 21): Եսայեայ 14:13 բանաստեղծությունում դրա մասին ասված է այսպես՝ "Իսկ ասաց իր սրտում՝ կբարձրանամ երկինք" (եկեղեցու - տապանի խորհրդանիշ- Գ Թագ. 8:30, Բ Մաացորդ. 30:27, Սաղմոս 20:2, 6; 11:4; Եբրայեց 7:26) - կտեսնեմ աստվածների բազմությանը Սիոնի լեռանը (Սիոնի լեռան վրա կա եկեղեցի) հյուսիսային կողմից (Երուսաղեմում - Սաղմոս 48:1, 2):

Նահանջ 20՝ Հիսուսի գայթակղությունը

Մատթ. 4:1-11՝ "Այդ ժամանակ Յիսուսը կանգնեցվեց Յոզուս անապատում, գայթակղվելու համար հրեշից: Եվ, պաս պահելով քառասուն օր – քառասուն գիշեր, վերջ ի վերջո անոթիացավ: Եվ մոտեցավ նրան գայթակղիչը – ասաց՝ եթե Դու Աստծո Որդին ես, ասա, որ քարերը դառնան հաց: Նա նրան պատասխանեց՝ գրված է՝ "մարդը միայն հացով չի ապրում, ամենայն բառով, Աստծո շրթունքներից դուրս եկող": Զետո նրան վերցնում է սատանան սուրբ քաղաքը, – նրան դնում է եկեղեցու թ–երին, – ասում նրան՝ եթե Դու Աստծո Որդին ես, ընկիր ցած: Կամ գրված է՝ "Իր Յրեշտակներով պատգամում Քո մասին, – քեզ կտանեն ձեռքերի վրա, մինչ– չսայթաքես քարի մասին Քո ոտքով": Յիսուսն ասաց նրան՝ գրված է նա–՝ "մի գայթակղի քո Տեր Աստծուն": Նորից նրան վերցնում է հրեշը էլ ավելի բարձր լեռան վրա, – ցույց տալիս նրան աշխարհի ողջ թագավորությունը – նրանց փառքը – ասում նրան՝ այս բոլորը կտամ Քեզ, եթե սիրամարդ, ողջունես ինձ: Այդ ժամանակ Յիսուսը ասաց նրան՝ հեռացիր հնձանից, սատանա; Կամ գրված է՝ "Քո Տեր Աստծոն երկրպագիր, – միայն նրան ծառայիր": Այդ ժամանակ հրեշը նրան բաց թողեց; – այս Յրեշտակները մերձեցան – ծառայեցին նրան":

Գոյություն ունեցող կարծիք՝ Այս հատվածը ցույց է տալիս, որ էակը, որն անվանվում է "հրեշ", ենթարկեց Յիսուսին գայթակղության մեղք գործելու, առաջարկելով նրան կատարել որոշակի գործողություններ – մտցնելով նրան գայթակղիչ իրավիճակների մեջ:

Մեր մեկնաբանությունները

1. Յիսուսը եղել է "մեր նման, փորձված ամեն ինչում, բացի մեղքից" (Եբրայ. 4:15), – "յուրաքանչյուրը գայթակղվում է, հրապուրվում – սեփական հեշտանքի հույսերով գայթակղվում" (Յակոբ 1:14.: Մենք գայթակղվում ենք մեր սեփական հեշտանքի "հրեշով" կամ մեղավոր ցանկություններով, այնպես, ինչպես դրանով գայթակղվել էր – Յիսուսը: Բայց մենք չենք գայթակղվել հրեշով, որն անսպասելի կանգնեց մեր կողքին – վկայակոչում է մեզ մեղք գործել - մեղքը – գայթակղությունը դուրս են գալիս "ներսից, մարդկային սրտից" (Մարկ. 7:21):

2. Գայթակղությունը, ակնհայտ է, չի կարելի ընդունել տառացիորեն՝-

-Մատթ. 4:8 ասվում է, որ Յիսուսը եղել է բերված բավականին բարձր լեռան վրա, որպեսզի Նա տեսնի աշխարհի ողջ թագավորությունը - նրանց փառքը: Սակայն, չկա այդպիսի բարձր լեռ, որի վրայից հնարավոր լիներ տեսնել ողջ աշխարհը: Եվ միթե՞ հնարավոր էր Յիսուսին տեսնել ցանկացած ամենաբարձր լեռան վրայից ամբողջ աշխարհը, իմանալով, որ երկիրը իրենից ներկայացնում է գունդ: Երկրի վրա չկա այնպիսի տեղ, որտեղից հնարավոր է տեսնել միաժամանակ աշխարհի բոլոր մասերը:

Մատթ. 4 - Ղուկ. 4 գլուխների համեմատությունը ցույց է տալիս, որ գայթակղությունը նկարագրված է տանբեր հաջորդականությամբ: Յետո Մարկ. 1:13 ասվում է, որ Յիսուսը եղել է "անապատում քառասուն օր, գայթակղված սատանայով", այդ ժամանակ երբ Մատթ. 4:2,3 ասվում է, որ Նա, "պաս պահելով քառասուն օր - քառասուն գիշեր, վերջ ի վերջո անոթիացավ: Եվ մոտեցավ նրան գայթակղիչը... "Քանի որ Սուրբ Գիրքը չի կարող հակասել ինքն իրեն, ապա մենք կարող ենք եզրակացություն անել, որ այդ գայթակղությունները հաճախակի կրկնվել են: Ակնհայտ օրինակ է հանդիսանում քարերը գայթակղելով դարձնել հաց դեպքը: Լիովին հնարավոր է, որ գայթակղությունը տեղի է ունեցել Յիսուսի գիտակցությունում: Քանի որ Նա ունեցել է մեր բնույթը, ապա սննդի բացակայությունը երկար ժամանակ կարող է ազդել Նրա մտավոր - ֆիզիկականի վրա, - այսպիսով, Նա կարող է մտքով պարզ պատկերացնել իրեն այդպիսի բաներ: Երբ մարդ մնում է առանց սննդի, ապա դա կարող է առաջացնել նրա մոտ զառանցական վիճակ (Վ Թագ. 30:12): Յացի բուլկիների - քարերի միջ- նմանությունը հիշատակվում է Յիսուսի կողմից Մատթ. 7:9, - կասկած չկա, որ եր-ակայությունը հաճախ տեղի է ունենում Նրա տառապած գլխում, չնայած Նա միշտ արագ հեռու էր վանում Սուրբ Գրքի բառերով:

-Հավանաբար, Յիսուսը պատմել է Ավետարանի գրողներին իր գայթակղությունների մասին - նրա համար, որպեսզի վերարտադրի ապարաժի խորությունը Նա օգտագործել է այլաբանական մոտեցումը, որը մենք տեսնում ենք Մատթ. 4 - Ղուկ.4:

-Թվում է անհնարին, որպեսզի սատանան ուղեկցի Յիսուսին

անապատի միջով – Երուսաղեմի փողոցներով – հետո նրանք կանգնեցին միասին եկեղեցու թ-երին – այս բոլոր հետաքրքրասեր հրեաների արտաքին տեսքով: Իոսիֆը ոչինչ չասաց դրան նման իր թափառումների, ըստ եր-ույթին, որպեսզի չառաջացնի մտքերի մեծ գրգռում: Եթե Յիսուսի գայթակղումը տեղի է ունեցել մի քանի անգամ 40 օրվա ընթացքում, ինչպես նա- ժամանակի այդ շրջանի վերջում (իսկ դա տեղի է ունեցել, ծայրահեղ դեպքում, կրկնակի, ուշադրություն բ-եռելով նկարագրվող իրադարձությունների հաջորդականության անհամընկնելիության վրա), ապա անհասկանալի է, ինչպե՞ս էր Յիսուսը ժամանակ գտնում այդ բոլորը կատարել՝ գնալ մոտակա բարձր լեռը (իսկ դա, ըստ եր-ույթին, եղել է Իսրաելի հեռավոր հյուսիսի Գերմոն լեռը), բարձրանալ նրա գագաթը, նորից իջնել ներքե-, վերադառնալ անապատ – հետո այդ բոլորը կրկնել նորից: Նրա բոլոր գայթակղումները տեղի են ունեցել անապատում: Նա եղել է այնտեղ քառասուն օրվա ընթացքում, ամբողջ ժամանակ հրեշի գայթակղության տակ (նա անհետացավ միայն ամենավերջում - Մատթ. 4:11): Եթե Աստված ենթարկվում էր ամեն օր հրեշի կողմից գայթակղության – տեղի էին ունենում նրանք անապատում, ապա դրանից հետ-ում է, որ Յիսուսը չի կարող թողնել

անապատը, որպեսզի գա Երուսաղեմ կամ քայլի դեպի բարձր լեռը: Յետ-աբար, այս ամենը չէր կարող տեղի ունենալ տառացիորեն:

--Եթե հրեշը հանդիսանում է ֆիզիկական անձ, որը չունի հարգանք Աստծո հոսքի հանդեպ – հետաքրքրվում է միայն մարդկանց մոլորեցնելով գործելու մեղք, ապա ինչու այդ ժամանակ Յիսուսը մեջբերեց նրա խոսքը Սուրբ Գրքից, որպեսզի հաղթահարի նրան: Ուշադրություն դարձրեք, Յիսուսը մեջբերում է Աստվածաշունչը ամեն անգամ: Եթե Յիսուսի սրտում կային հրեշով մեղավոր մտքեր, ապա հասկանալի է, որ հիշեցնելով Իրեն Աստծո հոսքը, նա կարող է հաղթահարել այդ վատ ցանկությունը: Սաղմոս 119:11 շատ է համապատասխանում այստեղ, հնարավոր է, նա հատուկ կանխագուշակում է Զրիստոսի ապրումները անապատում՝ "Իմ սրտում ես թաքցնում եմ Զո բառը, որպեսզի մեղք չգործեմ քո առաջ":

Այս հոդվածի բացատրությունը՝

1. Այն բանից հետո, երբ Հիսուսը մկրտվեց Հովհաննեսի կողմից Իորդանայում, Նա ստացավ Աստծո Յոգու ուժը (Մատթ. 3:16): Հենց որ Հիսուսը դուրս եկավ ջրից Նա եղավ բարձրացած Յոգով անապատում գայթակղության համար: Գիտենալով Իր ընդունակությունը քարը հացի վերածելու, թռչել շենքից անվնաս - այլև, այս գայթակղությունները ըստ եր-ույթին, եղել են Նրա մտքերում: Եթե մարդ առաջարկում է այս ամենը, - Հիսուսը գիտեր, որ այդ մարդը մեղսագործ է, այդ ժամանակ Նրա համար հեշտ կլիներ տանել այդ գայթակղությունը, համեմատած այն գայթակղությունների հետ, որոնք դուրս են եկել Նրա գիտակցությունից:

2. Թագավորությունը Իր վրա վերցնելու գայթակղությունները կլինեին ավելի ուժեղ, եթե Նրանք դուրս գային հենց Հիսուսից: Եթե գաղափարները լինեին հագեցած Սուրբ Գրքով, մտքի այդպիսի չհավասարակշռված վիճակում, առաջացած սովածությամբ, հնարավոր կլինի հեշտությամբ ոչ ճիշտ մեկնաբանել Աստվածաշնչի հատվածները, որպեսզի արդարացվի այս իրավիճակից դուրս գալու առավել հեշտ ուղու ընտրությունը, որում Նա եղել է:

Երբ Եզեկելը կանգնեց բարձր լեռան վրա, ապա Նա տեսավ այնտեղից ինչպիսին կլինի Թագավորությունը (Եզեկ. 40:2), - Հովհաննեսը տեսավ "սուրբ Երուսաղեմը" "մեծ - բարձր լեռան վրայից" (Յայտ. 21:10), Հիսուսը տեսավ աշխարհի թագավորությունը այնպիսին, ինչպիսին Նրանք կլինեն ապագայում (Ղուկ. 4:5), այսինքն, երբ "աշխարհի թագավորությունը վերջնական տեսքի բերվեց մեր Տիրոջ Թագավորությամբ - Նրա Զրիստոսով" (Յայտ. 11:15): Հնարավոր է, որ այդ ժամանակ Նա մտածել է Մոիսեյի մասին, Նրա քառասնամյա անապատում թափառումների մասին, Նրա մասին, թե ինչպես է Նա Նայել Ավետյաց երկրին (թագավորությանը) Ն-ոյի լեռան վրայից: Դանիելը ընդգծում է (Դան. 4:17, 25, 32; 5:21), որ մարդկային թագավորության վրա

տիրապետում է Ամենաբարձրյալ Աստված - դնում Նրա վրա, որ ցանկանա": Հիսուսը գիտեր, որ միայն Աստված, - ոչ այլ ուրիշը կարող է տալ Նրան Թագավորություն: Դրա համար էլ, Նրա համար այլ-ս չէր լինի գայթակղություն, եթե մեղսագործ հրեշը

Նրան խոստանար Թագավորություն, կամ Նա իմանար, որ միայն Աստված ուժ ունի: Այդ նույն ժամանակ Հիսուսը գիտեր Աստծո բարի ցանկության մասին տալու Նրան Թագավորությունը: Բացառված չէ այն հնարավորությունը, որ այդպիսի առաջարկությունը դուրս է եկել "հրեշից", որը գտնվում էր Հիսուսի մեջ, այդ նույն ժամանակ անմիջապես վերցնելու թագավորությունը: Նա կարող էր մտածել այն մասին, որ Աստված տվել է Նրան իշխանություն իր ապագայի վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու (Յովհան. 5:26, 27), որ Նրա իշխանությանը կլինի տալ իր կյանքը – կրկին ընդունել Նրան (Յովհան. 10:18), չնայած, վերջ ի վերջո, ամբողջ իշխանությունը տրվեց Նրան միայն Նրա մահից – հարությունից հետո (Մատթ. 28:18):

3. Լավ իմանալով Սուրբ Գիրքը, Քրիստոսը կարող էր տեսնել իր – Իլիայի միջ- նմանությունը, որի էթնիկական հայացքները չդիմացան ստուգման քառասուն օր անապատում գտնվելուց հետո (Գ Թագ. 19:8) – Մոիսեյի կողմից, որը գրկվել էր երկրի ամբողջ ժառանգությունից անապատում քառասուն օր գտնվելու վերջում, դեմ առ դեմ հանդիպելով անհաջողություն կրելու իրական հնարավորությանը: Մոիսեյը – Իլիան տուժեցին իրենց մարդկային թուլությունից, – ոչ թե "հրեշ" կոչվող սուբյեկտից: Դա եղել է հենց այն մարդկային թուլությունը, որը անվանվել է սատանա կամ հակառակորդ, որը ենթարկել է Հիսուսին գայթակղության:

4. "Եվ ասաց Նրան հրեշը՝ եթե Դու Աստծո Որդին ես ..." (Ղուկ. 4:3): Ամենայն հավանականությամբ դա եղել է Քրիստոսի գիտակցությունում մշտական գայթակղություն հարցեր տալու իրո՞ք Նա եղել է Աստծո Որդին, կամ ինչպես մտածում էին մյուս բոլոր մարդիկ Նա եղել է Հովսեփի որդին (Ղուկ. 3:23; Յովհան. 6:42) կամ անօրինական ծնված (այդպես ենթադրվում է Յովհան. 9:29), – պաշտոնական եկեղեցական փաստաթղթերը Նրա մասին ասել են, որպես Հովսեփի որդու մասին (Մատթ. 1:1, 16; Ղուկ. 3:23): "Ինչպես մտածում էին" բառերը (Ղուկ. 3:23) նշանակում են "համարվում է ըստ օրենքի": Նա եղել է միակ մարդը երկրի վրա, որն ունեցել է մարդկային հայր: Փիլիպ, 2:8-ում արտահայտվում է այն ենթադրությունը, որ Հիսուսը սկսել է մտածել, որ Նա իրոք այնպիսի մարդ է, ինչպես – մենք, –, որ իր մասին մտածելը որպես Աստծո Որդու կամ էլ չհասկանալ իր սեփական բնույթը, դա գայթակղություն է:

5. Գայթակղությունը հսկվել է Աստծո կողմից Քրիստոսի հոգ-որ աճի նպատակով: Հիսուսի կողմից մեջբերված հատվածները իրեն ամրապնդելու համար իր մեղավոր ցանկություններին հակառակ ("իրեշի") , եղել են Երկ. Օրինաց բաժնից, որը խոսում է հրեաների

անապատում գտնվելու մասին: Հիսուսը պարզ տեսնում էր իր դիրքը – նրանց միջ- նմանությունը`-

Երկ. Օրինաց. գլուխ 8.
բանաստեղծություն 2

Մատթ. 4/Ղուկ. 4

"Տարավ քեզ Տերը, քո Աստված, անապատով, արդեն քառասուն տարի, որ- այնտեղ պեսզի հնազանդեցնի քեզ, որպեսզի - գիշեր": Հիսուս- փորձի քեզ – իմանա, որ քո սրտում, է գայթակղուկ պահե՞ս արդյոք Նրա պատվիրանը, հաղթահարել է նրանց կամ ոչ": մեջբերումներով, ո- սրտում

"Հիսուսը կանգնեցվել է անապատում" – եղել է "քառասուն օր սը ենթարկվել թյանը: Նա Սուրբ Գրքի թունք եղել են Նրա (Սաղմոս 119:11) :

բանաստեղծություն 3

"Նա հնազանդեցրել է քեզ, տանջել սովածացավ":
Է քաղցով, - սնել է քեզ սպիտակա- Հիսուսն ան- ձավարով... որպեսզի քեզ ցույց տա, սպիտակաձավարը որ միայն հացով չէ մարդն ապրում, որով Նա բայց ամեն (բառով) Տիրոջ շրթունք- անապատում: Հիսուսը ներից դուրս եկածով":

"Ի վերջո (Հիսուսը) Յովհան. 6 գլխում է վանում Է Աստվածային Բառը, ապրել է ճանաչեց, որ հոգեպես Նա ապ-

րել է Աստծո Բառով:Նա

պատաս-

խանեց՝Միայն հացով

չէ մարդն

ապրում, բայց ամեն

բառով,

Աստծո շրթունքներից

դուրս

եկող՝:

բանաստեղծություն 5

Ըստ եր-ույթին, Զիտուը կաս-

"Եվ իմացիր քո սրտում, որ Տերը,

կածանքի է ենթարկում

Իր ապ-

րումները: Աստված

քո Աստված, սովորեցնում է քեզ,

պատժում է

ինչպես մարդը սովորեցնում է իր

Իր Որդի Զիտուսին (Բ

Թագ. 7:14,

որդուն:

Սաղմ. 89:32):

Այդպես Զիտուը ցույց տվեց մեզ ինչպես պետք է կարդալ – հասկանալ Բառը: Նա իրեն պատկերացնում է հրեաների դիրքում, երբ նրանք եղել են անապատում,–, դրա համար էլ, արել է այն, ինչ Նա իմացել է նրանց այնտեղ թափառումների փորձից անապատում Իրենց փորձությունների համար:

Նահանջ 21՝ Պատերազմ երկնքում

Յայտ. 12:7-9՝ "Եվ երկնքում տեղի ունեցավ պատերազմ՝ Միքաելը – նրա Զրեշտակները կռվել են վիշապի դեմ, – վիշապը – նրա հրեշտակները կռվել են նրանց դեմ, բայց չեն կանգնել, – նրանց համար արդեն տեղ չի գտնվել երկնքում: Եվ տապալվել է մեծ վիշապը, հևադարյան օձը, որն

անվանվել է հրեշ – սատանա, որոնք գայթակղել են ամբողջ աշխարհը, տապալել են գետին, – նրա հրեշտակները տապալվել են նրանց հետ":

Գոյություն ունեցող կարծիք՝

Սա ամենահայտնի հատվածներից մեկն է, որն օգտագործվել է հիմնավորելու երկնքում Զրեշտակների միջ- ապստամբության միտքը, որի արդյունքում հրեշը – նրա հրեշտակները, իբր թե,

եղել են վտարված երկիր, որտեղ նրանք օձի տեսքով սկսել են առաջացնել աղքատություն – մեղք երկրի վրա:

Մեր մեկնաբանությունները

1. Ամեն ինչ, ինչ մենք իմացանք այս գլխում պետք է օգտագործվի այդ հատվածի քննարկման համար: Մենք ասացինք, որ Զրեշտակները չեն կարող մեղք գործել, – որ երկնքում չի կարող լինել ապստամբություն: Այսպիսով, այդ հատվածը, իսկ նա – միակը իր տոհմում, պետք է հասկացվի այնպես, որպեսզի չլինի միտք մեղսագործ հրեշտակների գոյության մասին կամ նրա մասին, որ նրանք ստիպում են մարդկանց մեղք գործել, կամ, ինչպես մենք գիտենք, մեղքը դուրս է գալիս հենց մեր ներսից, – ոչ թե մեզանից դուրս (Մարկ. 7:20-23):

2. Եթե խոսենք երկնքից օձի վտարման մասին, ապա նշանակում է թույլատրել միտքը նրա այնտեղ գտնվելու մասին մինչ– նրա վտարման պահը: Բայց իրական օձը եղել է ստեղծված Էդեմում Աստծո կողմից երկրի փոշուց (Ծննդ. 1:24-25): Զիմք չկա մտածելու, որ հրեշը հեռացել է երկնքից – մտել երկիր:

3. Ուշադրություն դարձրեք, այստեղ չի հիշատակվում նրա մասին, որ Զրեշտակները մեղք չեն գործել կամ ապստամբել են Աստծո դեմ, խոսքը գնում է միայն երկնքում պատերազմի մասին:

4. Ողբերգական իրադարձությունից հետո, նկարագրված 7-9 բանաստեղծություններում, բանաստեղծություն 10 խոսվում է հետ–յալի մասին՝ "Եվ ես լսեցի բարձր ձայն, երկնքում խոսացող՝ այժմ վրա է հասել փրկությունը – ուժը – թագավորությունը մեր Աստծո – Նրա Զրիստոսի իշխանությունը, որովհետ– տապալվել է զրպարտիչը մեր եղբայրների, զրպարտելով նրանց օր ու գիշեր մեր Աստծո առաջ": Եթե այն ամենը, ինչ ասված է բանաստեղծություն 7-9, տեղի է ունեցել աշխարհի ստեղծման սկզբում, մինչ– Ադամի – Եվայի ի հայտ գալը, ապա ինչպե՞ս կարելի է ասել, որ սատանայի տապալումից հետո եկավ Աստծո փրկությունը – թագավորությունը: Ադամի կողմից կատարված մեղքից հետո, մարդկությունը սկսեց իր ստրկության, մեղքի – անհաջողության տխուր պատմությունը – վիճակ, որը դժվարությամբ կարելի է անվանել որպես Աստծո "փրկություն" – թագավորություն: Ասվում է, որ հրեշը տապալվել է երկրի վրա – դրա հետ–անքով էլ երկնքում եղել է խնդություն: Ինչու պետք է լինի խնդություն, եթե նրա

գալուստը երկրի վրա եղել է մարդու համար մեղքի - աղքատության սկիզբը: Եթե տապալումը երկնքից երկրի վրա հասկանանք ավելի շատ պատկերավոր, քան թե տառացիորեն, որպես իշխանության կորուստը նարկայացնող (ինչպես Եսայ. 14:12, Երեմեայ 51:53, Ողբ 2:1, Մատթ. 11:23), ապա դրանում կլինի ավելի շատ իմաստ: Եթե այս ամենը տեղի է ունեցել մինչ-Ադամի ի հայտ գալը, կամ, ծայրահեղ դեպքում, մինչ- նրա մեղանչումը, ապա ինչպե՞ս կարող է հրեշը հետ-ել "մեր եղբայրներին", եթե նրանք նույնիսկ գոյություն չեն ունեցել:

5.Չկա ոչ մի ցուցում այն բանի, որ այս ամենը տեղի է ունեցել Էդեմի այգում: Կար-որ դիտողություն է արվել Յայտ. 1:1 - 4:1, որ Հայտնությունը դա մարգարեություն է "ինչին է պատկանում լինել շուտով": Դրա համար էլ, դա նկարագրումը չէ նրա, որ տեղի է ունեցել Էդեմում, բայց կանխագուշակությունը նրա մասին, ինչ տեղի է ունեցել ինչ-որ ժամանակ առաջին դարից հետո, երբ Հայտնությունը եղել է տրված Հիսուսի կողմից: Եվ նա, ով իրական հարգանքով է վերաբերվում Աստծո Բառին, տեսնում է, որ արդեն դա հերքում է բոլոր փորձերը Յայտ. 12 բանաստեղծությունը հանձնել Էդեմյան դատին: Հետ-ում է տալ հարցին պատասխան, ինչու նմանությունը հրեշի - նրա, ինչ տեղի է ունեցել Էդեմյան այգում տրված է Աստվածաշնչի վերջում, մինչ- նրա մերկացումը:

6."Եղել է մեծ վիշապ, հնադարյան օձ" (Յայտ. 12:9): Վիշապը եղել է "յոթ գլխանի - տաս եղջյուրանի" (հոդված 3), դրա համար էլ նա չի եղել օձ տառացիորեն: Այն, որ նա անվանվում է որպես "հնադարյան օձ" ցույց է տալիս նրա բնութագրի նմանությունը Էդեմի բնութագրի հետ, այն իմաստով, որ նա եղել է խաբեբա: Այդ նույն բառերը "մահվան խայթոց - մեղք" (Ա Կորնթ. 15:56) չեն նշանակում տառացիորեն, որ մահը - դա օձն է: Իհարկե, մահն ունի ընդհանուր բնութագիր օձի հետ մեղքի հետ իր կապի միջոցով:

7.Երբ հրեշը տապալվեց երկրի վրա, նա եղել է "ուժեղ կատաղած, իմանալով, որ իրեն քիչ ժամանակ է մնացել" (հոդված 12): Եթե հրեշը տապալված լիներ Էդեմում, ապա նա հնարավորություն կունենար տանջել մարդկանց իր երկրորդ կյանքի ընթացքում, - դժվար թե նա ունենար "ոչ շատ ժամանակ", որպեսզի առաջացներ աղքատություն երկրի վրա:

8. Ինչպե՞ս կարող էր հրեշը գայթակղել "ամբողջ աշխարհը" (հող.9) մինչ- այն պահը, երբ նրան վտարեցին երկնքից, եթե մինչ- Ադամի ի հայտ գալը աշխարհում ոչ ոք չի եղել:

9. Բանաստեղծություն 9 ասված է՝ "Նրա (վիշապի) պոչը հրապուրեց երկնքից աստղերի երրորդ մասին - տապալեց նրանց գետնին": Եթե այդ բառերը լուրջ ընդունենք, իսկ ըստ համընդհանուր կարծիքի Յայտ. 9-ում

բոլորը պետք է ընկալել տառացիորեն, ապա հրեշի իրական չափերը չեն ենթարկվում եր-ակայության - ամբողջ աշխարհի երրորդ մասը (կամ, ծայրահեղ դեպքում, արեգակնային համակարգի) կարող է տեղավորվել նրա պոչի վրա: Երկիր մոլորակի վրա չի գտնվել տեղ, որպեսզի տեղավորի իր վրա այնպիսի վիթխարիտափակ էակ: Արեգակյանի համակարգի աստղերի մեծամասնությունը իր մեծությամբ մեծ են, քան մեր Երկիրը, ինչպես կարող է նրանց երրորդ մասը իջնել երկրի վրա: Եվ մտածեք միայն, այս բոլորը տեղի է ունեցել կամ տեղի կունենա մ.թ. առաջին դարից հետո, երբ կտրվի այդ ավետումը:

10. Այս ամենի վրա ուշադրություն դարձնելով, ինչպես նա- շատ ուրիշներ ասված Յայտ. 12 գլխում (- ամբողջ մարգարեությունում), հասկանալի է դառնում, որ նկարագրված իրադարձությունները չեն կարող կատարվել բառի տառացի իմաստով: Չարմանալի չէ, դրա համար էլ, որ Յայտ. հենց սկզբում խոսվում է, որ այդ գրվածքը պետք է ընկալել որպես նշանակված, այսինքն, այն շարադրված է նշանների կամ խորհրդանշանների լեզվով (Յայտ. 1:1): Միայն թե գլուխ 12-ում ասվածը **պռեղվոռյ**, բանաստեղծություն 12:1- ում նկարագրվում է վերջին իրադարձությունը որպես (մեծ գիտելիք):

11. Երկրի վրա Յրեշի գործողությունների նկարագրությունում չկա այն բանի ցուցումը, որ նա դրդում է մարդկանց մեղք գործելու: Բանաստեղծություն 12-16 ասված է, որ անմիջապես, հենց որ հրեշը իջավ երկրի վրա, նա կրեց անհաջողության գարշելի գործերի անցկացնելու իր փորձերում:

12. Յատվածի բովոնդակության ընկալման կար-որ հարցերից մեկը երկնքում պատերազմի ճշտության մասին հարցն է - չի օգտագործվում արդյոք այստեղ բառը "երկինք" այլաբանական

իմաստով: Նախկինում մենք բացատրել ենք, որ "երկինք" բառը կարող է պատկերավոր վերարտադրել իշխանության գտնվելու տեղը: Հայտնությունը - խորհրդանշական գիրք է, - մենք գտնում ենք, որ այդպիսի տեսանկյունով - պետք է դիտենք տվյալ հարցին:

Կինը, նկարագրվող որպես "ար-ով զգեստավորված; նրա ոտքերիտակ լուսինը, - նրա գլխին տասներկու աստղերով" (հոդ. 1): Այս բոլոր երկնային մարմինները, ինչպես նա- կինը, բարձրացած, ըստ եր-ույթին, երկինք, չեն կարող լինել տառացիորեն: Նա չի կարող, համենայն դեպս, լինել հազնված ար-ով կամ ունենալ աստղեր, որանցից յուրաքանչյուրը Երկրի չափերով, իր գլխին: Մյուս նշանը ի հայտ է գալիս երկնքում - կարմիր վիշապ (հոդ. 3): Սովորաբար երկինքն այստեղ ընկալվում է որպես ռեալ, բայց ինչու՞ դա պետք է լինի այդպես, եթե այդ նույն երկինքը, որի մասին ասված է նախկինում (հոդ. 1), ընկալվում է, ամենայն հավանականությամբ, որպես պատկերավոր: Հոդված 4-ում խոսվում է, որ վիշապը "հրապուրեց երկնքից աստղերի երրորդ մասին - պսակադրեց նրանց երկիր վրա": Մենք արդեն ասացինք, որ աստղերի - Երկրի իրական չափերի պատճառով, դա չի կարող վերաբերել ռեալ աստղերին - երկնքին: Աստծո թագավորությունը պետք է հաստատվի երկրի վրա (Դան. 2:44; Մատթ. 5:5), որը հնարավոր չէ անել, եթե երկիրը կքանդվի նրա վրա ընկնող վիթխարի աստղերով:

Կինը "երկնքում" ծնեց երեխա, որը "հրապուրված է եղել Աստծոն - Նրա աթոռին" (հոդված 5): Աստծո աթոռը գտնվում է երկնքում: Եթե կինը արդեն եղել է երկնքում, ապա ինչու՞ այդ ժամանակ նրա երեխան պետք է լինի "հրապուրված" երկնքով: Ըստ եր-ույթին, նա երկրի վրա ինչ-որ բանի խորհրդանշանն է, չնայած եղել է - "երկնքում" անուղղակի իմաստով: Հետո նա "փախավ անապատ" (հոդված 6): Եթե նա եղել է պատկերավոր երկնքում, ապա - անապատը այդ ժամանակ պետք է գտնվի երկնքում: Կլինի առավոլ նպատակաուղղված ներկայացնելու մեզ, որ կինը երկնքում ինչ-որ խորհրդանշական տեղում, իսկ հետո նա իջավ երկիր վրա, ինչ-որ մի տեղ անապատում տառացիորեն կամ սիմվոլիկ նշանակությամբ:

Հետո մենք անցնում ենք բանաստեղծություն 7 "Եվ տեղի ունեցավ երկնքում պատերազմ": Զանի որ բոլոր մյուս

առաքումները երկինք Յայտ. 12 ունեն սիմվոլիկ նշանակություն, այն, հետ-աբար, - պատերազմը եղել է պատկերավոր երկնքում: Եվ դա իսկապես պետք է լինի այդպես, որովհետ- իրական երկնքում չի կարող լինել ապստամբություն կամ մեղք (Մատթ. 6:10; Սաղմոս 5:4, 5; Ամբակ. 1:13):

Այս տեղերի գրողը երբեմն առաջարկում է նրան, որ հավատում է հրեշի մասին օրթոդոքսալ գաղափարին, հետ-յալ հարցը՝ "Կարո՞ղ եք Դուք բերել ինձ հակիրճ հաղորդում հրեշի մասին, աստվածաշնչային հատվածների Ձեր իրտերպրետացիային համապատասխան: Պատասխանները լինում են բացառապես տարբեր: Օրթոդոքսալ ուսմունքին համապատասխան, պատասխանը պետք է տարատեսակվի, մոտավորապես այսպես՝

ա) Հրեշը եղել է Հրեշտակ երկնքում: Նա եղել է վտարված Էդեմի այգի: Նա եղել է տապալված երկրի վրա Ծննդոց 1 գլխում:

բ)Թվում է, նա իջել է երկրի վրա - ամուսնացել գլուխ 6:

գ)Ասում են, որ Իովի ժամանակներում նա կարող էր գտնվել ինչպես Երկնքում, այնպես էլ երկրի վրա:

դ) Եսայ 14 գրելու ժամանակ, նա արդեն եղել էր վտարված Երկնքից երկիր:

ե)Չաք. 3 գլխում նա կրկին եղել է Երկնքում:

զ)Մատթ. 4 գլխում նա նորից երկրի վրա է: Նա եղել է "տապալված" Հիսուսի մահացած ժամանակ, "այդ աշխարհի իշխանի" մասին

տարածված կարծիքին համապատասխան, որը "տապալվեց" այդ ժամանակ:

է)Կա մարգարեություն հրեշի տապալման մասին Յայտ. 12 գլխում:

Վերը ասածից հետ-ում է, որ մարդկանց պատկերացումներին համապատասխան հրեշի վտարումը Երկնքից իր մեղքերի համար չի համապատասխանում իրականությանը,

ուշադրությունը բ-եռելով, որ նրա մասին խոսվում է որպես դեռ Երկնքում գտնվող նրա տապալման յուրաքանչյուր դեպքից հետո:

Կար-որ է հիշել, որ ինչպես "Երկինքը" այնպես - հրեշը նկարագրվում է փոխաբերական իմաստով:

Այս հոդվածի բացատրությունը`

1.Այս գլխի մանրամասն ծարադրման փորձը դուրս է գալիս ներկա նոթերի սահմաններից: Այս բանաստեղծությունների ամբողջ բացատրությունը պահանջում է Հայտնության ամբողջ գրքի հասկացում:

2.Խորհրդանշական երկնքում ընդհարումը, այսինքն, իշխանության գտնվելու տեղում, եղել է տիրապետող երկու խմբերի միջ-, յուրաքանչյուրը իր հետնորդներով կամ Հրեշտակներով: Հիշեցեք, որ մենք ցույց տվեցինք, որ հրեշը - սատանան հաճախ զուգորդվում են հռոմեական - հրեական համակարգերի հետ:

3.Այն որ հրեշը - վիշապը իրենից ներկայացնում է քաղաքական իշխանության ինչ-որ ձ- հետապնդվում է նրա համար, որ նա ունի նրա գլխի վրա յոթ ադամանդե թագ (հոդված 3): Յայտ. 17:9, 10 բանաստեղծությունները նույնպես խոսում են վիշապի մասին այսպես` "Այստող է միտքը, որն ունի իմաստություն", այսինքն, մի փորձեք ընդունել այդ հրեշը կենդանի էակի փոխարեն: "Յոթ գլխի եությունը յոթ լեռ է... - յոթ թագավոր": Այդ թագավորներից մեկը, թագավորելով "ոչ երկար ժամանակ", ըստ եր-ույթին, զուգորդվում է հրեշի-վիշապի հետ, որին "քիչ ժամանակ է մնում" Յայտ. 12:12-ում:

Գլուխ 6՝ Հարցեր

1. Ո՞վ է վերջին հաշվով պատասխանում մեր խնդիրներին – անհաջողության համար՝
 - ա) Աստված
 - բ) Դեպք
 - գ) Մեղսագործ էակներ սատանա անվանումով
 - դ) Մեղսագործ էակներ չար ոգիներ (կուռքեր) անվանումով
2. Ո՞վ է պատասխանում մեղք գործելու մեր հրապուրանքի համար՝
 - ա) Մեր սեփական մարդկային բնույթը
 - բ) Աստված
 - գ) Մեղսագործ հոգիներ
 - դ) Մեղսագործ էակ սատանա անվանումով
3. Ի՞նչ է նշանակում "հրեշը" որպես բառ՝
 - ա) Մեղք
 - բ) Օձ
 - գ) Կեղծ մեղադրող (զրպարտիչ) թշնամի
 - դ) Լյուցիֆեր
4. Ինչ է նշանակում "սատանան" որպես բառ՝
 - ա) Մեղսագործ
 - բ) Հակառակորդ
 - գ) Գազան
 - դ) Չար ոգիների (կուռքերի) թագավոր
5. Կարո՞ղ է արդյոք "սատանա" բառը վերաբերվել լկավ մարդկանց:
6. Ինչի՞ն են վերաբերվել "սատանա" – "հրեշ" բառերը փոխաբերական իմաստով:
7. Ինչպե՞ս պետք է մենք հասկանանք "չար ոգիներ" ("կուռքեր") բառը, որոնց մասին խոսվում է Նոր Կտակարանում:
 - ա) Մեղսագործ Հրեշտակներ
 - բ) Հիվանդություն
 - գ) Հիվանդության նշանակման համար իր ժամանակի լեզուն, որոնք ըստ մարդկանց կարծիքի առաջացել են չար ոգիներով (կուռքերով)
 - դ) Հոգիներ

8.Ի՞նչ եք Դուք հասկանում "օձ" Էդեմի այգում բառի տակ:

Մաս 2:

*„Հիսուս Քրիստոսի անվան
մասին էր.... ավետարանում,
(Գործք Առաքելոց 8:12)*

Գլուխ 7

Հիսուսի ծագումը

**7.1 FUN KRAKAEANIYM :EUSRISU
MAEGAEIYMW**

Veeied dasiym bazareqvz3 uncovs maedkanz
 Asrqa[a.ekiyj8an gie[w wnkaq Fusiysu qea4 Vqa8un3
 Abefamun 6 Daqudun Asr[i rqa[7isriymnveiy m asqiy m h
 Fusiysu masun uncovs neanz fa0iedip4 Amvn uncw Fun
 Krakaeaniym qka8iy m 6 maegaeiy m h :eusrisu masun4
 Miqsvsu]jevn;nveiy m3 ieiq ovr; h aoevl Useavlw3 dv9 :eusrisu
 /amanakw che vkvl4 _Kaninw mvx famae na7atanaoaef h
 dvou :eusris ube aedaeanan; faqar;iq| \Gal3 3:24\ Xarkun
 xifabveqiy m h a9anz.mvp;u ga9w \VI;3 12:3-6\3 iew
 nveka8azniym h :eusrisu xifw3 _a8s h Asr[i Ga9w3 lew Ue
 qea h qvezniym a,7aefu.mvp;w| \Fiq3 1:29, 1Kie35:7\
 Oafan0qiy m ve xifabveqip kvndaniy anmvputj8iynw3 iew
 aoaziyyim ve Fusiysu fi8akaoiyj8iynw =\VI;3 12:5,
 Ovre31:19\:

Fun Krakaeanu legveiy m 6 maegaeviyj8iynnveiy m asqiy m h
 jv uncousun ouru lunu Galiysrww4 Ziyzadeqiy m 6 wndg[iym
 vn jv unxovs h mafanaliy4 Fuiydakannvew fea/aeqiy m vn
 >ekucu galiy umaruz3nean; aniy,adue vn a8d
 maegaeviyj8iynnveun3 iein; ziyzadeqiy m vn a8srvp-

Fun Krakaeanu maegaeviyj8iynw	Gie[iym :eusrisiym
_Asrqa[um3 Asrqa[um3~ Unciy un' jipvzue+ \Veg3 22:1\:	A8dousun hun Fussiysu 7is;vew 7acu qea \Maj327:46\:
_Un' rvsnipw oa7aeakiym hun un'3 gliy7nvw jv;iym3Nea fiy8sw Asr[i qea he3- jip axaru3 jip .eku nean3 vjv Na anfeatv,r h \ Veg321:8-9\:	Useafvlw aefamaevz 6 [u]apvz nea qea \Piyk3 23:35,8:53\, maedu; jv;iym hun gliy7nvw \Maj4 27:39\, 6 asiym hun ie na 7acqvz \ Maj327:43\:
Lvxiys koaq kikiedus333	:eusrisw 7acu qea [a9aq he

nean; 7izvzun Um 'v9;vew 6 ir;vew \Veg321:16,17\:	\Fiq319 28\: 'v9;veu 6 ir;veu 7aciymw 1uxuka kan ra9aoan; he4 kan ra9aoan; he4
Um fagiysrnvew ba/aniym vn ueae mu06 \Veg321:19\: Nkaru a9v;3 ie Veg321:23 qveabveqiy m h Fusiysun V.e3 2:12 mv04	A8d nkaeageqiy m h Msj3 27:35 A8d mv0bveiy m h Fiq32.17:
_Iyeu, da9a um vpba8enveu famae 6 mies iedynveu famae3 Ube 7andw iyriym h un'lh \Veg368:9,10\:	A8d laq h nkaeageiy m :eusrisu]raeanalw ue fiyda 8akan famaxgakannveuz 6 ue sv.akan wnrnu;uz \ Fiq3 7:3-5,Maj347:49\: A8d mv0bveiy m h Fiq32.17:
Vq rqvz lvpu sniynd 6 [a9aqs fagvzevz ;aza7iq \Veg368:22\: A8d maegaeiy m h :eusrisu mafw 6 faeiyj8iynw3 amvn veg aoazyziym h azd4 Bvevn; vekiy]eunak@	A8d oarafvz :eusrisu fvr 7axqa[/amanak \Maj3\ 27:34\: :eusrisw3 Asr[i ga9w3 liye he daru a9a0\Maj27:12,14\:
_Ga9w ue maxw kreipu a9a0 liye he3 Na cu baziym ue ,iyejvew)\Fiq357:7\ _Nean n,anakqa[he ti7 dagap3 Na japqa[he mir faeiysru)\Us3 53:9\:	Vekiy aqaxak he 7acqa[nea fvr \Maj327:38\: Na japqa[he faeiysr maediy gvevxmaniym \Maj327:57- 60\:
<p>Xaemanalu h3 Nie Krakaeaniym fu,qiy m h3 ie Fun Krakaeanu_]evn;w 6 maegaennvew] :eusrisu faskanaliy fum;n h \Gie[326:22;28:23; F9im31:2,3; 16:25,26\Fusiysw un;n asiym h3 vjv nvn; cfaskananj _Miqsvsun 6 Fun Krakaeanw]- mvm; uevn cvn; faskana\Piyk316:31; Fiq35:46, 43\:</p>	
<p>Miqsvsu]evn;nvev 6 maegaenveu maegaeiy mw :eusrisu masun xu n,anakiym3ie na gi8iyj8iy h iynvzvl munc6 [nqvlw4</p>	

1uxukakan a9a0nagi8iyj8an s7al di;reunan dae'niym h anmur ,ar 7isran;nvew4 Na Vqa8u3 Abefamu 6 Daqudu sveiyndn h4 Vjv na gi8iyj8iyn iynvnae deanuz a9a0@ Asrqa[s7al klunve3 7isranaliq >ekuc4

Daqudun rqa[7isriymw :eusrisu masun aoaziyyim h 3 ie a8d /amanak na dv9 xkae4 _Vs ;vxanuz fvri ;i svemw kjipnvm333 Vs klunvm nea Fa8ew 6 na klunu Um iedun|\2Ae;37:12,14\;ly,adeiyj8iyn dae'ev; /amanakun-aoaga h4 Asrqa[iyxiym he Fa8e lunve3 fvr6aovs ledun dv9 xkae4 Na ovr; h lunve Daqudu 1uxukakan sveiyndw4_Asrqa[vedqiy h Daqudun333 ;i svemuz [nqa[w gafun ;i knsru|\Veg3132:1\:

Sipiminw a9a0unn he u karae a8d vedman3 ba8z na aedvn [nqa[he \2Ae;35:14\, Daqudu 1uxukakan iedu kiynvna 6 klunu na Asr[iy iedun- a8d qveabveqiy h :eusrisun\PIYK31:31-33\:_Vq t,maeur .i7aeunip Daqudun|->ekuc \Uevm323:5\:

Aoaga /amanakiq geqa[vn 6 muiys maegae;nvew :eusrisu masun _Vs kkvervm maegae nman Miqsvsun| \Vek318:8\ asqiy h Gie[33:22,23,Fusiysun ieovs _Meagae|4 Vq [nqa[ledun3 aniyw Fumaniyul nea\ Uss37:14\: Da :eusrisu [nndman aoaziyyimn h \Mae3 1:23\:

7.2 :EUSRISU {NIYNDW MAEUAM ASRQA{UNUZ

:eusrisun fu,aznvlw cu n,anakiym3 ie na kae 1uxukakan a9a04 Veiediyj8an s7al di;reuna8un faqaripnvev vxeakazniym vn3 ie vekn;iym kae vev; an' 6 mvkw anfvrazaq3 dae'aq svem Maeuanu aegandiy3 jipnaliq iekiysun vekn;u qea4 Rvsniym vn; Siyeb Ge;iym3 ie amvn mu gi8iyj8iynw3 Asrqa[a8unw 6s3 maemna8un h4 Mvn; fea/aeqvzun; mr;uz3 ie :eusrisw gi8iyj8iyn iynve 6 u0vl h vekn;uz Maeuam aegandw4 A8d baed jviliguan fv9iy h Siyeb Gue;w

iysimnasuevliy4 :eusrisu a9a0aziymw cu jiy8l ralu fa,qvl3ie
na 1uxukaovs u0vl h vekn;uz 6 mrvl Maeuamu mv04 Dea
aoazyzman bazaka8iyj8iynw veiediyj8anw faqarazipnveu
iysman raoaliymn h4

Gabeuvl fev,rakw liye bvez3 ie _ diy ouru xaqak
iynvna 6 aniyw dnvs Fusiys4 Na Asr[i ledun ouru
lunu 6 ouru jagaqieu ambip0 a,7æfiym Daqudu
gafun| \Piyk31:31-35\:

Keknaku wndg[qa[h3 ie :eusrisw ue [niyndiq Asr[i ledun h3
Asr[i ledun cche kaeip gi8iyj8iyn iynvna munx [nqvlw4 Vq
nieuz]gragie[qiym h aoaka /amanakw-_na klunu qvf]4 Vjv
Fusiysw 1uxukaovs gi8iyj8iyn iynvnae munc Maeuamun
fev,raku liye bvevlw3 na aedvn ouru qvf lunve4 :eusrisw
Daqudu _ sveiyndn| he \BAZ322:16\,fiynakan _genos|
n,anakiym h3 ie Fusiysw _sveqvl| h Daquduz4

FUSIYSU SVEIYMW

A9anz rpamaediy fvr kvnakzvliq3 fpuzaq Fusiysiq Siyeb
Figiq \Asr[i ,nciq 6 iy/iq\4 A8sousiq3 Fiqsv.w Fusiysu uskakan
fa8ew che\ rvs das 2\; Fusiysw Asr[i ledun he3 ba8z ic Siyeb
Figiy4 Asrqa[iypaekiym h Siyeb Figiyn Maeuamu mir3 a8d
oarta9iq _[nqipw anqanqiym h Asr[i ledun|\Piyk31:35\: A9anz
iypaekqa[Maeuamu msr Siyeb Figiy3 Asr[i ledun che [nqu4
A8n3 ie Fusiysw Maeuamu aeganduz he \Piyk31:31\
aoazyziym h3 ie na 1uxukaovs ciynve gi8iyj8iyn munc a8d
/amanak3 Vjv mx mur; h a9a0aniym3 na mve mv0 h luniym4
A8dovs 6 Fusiysw Maeuamu mv0 he3 oriyp sveqvz3 uncovs
maedka8un an'4 _Bublua8u| amvnafa8rnu vegw \Fiq33:16\
asiymh3 ie Fusiysw Asr[i _Mua[un ledun| he3 Maedu;
kaediym 6 cvn faskaniym dea n,anakiy8iynw4 Fusiysw Asr[i _
ssrvp[a[n] he3 uncovs 6 Adamw4 A8d bazareqm h Asr[i 6
:eusrisu famareiymw-_Asrqa[w :eusrisiym he3 fa,rvzevz
Uevniq a,7æfw \2Kie35:19\::eusrisun _srvp[vz| Asrqa[3 na
kaquz che srvp[qv4

VI;iym 49:5,6 maegaeqiyim h :eusrisw ieovs a,7aefu liy8s 6
a8d karaeqiyim h fvraga8iyim \Fiq38:12\ : A8d nkaeageqiyimh
ieovs mra[miyn;3 ie _ Asrqa[srvp[vz a,7aefw3 ie lunvm Nea
[a9an|4 A8sousiq3 :eusrisw _ srvp[qvz| Maeuamu aegandiyim
Siyeb Figiy iy/iq4 Maeuamu aegandw :eusrisu 1uxukakan
a9a0aqa8en he4

Das 7:1 rvsniym vn;3 ie Veg 22 ka maegaeiyj8iyin :eusrisu
mra[miyn; masun 7acu qea4 _ Asrqa[u fa8r bvez un' 333 :i
qea vm jipqa[mies aeganduz diyas4 DiyulAsrqa[n vs um|
\Veg3 21:10,11\ : Mafanaliq3 :eusrisw qveada9niym h ue
srvp[manw- ue mie Maeuamu aegandw3 iervp ie a9a0azvl he
Asr[i fxieiyj8amb4 Aqvraeaniym Maeuamw nkaeageqiyim h
ieovs _ma8e| :eusrisu 6 deaniq ;a8;a8iyim gapa.aew3 ie na
gi8iyj8iyin iynve munc [nqvlw4 Maeuamw siqieakan maed
he3 [nqa[maedkkanzuz4 A8d aoaziyzqiyim h neaniq3 ie na
iynve ;iy8e3 iew [nndabvez Fiqfanvs Mkeruxun3 siqieakan
maediy4 \ Piyk31:36\ :

Kajiluk-f9imvakan gapa.aew3 ie Maeuamw siqieakan maed
che3 n,anakiym h3 ie :eusrisw muangamuz che kaeip lunve
_maedka8un iedu| 6 _Asr[i iedu|4 Nie Krakaeamiym fata7 h
Na a8dovs anqanqiyim4 Na _maedka8un iedu| he3 ieifvr6 na
iynve maedka8un ma8e3 6 _ Asr[i iedu| he3 ieiqfvr6 Asr[iy
Siyeb Fidiyz he sveqvl \ Piyk31:35\,Asrqa[w nea Fa8en h4
A8d aoaziyziym h3 ie Maeuamw fasaeak kun he4

_Iq h [nqvl ma; iye ic ma; iyeuz+ Ic mvkw333 Unc h maedw3 ie
ma; iye lunu3 6 uncovs lunu ma; iye kni0uz [nqa[w+
\Uiq314:4;15:14;25:4\ : A8d mve/iym h mur;w anmvp
svemaan3 jvkiyx 6 Maeuamw4 Siqieakan [nipnveuz [nqa[
Maeuamw ovr; h iynvnae oup[maedka8niyj8iyin3 ie ovr; h
.i7anzve Fusiysunn3 ie _kni0uz [nqvz|\ Gal34:4\ : _A9a0azaq|
7is;w Maeuamu masun qka8iyim h3 ie Na 1uxukaovs che
kaeip gi8iyj8iyin iynvnzal a9anz neanuz [nqvluiy4 _lew [nqvz
kni0uz3 kaninun fnaxandqvz|\Gal34:4\ :

Asrqa[a,nciyim fata7 h asqiyim Maeuamu maedka8iyj8an
masun4 :eusrisw anwndfar kekniym h Maeuamu nea ic

asrqa[a8niyj8iynw \Piyk32:49\Fiq32:4\, ba8z na che faskaniym a8d asa9w \Piyk32:50\ Mvn; a8d kaeip vn; soasvl siqieakan kni0uz3 iym iedun vpvl h Asr[iy ledu3 6 fgiq aqvlv xga8iyn mieuz3 cnaza[ie un;n hl he maedka8un sveiynd4 Fiqsv.w kao h iynvzvl Maeuamu fvr :eusrisu [nqvliy3 fvri \Maj31:25\, deaniym kaska[vl ovr; cu3 ie neanz mu06 fvraga8iym ckae niemal amiysnakan kao4

_Mie 6 vpba8enveu| masun fu,vziymw\ Maj312:46,47\ kaeip h n,anaku3 ie Maeuamw iynvzvl h iyeu, vev7a Fusiysuz fvri4 Fusiysw nea _a90unvkn| he4 Kajiluk iysiyziymw3 ie Maeuamw mnaz kiy8s 6 vekun; fandve'qvz3 ciyynu ic mu aoazyziym Bubluaiym4 Uncovs amvn mu mafkanazy3 Maeuamw [veazaq 6 mafazaq3 Fiq33:13 kaediym vn;- _ic mu maed cu fandve'vl vekun;|4 A8n .asrw3 ie :eusrisw maedi sveiynd he n,anakiymh3 ie ma8en hl a8dousunw ovr; h lunve3 u raebe Fiew3 \V.e32:14-18\F9im38:3\:

7.3. :EUSRISU RVPW ASR{I MRAFIGVEIYM

Asrqa[cu ,raoiym karaevl ue bilie mraga8iymnvew4 Skxbu[vq Asrqa[mradev[a,7aefu srvpziymw `Fiq5 1:1`4 Vq iedu iunvnaliy kam;w skxbnakan he4 Fun Krakaeaniym Asrqa[figiym h :eusrisu .ekiyj8iynw4

Mvn; ziyzadevzun; fun Krakaeaniym3 Miqsvsu }evn;nveiy Asr[i mr;vew :eusrisu masun4= _:eusrisu mu0iziq3 iynvnaliq a8d lediyn3 Asrqa[iei,vz maedka8un oarmiyj8an daevew| =`V.e5 1:1,2, fiynakan rv;sr-_mu0iziq|`4 A8srvpuz3 Asr[i 7is;w maedkanz fvra'giym h3 fu,vliq :eusrisun4 Mvx famae d/qae h faskanal :eusrisu qvfiyj8iynw Asr[i famae4 :eusrisw skxbuz Asr[i mradeiyj8iynn he3 cna8a[gi8iyj8iyn iynvzaq Maeuamu [nndabveiy muz fvri4 :eusrisw fev,rak che3 munc ue a9a;8aliyj8iynw n,analu che uncovs fev,raknvw `AAR5 2:7`3 qvfa.a9 he aqvlv3 ;an _aefasaeak Asr[i ledu| `Fiq5 3:16`5 :eusrisw gi8iyj8iyn ciynve uncovs _figu| munc ue [niyndw3 a8d mvn; n,vzun;5 umu bvevqvz a8d

Ovre 1, 1:205 :eusrisw _munc faqar;u a9a0analw3 mxv
famae vkaq|4

Fusiysw Aqvraeanu gl7aqie mu0iyk he3 ieu masun
Asrqa[_Ue maegaenveiq 7israzvl he Ue lediyn3 ie s[nqu
Daqudu svemuz4 Vq bazqvz Asr[i ledun3 Siyeb ,nciq3
faeiyj8an mu0iziq3 Fusiys :eusrisw mvu Asrqs[w4

:eusrisu ketar oarmiyj8iynw4

1. nun iy7ru maegaeiymw ` 7isriymw Asr[i3
mradeiymw4
2. 1uxukakan an'u srvp[iymw kiy8su [nndabvevliq
uncovs Daqudu sveiynd4
3. mafaziy k8an;iym nea fi8akaoiyj8iynw ` _siyeb
figun| `4
4. faeiyj8iynw3 ieovs Asr[i ledu nveka8aziymw4

ASR(I NA&XGAZIYMW

Mvn; a8s a,7aeiym ovr; h gnafarvn;3 ie :eusrisw Asr[i
mr;veim he amvna skxbuz3 cna8a[ie 1uxukaovs ckae3 vjv
na,rqvun;3 ie Asrqa[guru3 unc h karaeqvliy _fvraga8iym|4 Na
iynve lu _na7axgazmiyn;|4 Iyevmw Asrqa[kaeip he 7isvl 6
mra[vl a9a8/ms gi8iyj8iyn ciynvzip aea9kanveu masun4 Na
gurve aoagan4 Asrqa[w _ gi8iyj8iyn ciynvzipun famaeym he
gi8iyj8iyn iynvzip| `F9im5 4:17 `4

Na kaeip h fa8raeaevl _skuxbw 6 qve0w3 6 'v9nriyn Vs
kkaraevm| \$Us5 46:10%4 Dea famae Asrqa[kaeip h asvl
mafaza[u masun ieovs kvndanu3 6 maedkanz masun-ube
nean; aoevl vn munc uevnz [niyndw4

Asr[iy 7is;w 7israniym h :eusrisu masun skxbiym3 ube na
Asr[i mrademiy; he4 Faqanakan h ie Asrqa[karaevz ue
7isriymw@ :eusrisw 1uxukakan [nqvz4 Asr[i 7isriymw fasrar
he4 Aqvraeanu uqeurw _maegaeiym h u karae8al|3
nkaeageiym he anza[/amanakw ieovs aoaga8u galu;w3 iein;
Asrqa[7israzaq4 Daqudw fa8rnvz@ _a8s Rve Asr[i riynn h|
\$1 >ae5 22:1%3 veb qan;w mua8n dv9 7israzqa[he Asrqa[iq4
Daqudw mv[faqar iynve Nea 7isrmanw 6 nveka /amanak

7isiym h galu;u[4 Asrqa[a,iyncw fata7 h wndg[iym Asr[i
7isriymnvew4 Asrqa[qsraf he3 ie kkaraeu 7isriymw
Abeafamun rqa[@ _;i /a9angun kmariyzvm a8s a,7aefw] \$
Kvnz3 15:18%3 veb Abeafamw dv9 /a9ang ciynve4 Munc dv9
/a9angw \$Usafakw ` :eusrisw% [nqvlw Asrqa[7isra[aq4 _,ar
/ipiqedu fa8e klunvs diy] \$Kvnz5 17:5%4 Deakanaovs3 Asrqa[
_anqanzv a8n3 unc a9a8/m ckae|4 A8dovs he :eusrisw
maegaeiym uncovs Asrqa[@ _amvn uncv Nea \$:eusrisu%
've;iym h] \$Fiq5 3:35%3 cna8a[ie a8dovs che@ _amvn uncv
nea 'v9;u rak h 555 ba8z ic biliew nean fnaxand vn] \$V.e5
2:8%4 Asrqa[.ekiyj8iyn h ralus :eusrisu mu0i[iq _uncovs
;aeixvz maegaenveun iypaekvliq] \$Piyk5 1:70%4 A8d maedu;
Asr[i 7is;veiq hun 7isiym3 ube uei; gi8iyj8iyn iynvun skxbuz3
iew a8dovs che4 Maegaenvbw Asr[i ;aeixucnven hun4 Asrqa[
asvz@ _munc ;i srvp[vlw Vs [anij vm ;vx3 6 munc [nqv[ue
sebazeu ;vx3 /ipiqedu maegae ;vx n,vzu] \$Uve5 1:5%4 Asrqa[
munc [nqvlw gurve amvn unc4 A8dovs Asrqa[kaeip he 7isvl
oaskakan jagaqie k8iyeisu masun munc nea [nqvlw3 uncovs
aedvn [nqa[\$Usa5 45:1-5%4

Fusa8un 6 maegaenvew asiym hun gi8iyj8an masun munc
srvp[iymw3 niy8novs 6 t,maeur faqaraz8alw asiym he aoaga
gi8iyj8an masun4 Uskaovs3 mvn; 1uxukakan gi8iyj8iyn
ciynvn;4 Bazu Asr[iy mr;veiy4 Asrqa[w _;e;vz mx 6][vz
siyeb gurakziq3 ba8z ic mve gie[veiq3 Ue]efnan;iq3 :eusrisu
mu0iq daeveuz a9a0] \$2 J6q5 1:9%4 Asrqa[_wnjevz mx
Neaniym3 munc a,7aefu srvp[iymw3 ie mvn; lunvn; siyeb 6
anmvp; Nea sueiq a906] \$V.e5 1:4,5%4 K8an;u
un;niyeiyj8iynw Asrqa[maegaeiym h amvna skxbuz \$Feim5
8:27; 9:23%4 Xaemanalu cu3 ie :eusrisw Asr[iy mradeiy
j8iynnveu aed8iyn;n h3 ie skxbuz rvpu iynve3 cna8a]
1uxukaovs ckae4 Na _anmvp ga9 he3 a,7aefu srvp[man] \$
Fa8r5 13:8%4 Fusiysw cmafazaq ba9azu umasriq3 na _asr[iy
ga9 he|3 xip bveqa[4000 raeu fvri 7acu qea \$Fiq5 1:29; 1
Jiyp5 5:7%4 Fusiysw skxbuz he wnreqa[\$1 Jiyp5 1:20%4 A8d
d/qae h faskanal3 jh uncovs h Asrqs[gie[iym /amanaku

kinzvoza8uz diyes4 Faqar;w ۞ Asr[iy a0;veiq na8vliy
wndiynakiyj8iynn h4

7.4. _SKCBIYM VPVL H &IS:W FIQFANNVS 1:1-3
--

**_Skxbiym vpvl h &is;w3 &is;w Asr[iy mir he 6
&is;w Asr[iynn he4 Na skxbuz Asr[iy mir he4 Na
h amvn uncu skuxbw| (\$Fiq5 1:1-3).**

A8s 7is;vew umasrw anfaskanalu h3 ba8z aoazyziym vn
a9a0u masu aed8iyn;nvew4 A8s farqa[fata7 s7al h
faskazqiy3 fassarqiy h3 ie Fusiysw gi8iyj8iyn iynve
vekn;iym munc [niyndw4 Tu,r faskanaliy fama_e _&is;w|
wndfaniye jvma8iq gnafarvl h ovr;4Na cu qveabveqiy
kinkevr an'u3 ieiqfvr6 an'w cu kaeip _Asr[iy fvr| lunvl4
Fiynakan _Ligis| 7is; cu n,anakiym _Fusiys|3 a8l
jaegmanqiy h _7is;|4 Ba8z niy8novs 6@

N,anakiyj8iyn	Oarta9
7isriym	Di;reuna
Mradeiyj8iyn	Maegaeen;
Mrafuaziym	Fa8rniym
liyeve	

The "word" is only spoken of as "he" because 'logos' is masculine in Greek. But this does not mean that it refers to the man, Jesus. The German (Luther) version speaks of "das Wort" (neuter); the French (Segond) version speaks of "la parole" as feminine, showing that "the word" does not necessarily indicate a male person.

_SKXBIYM|

_Ligisw| mr;veiy m h3 usk aerafa8rqiy m h 7is;iq4 Asrqa[iynve
a8d _Ligisw|5 a8d mradeiyj8iynw aerafa8rqiy m
:eusrisiq4Mvn; ziyzadevzun;3 ie Asr[i Figun bvez u gie[
nve;un \$figi% mr;vew3 6 n,anakiym h Asr[i Figiy 6 Nea 7is;u
kaow4 Asr[i Figun fvj6iy m he Nea {eageun maediy fvr 6
ig6ievz nea jypjw3 fapiedvliq :eusrisu mr;vew gie[veiq 6
7is;veiq4 :eusrisw Asr[iy _Ligisw| he3 Asr[iy Figun nea bilie
gie[veiy m4 A8d bazareiy m h3 jh unciy ,ar dvo;ve Fun
krakaeaniym 7abaeiy m vn :eusrisun4 Ba8z a8d cu wndg[iym3
ie :eusrisw an'amb _&is;| he3 _&is;| he Asr[i kam;w .e;vl
:eusrisu mu0iziq4 _Ligisw| - \$7is;w% \$ Maj5 13:19; Fig5 5:24;
Gie[5 19:10%4 N,vn;3 ie _Ligisw| :eusrisu masun h3 ba8z ic
un;w4 Veb :eusrisw [nqvz3 a8d _&is;w| dae'aq _oriyp 6
ae8iyn| - _&is;w dae'aq oriyp `Fig5 1:14`4 Fusiysw dae'aq
_7is; orpiym|3 ic 7is;iq5 na dae'aq _&is;| Maeuamuz [nqvliq4
:eusrisu muiyj8iynw Asr[i fvr bazareiy m h Aqvraeanu
maegae6iyj8iynnveiy m 6 Fusiysu an'iq \$V.e5 1:12%4
Anwndfar wndg[qiym h3 ie :eusrisw Asr[i 7is;w kasu 6
fea; nve kgie[u3 uncovs Asrqa[n h feama8iy m3 iuovsxu Asr[iy
bazu mvx fama \$Fig5 2:22; 2:34; 7-16; 10-32, 38%4 Oipisw
vnjaekqvz :eusrisun fa8raeaevl Aqvraeaniym ue masun _bilie
/ipiqednveun|4 _Fusiysu masun ;aeixan;nvew bilie maedkanz
fa8raeaevz3 fama'a8n gaprnu;u3 iew oafiy m he munc a8d|
\$F9im5 16:25,26%4 Faqur8an k8an; maedkanz fama
fnaeaeqie h :eusrisu mu0iziq \$Fig5 3:16, 6:53%4 Skxbuz
Asrqa[mradue he ral maediyn faqurvnakan k8an;3
umanaliqie na xifabveiy m he3 uncovs :eusrisw4 A8d noarakw
kga :eusrisu [niynduz 6 mapuz fvri4 Mvn; rvsniym vn;3 ie Asr[i
maegaenvew asiym hun faqurvnakan k8an;u masun \$Fiyk5
1:70%3 a8n mr;iq3 ie _&is;w| gi8iyj8iyn iynve Asr[i fvr skxbuz4
Fusiysu aeka[nvew u fa8r vn galu3 na ue masun fa8rnan;w
karaevz5 _vs kbazvm um bveanw3 kbazvm a8n3 unc gaprnu;
he un'anuz a9a0| \$Maj5 13:35%4 A8d umasriq _&is;w Asr[i
fvr he skxbuz|3 ie ueakanazqu :eusrisu [niyndiq4

&IS:W VPVL H ASRQA{I

Fuma qveiy[vn; _7is;w vpvl h Asrqa[u] mur;w4 Mve mur;w
mve fum;n h4 _Vs gniym vm Lindin| um mr;u aerafa8rman
_7is;n| h3 um mrademiyn;n h4Asr[i [eaguew :eusrisu masun
niy8n nman h4 _Uncovs mra[iym na seriyum ue3 a8dousunw 6
kae| \$ Fa8r5 23:7%3 uncovs Asrqa[mra[iym he3 a8dousunw
kae4 A8dovs hun 7is;w 6 mr;vew Asr[i@ _7is;w Asrqa[he|4
A8d oarta9iq Asr[i 6 nea 7is;u mu06 kao kae3 _Asr[iy 'a8nw
lsqzv anaolariym| \$Jiyp5 28:7%4 &is;vew _diy; un' cv; Isiyum|
wndfaniye vn maegaenveu fama4 Ueakaniym Asrqa[u mur;
iynve@ _diy; cv;lsvl um 7is;un@ maegaenveu Asrqa[|4
Daqudw Asr[i 7is;w qvezevz ieovs ue liysabve@ _diy um
fiy8sn vs3 Asrqa[3 Asrqa[w kliysa1ieu ue 7aqaew| \$2. Sip5
22:29%4 A8d aoaziyyim h Asr[i 6 7is;u muanmaniyj8iynw4

Asrqa[t,maeriyj8iyn h \$Fiq5 3:33; 8:26; 1 Uif5 5:10%3 6
Asr[iy 7is;n hl h t,maeriyj8iyn \$ Fiq5 17:17%4 Fusiysw
nveka8azniym h un;w uevn ue 7is;veu fvr@ _un' fakaeakipw
6 um 7is;w cwndnipw kdarqu ue qve0un]ew| \$Fiq5 12:48%4
Na asiym h Ue 7is;u masun uncovs ue masun4 Nea 7is;w
fandusazniym h nean4

Asr[i 7is;n hl nveka8azniym h Asr[iyn \$ Dif5 1:13%4 Mvn;
asvzun; &is;u masun@ _neaniq h sksqvl amvn unc| \$Fiq5
1:3%4 Saka8n _Asrqa[srvp[vz] amvn unc zankiyj8iyniq4 Asr[i
&is;u masun amqiym h uncovs Ue masun4 Wndg[vl h
faekaqse3 ie Asrqa[Asr[i 7is;iq mve mernveiyum h4

Fa8rnu h3 ie Asrqa[srvp[ip h Ue &is;u mu0iziq3 faqanakan
:eusrisu mu0iziq4 A8d 7is;iq nkaeageqiym h amvn gie[w3 -
:eusrisu gie[w\$ Fiq5 1:1-3%4 _&is;iq Asr[iy srvp[qaz h
vekun;w3 6 nea figiq xie;w nea \$ Jiyp5 32:6-9%4 Fuma hl
Asr[i 7is;iq ueagie[qiym h kvnzapij8iynw - _ralus h '8iyn3
uncovs alu;; ja.iym h zip3 uncovs mi7ue; gziym h kaekiy3
iq=+ kdumana nea sa9namanu;un4 Kiypaeku Ue 7is;w 6
amvn uncw atiym h3 Ue ;amun k.cu 6 kfisvn 0evew| \$ Jiyp5
145:5,6,70%4 Asr[i 7is;w nea iy/n he4 Na]gragie[vz nean

:eusrisu [nndmanw Maeuamuz4 &is;w u gie[u h deqvl Nea
Siyeb Figiq \$ Piyk5 1:35% :eusrisu a9a0azman fama@
_klunu ;i 7is;iq un' \$Piyk5 1:38%4

Mvn; rvsan;3 ie &is;w aerafa8riym h Asr[i Figun3 nea
mradeiyj8iynnbw3 uncu masun asqa[h Fun Krakaeaniym4
T,maeriyj8an asrutanu masun asqa[h Gie[veiy 13:273 iervp
Fusiysu masun asqa[h niy8n 7is;veiq3 unc ie Fun Krakaeanu
maegaenvbu mir@ _\$Fuiydanvew% gurvun nean
maegaenveu 'a8nuz|4 Veb :eusrisw [nqvz3 Asr[i &is;w`Figun
aerafa8rqvz :eusrisu an'iym4 lgvieqa[Fiqfannvs a9a;8alw
fuaniym he3 jv uncovs Asr[i olanw na.urvnakan k8an;u masun
ueagie[qvz :eusrisiq3 ieun a,akvernvev kaeip hun rvsnl 6
,.vl4 Na fa8rnvz3 ie nean; ,.qvzun Asr[i &is;un3 wndiynvzun
:eusrisu .ekman olanw \$Fiq5 1:1-3%4 Cna8a[3 ie mvn;
1uxukaovs xvn; kaeip rvsnl :eusrisun3 ba8z mvn; 6s kaeip
vn; iyea7anal nea masun t,maeur faskanaliyn oarta9iq4 Mvn;
kaeip vn; mirukuz umanal Asr[iy mra[miyn;nvev mve fandvo3
ieovsxu qsraf lunvn; faqurvnakan k8an;un \$ Ovre5 1:8,9%4
Mvn; ovr; h faez dvn; mvx5 _ueakanaovs gurv+m vs
:eusrisun|4 Fa8rnvl3 ie laq maed asvz@ jv Fusiysw aedvn3
mu angam aoevl h3 ic baqaeae h4 Ovr; h anwndfar 6 apij;iq
iysiymnasuevl Bubluan4

DAS 7. Faezve

1. Gi8iyj8iyn iynv+e 1uxukaovs Fusiysw munc un[nqvlw4
A% a8i
B% ic
2. U+nc mr;iq kaevlu h asvl3 ie Fusiysw gi8iyj8iyn iynve
munc [nqvlw4
A% uncovs fev,rak
B% uncovs veeiediyj8an mas
G% uncovs figu
D% mua8n Asr[i mr;veiy 6 mradeiyj8iyniym
3. Maeuamu masun i+e mur;n h fa8raeaeiym t,maeur4
A% na anmvp; kun he
B% na si.ieakan kun he
G% na Siyeb Figiyz he svbqvl
D% na fuma mve apij;nvew faszniym h Fusiysun4
4. Fusiysw srvp[v+z vekuew4
A% a8i

Գլուխ 8

Հիսուսի բնությունը

8.1 ԶՐԻՍՏՈՍԻ ԲՆՈՒԹՅՈՒՆԸ; ԱՌԱՋԱԲԱՆ

Զրիստոնեական մտածողության դժբախտություններից մեկը այն է, որ Աստված Հիսուս Զրիստոսը չստացավ այն հարգանքը եւ վեհափարությունը, որին նա ճիշտ արժան էր իր հաղթանակի պատճառով, որ կրեց մեղքերը քավելով իր հոյակապությունով: Ընդունված «երրորդության» դոքտրինան դարցնում է Զրիստոսին Աստված: Այն փաստը, որ Աստվածը անփորձ էր (Իսա, 1:13) եւ մեղք չէր կարող գործել նշանակում է, որ Զրիստոսը ֆիզիկապես չէր պայքարում մեղքի դեմ: Նրա կյանքը կլիներ սիմուլյացիա, եթե այդ նրան չվերաբերվեր:

Ճիշտ չէ մորմոնների եւ Իեզովայի վկաների հայացողությունը, այն ճիշտ չէ գիահատում Զրիստոսի հրաշալիությունը, որ նա միակ Աստծո որդին է: Այնպես որ, նա չէր կարող լինել հրեշտակ կամ Հովսեփի միակ որդին: Կար կարծիք, որ Զրիստոսի կյանքում նրա բնությունը Ադամի նման էր նրա մեղագործելու ժամանակ, Աստվածաշնչի ապացուցումը ոչ բավարար է այդ հարցում; նա չի կարող գնահատել այն փաստը, Ադամին Աստվածն ստեղծեց հողից, իսկ Հիսուսը «մերվեց» Աստծուց մարմինում: Այսպիսով, Հիսուսը չունի հայր մարդու ցեղից, նա ծնվեց ինչպես եւ մենք: Շատերը չեն կարող հասկանալ, որ երկնային մարդը, մեղքերով լի, չէր կարող լինել հոյակապ: Այդ փաստը շանգարում է մեր ճշմարիտ հավատքին:

Հեշտ չի հավատալ, որ Հիսուսը մեր նման էր, բայց անմեղ էր իր բնության: Որպեսզի հասկանանք եւ ճշմարիտ հավատանք Զրիստոսին, անհրաժեշտ է ուսումնասիրել մատյանների հատվածները, որտեղ ասվում է նրա հոյակապ կյանքի մասին եւ որտեղ ասվում է, որ նա Աստված չէր: Հեշտ է ենթադրել, որ նա Աստված է, եւ այդպիսով հոյակապ էր: Բայց այդ հայացքը Զրիստոսի հաղթանակի նշանակությունը նվազեցնում է:

Նա մարդկային բնություն ուներ, ուներ մեր մեղքերից (Եփո. 4:15), բայց հաղթեց իր Աստծոն նվիրվածությունով, հասնելով նրան եւ նրա օգնությանը հուսադրելով: Որը եւ Աստված կատարում էր, «Աստված Զրիստոսում հաշտեցրեց իրեն աշխարհը» իր որդու միջոցով (2 ԹմԴ. 5:19):

8.2 ՏԱՐԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՍԾՈՒ ԵՒ ՀԻՍՈՒՄԻ ՄԻՋԵՒ

Երգերի մեջ գոյություն ունի հարմոնիա, որոնց մեջ ընդգծվում է, որ «Աստված Քրիստոսում էր» եւ որ նա ունէր մարդկային բնություն: Վերջին երգերը անհնարին են դարցնում այն միտքը, որ Հիսուսը ինքը Աստված էր, «ինքը Աստծո Աստվածն է», ինչպէս ոչ ճիշտ երրորդության դոկտրինան: (Այդ խոսքերը «ինքը Աստծո Աստվածն է» օգտագործվել է 325 թվում Նիկեական տաճարում, երբ երրորդությունը առաջին անգամ հաստատվեց, - Աստվածը՝ երրորդություն է; այդ մինչ այդ հայտնի չէր քրիստոնյաներին): «Երրորդությունը» չէր հանդիպում Աստվածաշնչում: Դաս 9-ում մանրամասն կխոսվի Քրիստոսի հաղթանակի մասին եւ Աստծո օճնության մասին նրան: Քանի որ սկսեցինք այս դասը, հիշենք, որ փրկությունը կախված է Հիսուս Քրիստոսին ճշմարիտ հասկանալուց (Հով. 3:36, 6:53, 17:3): Հենց որ ճշմարիտ հասկանանք նրա հաղթանակը մեղքի վրա, մենք կկարողանանք նրանում մկրտվել, կիսել նրա փրկությունը:

Աստծո եւ Հիսուսի հարաբերությունը նկարագրված է 1 Թովմ. 2:5՝ «Իբր մինն է Աստված, մինն է եւ միջնորդը Աստծո եւ մարդու, մարդ Հիսուս Քրիստոսը»: Մտածմունքները ընդգծված խոսքերի վրա եզրափակում է՝

- քանի որ կա մի Աստված, Քրիստոսը չի կարող Աստված լինել; Եթէ Հայրն Աստված է եւ Հիսուսն էլ է Աստված, ուրեմն գոյություն ունեն երկու Աստված. «Բայց մենք ունենք մի Հայր Աստված» (1 Կոր. 8:6). «Հայր Աստվածը» միակ Աստվածն է: Անհնարավոր է արանձին անձի գոյությունը, որն անվանվի «Աստված որդի», որը հաստատում է երրորդության դոկտրինան: Նույնպէս է նկարագրում Հին Կտակարանը Յահվեին, միակ Աստծոն որպէս Հայր(Հիս. 63:16; 64:8):
- այդ միակ Աստվածը ունի լրացում՝ միջնորդ, Հիսուս Քրիստոս մարդուն - «միակ միջնորդ»: «Խոսքը» նկարագրում է տարբերությունը Քրիստոսի եւ Աստծո միջեւ:
- այն, որ Քրիստոսը «միջնորդ» է, նշանակում է, որ նա միացում է մեղավոր մարդուն եւ անմեղ Աստծուն: Այդ միջնորդը չի կարող լինի ինքը անմեղ Աստվածը; Նա պետք է լինի անմեղ մարդ, որը ի բնության մեղավոր է (մեղքեր կարող է ունենալ): Այն միտքը, որ «Հիսուս Քրիստոս մարդը» հաստատում ց վերին ասածը: Պողոսը Քրիստոսի

համբարցումից հետո գրում է նրա մասին, բայց չէր ասում «Աստված Հիսուս Քրիստոսի» մասին: Մեզ մի քանի անգամ հիշեցնում են, որ «Աստված մարդ չի» (Մաթ. 23:19, Օս. 11:9); բայց Քրիստոսը «մարդկային որդի» էր, ինչպես նրան անվանում են հաճախ Նոր Կտակարանում, «Հիսուս Քրիստոս մարդը»: Նա «տիրոջ որդին» է (Ղուկ. 1:32). Աստված վեղափար է, նա ունի վեղափարություն; Այն, որ Հիսուսը «վեղափարի որդին» է, ցույց է տալիս՝ նա չէր կարող լինել Աստված: Հոր եւ որդու լեզուն (խոսքը) ապացուցում է, որ նրանք միատեսակ չեն: Չնայած որ որդին կարող է նմանվել իր հորը, նրանք միանույնը չեն, եւ որդին չի կարող հոր հետ մի տարիքի լինի: Կա մի քանի հաստատ տարբերություն, Աստծո եւ Հիսուսի միջեւ, որը ցույց է տալիս՝ Հիսուսը Աստված չէր:

Աստված	Հիսուս
«Աստված չի կարող տրվի փորձության» (Հակ. 1-13):	Քրիստոսը մեր նման փորձանքների է հանդիպում (Եփր. 4:15)
Աստված չի կարող մահանա - նա անմահ է ի բնության (Եր. 89:3,1, Թեմ. 6:16)	Քրիստոսը մահացած էր երեք օր (Մաթ. 12:40, 16:21)
Մարդ չի կարող տեսնել Աստծոն (1 Թեմ. 6:16, Փրկ. 33:20)	Մարդիք տեսնում էին Քրիստոսին եւ մոտենում (1 Հով. 1:1)

Մենք փորձանքի ենք հանդիպում եւ ընտրում ենք մեղքի եւ Աստծո անմեղության միջեւ: Հաճախ մենք չենք լսում Աստծո խորհուրդները, բայց նա ամեն անգամ ընտրում է Աստծո խոսքը: Նա ուներ մեղք գործելու հնարավորություն, բայց ֆիզիկապես չի գործել: Չի կարելի պատկերացնել, որ Աստվածը երբեւէ մեղք գործելու հնարավորություն ուներ: Մենք տեսանք, որ Դավիդի սերմից էր Քրիստոսը: Երգ 14-ը ասում է Քրիստոսի մեղագործելու հնարավորության մասին: «Եթե նա մեղք գործի, ես նրան կպատժեմ»:

8.3. ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԲՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

«Բնություն» խոսքը նշանակում է մեր իրական անձը, ինչ որ ենք հիմնավոր: Աստվածաշնչում ընդգծվում է երկու բնություն՝

Աստվածային եւ մարդկային, այդ նշեցինք առաջին դասում: Աստված ըստ բնության չի կարող մեռնել, փորձանքների ենթարկվել: Իսկ Քրիստոսը Աստվածային բնություն չուներ իր կյանքի ժամանակ: Այսպիսով նա մարդկային բնություն ուներ: Յետեւապես, Քրիստոսը չէր կարող երկու բնություն ունենալ: Այն, որ Քրիստոսը փորձանքների ենթարկվեց, շատ նշանալի փաստ է (Եփր. 4:15), այնպես որ նա մեզ համար ներում ստացավ իր առավելությունով: Մեր Մեր փորձությունները մեզանից է (Մաթ. 7:15-23), մեր մարդկային բնությունից (Իս. 1:13-15): Այսպիսով, անհրաժեշտ էր որպեսզի Քրիստոսը ունենար մարդկային բնություն, որպեսզի կարողանար հաղթել այդ փորձանքները: Եփր. 2:14-18 մանրամաս է այդ մասին մտահոգում՝

«Ինչպես երեխաները (մենք) արյունից եւ մարմնից են (մարդկային բնությամբ), նա եւս ընդունեց այն (բնությունը), որպեսզի մահով սատանային ոչնչացնի...իբր իրեն չի համարում հրեշտակ, այն համարում է Աբրահամենց (սերմի բնություն). Այսիսով պետք է նմանվեր եղբայրներին, որպես հավասարին առաջնահոգեւորական լինել...մարդկանց մեքերը քավվել իբր փորձանքների հանդիպեց, եւ կարող է փորձանք հնդիպողին օգնի»:

Այդ հաղվածը ընդգծում է այն փաստը, որ Յիսուսը մարդկային բնությո՞ւն ուներ՝ «նա այդ ընդօրինեց» նրան (Եփր. 2:14): Երկու խոսք է օգտագործվում, որպեսզի բացատրվի՝ «այդ» (սույն բնությունը); ասվում է մատյանում եւ «նա նրան ընդօրինեց», որը ընդգծում է «նա ընդօրինակեց այդ»; Եփր. 2:16-ում մանմաս ասվում է, որ Քրիստոսը չուներ հրեշտակի բնություն որովհետեւ Աբրահամի սերունդն էր: Այդ պատճառով անհրաժեշտ է որ Քրիստոսը ունենա մարդկային բնություն. «պետք է նմանվեր եղբայրներին» (Եփր. 2:17), որպեսզի Աստված ներեր մեզ նրա զոհովաբերությունով: Եթե ասել, որ Քրիստոսը ամբողջովին մարդ չէր, նշանակում է ոչ իմաստուն լինել Քրիստոսի ավետանքին:

Երբ մկրտված քրիստոնեականը մեղագոցծում է, նա կարող է զա Աստծո մոտ եւ ներում խնդրի, Քրիստոսին աղոթելով (1 Յով. 1:9); Աստված գիտեր, որ Քրիստոսն էլ էր փորձանքների հանդիպել, ինչպես նրանք՝ բայց նա առաջին էր, հաղթեց փորձանքներին, որը չկարողոցոն նրանք հաղթել: Դրա համար «Աստվածը Քրիստոսով» կարող է մեզ ներել (Եփր. 4:32): Պետք է շնորհակալ լինել, որ Քրիստոսը մեր նման փորձանքների հանդիպեց, նրան պետք էր մեր բնությունը, որպեսզի հաղթեր կյանքում: Եփր. 2:14

պարզ ցուցադրվում է, որ Զրիստոսը «մարմնից եւ արյունից» էր, որ իրականանար հաղթանակը: «Աստվածը հոգի է» (Յով. 4:24) ի բնության, չնայաց ունի մարմին, ինչպես «հոգի» չունի մարմին եւ արյուն: Զրիստոսը ուներ «պտղային» բնություն, իր կյանքի ընթացքում ոչ մի դեպքում չունեի աստվածային բնություն:

Մարդկության բոլոր ցանկությունը Աստծո խոսքը կատարել, այսինքն փորձանքները լրիվ հաղթել, տապալված: Եւ «Աստված իր որդուն զոհաբերեց մեղքը լվալու եւ քննադատեց մեղքը» (Յոհն. 8:3):

«Մեղքը» ըստ բնության մեր հետ է: Մենք մեղք ենք գործել եւ շարունակում ենք գործել, իսկ «մեղք ՎՆ մահ է»: Որպեսզի դուրս գանք այդ դրությունից, մարդուն օգնություն էր պետք: Ինքը չէր կարող այդ անել, իբր հոյակապ չէր: Աստված միջնորդեց «ուղարկեց իր որդու, որը ուներ մեր «մեղավոր բնությունը»: Ի տարբեր բոլոր մարդկանց Զրիստոսը հաղթեց բոլոր փորձանքները, չնայած որ մեր նման էր: Յոհն. 8:3 նկարագրվում է Զրիստոսի մարդկային բնությունը ինչպես «մեղքերով սերունդ»: Պողոսը ասում է, որ որ մարմինը «բարիության եւ ճշմարտության» մեջ չի եւ հակառակվում է Աստծուն լսելուց (Յոհն. 7:18-23): Այս մտքով հետաքրքիր է կարդալ Յոհն. 8:3, որտեղ Զրիստոսը «մեղքերով մարմին» էր: Այդ պատճառով, եւ մարմին հաղթելով, մենք ունենք հնարավորություն «հեռանալ» մարմնից: Յիսուսը պարզ գիտակցում էր իր մեղքերով լի իր բնությունը: Մի անգամ նրան դիմեցին «ուսուցիչ առաքելը», որպեսզի «առաքյալի» եւ ի բնության հոյակապ: Նա պատասխանեց՝ «ինչու՞ ինձ անվանեցիր առաքյալ: Ոչ ոք առաքյալ չի բացու Աստծուց» (Մաթ. 10:17-18):

Մյուս դեպքերում մարդիք վեհափառում էին Զրիստոսին նրա հրաշքների պատճառով: Յիսուսը օգուտ ձեռք չբերեց, «քանի որ գիտեր բոլորին, եւ կարիք չունեի, որ վկայեն մարդու համար, իբր գիտեր, որ մարդ է» (Յով. 2:23-25): Իմանալով մարդկային բնությունը («նա ամեն ինչ գիտեր»), Զրիստոսը չէր ուզում, որ մարդիք վեհափարեին իրեն անձամբ, ինչ հասնում էր նրան ճշմարիտ, իբր գիտեր իր մարդկային բնության չարիքը:

8.4. ՅԻՍՈՒՍԻ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԲՆՈՒԹՅՈՒՆԸ (ՄԱՐԴԵՂՈՒԹՅՈՒՆԸ)

Գրված շատ օրինակ կա Զրիստոսի մարդկային բնության մասին: Նա հոգևած էր եւ աղբյուրից ջուր խմեց (Յով. 4:6). Յիսուսը արյունք թափեց, իմանալով Լազարի (Եզեկիել) մահը (Յով. 11:35): Եւ գլխավորը, նրա տարափանքների նկարագրությունը հաստատում է նրա մարդեղությունը: «Յոգիս հիմա ցնցվեց», Աստծուն խնդրում է ազատել խաչի վրա մահանալու տառափանքից (Յով. 12:27). Նա «աղոթում էր եւ ասում՝ հայր իմ, անցնի ինձանից այդ» (Մաթ. 26:39): Այդ ապացուցում է, որ մեկ-մեկ Զրիստոսի «կամքը» տարբերվում է Աստծո կամքից:

Իր կյանքի ընթացքում Զրիստոսը հնազանդվում էր Աստծուն խաչի վրա տառապելուն նախապատրաստվում: «Ես ոչինչ չեմ կարող գործել ինքս: Ինչ լսում եմ, այն կատարում եմ, իբր իմ կամքն չի, այն ինձ ուղարկող հորս կամքն է» (Յով. 5:39): Այդ Այդ տարբերությունը Զրիստոսի եւ Աստծո միջեւ ապացուցում է, որ Յիսուսը Աստված չէր: Մեզանից սպասվում է, որ ամբողջ կյանքի ընթացքում կաճենք, հասկանալով Աստծուն: Եւ Յիսուսը մեզ օրինակ: Նա չգիտեր Աստծուն բնությամբ, որը նրա մեջ էր, քան մեր: Փոքրից «Յիսուսը խելացի եւ հոգապես մեծ եւ ավագ էր, եւ սերով դեպի մարդկանց եւ Աստծու» (Ղուկ. 2:52). «Մանուկը մեծնում եւ հոգով ամրանում է» (Ղուկ. 2:40): Այդ ներկայացնում է Զրիստոսի հոգեկան եւ ֆիզիկական զարգացումը: Եթե «որդին լիներ Աստված», ինչ ընդգծում է աթանամիական հավատքի սիմվոլը «Երրորդության» մասին, այդ հնարավոր չէր լինի: Իր կյանքի վերջում Յիսուսը ասում է, որ ինքը չգիտեր իր երկրորդ գալուստի ճիշտ ժամանակը, չնայած որ հայրը գիտեր (Մաթ. 13:32):

Աստծուն հպատակվելը մեր կյանքի սովորելն է: Զրիստոսն էլ պետք է սովորեր հորը հպատակվելը, ինչպես ամեն որդի: «Չնայաց նա որդի է, տառափանքներով հնազանդվել է (Աստծուն) եւ հոգով ավագ դարձավ բոլորի համար հպատակ նրան» (Եփր. 5:8,9). Փիլ. 2:7,8 նկարագրվում է Յիսուսի հոգեկան աճը, որը հասավ կուլմինացիայի (վերին աստիճանի) խաչին մահանալով: Նա «ինքը իրեն տապալեց, ստրկանալով, հնազանդվեց, խաչին մահանալ». Յետեւապես, Զրիստոսը գիտակցելով, աստիճանաբար հոգով զարգանում էր, իրեն ավելի հնազանդելով Աստծո կամքին եւ մահ ընդունելով խաչի վրա: Այսպիսով դարձավ «հոյակապ», ճիշտ պատասխանելով իր տառապանքներին:

Զրիստոսը, հետեւանականապես, գիտակից դարձավ ճշմարիտ, ոչ թե Աստծո հրամայքով, ինչի հետեվանք կլիներ նրա դառնալը

մարինետեակա: Հիսուսը ճշմարիտ մեզ սիրեց եւ կյանք զոհեց մեզ համար: Այդ սերը կլինէր փուչ, եթէ Աստված ստիպած կլինէր նրան: (Եփր. 5:2, 25; Դան. 1:5; Գալ. 2:20). Եթէ Աստված նա լինէր, կանգնած չէր լինի ընտրության առաջ: Այդ Այդ ընտրությունը մեզ դարցնում է շնորհալի նրա սիրո համար: Զրիստոսի բարեկամ զոհաբերության համար Աստված սիրում է նրան՝ «Հայր ում է ինձ, որովհետեւ իմ կյանքն եմ զոհում, ոչ ոք չի ինձ ստիպում, բարեկամ եմ տալիս կյանքս» (Հով. 10:17,18). Դժվար կլինէր հասկանալ, որ Աստված սիրում էր Զրիստոսի բարեկամ զոհը, եթէ Հիսուսը լինէր Աստված, որ մարդու պես ապրեց (Մաթ. 3:17, 12:18, 17:5). Հայրը ուրախ էր որդու հպատակությունով, որը ապացուցում է, որ որդին կարող էր եւ չհպատակվէր, բայց գիտակից հպատակվեց:

ՔՐԻՍՏՈՍԸ ԱՃԱՏՎԵԼՈՒ ԿԱՐԻՔ ՈՒՆԻ

Իր մարդեղության պատճառով Հիսուսը հիվանդանում է, հոգնում եւ այլն, մեր նման: Հետեւաբար, եթէ նա չմահանար խաչի վրա, նա միեւնույնը կմահանար ծերությունից: Այսպիսով Հիսուսը կարիք ուներ փրկության Աստծու: Այդ գիտակցելով, Հիսուսը «բարձր ձայնով եւ արցունքներով աղոթում է եւ խնդրում իրեն փրկել մահից (Աստծուն)» (Եփր. 5:7): Այն փաստը, որ Հիսուսը պետք է խնդրէր Աստծու փրկություն, ապացուցում է, որ նա ինքը Աստված չէր: Հարությունից հետո մահը Զրիստոսի վրա «չէր իշխում» (Հռոմ. 6:9), իսկ առաջ նա իշխում էր:

Շատ երգերում Նոր Կտակարանի մարգարվում է Զրիստոսի մասին, նրա փրկության անհրաժեշտությունը ընդգծվում է:

Թով. 90:11,12 օրինակ է բերում Մաթ.4:6-ում մարգարվում է, որ Աստված փրկություն կտա Հիսուսին՝ «հավիտեական կյանք կտամ իմ փրկությունը կներկայացնեմ»: Երգ 68:21 խաչման մասին է (Մաթ. 27:34) նկարագրում է Զրիստոսի մտքերը խաչի վրա՝ «փրկի ինձ, Աստված...Քո օգնությունը, Աստված, ինձ ողջունի» (2,19,29). Աստված խոստանում է Դավիդին Զրիստոստ մասին: Զրիստոսի մասին մարգարում է երգ 88-27 «Նա ինձ (Աստծուն) կկանչի«Դու իմ հայրն ես, իմ Աստվածն ես եւ փրկությունը»:

Զրիստոսի աղոթքը, Աստծուն դիմաց, լսվեցին, նրա անձնական հոգեկան վեհության պայծառով, այլ ոչ թե նրա «երրորդության» մասնակից պատճառով (Եփր. 5:7): Այն, որ Աստված Հարություն տվեց եւ վեհափարեց Հիսուսին ՎՆ Նոր Կտակարանում գլխավոր միտքն է՝

-«Աստված հարություն տվեց...սրան վեհացրեց իր սուրբ ձեռքով որպես փրկիչ» (Գործ. 5:30,31)

- «Աստված .. հայտնեց իր որդի Յիսուսին...հարություն տվեց» (Գոր. 3:13,15)

- «Բայց Աստված հարություն տվեց սրան» (Գոր. 2:24,32,33)

- «Ինքը Յիսուսը գիտակից փառք ուզեց Աստծուն» (Յով. 17:5). (Մ. 13:32,8:54)

Եթե Յիսուսը Աստված լիներ, այդ բոլորը անտեղի է; քանի որ Աստված չի կարող մահանա: Յիսուսին պետք չէր փրկություն, եթե նա Աստված լիներ: Այն, որ Աստվածը փարաբանեց Յիսուսին, ցուցադրում է Աստծո վեհությունը, եւ Աստվածն՝ ու Յիսուսը միեւնույնն չեն: Ոչ մի դեպքում Քրիստոսը չէր կարող «Աստված լինել երկու բնությամբ... Աստվածային եւ մարդկային», ինչպես ընդգծում է անգլիական եկեղեցու կանոնները: «Անձը» միայն մի բնություն կարող է ունենալ: Մենք պնդում ենք, որ Քրիստոսի մարդեղությունը հաճախ է ընդգծվում:

8.5 ԱՍՏԾՈՒ ԵՒ ՅԻՍՈՒՍԻ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնասիրենք այն հարցը, որ Աստված հարություն տվեց Յիսուսին եւ Աստծո եւ Յիսուսի հարաբերությունը: Եթե սրանք «հավասար եւ միապես հավերժ են», ինչպես ընդգծում է երրորդության դոկտրինան, ուրեմ պետք է սպասենք, որ սրանց հարաբերությունը միատեսակ են: Մենք արդեն տեսանք, որ այդ հնարավոր չի: Սրանց հարաբերությունը նման է մարդու եւ կնոջ հարաբերության՝ «Ամեն մարդու գլուխ է Քրիստոսը, կնոջ գլուխը՝ մարդը, իսկ Քրիստոսի գլուխը՝ Աստվածը» (1 Կան. 13:3): Աստված Քրիստոսի գլուխն է, չնայած որ մի մտքի են: Այսպիսով, «Քրիստոսը՝ Աստծունն է» (1 Կոր. 3:23), ինչպես կինը մարդունն է: Յայր Աստծու մասին ասվում է ինչպես Քրիստոս Աստվածի մասին: Այն փաստը, որ Աստված նկարագրվում է ինչպես «Աստված եւ հայր մեր Աստված Յիսուս Քրիստոսի» (Պետր. 1:17) հարությունից հետո ցուցադրում է, որ սրանց հարաբերությունը նույնն է ինչ իրական կյանքում: Երրորդության դոկտրինայի կողմնակիցները ապացուցում են, որ Քրիստոսի մասին միայն խոսում են ինչպես ավելի ցածրի, աննշանելի քան Աստված սրա ապրած ժամանակ: Սակայն Նոր Կտակարանը գրված էր Քրիստոսի հարությունից հետո, բայց միեւնույնն է Աստծո մասին

ասվում է որպես Քրիստոսի Աստծո եւ Յոր մասին: Յիսուսը վերաբերվում է հորը ինչպես Աստծուն:

Նոր Կտակարանի վերջին գիրքը գրված է Քրիստոսի հարությունից 30 տարի անց, եւ նույնպես Աստծո մասին գրվում է ինչպես Յիսուսի հոր եւ Աստծո մասին: (Յայցն. 1:6). Այստեղ հավատացողներին լուր էր բերվում: Նա ասում է՝ «Իմ Աստծու տաճարը...Իմ Աստծու անունը...Իմ Աստծու քաղաքը» (Յայց. 3:12): Յիսուսը հիմա էլ է մտածում Աստծու մասին ինչպես իր հոր - այսպիսով նա (Յիսուսը) Աստված չի:

Իր մահկանալի կյանքի ժամանակ Յիսուսը վերաբերվում է իր հորը նույնպես: Յարության մասին ասում էր՝ «հորս մոտ եւ ձեր հոր մոտ, Աստծու իմ եւ ձեր Աստծու» (Յով. 20:17): Խաչի վրա Յիսուսը ներկայացրեց ամբողջովին իր մարդեղությունը: «Աստված իմ. Աստված իմ. Ինչու՞ ինձ թողեցիր» (Մաթ. 27-46): Այդպիսի խոսքեր Աստված ասել չէր կարող: Այն փաստը, որ Յիսուսը աղոթում էր, Աստծուն «բարձր ձայնով եւ արցունքով», ցուցադրում է նրանց հարաբերության իրական բնությունը: (Եփր. 5:7, Ղուկ. 6:12): Աստված չի կարող իրեն աղոթել, խնդրել: Յիմա էլ Քրիստոսը աղոթում է Աստծուն մեր անունից (Յռոմ. 8:26, 27, Մ. 2 Կոր. 3:18):

Մենք ցուցադրեցինք, որ Քրիստոսի եւ Աստծու հարաբերությունները կյանքում չեն տարբերվում հիմնական ժամանակից: Քրիստոսը վերաբերվում էր Աստծուն ինչպես իր հորը եւ Աստծուն եւ աղոթում էր նրան; հարությունից հետո նույնը, եւ հիմա էլ նույնը. իր կյանքի ընթացքում հողի վրա Քրիստոսը Աստծո ծառա էր (Գոր. 3:13, 26, Իս. 42:1, 53:11): Ծառան կատարում էր իր տիրոջ ցանկությունը եւ նրան հավասար չէր (Յով. 13:16): Քրիստոսը ընդգծում էր, որ Այն ուժը եւ իշխանությունը, որ որը ինքը ուներ, Աստծուց էին՝ «ես ոչինչ չեմ կարող ստեղծագործել ինքս ինձանից...ես իմ ուղարկած հորս եմ...որդին ոչինչ չի կարող անի ինքնուրույն» (Յով. 5:30, 19):

ԴԱՍ 8. ՀԱՐՑԵՐ

1. Սովորեցնում է Աստվածաշունչը, իր Աստվածը՝ երրորդություն է:
 - ա) ԱՅՈ
 - բ) ՈՉ
2. Ինչո՞վ է Հիսուսը տարբերվում մեզանից՝
 - ա) Մեղք չի գործել
 - բ) Նա Աստծո միածին որդին էր
 - գ) Նա երբեք չէր գործի մեղք
 - դ) Աստված Նրան ստիպեց ճշմարիտ լինել
3. Ինչո՞վ էր Հիսուսը նման Աստծոն
 - ա) Աստվածային բնություն ուներ իր կյանքի ժամանակ
 - բ) Հոյակապ էր Աստծո նման
 - գ) Գիտեր այնքան, ինչքան Աստվածը
 - դ) Նա Աստծուն հավասար էր
4. Ինչո՞վ է Հիսուսը նման մեզ
 - ա) Անցել փորձանքների
 - բ) Մանուկ ժամանակ մեղագործել է
 - գ) Փրկության կարիք ուներ
 - դ) Մարդկային բնություն ուներ:
5. Ո՞ր ապացուցումներն են ճիշտ՝
 - ա) Հիսուսը հոյակապ բնություն է հոյակապ բնավորություն ունի
 - բ) Հիսուսը մեղավոր բնություն ունի, հոյակապ չէր
 - գ) Հիսուսը եւ Աստված էր եւ մարդ
 - դ) Հիսուսը Ադամի բնությունը ուներ, մինչ նրա մեղագործելը:

Գլուխ 9

Քիսուսի գործերը

9.1 Fusiysu fapjanakw

Anza[dasw ziy8z rqvz3 ie Fusiysw maed he3 ie nea k8an;u wnjaz;iym .ie'an;nve he fanduoiym uncovs 6 mvn;5 Ba8z raebveiyj8iynw mve mv0 neaniym h3 ie Fusiysw .ie'iyj8anw rvpu crqvz4 Na bazae'ak he5 Nea fea,;nvew mvx ig6ieiyv vn3 unc;an ,ar vn; faskaniym nean4

Na mvx nman fanduoiym h .ie'an;nveu3 ba8z mvp; cu gie[iym4

Na mvp; che gie[vl3 Nea mv0 ckae mvp;4

Na cu mvpadeqvl 6 kvp[che4

Siyb 6 anmvp3 fanzan; cu gie[vl4

Aqvraeanw ziyzadeiym h3 ie /amanakakuznvev rvsniym hun nea 7is;u 6 gie[u fi8akaoiyj8iynw4 Ouparisu kunw n,iym h 3 ie na vpl h siyeb3 iew daru ae/anu che4 7acman nveka f9imvakan xunqienvev qka8iym vn "t,maeur a8d maedw siyeb h4" Fusiysw kvnzap /amanak faez he rql fuiydakannveun "lq 'vxanuz un' siyr diyes kbveu4" Oaras7anip a8d faezun cvpaq4

Fusiysw Asr[i ledun he 3 na gie[iym 6 7isiym he Asr[i nman 2vjv Asrqa[maed lunve4 A8sousiq Asr[i aeraziliymn he "crvsnqa[Asr[i kveoaew4" A8d oarta9iq cka anfea/v,riyj88iyn rvsnl Nea vekna8un oarkvew3 rvsnl Asr[iyn4 Fusiysw bazareiym he \ "Un' rvsnipw rvsniym h Fiew3 uncovs+ vs asiym diy "ziy8z riye Fies"4(Fiqf314:9)

Aoevliq mvp;iq lu a,7aefiyf mvx fama d/qae h faskanal a,7aefu bilie 7iefedaqie ueipiyj8iynw3 Fusiysu fa8rna[t,maeriyj8iynw4 Faqar;iq liysaqieqa[mr;iq 6 figiq mu,r ovr; h qsraflv Asr[iyn3 faqaral3 ie Fusiysw hl Asrqa[h ue Fie ovs4 Anfea/v,r h xieaqae faqar iynvnl neaniym3 ie Fusiysw Asr[i ledun h4 lc t,maeur h siyeb Veiediyj8an 6 Fusiysu asrqa[a8un skuxbu qa8rnu di;reunan—usk deanz wndiynlw ,ar fv,r h4

:anu ie Fusiysw veknaqie Fie nman he3 ba8z Maed he3 tu,r

mxv nman3 Adamu sveiyndn he Maeuamu g[iiqq3 usk Adamu iedunvew ovr; h mafanan4 Adamu bilie sveiyndnvw ovr; h xifqvun nea mvp;u oarta9iq3 anka7 neanuz@ gie[vl hun uevn; mvp; jh cvun gie[vl4 Bilie maedu; mvpaqie dae'an3 bilien hl wnkan mafqan u,7aniyj8an rak4 _Mu maediy\ Adamu\ oarta9iq mvp;w a,7aef mraq3 mvp;u fvr hl @ mafw4Mafw ruezv bilie maedkanz3 ieiqv6 bilien hl mvp; gie[vzun| \F9im4 5:14—19\ Mvn; [nqiyv vn; mvp;iq3 a8n sveiynduz sveiynd /a9angabae .i7aeunqiyv h4 Fusiysn hl ieovs Adamu iedu dae'aq mvpaqie a8sun;n ovr; h maf wmdiynve3Adamu sveiyndnvw mafu hun a9/an3 belien hl mvpaqie hun nea mvp;uz4 Asrqa[c.i7vz a8d kaninw 6 jiy8l rqvz nea raea[qv|w :eusrisu qea4 _ Na mvp; che gie[vl3 Na xifqvz mve mvp;veuz|\ Ovre3 1 jiyj3 5:21\:

Fusiysuz bazu3 Adamu bilie sveiyndnvw ae/anu hun oar/u3 ieiqv6 mvn; bilies an'amb mvpancvl vn;4 Fusiysu qea hl raea[qvz a9a0nakan mvp;u oaru/w@ mafw4 Ba8z ;anu ie na mvp; che gie[vl _Asrqa[faeiyj8iyn rqvz nean3 bazvz mafqan d9nvw\ Gie[3 2:24\ :eusrisq _bazqvz ieovs Ar[i Mua[un Iedu3 faeiyj8iyn a9nvlq| \F9im3 1:4\ Fusiysu faeiyj8iyn a9nvlw nea Asrqa[iyj8an aoazyziymn h 6 faeiyj8iyn a9aq u .a9;u4

:eusrisw cmafazaq 7acu qea3 ;anu ie maed he u bniyj8an4 Na baevkam ue k8an;w nquevz3 ziyzadevliq ue mv[agiy8n svew mxv3 mafazaq 7acu qea@ mvxfamae fvpvliq ue siyeb Ae8iynw3 ie ;aqu maedkanz mvp;vew 6 neanz bveu .ekiyj8iyn4Fusiysw ue Asrqa[iyj8amb a9a0un Maedn he3 iew kaeipazaq Faeiyj8iyn a9nvl 6 faqurvnakan k8an; 'v9; bvevl3Na a9a0nakan mvp;w fapjvz4 Bilie nean;3 iq fvr6iym h :eusrisu oarqvenveun3 faqariym h figiq 6 seriq3 Siyeb Mkeriyj8amb Iqaniym h skxbnakan mvp;w@ nean; fiy8s iynvn faeiyj8an\V.e3 5:1;25;Fa8r3 1:5\:

D eaniym h aerafa8rqiyv :eusrisu faeiyj8an qvfa.a9iyj8iynw4 A8d biliew ,v,riym h3 ie mvn; 6s faeiyj8iyn ka9nvn; 6 daru

kmarnqvn;3 usk vjv mvn; t,maeur vn; vpv@ ka9a0niedvn;
 dvou faqurvnakan k8an;3Asr[i qea dnv; mve fiy8sw@ Nea3
 lq faeiyj8iyn rqvz Fusiysun 6 7israzaq bilieus faeiyj8iyn ral \
 F9im3 6:3—5\ Mvn; mvpaqie vn; 6 mafu vn; ae/an\ F9im3
 6:23\ Ba8z :eusrisu anmvp k8an;u3 mafqan 6 faeiyj8an
 faniyn Asrqa[kaeip h mvx a9a0adevl faqurvnakan k8an;4

leovsxu mvn; mve mvp;w ;aqvn;3 Asrqa[mvx t,maeriyj8iyn
 h ziy8z ralu ue faqar;iq3 faqar;iq nean3 ie Na .ekiyj8iyn
 ksrna\F9im3 4:6\ Mvp;vew maf vn bveiy3 vjv mvn; t,maeur
 faqariym vn;3 ie Asrqa[mvx k.eku mafuz3 faqaraliy vn;3 ie Na
 kfamaeu mvx t,maeur3 cna8a[ie a8dousunw cvn;4 Fusiysw
 Asr[i maegae he3 vjv mvn; bazvn; mve sernvew Asr[i 7is;u
 a9063 oareasr lunvn; sebqvl@ Asrqa[mvx kfamaeu t,maeur3
 cna8a[a8dousun cvn;4 _Ube mvp; cumanaliq \:eusrisw\ Na
 \Asrqa[w\ xif dae'evz mve mvp;veu3 ieovs aedaeanan; Asr[i
 a906\Kan31—5:21\3 fvpvz ue siyeb Ae8iynw3 ie .eku mvx
 mvp;veuz3 asrqa[a8un ,nie; oaeg6u 6 mve a9a0 bazu vekn;u
 d9nvew@ ;a0alvevliq mvx aoevl a9a;un 6 faqaraz8al k8an;iq3
 fvr6vl :eusrisu oarqvenveun@ siyeb mkerqvl 6 nvp;
 cgie[v\Kan2 1:30,31\:_ Krakaeaniym asqiy h3 ie
 a9a;vliy8iynw galus h Asr[iyz3 faqar;u ,nie;iq“4 \F9im51:17,
 Nie Mu0axga8un 7mbaageiyj8iyn\

A8d biliew fnaeqie h :eusrisu Faeiyj8an mu0iziq4 Na
 a9a0unn maedkanz zvpuz3 iew anmaf he3 “a9nvk“he3 Nie
 figvkan wnrnu;ym4 :eusrisu faeiyj8iynw jiy8l rqvz Asr[iyn
 fa,qvl 3 ie faqaraz8alnvev t,maeur vn4 :eusrisw iypaekqvz
 a,7aefmve mvp;vew ;aqvliy 6 faeiyj8iyn srazaq mvx .ekvliy
 famae4 \F9im3 4.25\

Faekaqie h gurakzakan faqar;3 ieovsxu qsraf lunvl\ jv
 Asrqa[kaeip h mvx famaevl t,maeur4:eusrisw kaeip h
 darasranu /amanak mvx nveka8aznvl anmvp3 t,maeur 6 siyeb
 Ue a9064 \ Fuiyd3# 2.43 V.35 55'27\ Mve mvp;veiq 6
 anfa0ipiyj8iynveiq lu a,7aefiy oafan0qiy h t,maeur
 faqar;3 ieovsxu faqaran; dean3 Ovr; h tu,r faskanal Faeiyj8an

n, anakij8iynw3 "Asrqa[faeij8iyn nquevz nean2 ieovsxu diy; iynvna; Asr[iy faqar; 6 fiy8s \a8dousu faeij8iyn\4\Ovre31.21\

Mua8n siyeb mkeriymw famiyn :eusrisu kmirvznu mvx Nean3 Nea]eunakw mve qea klunu4 Mkeriymiq mvn; mirvniym vn; Nea mafun 6 faeij8anw3 axarqiy vn; mve mvp;veuz aedaeij8amb 6 t,maerij8amb4 \ F9im34.2.5\

A8s masiym qveliy[qa[fea,;nvew grnqiym vn mve gurakziyj8iynuz diyes 6 klunu a8dovs munc6 cwndiynvn; mkeriym4 Mkeriymiq mvn; mirvniym vn; Fusiysu ae8anw3 iew mpvz 7acu qea3 faqarazipnvew ma;eqvzun " uevz fandve'nvew xifabveij8an ae8amb" \ T,maer3 19.8\ Mu 7is;iq3 nean; fagniym vn tvemak fagiysrnve3 iew nveka8azniym h :eusrisu t,maerij8iynw3 eiw u faqar;u he4 A8d tvemak fagiysrnvew kaeip vn; op[vl mve mvp;veiq \Fiyda3 2.3\3 jyv mkeriymuz fvri mvn; mvp;vn;3 anfea/v,r klunu :eusrisu ae8iyniq ma;evl fagiysrnvew3 7ndevliq Asr[iyn mvp;veu jpiyj8iyn4

Fvr6aovs3 mkeriymuz fvri mvn; ovr; h 'grvn;]efnan;u4 Anfea/v,r h anwndfar un;nasriygv13 apijvl 6 mvp;veu jpiyj8iyn 7ndevl4 A8dovs ueagie[vliq mvn; mu,r famixqa[klunvn;3 ie [a[kqa[vn; :eusrisu srqveiq 6 kgrnqv; Asr[i Fiqanaqieij8an nve;i4 Mvn; ovr; h 'grvn; aoevl :eusrisiq mafqan]ew 6 nea qveadae'man]ew3" faqar;iq Asr[iy 3Nea iediy t,maerij8anw" \ .ul3 3.9\

Faqar;u anwndfar wndg[iymw ziy8z h ralu3 ie mvn; mve gie[veiq cvn; qasrakvl .ekij8iyn3 .ekij8iynw reqiym h a9a;unij8amb 4 " Ube mvn; .ekqiym vn; mu0iziq3 a8d mvxanuz ch3 Asr[i kam;iq h — ic gie[veuz" \V.e3 2.4,2.8\4 Uncovs ie aedaeaziymw 6 t,maerij8iynw Asr[i kam;iq h3 niy8novs 6 .ekij8iynw\ F9im3 54.17\4 Mve gie[vew ovr; h wndg[vn mve ,niefakaliyj8iynw Asr[iyn mve famaee aea[u famaee3 fa,qvliq mvx :eusrisu mu0iziq t,maeur3 raliq mvx

.ekiyj8an iypu4 lc tu,r h fa,qvl3 jv karaevliq baeu gie[ve mvn;
k.ekqvn;4 A8dovs fa,qvliq mvn; cvn; fasnu .ekiyj8an3 a8d
Asr[i nqve h3 iew cvn; uaeip gnv13 mua8n sueiq kaeip vn;
aoazyizvl4 Mua8n t,maeur faqar;uz h galu baeu gie[vew4

9.2 :EUSRISU AE*IYNW

Fata7 Nie Krakaeaniym n,qutm h ie mve aedaeaziymw 6
.ekiyj8iynw galus h :eusrisu ynuz\]eunak 1 Fiqf3 1:7;
Fa8rn3 5:9; 12:11; F9im3 5:9 \4 leovsxu ae8an
anfea/v,riyj8iynw :eusrisu3 mvn; ovr; faskanen;
“ 8iyea;anc8iye oriypu k8an;w — da nea ae8iynn h“ wsr
Asrqa[a,ncu \ L63 17:14\ A9anz ae8an maemunw cu kaeip
aoeu3 a8suun;n fandusaniym h k8an;u sumqilw4 Da
farsariym h :eusrisu 7is;vew # _ Vjv csnqvl Maedka8un lediy
Oriypiq iy c7mvl Ae8iynw Nea aoa cu iynvna na k8an;| \Fiqf3
6:53\4

Mvp;u fvr6an;w mafn h \F9im3 6:23\3 a8sun;n ae8iynu
axariym3 iew k8an; h keiym4 A8d oarrta9iq fuseavlazunvew
ae8iyn vun ja.iym amvn mvp; gie[vliyz3 ieovsxu fu,vznvun jv
mvp;w maf h bveiym4 _ Bilien hl wsr Miqsvsu3 ma;eqiym vn
ae8iyniq3 6 a9anz ae8an fisman aedaeaziym cu luniym| \
V.e3 9:22\4 A8d oarta9iq anfnaeun he wndiynvl Adamu 6
Vqa8u jxu rve6iq [a[kqvlw3 dea .i7aevn Asrqa[miejvz ga93 ie
miejiq [a[ku neamz mvp;vew \Kvnz3 3:7,21\ 4 Abvlu
xifabveqa[anasiynw wndiynqvz3 usk Ka8vnu biy8sveu
xxifabveiyj8iynw cwndiynqvz4 Abvlw gnafarvz a8n3 ie a9anz
ae8a fvpman nveqa[cvs lunu 6 Asr[iyn cvs mirvna \ Kvnz3
4:3—5\4

A8d dvo;vew vn :eusrsu ae8an kae6ieiyj8iynw4 A8d
a9an'naovs wndiynqa[he fevanveu Xaruku rinun3 veb Asr[i
/ipiqiyedw ovr; h ae8amb][ve uevnz d9nvew3 ie .ekqvn
mafuz4 A8d ae8iynw sumqil he :eusrisu3 ieiq mvn; ovr; h
][vn; mvx4 Munnc6 :eusrisu galiysrw A8d ae8iynw ja.qiym he

]eunaku fama⁴ Mvp;w oar/qiy^m mafiq³ maed che kaeipp ue
rvpw xifvl kvndanu⁴ Xifabveqa[kvndanun ccurve baeu; 6
caeu;3 maediyn xhe kaeip .i7aeunve⁴ _Ga9an 6 a8[u
ae6iynw cu ma;eu mvp;vew] \ V.e3 10.4:4\

A9a0aniym h faez—unciy+ fuiydakannvew xifabveiy^m hun
kvndanu⁴ Ovreisw asiym h# Gal3:24 _ Kaninw mve tanaoefn
dvou :eusrisw]4 Xifabveqip kvndanunve ovr; h lunvun
anmvp⁴ Nean; :eusrisu sumqiln hun³ _anmvp 6 ma;iyel
\1Ovre31:19\ : A8d kvndanunveu ae8iynw :eusrisu ae8iynn he
nveka8azniym⁴ A8n wndiynqiy^m he mvp;u xif³ nveka8azniym
he :eusrisu xifabveiyj8iynw—Asrqa[a8d gurve⁴ Vq Asrqa[
nvez Ue ?ipiqedun munc :eusrisw⁴ Nea mafw— mvp;veu
;aqiyj8iyn he³ rvpu vn iynvzvl Fun Krakaeaniym³ Miqsvsu
kaniniq⁴ A8d kaniniq karaeqa[xifabveiyj8iynw faniyn :eusrisu
he³ mvp;veu ;aqiy^m he³ iew_ue xifiq qveazevz mvp;w] \V.e3
9.26,13.11 F9im³ 8.3\4

7.3 masiym bazarevzun;3 ie Fun Krakaeaniym 6 Miqsvsu
Kaniniym ziyzadeqiy^m h— :eusrisu tanaoefw dvou
Asrqa[anzniym he aa9a0un maegaenveu mu0iziq³
nean; mu0niej hun maedkanz 6 Asr[ji mu063 wsr Fun
Krakaeanu 3 uncovs 6 :eusrisw Nie Krakaeaniym³ \V.e3
9:15\ : _ Kaninw maegae he wnreiy^m maedkanz³ 6 ue
lediyn u faqur8an] \V.e3 7:28\ : :anu ie nean; uevn;
mvpaqie hun³ nean; chun kaeip maedkanz fama^e
mvp;veu ;aqiyj8iyn 7ndevl⁴ Xifabveqip kvndanunvew
chun kaeip ;aqvl maedkanz mvp;vew⁴ Anfea/v,r he
aerazilu maed³ iew nveka8aznve mvpaqie maedkanz³
xifabveqve mvp;veu fama^{e3} ieovsxu maedu;
'v9aekv8un]giyr 3 mirvnaliq a8d xifun⁴Anfea/v,r he mu
a9a;un³ iew kfaskanae mvpaqie maedkanz³ ieinz
fama^e kda9nae mu0nied³ iew .ie'an;nveu kfanduove
mve nman \V.e3 2.14—18\:

Fusiysw fama^oaras⁷aniym he a8d oafan0nveun— _a8dousun

ovr; h lunu maegaew \a9a0nafig6ieakanw\ —siyeb3 caeuz
fv9iy3 ana9ak|\V.e3 7:26\ : Nean ovr; che anwndfar
xifabveiyj8iyn anvl mvp;veu fama3 6 mafw nean che
rueaovriym4 \ V.e3 7:23, 27\ : Mar8anq :eusrisun
nveka8azniym h ieovs .ekuc4 _Na k.eku Asr[i mir gnazipun3
mu,r kvndanu3 ieovsxu mu0niedu mxv |\V.e3 7:25\ : :anu ie na
vekna8un maed he3 na _kfaskana ,.ijqa[nveun3 ieiqfvr6
un;n hl he anxie|\V.e3 5.2\A8d fu,vzniym h mxv3 ie :eusrisw
niy8novs vekna8un farkiyj8iyn iynve |\V.2.14\

Uncovs ie fvraga8iym a9a;unvew mu0nied hun Asrqa[a8un
/ipiqedu —Fuxeavlazunveu— niy8novs :eusrisw a9a;un he
figvkan Fuseavlu— mkerqa[nveu4 Na—_fig6ieakan he Asr[i
ranw|\V.e10:21\3 iew kaxmqiym 6 qvea[nqiym h mkeriyimiq \1
Ovre3 2:2—5\3 iein; fiy8s iynvn Kaninu qea4 :eusrisu fea,alu
a9aqvliyj8iynw mxv kmpu Neaniq mkermanw3 a9anz dea na
mve mu0niedw cu lunu4

:eusrisiq mkerqvliq mvn; ambip0aovs ovr; h]gragie[vn; nea
sebiyj8iynw4 Mvn; iynvn; oaerakaniyj8iyn3 iew ovr; h
karaevn;4 _Ovr; h Nea mu0iziq anqndfar .a9; ran;
Asr[iyn|\V.e3 13:15\ Asrqa[iypaekvz :eusrisun3 ieovs mve
sebafa8e3 ieovs mvn; .a9;u ran;Uevn3 a8sousiq :eusrisu
mu0iziq mirvniym vn; Asr[in 6 .a9; ralus34V.e3 \13.15\4
Asrqa[iypaekvz :eusrisun ieovs mve sebafa8e3 ieovs mvn;
.a9; ran; nean3 :eusrisu mu0iziq mirvniym vn; Asr[iyn 6 .a9;
ralus4

Mar8annveiyim fapiejqiyim h mve oaerakaniyj8iynnvew@

1 _Kmirvnan; ma; iye seriqq \Asr[iyn\3 lu faqar; iq3 ma; evliq
serves 7ptu

aearuz3 ma; eqvliq figiq 6 maemniq|4

:eusrisu sebiyj8iynw faskanaliy fama3 mvn; ovr; h jiy8l
cran; kvp[iyj8iyn

mve figiy4 Vjv mvn; faqariym vn; :eusrisu mvp;veu
jipmanw3 mv; muaniym

vn; Asr[iyn xifabveiyj8an mu0iziq4

2. _Asr[i] fiy8siq aoev;|4 Mvn; covr; h ,vpqvn; t,maeur kaninnveuz3 iein;

faskazniym vn :eusisu sebiyj8iynw4

3. _Ueae iy,adue lunvn;3 'grvliq sveu333 Cjipnvn; mve faqarakuznveun|4

Mvn; ovr; h lunvn; muasun neanz fvr3 iq;ve faskazvl vn :eusrisu

sebiyj8iynw3 farkaovs fanduoiymnveu mu0iziq u noarak faskanaliy

:eusrisu xifabveiyj8iynw4

A8s biliew mvx qsrafvzniym h3 ie mvn; kfasnvn; axariyj8an vjv mkerqvn; 6 aoevn; :eusrisu kaninnveiq4 _A8niyfvr6 famaek'akqiyim vn; mirvna1 a9a;vliyj8an gafun3 ieovsxu sranan; ipiemiyj8iyn 6 a9a;vliyj8iyn]gniyj8n famaek | \V.e3 4:16\:

9.3 XIFABVEIYJ8IYN MVX FAMAEE VQ UE FAMAEE

Fiyda8akan maegaenvew ovr; h xifabvevun uevnz mvp;veu famaek3 fvri— maedkanz mvp;veu famaek | \V.e3 5:1-3\ :eusrisu xifabveiyj8iynw niy8novs keknaku he4 Na an'amb mvp; cijnve3 ba8z ;anu ie maed he@ kaeu; iynve mafuz .ekqvliy4 A8dousiq Asrqa[rqvz .ekiyj8iyn faniyn :eusrisu xifu3 :eusrisw mv9aq@ .ekqvz un;q 6 fnaeaqie dae'evz mve .ekiyj8iynw4 <ar Vegve wndg[iym vn a8d4

A8s masu vegveu /ipiqa[iyn aeraziliym h3 ie :eusrisu xifw ue mvp;veu ;aqiyj8an famaek he 6 niy8novs mve famaek he4 A8d masw biqandakaluz h 6 aoaziymiym h bilie asqa[w3 un' jqiym h 3 ie a8d jvman h gnafarvl 7iew3 vjv iyxiym vn; tu,r faskanal mve Asr[iy maedasueiyj8iynw4 A8s gue;w kaedaliyz fvri diy; kzankana; a8d biliewb aqvlv 7ie iysiymnasuevl3 dea famaek a8s n8iyjvew m,akqa[h ge;iym4

Maegaew ovr; h ue /ipiqedu 6 ue.mvp;u jipiyj8an famaexif
 bveve333 a8dovs 6 :eusrisw gie[jym he Miqsvs Maegaew
 nman\V.e3 5:3;5\Fiynakan 7is;w _ovr; h| n,anakiym h
 n8jakan oaer; u fanfvo mve Asr[in3 iew 'v9; h bveiyu ue
 sv.akan.mvp;veu ;apiymw3 niy8novs 6 mvew4 Ue
 maedkasueiyj8amb na ovr; h a8d anve\V.e3 59.7\ Da cu
 n,anakiym3 ie na iynve sv.akan.mvp;3 iew ovr; he ;aqvl4 Cu
 kaevlu qveaggnafarvl a8d .asru kae6ieiyj8iynw4 Mvn;
 ;aqvzun;.mvp;vew Nea ae8am xifiymiq3 6 un;n hl ;aqqvz4

:eusrisw covr; h anwndfar xifabvevl ue.mvp;veu famaexif
 /ipiqedu3 uncovs aniyu hun a9a0un maegaenvev3 ube na
 karaevz a8d mu angam\V.e3 7:27\ Oipisw wndg[iym h
 maegaenveu 6 :eusrisu keknaku xifabveiyj8an
 nmaniyj8iynw\V.e3 9:7\ Raebveiyj8iynw neaniym he3 ie
 a9a0un maetaenvev aa8d aniyu hun amvn raeu4 Vjv
 raebveiyj8iynw lunve neaniym ie :eusrisw xifabvevz mua8n
 maedkanz famaex3 a8d raebveiyj8iynw kwndg[qve4
 lY,adeiyj8iyn dae'ev;3 ie :eusrisu xifw bveqa[he sv.akam
 _mvp;veu| famaex3 iein; an0arqa[hun maedka8un
 .mvp;veuz3—nea _mvp;w| mvew che3 na a9an'un xif bvevz
 mvx famaex4 Rvsnvliq3 ie :eusrisw anmvp he3 _mvp;w|
 a8srvp@ maedka8un.mvp;u n,vliy mu0iz he40arta9w
 ziyzadeqiyu h ieovs aed8iyn;4 Anfea/v,r wndiynvl3 ie mve
 Rvew fi8akao he3 nean cu kaevlu.mvp;vevl4

Asrqa[_mafaza[uz kvervz ic7aenveu Fiquq .a9aqie krakiq3
 mve Ruei0 Fusiysun3 ae8an faqve/ krakiq|\V. 13:20\3
 a8sun;n ue sv.akan ae8iyniq4 A8sousiq3 Rvew mve vpv| h
 Fiquq 6 xifabveqa[ga93 un;w uevn iypvz xifabveman36 faniyn
 nea ae8an Asrqa[faeiyj8iyn rqvz nean3 na 6 xif he 6
 fig6ieakan4

{aqaliyn jaegmanqa[Paxae3 9:9 famaoaras7aniym h@ _:i
 jagaqiew \Fusiysw\ galus h ;i mir@ na t,maeur h 6.eku uevn \

օգնությամբ Աստված մեզ կարող է ցույց տալ իր շնորհը, հավատարիմ մնալով իր սեփական սկզբունքների բարեպաշտությանը: Եթե Հիսուս Աստված լիներ, այլ ոչ սոսկ մարդ, Նա չէր լինի մեր ներկայացուցիչը: Դա -ս մեկ օրինակ է, որը ցույց է տալիս, թե ինչպես է մեկ ոչ ճիշտ գաղափար տանում մեկ այլ ոչ ճիշտ գաղափարի: Արդ, աստվածաբանները մշակել են բազմաթիվ բարդ տեսություններ Զրիստոսի մահը բացատրելու համար: Զրիստոսության ուխտադրուժների հանրահռչակ տեսությունը հետ-յալն է. մարդու մեղքերը նրան դարձրել են պարտապան Աստծո առաջ - ինքը դրանք չի կարող մարել: Զրիստոսն այն ժամանակ խաչի վրա թափված իր արյունով վճարեց յուրաքանչյուր հավատացյալի պարտքը: Ավետարանը քարոզողներից շատերը դա արտահայտում են այսպես. «Մենք բոլորս կարծես թե կանգնած էինք պատի մեջ շարքով նախքան հրեշը կգնդակահարեր մեզ: Այդ ժամ միջամտեց Հիսուսը: Հրեշը մեր փոխարեն կրակեց նրան, - այժմ մենք ազատ ենք»:

Այդպիսի հմտորեն մշակված տեսությունները իրենց հիմքում չունեն աստվածաշնչյան ինչ որ նեցուկ: Բացահայտ է ակնհայտ հակասությունը, քանզի, եթե Զրիստոսը մահացել է մեր փոխարեն, այդ դեպքում մենք չպետք է մահանայինք: Բայց, քանի որ մենք ունենք մարդկային բնույթ, ապա մենք պետք է մահանանք: Մահից - մեղքից փրկությունը, ի վերջո, կբացվի դատաստանին, երբ մեզ կհայտարարեն անմահությունը: Մենք այն չստացանք Զրիստոսի մահի պահին: Զրիստոսի մահը ավելի շուտ ոչնչացրեց հրեշին (Երբ.2:14), քան հրեշը սպանեց Նրան:

Եթե Զրիստոսը պարտքը վճարեր իր արյունով, ապա մենք կարող էինք սպասել մեր փրկությանը կարծես թե ըստ իրավունքի: Սակայն, փրկությունը պարզ- է, որը մատուցվում է մեզ Աստծո գթասրտությամբ - ներումով, - այն կորցնում է ցանկացած իմաստ, եթե մենք Զրիստոսի գոհաբերությունը դիտարկենք որպես պարտքի հատուցում: Ստացվում է այնպես, որ բարկացած Աստվածը հանդարտվել է, հենց տեսել է Զրիստոսի Ֆիզիկական արյունը: Բայց մեր ապաշխարության ժամանակ Աստված տեսնում է իր Որդուն, որը ներկա յանում է որպես մեր ներկայացուցիչը; - մենք, մեր հերթին, ավելի շուտ ձգտում ենք ամեն ինչում նմանվել Նրան, այլ ոչ թե պարզապես միաձուլվել Զրիստոսի արյանը, որպես թալիսմանի հետ:

Բազմաթիվ «Քրիստոնեական» հիմներ - երգեր իրենց մեջ պարունակում են անհավանական քանակությամբ կեղծ դրույթներ տվյալ բնագավառի վերաբերյալ: Ամենակեղծ վարդապետությունը մխրճվում է մարդկանց գիտակցության մեջ ավելի շուտ երաժշտության օգնությամբ, քան աստվածաշնչյան ռացիոնալ ուսուցմամբ: Մենք պետք է միշտ զգոն լինենք ուղեղի նման կարգի լվացման դեմ:

Ցավոք սրտի, հասարակ բառերը՝ «Քրիստոսը մեզ համար մեռավ» (Հռոմ.5:8) կոպտորեն խեղաթյուրվում են ընկալման մեջ - կարծես նշանակում են, որ Քրիստոսը մեռել է մեր փոխարեն: Կան մի շարք կապեր Հռոմ.5 - 1Կորթ.15գլուխների հատվածների միջ- (օրինակ՝ հատված 12=1Կորթ.15:21;17=Կորթն.15:22): «Քրիստոսը մեզ համար մեռավ» (Հռոմ 5:8) բառերը հավասարեցվում են «Քրիստոս մեր մեղքերի համար մեռավ»(1 Կորնթ.15:3) արտահայտությանը: «Համար» նախդիրը պարտադիր «փոխարեն» չի նշանակում. Քրիստոսը մեռավ «մեր մեղքերի համար», բայց ոչ մեր «փոխարեն»: Դրա հետ-անքով, Քրիստոսը կարող էր «բարեխոսել» մեր համար (Երբ.7:25), բայց ոչ մեր «փոխարեն»: «Համար» նախդիրը Երբ.10:12 - Գաղ.1:4 հատվածներում չի նշանակում «փոխարեն»:

9.5 Հիսուսը - Մովսեսի Օրենքը

Քանի որ Հիսուսը մեղքի համար անբասիր զոհ էր - իդեալական քահանայապետ, որը կարող էր իրոք մեզ համար ներում նվաճել, ապա Քրիստոսի մահից հետո կենդանիների զոհաբերության հին օրենքը դադարեցրեց իր գոյությունը (Երբ.10:5-14): Քանի որ «քահանայությունը փոխվում է(դ-տացիներից մինչ- Քրիստոս), հարկ է որ օրենքին էլ փոփոխություն լինի» (Երբ.7:12): Քրիստոսը քահանա դարձավ «ոչ թե մարմնավոր պատվիրակի օրենքի պես (այսինքն, քահանա կարող էր լինել միայն դ-տացու սերունդը), այլ անվախճան կյանքի զորության պես», որը նա ստացել էր իր անբասիր զոհաբերության հետ-անքով (Երբ.7:16): Ուստի, «խափանումն է լինում առաջին պատվիրակին(այսինքն, Մովսեսի Օրենքին) իր տկարության - անօգուտ լինելու համար: Որովհետ- օրենքը ոչինչ կատարյալ չարավ,- ներս է մտնում մի ազնվագույն հույս (Քրիստոսի միջոցով) (Երբ.7:18,19)»:

Դրանից հետո՝ եւ, որ Զրիստոսի զոհաբերության արդյունքում, Մովսեսի Օրենքը դադարեցվեց: Միանգամայն պարզ է, որ խաչի վրա իր մահով Զրիստոսը «միջավայրից» վերցրեց Օրենքը, այնպես որ մենք կարող ենք դիմակայել ցանկացած ճշման, պահպանել նրա ինչ-որ մասը, օրինակ՝ տոները – շաբաթը: Ամբողջ Օրենքը նպատակաուղղված էր Զրիստոսի գալուստի կանխագուշակմանը: Նրա մահից հետո, Օրենքի ուրույն նշանակությունը կորցվեց –, ուստի անհրաժեշտություն չկա այն հետագայում պահպանելու:

Մ.թ. առաջին դարի քրիստոնեական եկեղեցին ենթարկվում էր մշտական ճշման օրթոդոկսալ հրեաների կողմից, ովքեր պահանջում էին Օրենքի մի մասի պահպանում: Նոր Կտակարանը պարունակում է ոչ մեկ նախագուշացում այդ փորձերին դիմակայելու անհրաժեշտության մասին: Այս նկատառումով, չափազանց կարճ էր նշել, որ այժմ կան որոշ սեկտաներ, որոնք քարոզում են Օրենքի մասնակի պահպանումը: Վերը մենք ցույց տվեցինք, որ Օրենքի հնազանդության միջոցով փրկություն ստանալու ցանկացած փորձ պետք է ուղղված լինի ամբողջ Օրենքի պահպանությանը, այլապես մենք ինքնստիկանության կրատապարտվեք նրան հնազանդ չլինելու համար (ԳԱՊ.3:10):

Մարդկային բնույթում կա մեկ բնորոշ առանձնահատկություն՝ ձգտում դեպի փրկության գաղափարը իր գործերի միջոցով; մենք ուզում ենք խորհել, որ մենք անում ենք ինչ որ բան մեր փրկության ուղղությամբ: Այդ պատճառով, եկեղեցական դեսյատիկ պարտադիր փորձը, խաչելության կրումը, որոշակի աղոթքների հրապարակային ընթերցումը, որոշակի դիրքով աղոթքը՝ այդ բոլորը բազմաթիվ կրոնների, ներառյալ – քրիստոնեության, ընդունված բնորոշ հատկանիշներ են: Միայն Զրիստոսի հավատով փրկությունը քրիստոնեության մեջ համարյա բացառիկ վարդապետություն է, որն իր հիմքում ունի ճշմարիտ Աստվածաշնչի նկատմամբ հավատ:

Նոր Կտակարանում հաճախ են աստվածաշնչյան նախագուշացումներ տրվում Մովսեսի Օրենքի ցանկացած մասին հետ-ելու անթույլատրելիության մասին փրկություն ստանալու համար: Այդ Օրենքին համապատասխան որոշ քարոզիչներ ասում են քրիստոնյաներին թլպատելու

անհրաժեշտության մասին: Բոլոր ճշմարիտ հավատացյալների անունից Հակոբ առաքյալը ոչ երկիմաստ դատապարտեց այդ գաղափարը, ասելով «որոնց մենք չիրամայեցինք» (Գործք 15:24): Պետրոս առաքյալը ասաց Նրանց մասին, ովքեր սովորեցնում են Օրենքին հնազանդության անհրաժեշտությունը, որ նրանք փորձում են «մի լուծ դնեք աշակերտների վզի վրա, որ ոչ մեր հայրերը – ոչ մենք կարողացանք տանել: Այլ հավատում ենք, որ Տեր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքով (որպես Օրենքին երկրպագմանը հակադրվող) կապրենք» (Գործք.15:10,11): Պողոս առաքյալը բազմիցս ընդգծել է այդ նույնը: Արդև սա ոգեշնչված ասաց. «Մարդ օրենքի գործերիցը չի արդարանում, բայց միայն Հիսուս Քրիստոսի հավատքիցը...օրենքի գործերիցը ոչ մի մարմին չի արդարանալ...օրենքով ոչ ոք չի արդարանում...– այն ամեն բաներիցը, որ Մովսեսի օրենքովը չկարողացաք արդարանալ, սրանով (Քրիստոսով) ամեն հավատացող կարդարանա » (Գաղ.2:16;3:11; Գործք 13:39):

Բազմաթիվ քրիստոնեաների ուրացության նշան է ծառայում այն փաստը, որ նրանց պրակտիկ գործունեության մի շարք հիմնված են Մովսեսի Օրենքի դրույթների վրա, չնայած այդ հարցի հստակ շարադրանքին, ինչպես ասված է վեր-ում, որ քրիստոնյաները չպետք է պահպանեն Օրենքը, քանզի այն ավարտվեց Քրիստոսով: Այժմ մենք մանրամասն կդիտարկենք որոշ տեսանկյուններ, որոնք ցույց են տալիս, ինչպես է Մովսեսի Օրենքը հիմք ծառայում ժամանակակից «քրիստոնյաների» պրակտիկ գործունեության մեջ:

Քահանաներ

Կաթոլիկ – անգլիական եկեղեցիները բացահայտ օգտագործում են մարդկային քահանայության համակարգը: Հռոմի կաթոլիկները համարում են պապին հրեական քահանայապետին հավասար: Սակայն, կա «մեկ միջնորդ Աստծո – մարդկանց միջ–, Քրիստոս Հիսուս մարդը» (1Տիմ.2:5): Ուստի, անհնարին է, որ պապը կամ քահանաները լինեն միջնորդներ այնպես, ինչպես ըստ Հին Կտակարանի միջնորդներ էին քահանաները: Քրիստոսն այժմ Քահանայապետն է Երկնքում, – փոխանցում է մեր աղոթքները Աստծուն:

Բացարձակորեն բացակայում են աստվածաշնչյան վկայությունները, որ հեղինակությունը, որը տիրում էր առաջին

302 ԾՇԵՁԵՇ - ճՈՂՈՂԱ

դարի այդպիսի ոգեշնչված ավագանուն, ինչպես օրինակ՝ Պետրոսին, անցել է հետագա սերունդին – մասամբ պապի վրա: Եթե նույնիսկ թույլատրվում էր նման հնարավորությունը, ապա չկան ապացույցներ, որ անձամբ պապը կամ քահանաները այնպիսին են, որոնց վրա է ընկել առաջին դարի ավագանու հոգ-որ պատմուճանը:

Քանի որ Յոզու պարզ-ները ետ են վերցվել, ապա բոլոր հավատացյալներն ունեն հավասար մուտք Աստվածաշնչում Յոզի- Բառին (տես բաժին 2.2 – 2.4) : Ուստի, մենք բոլորս եղբարներ ենք – մեզնից ոչ մեկը չունի ավելի հոգ-որ-մեծարված դրություն, քան ուրիշները: Իրականում բոլոր ճշմարիտ հավատացյալները նոր քահանայության անդամներ են ըստ իրենց Քրիստոսով մկրտվածության, այն իմաստով, որ դրանք «սեփական ժողովուրդ եք, որ քարոզեք նրա առաքիլությունները, որ ձեզ հավատիցը կանչեց իր զարմանալի լույսի մեջ» (1.Պետ.2:9): Ուստի նրանք կդառնան Թագավորության թագավորներ – քահանաներ, երբ այն կհաստատվի երկրի վրա Քրիստոսի գալստյան դեպքում (Յայտ.5:10):

Կաթոլիկներն ունեն սովորույթ իրենց քահանաներին անվանել «հայր» («պապա» նույնպես նշանակում է «հայր»): Դա բացահայտ հակասության մեջ է գտնվում Քրիստոսի պարզ բառերի հետ. «Եվ երկրիս վրա մեկին ձեզ հայր չկանչեք, որովհետ- մեկն է ձեր Յայրը՝ նա որ երկնքումն է» (Մաթ.23:9): Իրականում, Յիսուսը նախագուշացնում է ցանկացած մարդու յուր կարգի հոգ-որ հարգանք մատուցելու դեմ, որը պահանջում են ներկայիս քահանաները. «Բայց դուք Ռաբբի չկանչվեք, որովհետ- մեկն է ուսուցիչը՝ Քրիստոսը – դուք ամենքդ եղբարյր եք» (Մաթ.23:8):

Չարդարված պատմուճանը, որը կրում են եպիսկոպոսները – ուրիշ քահանաներ, ունի իր հիմքը հատուկ հագուստի վրա, որը կրում էին մովսեսյան քահանաները – քահանայապետերը: Այդ հագուստը կանխագուշակում էր այն ժամանակ Քրիստոսի անբասիր բնավորությունը, բայց քանի որ Մովսեսի Օրենքը կորցրել է իր ազդեցությունը, այդպես էլ հագուստի նշանակությունը վաղուց արդեն կատարված է: Իրականում, ցավում է սիրտը, երբ մտածում ես, որ հագուստը, որը ավետում

Էր Քրիստոսի վեհությունը, այժմ օգտագործվում է այն հազնող մարդկանց մեծարելու համար: Նրանցից մի քանիսը չեն հավատում Քրիստոսի հարությանը կամ նույնիսկ Աստծո գոյությանը:

Ղեսայտին

Այն –ս Մովսեսի Օրենքի մաս էր (Թվոց 18:21), որի կատարման համար հրեաները պետք է վճարեին իրենց հարստության տասներորդ մասը Ղ–տացոց սուրբ տոհմին: Մենք գիտենք որ այժմ չկա մարդկային քահանայություն, ուստի, –չկա պարտավորություն վճարել ղեսայտին ինչ որ եկեղեցական ավագանու: Եվ նորից, մեկ կեղծ գաղափար (տվյալ դեպքում քահանաների նկատմամբ), որը տանում է մեկ ուրիշի (այսինքն, ղեսայտինին): Աստված Ինքը մեր գոհաբերությունների կարիքը չունի, իմանալով, որ ամենը պատկանում է Նրան (Սաղմ.50:8-13): Մենք տալիս ենք այն, ինչ Նա է մեզ տվել (1.Մաթ.29:14): Մենք հնարավոր չէ փրկություն ստանանք նյութական նվիրաբերության արդյունքում, օրինակ՝ դրամական ձ–ով: Ի շնորհակալություն մեծագույն պարգ–ի, որը մեզ տվել է Աստված, մենք պետք է Նրան բերենք ոչ թե մեր դրամի տասներորդ մասը, այլ մեր ողջ կյանքը: Պողոսը ցույց տվեց դրա օրինակը, գործնականում կատարելով այն, ինչը ինքը քարոզում էր. «ձեր մարմինները ներկայացնեք կենդանի, սուրբ – Աստծո ընդունելի պատարագ, որ է ձեր բանավոր պաշտոնը » (Յոհ.12:1):

Միս

Հրեական Օրենքը մսի որոշ տեսակներ համարում է անմաքուր:Դա իրագործվում է այժմ գործնականում որոշ դավանությունների կողմից, հատկապես խոզի մսի նկատմամբ: Դրա արդյունքում Քրիստոսը անվավեր դարձրեց խաչի վրայի օրենքը. «արդ, թող մեկը չդատի ձեզ ուտելու կամ խմելու համար» (Ցող.2:14-16): Այսպիսով Քրիստոսի գալուստով Մովսեսի պատվիրանները մսի վերաբերյալ վերացվել են: Դա Նա էր, որի մասին նախագուշակում էր «մաքուր» կերակուրը: Հիսուսը հստակորեն բացահայտեց, որ ցանկացած կերակուր, չի կարող հոգ–որապես պղծել մարդուն: Դա կարող է անել, այն ինչը բխում է նրա սրտից (Մկ.7:15-23): Մարկոսը բերում էր Հիսուսի բառերը, որը ասել է, որ ողջ կերակուրը մաքուր է:Պողոսն ու Պետրոսը նույնպես լսել են նման բառեր(Գործք.10:14,15): Պողոսը գրում էր. «Գիտեմ – հաստատ

իմանում եմ Տեր Յիսուսումը, որ ոչ մի բան պիղծ չէ ինքն իրանով» (Յոզմ.14:14): Ավելի վաղ նա նշել էր, որ որոշակի սննդի օգտագործումից հրաժարվելը դա հոգ-որ թուլության նշան է (Յոզմ.14:2): Մսի նկատմամբ մեր վերաբերմունքը այսպիսին է այն «մեզ չի մոտեցնում» (1Կորթն.8:8): Ամենամերկացուցիչը քրիստոնյա-ուրացողների նախազգուշացումն է, «արգելում են...օգտագործել կերակուրներ որ Աստված ստեղծեց» (1 Տիմ 4:3): Պողոսը դրա մասին այսպես ասաց. «Աստծո բոլոր ստեղծածները բարի են, - ոչ մի բան խոտան չէ. երբ որ գոհությունով ընդունվի» (1Տիմ.4:4):

9.6 Շարաթ

Ամենատարածված անընդհատություններից մեկը այժմյան «քրիստոնեական» պրակտիկայի - Մովսեսի Օրենքի միջ-դրս-որվում է շարաթը պահպանելու մասին գաղափարում: Որոշ խմբեր պահանջում են, որպեսզի մենք պահպանենք հրեական շարաթը ճիշտ այնպես, ինչպես այն որոշված է Օրենքում: Ուրիշ շատերը համարում են, որ քրիստոնյաները պետք է ունենան շարաթվա մեջ որոշակի օր ժամասացության համար, - հաճախ այդ նպատակի համար որոշում են կիրակին: Առաջինը, որ հարկ է պարզաբանել դա հետ-յալն է՝ շարաթը շարաթվա վերջին օրն էր, երբ Աստված հանգստանում էր վեց օրվա արարումից հետո (Ելից 20:10,11): Կիրակին շարաթվա օրն էր, - կոռեկտ չի լինի այդ օրը պահպանել որպես շարաթ: Շարաթը, մասնավորապես, «նշան լինի Իմ (Աստծո) - նրանց (հարայելիների) մեջ, որ իմանան թե ես եմ նրանց սրբող Տերը» (Եզեկ.20:12): Որպես այդպիսին, այն երբեք նախատեսված չէր պարտավորեցնելու ոչ հրեաներին:

Մենք գիտենք, որ խաչի վրա Քրիստոսի մահով Մովսեսի Օրենքը դադարեցրեց իր գոյությունը, այնպես որ այժմ շարաթը պահպանելու անհրաժեշտություն չկա, կամ, իրականում, ցանկացած տոն, օրինակ՝ Քրիստոսի ծննունդը (Կող.2:14-17): Պողոսը, դիմելով վաղ քրիստոնյաներին, ովքեր նորից սկսել են պահպանել Մովսեսի Օրենքի մի մասը, այդ թվում շարաթը, ասաց հետ-յալը. «Բայց հիմա որ ճանաչեցիք Աստծուն, մանավանդ թե Աստծուց ճանաչվեցաք, ի՞նչպես եք կրկին դառնում դեպի այն տկար ու աղքատ սկզբունքները, որոնց կամենում եք դարձյալ ծառայել: Օրեր եք զանազանում

(այսինքն՝ շաբաթը) – ամիսներ – ժամանակներ – տարիներ (այսինքն՝ հրեական տոներ): Վախենում եմ ձեզանից՝ որ միգուցե զուր տեղն աշխատեցի ձեր միջումը» (Գաղ.4:9-11): Դա լուրջ հիշեցում է նրանց, ովքեր փորձում են պահպանել շաբաթը որպես փրկության համար միջոց: Պարզ է, որ այդ օրվա պահպանումը փրկության հետ ընդհանուր ոչինչ չունի. «Մեկը օրն օրից ավելի է համարում (այսինքն՝ հոգ-որ նշանակությամբ), իսկ մյուսն ամեն օր մեկ է համարում. ամեն մեկը թող իր միտքը հաճեցնե: Օրին մտիկ անողը Տիրոջ համար է մտիկ անում. – օրին մտիկ չանողը, Տիրոջ համար չէ մտիկ անում» (Յոհն.14:5,6):

Դրա հետ-անքով, պարզ է դառնում, թե ինչու մենք չենք հանդիպում նկարագրությանը, թե ինչպես են հավատացյալները նշում շաբաթը: Իրականում, կան բառեր, որոնք ասում են որ նրանք հանդիպել են «շաբաթվա առաջին օրը», այսինքն, կիրակի. «Եվ միաշաբաթի օրը դեռ որ ժողովված էինք հաց կտրելու համար...»(Գործք 20:7): Դա լայն տարածված սովորույթ էր – Պողոսը Կորնթոսում հավատացյալներին խորհուրդ էր տալիս սրբերի համար ժողով անցկացնել «շաբաթվա առաջին օրը»(Կորնթ.16:2), այսինքն, իրենց սովորական հավաքույթներին այդ օրը: Բոլոր հավատացյալները նկարագրվում են որպես քահանաներ (1.Պետ.2:9), ովքեր չէին պահպանում շաբաթը (Մթ.12:5):

Եթե հարկ է, որ մենք պահպանենք շաբաթը, ապա մենք պետք է այն անենք համապատասխան ձ-ով: Ավելի վաղ մենք ցույց էինք տվել, որ կործանանար է կատարել Մովսեսի օրենքը մասնակիորեն, քանի որ դա կբերի մեզ դատապարտման (Գաղ.3:10): Փրկությունը հասանելի է դառնում ավելի շուտ Քրիստոսի օրենքի միջոցով, քան թե Մովսեսի Օրենքի: Իսրայելցիներին չէր թույլատրվում շաբաթ օրը որ-է աշխատանք անել. «այն օրը գործ գործողը պիտի մեռցվի»:Նրանց նա- կարգադրվում էր. «շաբաթ օրը ձեր բոլոր բնակարաններում կրակ չվառեք», -, ուստի, այդ օրը նրանց արգելվում էր կերակուր պատրաստելը (Ելից 35:2,3; 16:23): Շաբաթ օրը փայտ հավաքող մարդը, ըստ եր-ույթին, կրակ վառելու համար, պատժվեց մահով (Թվոց.15:32-36): Այն եկեղեցիները, որոնք քարոզում են շաբաթի պահպանումը, ըստ դրա նույնպես պետք է պատժեն իրենց անդամներին մահով՝ խախտման համար: Այդ օրը չի կարելի կերակուր

պատրաստել կամ օգտվել կրակից ցանկացած տեսքի, օրինակ՝ ավտոմեքենա վարել, ջերմացնող սարքերից օգտվել – այլն: Օրթոդոկսալ հրեաները նման կարգի օրինակ են ցույց տալիս. Նրանք շենքի ներսում են գտնվում ամբողջ օրը, բացառությամբ երբ կրոնական միջոցառումներ են անց կացնում – անձամբ չեն մասնակցում կերակրի պատրաստմանը, տրանսպորտային միջոցները վարելուն – այլն: Այն «քրիստոնյաների» մեծ մասը, ովքեր փորձում են պահպանել շաբաթը, բավականին ետ են մնում այդ գործում:

Հաճախ պնդում են, որ շաբաթ օրվա պահպանումը տասը պատվիրաններից մեկն է, Մովսեսին տրված, – չնայած Մովսեսի Օրենքի մնացյալ մասը դադարել է գործելուց, մնում է տասը պատվիրանները պահպանելու պարտավորությունը: Յոթերորդ օրվա ադվենտիստները տարբերություն են դնում տասը պատվիրանների «բարոյական օրենքի» – այսպես կոչված «ծիսական օրենքի» միջև, որը վերացրել էր Քրիստոսը: Բայց նման տարբերության մասին Ավետարանում չի ասվում: Մենք արդեն ասել ենք, որ Հին Կտակարանը վերաբերվում է Մովսեսի Օրենքին, որը խաչի վրա փոխարինվեց Նոր Կտակարանով: Կարելի է ցույց տալ, որ տասը պատվիրանները, ներառյալ – շաբաթ օրվա պատվիրանը վերացրել է Քրիստոսը .

- Աստված « իմացրեց ձեզ (հարայելիցներին) իր ուխտը որ պատվիրեց ձեզ անել տասը պատվիրանքները. – նրանց գրեց երկու հատ քարի տախտակների վրա » (Օրինաց 4:13): Նորից հարկ է նշել, որ այդ պատվիրանը, հիմնված տասը պատվիրանների վրա, կնքվել էր Աստծո – Իսրայելի միջև, այլ ոչ թե ներկայիս հրեաների հետ:

-Մովսեսը բարձրացավ Քորեբ լեռը, որպեսզի ստանա քարե տախտակները, որոնց վրա Աստված գրել էր տաս պատվիրանները: Մովսեսը հետո ասաց այդ մասին «Տեղ Աստվածը Քորեբի վրա մեզ հետ ուխտ արավ» (Օրինաց 5:2), այսինքն, այդ տաս պատվիրանների միջոցով:

-«- տախտակների վրա (Մովսեսը) գրեց ուխտի խոսքերը՝ այսինքն տասը պատվիրանները» (Ելից 34:28): Այդ Նույն պատվիրանը ներառում էր մանրամասները, այսպես կոչված, «ծիսական օրենքի» (Ելից 34:27): Եթե մենք խոսենք ուխտի

կատարման անհրաժեշտության մասին տասը պատվիրաններում, ապա մենք պետք է ասենք նա- բոլոր ցուցումների կատարման մասին, որոնք շարադրված են ամբողջ Օրենքում, իսկ դա, անկասկած, հնարավոր չէ կատարել:

-Եբր. 9:4-ում ասվում է «ուխտի տախտակների» մասին: Տասը պատվիրանները գրվել են քարե տախտակների վրա, որոնք ներառում էին իրենց մեջ «Հին Կտակարանը»:

-Քրիստոսը խաչի վրա վերացրեց «ձեռագիրը, որ մեզ հակառակ էր» (Կող. 2:14): Սա վերաբերվում է տախտակների վրա գրված Աստծո տասը պատվիրաններին: Պողոսը -ս խոսելով Օրենքի մասին, որը դարձավ մեռյալ, իսկ տառերը հին, ըստ եր-ույթին նկատի ուներ տախտակների վրա գրված տաս պատվիրանների տառերը:

Այս բոլորը հստակեցնում է, որ Հին Կտակարանը - «Օրենքը» ներառում էին իրենց մեջ տաս պատվիրանները: Դրանք բոլորը չեղյալ են հայտարարվել Նոր Կտակարանով: Սակայն, տաս պատվիրաններից իննը վերականգնվել են Նոր Կտակարանում: Դրանց համարները 3,5,6,7,8 - 9 կարելի է գտնել միայն 1 Տիմ-ում, իսկ 10 համարները 1Կորնթ. 5-ում: Բայց Նոր Կտակարանում չորրորդ պատվիրանը շաբաթին վերաբերվող ոչ մի տեղ չի կրկնվում, որպես պարտադիր մեզ համար: Ստոր- բերվում է Նոր Կտակարանի հատվածների ցանկը, որոնք հաստատում են տաս պատվիրանների վերականգնումը

- 1-Եփ.4:6; 1Յովհ.5:21; Մթ.4:10
- 2-1Կորնթ.10:14; Հռոմ 1:25
- 3-Հակ.5:12 Մթ.5:34, 35
- 5-Եփ.6:1, 2; Կող.3:20
- 6-1 Յովհ.3:15; Մթ.5:21
- 7-Եբր.13:4; Մթ.5:27,28
- 8-Հռոմ 2:21; Եփ.4:28
- 9-Կող.3:9; Եփ.4:25; 2Տիմ.3:3
- 10-Եփ.5:3; Կող.3:5

Չերձված 28. Խաչելություն

Քրիստոնեության մեջ լայն տարածված է այն հավատը, որ Հիսուս մահացավ խաչի վրա: Սակայն, հունական «stauros» բառը, որ սովորաբար թարգմանվում է որպես «խաչ», անգլիական Աստվածաշնչում փաստորեն նշանակում է սյուն կամ ձող: Իրականում խորհրդանշանը, հավանական է, ունի հեթանոսական ծագում: Ավելի շուտ, Քրիստոսը մահացել է գլխից վեր պարզած ձեռքերով, ոչ թե ձեռքերը լայն տարածված խաչի տեսքով: Բարձրացրած ձեռքերը՝ Աստծո խոստումների հաստատման խորհրդանիշն է (Եզեկ 20:5,6,15;36:7; 47:14), այնպես, ինչպես – անկեղծ աղոթքը (Երեմ.ողբ.2:19; 1 Տիմ.2:8;2 Մնաց.6:12, 13; Սաղմ.28), որը բերում էր խաչի վրա Քրիստոսը (Եփ.5:7): Ավելի վաղ Նա ասում էր, որ ինչպես բրոնզե օձ բարձրացվել է ձողի վրա, երբ խրատելիները անապատում էին, այդպես էլ իրեն հրապակայնորեն կբարձրացնեն, երբ ինքը մեռնի; այսպիսով, Նա «խաչը» նմանեցնում է ձողին (Հովհ.3:14):

Հռոմի կաթոլիկ եկեղեցին խաչին մեծ միստիկական նշանակություն էր վերագրում: Սակայն, այն չունի աստվածաշնչյան ոչ մի հիմնավորում: Դա կատարվել է այն պատճառով, որ խաչը դարձավ թալիսման, Աստծո մեզ հետ գտնվելու ֆիզիկական խորհրդանշան: Մարդիկ սկսեցին մտածել, որ խաչը կրելով կամ կանոնավոր խաչ հանելով, Աստված մեզ հետ կլինի: Բայց դրանք սոսկ խորհրդանշաններ են; խաչի ճշմարիտ գորությունը ամփոփվում է Քրիստոսի մահով մեր միասնության մեջ, ավելի շատ հավատով – մկրտմամբ, քան ֆիզիկական խաչի նշանով: Դյուրին է, անշուշտ, անել վերջինը, քան առաջինը:

Հերձված 29.Իրո՞ք Հիսուսը ծնվել է դեկտեմբերի 25-ին:

Քրիստոնյաների մյուս սխալը ամփոփվում է Հիսուսի ծննդյան թվի որոշման մեջ: Հովիվները քնում էին դաշտերում իրենց հոտի հետ, երբ ծնվեց Քրիստոսը (Դուկ.2:28): Այդ նրանք ձմռանը չէին անում: Քրիստոս ապրել է 33,5 տարի – մահացավ Չատիկի տոնակատարությանը: Հետ-աբար, Նա պետք է ծնված լինի Չատիկից վեց ամիս առաջ, այսինքն, մոտ սեպտեմբեր կամ հոկտեմբեր ամիսներին:

Գլուխ 9. Հարցեր

1. Ինչո՞ւ մեր փրկության համար պահանջվում էր ավելի շատ Հիսուսի մահը, քան ցանկացած այլ մարդու մահ:
2. Ինչո՞ւ Մովսեսի օրենքով կատարված կենդանիների զոհաբերությունը բավական չէին մեղքը քավելու համար:
3. Արդյո՞ք Հիսուսը մեր ներկայացուցիչն էր թե՞ մեր փոխանորդը, երբ նա մահացավ:
4. Հետ-յալ պնդումներից որո՞նք են ճիշտ.
 - ա) Քրիստոս մահացավ մեր փոխարեն
 - բ) Քրիստոսը ներկայացնում էր մեզ, ուստի հանուն Նրա Աստված կարող է մեզ ներել
 - գ) Քրիստոսը նման է մեզ, բայց Նա մեզ չէր ներկայացնում
 - դ) Քրիստոսի մահը նշանակում էր, որ Աստված այլ-ս չի մեղադրի ինչ որ մեկին մեղքի համար:
5. Արդյո՞ք Քրիստոսն ինչ որ շահ ուներ իր սեփական մահից:
6. Երբ Քրիստոսը մահանում էր խաչի վրա
 - ա) արդյո՞ք նա չեղյալ հայտարարեց Մովսեսի Օրենքի խրատները, բայց ոչ տասը պատվիրանները:
 - բ) արդյո՞ք նա չեղյալ հայտարարեց Մովսեսի ողջ Օրենքը ներառյալ տասը պատվիրանները:
 - գ) արդյո՞ք նա չեղյալ հայտարարեց Մովսեսի Օրենքը, բացառությամբ հրեական տոների:
 - դ) Նա ոչ մի ազդեցություն չթողեց Մովսեսի Օրենքի կարգավիճակի վրա:
7. Արդյո՞ք պետք է մենք այժմ պահպանենք շաբաթը:
8. Բացատրեք յոթերորդ հարցի ձեր պատասխանի պատճառը:

Գլուխ 10

ՄԿՐՏՈՒԹՅՈՒՆ ԶԻՍՈՒՄՈՎ

10.1. Մկրտության կենսական անհրաժեշտությունը

Մեր նախորդ գլուխներում մենք մի քանի անգամ հիշել ենք մկրտության կենսական անհրաժեշտության մասին որպես Ավետարանին հնազանդվելու վերջին աստիճան: Եբրայեցիս թղթում /6:2/ մկրտության մասին խոսվում է որպես ուսմունքի ամենակարևոր դոգմատի մասին: Այս հարցի քննարկումը մենք թողել ենք մինչև այժմ միայն նրա համար, որ ճշմարիտ մկրտությունը կարող է տեղի ունենալ միայն նրանից հետո, երբ մարդը կճանաչի Ավետարանի իսկական ճշմարտությունը: Այժմ գիտելիքները լրացնելուց հետո, եթե դուք ուզում եք իրապես միանալ մեծ հույսին, որը տալիս է Աստվածաշունչը Հիսուս Թրիստոսի միջոցով, ապա մկրտությունը ձեզ համար կդառնա անհրաժեշտություն:

«Հրեաներից բխող փրկությունը» /Յովհ. 4:22/ կայանում է նրանում, որ փրկության խոստումը տրված էր միայն Աբրահամին – նրա սերմին: Մենք կարող ենք այնպես անել, որպեսզի այդ խոստումը մեզ էլ վերաբերվի – դառնա Աբրահամի սերմի ժառանգորդ Թրիստոսով մկրտության ճանապարհով /Գաղ. 3:22-29/:

Այս պատճառով Հիսուսը պարզ հրահանգեց իր հետ-որդներին. «Գնացեք ամբողջ աշխարհով մեկ – քարոզեցե՛ք Ավետարանը /որը պարունակվում է Աբրահամի տված խոստումի մեջ - Գաղ. 3:8/ բոլոր արարածներին: Ով հավատա – մկրտվի, պիտի փրկվի» /Մարծ. 16:16/: Այստեղ օգտագործված «-» կապը ցույց է տալիս մեզ, որ միայն Ավետարանին հավատալը չի կարող փրկել մեզ. մկրտությունը ոչ թե քրիստոնեական կյանքի ոչ պարտադիր լրացում է, այլ փրկության կենսական պայման է: Սակայն դա չի նշանակում, որ միայն մկրտության ծեսը կարող է փրկել մեզ: Մկրտությանը պետք է հետ-ի հնազանդությունը Տիրոջ հոսքին ամբողջ կյանքի ընթացքում: Հիսուսը ընդգծե՞ծ դա հետ-յալ բառերով. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում քեզ, եթե մեկը ջրից ու Հոգուց չձնվի, չի կարող Աստծոյ արքայությունը մտնել» /Յովհ. 3:5/:

Այդ ծնունդը «չրից» վերաբերվում է նա- մկրտության ջրերից ելնող մարդուն, որից հետո նա պետք է ծնվի նորից Յոզուց: Դա շարունակության գործողությունն է. «Աստծո խոսքից վերածնված...» /Ա. Պետ. 1:22/: Այսպիսով, մշտապես հետ-ելով Տիրոջ խոսքին, մենք նորից ծնվում ենք Յոզուց /Նայք 2.2 հոդվածը/:

Մենք «մկրտվում ենք ի Զրիստոս» /Գաղ. 3:27/, նրա անունով /Գործք 19:5, 8:16, Մարթ. 28:19/: Ուշադրություն դարձրեք այն բանի վրա, որ մենք մկրտվում ենք ի Զրիստոս, այլ ոչ թե ինչ-որ մարդկային կազմակերպության մեջ: Առանց մկրտության մենք «Զրիստոսի մեջ» չենք, -, հետ-աբար, պաշտպանված չենք նրա փրկարար գործով /Գործք 4.12/: Պետրոսը առանձնացնում է այդ փաստը, այն համեմատելով Նոյի ժամանակների տապալը Զրիստոսի հետ, ցույց տալով, որ ինչպես տապալը փրկեց Նոյին - իր ընտանիքին մեղավորների վրա ընկած դատաստանից, այնպես էլ Զրիստոսով մկրտությունը կփրկի հավատացյալներին հավիտենական մահից /Ա. Պետ. 3:21/: Տապալն մտնող Նոյը նույնացվում է մեր մուտքի հետ Զրիստոսի մեջ մկրտության միջոցով: Տապալում չգտնվողներ կամ Նոյի հետ ընկերությունը բոլորովին չփոխեց գործի ելությունը: Փրկության միակ ճանապարհը կար ու կա, դա մնալն է Զրիստոսի /Տապալի/ մեջ: Պարզ է, որ ջրհեղեղի հետ համեմատվող Ո գալուստը /Ղուկ. 17:26, 27/ մոտ է /տես 3 լրացումը/: Յետ-աբար, մուտքը Զրիստոսի /Տապալի/ մեջ մկրտության միջոցով իրենից ներկայացնում է կենսական անհրաժեշտություն: Իրականում չեն հերիքում մարդային բառեր, որպեսզի արտահայտեն անհետաձգելիության այդ զգացմունքը: Ամենալավ համեմատությունը, դա Նոյի տապալն էր:

Ի քրիստոսյաները հնազանդվեցին Զրիստոսի հրահանջին - գնացին աշխարհով մեկ քարոզելու Ավետարանը - Մկրտությունը: Այդ մասին պատմվում է «Գործե Առաքելոց» գրքում: Մկրտության կենսական անհրաժեշտության ապացույցը կարելի է գտնել նրանում, որ գրքում ընդգծվում է այն, թե ինչպիսի շուտափույթ արագությամբ էին մարդիկ մկրտվում Ավետարանը ընդունելուց հետո /օր. Գործք. 8:12, 36:39, 9:18, 10:47, 16:15/: Այդ ընդգծումը դառնում է հասկանալի երբ հանգում ենք այն եզրափակության, որ առանց մկրտության Ավետարանի մեր ուսումնասիրությունը կլինի անօգուտ.

մկրտությունը դա առաջին եայլն է փրկության ճանապարհին: Որոշ դեպքերում Աստվածաշնչյան գրքերը հատուկ նշանակություն են տալիս նրան, որ չնայած մկրտությունը հետաձգող դժվարություններին – մարդկային պատճառներին, մկրտության ծեսը անցկացվում էր, – հատկապես կար–որ է, որ աստծո օգնությամբ մարդիկ թափում էին ամեն ջանք դրանք հաղթահարելու համար:

Ուժեղ երկրաշարժը, որ քանդեց Փիլիպերում գտնվող բանտը, կտրուկ փոփոխություն մտցրեց բանտապետի կյանքում: Բանտարկյալները հնարավորություն ունեին փախչելու, ինչի համար նրան կգրկեին կյանքից: Յենց այդ ժամանակ նրա հավատը Ավետարանի հանդեպ դարձավ իսկական, քանի որ «գիշերվա նույն ժամին նա... անմիջապես մկրտվեց» /Գործք 16:33/: Եթե ինչ–որ մեկը ուներ հարգալից պատճառ մկրտությունը հետաձգելու համար, ապա դա նա էր: Ամենաուժեղ երկրաշարժը Յունաստանում վերջին 3000 տարվա ընթացքում, մանյակ բանտարկյալների խումբը պատրաստ էր փախչել բանտից, – մահապատժի սպառնալիքը իր պարտականությունների մեջ թերանալու համար կախվեց նրա գլխին: Միաժամանակ նա պարզ պատկերացնում էր, թե որ ամենակար–որ գործը անհրաժեշտ էր կատարել հավիտենական կյանքի – ճակատագրի համար: Մի կողմ դնելով շրջապատող աշխարհի խնդիրները /այսինքն՝ երկրաշարժը/, իր ամենօրյա ծառայության հոգսերը – հաղթահարելով ուժեղ ջղային ցնցումները, նա մկրտվեց: Մկրտության համար պատրաստվող շատ տատանվողներ կարող են ոգ–որվել այդ մարդու արարքով: Հավատքի նման գործը ապացուցում է, որ նա փայլուն ձ–ով ճանաչել էր Ավետարանը, – կարելի է եզրակացնել, որ նման ճշմարիտ հավատը գալիս է միայն Աստծո խոսքը լսելուց /Յոզվմ. 10:17 համեմատել գործք. 17:11 հետ/: ---- Առաքելոցում /8:26-40/ պատմվում է Եթովպիցի ծառայողի մասին, որ ուսումնասիրում էր Աստվածաշունչը, անապատում իր ձիակառքով ճամփորդության ժամանակ: Այնտեղ նա հանդիպեց Փիլիպոսին, որ մանրամասն բացատրեց Ավետարանի բովանդակությունը՝ Յերառյալ Մկրտության հրահանգը: Եթե ողջամիտ դատենք, ապա անհնարին է Մկրտությունը անջուր անապատում: Բայց Աստված չի տալիս անհրազործելի հրահանգներ: «Երբ ճանապարհ էին գնում, հասան մի ջրի մոտ» այսինքն՝ օագիսի, որտեղ կարելի էր կատարել Մկրտություն /Գործք 8:36/: Այս հատվածը ցույց է տալիս այն ենթադրության անհիմունքները,

ըստ որի Մկրտությունը ջրի մեջ ընկղմվելու ճանապարհով վերաբերվում էր միայն այն տեղանքներին, որտեղ շատ ջուր կա: Աստված միշտ ապահովում է իր պատվիրանների կատարման միջոցը:

Պողոս Առաքյալին Զրիստոսի կողմից ուղարկված տեսիլքը այնպես ազդեց նրա խղճի վրա, որ նա արագությամբ, «իսկույն ոտքի ելավ ու մտրտվեց» /Գործք 9:18/: Հնարավոր է, որ նա գայթակղություն զգաց հետաձգել իր Մկրտությունը, հիշելով իր բարձր հասարակական դիրքը – կարիերան հասարակության մեջ: Սակայն Պողոս Առաքյալը՝ Եբրայական աշխարհի լուսաբերը, ընդունեց ճիշտ – արագ որոշում իր մկրտության համար – բացահայտ հրաժարվեց իր նախորդ կենսածից: Ավելի ուշ նա այսպես է հիշատակում իր որոշման մասին.

- «Բայց ինչ որ ինչի համար շահ էր, այն վնաս համարեցի Զրիստոսի համար: Եվ ամեն ինչ /այսինքն այն բոլոր, ինչ որ նա «շահ» էր համարում իր համար/ վնաս եմ համարում մեր Տեր Հիսուս Զրիստոսի գերազանց գիտության համար, ետ-ում մնացածները մոռացած՝ ձգտում եմ դեպի առջ-ում եղածները. ուշադիր ընթանում եմ Աստծո կոչման նպատակակետին՝ Զրիստոս-Հիսուսով» /Փիլիպ. 3:7, 8, 13, 14/:

- Դա վերջնագծին մղվող մարզիկի լեզու է: Մեր կյանքը Մկրտությունից հետո պետք է բնութագրվի մտավոր – ֆիզիկական ուժերի նման կենտրոնացումով: Անհրաժեշտ է իմանալ, որ մկրտությունը դա արագընթաց շարժման սկիզբն է դեպի Աստծո Արքայությունը. դա հավատի – եկեղեցու փոփոխման խորհրդանիշ է, – ոչ էլ չեզոք անդամակցում է վատ արտահայտված քրիստոնեական կգրունքներին անհոգ կապվածության թուլացած կյանքի մեջ: Մեր գիտակցության մեջ մկրտությունը միացնում է մեզ Հիսուսի խաչելությանը – հարությանը /Հռովմ. 6:3-5/, բոլոր կողմերից ճկունությամբ լեցուն իրադարձություններին:

Լինելով հոգևած, սակայն հոգ-որապես հաղթանակող ծեր մարդ, Պողոսը հիշում էր. «Ես երկնային տեսիլքին անհնազանդ չգտնվեցի» /Գործք 26:19/: Այն, ինչ որ ճիշտ էր Պողոսի համար, նույնպես էլ ճիշտ է բոլոր համապատասխան ձ-ով մկրտվողների համար. մկրտությունը մի որոշում է, որի համար մարդը երբեք չի գղջա: Մեր կյանքի ամբողջ ընթացքում մենք կգիտակցենք, որ

ճիշտ ընտրությունն ենք արել: Մենք շատ քիչ որոշումներ ենք անում, որոնց համար հետո չենք ավստում: Պետք է լրջորեն հարցնեք ձեզ. «Իսկ ինչո՞ւ ես չմկրտվեմ»:

10.2. Մկրտության ծեսը

Լայնորեն տարածված է այն կարծիքը, որ մկրտությունը առավելապես պետք է կատարվի երեխաների հետ, նրանց գլխիկներին ջուր սրկելով /այսինքն՝ «կնունքի» ծեսը/: Սակայն դա կտրականապես հակասում է մկրտության Աստվածաշնչային ձևին:

«Baptizo» հունական բառը, որը թարգմանվում է որպես «մկրտել» հայերենում, չի նշանակում ջրով սրկում. այն նշանակում է լրիվ լվացում – ընկղմում հեղուկի մեջ: Դասական հունարենում այդ բառը օգտագործվում է խորտակվող նավերի կապակցությամբ: Այն նաև – օգտագործվում է տեքստիլ նյութի կապակցությամբ, երբ այն գունափոխում են ներկի մեջ ընկղման ճանապարհով: Պարզ է, որ նյութի գունափոխման համար պետք է այն լրիվությամբ ընկղմել հեղուկի մեջ, այլ ոչ թե ներկել պակման միջոցով: Իրոք, ջրի մեջ ընկղմումը հանդիսանում է ճիշտ ձև, ինչի մասին խոսվում է հաջորդ տեղերում.

- «Չավհաննեսն էլ մկրտում էր Այենոնում, Երուսաղեմի մոտ, որովհետև այնտեղ շատ ջրեր կային, – մարդիկ գալիս ու մկրտվում էին» /Յովհ. 3:23/: Դա ցույց է տալիս, որ մկրտության համար պահանջվում էր շատ ջուր. եթե դա արվեր սրկման միջոցով, ապա մի դույլ ջուր բավական կլիներ հարյուրավոր մարդկանց համար: Մարդիկ գալիս էին Յորդանան գետի ավեր հենց այդ տեղերի մոտ մկրտության համար, այլ ոչ թե Չավհաննես էր գնում նրանց մոտ ջրով լիքը շշով:

- Չիսուսը նույնպես մկրտվեց Յովհաննեսի կողմի Յորդանան գետում. «Եվ երբ Չիսուսը մկրտվեց, իսկույն ջրից դուրս ելավ» /Մատթ. 3:13-16/: Պարզ է, որ նրա մկրտությունը տեղի էր ունեցել ընկղման ճանապարհով - նա «ջրից դուրս ելավ» դրանից հետո: Չիսուսի մկրտության պատճառներից մեկը օրինակ թողնելու անհրաժեշտությունն էր, թե ինչպես պետք է իրագործել մկրտության ծեսը:

Նույնպես Փիլիպոսը – եթովպացի Ներքինին «երկուսով ջուրն իջան... – նա /Փիլիպոսը/ մկրտեց սրան. երբ ջրից դուրս ելան...» /Գործք 8:38-39/: Մի մոռացեք, որ այդ Ներքինին խնդրեց մկրտության մասին, երբ նրանք տեսան օազիսը. «ահա՛ ջուր, ի՞նչն է ինձ արգելում մկրտվել...» /Գործք 8:36/: Լիովին պարզ է, որ մարդ չէր նախաձեռնի ճամփորդություն անապատով առանց իր հետ վերցնելու գետ մի շիշ ջուր: Եթե մկրտությունը կատարվեր սրսկման միջոցով, ապա այն կարելի կլիներ կատարել առանց օազիսի:

Մկրտությունը անվանում են «մեղքերի լվացում» /Գործք 22:16/: Փաստորեն ընկղմումը ջրի մեջ համեմատվում է «լվացման» հետ Հայտ. 1:5, Տիտ. 3:5, Բ. Պետ. 2:22, Եբր. 10:22 – այլն: «Լվացում» բառը ավելի համատեղելի է ջրի մեջ ընկղման ճանապարհով մկրտության ծեսի հիշատակման համար, քան թե դրա իրագործումը սրսկման միջոցով:

Հին Կտակարանում մի քանի մատնանշում կա այն մասին, որ թույլատրելի մոտեցումը Աստծուն իրագործվում էր ինչ-որ ձևով կատարվող լվացման միջոցով:

Քահանաները պետք է լիովին լվացվեին «լվացումների անոթ» կոչվող վաննայում Աստծուն ծառայության համար մոտենալուց առաջ /Դ-տ. 8:6, Ելից. 40:32/: Իսրայելցիները պետք է լվացվեին կեղտից մաքրվելու համար /Բ. Օրը. 23:11/, որը նույնացվում էր մեղքի հետ:

Նեեման անունով ոչ հրեա մարդը բորոտ էր. նա իր բժշկումը փնտրում էր Իսրայելի Աստծու մոտ: Նա իրենից ներկայացնում էր մեղավոր մարդուն, որը կրում էր իր վրա մահվան կնիքը արած մեղքի պատճառով: Նրա բժշկումը կայացավ Հորդանան գետի ջրերի մեջ ընկղման ճանապարհով: Սկզբում Նեեմանը այդ պարզ ծեսը համարեց ծանր գործ, մտածելով, որ Աստված կպահանջի իրենից ինչ-որ անսպասելի արարք կամ ընկղմում մեծ – հայտնի գետի, օրինակ՝ Ավանայի ջրերի մեջ: Նույնպես, մենք միգուցե դժվարությամբ կհավատանք, որ նման պարզ գործողությունը ընդունակ է վերջին հաշվով տալ մեզ փրկություն: Ավելի հաճելի կլինի մտածել, որ ավելի շուտ մեր արարքները – հարաբերությունները լայնորեն տարածված – լավ հայտնի եկեղեցու հետ /համեմատեք Ավանա գետի հետ/ կարող

Են մեզ փրկել, քան թե Իսրայելի ճշմարիտ հույսի հետ կապի այդ պարզ գործողությունը ջրի մեջ Նեեմանի ընկղմումից հետո «Դ. Թագ. 5:14»:

Այժմ, երբ մենք ծանոթացանք Ավետարանի հիմնական բովանդակությանը, եր-ի հիմք չմնաց կասկածելու, որ մկրտությունը կատարվում է մարդու լրիվ ընկղմամբ ջրի մեջ: Այս աստվածաշնչյան որոշումը վերաբերվում է յուրաքանչյուր մարդու, անկախ նրա հասարակական դիրքից: Քանի որ մկրտությունը կատարվում է ջրի ընկղմամբ, այն բանից հետո, երբ մարդը հավատացել է Ավետարանին, ապա թեորեապես կարելի է կարծել, որ մարդ ի վիճակի է ինքը կատարել իր մկրտությունը: Սակայն, պետք է մի ուրիշ հավատացյալ որոշի մարդու գիտության աստիճանը մինչ- մկրտությունը – մկրտի նրան:

Դրա համար մկրտության պատրաստվող մարդու հետ սովորության համաձայն պետք է անցկացվի անձնական հարցազրույց մինչ- նրա մկրտությունը: Այդ հարցազրույցի հարցերը տրված են այս գրքի յուրաքանչյուր գլխի վերջում: Զրիստոնյան պետք է պատրաստ լինի գնալու նույնիսկ հազարավոր մղոններ թեկուզ մի մարդու մկրտության համար: Եվ նա պետք է զգա անչափ ուրախություն հավիտենական կյանքի ճշմարիտ հույսը ստացած յուրաքանչյուր մարդի համար: Զրիստոնյան չպետք է մտածի նորադարձների քանակի մասին, այլ նրանց որակի: Որովհետ- կար-որը որակն է, այլ ոչ թե քանակ:

10.3. Մկրտության նշանակությունը

Ջրի ընկղմամբ մկրտության կատարումը խորհրդանշում է մեր մահը – միացումը Զրիստոսի մահվան, նա- նշանակում է մեր անցած մեղավոր կյանքի – տգիտության «մահը»: Ջրին ելնելը միացնում է մեզ Զրիստոսի հարությանը հավիտենական կյանքի համար, որը կտրվի նրա գալիստի ժամանակ, – նա- խոսում է նոր հոգ-որ կյանք սկսելու մասին Զրիստոսի հաղթանակի շնորհիվ, որը եղավ նրա մահի – հարության միջոցով:

«Կամ չգիտե՞ք, թե մենք բուրբ, որ մկրտվեցինք Զիսուս

310 ՕՐԻՃԻՆՈՒՄ ԵՎ ԵՐԵՄԻԱ

Քրիստոսով, նրա մահով է, որ մկրտվեցինք: Մկրտությամբ թաղվեցինք նրա հետ մահով, որպեսզի, ինչպես որ Քրիստոս մեռելներից հարություն առավ, Յոր փառքով, նույնպես - մենք քայլենք /այսինքն՝ օրստօրե ապրենք/ նոր կյանքով. որովհետև, եթե նրա մահվան նմանությամբ տնկակից եղանք նրան /մկրտությամբ/, պիտի լինենք նա- նրա հարության նմանությամբ:» /Րոմ. 6:3-5/:

Քանի որ փրկությունը հնարավոր է միայն Քրիստոսի մահով ու հարությունով, ապա անձնական փրկության համար անհրաժեշտ է միացումը այս դեպքերին: Քրիստոսի հետ խորհրդանշային մահն ու հարությունը, որը տալիս է մեզ մկրտությունը, նրա հետ միանալու միակ միջոցն է: Անհրաժեշտ է նշել, որ սրսկումը այդ ծեսի իրագործումը չէ: Մկրտության ժամանակ «մեր միջի հին մարդը /հին կենսած- /խաչակից եղավ» Քրիստոսի հետ խաչի վրա /Րոմ. 6.6/: Աստված «Մեզ կենդանացրեց Քրիստոսի հետ միասին» /Եփ. 2:5/ մկրտության ժամանակ: Այնուամենայնիվ, մենք դեռ-ս ունենք մարդկային բնույթ մկրտությունից հետո էլ, - այդ պատճառով մարմնավոր կենսած-ը ուժ ունի մեզ վրա: Մեր մարմնի «խաչելիությունը» կլինի մշտական պրոցես, որը միայն սկսվում է մկրտության ժամանակ: Ահա թե ինչու Յիսուսը հավատացյալներին ասում էր նրա ետ-ից գնալու - իրենց խաչը ամեն օր կրելու անհրաժեշտության մասին /Դուկ. 9:23, 14:27/: Այն ժամանակ, երբ անձնագոհ կյանքը հանուն Քրիստոսի հեշտ չէ, սակայն Քրիստոսի հարության հետ միաբանության միջոցով մարդկանց սրտերը կլցվեն անպատմելի մկրտությամբ - ուրախությամբ: Քրիստոսը խաղաղություն բերեց «իր խաչի արյամբ» /Կող. 1:20/:

«Աստծո խաղաղությունը որ վեր է, քան ամենայն միտք» /Փիլիպ. 4:7/: Սրա վերաբերյալ Քրիստոսը այսպես ասեց. «խաղաղություն եմ թողնում Ձեզ, իմ խաղաղություն եմ տալիս Ձեզ, Ձեզ չեմ տալիս այնպես, ինչպես այս աշխարհն է տալիս, Ձեր սրտերը թող չխռովեն - չվախենաք» /Յովհ. 14:27/: Այդ խաղաղությունը - ճշմարիտ հոգ-որ ուրախությունը ավելի մեծ է, քան ցավը - դժվարությունը, որը կրում ենք Քրիստոսի պատճառով. /«որովհետև», ինչպես որ շատացան Քրիստոսի չարչարանքները մեր մեջ, նույնպես - Քրիստոսի միջոցով մեր մխիթարություններ էլ առավել կլինի» /Կոր. 1:5/: Մեզ մոտ գալիս է ազատությունը, երբ գիտակցում ենք, որ մեր բնական «եսը» մեռել է - այդ

պատճառով Հիսուսը տանում է մեզ հետ բոլոր վշտերը: Մեծ Պողոս առաքյալը ունենալով մեծ կենսափորձ – շատ բան տանելով դեպքերով լեցուն իր կյանքի ընթացքում այսպես էր ասում. «Եվ Քրիստոսի հետ խաչվեցի, ու կենդանի եմ այսուհետ– ոչ թե ես, այլ իմ մեջ կենդանի է Քրիստոսը: Իսկ իմա որ կենդանի եմ մարմնով, Աստծո որդահավատով եմ ապրում» /Գաղաթ. 2:20/:

«Մկրտությունն էլ, ըստ նույն օրինակի ապրեցնում է Ձեզ, Հիսուս Քրիստոսի հարության միջոցով» /Ա. Սլետ. 3:21/, որովհետ– Քրիստոսի հարության հետ մեր միացումը հավիտենական կյանքին մեզ հնարավորություն է տալիս Քրիստոսի վերադարձի ժամանակ ստանալ հավիտենական կյանք: Այդ հարությանը մասնակից լինելով, մենք վերջիվերջո կփրկվենք: Հիսուսը դա պարզ արտահայտեց. «Որովհետ– ես կենդանի եմ, Դուք էլ կենդանի կլինեք» /Յովհ. 14:19/: Նույնպես Պողոսը ասաց. «Մենք հաշտվեցինք Աստծո հետ Նրա Որդու մահվամբ, ... փրկված պիտի լինենք Նրա կյանքով» /հարությունով, Յռոմ. 5, 10/: Բազմիցս ընդգծվեց, որ համակերպվելով Քրիստոսի մահվան – Նրա տառապանքների հետ մկրտության – մեր հետագա կենսած–ի միջոցով, մենք, անկասկած, կբաժանենք Նրա ճակատագիրը հրաշալի հարության մեջ:

«Եթե Նրա հետ մեռնում ենք, Նրա հետ էլ պիտի ապրենք, եթե համբերելու ենք, Նրա հետ էլ պիտի թագավորենք» /Տիմ. 2:11, 12/:

«Ամեն ժամ մեր մարմիններում կրում ենք Հիսուսի մահը, որպեսզի Հիսուսի կյանքն էլ հայտնվի մեր մարմինների մեջ: Այո, գիտենք, թե նա, ով Հարություն տվեց Հիսուսին, մեզ էլ հարություն կտա Հիսուսի հետ» /Բ. Կոր. 4:10, 14/:

Պողոս Առաքյալը «Մասնակից է լինում Նրա /Հիսուսի/ չարչարանքներին, կերպարանակից՝ /իր դաժան կենսափորձով/ Նրա մահվան, որպեսզի ամեն կերպ հասնեմ մեռելներից հարության» /այսինքն, հարություն հավիտենական կյանքի համար, ինչպես այդ մասին ասում էր Քրիստոսը/ /Փլվ. 3:10:11 համեմատել Գաղ. 6:14/:

10.4. Մկրտություն – փրկություն

Քրիստոսի մահվանը մեզ միացնող մկրտությունը նշանակում է, որ միայն այդ ծեսի միջոցով մենք կարող ենք ստանալ ներում: Մենք կարող ենք մեզ վերագրել Պողոս Առաքյալի հետ-յալ բառերը. «... Թաղվելով նրա հետ, մկրտության մեջ, դրանով էլ նրա հետ հարություն առաք Աստծո հզորության հավատով, որը նրան հարություն տվեց մեռելներից: Եվ ձեզ, որ մի ժամանակ մեռել էիք մեղքերի մեջ..., կենդանացրեց իր հետ, ներելով մեզ մեր բոլոր հանցանքները» /Կող. 2:12, 13/: Մենք «լվացվեցինք... մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի անունով» /Ա. Կորնթ. 6:11/, - այսինքն, Հիսուսի անունով մկրտությունը մի միջոց է, որի օգնությամբ մաքրվում են մեր մեղքերը: 10.2 բաժնում ասվեց, որ մկրտությունով մենք լվանում ենք մեր մեղքերը /համ. Գործք 22:16 հետ/: Այս պատճառով այն հավատացյալների, որոնց մեղքերը լվացվել են Քրիստոսի արյունով, նկարագրությունները վերաբերում են նրանց մկրտության ծեսին /Հայտ. 1:5, 7:14, Տիմ. 3:5/: Նրանք այդ մասին խոսում են ինչպես «վերածննդի բաղնիքի» մասին, հիմք ընդունելով «ծնունդը ջրից» մկրտության ժամանակ /Յովհ. 3:5/:

Վերը նշվածի լույսի միտքը ներքո հասկանալի է դառնում Պետրոս Առաքյալի պատասխանը հետ-յալ հարցին. «Ի՞նչ անենք» /որպիսի փրկվենք/: «Ապաշխարեցեք, - ձեզնից յուրաքանչյուրը թող մկրտվի Տեր Հիսուս Քրիստոսի անունով՝ մեղքերի թողության համար» /Գործք 2:37, 38/: Քրիստոսի անունով մկրտությունը տրվում է մեղքերի ներման համար, առանց դրա չի կարող լինել ներում: Այս պատճառով չմկրտված մարդիկ պետք է ստանան իրենց մեղքերի համար վարձք՝ մահը /Յովհ. 6:23/: Բացի Հիսուսի անունից ուրիշ փրկություն չկա /Գործք 4:12/, - մենք կարող ենք դառնալ համակից այդ անվան հետ նրանով մկրտվելու ճանապարհով: Այդ փաստը նշանակում է, որ ոչ քրիստոնեական կրոնները ոչ մի դեպքում չեն տանում փրկության: Աստվածաշունչն ընդունող ոչ մի ճշմարիտ հավատացյալ չի ընդունի, որ նրանք ընդունակ են այլ ուղիով տանելու փրկության; - եթե կաթոլիկությունն ու ավելի լայնեքումենտական շարժումը հաստատում են այդ, ապա դա Սուրբ Գրքի նկատմամբ նրանց վերաբերմունքի թախծալի արտացոլքն է:

Հավիտենական կյանքի համար Զրիստոսի հարությունը մեզի նկատմամբ նրա անձնական լիակատար հաղթանակի նախանշանակն էր: Մկրտվելով մենք մեզ կապում ենք այդ հաղթանակի հետ, – ուստի մեր մասին ասում են, որպես Զրիստոսի հետ միասին հարություն ստացածների, – մեզքը մեր վրա իշխանություն չունի, ինչպես որ այն չէր իշխում նրա վրա: Ուստի մկրտման միջոցով մենք ազատվում ենք մողքից՝ մկրտումից հետո «մեղքն այլ–ս չի տիրում ձեզ» /Յոհ. 2:8,14/: Սակայն, մկրտումից հետո էլ մենք դեռ–ս մեղք ենք գործում /Ա Յովհ. Ա:8, 9/: Մեղքը կարող է մեզ նորից կախման մեջ դնել, եթե մենք հրաժարվենք Զրիստոսից: Ուստի, մենք այժմ առանձնացնում ենք մահն ու Զրիստոսի տառապանքները, չնայած որ մկրտումը մարմնավորում է մեր միացումը Զրիստոսի հարության հետ, որը, ինչպես մենք հույս ունենք, կկիսենք նրա հետ նրա վերադարձի ժամանակ:

Միայն հեռանկարում ենք մենք ազատ մեղքից: «Ով հավատա – մկրտվի, պիտի փրկվի» /Մկ. Ժ2:16/ Զրիստոսի երկրորդ գալստյան ժամանակ: Վերջնական փրկությունը միանգամից չի գալիս, այլ այն կատարվում է դատաստանի ժամանակ, եթե մկրտման ժամանակ մենք փրկություն չստանանք, ապա մենք չպետք է մահանանք: «Իսկ ով մինչ– վերջ համբերի, նա պիտի փրկվի» /Մթ. Ժ:22/:

Պողոս առաքյալը /– բոլոր քրիստոնյաները/ նույնիսկ իր մկրտումից հետո պետք է ձգտեր փրկության /Փիլ. Գ:10-13; Ա. Կորն. Թ:27/: Նա ասում էր հավիտենական կյանքի հույսի մասին /Տիտ. Ա:2; Գ:7; Ա. Թես. Ե:8; Յոհ. Ը:24/ – մեր «փրկության ժառանգության» մասին /Եբր. Ա:14/: Դատաստանի ժամանակ բարեպաշտները մկտնեն հավիտենական կյանք /Մթ. ԻԵ:46/: Պողոսի հրաշալի, ոգեշունչ տրամաբանությունը լուսավորվում է Յոհաննեսից հետո ուղղված նրա Ուղերձում /Յոհ. ԺԳ:11/՝ նա ասում է, որ մրտումից հետո մենք կիմանանք, որ մեր կյանքի – տառապանքի յուրաքանչյուր օր մոտեցնում է մեզ Զրիստոսի երկրորդ գալստյանը – մենք կարող ենք ուրախանալ «փրկությունն այժմ ավելի մոտ է, քան երբ որ մենք հավատացինք»: Յետ–աբար, մենք այժմ փրկությանը չենք տիրում: Այն պայմանական է; մենք կփրկվենք, եթե ունենանք ճշմարիտ հավատ /Եբր. Գ:12-14/, եթե հիշենք Ավետարանի

314 ՅԻՃԻՆՆԵՐԸ ԵՎ ԵՐԵՄԻԱ

հիմնական դրույթները /Ա. Կիմ. Դ:16; Ա. Կորն. ԺԵ:1,2/, - Եթե մենք գործենք մեր մեծ հույսին համապատասխան /Բ. Պետ. Ա:10/:

Հունական «փրկել» բայը երբեմն օգտագործվում է շարունակական ժամանակում /նկատի ունեն անգլիական քերականությունը --/, դրանով նշելով երկարատև պրոցեսը, որը կատարվում է մեր ներսում Ավետարանի պատվիրանները մշտապես ճշտությամբ կատարելուց: Այդ հավատացյալների մասին ասում են, որպես «փրկողների», նկատի ունենալով նրանց վերաբերմունքը Ավետարանի նկատմամբ /Ա. Կորն. Ա:18; շարունակական ժամանակի այլ օրինակներ հանդիպում են գործք. Բ:47 - Բ. Կորն. Բ:15-ում/: Հունական այդ նույն «փրկել» բառը օգտագործվում է միայն անցյալ ժամանակում մեծ փրկության նկատմամբ, որը Զրիստոսը խաչվելով դարձրեց հնարավոր, - որի հետ մկրտման միջոցով մենք զուգորդվում ենք /Բ. Տիմ. Ա:9; Տիմ. Գ:5/:

Այս բոլորը հաստատվում է Աստծո գործերի օրինակով բնիկ իսրայելիցիների հետ, ովքեր հիմք ստեղծեցին հոգ-որ իսրայելիցիների՝ այսինքն հավատացյալների, հետ նրա հարաբերությունների համար: Իսրայելիցիները թողեցին Եգիպտոսը, որն իրենից ներկայացնում էր մարմնի ու կեղծ կրոնի աշխարհ, աշխարհ որի հետ մենք կապված ենք մինչ մկրտման տնդունումը: Նրանք անցել են Կարմիր ծովով - հետո Սինայան անապատով դեպ ավետյաց երկիր, որտեղ ստեղծեցին Աստծո Թագավորությունը: Նրանց անցումը Կարմիր ծովով մարմնավորվում է մեր մկրտումով /Ա. Կորն. Ժ:1, 2/; մեր ամենօրյա կյանքի կենցաղային դժվարություններով - Աստծո Թագավորության Զանանով: Հուդայի ուղերձում /հատված 5/ ասվում է, որ շատերը մահացան այդ անցումից հետո՝ «Աստված ժողովրդին փրկեց Եգիպտոսից, հետո կորստյան մատնեց անհավատներին»: Այսպիսով, իսրայելիցիները «փրկվել» էին Եգիպտոսին, ինչպես - բոլոր մկրտվածները «փրկվել» են մեղքից: Եթե այն իսրայելիցիներից մեկին հարց տրվեր՝ «Դուք փրկված եք», նա կպատասխաներ՝ «Այո», բայց դա չէր նշանակի, որ նրանք բոլորը վերջնականապես փրկված էին:

Ինչպես իսրայելիցիները իրենց սրտում նորից դիմեցին Եգիպտոսին /Գործք Է:39/, մարմնական հաճույքների - կեղծ

կրոնի կյանքին, այդպես էլ մկրտման արարողությամբ մեղքից «փրկվածները» – ս կարող են հեռանալ «օրինանքից», որում նրանք գտնվում են: Նման օրինակը կրկնելու մեր ընդունակության մասին ասվում է Ա. Կորն. Ժ:1-12; Եբր. Դ:1, 2 – Զոմ. ԺԱ:17-21-ում: Սուրբ Գրքում բերվում են բազմաթիվ օրինակներ այն մարդկանց մասին, որոնք մկրտմամբ մեկ անգամ արդեն «փրկվել» են, իսկ հետո ընկել են մեղքի մեջ – դա նշանակում է նրանց դատապարտումը Քրիստոսի վերադարձից հետո /Օր. Եբր. Գ:12-14; 2:4, 6; Ժ:20-29/: Եռանդուն ,ավետարանական» ծառայողների «Մեկ անգամ փրկվածը՝ միշտ փրկված է» տիպի հաստատումը ցույց է տալիս նրանց՝ մարմնական բավարարումների սոփեստության երկրպագուների, իրական դեմքը:

Ինչպես – բոլոր մնացած դեպքերում, անհրաժեշտ է համաչափության զգացմունք ընկալելու համար թե ինչ աստիճանով ենք մենք «փրկված» մկրտման արարողությամբ: Մկրտումն ինքն իրենով չպետք է դիտարկվի որպես մեր փրկության երաշխիք՝ դրա առավել հուսալի ստացումը, քան դա հնարավոր էր առանց մկրտման: Մեր ձ-ավորումով «Քրիստոսի մեջ» մենք փրկում ենք մեզ հեռանկարում; մենք ունենք աստծո Ռազավորությունում լինելու իրական հույս, եթե մենք պահպանենք լինելիությունը Քրիստոսի մեջ, ինչպես մկրտման ջրից դուրս գալու պահին: Ցանկացած ժամանակ մեր մկրտումից հետո մենք կարող ենք արտահայտել ամոթխած հաստատունություն նրանում, որ կընդունվենք Թազավորություն Քրիստոսի վերադարձի ժամանակ: Սակայն, մենք ի վիճակի չենք վերջնականապես կամոզված լինել, քանի որ մենք կարող ենք մեղսագործել հաջորդ օրը; մենք չգիտեինք այս կյանքում մեր անձնական հոգ-որ ապագան:

Այն ժամանակ, երբ մկրտումը կենսական-կար-որ անհրաժեշտություն է մեծ փրկությունը տրամադրելու առումով, որին տիրում է Զիսուս Քրիստոսը, մենք պետք է զգույշ լինենք այն ընկալման մեջ, որ կփրկվենք մկրտման միայն մեկ «արարով»: Ավելի վաղ մենք արդեն ասել ենք Քրիստոսի խաչելության ապրումներն անընդմեջ վերապրելու անհրաժեշտության մասին. «Եթե մեկը ջրից – Զոգուց չձնվի, նա չի կարող Աստծո արքայությունը մտնել» /Յովի. Գ:5/: Այս բառերի համեմատումը Պետրոս առաքյալի /Ա. Պետ. Ա:23/ բառերի հետ

ցույց է տալիս, որ Հոգու ծնունդը, որը տեղի է ունենում մկրտումից հետո պետք է վերաբերվի Հոգի/Բառից մեր մշտական վերածննդին: Փրկությունը պայմանավորված է ոչ միայն մկրտումով՝ այն, այլքի մեջ, շնորհի /Եփ. Բ:8/, հավատի /Հռոմ. Ա:5/ – հույսի /Հռոմ. Ը:24/ արդյունք է:

Երբեմն լինում է հակաճառություն, որ փրկությունը հասանելի է դառնում միայն մեկ հավատով, հետ-աբար, այնպիսի «արարը» ինչպիսին մկրտումն է անհրաժեշտ չէ: Բայց հակոբ առաքյալը /Բ:17-24/ հստակ ասել է, որ նման հաստատումը որոշում է հավատի – աշխատանքի միջ- տարբերության անճշտությունը; ճշմարիտ հավատը, օրինակ Ավետարանում, գործերով է հաստատում իր իսկությունը, այսինքն մկրտումով: «Մարդ գործերով է արդարանում, – ոչ միայն հավատքով» /Հակ. Բ:24/: Մի քանի դեպքերում հավատացյալները հարցնում էին, ե ի՞նչ պետք է իրենք «անեն», որպեսզի փրկվեն. ժատասխանը միշտ իր մեջ ներառում էր մկրտում բառը /Գործք Բ:37; Թ:6; Ժ:6; Ժ2:30/: Ուստի մկրտում «կատարելը» նշանակում է դրս-որել մեր հավատը փրկության նկատմամբ: Մեր փրկության համար կատարած աշխատանքը, վերջնահաշվում, կկատարվի Աստծո – Զրիստոսի կողմից, բայց մեզ պետք է արարել «ապաշխարության – հավատի արժանի գործեր» /Գործք Ի2:20, համ. Սկ. Ժ2:15, 16/:

Մենք արդեն ասել ենք, որ մեղքերը քավելու բառերը վերաբերվում են Տեր Աստծո կողմից մեր ներմանը, երբ մկրտվում ենք Զրիստոսով: Որոշ տեղերում ասվում է, որ մեր մեղքերը քավվում են մեր հավատով ու ապաշխաչանքով /Գործք ԻԲ:16; Հայտ. Է:19, Երեմ. Դ:14; Ես. Ա:16/, մյուս մասերում Աստված եր-ում է մեր մեղքերը քավելուց /Եզեկ. Ա:16; Սաղ. ԾԱ:2, 7; Ա. Կորն. 2:11/: Դա համոզիչ վկայում է այն մասին, որ եթե մենք կատարում ենք մկրտման արարով մեր հավատի սահմանված մասը, ապա Աստված այդ դեպքում կքավի մեր մեղքերը: Այսպիսով, մկրտման «գործողությունը» կամ «արարը» կար-որ աստիճան է շնորհն ընկալելու /«անտեղի ողորմածություն»/ համար, որն ուղղարկված է մեզ նրա խոսքով:

Հերձված 30. Կրկնակի մկրտություն

Որոշ մարդիկ մեծ զսպվածություն են դրս-որում մկրտումն ընդունելու մեջ, համարելով, որ նրանք ինչ որ ժամանակ արդեն մկրտվել են. կամ մանուկ ժամանակ վրան ջուր ցայտեցնելու միջոցով, կամ այլ դավանանքի եկեղեցիներում լրիվ ընկղմամբ նրա մեջ: Սակայն, մինչ մկրտման արարողություն կատարելը անհրաժեշտ է ապաշխարել – մարդ պետք է անկեղծ հավատ ունենա ճշմարիտ Ավետարանի նկատմամբ /Գործք Բ:38; Ակ. Ժ2:15,16/: Մկրտությունը կատարվում է միայն այն դեպքում, երբ հավատացյալը կարգի է բերում այդ ամենը մինչ իր ջուրն ընկղմվելու պահը: Երեխան ի վիճակի չէ ապաշխարել կամ ընկալել Ավետարանը; ցանկացած դեպքում ջրով ցայտեցնելը մկրտում չէ: Լողորդը, որը սուզվում է լողավազանում, կարող է ընկղմվել ջուրը, բայց դա մկրտություն չէ, քանի որ նա իր գիտակցության մեջ դա չի կապում ճշմարիտ Ավետարանի հետ: Նույնը վերաբերվում է – այն մարդկանց, ովքեր ոչ ճիշտ կրոնական դոգմաների հավատով են ընկղմվում ջուրը; նրանք ընկղմվում են ջուրը, բայց չեն մկրտվում:

Կա միայն «մեկ հավատ», այսինքն մեկ դավանաբանություն, որն իր մեջ ներառում է ճշմարիտ Ավետարանը, –, հետ-աբար, կա միայն «մեկ մկրտություն»՝ մկրտություն, որը կատարվում է, երբ մարդ ունենում է «մեկ հավատ»: «Մեկ մարմին /այսինքն մեկ ճշմարիտ եկեղեցի/ – մեկ հոգի, ինչպես կոչվեցաք էլ ձեր կոչումի մեկ հույսի մեջ. Մեկ Տեր, մեկ հավատք, մեկ մկրտություն» /Եփ. Դ:4-6/: Չկա երկու հույս, ինչպես համարում են նրանք, ովքեր ասում են, որ նշանակություն չունի վարձահատույց կլինեն երկնքում, թե երկրի վրա: Կա միայն «մեկ» Աստված՝ ուստի Յիսուսը Աստված չէ: Դրանից հետ-ում է, որ, երբ մենք մկրտվում էինք, պատկերացում չունեինք այնպիսի հիմնական դրույթների մասին, ինչպիսին Աստծո Թագավորությունն է, Աստծո – Յիսուսի բնույթ է – այլն, հետ-աբար մեր առաջին «մկրտությունը» իսկական չէր:

Յովհաննես մկրտիչը մարդկանց սուզում էր ջուրը, կոչ էր անում նրանց ապաշխարելու – սովորեցնում էր Յիսուսի մասին /Ակ. Ա:4; Դուկ. Ա:77/: Սակայն, դա բավարար չէր: Գործք Առաքելոցում /ԺԹ:1-5/ ասվում է այն մարդկանց մասին, ում մկրտել էր Յովհաննեսը – նորեն մկրտվածների մասին, քանի որ մինչ իրենց երկրորդ մկրտումը նրանք ամբողջությամբ չէին ընկալում որոշ դրույթներ: Նրանց նման, մենք ջրի մեջ մեր առաջին ընկղմումով

անկեղծորեն ապաշխարել ենք – նոր կյանքի սկիզբը դրել: Դա կարող է – այսպես լինել, բայց դա չի գրկում «մեկ /ճշմարիտ/ մկրտություն» ստանալու անհրաժեշտությունից, որը կլինի միայն «մեկ հավատի» բոլոր դրույթներն ընդունելուց հետո:

Յերձված 31. Գիտելիքների անհրաժեշտ մակարդակը մինչ մկրտությունն ընդունելը

Բազմաթիվ ընթերցողներ «ավետարանական եկեղեցիների» համախոհների կողմից կհանդիպեն առարկումների, նրանք կհաստատեն, որ ուսմունքը փրկության համար պարտադիր չէ, – պարզ բառային խոստովանանքը. «Ես հավատում եմ, որ Յիսուս Զրիստոսը Աստծո Որդին է» բավարար է փրկության համար: Առաջին հայացքից դա ճշմարտանման է, այն առումով, թե ինչպես է նկարագրվում մարդկանց ճշմարիտ հավատի դառնալը – գրավիչ է եր-ում «սիրո» – «համբերության» հավացությունների համար, որոնք կազմում են մեր ժամանակի հոգին: Ստորտրվում է վերնասվածի առավել մանրամասն վերլուծությունը:

Ինչո՞ւ այդպես արագ

Անկասկած, Գործքի թռուցիկ ընթերցման ժամանակ տպավորություն է ստեղծվում, թե մկրտման արարողությանը նախորդել են հակիրճ քարոզներ Ավետարանի հիմնական դրույթների մասին – արարողությունը կատարելու համար բավարար է միայն հավատը Զրիստոսի որպես Աստծո Որդու նկատմամբ: Բայց, ակնհայտ է, որ «Ես հավատում եմ Զրիստոսին» բառերի պարզ արտասանությունը անիմաստ կլինի փրկության ճանապարհին – «ավետարանականների» մեծամասնությունը կասի, որ այդ բառերն արտասանող մարդու համար պահանջվում է Սուրբ Գրքի առավել հիմնավոր իմացություն, այդ բառերի նշանակությունը իմաստավորելու համար: Այդ սահմանումը դժվար չէ հաստել: Դժվար կլինի չհամաձայնվել այն մասերի հետ, որտեղ ասվում է, որ Զրիստոսի որպես Աստծո Որդու նկատմամբ հավատի խոստովանանքը կազմում է փրկության համար ողջ անհրաժեշտը: Բայց բավարար է գեթ միայն առողջ միտքը, որպեսզի հաստատել, որ մեկ անգամ արտասանված կարճ նախադասությունը, անկախ զգացմունքի ու հավատի արտահայտումից, մարդուն փրկության

ուղու վրա չի դնի: Ստոր- բերված տողերը կարող են օգտակար լինել բացատրելու համար հավատի դարձնելու այդ արագությունը.

- Գործքում տրված շարադրանքը, ինչպես նա- Սուրբ Գրքի մեծ մասում, ըստ անհրաժեշտության շատ սեղմ է: Հետաքրքիր է բարձրաձայն կարդալ ճառերից մի քանիսը, որոնք բերված են Գործքում - չափել ժամանակը, որը դրանք գրավում են: Անշուշտ, իրական պայմաններում դրանք գրավում են բավականաչափ ժամանակ, ներառելով շատ բան, ինչի մասին այստեղ չի հիշատակվում: Մի քանի օրինակներ.

Երուսաղեմում արտասանած Պողոսի ճառը գրավեց 4 թույն /Գործք ԻԲ/, նույնը Փելիքսի առջ-է 1 թույն, Ագրիպասի առջ-` 4 թույն: Փեստոսին ուղղված դիմումը գրավում է միայն 4 թույն, Կորնելիի առջ- արտասանած ճառը` 3 թույն, Քրիստոսի ճառը 5000 մարդ լցվելուց հետո /Հովհ. Չ/ 6 թույն, լեռան քարոզը` 18 թույն: Պետրոսի քարոզը /Գործք Գ:12-26/ գրավում է 2 թույն` բարձրաձայն կարդալով, բայց իրականում պահանջվեց բավականաչափ երկար ժամանակ ժողովրդի առջ- քարոզելու համար, նախքան նրանց մոտեցան տաճարի պահակության պետերը - սահուկեցիները /Գործք Դ:1/: Այսպիսով, այն փաստը, որ ժամանակի ձգվածության առումով նշումները մկրտումից առաջ չեն հիշատակվում, բայց - չի ապացուցվում, որ դրանք տեղ չեն ունեցել: Իսկ լռության վրա հիմնված փաստարկը տվյալ դեպքում շատ կասկածելի են:

- Տիրել «/հրաշալի/ շնորհին... հասկանալի հոգին /միտքը/» վաղ քարոզիչներին հնարավորություն էր տալիս ճշգրտորեն կարդալ նրանց մտքերը, ում հասցեագրում էին իրենց քարոզները, այդպիսով անօգտակար դարձնելով լրիվ աստվածաբանական հարցազրույցը, որի կարիքը մենք այնքան ունենք:

- Երուսաղեմում հրեաների մասսայական մկրտումը քրիստոնեության սկզբնական շրջանում յուրահատուկ եր-ույթ էր: Չկան ապացույցներ, որ մկրտման նման քանակությամբ ծեսեր, այդ ձ-ով կատարված, տեղ գտած լինեն ավելի ուշ առաջին դատում: Եթե մի հավատից մյուսին անցումը տեղի ունենար այդպիսի տեմպով, ապա Երուսաղեմի ողջ բնակչությունը մի քանի տարվա ընթացքում կդառնար

քրիստոնյա: Կարելի է համարել, որ այդ մարդիկ, լինելով հրեաներ, ունեին լավ գիտելիքներ Հին Կտակարանից – Տիրոջ ուղիներից: Պողոսի – Պետրոսի Ուղերձների խորը իմաստը ցույց է տալիս, որ նրանց ընթերցողները ընդունակ էին արագ ըմբռնել Հին Կտակարանի շատ մեջբերումներ, – տարօրինակ է թվում, որ Պողոսը խոսելով Մելքիսեդեկի մասին – հիշեցնելով խոսքի կաթի մասին, գանգատվում է առավել մանրամասն պատմելու անհնարինությունից ունկնդիրների հոգ–որ անհասության պատճառով /Եբր. Ե:11, 12/: Դա ասում է նրանց գիտելիքի մակարդակի մասին դավանանքը փախելու պահին, Պողոսը հանցանք է համարում նրանց հոգ–որ անտեղյակությունը: Ըստ եր–ույթին, այն նամակները գրվել էին, նախ երուսաղեմյան ժողովի համար, որի մեծ մասը առավել վաղ շրջանում մկրտված էր, որը նկարագրվում է Գործքի սկզբում:

- Մենք հույս ունենք ցույց տալ, որ քրիստոնեության – դավանանքի քարոզչությունը, ինչպես դրա մասին ասվում է գործքում, հավասարազոր է ուսմունքի հիմքերի բավական մանրամասն իմացությանը:

- Ա. Կորն. Ա:17-ից պարզ է դառնում, որ Պողոսը /ինչպե՞ս – մյուս առաքյալները/ գործում էր միասնաբար ակտիվ համախոհ–քարոզիչների – մկրտիչների խմբի հետ, որոնց վստահված էր մկրտման արարողության կատարումը, այնպես որ նա համեմատաբար կարճ ժամանակ էր անցկացնում այն տեղերում, որտեղ քարոզում էր:

Հիսուսի անունը

Տիրոջ անվան – ուղիների մասին շատ բան է ասվել: Բառերը, որոնք վերաբերվում են անձամբ Աստծուն – նրա տիտղոսներին, արտահայտում են նրա բնույթն ու դիտավորությունը: Հիսուս Զրիստոսի անունը ոչ միայն առանձնացնում է նրան որպես անձի, այլ նա– նրա ուսմունքին ծառայում է առավել հստակ նշանակում:

«Փիլիպպոսը... Զրիստոսին քարոզում էր նրանց» /Գործք Ը:5/: այ բառերը հնչում են այնպես, կարծես նա ասում է. «Հավատացեք Զրիստոսին, իսկ «Զրիստոսը որոշվում է Գործքում /Ը:12/. «Բայց երբ որ հավատացին Փիլիպպոսին, որ ավետարանում էր Աստծո արքայությանը – Հիսուս Զրիստոսի անունի բաները, ամենքն էլ

մկրտվում էին՝ թե՛ մարդիկ, - թե՛ կանայք»: «Եվ» կապի ներկայությունը /Աստծո արքայություն - Հիսուս Քրիստոսի անվան բառերում/ ասում է հոգևակի թվի մասին, այստեղ Քրիստոսի մասին հակիրճ տեղեկություն չի պարունակվում; - միաժամանակ «ավետարանել Հիսուս Քրիստոսի անունը» բառերը ներառում են իրենց մեջ մկրտման դրույթները: Հովհաննեսը /2:40/-ում մեզ ասում է Աստծո կամքի մասին «որ ամեն ով որ տեսնե Ռոդուն - հավատա նրան, հավիտենական կյանք ունենա»: Ավելի ուշ Հիսուսն ասում է. «Եթե մեկը կամենում է նրա կամքն անել, նա կիմանա այս վարդապետությունը» /Հովհ. Ե:17/: Այսպիսով, իմանալ վարդապետությունը՝ ենթադրում է տեսնել» Ռոդուն: Հիսուսի բառերն են. «Դու... իմ խոսքը պահեցիր, - իմ անունը չուրացար» /Հայտ. Գ:8/ նա- ցույց են տալիս, որ Քրիստոսի խոսքը զուգահեռաբար կանգնած է նրա անվան հետ: Քրիստոսը ոգեշնչված մեջբերում է Ես /ԽԲ:4/. «կղզիները սպասում են նրա /Քրիստոսի/ օրենքին», իսկ «- ժողովուրդները հույս կդնեն նրա անունին» /Մթ. ԺԲ:21/ տողերը նրա անունը հավասարեցնում են Ավետարանում նրա անվան հետ: Հովհաննեսի երկրորդ - երրորդ ուղերձները պարունակում են թափառական քարոզողների վերաբերյալ վկայություններ. «լավ կանես եթե նրանց Աստծուն արժանավոր կերպով ճանապարհ զցես» /Գ. Հովհ. 6,7/: Ըստ եր-ույթին նկատի է առնվում Մարկոսի միսիան /Ժ2:15, 16/՝ գնալ աշխարհ - քարոզել Ավետարանը: Այսպիսով, Քրիստոսի անունն ու նրա Ավետարանը հավասարեցվում են: Հետ-աբար ըստ աստվածաշնչի հավատալ Քրիստոսին նշանակում է մկրտված լինել. «Ռոդվիետ- ամենքդ Աստծո որդիք եք Քրիստոս Հիսուսի հավատքովը: Վասնզի ամենքդ՝ որ Քրիստոսումը մտրտվեցաք, Քրիստոսին հագած եք» /Գաղ. Գ:26, 27/: Պողոսի խոսքերից հետ-ում է, որ Քրիստոսի նկատմամբ իրենց հավատը, բնականաբար, ներառում է այդ հավատի արտահայտումը մկրտման մեջ: Այսպիսով, Քրիստոսի նկատմամբ հավատը ընկալման պրոցես է, որին ավելի շատ հետ-ում է հնազանդությունը, քան արագ բառային խոստովանանքը. «Ես հավատում եմ Քրիստոսին»: Դա հաստատվում է Հովհաննեսի բառերով /2:35/. «Ինձ մոտ եկողը չի սովիլ, - ինձ հավատացողը երբեք չի ծառավի», որը հավասարեցնում է Քրիստոսի նկատմամբ հավատը նրա մոտ գնալու հետ, դրանով ցույց տալով, որ հավատը պրոցես է:

Հետ-աբար «Քրիստոսի» քարոզումը իր մեջ ներառում է մի շարք

հիմնավոր դրույթներ: Այսպես Ղուկասը /Թ:11/-ում նկարագրում է, թե ինչպես է Զրիստոսը քարոզում Աստծո թագավորության Ավետարանի մասին /համ. Մթ. Դ:23/, իսկ Մարկոսը /2:34/-ում հաղորդում է, թե ինչպես էր ինքը «շատ» սովորեցնում: Ավետարանում «շատ» բառն է օգտագործվում, այլ ոչ թե ասվում է հակիրճ տեղեկություններ Զրիստոսի մասին, որը կարելի է անել ըստ ընթացքի: Այսպիսով, մենք կարող ենք այնպիսի արտահայտություններ ինչպիսին են. «Այն քաղաքումս էլ քարոզեցին, – շատերին աշակերտ շինեցին...» /Գործք ԺԴ:20/, որտեղ օգտագործված են համարժեք բառեր՝ «քարոզել» – «սովորեցնել»: Բառերի նման օգտագործումը անհրաժեշտ չէր լինի, եթե Ավետարանը կազմված լիներ մի քանի պարզ հաստատարումներից: Բերիայում Պողոսի քարոզչությունը հանգեցրեց նրան, որ մարդիկ ամեն օր հանգամանորեն վերլուծում էին Սուրբ Գիրքը /Հին Կտակարանի սինօպտիկակա՞ն պատճենների հետ/, որպեսզի համոզվեն, ճիշտ էր արդյոք Պողոսն իրենց ուսուցանում /Գործք ԺԵ:11/: Ավետարանը, որն օգտագործում էր Պողոսն իր քարոզներում, հիմնվում էր, ուստի, Հին Կտակարանի վրա: Եվ մարդիկ հավատում էին նրան, նրանք ուսումնասիրում էին Աստվածաշունչը Պողոսին լսելուց հետո: «Եվ շատերը նրանցից հավատացին» /Գործք ԺԵ:12/: Երբ մենք գործ ունենք մարդկանց հետ, ովքեր բավարար չափով չգիտեն Աստվածաշունչը – կանոնավորապես չեն ուսումնասիրում այն քարոզը լսելուց – քննարկելուց հետո, ապա զարմանալի չէ, որ պահանջվում է ավելի շատ ժամանակ այն ուսումնասիրելու համար, քան այն պահանջվում էր մ.թ. առաջին դարում: «Ամեն ով որ հավատում է թե Հիսուսն է Զրիստոսը, Աստծոց է ծնված» /Ա. Հովհ. Ե:1/ բառերը ճշտորեն համապատասխանում են /Հավ. Ա:18/ հատվածին՝ «Նա կամենալով ծնեց մեզ ճշմարտության խոսքով»: «Վերստին ծնված լինելով... Աստծո խոսքովը... – սա այն խոսքն է, որ ձեզ ավետարանվոցավ» /Ա. Պետ. Ա:23, 25/: Սա ցույց է տալիս, որ հավատալ Զրիստոսին՝ Աստծո Որդուն, նշանակում է հաստատել, որ Ավետարանը Աստծո խոսքն է:

Թագավորության Թագավորը

«Զրիստոս» անունը որոշ տեղերում կարող է կարդացվել որպես Զրիստոսի Թագավորության հոմանիշ: Այդ առնչությամբ, «հավատ Զրիստոսի նկատմամբ» բառակապակցությունը ձեռք է բերում հատուկ իմաստ: Փարիսեցիներին Տերն ասաց, որ նրանք

չպետք է փնտրեն մեսսիային, քանի որ նա կանգնած է իրենց մեջ: Նա այդ արտահայտում է հետ-յալ բառերով. «Աստծո արքայությունը հենց ձեր ներսում է» /Դուկ. ԺԷ:21/, սահմանելով «Թագավորություն» բառը որպես «Թագավորության Թագավոր»: Հովհաննեսը մոտակա Աստծո Թագավորությունը քարոզելով ազդարարում է Քրիստոսի մասին: Նաբուղոզոնոստրի երազում քարը, որ խփեց քարե արձանին, իրենից ներկայացնում է Աստծո Թագավորությունը /Դան. Բ:44/: Այդ քարը թագավորություն է, որը «կփշրի – կվերջացնի այս բոլորը /մյուս/ թագավորությունները»: Այստեղ քարը թագավորություն է – երբ այն խփում է քարե արձանին, – նրա ոչնչացումից հետո: Եզեկելի նմանատիպ առակում ասվում է մայրենու մասին, որից կտրվում է նուրբ շիվը – տնկվում է լեռան վրա, որպեսզի աճի վեհասքանչ մայրենի: «Եվ նրա տակին կբնակվեն ամեն տեսակ թ-ավոր թռչուններ» /Եզեկ. ԺԷ:22, 23/: Դա, հավանաբար, վերաբերվում է Քրիստոսին, ում մասին ասում է Եսայան /ԾԳ:2/ որպես «մատաղատունկի պես դուրս եկավ նրա առաջին – արմատի պես՝ ծարավոտ երկրից»: Միաժամանակ կա ակնհայտ կապ մանանեխի հատիկի մասին Քրիստոսի առակի հետ, որտեղ Աստծո Թագավորությունը համեմատվում է ոչ մեծ հատիկի հետ, որն աճում է – դառնում մեծ ծառ, – որի ստվերի տակ ապրում են ամեն տեսակ թ-ավոր թռչուններ: Թագավորության վերաբերյալ խոսքի – անձամբ Հիսուսի անձի այս կապը ցույց է տալիս, որ նա իր մասին ասում էր որպես Թագավորության կենդանի բառի մասին: Դրա լույսի ներքո «Հավատալ Քրիստոսին» – հավատալ Աստծո Թագավորության ողջ Ավետարանին՝ դա նույնն է:

Ի՞նչ է Ավետարանը

Այժմ մենք անդրադառնում ենք այն հարցի մանրամասն քննարկմանը, որը մեծ կար-որություն էր մ.թ. առաջին դարի հավատացյալների մեջ: Նոր Կտակարանի ժամանակ գոյություն ուներ ուսմունքի օրինակ, որը հազիվ թե կարելի լինի ընդունել համանման ժամանակակից ուսմունքին: Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ այլ կար-որ գործոն՝ մարգարեության շնորհիվ օժտված եղբայրների գոյությունը՝ ոգեշնչված վիճակում Աստծո ուղղակի հայտնության կանխատեսում: Հիմք կա մտածելու, որ մի քանի նման ոգեշնչված արտահայտություններ ժամանակ առ ժամանակ ավելացվում էին ուսմունքի հայացքների համակարգին:

Վարդապետության օրինակ

Հռոմեական ժողովի անդամների մասին Պողոսը համենայն դեպս կարող էր ասել. «սրտով հնազանդեցիք այն վարդապետության օրինակին՝ որին հանձնվեցաք» /Հռոմ 2:17/ մինչև՝ մկրտվելը: «Պատկեր» հունական բառը թարգմանվում է նաև՝ որպես «օրինակ» ու «նմուշ» – վերաբերվում է լայնորեն տարածված ուսմունքի համակարգին: Այստեղ Պողոսի կողմից օգտագործվող «օրինակ» բառը ցույց է տալիս մինչև մկրտվելը որոշակի ծավալի գիտելիքներ ունենալու անհրաժեշտության կարևոր նշանակությունը, այլ ոչ թե միայն մի քանի հակիրճ սահմանումների ընկալում, որ արվել են մինչև մկրտման ընդունումը: Ժողովի մի քանի ծառայողներ ունեին «աստվածապաշտության կերպարանք, բայց նրա զորությունն ուրացած են» /Բ. Կիմ. Գ:5/, ենթադրելով, հավանական է, հավատի մասին վարդապետության հիմքերի իրենց իմացության մասին, բայց – միաժամանակ չէին ճանաչում իրենց ամենօրյա կյանքում ճշմարտության իրական ուժը: Պողոսը կարող էր գաղատացիներին հիշեցնել. «աչքերի /սրանց/ առաջ նկարագրվեցավ Հիսուս Քրիստոսը խաչված ձեր մեջ» «Գաղ. Գ:1/»: Հունական «նախագծված» բառը տառացի նշանակում է «գրավոր բառերով արտահայտված», կարծես թե գաղատացիներին նախասկզբնական ցուցումները տրվել են գրավոր տեսքով:

Հարության մասին վարդապետության սահմանման ժամանակ Պողոսը կարող էր ասել. «Ես... այն տվի ձեզ, որ ես էլ ընդունեցի, թե Քրիստոս... մեռավ...» /Ա. Կորն. Ժե:3/, ցույց տալով, թե ինչ ձևով ինքը ստացավ աստվածահայտնությունը – հաղորդելով այն որպես վարդապետություն, որը հարկ է հիմք ընդունել: Պետրոսն այստեղ ոչ երկիմաստ ասում էր. «լավ էր նրանց որ չճանաչեին արդարության ճանապարհը, քան թե ճանաչվեցին – ետ քաշվեցին այն սուրբ պատվիրանիցը, որ ավանդվեցավ նրանց: Թե... – լվացված խոզը գնում է թավալվելու ցեխի մեջ» /Բ. Պետ. Բ:21, 22/: Այստեղ «ճանապարհ» – «սուրբ պատվիրան» բառերը, որոնք հասցվել են նրանց, կապվում են մկրտման ժամանակ լվացման հետ, կարծես թե ճանապարհն ու պատվիրանը նրանց վաղուց էին հայտնի: Մենք ցույց տվեցինք որ մինչև մկրտումը ընդունված պատվիրան գոյություն չունեի, ուստի «պատվիրան» բառը, որ օգտագործվում է եզակի թվով, կարող է մեկնաբանվել որպես ուսմունքի հստակ որոշված հիմքեր, որը մարդը պետք է իմանար մինչև իր մկրտումը: Մի քանի տեղ կա, որտեղ ասվում է

ուսմունքի «ստացման» մասին, վարդապետության – «Ավետարանի» մասին՝ Գաղ. Ա:9, 12; Փիլ. Դ:9; Կոլ. Բ:6; Ա. Թես. Ա:6; Բ:13; Դ:1: Սա համապատասխանում է նրան, որ «Ավետարանը» բաղկացած էր որոշակի դրույթներից, որ «ստացվել» են նախ առաքյալներից, իսկ հետո արդեն նրանցից, ում համար դրանք քարոզվում էին:

Հավատ

Հուդան –ս ասում է սրբերին մի անգամ ավանդված «հավատի» մասին /հուդա 3/: Այսպիսով «հավատ» բառը օգտագործվում է զուգահեռաբար «վարդապետության հիմունքներ» բառերի հետ, որոնց նրանք տիրեցին մինչ իրենց մկրտումը: Բայց մ.թ. առաջին դարի բառարանում կարող էր լինել մեկ այլ արտահայտություն, որ վերաբերվեր ուսմունքի հիմունքներին:

Պողոսի քարոզը «պինդ բռնենք հույսի դավանության անսայթաք» /Եբր. Ժ:23/ մասամբ կարող է վերաբերվել մինչ նրանց մկրտումն ունեցած հավատի դավանանքին: «Ճշմարիտ խոսքի» /Տիտ. Ա:9/ պահպանումը նախ կվերաբերվեր այդ հաստատմանը «Դիմում հավատի մասին», որին սկզբում սովորեցնում էին նրանց: «Ընդհանուր հավատ» /Տիտ. Ա:4/ բառերը ցույց են տալիս, որ ուսմունքի հիմնական բովանդակությունը կիսում էին բոլոր հավատացյալները; կար միայն «մեկ հավատ» /Եփ. Դ:5/: «Հավատը – Քրիստոսի անունը» միավորվում են Գործք Գ:16-ում: Քրիստոսի անունը այդ նույն ուսմունքի մեկ այլ անվանում է, որը պարունակվում է «հավատ» բառի մեջ: Ինչպես կյանքի գործերում /Ա. Տիմ. 2:10/, այնպես էլ ուսմունքում /Ա. Կիմ. Դ:1/ Պողոսը նախազգուշացնում է, որ մի քանիսը «կհեռանան հավատից»: Առաջին քայլով այդ հավատուրացության մեջ հարկ է ասել, որ «հավատին» հնարավոր չէ սահմանում տալ:

Գործնական հարցեր

Գործնական հարցերը –ս ուսմունքի մի մասն են: «Քրիստոսի նկատմամբ հավատը» իր մեջ ներառում էր «արդարության, ժուժկալության – գալիք դատաստանի» մասին համոզմունքներ /Գործք ԻԴ:25/: Պողոսն ասում է հացը կտրելու ցուցումների մասին – հարության ուսմունքի մասին: «Որովհետեւ– ես Տիրոջիցն ընդունեցի այն որ ձեզ էլ ավանդեցի» /Ա. Կորն. ԺԱ:23/: Գոյություն ունեին մի շարք գործնական դրույթներ, որոնք ավելի

ուշ Պողոսը շարունակեց – ընդգրկեց ուսմունքի մեջ, օրինակ, ժողովում քույրերի մասին դրույթը. «... որ իմ ամեն բաները հիշում եք, – ինչպես պատվիրեցի ձեզ, այն պատվերները պահում եք: Բայց կամենում եմ որ դուք գիտենաք, որ ... – կնկա գլուխը մարդն է...» /Ա. Կորն. ԺԱ:2, 3/: Դա ցույց է տալիս, որ նման դրույթների մեկնաբանությունը պետք է լիներ մինչև մկրտումը, – լիներ ուսմունքի հիմքի մասը, որոնք դեռ-ս առաջին դարում էին համառորեն պահանջում: «Ծիսակատարություն» հունական բառը նա- թարգմանվում է որպես «ավանդույթ» Բ. Թես. Գ:6 – Բ:15. «Եվ պատվիրում ենք ձեզ, եղբայրք, մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի անունովն, որ ետ քաշվիք ամեն եղբայրից, որ անկարգ է վարվում. – ոչ թե այն պատվիրանքի պես որ ընդունեց մեզանից... Հաստատ կացեք – պինդ բռնեցեք այն ավանդությունները, որ սովորեցիք թե /ոգեշնչված, մարգարեական/ խոսքով – թե մեր թղթով»: /Աստվածաշնչի անգլիական հրատարակությունում R.S.V.-ում «ավանդություն» բառի փոխարեն օգտագործվում է «սովորույթ» բառը: Թարգմ. ծանոթ./: Այս ամենը ցույց է տալիս ուսմունքին տիրելու կենսական անհրաժեշտությունը – բաժանման անհրաժեշտությունը նրանցից, ովքեր չեն ընդունում այն. «Հաստատ բռնելով վարդապետության հավատարիմ խոսքը, որ կարող լինի ողջամիտ վարդապետությունով հորդորել էլ, հակառակորդներին հանդիմանել էլ» /Տիտ. Ա:9/:

Մենք գիտենք, որ նախկին ժողովներում գոյություն ունեին «կեղծ մարգարեներ», ովքեր հաստատում էին, որ իրենք վարդապետության դրույթների մասին ունեցել են Աստծո հայտնությունը, որոնք անհրաժեշտ է ավելացնել ուսմունքի ընդունված հիմունքներին: Այսպիսով, Պողոսն ընդգծում է ոգեշնչված հայտնության ինչպիսի «ճշմարիտ խոսքեր» /Տիտ. Ա:9, Գ:8; Բ. Տիմ. Բ:11; Ա. Տիմ. Դ:9/ են արժանի ընդունման /Ա. Տիմ. Ա:15; Դ:9/; այսինքն հավատի մասին վարդապետության մեջ ընդունելուն: Այդ պատճառով Հովհաննեսը նախազգուշացնում է. «Սիրելիներ, ամեն հոգու մի հավատաք, այլ փորձեցեք հոգիները թե արդյոք Աստծուց են, որովհետ- շատ սուտ մարգարեներ են դուրս եկել աշխարհք» /Ա. Հովհ. Դ:1/:

Մի քանի քաղվածքներ

Ստոր- բերվում են մի քանի պարզագույն օրինակներ այն դրույթներից, որոնք լրացում են «Քրիստոսի նկատմամբ հավատին» որպես Ավետարանի հիմնական մասի, – պետք է

ընկալվեն մինչ մկրտման արարողությունը:

- «Այն օրը՝ որ Աստված մարդկանց ծածուկ բաները կդատե իմ ավետարանի համեմատ Հիսուս Քրիստոսի ձեռովը» /Հռոմ. Բ:16/:
Դատաստանի կացավայրի - պատասխանատվության մասին ուսմունքը, հետ-աբար, «առաջին սկզբունքն է»՝ տես Նա- գործք ԻԴ:25, Եբր. 2:1, 2:

- Թլպատման մասին դրույթը, որպես փրկության համար անհրաժեշտություն, Պողոսն անվանում էր «ուրիշ ավետարան» /Գաղ. Ա:6/: Այսպիսով, մենք չպետք է հենվենք Մովսեսի Օրենքին, օրինակ շաբաթ օրվա կապակցությամբ՝ դա իսկական Ավետարանը հասկանալու կար-որ մասն է:

- «Թագավորության ավետումը» ոչ միայն Քրիստոսի մասին, այլ- նրա գալիքը Թագավորության մասին /Ես. ԾԲ:7, համ. Հռոմ. Ժ:15/ նկարագրում է ավետաբերին, որը քարոզում էր Ավետարանը - խոսում էր այն ժամանակի մասին, երբ Սիոնին կարելի կլինի ասել. «Քո Աստվածը իշխում է», այսինքն Թագավորությունում:

- Քրիստոսի եության «սքանչելի կողմերի» ճիշտ ընկալումը ընկերության հարցն էր /Բ. Հովհ. Է:10/: Այդ պատճառով, Ավետարանը Քրիստոսի մասին բազմաթիվ դրույթներ է ընդգրկում /Գործք Ը:12/: Նորից խոսել Քրիստոսի նկատմամբ հավատի մասին պարզապես բավարար չէ:

- Թագավորության մասին խոստման կար-որությունը Ավետա- րանի կենսական մասն է, որը քարոզվում էր Աբրահամին /Գաղ. Գ:8/ - իսրայելցիներին /Եբր. Դ:2/: Պողոսը Դավիթին ասում էր խոստման վերաբերյալ իր քարոզի մասին որպես «այս փրկության խոսքի» մասին /Գործք ԺԳ:23, 26/: Ուստի, դա փրկության մասին ուղերձի կենսական մասն է: Նա ասում է. «մենք ավետարանում ենք ձեզ այն խոստմունքը, որ հայրերին եղած էր» /Գործք ԺԳ:32/: Դրա նման. «Աստծո ավետարանի համար՝ իր Որդու համար, ու մարմնի կողմանե Դավիթի գավակիցն եղավ» /Հռոմ. Ա:1-4/:

- Խոստումն ընկալելու համար պահանջվում է Իսրայելի պատմության որոշակի իմացություն: Անտիոքում /Գործք 13/ Պողոսի քարոզի ուսումնասիրումը ցույց է տալիս, թե ինչպես էր Նա նկարագրում Իսրայելի պատմությունը, ընդգծելով խոստման հատուկ նշանակությունը - շեշտը դնում էր թե ինչպես այն

իրագործվեց Յիսուսում: Այսպես, նրա քարոզը հիմնվում էր Իսրայելի պատմության վրա – մեր կարծիքով «նկարագրական էր», ընդգրկում էր դատաստանի հետ-անքների մասին նախազգուշացումներ, եթե չկատարվի այն, ինչի մասին նա խոսում էր:

Եզրակացություններ

Վերն ասվածի կար-որությունը դժվար է վերագնահատել: «Չգույշ եղիր քո նկատմամբ – քո ուսուցման. – հարատ-իր դրանում: Եթե այդ անես, կփրկես –՛ քեզ, –՛ նրանց, որ լսում են քեզ» /Ա. Կիմ. Դ:13-16/: Ուսմունքի դրույթների ցանկը, որը տրված է այս գրքի Յավելված 1-ում, սպառնիչ չէ, բայց հեղինակի կարծիքով, տալիս է բազմաթիվ հարցերի բավարար ամփոփում, որոնք հիշատակվում են Աստվածաշնչի էջերում – հանդիսանում են «հավատի», «ավանդության» – այլևի մասը: Սույն գլխում ցույց է տրվում, որ գոյություն ունի ստիպողական անհրաժեշտություն ուսմունքի հիմնական դրույթների համալիրի որոշման համար, որոնք մենք ընդունում ենք – որի միջոցով առանց հապաղման հաստատում ենք մեր հավատը: Այդ ցանկի դրամաների բովանդակությունը, կարծես թե իր մեջ ներառում է մեր ցուցումները նրանց համար, ովքեր ցանկանում են մկրտվել – վատ չէր լինի, շուրս ընկղմվելուց առաջ, բանավեճի կարգով որոշել, թե որքան խորն են նրանք ընկալել այն, ինչ իրենց սովորեցրել են: Շատ հաճախ հավատացյալներին խրախուսում են «հավատի» նկատմամբ նրանց համար ծանր ժամանակներում: «Աստծո հիմքն ամուր է»: Ուսմունքի սկզբնական սկզբունքների հետ մեր ծանոթացումը, որոնք պարունակում են Աստծո զարմանահրաշ դիտավորությունները, պետք է, որ ինքնըստինքյան քաջալերի մեզ: Միայն Սուրբ Գրքի մշտական ուսումնասիրությունը – քարոզումը Օգուտ – համոզվածության խորը զգացում կբերեն: Եվ ինչպես Պողոսն իր միայնակության – թախիծի պահերին, մենք էլ կարող ենք ասել. «Պատերազմեցի բարի պատերազմը, ավարտեցի ընթացքս, պահեցի հավատը»: «Զանգի գիտեմ, թե ո՛ւմ եմ հավատացել – վստահ եմ, որ Նա կարող է իմ ավանդը /մեր կյանքը, մեզ բոլորիս/ պահել մինչ- այն օրը» /Բ. Կիմ. Դ:7; Ա:12/:

Ծանոթություն. Մեր Տեր Հիսուսի խոստովանությունը

«Որովհետև, եթե քո բերանով Հիսուսին Տեր խոստովանես – քո սրտում հավատաս, թե Աստված նրան հարություն տվեց մեռելներից, կապրես» /Յոճմ. Ժ:9/:

Հարկ է նկատել.

- Վերը նկարագրվածից պարզ է, որ «Տեր Հիսուսը» հավանական հոմանիշ է «Աստծո Թագավորության – Հիսուս Քրիստոսի անվան մասին» միասնական ուսմունքի համար, ներառնելով – մկրտումը /Գործք Ը:5/: Դավանանքը, որի մասին ասում է Պողոս առաքյալը մկրտությունն է: Այդ առնչությամբ կարելի է հիշատակել Մարկոս առաքյալին /ԺՁ:16/. «Ով հավատա /համ. խոստովանի/ – մկրտվի /համ. Մրիստոսի հետ մեռելներից հարություն կառնի/, պիտի փրկվի»:

- Քրիստոսի հարության ընկալումը իր մեջ ներառում է Աստվածաշնչի իմացությունը դժոխքի – մարդու բնույթի վերաբերմամբ:

- Յոճմ. Ժ:8, 9 հատվածին համապատասխանում է 13-ը «քանզի ամենայն ոք, որ Տիրոջ անունը կանչի, կապրի»: Պողոսը նկարագրվում է որպես մկրտությունն ընդունած – ուստի կանչում է Տեր Հիսուսի անունը /Գործք ԻԲ:16/: միայն մկրտությունն է մեզ իրավունք տալիս կանչել Տեր Հիսուսի անունը /Մթ. ԻԸ:19/:

- Ընդգծելով մկրտման կար-որությունը /Յոճմ. Չ/-ում, հնարավոր չէ պատկերացնել, որ Պողոսը կտվորեցներ փրկության համար մկրտման անկար-որությունը գլուխ Ժ-ում:

- Յոճմ. Ժ:9-ին նախորդում են 6-8-ը. «Քո սրտում մի՛ ասա՝ ո՞վ է ելնելու երկինք: Կամ ո՞վ է իջնելու անդունդ: Մոտ է խոսքը

քեզ, քո բերանում – քո սրտում, այսինքն հավատի խոսքը, որը քարոզում ենք»: Հետ-աբար, «հավատի խոսքը» նշանակում էր այն, ինչը պետք է որ խոստովանվեր – համապատասխանում է «Տեր Հիսուս» 9-րդ հատվածի խոսքին: Մենք սահմանեցինք, որ «հավատն» իր մեջ ընդգրկում է ամբողջ մի ուսմունք, որը շարադրված է Ավետարանում: Պողոսը Երկրորդ Օրինացից մեջբերում է /Լ: 11-14// «Որովհետև այս պատվիրանը, որ ես այսօր քեզ պատվիրում եմ... նա երկնքում չէ... – ծովի այն կողմումն էլ չէ..., որովհետև խոսքը քեզանից շատ մոտ է»: Թեր-ս, նա «այս պատվիրանը» մեկնաբանում է որպես Քրիստոսին վերաբերվող: Այսպիսով, Երկրորդ Օրինացում /Լ: 16/ ասվում է, որ, եթե իսրայելցիները պահեն խոսքը, ապա նրանք կօրհնվեն, այնպես որ, եթե նոր Իսրայելը հավատա Քրիստոսի մասին խոսքին, ապա կփրկվի: Քրիստոսի խոստովանանքը բերանով, հետ-աբար, համապատասխանում է Քրիստոսի մասին այս ուսմունքին: Այս հատվածը. «Երբ որ քո Տիրոջ Աստծո ձայնին հնազանդես» /Օրինաց Լ: 10/ համընկնում է «որովհետև, եթե քո բերանով Հիսուսին Տեր խոստովանես» /Հռոմ. Ժ: 9/ հատվածի հետ: Նման համեմատությունը նորից ցույց է տալիս, որ «Տեր Հիսուս» խոսքն իր մեջ ներառում է Աստծո խոսքի հիմնական ուսմունքը:

Հերձված 32. Չարագործը խաչի վրա

Չարագործը «– ասաց Հիսուսին. Հիշի՛ր ինձ, Տե՛ր, երբ գաս քո արքայությամբ: Եվ Հիսուս նրան ասաց. Ճշմարիտ եմ ասում քեզ, այսօր ինձ հետ դրախտում կլինես» /Ղուկ. ԻԳ: 42, 43/: Այս տողերից ենթադրվում է, որ փրկվելու համար մկրտությունը պարտադիր չէ, – որ մենք մահից հետո անմիջապես Երկինք ենք համբառնում: Այս տողերի առավել ուշադիր ընթերցման ժամանակ պարզ է դառնում հետ-յալը.

1. Մահից հարություն առած Քրիստոսով մկրտվելու ցուցումը տրվել է Քրիստոսի հարություն առնելուց հետո /ՄԿ. ԺԶ: 15, 16/: Իսկ չարագործը դեռ-ս ապրում էր Մովսեսի օրենքներով, երբ Քրիստոսը խոսում էր նրա հետ:

2. Ճշմարիտ մկրտումը՝ մկրտում է մահից հարություն առած Հիսուսով: Դա ի նկատի ունենալով, պարզ է դառնում, որ տվյալ իրադարձությունները դեռ-ս չէին կատարվել, երբ Հիսուսը խոսում էր չարագործի հետ - Քրիստոսով մկրտումն անհնարին էր:

3. Մկրտությունը խորհրդանշում է մեր մահը Քրիստոսով /Յոմ. 2:3-5/: Չարագործը միակ մարդն էր, որ մահացավ նրա հետ միաժամանակ:

4. Լրիվ հավանական է, որ չարագործը Հովհաննես Մկրտչի մկրտյալներից մեկն էր: Նորադարձներից շատերը անցյալում եղել են մութ անձնավորություններ /Մթ. ԻԱ:32/: Ասել այն մասին, որ չարագործը մկրտված չէր, նշանակում է վիճել անհայտի հետ, որը, անշուշտ, թույլ փաստարկ է, որին կարելի է վկայակոչել, որպեսզի խուսափել մկրտման մասին ցուցումից: Տվյալ հատվածը լռություն է պահպանում նա- «հոգի» - «երկինք» բառերի նշանակության մասին:

5. Չարագործը Հիսուսին խնդրում էր «հիշել» իրեն, երբ Հիսուս գնա իր «Թագավորությունը»: Չարագործը տեղյակ էր Ավետարանից - «Աստծո Թագավորությունից», որը քարոզում էր Հիսուսը /Մթ. Դ:23/, գիտեր, որ կգա դատաստանի օրը, երբ հաստատվի Թագավորությունը, - ուստի նա խնդրում էր Հիսուսին հիշել իրեն: Հասկանում էր, որ Հիսուս հարություն կառնի մեռելներից - կդատի այդ օրը, նա ընդունում էր, որ հարության օրը փրկությունն ու դատը կհնչեն Քրիստոսի շուրթերից:

6. Հիսուս պատասխանեց, որ չարագործը դրախտում իր հետ կլինի: Հունական այդ բառը մշտապես նշանակում է երկրի վրա իդեալական իրավիճակ: Այն կիրառվում է Եդեմյան այգի վերականգնելու կապակցությամբ, որը կարելի է տեսնել ապագա Աստծո Թագավորությունում /Հայտ. Բ:7/: Աստծո Թագավորության շարունակության մեջ աշխարհը կվերադարձվի Եդեմյան այգու դրախտային պայմաններին /Ես. ԾԱ:3; Եզեկ.

L2:35/, քանի որ նզովքը կհանվի /Յայտ. ԻԲ:3/: Յունական Յին Կտակարանը /Սեպտուապիևտ/ -ս կիրառում է նույն հունական «դրախտ» բառը երկրի վրա հովվերգական կյանքի նկատմամբ /Ժող. Բ:5; Նեեմ. Բ:8, Սաղ. Դ:14; ԾՆ. ԻԳ:10/: «Դրախտ» բառը զուգակցում է «Երկինք» բառի հետ, այն պատճառով, որ օգտագործվում է գեղարվեստական գրականության մեջ, ինչպես, օրինակ՝ Միլտոնի «Կորուսյալ դրախտը» վեպում: Յիսուսը չարագործին դրախտ խոստացավ նրա Թագավորությունում Զրիստոսի հետ լինելու ցանկությանն ի պատասխան: Մենք 5-րդ գլխում ցույց տվեցինք, որ Թագավորությունը կլինի երկրի վրա; հետ-աբար, «դրախտը» -ս կլինի երկրի վրա:

7. 43 հատվածը սովորական թարգմանությամբ նկատի է ունենում, որ Զրիստոսն ու չարագործը մի-նույն օրը կլինեն «դրախտում»: Բայց, ակնհայտ է, որ Աստծո Թագավորությունը դեռ-ս հաստատված չէ երկրի վրա: Եվ նրանք այդ օրը չգնացին Թագավորություն: Յիսուսը դրվեց գերեզման, համաձայն իր մարգարեության /Գործք. Բ:32/, - նա գտնվում էր «երկրի սրտում՝ երեք օր - երեք գիշեր» /Մթ. ԺԲ:40, համ. Ժ2:21/ խաչի վրա իր մահից հետո: Նույնիսկ հարությունից հետո նա ասաց. «Ինձ մի՛ մոտեցիր, քանի որ դեռ հորս մոտ չեմ բարձրացել» /հովի. Ի:17/: Այսպես, Յիսուս նույն օրը չի գնացել երկինք, երբ մահացել է:

Այնուհանդերձ, Յիսուսը չարագործին խոստացավ. «Այսօր ինձ հետ դրախտում կլինես»: Այս ակնհայտ հակասության պատասխանը հարկ է փնտրել Ավետարանի սկզբնական տեքստերի մեջ: Յունական ու հրեական հին ձեռագրերում չկան տրոհման նշաններ - նույնիսկ մեծատառեր: Կարելի է տեղափոխել տրոհման նշանները այլ ձևով. «Ճշմարիտ եմ ասում քեզ այսօր, ինձ հետ դրախտում կլինես» /Ղուկ. ԻԳ:43/: Եվ, իսկապես, Ռոմսերիսամը թարգմանության մեջ ստորակետը դրել էր «այսօր» բառից հետո: Սա առավել լավ է համապատասխանում համատեքստին: Չարագործը Յիսուսին խնդրեց հիշել իրեն դատաստանի օրը, նա գիտակցում էր իր մեղքը - համարում էր, որ կգտնվի այնտեղ: Եվ Յիսուս նրան տվեց անսովոր հավաստիացում. «Ես կարող եմ քեզ ասել հենց հիմա: Քեզ պետք չէ սպասել մինչ այն

ժամանակը, ոչպեսզի իմանաս իմ դատավճիռը քո
Նկատմամբ՝ դու ինձ հետ կլինես Թագավորությունում»:

8. Վերն ասվածներից կարելի է ձ-ակերպել դրույթներ, որոնք
ակներ-աբար չարագործը հասկանում էր.
- Աստծո Թագավորություն
 - Զրիստոսի երկրորդ գալուստ
 - Հարություն - դատաստան
 - Պատասխանատվություն
 - Փրկություն Զրիստոսի նկատմամբ հավատի միջոցով
 - Զրիստոսի հարությունը
 - Զրիստոսի անբասիրությունը /«այս մարդ ոչինչ վատ չի արել»/
 - Զրիստոսին հետ-ելու անհրաժեշտությունը /Նա նրան
անվանեց «Տեր»/
 - Մարդու մեղսավորությունը /«Մենք արդարացիորեն ենք
դատապարտված»/

Հետ-աբար, չի կարելի վերցնել այդ մարդու օրինակը
հաստատելու այն, որ ցանկացածը կփրկվի, եթե նրա մոտ
գեթ փոքր հետաքրքրություն առաջանա քրիստոնեության
նկատմամբ: Նա պետք է ունենա ուսմունքի հիմքերի
ընկալում, ինչպես այն չարագործը: Առանց դրա նա չէր
բարձրանա հավատի գագաթը, որը ունեցավ: Զրիստոսը մյուս
չարագործին փրկություն ընտանացավ, նա ուներ այլ
վերաբերմունք. «Եթե դու Զրիստոսն էր, փրկիր Քեզ - մեզ»:
Դա այդպիսի մարդ էր, որն այսպես էր համարում. «Եթե ինչ-
որ բան էլ կա Հիսուսի գործում, ես պատճառ չեմ տեսնում, թե
ինչու ես էլ ինչ-որ բան չստանամ»: Նա այդպես էր ասում,
որովհետ- չէր հասկանում ուսմունքի հիմքեր, իսկ երկրորդ
չարագործը գիտեր - հասկանում էր, որ անհնարին է
ճշմարիտ փրկություն գտնել իր վերջին օրում, չնայած
Զրիստոսի ուսմունքի նկատմամբ իր հետաքրքրությանը:

Հերձված 33. մկրտման օրինակելի ծիսակատարությունը

334 ՅԻՏԻՆՈՒՄԻ ԾԱՌԱՅՈՒՄ

Որպեսզի ցույց տանք, թե ինչպես պետք է ճիշտ ընթանա մկրտման արարողությունը, դիտարկենք քաղաք Խատլպուլում, որը գտնվում է Անգլիայում, շաբաթ օրը 1990 թվականի նոյեմբերին քրիստողել-ֆիականների անցկացման կարգը: Անհրաժեշտ է ընդգծել, որ մկրտությունը լրիվ սուզումն է ջրի մեջ ճշմարիտ ապաշխարությունից – Ավետարանի նկատմամբ հավատից հետո: «Ծիսակատարությունը» սուկ պահի կար-որությանը համապատասխան զգացմունքը արտահայտելու կամայական լրացում է: Ծիսակատարությունը կատարելու կարգը հետ-յալն էր.

Նախազգուշացնող աղոթք

Հռոմեացիներին ուղղված Ուղերձի 6-րդ գլխի ընթերցում

Քարոզ մկրտման ժամանակ /բերվում է ստոր-, իսկական անունները փոփոխված են/

Աղոթք

Մարդու սուզումը լողավազանի ջրի մեջ

Աղոթք

Քարոզ մկրտման ժամանակ

Ոչ մի կասկած չկա, որ այսօր ամենակար-որ օրն է դեյվի կյանքում. մի քանի րոպե հետո նա կսուզվի ջրի մեջ – դուրս կգա ամբողջությամբ «Քրիստոսի մեջ», Աբրահամի սերնդում, ունենալով Ավետարանում կնքված հրաշալի խոստումը:

Այդ գործողության բացառիկ պարզությունը կարող է խաբուսիկ լինել, բայց Դեյվը – բոլոր ներկա եղողները լրիվ հավատում են, որ այդ սուզումը ջրի մեջ նրան կմիացնի Հիսուսի մահվան ու հարության հետ, ինչպես մենք կարդացինք «Հռոմեացիներին ուղղված Ուղերձում», գլուխ 6, հատված 3-5-ը:

«Կամ չգիտե՞ք, թե մենք բոլորս, որ մկրտվեցինք Յիսուս Զրիստոսով, Նրա մահով է, որ մկրտվեցինք: Մկրտությամբ թաղվեցինք Նրա հետ մահով, որպեսզի, ինչպես որ Զրիստոս մեռելներից հարություն առավ Յոր փառքով, նույնպես – մենք քայլենք նոր կյանքով. որովհետև, եթե Նրա մահվան նմանությամբ տևակակից եղանք Նրան, պիտի լինենք նա– Նրա հարության նմանությամբ»:

Եկեք պատկերացնենք Զրիստոսի հարության պատկերը, քանզի Դեյվը իր ջրից դուրս գալու պահին միավորված կլինի Յիսուսի հետ, որը հարություն առավ մեռելներից:

Մենք կարող ենք պատկերացնել գիշերվա օդի թարմությունն ու լռությունը – Յիսուսում նոր կյանքի վեհագույն զգացմունքը: Նա տեսել է հեռվում առկայծող Երուսաղեմի կրակները; մարդկանց, որ ապրում են այնտեղ – բացարձակ անտեղյակ են եղել նշանակալից իրադարձությունից, որը տեղի է ունեցել այդքան մոտ – վերաբերվել է նրանցից յուրաքանչյուրին, մարդու մասին, որը հարություն է առել մեռելներից դեպի նոր կյանք:

Այդպես – Դեյվի ջրից դուրս գալու պահին, մեր շրջակա աշխարհը չի գնահատաի կատարվածի կար–որությունը: Այն ամենը, ինչ մարդիկ կարող քին տեսնել, եթե ջանային նայել, ապա սոսկ լողավազանը մտնող տղամարդկանց ու կանանց փոքր խումբ –, ինչպես է մեկը մյուսին սուզում ջրի մեջ: Բայց այնպես, ինչպես Յրեշտակները ուրախացել են Յիսուսի հարությամբ, այնպես – այժմ, մեզ անտեսանելի Յրեշտակները ուրախանում են –ս մեկ ապաշխարող մեղսագործի համար:

Մենք «Յոմեացիներին ուղղված ուղերձի» 6-րդ գլխում կարդացինք, որ մենք կմտնենք նա– «նոր կյանք», ուրախություն, որը Դեյվը կունենա այժմ – որը ամբողջ կյանքի միջով նա կտանի: Ինչպես մենք կարդացինք, նա այլ–ս մեղքի ստրուկը չէ, այլ Աստծո, կատարելով Նրա Կամքը, ինչպես

ասվում է դրա մասին Աստվածաշնչում: Գայթակղիչ է մտածել, որ մենք ազատություն ենք մեզ համար ուզում, բայց մեզ ծառայելով, մենք ազատ չենք, մենք մեղքի ստրուկներն ենք: Դեյվի իր համար ընտրեց տիրակալ – պատրաստ է ծառայել Աստծուն: Ժամանակ սռ ժամանակ կթվա, թե այն սահմանափակումները, որոնք դրվում են մեզ վրա նոր կյանքում, բավականին ծանր են – դրանք տեղափոխելը անհնարին է; – մենք գայթակղվում ենք դրանցից ազատվելու փորձերում: Բայց եթե մենք անենք այդպես, ապա մենք ազատ չենք լինի, մենք նորից կծառայենք մեղքին:

Պողոսը Ա. Կորն. Ժ:1, 2-ում բացատրում է, որ մեր անցումը մկրտման ջրով նման է իսրայելցիների անցմանը Կարմիր ծովի միջով: Կարելի էր յուրօրինակ առակ քաղել մեզ համար բազմաթիվ դասերով: Իսրայելցիները Եգիպտոսում ստրուկներ էին, ապրում էին աննպատակ կյանքով, քրտնաջան աշխատանքով – երկրպագում էին Եգիպտոսի կուռքերին: Նրանք աղոթում էին Աստծուն իրենց փրկության ուղին գտնելու համար, չնայած, հնարավոր է, – չէին պատկերացնում, թե Նա ինչպես կկարողանա պատասխանել իրենց:

Ի պատասխան Աստված ուղարկեց Մովսեսին, որ նրանց Եգիպտոսից տանի Կարմիր ծովի միջով – հետո անապատով մտնի Ավետյաց երկիր: Իսրայելցիները Եգիպտոսում նման էին Դեյվին – բոլոր նրանց, ովքեր եկել էին մկրտման; այժմ Դեյվը կարծես բերվել է Կարմիր ծովի ափը: Անցնելով ջրի միջով, Նա միանգամից չի ընկնում Թագավորության Ավետյաց երկիր; Նա կմիանա մեզ բոլորիս այստեղ անապատով անցնելիս: Աստված տանում էր իրեաներին անապատով Զրեշտակի օգնությամբ, որը մշտապես նրանց հետ էր – ‘ցերեկը, – ‘գիշերը: Եվ այդպես մեզնից յուրաքանչյուրն ունի իր Զրեշտակը, որն ապրում է մեր շուրջը – տանում է մեզ մեր կյանքի միջով դեպի փրկություն:

Իսրայելցիները ամեն օր սնվում էին երկնային մանանայով, որը Զիսուս Ավետարանում /Յովի. 2/ անվանում է որպես Աստծո խոսք: Եթե նրանք չսնվեին դրանով, նրանք շուտով

կմահանային անապատում, քանի որ ուրիշ սնունդ այնտեղ
չկար: Այդ պատճառով մենք ձեզ խորհուրդ ենք տալիս
«Աստվածաշնչի ուղեկից» /հատուկ հրատարակություն:
Թարգմ. ծանոթ./, որի օգնությամբ դու կարող ես կարդալ
Աստվածաշունչը ամեն օր, ունենալով ընթերցման համար
գլուխների որոշակի հավաքածու: Անհրաժեշտ է մեր
ամենօրյա կյանքում ընդմիջումներ անել, ցանկալի է ամեն օր
մի-նույն ժամին, Աստվածաշնչի նշված գլուխները ընթերցելու
– իմաստավորելու համար:

Իսրայելցիներին ասվել էր, որ չփորձեն մեկ օրում հավաքել
երկնային մանանան, որը նախատեսված է մի քանի օրվա
համար, այլ ճիգ գործադրել – հավաքել ամեն օր: Այդպես –
մենք պետք է ամեն օր ներծծենք Աստծո հոսքը: Ինչպես մենք
չենք մոռանում մեր բնական սնունդը, այդպես էլ չպետք է
մոռանանք աստվածայինը, միայն ամենօրյա ճիգերը կլցնեն
մեզ: Իրականում, հորը կարող էր ասել, որ նա գնահատում է
Աստծո հոսքն ավելի, քան իր բնական սնունդը:

Իսրայելցիները խմում էին նա– հոսանքից, որը գալիս էր
ավիրված ժայռից: Կորն. 10-ում ասվում է, որ դա իրենից
ներկայացնում է «Քրիստոսին»:

Այսպիսով, մենք պետք է ուտենք – խմենք Հիսուսի օրինակով,
– դա մենք կարող ենք անել ամեն շաբաթ մեր հիշատակման
ծառայությունների ժամանակ: Խոսելով ժողովների մասին,
հարկ է ընդգծել մեր հանդիպելու բնական ցանկության
մասին, որպեսզի միասին կիսենք մեր Հույսը:
Ճանապարհորդը անջուր անապատում ուրախ կլինի տեսնել
իրեն նմանակցին, որպեսզի կիսվի փորձով – քննարկի
ճանապարհի առաջիկա դժվարությունները: Այդպես էլ մենք
մեր դժվարին ու մեղսավոր կյանքում պետք է գործադրենք
բոլոր ճիգերը, որպեսզի պահպանենք մեր միջ– եղած կապը:
Հաճախ նման ժողովներին չեն կարող բոլորը մասնակցել, ում
կցանկանայինք տեսնել, բայց մենք պետք է օգտվենք կապը
պահպանելու ցանկացած հնարավորությունից
Նամակագրության ուղիով, ամսագրեր կարդալով – այլն:

Մենք խոսում ենք մեր Նոր կյանքի պատասխանատվության մասին, բայց ճիշտ չէր լինի պատկերացնել, որ եթե մենք կատարենք որոշակի արարքներ, այնպիսին, ինչպիսին Աստվածաշնչի ամենօրյա ընթերցումն է, ապա Աստված մեզ կպարգ-ատրի: Դա Աստծո կամքն է, Նրա ցանկությունը ուղարկել մեզ Թագավորությունը որպես պարգ-, այլ ոչ թե վարձ մեր աշխատանքի դիմաց: Եվ բացարձակապես սխալ կլիներ մտածել, որ մկրտությունը Աստծո Թագավորությունը ներթափանցելու վարձքն է: Աստծո ճշմարտությունն ու սերը, Քրիստոսի հաղթանակը մեզ տալիս են բավականին մեծ հնարավորություններ Աստծո Թագավորություն մուտք գործելու համար: Աստված իրոք ցանկանում է, որպեսզի Դեյվը – մենք բոլորս լինենք այնտեղ: Այդ փաստն այնքան հիասքանչ է, որ մենք ժամանակ առ ժամանակ մեզ պետք է հիշեցնենք դրա մասին որպես իրական ճշմարտության, – դրա լույսի ներքո նման կերպ էլ պետք է համապատասխան ձ-ով պատասխանենք Աստծո սիրուն:

Երբ իսրայելցիները դուրս եկան Կարմիր ծովից, ապա մեծ ուրախություն էր: Մովսեսը երգեց իր երգը, – բոլոր մարդիկ ցնծում էին: Սաղմոս ՃԵ:35-41-ը լավ է արտահայտում այդ ուրախությունը – ցույց է տալիս էե ինչպես Աստված անցումի համար ապահովեց Նրանց այն ամենով, ինչ անհրաժեշտ էր.

«... Որ կերավ բոլոր խոտը Նրանց երկրումը. – Նրանց արտերի պտուղը կերավ: Եվ զարկեց Նրանց երկրումն ամեն անդրանիկներին – Նրանց զորության ամեն առաջիկներին: Եվ Նրանց հանեց արծաթով – ոսկով, – Նրանց ցեղերումը տկար մարդ չկար: Եզիպտոսն ուրախացավ Նրանց դուրս գալու վրա, որ սրանց սարսափն ընկել էր Նրանց վրա: Ամպ տարածեց, որ հովանի լինի, – կրակ՝ որ գիշերը լույս տա: Խնդրեցին, – Նա լորամարգիներ բերավ – երկնքի հացով կշտացրեց Նրանց: Վեմը պատռեց, – ջրեր բխեցին. գետեր գնացին անշուր տեղերովը»:

Այդպիսին է – մեր ուրախությունը քո ապագա եղբայրերի ու քույրերի, որոնք գտնվում են այստեղ – քո մկրտության վկաները կլինեն: Դա Աստծո մեծ ուրախություն է, Հիսուսի – Հրեշտակների ուրախությունը, որոնք ուշադրությամբ հետ-ում են մեզ այս պահին: Թող մեզնից յուրաքանչյուրը Հույսը պահպանի – այդ ուրախությունը «մինչ- վերջ», որպեսզի մենք կարողանանք միասին անցնել Աստծո Թագավորություն:

Այժմ մենք կարող ենք անցնել զգեստափոխման սենյակ, իսկ հետո լողավազան:

Գլուխ 10. Հարցեր

1. Արդյոք կարո՞ղ ենք մենք փրկվել առանց մկրտման ծիսակատարության:
2. Ի՞նչ է նշանակում մկրտություն բառը:
ա/ Պարտականություն
բ/ Ցողում
գ/ Հավատ
դ/ Ընկղմում ջրի մեջ
3. Ինչպե՞ս է բացատրվում մկրտության իմաստը Հռոմ. 2:3-5-ում:
4. Ե՞րբ պետք է մենք մկրտվենք:
ա/ Ճշմարիտ Ավետարանը – ապաշխարությունը ուսումնասիրելուց հետո
բ/ Մանուկ հասակում
գ/ Աստվածաշնչի նկատմամբ հետաքրքրություն առաջանալուց հետո
դ/ Երբ մենք ցանկացել ենք մտնել եկեղեցի
5. Ինչո՞ւմ ենք մենք մկրտվում:
ա/ Եկեղեցով, որը մկրտում է մեզ
բ/ Աստծո հսքում
գ/ Քրիստոսում
դ/ Սուրբ Հոգում
6. Ի՞նչ է տեղի ունենում մկրտումից հետո:

ՔՐԻՍՏՈՍԻԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ 341

- ա/ Մենք դառնում ենք Աբրահամի սերնդի մասը
- բ/ Մենք այլ-ս երբեք չենք մեղսագործի
- գ/ Մենք որոշակիորեն կփրկվենք բոլոր ժամանակներում
- դ/ Մեր մեղքերը ներվում են

7. Կփրկի՞ մեզ արդյոք սոսկ մկրտության ծիսակատարությունը:
8. Մկրտությունից հետո կատանա՞նք մենք Սուրբ Հոգու հիասքանչ պարգ-ը:

Գլուխ 11

ԿՅԱՆՔԸ ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՄ

11.1. Ներածություն

Մկրտությունը Աստծո Թագավորությունում մեզ հավիտենական կյանքի հույս է տալիս: Որքան շատ ենք մենք հավատում – գնահատում հույսի նկատմամբ մեր վատահոյությունը, այնքան ավելի ակնհայտ է դառնում մեր վրա դրված պատասխանատվությունը: Այն վերաբերվում է մեր ապրելակերպին, որ համապատասխանի այն մարդկանց, ովքեր հույս ունեն հաղորդակցվել Աստվածային բնությանը /Բ. Պետ. Ա:4/, փաստացի միաձուլվել Նրա անվան հետ /Յայտ. Գ:12/ բոլոր հարաբերակցություններում կատարյալ դառնալու միջոցով:

10.3 բաժնում բացատրվում է, որ մկրտությունից հետո մենք պարտավորվում ենք վարել այնպիսի կյանք, որ մշտապես փորձենք ազատագրվել մեր բնույթի սատանայական ցանկություններից /Յոմ. 2:6/: Եթե մենք այդ չենք ցանկանում անել, ապա մկրտությունը դառնում է անիմաստ: Այն կարող է կատարվել միայն, երբ մարդ պատրաստ է նոր կյանքի՝ որը հաշորդելու է մկրտությանը, պատասխանատվությունը կրելուն:

Մկրտության մեջ մենք մահանում ենք հին, բնական ապրելակերպի համար –, պատկերավոր ասելով, հարություն ենք առնում Քրիստոսի հետ: «Եթե հարություն առաք Քրիստոսի հետ /մկրտությամբ/, ապա փնտրեցեք վերինը, ուր Քրիստոս նստած է Աստծո աջում: Վերինը խորհեցեք, ոչ թե այն, որ այստեղ՝ երկրի վրա է, քանզի մեռած էք. Սպանեցե՛ք ուրեմն... պոռնկություն, պղծություն, ... ազահություն» /Կող. Գ:1-5/: Մկրտությունից հետո մենք պարտավորվում ենք վարել այնպիսի կյանք, որի ժամանակ ամենին նայում ես Աստծո Երկնային հեռանկարով, խորհելով Երկնայինի մասին .այսինքն հոգ-որի/, մեր աշխարհիկ փառասիրությունը փոխարինելով մեր մարմնական ցանկությունները հաղթահարելու ձգտման հետ, որի պատճառով կարելի կլինի մտնել Աստծո Թագավորություն:

Մարդկային բնույթի միտումը կայանում է նրանում, որպեսզի ժամանակ առ ժամանակ Աստծո նկատմամբ հնազանդյան իր ձգտումը դրս-որի: Բայց Աստված հաճախ է մեզ համար նախազգուշացնում: Իր ցուցումների վերաբերյալ Նա ասում է. «որոնց կատարող մարդը նրանցով կապրե» /Եզեկ. Ի:13/: Եթե

մենք մեզ հաշիվ ենք տալիս Տեր Աստծո ցուցումների վերաբերյալ – սկսում ենք ենթարկվել դրանց մկրտման դեպքում, ապա մենք պետք է մեզ վրա պարտավորություն վերցնենք միշտ ապրել դրանց հնազանդ:

11.2. Սրբություն

«Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ Է Չորաց Տերը» /Եսայ. 2:3/: Այստեղ երեք անգամ կրկնվող բառը Աստծո սրբության մասին բացատրություններից միայն մեկն է: «Սրբություն» բառը հիմնական իմաստով նշանակում է «բաժանում»՝ բաժանում ինչպես ոչ սուրբ արարքներից, այնպես էլ բաժանում հոգ-որ կյանքի: «Նմանվեցեք Աստծուն, որպես սիրելի զավակներ» /Եփ. 5:1/: Յետ-աբար, «նման այն Սրբին, որ ձեզ կանչեց, դուք էլ ձեր ամբողջ ընթացքի մեջ /ամենօրյա կյանքում/ սո՛ւրբ եղեք. մանկ որ գրված է. «Սո՛ւրբ եղեք, որովհետ- սուրբ եմ ես» /Ա. Պետ. Ա:15, 16, Ղուկ. ԺԱ:44/:

Բնիկ Իսրայելցիները Եգիպտոսից դուրս բերվեցին Կարմիր ծովում իրենց մկրտվելով, որպեսզի «լինեն սուրբ ժողովուրդ» /Եղից. ԺԹ:6/: Մկրտությունից հետո Իսրայելի հոգ-որ անդամները նման ձ-ով ստանում են «սուրբ կոչում» /Բ. Կիմ. Ա:9/: մկրտությունից հետո մենք դառնում ենք «սրբության» ծառաներ /Յոհն. 2:19, 22/:

Սրբությունը որպես այդպիսին Աստծո Էության նշանակալից մասն է – այն գլխավոր հոգսը պետք է լինի նրանց, ովքեր փորձում են «նմանվել Աստծուն»: Եթե մենք դա անենք, մենք «կընդունենք Իր սրբությունը», երբ մեզ պարզ-եցին աստվածային բնությունը /Եբր. ԺԲ:10; Բ. Պետ. Ա:4/: Ուստի առանց սրբության այս կյանքում հավատացյալը «Տիրոջը չպիտի տեսնի» /Եբր. ԺԲ:14/, այսինքն նա իրոք չի կարողանա տեսնել Աստծուն – անձամբ հաղորդակցվել նրա հետ Թագավորությունում:

Որպեսզի տիրենք վե՛հ հույսին, մենք պետք է բաժանվենք մեզ շրջապատող աշխարհից, որը չունի հավատ – բաժանված է Աստծո բնությունից հավիտենությամբ: «Բաժանումը» որպես բռնադատում չպետք է ընկալվի, քանզի դեպի բարձրագույն

կոչման ու հույսի աշխարհի մեր հեռացումով, լրիվ բնական է, որ բաժանված զգանք այնպիսի աշխարհից, որտեղ գերակշռում են մարմնական գայթակղությունները:

Այժմ քննարկենք այնպիսի հարցեր, որոնք վերաբերվում են մարդկային գործունեության այն կողմերին, որոնք կազմում են աշխարհը, որոնցից մենք պետք է բաժանվենք, իսկ 11.3 բաժնում խոսք կզնա այն աշխարհի մասին, որին մենք պետք է միանանք:

11.2.1. Չորրորդան կիրառում

Մենք ապրում ենք այնպիսի աշխարհում, որտեղ գերակշռում է մեղքը: 6.1 բաժնում մենք խոսել ենք իշխանությունների մասին, որպես «սատանայի», քանի որ նրանք ստեղծվել են մարմնական կարիքները բավարարելու նպատակով, այսինքն աստվածաշնչյան «սատանայի»:

Աստվածաշնչում ոչ մեկ անգամ ասվում է, որ մեղքը – չարի սերմերը կհաղթանակեն, այն դեպքում երբ տարբեր տեսակի ժամանակավոր տառապանքներ կրելուց հետո, կնոջ սերունդը ի վերջո կարդարացվի: Այդ պատճառով հավատացյալին մշտապես հանձնարարվում է «չարին հակառակ չկանգնել» /Մթ. Ե:39; Յոմ. ԺԲ:17; Ա. Թես. Ե:15; Պետ. Գ:9/:

Մենք տեսանք, որ չարը հայտնվեց Աստծո հրամանով /Ես. ԽԵ:7; Ամ. Գ:6/: Յետ-աբար, հակառակել չարին, նշանակում է պայքարել Աստծո դեմ: Այդ պատճառով Յիսուս մեզ պատգամեց Ֆիզիկապես չհակառակել չար ուժերին. «Եթե մեկը քո աջ ծնոտին ապտակ տա, նրան մյուսն էլ դարձրու: Եվ եթե մեկը կամենա քեզ բռնադատել – քո շապիկն առնել, նրան քո բաճկոնն էլ թող» /Մթ. Ե:39, 40/: Քրիստոս օրինակ է ծառայում. «Իմ թիկունքը տվի հարվածողներին» /Եսայ. Ծ:6/:

Քրիստոսը դատարանում հայցի հարուցումը համեմատում է աշխարհիկ գործունեության հետ, որը հակասում է հավատացյալների համոզմունքներին: Դա չարին հակադրվելու առաջին օրինակն է, – ոչ մի մարդ չի անի այդ, եթե ունի Աստծո խոսքի նկատմամբ ամուր հավատ. «Իմն է վրեժխնդրությունը, – ես կհատուցեմ, – ասում է Տերը» /Յոմ. ԺԲ:19/: «Մի ասիր. Չարության փոխարենը հատուցանեմ; Տիրոջը հուսացիր, – նա քեզ կազատե» /Առակ Ի:22; համ. Օր. ԼԲ:35/: Այդ պատճառով Պողոսը նախատում է կորնթացիներին ուրիշներին դատարան բերելու

համար /Ա. Կորն. 2:1-7/:

Մեր Զույսի վսեմությունը մեզ իրավունք չի տալիս հատուկ ուշադրություն դարձնել ընթացիկ կյանքի անարդարացիությանը. «Ձեզնից մեկը, եթե մի խնդիր ունենա իր ընկերոջ հետ, կհամարձակվի՞ դատվել... չգիտե՞ք, որ սրբերն են դատում աշխարհը» /Ա. Կորն. 2:1, 2/: Դատարանում հայցի հարուցումը, լինի դա հողի բաժանում, թե ապահարզան, համատեղելի չեն ճշմարիտ հավատացյալ մարդու արարքների հետ:

Չար ուժերը ճնշելու – մեղսագործներին իշխանության մոտ պահելու /որոշակի դեպքերում/ համար, իշխանությունները օգտագործում են ոստիկանությունը – զորքը: Չարին հակադրվելու սահմանադրական ձ-եր են դրանք, – ճշմարիտ հավատացյալը չպետք է մասնակցի դրանց: «Որովհետ- ովքեր սուր են վերցնում, սրով կընկնեն» /Մթ. Ի2:52/: Սա վաղուց հայտնի Աստվածային սկզբունքի կրկնությունն է. «Ով որ մարդի արյուն թափի, նրա արյունը մարդով թափվի. ըրովհետ- Աստծո պատկերովն ստեղծեց մարդին» /Ծն. Թ:6/: Մեր ընկերոջ դեմ հարուցված մտադրված բռնությունը, բռնություն է Աստծո դեմ, եթե միայն Նա չէ դա վավերացրել: Ըստ քրիստոնեական Աստվածային նախախնամության մեզ ասված է. «Սիրեցե՛ք ձեր թշնամիներին, օրհնեցե՛ք ձեզ անիծողներին, բարություն արեք ձեզ ատողներին – աղոթեցե՛ք նրանց համար, որ չարչարում են ձեզ – հալածում» /Մթ. Ե:44; Դուկ. 2:27/: Չորքն ու ոստիկանությունը գործում են այս սկզբունքներին ուղիղ հակադարձ –, ուստի, ճշմարիտ հավատացյալը կխուսափի նրանց հետ ցանկացած համագործակցությունից: Ոչ միայն չի կարելի անմիջապես բռնության կատարմանը մասնակցել, այլ նա- անուղղակիորեն աջակցել դրան, աշխատելով ներքին զորքերի – ոստիկանական կառուցվածքներում, – նա- նրանց հետ կապված կազմակերպություններում: Իրականում ամեն մի աջակցություն հավատարմության երդումն ընդունելով, զրկում է մեզ Աստծո ցուցումներին հնազանդ լինելու խղճի ազատությունից: Այդ պատճառով, ճշմարիտ հավատացյալները հրաժարվում են ցանկացած ձ-ով բանակում – ոստիկանությունում ծառայելուց, չնայած միշտ պատրաստ են ազգային ճգնաժամի ժամանակ մասնակցել այլընտրական ծառայություններին, դրանով աջակցելով իրենց եղբայրակիցներին նյութական

օգնություն մատուցելուն:

11.2.2. Զաղաքականություն

Աստծո թագավորության գալու հստակ ընկալումն ու ամուր հավատը նշանակում են այն փաստի մեր ընդունումը, որ իշխանությունները ի վիճակի չեն աջակցելու կատարելագործմանը: Ուստի, պետական ջաղաքականության մեջ ցանկացած մասնակցություն անհամատեղելի է թագավորության հետ: Զրիստոսը կանխագուշակում էր, որ իրադարձությունները կգարգանան ավելի վատ ու վատ «վերջին օրերին», իր գալուստի նախօրեին /Դուկ. ԻԱ:9-12; 25-27/: Չի կարելի հավատալ Նրա բառերին – մի-նույն ժամանակ փորձել պետական ջաղաքականության կամ օժանդակ կառուցվածքների օգնությամբ բարելավել աշխարհի դրությունը: Լավ սամարացու մասին առակը ցույց է տալիս, թե ինչպես պետք է քրիստոնյան օգնի շրջակա աշխարհին բարիք արարել բոլոր մարդկանց որքանով որ հնարավոր է դա /գաղ. 2:10/:

Նախկին հավատացյալների մասին պատմությունները ցույց են տալիս թե ինչպես էին նրանք վարում իրենց հոգ-որ կյանքը Զրիստոսի գալստյան սպասելով, շրջակա աշխարհի նկատմամբ իրենց վերաբերմունքը դրս-որելով հիմնականում ճշմարիտ ուսմունքը քարոզելու ուղիով: Ցուցումներ չկան նրանց վերաբերմունքի մասին շրջակա աշխարհի հասարակական, տնտեսական – ջաղաքական պրոբլեմների վերաբերյալ:

«Մարդինը չէ իր ճանապարհը» /Երեմ. Ժ:23/, մարդկային բնույթի գլխավոր արատի նման գնահատականը նշանակում է, որ մենք չենք ճանաչում մարդու ղեկավար դերը հասարակության ղեկավարման մեջ, որն ընդունելի լինի Աստծո մարդկանց համար: Դրա հետ-անքով, քվեարկությունը –ս համատեղելի չէ ճշմարիտ հավատի հետ: «Բարձրյալն է տիրում մարդկանց թագավորության վրա, – ում որ ուզում է՝ տալիս է այն» /Դան. Դ:32/: Ի վերջո, երկրային իշխանավորներին իշխանություն է տրամադրվում Աստծո կողմից /Յոն. ԺԳ:1/, հետ-աբար, դեմոկրատական հասարակության մեջ քվեարկելը նշանակում է քվեարկել Նրա դեմ, ում Աստված ընտրել է իշխելու: Յայտնի է, որ Աստված որոշակի ազգեր տվել էր Բաբելոնի թագավոր Նաբուգոդոնոսորի ղեկավարման տակ /Երեմ. ԻԷ:5, 6/:

Քանի որ մենք ընդունում ենք, որ Աստված ազգերին տվել է իրենց իշխանավորներին, մենք պետք է աշխատենք լինել օրինակելի քաղաքացիներ ենթարկվելով այն երկրի օրենքներին, որտեղ ապրում ենք, եթե միայն դրանք չեն հակասում Քրիստոսի պատվիրաններին: «Ամեն անձը թող հնազանդե բարձր իշխանություններին... ներկա իշխանությունները Աստծուց են կարգված... Սորա համար հարկ էլ եք վճարում... Ուրեմն ամենին վճարեցեք եղած պարտքը. ում որ հարկ՝ հարկը... ում որ պատիվ՝ պատիվը» /Րոմ. ԺԳ:1-7/:

Այսպես կոչված քրիստոնեական կազմակերպություններին մասնակցումը քաղաքական բողոքների կամ հարկային բոյկոտի ձևով նույնպես դիտավորյալ արհամարհանք է այդ աստվածաշնչյան հիմնական սկզբունքների նկատմամբ: Սակայն, Պետրոս առաքյալի օրինակը, որ շարունակում էր քարոզել Քրիստոսին, այն ժամանակ, երբ կառավարությունն արգելեց նրան այդ անել, ցույց է տալիս, որ մենք կարող ենք ենթարկվել աշխարհիկ ցուցումներին, եթե միայն նրանք չեն հակասում Քրիստոսի օրենքին. «Եթե արժան է Աստծո առաջին՝ որ ձեզ ավելի ականջ դնենք քան թե Աստծուն, դուք դատեցեք» /Գործք Դ:17-20; Ե:28, 29/:

Քրիստոնեական վերաբերմունքը պարտադիր գինվորական ծառայությանը վերջին ժամանակներս դրա օրինակն են:

11.2.3. Աշխարհիկ ուրախություններ

Աստծո - ապագայի նկատմամբ իրական հույսի միջ- ճշմարիտ կապի բացակայության հետ-անքով, աշխարհը հորինեց հաճույքների անթիվ տեսակներ: Իրենց մարմնական պահանջները բավարարել ցանկացող մարդկանց հարկ է բաժանել այն մարդկանցից, ովքեր փորձում են ստեղծել հոգ-որ աշխարհ: «Մարմինը ցանկանում է հոգուն հակառակ, - հոգին՝ մարմնին հակառակ» /Գաղ. Ե:17/:

Այդ գլխավոր հակասության պատճառով հնարավոր չէ որոշել, ինչը կարող ենք օրինականորեն զիջել մարմնին - միաժամանակ հետ-ել Դոգու կանչերին: Շուրջն աշխարհը կառուցված է «մարմնի ցանկությունիցը, աչքերի ցանկությունիցը - այս կյանքի ամբարտավանությունիցը» /Ա. Դովի. Բ:16/: «Արդ ով որ

կարողանա աշխարհքի բարեկամ լինել, իր անձն Աստծո թշնամին կանխ» /Յակ. Դ:4/: Ունենալ աշխարհիկ բարիքներ սիրող ընկերներ, դիտել աշխարհիկ ֆիլմեր – այլն՝ նշանակում է լինել «աշխարհի ընկեր»: Աշխարհը սիրելու ցանկությունը շուտով կանցնի, – բոլոր նրանք, ով սիրել է աշխարհն այս կյանքում, կգնան նրա հետ /Ա. Յովհ. Բ:15-17/: «Անհավատների աշխարհը» կոչնչացվի – երկրորդ գալստյան ժամանակ /Բ. Պետ. Բ:5/, տեսնելով, որ «բոլոր աշխարհքը չարության մեջ է կենում» /Ա. Յովհ. Ե:19/: Եթե մենք ցանկանում ենք խուսափել այդ ոչնչացումից, մենք պետք է «աշխարհքից» չլինենք /Յովհ. ԺԷ:16; Յայտ. ԺԸ:4/:

Մարմնական պահանջները բավարարելու բազմաթիվ աշխարհիկ միջոցներ քայքայում են մարդկանց առողջությունը, օրինակ՝ ծխելը, թմրանյութերը, սպիրտայինի չափազանց շատ օգտագործումը: Մեր ֆիզիկական առողջությունը, մեր փողերը, ամենը, ինչ մենք ունենք՝ պատկանում են Աստծուն: Ուստի մենք ազատ չենք այդ ամենը տնօրինելու ըստ մեր ցանկության, այլ պետք է գործենք որպես խանդավառ տնօրեն այն ամենին, ինչ Աստված մեզ տվեց: Դատաստանին կպահանջեն հաշվետվություն տալ մեր տնտեսավարության մասին /Ղուկ. ԺԹ:12-26/: Այնպիսի սովորություններ, ինչպիսին ծխելն է – սպիրտայինի օգտագործումը մեր ֆինանսների – առողջության չարաշահում է: «Չգիտե՞ք, որ դուք Աստծո տաճար եք – Աստծո Յոգին բնակված է ձեզանում: Եթե մեկն Աստծո տաճարն ապականե, նրան էլ Աստված կապականե... Ձեր մարմինները Սուրբ Յոգու տաճար են՝ որ ձեզանում է, որ նրան Աստծուց ունենք, – ձերինը չեք... մեծ գնով գնվեցիք: Ուստի փառավորեցեք Աստծուն ձեր մարմնում...» /Ա. Կորն. Գ:16, 17; Զ:19, 20/: Մարմնի չարաշահումը այնպիսի սովորությունների պատճառով, ինչպիսին ծխելն է, ունի լուրջ նշանակություն:

Սակայն, եթե վերը նշված սովորությունները, ձ-ավորվել են մինչև՝ հավատի դառնալը, ապա դժվար է դրանցից անմիջապես հրաժարվելը: Կար-որ է, որ մարդ, ընդունելով սովորությունների վնասակարությունը, ռեալ անցել է դրանք արմատախիլ անելուն: Կյանքի ցնցումները հարկ է ընդունել Աստծո Խոսքին դիմելով – աղոթքով, այլ ոչ թե հանգստացնող ցանկացած ուրիշ միջոցներով:

11.3. Ամենօրյա քրիստոնեական կյանք

11.3.1. Աստվածաշնչի ուսումնասիրությունը

Մկրտությունից հետո մենք պետք է «պտուղը սրբության մեջ» տեղափոխենք, – ապրենք հոգուն հայտնի կյանքով, այլ ոչ թե մարմնի /Յոհն. 2:22, Ը:1; Գաղ. Ե:16, 25/: Մեր մեջ գտնվող Աստծո հոսքի միջոցով, մենք բերում ենք հոգ–որ պտուղը /Յովհ. ԺԵ:7, 8/: Յոգին մեզ առաջնորդում է այն իմաստով, որ Աստծո Յոգին պարունակվում է Նրա հոսքի մեջ: Մեր ողջ կյանքի ընթացքում մենք պետք է հենվենք այդ հոսքին, կանոնավորապես կարդալով – ուսումնասիրելով Աստվածաշունչը:

հոսքի ուշադիր ուսումնասիրման արդյունքում, մարդն սկսում է գիտակցել մկրտման անհրաժեշտությունը – հետո ընդունում է այն: Արարքների վրա Աստծո հոսքի ազդեցության պրոցեսը – մեր կյանքի նպատակի ցուցումը պետք է շարունակվեն; մկրտությունը սոսկ առաջին քայլն է դեպի ցմահ հնազանդություն Տիրոջ հոսքին: Սակայն, գոյություն ունի Աստվածաշնչի – Ավետարանի հիմնական դրույթների նկատմամբ մտերմավարի վերաբերմունքի ռեալ վտանգ, – դա մեզ հանգեցնում է այն վիճակին, երբ հոսքն այլ–ս մեր վրա ազդեցություն չի գործում: Մենք կարող ենք կարդալ բառերը, բայց նրանք գործնական ոչ մի ազդեցություն չեն ունենա մեր վրա /Նայեք. Հավելված 2/: Այդ պատճառով տեղին է կարդալ հակիրճ աղոթք Սուրբ Գրքի յուրաքանչյուր ընթերցումից առաջ. «Բաց արա իմ աչքերը, որ քո օրենքի հրաշքները տեսնեմ» /Սաղ. ՃԺԹ:18/: Դրա նման հնչում են – Երեմիայի հատվածները. «Զո խոսքերը գտնվեցան, – ես կերա նրանց, – քո խոսքն ինչ համար սրտիս ցնծություն – ուրախություն եղավ» /Երեմ. ԺԵ:16/: Հարկ է այնպես կառուցել մեր ժամանակակարգը, որպեսզի ամեն օր կանոնավորապես ընթերցենք Աստվածաշունչը: Եթե մենք յուրաքանչյուր առավոտը սկսենք Աստվածաշնչի մշտական ուսումնասիրությամբ 30 րոպեի ընթացքում, ապա դա կլինի մեր հոգ–որ կյանքի հավաստի ուղղությունը: Նման սովորությունները հավատի ձ–ավորման գործում կչափվեն ոսկու կշռով Դատաստանի օրը:

Որպեսզի խուսափենք բնական ցանկությունից Սուրբ Գրքից կարդալ միայն այն մասերը, որոնք գրավում են մեզ, քրիստողելֆիականները մշակել են ընթերցման համար ծրագիր «Աստվածաշնչի ուղեկից» անվան տակ /որը կարող էք ստանալ այս գրքի հրատարակիչներից/: Դա մեզ հանարավորություն է տալիս ամեն օր կարդալ մի քանի գլուխ – տարվա ընթացքում մենք կարող ենք երկու անգամ կարդալ Նոր Կտակարանը – մեկ անգամ՝ Հին Կտակարանը: Օր օրի վրա կարդալով որոշակի գլուխներ, մենք կարող ենք պատկերացնել, որ հազարավոր ուրիշ հավատացյալներ այդ նույն ժամանակ կարդում են այդ նույն գլուխները: Երբ մենք հանդիպում ենք մեկ մեկու, մենք խոսակցության ընդհանուր թեմա ունենք, հատկապես. Սուրբ Գրքի գլուխները, որոնք մենք ուսումնասիրել ենք վերջերս:

11.3.2. Աղոթք

Հոգ-որ կյանքի մյուս կար-որ սկզբունքը աղոթքն է: Մեզ հիշեցնելով այն, որ կա «մեկ միջնորդ Աստծո – մարդկանց մեջ Քրիստոս Հիսուս մարդը, որ իր անձը ամենի համար փրկանք տվավ», Պողոսը եզրակացնում է Քրիստոսի գործի ընկալման մեջ. «Արդ կամենում եմ, որ մարդիկ ամեն տեղ աղոտք անեն, ... առանց բարկության – երկմտության» /Ա. Տիմ. Բ:5-8/: «Քանզի ոչ թե այնպիսի քահանայապետ ունենք, որ չկարողանա մեր տկարություններին կարեկից լինել, այլ մի այնպիսին, որ ամեն բանով փորձված մեր նմանությամբ, բայց առանց մեղքի: Ուրեմն համարձակությունով մոտենանք շնորհի աթոռին, որ ողորմություն ընդունենք – շնորհ գտնենք պատշաճ ժամանակին օգնելու» /Եբր. Դ:15-16/:

Քրիստոսը մեր քահանայապետն է Աստծուն աղոթքները հասցնելու համար, – դա ոգեշնչում է մեզ կանոնավոր աղոթքի: Սակայն աղոթքը պահանջների ցուցակ չպետք է լինի, որ փոխանցվեն Աստծուն. արդ աղոթքը ուտելուց առաջ, ճանապարհորդության ժամանակ անվտանգության համար – այլև. պետք է կազմեն մեր աղոթքի կար-որ մասը:

Տիրոջն ուղղված աղոթքում սեփական պոռբլեմների դիմելը ինքնին հանգստության մեծ զգացում է առաջացնում. «Ոչինչ, հոգս մի անեք. այլ ամեն բանում աղոթքով – աղաչանքով – գոհությունով՝ ձեր խնդիրները թող հայտնի լինեն Աստծուն: Եվ

Աստծո խաղաղությունը, որ ամեն մտքից վեր է, կպահպանի ձեր սրտերն ու մտքերը Քրիստոս Յիսուսումը» /Փիլիպ. Դ:6, 7/: «Եվ այս է այն վստահությունը, որ ունենք նրա հանդեպ, այն, որ ինչ էլ ինդրենք ըստ նրա կամքի, նա մեզ կլսի» /Ա. Յովհ. Ե:14/: Մենք կիմանանք Աստծո կամքը նրա հոսքն ուսումնասիրելու միջոցով, որը բացում է նրա Յոզիան դիտավորությանը մեր նկատմամբ: Ուստի Աստվածաշնչի ընթերցումը մեզ սովորեցնում է ինչպես պետք է աղոթել – ինչի մասին աղոթել, այդպիսով մեր աղոթքները ուժգնացնում ենք: Եվ այսպես. «Եթե իմ խոսքերն էլ մնան ձեր մեջ, ինձ որ ուզենաք, ինդրեցե՛ք, – ձեզ կտրվի» /Յովհ. ԺԵ:7/:

Սուրբ Գրքում աղոթքի կանոնավոր ընթերցման բազմաթիվ օրինակներ են տրվում /Սաղ. ԾԺԹ:164; Դան. 2:10/: Առավոտյան – երեկոյան, նա– մի քանի հակիրճ գոհունակության աղոթքներ օրվա ընթացքում բավարար է որպես մինիմում:

11.3.3. Քարոզչություն

Գոյություն ունի մեկ մեծ գայթակղություն, որը ծագում է ճշմարիտ Աստծոն ճանաչելու ժամանակ՝ դա հոգ–որ եսամոլ դառնալու հնարավորությունն է: Մենք կարող ենք այնպես բավարարված զգալ Աստծո հետ մեր անձնական կապի համար, այնպես տարվենք Աստվածաշնչի ուսումնասիրությամբ, որ անտեսենք մեր գիտելիքները ուրիշ մարդկանց հետ կիսելու հարցը: Աստծո հոսքը – ճշմարիտ Ավետարանը, որը պարունակվում է նրանում, համեմատվում է լույսի հետ կամ մթության մեջ լամպի վառվելուն /Սաղ. ԾԺԹ:108; Առակ. Դ:18/: Յիսուս ընդգծեց, որ ոչ ոք չպետք է թաքցնի այդպիսի լույսը գրվանի տակ, այլ փայլի ձեր լույսը մարդկանց առաջ /Մթ. Ե:15/: «Դուք եք աշխարհի լույսը» Քրիստոսով մկրտվելու պատճառով. աշխարհի լույսը /Մթ. Ե:14; Յովհ. Ը:12/: «Մի քաղաք, որ լեռան վրա է կանգնած, չի կարող թաքնվել» շարունակեց Քրիստոսը /Մթ. Ե:14/:

Եթե մենք իրոք ապրում ենք ճշմարիտ Ավետարանին համապատասխան, որը մենք հասկանում ենք, մեր «սրբությունը» ակնհայտ կլինի այն մարդկանց համար, ում կողքին ապրում ենք: Յնարավոր չի թաքցնել Թագավորության մասին հույսի համար «բաժանումը», ինչպես նա– «բաժանումը» նրանց աշխարհիկ ուղիներից:

Վայելուչ կերպով մենք պետք է աշխատենք բաժանել ճշմարտության մասին մեր գիտելիքները բոլորի հետ, ում հետ մենք շփվում ենք կյանքում, խոսակցությունները հոգ-որ թեմաներին դարձնելով, ուրիշ դավանանքի անդամների հետ ուսմունքը քննարկելով, տպագրված հրատարակչությունները բաժանելով – նույնիսկ տեղի ինֆորմացիոն բայիններում ոչ մեծ հայտարարություններ տեղավորելով. այս բոլոր միջոցները կարելի է օգտագործել որպեսզի մարդկանց լույս բերենք: Մենք չպետք է մտածենք, որ այդ աշխատանքը ճշմարիտ ուղու հորդորանքով կանեն ուրիշ հավատացյալներ, մեզնից յուրաքանչյուրն ունի անհատական պատասխանատվություն: Զրիստոդեյֆիականները ուրիշ կրոնադավանության համեմատությամբ կազմակերպված, լայնամասշտաբ քարոզչական միջոցառումներ համեմատաբար քիչ են անց կացնում: Մեզնից յուրաքանչյուրը անհատապես անում է այն, ինչ կարող է հիմնականում անել իր անձնական հաշվից:

Քարոզչության ամենաազդու միջոցներից մեկը կայանում է նրանում, որ բացատրենք մեր հավատը մեր ընտանիքի անդամներին – այն մարդկանց, որոնց հետ անմիջականորեն շփվում ենք: Իսկ մարդկանց, որ չեն կիսում մեր ուսմունքը, հարկ է ուղղակիորեն պատմել մեր հավատի մասին, չնայած եթե դա արվի, ապա ցանկալի չէ այդ հարցը նորից բարձրացնել կամ նրանց վրա ինչ-որ ճնշում գործադրել: Աստված չի ուզում, որպեսզի մարդիկ ճնշման տակ անցնեն ուրիշ հավատի: Մեր պարտքն է՝ հասկացնել ճշմարտությունը առանց չափազանց հաջողության ակնկալիքի: Այդ հասկացման համար մենք մեծ պատասխանատվություն ենք կրում /Եզեկ. Գ:17-21/; Եթե Զրիստոսը գա մեր կյանքի ընթացքում «Եթե հանդում երկու ոգի լինեն, մեկը պիտի վերցվի, իսկ մյուսը՝ թողնվի» /Ղուկ. ԺԷ:36/: Իրականում, տարօրինակ կլինի, եթե չպատմենք մեր ընտանիքի անդամներին – աշխատակիցներին մեր Տիրոջ երկրորդ գալստյան մասին, երբ դա տեղի կունենա:

11.3.4. Էկկլեսիայ կյանք

Մինչ- այժմ այս գլխում խոսում էինք մեր անհատական հոգ-որ պատասխանատվության մասին: Սակայն, մենք պարտավորություն ունենք հանդիպելու այն մարդկանց հետ, ովքեր կիսում են մեր հույսը: Հասկանալի է, մենք ուզում ենք դա անել: Մենք արդեն ցույց տվեցինք, որ մկրտությունից

հետո մենք ուրք ենք դնում դժվարին ճամփորդության ուղու վրա Թագավորության ուղղությամբ: Անշուշտ, մենք կուզենայինք շփվել մեր ուղեկիցների հետ: Մենք ապրում ենք վերջին օրերը Զրիստոսի գալուստից առաջ: Որպեսզի հաղթահարենք բազմաթիվ բարդ դժվարություններ, որոնք այժմ կանգնած են մեր առջ-ում, մենք ցանկանում ենք ընկերական հարաբերություններ հաստատել նրանց հետ, ով գտնվում է նույնպիսի վիճակում. «Չանց չառնենք միմյանց հետ հավաքվելը, ինչպես որ սովոր են անել ոմանք, այլ խրախուսենք միմյանց, – այդ այնքան ավելի, որքան տեսնում եք մոտեցող օրը /երկրորդ գալուստ/ /Եբր. Ժ:25, Մալ. Գ:16/: Ուստի հավատացյալները պետք է կիրառեն բոլոր միջոցները միմյանց հետ շփում հաստատելու համար նամակների միջոցով – ճամփորդության միջոցով փոխադարձ հանդիպման համար, որպեսզի միասին ուսումնասիրեն Աստվածաշունչը, մասնակցեն աստվածային պատարագին – իրագործեն քարոզչական գործունեություն:

Մեզնից յուրաքանչյուրը անհատապես «կանչվել է» աշխարհից Թագավորության մեծագույն Յուսի մեջ: «Սուրբ» բառը նշանակում է «կանչված մարդ» – ավելի շուտ կարող է վերաբերվել բոլոր ճշմարիտ հավատացյալներին, քան անցյալի մի քանի հայտնի հավատացյալների: «Էկկլեսիա» հունական բառը, որն անգլիական Աստվածաշնչում թարգմանված է որպես «Եկեղեցի», նշանակում է «կանչվածների ժողով», այսինքն՝ հավատացյալների: Ուստի, «Եկեղեցի» բառը ավելի շուտ վերաբերվում է մի խումբ հավատացյալների, քան ֆիզիկական կառույցի, որտեղ նրանք հանդիպում են: Որպեսզի այդ տերմինը օգտագործելիս խուսափենք չհասկանալուց, քրիստողելֆիականները գերադասում են իրենց «Եկեղեցիներին» վերաբերվել որպես Էկկլեսիայի:

Որտեղ էլ որ գտնվեն հավատացյալները, ինչ-որ քաղաքում կամ տեղանքում, նրանց մոտ օրինաչափորեն ցանկություն է առաջանում գտնել վայր իրենց կանոնավոր հանդիպումների համար: Դա կարող է լինել հավատացյալներից մեկի տունը կամ վարձակալությամբ վերցրած դահլիճ: Զրիստողելֆիական Էկկլեսիան հանդիպում է ակումբներում, հյուրանոցների կոնֆերենց-դահլիճներում, ինքնագործ դահլիճներում կամ մասնավոր տներում: Էկկլեսիայի նպատակն է իր անդամների հոգ-որ աճը Աստվածաշնչի կոլեկտիվ ուսումնասիրության

միջոցով, – նա– աշխարհ բերելու կենսարար լույսը քարոզչության ուղիով:

Քրիստողելֆիական Էկկլեսիայի տիպական ցուցակը այս տեսքն ունի.

Կիրակի 11.00 ՎՆ Հացը կտրելու արարողություն
 18.00 ՎՆ Հասարակական քարոզչություն
 Չորեքշաբթի 20.00 - Աստվածաշնչի ուսումնասիրություն

Էկկլեսիան Աստվածային ընտանիքի մի մասն է: Ցանկացած ամուր-միահյուսված համայնքում նրա յուրաքանչյուր անդամ պետք է ուրիշների համար լինի դյուրազգաց – հնազանդ: Քրիստոսն ինքը այդպիսի մեծ օրինակ էր: Անկախ իր հոգ-որ գերազանցությունից, նա իրեն պահում էր ինչպես «ծառա բուրբի համար», լվանում էր առաքյալների ոտքերն այն ժամանակ, երբ նրանք իրար հետ վիճում էին, թե ով է իրենցից ամենավեհը: Քրիստոսը մեզ հրավիրում է հետ-ել իր օրինակին /Յուդ. ԺԳ: 14, 15; Մթ. Ի: 25-28/:

Այժմ, երբ Սուրբ Հոգու պարգ-ները ետ են վերցված, տեղ չկա «մեծերի» համար, ինչպես նախկին եկեղեցիներում. «Որովհետ-մեկն է ձեր ուսուցիչը՝ Քրիստոսը – դուք ամենքդ եղբայր եք» /Մթ. ԻԳ: 8/: Ուստի, քրիստողելֆիականները իրար վերաբերվում են որպես «եղբայրների» կամ «քույրերի», իրար անվանելով առաջին անունով, անկախ աշխարհիկ կյանքի տարբեր դիրքի: Միաժամանակ, նրանք հարգանքով են վերաբերվում այն հավատացյալներին, որոնք գիտեն ճշմարիտ Աստծուն շատ տարիների ընթացքում, կամ ովքեր արագ աճել են հոգ-որ կյանքում Աստծո հոսքի ասպարեզում: Նման հավատացյալների խորհուրդները մեծ արժեք ունեն նրանց համար, ով ուզում է հետ-ել Աստծո հոսքին: Սակայն ընդունվում են միայն այնպիսի խորհուրդներ, որոնք Աստծո հոսքի ճշգրիտ արտացոլումից չեն տարբերվում:

Էկկլեսիայում տրված ուսմունքը, անշուշտ, պետք է հիմնվի Աստծո հոսքի վրա: Նրանք, ովքեր Էկկլեսիայի ներսում ելույթ են ունենում հրապարակորեն, արտացոլում են, հետ-աբար, Աստծուն – խոսում են նրա անունից: Զանի որ Աստված արական սեռի է, հարկ է, որ միայն եղբայրները կարող են իրագործել Աստծո հոսքը հասարակայնորեն բացատրելու

գործունեությունը: Դրա մասին պարզորոշ ասված է Ա. Կորն. ԺԴ:34-ում. «Ձեր կանայքը եկեղեցիներումը լուռ կենան, որովհետև՝ նրանց հրաման չկա խոսելու»: Տիմոթեոսին /Բ:11-15/ ուղղված ուղերձում դա բացատրվում է իրադարձություններով, որոնք տեղի էին ունեցել Եդեսյան այգում, որտեղ Եվան Ադամին սովորեցրեց մեղք գործել, ուստի կինը այժմ չպետք է սովորեցնի տղամարդուն: Այն փաստը, որ Աստված Ադամին ստեղծել է Եվայից առաջ, նշանակում է «կնկա գլուխը մարդն է» /Ա. Կորն. ԺԱ:3/, ոչ թե հակառակը: Այս բոլորի հետևանքով. «Կինը թող հանդարտությամբ սովորի ամեն հնազանդությունով: Կնկան հրաման չեմ տալիս, որ սովորեցնի, – ոչ էլ մարդի վրա իշխի, այլ որ լուռ կենա: Որովհետև՝ Ադամն առաջ ստեղծվեցավ – հետո Եվան: Եվ Ադամ չխաբվեցավ, այլ կինը խաբելով մեղք գործեց: Սակայն կապրի որդեծնության համար, եթե կենա հավատի – սիրո – սրբության մեջ պարկեշտության հետ» /Ա. Տիմ. Բ:11-15/:

Այստեղից պարզ է, որ Աստվածաշունչը հավատացյալ կանանց ու տղամարդկանց տարբեր դերեր է հատկացնում: Որոշ դեպքերում կանանց մասին ասվում է, որպեսզի նրանք «ամուսնանան, որդիք ծնեն, տնաշեն լինեն» /Ա. Տիմ. Ե:14/: Սա նշանակում է նրանց հոգ-որ գործունեության ոլորտը տունն է: Չեմ-աբար, Էկկլեսիայի հասարակական գործունեությունը տրվում է տղամարդուն: Դա կտրուկ հակասության մեջ է գտնվում սեռերի իրավահավասարության հումանիստական տեսության հետ, երբ աշխատող կինը կարող է իրավահավասարություն պահանջել ամուսնու հետ բոլոր գործերում՝ ընտանեական բյուջեի ղեկավարումից մինչև՝ երկու սեռերի համար միատեսակ հագուստ կրելը: Ստացվում է, որ երեխաների մասին հոգալը դիտարկվում է որպես անհարմարություն, որպես Էմոցիոնալ սրբության որոշակի մակարդակի պահպանման անհրաժեշտություն լիակատար մատերիալիստական – Եսամուլական այս աշխարհում: Ճշմարիտ հավատացյալները դարի այդ ոգուց հրաժարվում են, չնայած, ինչպես միշտ, անհրաժեշտ է չափի զգացողություն:

Ամուսինը տիրակալ չպետք է պահի իրեն կնոջ առաջ, այլ սիրի նրան, ինչպես Քրիստոս էր սիրում մեզ /Եփ. Ե:25/: «Մարդիկ, իմաստությունով բնակվեցեք կանանց հետ /այսինքն վերաբերվե՛ք նրբորեն, Աստծո կոսքի ձեր գիտելիքներին համապատասխան/, ինչպես տկար անոթի՝ կանանց պատիվ

տալով, իբր- կյանքի շնորհի ժառանգակիցներ» /Ա. Պետ. Գ:7/:

Հոգ-որ արտահայտությամբ, Զրիստոսով մկրտումը տղամարդուն ու կնոջը դարձնում է հավասար /Գաղ. Գ:27, 28; Ա. Կորն. ԺԱ:11/: Սակայն, դա չի ազդում հստակ սկզբունքների վրա, որ «կնկա գլուխը մարդն է» /Ա. Կորն. ԺԱ:3/ գործնական - հոգ-որ գործերում ինչպես տանը, այնպես էլ եկկլեսիայում:

Որպեսզի ցուցադրեն այս սկզբունքի ճանաչումը, հավատացյալ կինը պետք է կրի գլխաշոր, երբ եղբայրը Աստծո հոսքն է քարոզում: Գործնականում դա նշանակում է, որ գլխարկը կամ գլխաշորը պետք է եկկլեսիայի ժողովներին մասնակցելիս չհանվեն: Տղամարդու - կնոջ դերի միջ- տարբերությունը ընդգծվում է նրանով, որ կինն իր մազերը երկարացնում է, իսկ տղամարդը ձեռնպահ է մնում դրանից /Ա. Կորն. ԺԱ:14, 15/: «Եվ ամեն կին, երբ որ աղոթք է անում... բաց գլխով, անպատիվ է անում իր գլուխը /այսինքն ամուսնու գլուխը, հատ. 3/, քանզի մի-նույն է թե ածիված է: Որովհետ- եթե կինը չծածկվի, թող ուրեմն իր մազերն էլ կտրի. բայց եթե կնկան ամոթ է մազերը կտրելը կամ ածիվելը, թող ծածկվի... Դրա համար կինը պարտավոր է քող դնել գլխին» /Ա. Կորն. ԺԱ:5, 6, 10/:

Կնոջ «չծածկված» գլուխը ցույց է տալիս, որ նա ունի մազեր, իսկ «ծածկված» գլուխը վկայում է գլխարկ կրելու գիտակցված վերաբերմունքի մասին: Առանց գլխաշորի կինը չի կարող ապավինել իր մազերի բնական ծածկոցին; մտածել այդպես նշանակում է ենթադրել, որ Աստված չի տեսնում նրա մազերը: Տղամարդը չպետք է ծածկի գլուխը /Ա. Կորն. ԺԱ:7/: Դա չի վերաբերվում մազերին, այլ ցանկացած գլխարկ կրելուն:

Կինն իրենից ներկայացնում է եկկլեսիան, իսկ տղամարդը՝ Զրիստոսին: Ինչպես մենք գիտակցորեն ընդունում ենք Զրիստոսով մեր փրկվելու հավատը, այնպես էլ կինը պետք է գիտակցորեն ընդունի իր գլուխը ծածկելու վճիռը: Ապավինել նրան, որ մազերը կծածկեն բնականորեն, հավասարազոր է խորհելուն այն մասին, որ մեր փրկության մասին հույսը հակասում է Զրիստոսի կամքին: Կանանց երկար մազերը՝ /Աստծո տված/ պատիվն է նրա, քանզի մազերը նրան տրվել են, որպես ծածկոց /հունարեն «բնական հագուստ» /Ա. Կորն. ԺԱ:15/: Կինն իր մազերը պետք է աճեցնի այնպես, որ ընդգծի տղամարդուց իր տարբերությունը: Տղամարդու - կնոջ մազերի միջ- տարբերությունը ստեղծվել է Աստծո կողմից: Ուստի, կինը

պետք է օգտագործի այդ հնարավորությունը ընդգծելու համար իր յուրահատուկ դերը:

Քննարկելով կանանց երկար մազերի – գլխաշոր կրելու հարցը, մենք պետք է զգուշություն պահպանենք, որպեսզի միայն սոսկ խորհրդանիշորեն դա չարտահայտվի: Եթե քույրն ունի ճշմարիտ հոգ-որ – հնազանդ վարք /Պետ. Գ:5/, նա կենթարկվի եղբայրներին, ինչպես Քրիստոսին հավատացողները, – ուրախ կլինի դրս-որել իր հնազանդությունը ցանկացած միջոցով, ներառելով – գլխաշորի կրելը: Եթե նա գիտակցի այդ ցուցման պատճառը, ինչպես Աստծո բոլոր ցուցումների, այդ դեպքում նա ցանկություն չի ունենա չկատարելու դրանք:

Քույրերի համար եկկլեսիայում միշտ աշխատանք կգտնվի՝ Կիրակնօրյա դպրոցում քարոզելը – ուրիշ պարտավորությունների ղեկավարումը, որոնք չեն ներառում հրապարակային քարոզներ – ելույթներ, օրինակ ֆինանսական հաշվետվության վարում: Յոգ-որապես հասուն կանայք կարող են խրախուսվել ղեկավարելու փոքր քույրերի ուսումնական պարապմունքները /Տիտ. Բ:3, 4; Ելից ԺԵ:20/:

11.3.5. Հացի կտրելը

Աղոթքի – Աստվածաշունչը կարդալու հետ միասին կար-որ է համարվում Քրիստոսի ցուցումի կատարումը հացը կտրելու – գինի խմելու մասին ի հիշատակ նրա զոհաբերության: «Այս արեք իմ հիշատակի համար», ասաց Հիսուսը /Ղուկ. ԻԲ:19/: Ղա նրա ցանկությունն էր, որպեսզի նրա հետ-որդները կանոնավորապես կատարել այդ միսջ- նրա երկրորդ գալուստը, երբ Հիսուսը նորից կկիսի իր հացն ու գինին մեզ հետ /Ա. Կորն. ԺԱ:26; Ղուկ. ԻԲ:16-18/:

Հացը Քրիստոսի մարմինն է, որը խաչեցին, իսկ գինին՝ նրա արյունը /Ա. Կորն. ԺԱ:23-27/: Վաղ հավատացյալները սովորաբար կատարում էին այդ պատգամը /Գործք Բ:42-46/, այդ անելով, ըստ եր-ույթին, շաբաթը մեկ անգամ /Գործք. Ի:7/: Եթե մենք իրոք սիրում ենք Քրիստոսին, մենք կկատարենք նրա պատվիրանները: Եթե ունենք ճշմարիտ անձնական վերաբերմունք նրա նկատմամբ, ապա մենք կձգտենք հիշել նրա զոհաբերությունը, ինչպես նա է խնդրել, – դրանով ինքներս մեզ կխրախուսենք հիշելով այն մեծ

փրկության մասին, որին նա հասել է: Խաչի վրա մեր Տիրոջ կրած տառապանքների համեմատությամբ մեր բնական դժվարությունները դառնում են չնչին:

Հացի կտրելը, հիմնականում հիշատակի արարողություն է; դրա արդյունքում ոչինչ մոգական չի կատարվում: Դա համարժեք է Չատիկին ըստ Մովսեսի օրենքի /Ղուկ. ԻԲ: 15; Ա. Կորն. Ե: 7, 8/: Դա միջոց էր հիշելու համար Եգիպտոսից ազատագրումը, որը կատարեց Աստված Մովսեսի միջնորդությամբ Կարմիր ծովում: Հացը կտրելու արարողությունը մեզ տանում է Քրիստոսի միջոցով մեղքից փրկվելուն, որը հնարավորին չափով կատարվեց խաչի վրա, – որի հետ մենք բարեկամացել ենք մկրտությամբ: Հետ-աբար, այդ պատվիրանի կատարումը պետք է լինի այնպիսին, որ մենք բնականորեն ցանկանանք անել:

Հացի – գինու օրինակով ֆիզիկական գործողությունը Քրիստոսի սիրո դրս-որումն է մեր հանդեպ, – իրոք, բոլոր իրադարձությունները մեր փրկության վերաբերյալ նորից դառնում են այնքան իրական: Շաբաթը մեկ անգամ հացի կտրելը, հետ-աբար, հոգ-որ վիճակի առողջության նշան է: Եթե դա չի կարող կատարվել հավատակալից ընկերների, ապա այն պետք է կատարվի միայնության մեջ: Ոչ մի հարգելի պատճառ չպետք է լինի այդ պատվիրանը չկատարելու համար: Մենք բոլոր ճիգերը պետք է գործադրենք, որպեսզի ապահովենք հացի – գինու ներկայությունը մեր արարողության ժամանակ, չնայած, բացառիկ դեպքերում, նույնիսկ այդ մթերքների բացակայությունը չպետք է մեզ խանգարի հիշել Քրիստոսի մասին, այդ անելով, որքանով որ հարկավոր է, սովորական ուղիով: Հիսուսը գինի էր խմում, խաղողի պտուղից» /Ղուկ. ԻԲ: 18/, – մենք, ուստի, պետք է խմենք կարմիր խաղողի գինի:

Ընդունել Քրիստոսի տառապանքների – զոհաբերության խորհրդանիշերը՝ բարձրագույն պատիվ է, որը տղամարդը կամ կինը կարող են ունենալ: Ճաշակել դրանք անբավարար ուշադրությամբ, նշանակում է լինել աստվածանարգության

եզրին, քանզի «քանի անգամ որ այս հացն ուտեք – այս բաժակը խմեք, պատմեցե՛ք Տիրոջ մահը, մինչ– որ նա գա... Ուրեմն ով որ այս հացն ուտի կամ խմի Տիրոջ բաժակն անարժանորեն, պարտական պիտի լինի Տիրոջ մարմնին – արյանը /Ա. Կորն. ԺԱ:26, 27/: Հացը կտրելու համար անհրաժեշտ է ընտրել այնպիսի տեղ – ժամանակ, որի դեպքում բացառվի մտավոր վերացումը աստվածաճառայությունից: Այն կարող է կատարվել վաղ առավոտյան կամ ուշ երեկոյան ննջասենյակում կամ ուրիշ հարմար տեղում: Մենք գիտենք խորհուրդը. «Թող մարդ ինքն իրեն փորձի – ապա ուտի այդ հացից ու խմի այդ բաժակից» /Ա. Կորն. ԺԱ:28/: Այդ պատճառով մենք պետք է կենտրոնացնենք մեր մտքերը Քրիստոսի զոհի վրա, հնարավոր է, Ավետարանի էջերը ընթերցելով, որտեղ ասվում է նրա խաչելիության մասին: Այդ անելով պատշաճ կերպով, մենք անխուսափելիորեն մեր խիղճը վստահում ենք Քրիստոսին:

Հացը կտրելու արարողության համապատասխան կարգը կարող է լինել այսպիսին.

1. Աղոթք՝ Աստծո օրհնանքի խնդրանք; մեր աչքերի բացումը Նրա Խոսքի հանդեպ; ուրիշ հավատացյալների կարիքների մասին հիշեցում; շնորհակալություն Նրա սիրո – մեր կյանքի մասին աղոթքի համար:
2. Միասին Աստվածաշնչի ընթերցում, «Ավետարանի ուղեկից»-ի օգնությամբ:
3. Ստորումներ դասերի վերաբերյալ, որ առնում ենք Աստվածաշնչից, կամ քարոզների ընթերցում, որոնք տանում են մեր արարողության նպատակին՝ Քրիստոսի մասին հիշողություններին:
4. Ա. Կորն. ԺԱ:23-29 հատվածների ընթերցում:

5. Լռության թուպներ՝ ճանաչել ինքդ քեզ:
6. Աղոթք հացի մասին:
7. Հացի կտրելը – նրա փոքր կտորի ճաշակում:
8. Աղոթք գինու մասին:
9. Գինու համը տեսնել:
10. Եզրափակիչ աղոթք:

Ողջ ժամերգությունը պետք է տ–ի մեկ ժամից ոչ ավել:

11.4. Ամուսնություն

Այս բաժինը մենք կսկսենք դիտարկելով այն մարդկանց վիճակը, ովքեր մինչ մկրտման պահը ամուսնացած չեն եղել: 5.3 բաժնում մենք ասել ենք, որ պետք է ամուսնանալ մկրտումից հետո: Աստվածաշնչում կան մի շարք տեղեր, որտեղ ասվում է այն մասին, որ Քրիստոսը, ինչպես Նա–Պողոսը – մյուս առաքյալները չամուսնացած մարդկանց հրավիրում էին մտածելու – որոշելու, չմնան արդյոք մենակ, որպեսզի լրիվությամբ նվիրվեն Տիրոջ գործին /Ա. Կորն. Է:7-9, 32, 38; Բ. Տիմ. Բ:4; Սթ. ԺԹ:11, 12, 29; Ժող. Թ:9/: «Եթե ամուսնանաս, մեղք չես գործի» /Ա. Կորն. Է:28/: Առաքյալներից շատերը ամուսնացած էին /Ա. Կորն. Թ:5/; –, ըստ Աստվածային մտահղացման, ամուսնությունը շատ ֆիզիկական – հոգ–որ առավելություններ ունի: «Ամուսնությունը ըստ ամենայնի պատվական է – անկողինը սուրբ» /Եբր. ԺԳ:4/: «Լավ չէ որ մարդը մենակ լինի» /Ծն. Բ:18/, եթե միայն Նա բարձր մակարդակի վրա չիրագործի հոգ–որ գործերի իր պարտականությունները – այդ պատճառով Աստված ամուսնություն հիմնադրեց: «Ով բարի

Կին է գտել, նա գտել է բարիք – Տիրոջիցը շնորհ ստացել...
 իմաստուն կինը՝ Տիրոջից է» /Առակ. ԺԸ:23, ԺԹ:14/: Տվյալ
 հարցի վերաբերյալ ընդհանուր եզրահանգումը տրվում է Ա.
 Կորն. Է:1, 2-ում. «Լավ է տղամարդու համար կին արարածին
 չմերձենալ: Բայց, չպռնկանալու համար, յուրաքանչյուր
 մարդ թող իր կինը ունենա» /համ. հատ. 9/:

Այս հատվածների իմաստը նրանում է, որ ամուսնությունից
 դուրս սեռական գայթակղությունների խրախուսումը
 շնություն է: Շնության դեմ նախազգուշացումները,
 ամուսնական հավատարմության խախտումը – ցանկացած
 տեսակի այլասերություններ հաճախ են հանդիպում Նոր
 Կտակարանում, համարյա ամեն մի ուղերձ պարունակում է
 այդ: Ստոր- տրվում է միայն մի որոշ մասի հակիրճ ցուցակ.
 Գործք ԺԵ:20; Յոն. Ա:29; Ա. Կորն. 2:9-18; 10:8; Բ. Կորն.
 ԺԲ:21; Գաղ. Ե:19; Եփ. Ե:3; Կող. Գ:5; Ա. Թես. Դ:3; Յուդա Ե;
 Պետ. Դ:3; հայտ. Բ:21:

Վերն ասվածի լույսի ներքո, հստակ արտահայտված Տիրոջ
 կամքի փորձելը լուրջ գործ է: Եթե Աստված դեռ-ս կարող է
 ներել րոպեական թուլության մեղքերը, որոնց համար մարդ
 հետագայում զոջում է /օրինակ Դավիթի շնությունը
 Բերսաբեյի հետ/, ապա կյանքը, որի ընթացքում շնությունը
 կատարվում է կանոնավորապես, արժանի է
 դատապարտության: Պողոսը ոչ մեկ անգամ ասել է.
 «Շնությունը, պռնկություն... – սրանց նմաններ. սկզբից իսկ
 ասում եմ ձեզ, ինչպես որ առաջուց էլ ասում էի /մինչ
 Դատաստանի օրը/, թե նրանք, որ այսպիսի բաներ են
 գործում, Աստծո թագավորությունը չեն ժառանգելու» /Գաղ.
 Ե:19, 21/, ուստի, «փախե՛ք պռնկությունից /համ. Բ. Տիմ.
 Բ:22/: ինչ մեղք էլ որ գործի մարդ, այդ իր մարմնից դուրս է.
 իսկ ով պռնկանում է, իր մարմնի դեմ է մեղք գործում» /Ա.
 Կորն. 2:18, 19/:

Ամբողջ աշխարհում համարյա սովորական է դառնում, երբ
 երիտասարդ զույգերը մինչ- ամուսնանալը ապրում են
 սեռական կյանքով: «Ամուսնություն ըստ ընդհանուր օրենքի»

տերմինի կիրառումը այդ արարքը արդարացնելու համար միանգամայն ճիշտ է: Հավատացյալի համար ամուսնությունը պետք է լինի այնպիսին, որպեսզի այն ամբողջությամբ համապատասխանի Աստծո որոշմանը: Մենք չենք կարող թույլ տալ, որպեսզի ամուսնության որոշումը, որը կատարվում է ի հաճույս մարմնական պահանջների, չնայած որ ընդունված է ամբողջ աշխարհում, գերակշռի ամուսնության մասին Աստծո հաստատմանը, ի վերջո ամուսնությունը հաստատել է Աստված, այլ ոչ թե մարդը: Աստվածաշնչին համապատասխան, ամուսնությունն իր մեջ ներառում է համենայն դեպս երեք պահ.

1. Ինչ-որ տեսակի ամուսնական արարողություն, թեկուզ հասարակ: Բոսի ամուսնության նկարագրությունը Հռութի հետ /Հռութ 9:9-13/ ցույց է տալիս, որ ամուսնությունը ոչ միայն ազգակցություն է, ուր ոտք են դնում մարդիկ, պետք է լինի հատուկ պահ, երբ մարդ ամբողջությամբ մտնում է ամուսնության մեջ: Քրիստոսը համեմատվում է փեսացուի հետ, իսկ հավատացյալները՝ հարսնացուի, որի հետ իր երկրորդ գալստյանը նա պետք է «ամուսնանա»: Որպեսզի տոնենք այդ իրադարձությունը, այդժամ կլինի «գառի հարսանիքի ընթրիքը» /Հայտ. ԺԹ:7-9/: Ազգակցական հարաբերությունները ամուսնու – կնոջ միջ– ծառայում է այն հարաբերությունների նախատիպը, որը կլինեն Քրիստոսի – հավատացյալների միջ– /Եփ. Ե:25-30/: Ինչպիսին կլինի ամուսնանալու ժամանակ նրանց միջ– որոշակի պահը, այդպես – պետք է լինի ամուսնացող հավատացյալների միջ– հարսանիքը, դրանով մարմնավորելով մեր – Քրիստոսի կապը Դատաստանի օրը:

2. Աստծո ամուսնությունը Իսրայելի հետ իր մեջ ներառում էր մուտքը փախադարձ հոգ–որ համաձայնության մեջ, փախադարձ վստահությունը /Եզեկ. Ժ2:8/, – դա –ս պետք է լինի հավատացյալների ամուսնության ժամանակ բնորոշ պահ:

3. Սեռական հարաբերությունները անհրաժեշտ են ամուսնական հարաբերությունները իրագործելու համար /Օրինաց. ԻԱ:13; Մ. ԻԴ:17; ԻԹ:21; Ա. Թագ. ԺԱ:2/: Դրա հետ–անքով, Ա. Կորն. 2-15-ում բացատրվում է, թե ինչու են

արտամուսնական սեռական հարաբերությունները արատավոր: Ֆիզիկական իմաստով սեռական հարաբերությունները նշանակում է, ինչպես Աստված միացրեց ամուսնական զույգերին /Ծն. Բ:24/: Ուստի, միավորումը «մեկ մարմնի» ժամանակավոր ազգակցության ժամանակ նշանակում է անարգանք մարմնի նկատմամբ, որը մեզ տվել է Աստված: Նա ստեղծեց նրանց, որպեսզի իրագործի ամուսնական հարաբերությունները ֆիզիկական իմաստով այն, ինչը նա միավորեց ամուսնության մեջ:

Դրանից հետո-ում է, որ զույգերը, որ «ապրում են միասին» մինչ- հարսանիքը, փաստացի ապրում են մեղքի մեջ: Եթե նրանք ձ-ակերպեն իրենց հարաբերությունները օրինական ճանապարհով կամ չբաժանվեն միմյանցից՝ նրանց մկրտման մասին խոսք անգամ լինել չի կարող:

Դժվարություններ ծագում են զարգացող աշխարհի որոշ երկրների սովորություններում, որտեղ չկա հարսանեական արարողության հասկացություն կամ սովորական մարդկանց համար պայմանագրի կնքում: Չույզը կարող է մի շարք տարիների ընթացքում ապրել առանց իրենց կապի պաշտոնական – ծիսական ձ-ակերպման, համարելով իրենց ամուսնացած: Այս տողերը գրողի խորհուրդն է նման դեպքերում հավատացյալը, որը կատարում է մկրտությունը, պետք է թեկնածուի բացատրի մկրտման համար դրությունը – համոզի նրան իր զույգի հետ ստորագրել ինչ-որ ամուսնական համաձայնագիր: Հետո այդ փաստաթուղթը պետք է անհապաղորեն վավերացվի համապատասխան քաղաքացիական մարմնում:

Մկրտված մարդը, ում զույգը կնքված չէ, ոչ մի դեպքում չպետք է լքի նրան /Ա. Կորն. Է:13-15/, այլ պետք է սիրի նրան – օրինակով ապացուցի ճշմարիտ հավատը Աստծո նկատմամբ, այլ ոչ թե միայն հուսա իր զույգի պարզ անցմանը հավատին: Ա. Պետ. Գ:1-6-ում խրախուսում է մարդկանց, որոնք գտնվում են նման իրավիճակում – համարում է, որ օրինակելի վարքը ինքնին ծառայում է որպես միջոց իր զույգի կրոնի

փոփոխման համար:

Ամուսնությունը ղեկավարող սկզբունքները հակիրճ շարադրված են Աստծո հետ-յալ բառերում. «մարդը կթողնի իր հայրը – իր մայրը, – կհարի իր կնոջը. – մեկ /երկուսը/ մարմին կլինեն» /Ծն. Բ:24/: Այդ ձգտումը տղամարդու – կնոջ միջ- միությանը ամենում, որքան որ դա հնարավոր է, համանման է մեր մշտական ճիգին Քրիստոսի հետ միության մեղքերի – եսամոլության հաղթահարման միջոցով: Դա պայքար է ավելի շուտ մեր դեմ, քան Քրիստոսի կամ մեր զույգի դեմ: Որքան որ մենք առաջադիմենք դրանում, այնքան ավելի երջանիկ կլինենք – առավել ամբողջական կլինի մեր միությունը:

Սակայն, մենք ապրում ենք մեղքի – անհաջողության ռեալ աշխարհում, – անընդունակության ամբողջովին բարձրանալ մինչ- սրբության բարձրագույն մակարդակ, որի մասին ասվում է Աստվածաշնչում, Աստծո – Քրիստոսի սիրո օրինակում: Իդեալական է ներկայանում, ինչպես ցուցված է Ծն. Բ:24-ում, որպեսզի մի տղամարդ – մեկ կին միասին ապրեն իրենց ողջ կյանքի ընթացքում միասնության մեջ:

Չավատացյալները պետք է պատրաստ լինեն նրան, որ երբեմն հնարավոր չէ հասնել այդպիսի վիճակի իրենց սեփական կյանքում – այլ հավատացյալների կյանքում: Մարդ ու կին կարող են հայացքներով չհամապատասխանել – կորցնել կարծիքների ընդհանրությունը, որոնք որ պետք է իրենք ունենային, – հնարավոր չի լինի համատեղ կյանքը: Տղամարդը, հնարավոր է, մինչ մկրտությունը ունեցել է մի քանի կին, եթե նա ապրում է բազմակնությունը թույլատրող հասարակության մեջ: Այդ դեպքում նա պետք է մնա իր կանանց հետ, բայց այլ-ս չավելացնի: Պողոս առաքյալը՝ մարդկային կարեկցանքի այդ բոցեղեն արտացոլքը – Աստվածային սկզբունքների հանգիստ համախոհը, թույլատրում էր ապահարզանի հնարավորությունը անհամատեղելիության բացառիկ դեպքերում. «Թող կինը ամուսնուց չբաժանվի, եթե բաժանվի, թող անմարդ մնա» /Ա.

Կորն. Է:11/:

Այս հաստատումը արտացոլում է իրերի իդեալական վիճակը, բայց Սուրբ Գրքում հաճախ ցանկություն է արտահայտվում զիջելու ամուսնական հարաբերությունների հարցերում, եթե նրանք չեն հակասում հիմնական Աստվածային սկզբունքներին /օրինակ՝ շնություն-մեղք/: Ա. Կորն. Է:10-11-ում Պողոսի խորհուրդը ազգակից է Ա. Կորն. Է:27-28 խորհրդին. «... Արձակվա՞ծ ես կնոջից. կին մի փնտրիր /այսինքն մնա միայնակ/: Եթե ամուսնանաս մեղք չես գործի»: Սակայն, մտադրված ապահարգանք՝ օրինականացված քմծիծաղ է տղամարդու – կնոջ մեկ մարմնի մեջ միաձուլման Աստվածային սկզբունքի հանդեպ: Քրիստոսի խոսքերը բացառապես պարզ են. «Արարչագործության սկզբից Աստված արու – էգ ստեղծեց նրանց: Դրա համար տղամարդը պիտի թողնի իր հորն ու մորը – պիտի գնա իր կնոջ ետ–ից: Եվ երկուսը մի մարմին պիտի լինեն, – այլ–ս /ընդգծում է Յիսուսը/ երկու չեն, այլ՝ մեկ մարմին: Արդ, ինչ որ Աստված միացրեց, մարդը թող չբաժանի /ապահարգանով/... Եթե մի մարդ արձակի իր կնոջը – ուրիշին առնի, շնություն արած կլինի: Եվ մի կին եթե թողնի իր ամուսնուն – ուրիշ մարդու կին լինի, շնություն արած կլինի» /Մկ. Ժ:6-12/:

Սեռական հարաբերությունների բոլոր ոլորտներում մարմինը ձգտում է բնական ցանկությունների խրախուսման համար արդարացում գտնել: Այն մարդիկ, ովքեր հայտնվում են առանձնահատուկ գայթակղիչ իրավիճակներում, կարող են ուժ – հոգ–որ կայունություն գտնել միայն այն հատվածների մասին խորհելով, որոնք հիշատակվում են այս բաժնում: Որոշ մարդիկ աշխատում են արդարացնել հոմոսեքսուալիզմը – լեսբականությունը, որպես օրինական բնական ցանկություն: Սակայն, այդ արարքները Աստծո աչքում՝ միանգամայն արատավոր եր–ույթներ են:

Ծննդոց Բ:24 հատվածի հիմնական իմաստը հոմոսեքսուալիզմի մեղքի մերկացումն է: Աստծո ձգտումը նրանում է, որ տղամարդը – կինը ամուսնանան – լինեն միասին: Աստված Եվային ստեղծեց ավելի շուտ որպես

Աղամին օգնական, ոչ թե տղամարդու: Տղամարդկանց միջ-սեռական հարաբերությունները ոչ մեկ անգամ դատապարտվում են Աստվածաշնչում: Դա մեղքերից մեկն է, որի պատճառով կործանվեց Սողոմը /Մ. գլ. 18, 19/: Պողոս առաքյալը հստակ ասում է, որ նման արարքներ կատարող մարդիկ, առաջացնում են Աստծո գայրույթը – չեն թույլատրվի Նրա Թագավորությունը /Յոհ. Ա. 18-32; Ա. Կորն. 2:9, 10/:

Միաժամանակ նման գործերին խոռնվելը չի նշանակում զրկվել Աստծո օգնությունից: Նա կարող է ներել նրան, ով երկյուղածությամբ Նրանից կինդրի օգնություն /Սաղ. ԺԼ:4/ Կորիֆայում էկկլեսիան իր շարքերում հաշվում էր բավականաչափ զղջացող թեթև-սուլիկների. «Եվ մի քանիսդ այսպեսներ էիք, բայց լվացվեցաք /մկրտությամբ/, բայց սրբվեցաք՝ բայց արդարացաք /մկրտությունով/ Տեր Յիսուս Քրիստոսի անունով» /Ա. Կոր. 2:11/:

Բողոքը հակառակ սեռի նկատմամբ բնական հակման բացակայության վերաբերյալ փաստորեն ուղղված է Աստծո դեմ, որը իբր թե, անարդարացիորեն է արգելել հոմոսեքսուալ կապի մեջ մտնելը, բայց միաժամանակ մեզ ստեղծել է մեծագույն գայթակղության զգացումով: Սակայն, Աստված թույլ չի տա, որ կարողությունից ավել գայթակղվենք, բայց գայթակղվելուց էլ ելք է տալիս այնպես, որպեսզի մենք կարողանանք տանել /Ա. Կորն. Ժ:13/: Մարմնի ձգտման նկատմամբ չափազանց ներողամտությամբ կարելի է հասնել այնպիսի վիճակի, որը կբնորոշի մարդուն այնպես, ինչպիսին նա փաստորեն դարձրել է իրեն: Արդ, հարբեցողը կամ թմրամոլը, առանց որոշակի քանակի քիմիական միջոցների կանոնավորապես օգտագործման չեն կարող ապրել – սովորաբար պահանջվում է բժշկական միջամտություն, որպեսզի նրանց վերադարձնեն նորմալ, հավասարակշիռ կյանքի:

Յոմոսեքսուալները պետք է գնան նույն ուղիով: Աստված կօգնի նրանց ջանքերում: Իսկ եթե նրանք ամբողջովին տրվել են իրենց ցանկությունների հրահրմանը, ապա Աստված չվարվի նրանց հետ այնպես, ինչպես հնում իսրայելցիների հետ. «Նրա համար Աստված մատնեց նրանց անարգ

կիրքերի. – Նրանց էգերը բնական գործածությունը փոխեցին անբնականի հետ: Այնպես էլ արունները կնոջ բնական գործածությունը թողնելով, իրանց ցանկություններովն իրար հետ բորբոքվեցան. արուններն արունների հետ խայտառակություն էին գործում – այն փոխարենը՝ որ արժան էր իրանց մոլությանն՝ իրանց անձերումը ընդունում էին» /Յոհ. Ա. 26, 27/:

Միայն ակնհայտ կույր մարդիկ չեն ցանկանում դրա մեջ տեսնել ՍԴԻԴԻ – այլ հիվանդությունների մասին երկիմաստ մարգարեությունը, որ փոխանցվում են սեռական ճանապարհով, որը մեր անբարոյականացած աշխարհը այժմ քաղում է:

11.5. Հաղորդակցություն

Հունական բառը, որը թարգմանվում է որպես «հաղորդակցություն» – «ընդհանրություն», հիմնականում նկարագրում են այն վիճակը, որն ունի ընդհանուր ինչ-որ բան՝ ընդհանուր միություն: «Ընդհանրությունը» հարաբերակցվում է «հաղորդել» բառի հետ: Կյանքում Տիրոջ ուղիներն իմանալով – կիրառելով մենք Նրա – բոլոր մյուսների հետ, ովքեր անում են նույնը «Քրիստոսում» գտնվելու միջոցով, հաղորդակցվում ենք: Դյուրին է անտեսել պատասխանատվությունը, որը մենք ունենք ուրիշների հետ հաղորդակցվելու համար. «Իսկ բարերարությունը – հաղորդակցվիլը մի մոռանաք» /Եբր. ԺԳ: 16/: Փիլ. Ա:5-ում ասվում է մեր «ավետարանին հաղորդ լինելու» մասին; մեր հաղորդակցման հիմքը, ուրեմն. ճշմարիտ Ավետարանը կազմող դրույթներ են: Այդ պատճառով, ճշմարիտ հավատացյալների միջ- հաղորդակցությունը բավականին բարձր է, քան ցանկացած այլ կազմակերպություններում կամ եկեղեցիներում: Այդ հաղորդակցման արդյունքում Նրանք ճանապարհորդում են երկար հեռավորությունների վրա, որպեսզի լինեն միմյանց հետ – այցելեն մեկուսացած հավատացյալներին, նա- պահպանում են հարաբերությունները փոստով – հեռագրով, որտեղ որ այն

հնարավոր է Պողոսն ասում է «հոգու հաղորդակցման» մասին /Փլպ. Բ:1/, այսինքն, հաղորդակցման, որը հիմնվում է Հոգու /Աստծո բանականության, ինչպես այն բացվում է Նրա Հոգում/ Խոսքին մեր ընդհանուր հետ-ելուն:

Մեր հաղորդակցման մեծագույն արտահայտություններից մեկը, դա հացը կտրելու արարողության միասին անցկացումն է: Վաղ հավատացյալները «- միշտ հետ-ում էին առաքյալների վարդապետությանը – հաղորդությանը – հացի կտրելուն – աղոթքներին... հաց էին կտրում... ուրախությունով – սրտի միամտությունով» /Գործք Բ:42, 46/: Մեր հույսի կենտրոնական առանցքը ներկայացնող խորհրդանիշերը պետք է մեզ միավորեն «սրտի միամտությունով»: «Այն օրհնության բաժակը, որ օրհնում ենք, չէ՞ որ հաղորդություն է /բաժանում/ Քրիստոսի արյունի: Այն հացը, որ կտրում ենք, չէ՞ որ հաղորդություն է Քրիստոսի մարմնի: Որովհետ- մեկ հաց, մեկ մարմին ենք մենք շատերս, վասնզի ամենքս այն մեկ հացիցն ենք վայելում», այսինքն, Քրիստոսի /Ա. Կորն. Ժ:16, 17/: Ուստի, մեր պարտականությունը Քրիստոսի զոհաբերության խորհրդանիշերի բաժանումն է բոլոր նրանց հետ, ով օգուտ է ստանում դրանից, ով «մեկ հացից է վայելում»: Միայն նրանք, ովքեր մկրտվել են Քրիստոսով համապատասխան ձ-ով, ճանաչելով ճշմարտությունը, գտնվում են այդպիսի վիճակում, – ծաղրանք կլինի խորհրդանիշերի նկատմամբ, եթե մենք դրանք բաժանենք նրանց հետ, ով դա չի անում:

Հովհաննեսը հիշում է, ինչպես էր ինքը հավիտենականության մասին ավետարանի ուսմունքը կիսում ուրիշների հետ. «որպեսզի դուք էլ հաղորդակցության մեջ լինեք մեզ հետ. իսկ մեր հաղորդակցությունը Հոր հետ է – Նրա Որդու՝ Հիսուս Քրիստոսի հետ» /Ա. Հովհ. Ա:3, 4/: Դա ցույց է տալիս, որ հաղորդակցությունը հիմնվում է Աստծո Խոսքի ընդհանուր ընկալման վրա, – դրանով ավելի ամուր է մեր հաղորդակցումը Աստծո – Քրիստոսի հետ:

Մեր հաղորդակցությունը Աստծո – Քրիստոսի հետ, ինչպես նա- ուրիշ հավատացյալների հետ կախված չէ սոսկ մեր բարձրացումից մինչ- վարդապետության ճշմարտության

բարձունքներին, որոնք կազմում են «մեկ հավատ»: Մեր ապրելակերպը պետք է համապատասխանի նրանցում արտահայտված սկզբունքներին. «Աստված լույս է, – նրանում խավար չկա: Եթե ասենք, թե հաղորդակցության մեջ ենք նրա հետ, բայց քայլենք խավարի մեջ, ստում ենք – ճշմարտությունը չենք կատարում: Իսկ եթե լույսի մեջ ենք քայլում, ինչպես որ ինքն է լույսի մեջ, հաղորդության մեջ ենք միմյանց հետ, – նրա Որդու՝ Հիսուս Զրիստոսի արյունը մաքրում է մեզ ամեն մեղքից» /Ա. Հովհ. Ա:5-7/:

«Խավարում քայլելը» վերագրվում է ապրելակերպին, որը մշտապես – հրապակայնորեն տարբերվում է Աստծո հոսքի լույսից /Սաղ. ՃԺԹ:105, Առակ. Դ:18/, այն չի վերաբերվում մեր հաճույքի պատահական մեղքերին, քանզի հաջորդ հատվածը շարունակում է. «Եթե ասենք՝ մենք ոչ մի մեղք չունենք, մենք մեզ ենք խաբում, – ճշմարտություն /այսինքն Աստծո հոսք՝ Հով. ԺԷ:17, Գ:21; Եփ. Ե:13/ չկա մեր մեջ» /Ա. Հովհ. Ա:8/:

Դրանից եր–ում է, որ հաղորդակցությունն ընդհատվում է, երբ հավատացյալը սկսում է Սուրբ Գրքի դրույթները մեկնաբանել, կամ վարել Աստվածաշնչի հստակ ուսմունքի հետ բացահայտ հակասությամբ կյանք. «խավարի անպտուղ գործերին մասնակից մի՛ եղեք, այլ մանավանդ բացահայտեցեք դրանք» /Եփ. Ե:11/: Հարկ է ներդնել բոլոր ճիգերը, որպեսզի վերադարձնենք մոլորյալներին, լավագույնս հովվի օրինակով, որը փնտրում է կորած ոչխարային /Դուկ. ԺԵ:17/: Եթե եղբայրը կամ քույրը պնդում է ուսմունքի կեղծ մեկնաբանության վրա կամ իր մեղսավոր վարքի վրա, ապա անհրաժեշտ է դադարեցնել այն հաղորդակցությունը, որը կար մինչ այդ /Մթ. ԺԸ:15-17/: Գործնականում դա արվում է Էկկլեսիայի պատասխանատու անդամների հետ զրույցի ժամանակ – հաղորդելով դրա մասին քրիստոդեֆիականների ամսագրում: Սակայն, հարկ չկա խիստ ընդգծել այդ: Նման պրոցեսն իրագործվում է միայն այն ժամանակ, երբ կատարվում է կեղծ վարդապետության ընդունում կամ շարունակվում է վարվել մեղսավոր կյանք: Մարդը պետք է վստահ լինի, որ մեր միջ– ընդհանուր քիչ բան կա, Աստվածաշնչի հիմնական դրույթներից նրա հեռանալու պատճառով, որ անխուսափելի է դարձել հաղորդակցման

ծ-ական դադարեցումը:

Չաղորդակցման վերաբերյալ ամենահստակ հատվածներից մեկը գտնում ենք Բ. Կորն. 2:14-18-ում. «Եվ անհավատների լծակից մի՛ եղեք, որովհետև՝ ի՞նչ կապ ունի արդարությունը անօրինության հետ, - կամ ի՞նչ ընդհանրություն ունի լույսը խավարի հետ... Դրա համար դո՛ւրս եկեք նրանց միջից - մի կողմ կանգնեցեք,- ասում է Տերը... Ես պիտի ընդունեմ ձեզ. - Ես պիտի լինեմ ձեզ համար հայր. - դուք պիտի լինեք ինձ համար որդիներ - դուստրեր,- ասում է ամենակալ Տերը:

Մենք ցույց տվեցինք, որ Աստծո հոսքը լույս է: Այս հատվածները բացատրում են, թե ինչու մենք չպետք է հաղորդակցվենք եկեղեցիների հետ, որոնք դավանում են կեղծ վարդապետություն: Ինչու մենք չպետք է ամուսնանանք նրանց հետ, ովքեր չգիտեն ճշմարտությունը - պետք է մի կողմ կանգնենք կյանքի համընդհանուր ընդունված կենսած-ից: Աշխարհից կտրվելու արդյունքում մենք ունենում ենք ապշեցուցիչ պատիվ Աստծո հավատարիմ որդիներ - դուստրեր դառնալու, ուրիշ մարդկանց համաշխարհային ընտանիքի մասը դառնալու, որոնք ունեն մի-նույն ազգակցությունը՝ մեր եղբայրները - քույրերը: Կա միայն «մեկ մարմին», այսինքն մեկ ճշմարիտ եկեղեցի /Եփ. Ա:23/, որը հիմնվում է նրանց վրա, ովքեր ունեն մեկ հավատ՝ մեկ Աստված, մեկ մկրտություն - «մեկ հավատ», այսինքն, ուսմունքի մեկ ճշմարիտ ժողովածու, որը կազմում է մեկ հավատ /Եփ. Դ:4-6/: Չնարավոր չէ լինել մեկ մարմնի մաս - միաժամանակ հաղորդակցվել ուրիշ կրոնական կազմակերպությունների հետ, որոնք ճշմարիտ հավատին չեն դավանում: Գիտենալով, որ լույսը խավարի հետ չի հաղորդակցվում, մենք հայտարարում ենք մեր խավարում գտնվելու մասին, եթե մենք ընտրել ենք հաղորդակցումը խավարի հետ:

Եթե մենք ամբողջությամբ արձագանքում ենք ճշմարիտ ուսմունքի ողջ համակարգին, որը շարադրված է Սուրբ Գրքում, ապա մենք տեսնում ենք, որ նրանք, ովքեր դավանում են կեղծ վարդապետությունը հանուն քրիստոնեության,

Աստծո հետ ունեն արթիստներից ոչ շատ հաղորդակցություն:

Եթե դուք ուշադրությամբ եք կարդացել վերը բերված գլուխները, ապա ձեզ համար հասկանալի կլինի, որ մենք չենք կարող կանգնել կես ճանապարհին Աստծո հետ մեր հարաբերությունների մեջ: Մենք այժմ չենք գնում փողոցներով – մեր ամենօրյա կյանքը այնպես չենք ապրում, ինչպես ապրում են սովորական աշխարհիկ մարդիկ: Աստված ուշադրությամբ հետ-ում է մեզ: Ինչպես Աստված, մեր Տեր Զիսուս Քրիստոսը, այնպես էլ բոլոր ճշմարիտ հավատացյալները ձեր մեջ համարյա «հավատ» են ներշնչում ճիշտ լուծում ընդունելու համար: Բայց ինչպես Աստվածը, Քրիստոսը, մենք ինքներս էլ կանենք ամենը, մեր ուժերի ներածին չափով, որպեսզի օգնենք ձեզ՝ նույնիսկ այն չափով, ինչպես արեց Աստված, մեզ համար մահվան դատապարտեց իր միակ Որդուն՝ ի վերջո, ձեր փրկությունը կախված է ձեր սեփական բարի կամքից, որպեսզի ձեր մեջ պահեք մեծագույն Զույսը, որը ձեզ տրվում է այժմ:

Գլուխ 11. Զարցեր

1. Ի՞նչ փոփոխություններ են տեղի ունենում մարդու կյանքում մկրտման ժամանակ:
2. Ի՞նչ է նշանակում «սրբություն»:
 ա/ Անհավատացյալների հետ կապ չպահպանել:
 բ/ Զեռու լինել մեղքից – ուղղված լինել Աստծո գործերին:
 գ/ Զաճախել եկեղեցի:
 դ/ կատարել բարիք ուրիշ մարդկանց:
3. Ինչպիսի՞ պարապմունքներ են անհամատեղելի ճշմարիտ քրիստոնյայի համար:

4. Ի՞նչ են նշանակում «սուրբ» – «Էկկլեսիա» բառերը:
5. Հացը կտրելու մասին ստոր- բերված հաստատումներից որո՞նք են ճշմարիտ:
 - ա/ Մենք հացը պետք է կտրենք ամեն շաբաթ:
 - բ/ Մենք այն պետք է կատարենք Չատիկին:
 - գ/ Հացն ու գինին տառացիորեն վեր են ածվում Հիսուսի մարմնի ու արյանը:
 - դ/ Հացն ու գինին Հիսուսի մարմինն ու արյունն են:
6. Ամուսնության վերաբերյալ ստոր- բերված հաստատումներից որո՞նք են ճշմարիտ:
 - ա/ Մենք պետք է ամուսնանանք միայն ճշմարիտ հավատացյալների հետ:
 - բ/ Ապահարզան թույլատրվում է հավատացյալների համար:
 - գ/ Անհավատի հետ ամուսնացած հավատացյալը պետք է մնա ամուսնացած իր գույգի հետ:
 - դ/ Ամուսնության մեջ տղամարդը ներկայացնում է Զրիստոսին, իսկ կինը՝ հավատացյալներին:
7. Արդյո՞ք պետք է քարոզեն կանայք Էկկլեսիայի ներսում:
8. Եթե դուք ճշմարտությունն իմանալուց հետո եք մկրտվել, կշարունակե՞ք ձեր մասնակցությունը եկեղեցում, որը չի դավանում ճշմարիտ հավատ:

**ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ՀԱԿԻՐՃ
ՇԱՐԱԴՐՈՒՄԸ**

1. ԱՍՏՎԱԾ

- 1.1. Կա գերագույն Արարած, Աստված անունով,
- 1.2. որն ունի առանձին բնակատեղ երկնքում,
- 1.3. ունի իրական մարմնական մարմնավորում,
- 1.4. որի պատկերը մենք կրում ենք:
- 1.5. Հրեշտակներ՝ Նրա հանձնակատարներն են,
- 1.6. որոնք չեն մեղսագործում,
- 1.7. կիսում են Աստծո բնույթը:
- 1.8. Ինչպես սովորեցնում է Աստվածաշունչը, կա գոյության մեկ ձև՝ գոյություն մարմնական տեսքով:
- 1.9. Քրիստոնեական Հույսը՝ ստանալ Աստվածային բնույթ մարմնում Քրիստոսի երկրորդ գալստյան ժամանակ:

2. ԱՍՏԾՈ ՀՈԳԻ

- 2.1. Աստծո Հոգին վերաբերվում է Աստծո ուժին, Նրա շնչառությանը – մանականությանը,
- 2.2. որոնց միջնորդությամբ Նա հասնում է ամենին
- 2.3. – գտնվում է ամենուր:
- 2.4. Սուրբ Հոգին վերագրվում է այդ ուժին, որ օգտագործվում է որոշակի նպատակների հասնելու համար:
- 2.5. Անցյալում տարբեր ժամանակներում մարդիկ օժտված էին Հոգու հրաշագործ պարգևով:
- 2.6. Այժմ նրանք վերցված են,
- 2.7. Աստծո գորությունը այժմ մեզ բացվում է Նրա Խոսքի միջոցով:
- 2.8. Սուրբ Հոգին չի ստիպում մարդկանց հոգ-որ լինել իրենց կամքին հակառակ:
- 2.9. Աստվածաշունչը ամբողջությամբ տրվել է Աստծո Հոգով:

2.10. Աստվածաշունչը՝ միակ հեղինակությունն է Աստծո հետ մեր հարաբերություններում:

3. ԱՍՏԾՈՒ ՊԱՏՎԻՐԱՆՆԵՐԸ

3.1. Ավետարանը քարոզվում էր Պատվիրանների տեսքով, որ տրվում էր հրեա քահանաներին:

3.2. Կնոջ սերունդը /Ծն. գ:15/ վերագրվում է Քրիստոսին – բարեպաշտներին, ժամանակավորապես մեղքով վնասված՝ օձի սերունդով:

3.3. Հանուն Աստծո պատվիրանների, Երկիր մուլորակը երբեք չի կործանվի:

3.4. Աբրահամի – Դավիթի սերունդը Քրիստոսն էր,

3.5. Մենք կարող ենք լինել Քրիստոսի մեջ հավատով – մկրտությամբ,

3.6. ուստի այդ պատվիրանները վերաբերվում են ճշմարիտ հավատացյալներին:

4. ԱՍՏՎԱԾ ԵՎ ՄԱՐԸ

4.1. Իր բնույթով մարդ մահկանացու է, հակված է դեպի մեղքը, –

4.2. նզովված է Ադամի մեղքի պատճառով:

4.3. Քրիստոսն ուներ մարդկային բնույթ:

4.4. Հոգին վերաբերվում է «մեզ», մեր մարմնին, մտքերին – անձին:

4.5. Հոգին վերաբերվում է մեր կենսական ուժին /շնչառությանը/:

4.6. Ոչ ոք չի կարող գոյություն ունենալ առանց մարմնի Հոգու տեսքով:

4.7. Մահը լիակատար անգիտակից վիճակ է:

4.8. Քրիստոսի երկրորդ գալստյանը մարմնով հարություն կառնեն այն մարդիկ, ով ընկալել է ճշմարիտ Ավետարանը:

- 4.9. Աստծո խոսքի ճանաչումն ու ճիշտ ընկալումը հիմք կլինի դատաստանի համար:
- 4.10. Անմահության շնորհը կտրվի դատաստանի օրը:
- 4.11. Սրբապիղծ մարդկանց պատիժը կլինի հավիտենական մահը:
- 4.12. «Դժոխք» վերագրվում է գերեզմանին:
- 4.13. «Գեհենը» Երուսաղեմի մոտ գտնվող շրջան էր, որտեղ վառում էին աղբը – հանցագործներին:

5. ԱՍՏԾՈ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

- 5.1. Իսրայելի մարդիկ անցյալում եղել են Աստծո Թագավորություն:
- 5.2. Այժմ Աստծո Թագավորությունը բացակայում է, բայց այն կվերականգվի Զրիստոսի վերադարձի ժամանակ,
- 5.3. Երկրի վրա համաշխարհային Թագավորության տեսքով, Զրիստոսի կառավարմամբ Աստծո անունից:
- 5.4. Այդ Թագավորության առաջին 1000 տարիներին /կամ «Ոսկե դար»/ ճշմարիտ հավատացյալները կղեկավարեն մահկանացու մարդկանց, որոնք կապրեն Զրիստոսի երկրորդ գալստյան ժամանակ:
- 5.5. Ուստի այժմ քաղաքականապես հաստատված չէ Թագավորությունը:
- 5.6. Մենք փրկվում ենք ավելի շուտ շնորհիվ մեր հավատի միջոցով, քան մեր գործերով:

6. ԱՍՏՎԱԾ ԵՎ ՉԱՐԻՔԸ

- 6.1. «Սատանա» նշանակում է «կեղծ մեղադրող» կամ «զրպարտիչ»:
- 6.2. «Սատանա» բառը նշանակում է «հակառակորդ»,
- 6.3. – կարող է վերաբերվել ինչպես լավ, այնպես էլ վատ մարդկանց:
- 6.4. Պատկերավոր ասած, հրեշը – սատանան կարող են

վերաբերվել մեղքին – մարդկային մարմնին:

6.5. Օձը Եղեմում տառացիորեն կենդանի էր:

6.6. Ծննդոց գրքում մարդու ստեղծմանը – նրա անկմանը վերաբերվող գրառումները, հարկ է հասկանալ ավելի շուտ տառացիորեն, քան պարզապես խորհրդանշանային նշանակությամբ:

6.7. «Դ–երը» որպես մահացած հոգիներ կամ մեղքի ուժեր գոյություն չունեն:

6.8. «Դ–երի վտարումը» Զրիստոսի կողմից հարկ է ընկալել, որպես բառային խոսքի դարձվածք, որը նշանակում է հիվանդների բուժում:

6.9. Լյուցիֆեր չի նշանակում մեղսագործ Յրեշտակ:

6.10. Աստված ամենագոր է, Նա իր իշխանությունը չի բաժանում ինչ-որ մեղսավոր արարածի հետ, հակառակվող Աստծո ուղիներին:

6.11. Հավատացյալների կյանքի փորձությունները ի վերջո ավելի շուտ Աստծոց են գալիս, քան «վատ հաջողության» կամ հրեշ անվանվող մեղսավոր Էության արդյունք են:

7. ՀԻՍՈՒՄ ԶՐԻՍՏՈՍ

7.1. «Երրորդություն», որքան ընդարձակ է այն ընկալվում Զրիստոսության մեջ, դրույթ, որն իր արտացոլքը չի գտնում Աստվածաշնչում:

7.2. Զրիստոս ծնվել է կույս Մարիամից,

7.3. որը սովորական կին էր:

7.4. Զրիստոսն ուներ մարդկային բնույթ,

7.5. բայց ուներ, կատարյալ, անբասիր բնավորություն:

7.6. Չնայած Աստված Զրիստոսին չէր պարտադրում մեղք չգործել, Հիսուսը մահացավ, իր սեփական կամքով որպես մեղքերի համար զոհ:

7.7. Հիսուսն իր խաչելիությունից հետո հարություն առավ:

- 7.8. Հիսուս մինչև իր ծնունդը ֆիզիկապես գոյություն չի ունեցել,
- 7.9. չնայած նա ի սկզբանե եղել է Աստծո ոլորտներում:
- 7.10. Հիսուս մահացավ, որպես մեր մեղքերի համար գոհ,
- 7.11. նրա համար, որպեսզի մեր համար – իր համար ստանա փրկություն:
- 7.12. Հիսուսը մահացավ որպես մեր ներկայացուցիչը,
- 7.13. այլ ոչ թե մեր փոխարեն, ինչպես լայնորեն տարածված է քրիստոնեության մեջ:
- 7.14. Մովսեսի օրենքը դադարեց Քրիստոսի մահով,
- 7.15. ուստի մենք չենք կառչում նրանից, ներառյալ շաբաթ օրը:

8. ՄԿՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

- 8.1. Առանց մկրտության փրկության հույս չկա;
- 8.2. Հավատն ու մկրտությունը միավորում են մեզ Աբրահամի պատվիրանում
- 8.3. – մեղքերի թողությամբ:
- 8.4. Մկրտությունը լիակատար ընկղմումն է ջրում
- 8.5. Ավետարանն իմացող չափահաս մարդու:
- 8.6. Ջուրն ընկղմված մարդիկ, առանց ճշմարիտ Ավետարանն իմանալու, պետք է նորից մկրտվեն:
- 8.7. Մկրտությունն ուժ ունի Ավետարանի լիարժեք ընկալման ժամանակ:

9. ԿՅԱՆՔԸ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԵՋ

- 9.1. Մկրտումից հետո հավատացյալները պետք է գործադրեն բոլոր ճիգերը մեղսավոր աշխարհից առանձնանալու համար
- 9.2. – Քրիստոսին նմանվելու:

9.3. Այն գործողություններում – զվարճանքներում մասնակցությունը, որոնք մեզ տանում են Քրիստոսի պատվիրանների խախտմանը, ինչպես օրինակ՝ ուժի կիրառումը – խմիչքի չափազանց շատ օգտագործումը, անհամատեղելի են ճշմարիտ քրիստոնեական կյանքի հետ:

9.4. Մկրտված հավատացյալները պետք է հանդիպեն – հաղորդակցվեն միմյանց հետ, որտեղ – երբ հնարավոր է:

9.5. Մկրտված հավատացյալները պետք է կանոնավորապես նշեն Քրիստոսի զոհաբերության հիշատակը հացը կտրելով – գինին օգտագործելով:

9.6. Աստվածաշնչի կանոնավոր ընթերցումը – աղոթքները անհրաժեշտ են մկրտված հավատացյալի համար:

9.7. Մկրտությունն ընդունած հավատացյալը, պետք է հաղորդակցություն պահպանի նրանց հետ, ովքեր հետ-ում են ճշմարիտ ուսմունքին – փորձում են գործնականորեն այն իրականացնել:

9.8. Ուստի ճշմարիտ հավատացյալները պետք է դադարեցնեն հաղորդակցումը նրանց հետ, ովքեր դադարել են հավատալ – հետ-ել ճշմարտությանը գործնական աշխատանքներում:

Ծանոթագրություն. «Ճշմարիտ հավատի մասին կանոնակարգը», որ կատարվում է 100 տարվա ընթացքում, կարող էք ստանալ հրատարակիչներից:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՄԵՐ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆԵՐԸ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԻ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏԱՄԲ

Միանգամայն հնարավոր է ուսումնասիրել Աստվածաշնչի բոլոր հիմնական դրույթները – միաժամանակ անձամբ մեզ չվերագրել: Այդ փաստը շատ թախծալից է այն մարդկանց համար, ովքեր այդ ձեռնարկն օգտագործում են մարդկանց ուսուցանելու համար, ովքեր չեն կարողանում ընկալել նրանում շարադրված սկզբունքները:

Ավետարանի քարոզչությունն առաջին դարում հանդիպում էր մարդկանց մեջ անկեղծ փոխադարձ զգացմունքների: Մարդիկ, որ «սիրով ընդունեցին» Ավետարանը, մկրտվում էին /Գործք Բ:41/: Առանց անկեղծ արձագանքի Ուղերձի՝ «զգայական հավատի» նկատմամբ, ինչպես նրան հաճախ անվանում էր Ռոբերտ Ռոբերտսը, մկրտության մեջ ոչ մի իմաստ չկա: Իսկ նրանք, ովքեր այն ընդունում են բացառապես մերձավորների կամ ընկերների ճնշման տակ, հազիվ թե կարողանան համարվել նոր կյանքին: Քանի որ մենք առավել շահագրգռված ենք նրանում, որպեսզի մարդկանց բերենք փրկության, քան թե մկրտվածների քանակով, կարիք կա նա- ժամանակ ծախսել Ավետարանը քարոզելու համար այն նպատակով, որպեսզի մեր նորադարձները մկրտությանը մոտենան ճիշտ ընկալումով:

Բերիայում մարդիկ «ամենայն հոժարությամբ ընդունեցին հոսքը. ամեն օր Գրքերը քննում էին», որպեսզի ստուգեն ճշմարտությունը նրա, ինչ իրենց քարոզում էր Պողոսը /Գործք ԺԷ:11/: Սակայն, դրան ոչ միշտ կհասնի Աստվածաշունչ քարոզողը: Մենք այստեղ կարող ենք միայն ուշադրություն գրավել Աստվածաշնչի համապատասխան հատվածների վրա: Հռոմի հավատացյալները «ի սրտե հնազանդվեցին այնպիսի վարդապետության, որին ավանդ տրվեցին» մինչ- իրենց մկրտումը /Հռոմ. 2:17/:

Նրանք, ովքեր համառորեն կանգնած են իրենց մարմնից մշտապես կախյալ վիճակում, երբեք ի վիճակի չեն լինի պատշաճ կերպով Ավետարանը ընկալել: դրանք մարդիկ են «... որ ունեն աստվածապաշտության կերպարանք, սակայն հրաժարվել են նրա զորությունից... միշտ ուսանում են, բայց երբեք չեն հասնում ճշմարտության գիտությանը» /Բ. Տիմ. Գ:1-17/: Մենք երբեք չենք կարողանա հասկանալ, թե ինչն է որ մեզնից չի պահանջվում: Եթե բարեպաշտության նկատմամբ մենք չունենք իսկական սեր, չունենք ճշմարիտ ցանկություն մեր կյանքը Աստծո հսկողության տակ դնելու, մենք երբեք ի վիճակի չենք լինի հանգել ճշմարտությունն ընկալելուն, չնայած Աստվածաշունչը ընթերցելու մեր բոլոր ջանքերին: Մեր Աստվածաշնչի ուսումնասիրումը կլինի սոսկ վարժություններ: Կան բազմաթիվ օրինակներ, որոնք ցույց են տալիս, որ մարդիկ Սուրբ Գիրքը կարդում են այնպես, որ չեն ընկալում այն: Ղա այնպիսի հիվանդություն է, որին մենք բոլորս հակված ենք:

Քրիստոսի ժամանակներում հրեաները մեծ ձգտում ունեին Աստծո Խոսքը ճանաչելու, նրանք ոգեշունչ վստահում էին Զին Կտակարանի գրքերին /Յովի. Ե:45, Գործք 2:11/: նրանք գիտեին, որ միայն ուսումնասիրելով այդ Գրքերը, նրանք կստանան հավիտենական կյանքի հույս /Յովի. Ե:39/, – ամեն շաբաթ հրապարակայնորեն կկարդան դրանք /Գործք ԺԵ:21/: Բացի այդ, նրանցից ոմանք շաբաթվա ընթացքում խորությամբ ուսումնասիրել են Գրքի գլուխները: Սակայն, նրանք լիարժեք չեն ընկալել այդ Գրքի ճշմարիտ նշանակությունը այնտեղ, որտեղ ասվել է Քրիստոսի մասին: Զիտուս նրանց ուղղակի ասում էր. «Ձենեցեք Գրքերը... եթե դուք հավատայիք Մովսեսին, կհավատայիք այդ դեպքում ուրեմն – ինձ: քանի որ հենց իմ մասին է գրել. իսկ եթե նրա գրածներին չեք հավատում, իմ խոսքերին ինչպե՞ս պիտի հավատաք» /Յովի. Ե:39, 46, 47; Ղուկ. Ժ2:29-31/:

Մենք կարող ենք պատկերացնել հրեաների վրդովմունքը, որ հաստատում էին. «բայց չէ՛ որ մենք կարդում ենք

Աստվածաշունչը: Չէ՛ որ հավատում ենք նրան»: Սակայն, իրենց սահմանափակ խելքի կերտվածքի պատճառով, իրականում, նրանք չեն կարդացել – չեն ընկալել այն, ինչ կարդացել են, նրանք նայել են, բայց չեն տեսել: Չկան ավելի կույր մարդիկ, քան նրանք, ովքեր չեն ցանկանում տեսնել: Մեր հոգ–որ գարգացման բոլոր աստիճաններին, մենք պետք է խուսափենք հոտ – նման բաներից:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ԶՐԻՍՏՈՍԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԻ ՄՈՏԵՑՈՒՄԸ

Մթ. ԻԴ:36-ում Զրիստոսի խոսքերը մեզ հստակ ասում են, որ մենք երբեք չենք իմանա Նրա երկրորդ գալստյան ճշգրիտ ժամանակը: «Իսկ այն օրվա – ժամի մասին ոչ ոք չգիտի, ոչ էլ երկնային Հրեշտակները, այլ միայն Հայրն Իմ մենակ» /համ. Գործք Ա:7/: Սակայն, երբ առաքյալները հարցրին Հիսուսին. «Ո՞րն է Զո գալստյան նշանը» /Մթ. ԻԴ:3/, Նա չասաց նրանց, որ տրված հարցին չի կարելի պատասխանել: Իրականում Նա նրանց ասաց, որ նշանակները տեսանելի կլինեն աշխարհին հենց իր գալստից առաջ: Հիսուսը չէր ասի այդ մասին, եթե վստահ չլիներ այն սերնդի ընդունակությունների վրա, որը պետք է ապրի Նրա գալուստից առաջ, ճանաչել այն փաստը, որ մարդիկ ապրում են իրենց «վերջին օրերը»: Կան բոլոր հիմքերը հուսալու – հավատալու, որ մենք ապրում ենք հենց այդ վերջին օրերը:

Զրիստոսի երկրորդ գալստյան նախանշանակները.

Մթ. ԻԴ-ում – Ղուկ. ԻԱ-ում Զրիստոսն ասում էր այն

Ժամանակների մասին, երբ.

1/ Կլինեն կեղծ մարգարեներ, ովքեր կհայտարարեն, որ իրենք Զրիստոսն են;

2/ Պատերազմներն ու բռնությունները կլցնեն երկիրը;

3/ «- մեծ երկրաշարժեր ու տարբեր տեղերում սով ու սրածություններ պիտի լինեն»;

4/ Մարդիկ կհեռանան ճշմարտությունից;

5/ «Տիեզերքի վրա գալիք պատահարների վախից – նախագագուստից մարդկանց հոգիների դուրս գալու պատճառով, որովհետեւ երկնքի գորությունները պիտի շարժվեն» /Ղուկ. ԻԱ:26/:

Ճիշտն ասած աշխարհը միշտ էլ լի էր նման տեսակի պրոբլեմներով: Հիսուս հասկանալով դա, ասում էր այն ժամանակի մասին, երբ նման պրոբլեմները մոլորակի համար վտանգ կներկայացնեն: Անկասկած, ցանկացած ողջամիտ դիտորդ կասի, որ դա ասվում է մեր ժամանակի մասին: Մարդկային բնույթի անհավանական լավատեսությունը – նրա համառ չկամությունը ռեալ գնահատելու իրադրությունը դժվարացնում է աշխարհի փաստացի իրավիճակի գնահատումը:

Ստոր- տրվում է օրինակների միայն ոչ մեծ մասը, որոնք ապացույց են ծառայում նրան, թե ինչպես են կատարվում Զրիստոսի խոսքերը.

1/ Համարյա թե ամեն մի մայրցամաքում կան բազմաթիվ խաբեբաներ – աստվածադեմոստրացիաներ, որոնք իրենց ետ-ից տանում են մարդկանց:

2/ Վիճակագրական հետ-յալ տվյալները ցույց են տալիս պատերազմների քանակի կտրուկ աճ, չնայած ըստ իրենց

զսպվածության խաղաղասեր ուժերի համաձայնեցված գործունեության.

Դար	Քանակ /միլիոն/	Չոհերի քանակ /խոշոր կռիվներ/
17	3.3	?
18	5.0	?
19	5.5	?
1900-1945	40.5	19
1945-1975	50.7	119

/Ինֆորմացիայի աղբյուր. Բախումների ուսումնասիրման ինստիտուտ, Լոնդոնի համալսարան/:

3/ Մեզ լավ հայտնի են սովի - հիվանդությունների խոշորամասշտաբ պրոբլեմը: ՍՊԻԴ-ը աշխարհի ամենամեծ համաճարակն է, որը գիտեին - վաղ ժամանակներում: Ի վերջո, այն սպառնում է կտրուկ կրճատել երկրագնդի բնակչության քանակը: Բացի Մթ. ԻԴ-ում - Ղուկ. ԻԱ-ում բերված Զրիստոսի խոսքերից, Աստվածաշնչում կան -ս մի քանի արտահայտություններ, որոնք երկրաշարժերը կապում են Զրիստոսի Նոր գալստյան հետ՝ Եսայ. Բ:19-22; Եզեկ. ԼԸ:20; Զովել Գ:16; Չաք. ԺԴ:3/:

4/ Վերջին տարիներին ամենամասնապես տեղեկացված երկրաշարժերը, որ իրենց հետ տարան անչափ քանակությամբ զոհեր, նույնպես կարող են ծառայել, որպես Զրիստոսի մոտալուտ գալուստի նշանակ: Ուշադրության են արժանի երկրաշարժերի վերաբերյալ հետ-յալ վիճակագրական տվյալները, որոնք հրապարակել է ԱՄՆ-ի ներքին գործերի նախարարությունը:

<u>Տարիներ</u>	<u>Չափառված երկրաշարժերի քանակը</u>
1948	620
1949	1152
1950	2023
1964	5154
1965	6686
1976	7180

5/ Աստվածաշնչի պատվիրաններին հետ-ելու պահանջների իջեցումը հանգեցրեց Աստվածաշնչի ճշմարտությունից մասսայական ուրացողության: Ցանկացած գնով մարդկությանը միավորելու փիլիսոփայությունը, որն ընդգրկում է այժմ ամբողջ հասարակայնությանը, արագացնում է այդ պրոցեսը:

6/ Իրականությունից փախուստի սրընթաց աճը, որը դիտվում է մարդկային ցանկացած կազմակերպությունում, իրենց ապագայի համար մարդկանց վախի բավականաչափ ապացույց է ծառայում: Գիտնականները, տնտեսագետները – բնապահպանները համաձայն են նրանում, որ աշխարհն այդ վիճակով այլ-ս ի վիճակի չէ գոյություն ունենալ: Բնական հարստությունների սպառումը, օդային, ծովային միջավայրերի ախտոտումը – ազոտային շերտի ոչնչացումը համաճարակային հիվանդությունների հետ, ատոմային ինքնառնչնչացման հետ միասին վերացրած՝ ամենն ասում է

աճող վտանգի – գոյություն ունեցող աշխարհի կործանման մասին: Այդուհանդերձ, Աստված խոստացել է, որ չի թուլլատրի այդ ամենը /սայեք հերձում 9/: Հանուն իր պատվիրանի կատարման, Աստված շուտով կողարկի Հիսուսին մեր մոլորակում արմատական փոփոխություններ մտցնելու համար Աստծո Թագավորությունը հաստատելու միջոցով:

Իսրայելի վերածնունդը

Հիսուսն իր նշանակների ցանկն ավարտում է հետ-յալ համարձակ հայտարարությամբ. «Եվ այն ժամանակ պիտի տեսնեն մարդու որդուն եկած՝ ամպերի վրա, զորությամբ – մեծ փառքով» /Ղուկ. ԻԱ: 27/: Հաջորդ հատվածը միայն կայտառություն է մտցնում մկրտված մարդկանց հոգու – Աստծո առաջ մաքուր խղճով ապրողների մեջ: «Եվ երբ սկսվի այս բանը լինել, վե՛ր կացեք – ձեր գլուխները բարձրացրե՛ք, որովհետև մոտ է ձեր փրկությունը» /Ղուկ. ԻԱ:28/:

Հիսուսն այս մարգարեություններին իր երկրորդ գալստյան մասին, ավելացում արեց թզենու մասին առակի տեսքով. «Նայեցեք թզենուն – ամեն մի ծառի, երբ իրենց պտուղը ցույց են տալիս, տեսնում եք այն – դրանից իմանում եք, որ մոտ է ամառը: Նույնպես – դուք, երբ տեսնեք այս բոլորը կատարված, իմացե՛ք, որ Աստծո Թագավորությունը մոտ է /- հետ-աբար Քրիստոսի երկրորդ գալուստը/: Ծշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ այս սերունդը չպիտի անցնի, մինչև- որ այս բոլորը չկատարվի» /Ղուկ. ԻԱ:29-33/: Գարնանը փթթող ծառերի մեր դիտարկումները, մեր մեջ առաջացնում են ինտուիտիվ զգացմունք, որ կգա ամառ կամ տարվա եղանակի փոփոխություն: Դրա նման, երբ «թզենու ծառը» սկսում է փթթել, առաջանում է նախազգացում, որ մեր սերունդը կտեսնի երկրորդ գալուստը: Թզենին Իսրայելի ազգի աստվածաշնչյան խորհրդանիշն է /Հովել. Ա:7; Միք. Ե:1; Ովս. Թ:10; Երեմ. ԻԴ:2; համ. Եզեկ. Լ2:8/: Քրիստոսի վերադարձի մասին հատուկ նշանակը վերագրվում է Իսրայելի ժողովրդի վերածնունդին /բարգավաճմանը/: Մեծ իրադարձությունները, որոնք կապված են Իսրայելի աճի հետ, նրա՝ որպես ազգի, վերականգնման ժամանակներից՝ 1948 թվից, պետք է այդ կոնտեքստում նշանակալից լինեն:

Ապագա ներխուժումը Իսրայել

Բազմաթիվ աստվածաշնչյան մարգարեություններ կանխագուշակում են խոշոր ներխուժում Իսրայել, որը տեղի կունենա մոտավորապես Քրիստոսի գալուստից առաջ: Սաղմոս 29-ում նկարագրվում է, թե ինչպես Իսրայելը շրջապատող ժողովուրդները միավորվում են ասելով. «Եկեք կորցնենք, որ ազգ չլինեն – էլ չի չվի Իսրայել անունը... տիրապետենք մեզ համար Աստծո բնակարաններին» /Սաղ. 29:4,12/: Նկատենք, որ վերջին ներխուժումը Իսրայել տեղի կունենա, երբ Իսրայելցիները ազգ կդառնան: Յետ-աբար, ներկայիս վերածնունդը նրանց որպես ազգի մեծ ներխուժման անհրաժեշտ նախանշանն է: Աստվածաշունչը մանրամասնորեն ուսումնասիրող մարդիկ կանխագուշակել էին Իսրայելի վերածնունդը որպես ազգի շատ տարիներ առաջ, նախքան այդ տեղի ունեցավ: /Օր., Ջոն Թոմաս, Elrus Քրիստոսի, առաջին անգամ տպագրվել է 1848թ.: Վերատպված հրատարակչությունը այդ գրքի կարող էք ստանալ հրատարակչներից/: Ինտերվենտների դիտավորությունները նկարագրված Սաղմոս 29-ում այսօր համընկնում են արաբների դիտավորությունների հետ: Նրանք մշտապես ազդարարում են իրենց անհաշտ ատելությունը Իսրայելի նկատմամբ, պահանջելով Երուսաղեմը որպես իսլամական սուրբ քաղաք: Սաղմոսում տրվում է ինտերվենցիայի վերջին նկարագրությունը – Աստծո Թագավորության հաստատումը /Սաղ. 29:13-18/:

Բազմաթիվ այլ մարգարեություններ –ս նկարագրում են իրադարձությունների հաջորդականությունը. արաբների – ուրիշ հակառակորդների ներխուժումը Իսրայել, հանգեցնում է Աստծո մասնակցությունը, որն ուղարկում է Քրիստոսին Թագավորությունը հաստատելու համար /Եզեկ. ԼԸ-ի; Դան. ԺԱ:40-45/: Սրա նման քարոզների խորն ուսումնասիրությունը, կազմում է մեր հոգ-որ զարգացման կար-որ մասը, անմիջապես մկրտումից հետո: Չագ. ԺԴ:2-4 հատվածը ամենապարզն է նրանցից. «Եվ ես պիտի ժողովեմ բոլոր ազգերը Երուսաղեմի վրա պատերազմի համար, – քաղաքը պիտի առնվի /համ. Դուկ. ԻԱ:24/, – տները պիտի կողոպտվին, – կանայքը՝ պղծվին... Եվ տերը դուրս պիտի գա – պիտի պատերազմի այն ազգերի հետ, ինչպես նրա պատերազմի օրը /այսինքն նա հրաշալի կերպով կներգրավվի աշխարհիկ գործերի մեջ, ինչպես նախկինում եր/: Եվ նրա ոտները կանգնած կլինեն այն օրը Չիթենյաց սարի վրա, որը Երուսաղեմի առաջն է դեպի ար-ելք»:

Այդ մեծ ներխուժումն Իսրայել այժմ կարող է պատահել ցանկացած պահի: Նկատի ունենալով զինվորական – քաղաքական գործողությունների աճող արագությունը, միանգամայն հնարավոր է, որ այն ժամանակ, երբ ընթերցողը կարդում է այս տողերը, արաբական հրթիռներն արդեն թռչում են Իսրայելի ուղղությամբ: Սակայն, ճիշտ չէր լինի մտածել, որ մենք սպասում ենք ներխուժմանը, որի մասին ասվում է Ավետարանում:

Մենք երբեք ի վիճակի չենք լինի որոշելու Քրիստոսի գալստյան ամսաթիվը, մենք միայն գիտենք, որ այն կապված է Իսրայել ներխուժման հետ, – կարծես թե, այդ ներխուժումը շուտով տեղի կունենա: Միանգամայն հնարավոր է, որ կլինի մեկ այլ ներխուժում Իսրայել, մինչ– մարգարեություններում նկարագրվածը, այդուհանդերձ Աստվածաշունչն ուսումնասիրողները պետք է ուշադիր հետ–են Իսրայելի իրավիճակին: Մենք գիտենք, որ, ի վերջո, Աստված ոտք կդնի Չիթենյաց սարի վրա: Յենց այդ սարից է Յիսուս համբարձվել երկինք, – նրա վրա էլ կվերադառնա: «Այս Յիսուսը, որ ձեր միջիցը երկինք բարձրացավ, պիտի գա նույն ձ–ով, ինչպես տեսաք նրան երկինք գնալիս», ասում էին Յրեշտակները առաքյալներին, որ կանգնած էին սարի վրա – հետ–ում էին Տիրոջ համբարձմանը /Գործք Ա:9-12/:

Մենք պետք է սթափ գնահատենք Քրիստոսի վերադարձի մոտիկությունը: Համաշխարհային իրադարձություններին վերաբերվող մարգարեությունները, որ մոտ են Քրիստոսի երկրորդ գալստյանը, տրված են հավատը պահպանելու համար նրանց մոտ, ովքեր իրենց տվել են Քրիստոսին մկրտության միջոցով: Միաժամանակ, ակնհայտ համապատասխանությունը նրանց – աշխարհում գոյություն ունեցող իրավիճակի միջ–, անկասկած, պետք է լինի մեծ ազդակ նրանց համար, ովքեր միայն պատրաստվում են այդ քայլն անել –, անշուշտ, կուժգնացնեն Աստծո հոսքի նկատմամբ մեր ոգեշնչումը: Աստծուն մեր հնազանդությամբ մենք պետք է ելնենք Քրիստոսի անխուսափելի գալստյան առաջ վախի զգացումից: «Միայն նրանք որ *սիրեցին* Նրա հայտնությունը» /Բ. Տիմ. Դ:8/ կպարգ–ատրվեն: Մեր վիճակի անհետաձգելիությունը, որ վկայում է մարդկային ճակատագրի եզրին մեր գտնվելը, չի

392 ՁԵՄՅՈՒՆ ԸՆԴՈՒՄ

ճանաչվելու և մեզ մեր կյանքի յուրաքանչյուր պահի:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ԱՍԾՈՆ ԱՐԴԱՐԱԳԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

Աստվածաշունչն ուսումնասիրող ուսանողներին ուսուցանելիս, պարզվում է, որ որքան մոտենում է պարապմունքների ավարտը, այնքան ի հայտ են գալիս բազմաթիվ որոշակի հարցեր: Նրանք բոլորն ուղղված են պարզաբանելու Աստծո արդարացիությունը: Մի քանի օրինակներ՝

- *Արդարացի՛ չէ, որ բոլոր մարդիկ չեն կանչվում Աստծո կողմից Ավետարանն ուսումնասիրելու:*
- *Ինչո՞ւ Աստված թույլատրեց մեղսագործել Ադամին – Եվային –, այդպիսով, ստիպեց տառապել – դժվարություններ կրել միլիարդավոր սերունդների:*
- *Ինչո՞ւ Աստված խորալեցիներին ընտրեց որպես իր ժողովուրդը Հին Կտակարանում, այլ նման հնարավորություն չտվեց բոլորին:*

Նման պրոբլեմները հուզում են մեզ բոլորիս, ինչ փոխհարաբերությունների աստիճանում էլ մենք գտնվենք Աստծո հետ: Գտնելով, որ ընկալելու համար այս հարցերը բարդ են, մենք չպետք է խուսափենք Աստծո կոչից: Այնպես, ինչպես – Քրիստոսի երկրորդ գալստյան մասին, մենք այս բոլոր հարցերին չենք ստանա ճշգրիտ – հստակ պատասխան: Երկու հազար տարի առաջ մարդը «արցունքների միջից բացականչեց. «հավատում եմ Տեր, օգնի՛ր իմ անհավատությանը» /Մկ. Թ:24/: Մենք բոլորս ունենք նման անձնավորության երկատում; մեր մի մասը հավատում է, բայց մյուս մասը՝ «անօգնության» կարիքն ունի, որպեսզի լռի: Մարդ մկրտումից մի քանի օր կամ մեկ շաբաթ առաջ ուժգնորեն վերապրում է այդ վիճակը –, ինչ-որ աստիճանով, այն մտում է մեզ հետ ընդմիջտ:

Մեր «անհավատությունը» մշտապես արտահայտվելու է Աստծուն ուղղված նմանակերպ հարցերով: Մենք մեզ պետք է հաշիվ տանք նրանում, որ բացարձակապես անիմաստ է

մեղադրել Աստծուն անարդարացիության – անբարեխղճության մեջ: Եթե մենք այդ անում ենք, ապա մենք դատում ենք Ամենագոր Աստծուն մեր ընկալման սահմաններում: Այսինքն, մենք ասում ենք, որ եթե մենք լինեինք Աստված, մենք կգործեինք այլ կերպ, քան Տեր Աստվածը: Դա մարդու մեծագույն արատներից մեկն է; չգնահատել յուր լիակատար մեղսավորությունը – Աստծո բացարձակ բարեպաշտությունը: Եթե Աստված բացարձակորեն անբասիր չէ, ապա գոյություն չունի բարոյական չափանիշ ողջ գոյի մեջ: Յետ-աբար, չկա բարու – չարի ճշմարիտ չափանիշ, – կրոնը դառնում է անիմաստ: Ինչպես երեխաները կարող են չհամաձայնվել մեծերի հետ, իրենց սեփական սահմանափակ պատկերացումով – փաստարկներով, այդպես – մենք, Աստծո երեխաները, չենք համաձայնվում մեր Յոր հետ: Բայց դրա սահմաններից դուրս, ինչպես շունն է վերաբերվում մարդուն, այդպես էլ մարդն է հարաբերակցվում Աստծո հետ: Երեմիան հարցնում էր Տիրոջ ուղիներից, բայց Աստծուն ավելի խորն ընկալելու փորձերում, ու նա համարում էր բացարձակ ճիշտ, ասաց. «Արդար ես դու, ով Տեր, երբ որ վիճեմ քեզ հետ. սակայն իրավացի բաներ եմ խոսում քեզ հետ» /Երեմ. ԺԲ: 1; համեմ. Սաղ 2Թ: 19, 34, 39, 52/: Այն ենթադրությունը, որ Աստված կարող է անարդարացի լինել, պարունակում է իր մեջ միտք մեր մեջ որոշակի իրավունքների առկայության մասին, որոնք Աստված խախտում է ինչ-որ ձևով: Այն փաստը, որ Աստված մեր արարիչն է – մեր մշտական զսպող գործոնը, նշանակում է ընդհանրապես ցանկացած իրավունքների բացակայությունը մեր համար: Մենք մշտապես ապրում ենք Նրա ողորմածությամբ, ոչ միայն այն ժամանակ, երբ մեղսագործում ենք: «Մարդու իրավունքները» մարդկային կոնցեպցիան է, ստեղծված մարդկանց կողմից իրենց արդարացման համար: Մենք այս աշխարհ ենք եկել ոչինչ չունենալով, – այդպես էլ մենք կհեռանանք նրանից: Բայց այն, որ մենք ապրում ենք, – ինչ-որ բան ունենք, միայն պարզ – է, որ տրվել է մեզ կարճատև ժամկետով, որպեսզի տեսնեն, թե ինչպես ենք մենք վերաբերվում այդ բոլորին: Եթե Աստված կանրում է մեզ ավելի սերտ կապի Իր հետ, մենք ուրախությամբ պետք է գնանք դրան: Մերժել Նրան դրանում այն պատճառով, որ մյուս մարդիկ զրկված են նման իրավերքից, նշանակում է ցավ պատճառել Աստծուն

ամենազգալի կերպով:

Ըստ բնույթի մենք բոլորս կենդանիներ ենք /Ժողով. Գ:18-20/:
 Մենք կարող էինք ասել. «Ինչո՞ւ է մարդն ընտրվել Աստծո հետ
 ազգակցության համար, այլ ոչ թե ինչ-որ կենդանի»: Ճշգրիտ
 պատճառը մենք չենք կարող հասկանալ, եթե նույնիսկ մեզ
 ասեին դրա մասին: Նույնը ճշմարիտ է – աշխարհի ստեղծման
 համար: Գիտական մեկնաբանությունը, որ Աստված ստեղծեց
 մատերիան – կերպափոխեց այն մեր տիեզերքի զարմանալի
 հրաշքը, գտնվում է մեր գիտության հնարավորության
 սահմաններից դուրս: Ուստի, Աստված նկարագրեց աշխարհի
 Իր ստեղծումը այնպիսի լեզվով, որը հասանելի է միայն
 երեխաներին: Նույնը վերաբերվում է – բարոյական
 ոլորտներին, որոնք նշված են այս հավելվածի սկզբում: Այս
 գրքում փորձ է նախաձեռնվել բացահայտել Աստվածաշնչի
 ուսմունքը այդ հարցերի վերաբերյալ: Միաժամանակ, մեր
 գիտակցությունը դժվարությամբ է ընկալում Աստվածաշնչի
 որոշ դրույթներ այն տեսքով, ինչպես ասված է նրանում: Բայց
 մենք ստիպված ենք ընդունել, որ դրանք մեր պրոբլեմներն են,
 այլ ոչ թե Աստծո: Նշանակալից չափով մենք զրկված ենք
 ընդունակությունից ընդունել մեր մտածողությունը
 միանգամայն ոչ իդեալական – հակված սխալներ
 կատարելուն: Միաժամանակ, մենք պետք է ընդունենք, որ
 Աստծո համեմատությամբ մեր մտածողությունը միանգամայն
 միանշանակ չէ: Մեր մտքերի ընթացքը ոչ միայն քայլ է դեպի
 ետ, բայց կատարվում է միանգամայն ուրիշ ուղղությամբ: Այդ
 պատճառով մեզ խնդրում են կառուցել մեր մտածողությունն
 այնպես, ինչպես այդ անում էր Զրիստոսը, սովորեցնել Աստծո
 հոսքով, հասկանալ Նրա մտքերի ընթացքը – փորձել նրան
 դարձնել մեր սեփականը:

Մենք բոլորս համաձայն ենք, որ Աստծո արարման մեջ շատ
 բան արված է հիասքանչ կերպով: Մեր Արարքից, անկասկած,
 բխում են բարեպաշտության ինչ-որ հովեր, իրականացված
 Նրա գործերում: Պրոբլեմը կայանում է նրանում, որ մեր
 կյանքի փորձից, աշխարհում գոյություն ունի
 անարդարացիություն – չարիք: Դա էլ մեր մեջ առաջացնում է
 որոշակի տարակուսանք Աստծո գործերի արդարացիության

Նկատմամբ: Ցավոք, մեզնից շատերը դրա պատճառով սկսում են կասկածել Աստծո բարեպաշտության – նույնիսկ Նրա գոյության վրա: Ավելի լավ չի լինի մեր հաստատակամությունը արտահայտելը Աստծո յուրահատուկ բարեպաշտության նկատմամբ, ինչպես Նա այդ մասին ասում է Սուրբ Գրքում, – ճանաչել մեր անընդունակությունը ընկալել Նրա ստեղծագործության մեջ չարի տեղը:

«Ծածուկ բաները մեր Տեր Աստծու համար է, բայց հայտնված բաները մեզ – մեր որդկանց համար» /Օրինաց ԻԹ:29/:
 Ավետարանն այն է, «ինչ կարելի է իմանալ Աստծո մասին» /Հռոմ. Ա:19/ – այս խոսքերում ենթադրվում է բազմաթիվ այնպիսի բաների գոյությունը, որն անհրաժեշտ է, որ մենք իմանանք: Աստծո խոսքում մենք կարող ենք պարզորոշ տեսնել ճշմարիտ սկզբունքների որոշակի շարք, ինչպես նա–բազմաթիվ այլ յուրահատկություններ Աստծո բնավորության մեջ, որ տանում են դեպի նա: Բայց կան նա–անթիվ բազմաթիվ «գաղտնի եր–ույթներ» Տիրոջ ուղիներում, որոնց մեջ այս կյանքում մենք մուտք չունենք: Այսպիսով, Պողոսը կարող էր ասել, որ մեկ իմաստով ճանաչել է Քրիստոսին – Աստծուն, որքանով որ դա հնարավոր էր /Բ. Տիմ. Ա:12; Բ. Կորն. Ե:16; Գաղ. Դ:9; Եբր. Ժ:30; Ա. Հովհ. Բ:13/ – հատկապես Աստծո սիրո անձնական ընկալման միջոցով – դեպի Նա փոխադարձ զգացմունքով /Ա. Հովհ. Դ:7, 8/, բայց մեկ ուրիշ իմաստով նա, «ճանաչեց մասամբ» /Ա. կորն. ԺԳ:9, 12/, թախծելով Քրիստոսի գալուստով «որպեսզի ճանաչեմ Նրան – Նրա հարության գորությունը» /Փիլ. Գ:10/:

Քանի որ նշանակալից աստիճանով մենք խոսում ենք Աստծո բարեպաշտությունից, դատելով ըստ Սուրբ Գրքի, ապա մենք շատ ենք սպասում Նրա Թագավորության գալուստին, երբ, վերջապես Նրա բարեպաշտության նկարագրերը կլինեն հասարակ – ֆիզիկապես արտահայտված այնպես, որ Նրա բոլոր մարդիկ ցնծությամբ կընկալեն դրանք – կսիրեն: Եվ այդ ժամ մեր վերքերը կբուժվեն, որոնք այնպես անհանգստացնում են այժմ Աստծո մարդկանց՝ ինտելեկտուալ, բարոյական – ֆիզիկական. «Որովհետ– հիմա

հայելու մեջ օրինակով ենք տեսնում, բայց այն ժամանակ
դեմառդեմ. հիմա փոքր ի շատե եմ տեղակ, բայց այն
ժամանակն այնպես կգիտենամ՝ ինչպես գիտեցած եմ» /Ա.
Կորն. ԺԳ: 12, 13/: